

รายงานฉบับสมบูรณ์

เรื่อง “การพัฒนาแพลตฟอร์มสื่อสารข้อมูลการเลือกตั้งท้องถิ่นในประเทศไทย

(2563) บนเว็บไซต์:

กรณีศึกษาและการประยุกต์ใช้กับการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร”

โดย

1. นายพิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ (หัวหน้าโครงการวิจัย)
2. นางสาวธนิสรา เรืองเดช (ผู้ร่วมวิจัย ในนามบริษัท บจก. พันช์อัฟ เวิร์ลด์ จำกัด (Punch Up World Co., Ltd.) ในนาม ELECT เทคโนโลยีภาคประชาชนเพื่อสื่อสารเรื่องการเมืองและประชาธิปไตยไทย)

เสนอต่อ

สถาบันพระปกเกล้า

ธันวาคม 2563

รายงานฉบับสมบูรณ์

เรื่อง “การพัฒนาแพลตฟอร์มสื่อสารข้อมูลการเลือกตั้งท้องถิ่นในประเทศไทย (2563) บนเว็บไซต์:
กรณีศึกษาและการประยุกต์ใช้กับการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร”

ภายใต้โครงการจับตาสถานการณ์และความรู้ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย (63088)
สำนักนวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า

โดย

1. นายพิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ (หัวหน้าโครงการวิจัย)
2. นางสาวธนิสรา เรืองเดช (ผู้ร่วมวิจัย ในนามบริษัท บจก. พันช์อัพ เวิร์ลด์ จำกัด (Punch Up World Co., Ltd.) ในนาม ELECT เทคโนโลยีภาคประชาชนเพื่อสื่อสารเรื่องการเมืองและประชาธิปไตยไทย)

ธันวาคม 2563

สถานที่ติดต่อ: ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนอังรีดูนังต์ แขวงวังใหม่
เขตปทุมวัน กทม. 10330
โทรศัพท์ 022187204 มือถือ 0813476830 โทรสาร 022187200
Email: madpitch@yahoo.com

สารบัญ

1. บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 วิธีดำเนินการ	5
1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ	5
ส่วนที่ 1 ข้อมูลที่สัมพันธ์กับการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร	6
2. ประวัติและข้อมูลพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร	7
2.1 ประวัติกรุงเทพมหานคร	7
2.2 ข้อมูลพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร	11
3. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร	14
3.1 สภากรุงเทพมหานคร	17
3.1.1 การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	17
3.1.2 สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	18
3.1.3 การเลือกประธานสภากรุงเทพมหานครและรองประธานสภากรุงเทพมหานคร	18
3.1.4 อำนาจหน้าที่ของประธานสภาและรองประธานสภากรุงเทพมหานคร	19
3.1.5 การประชุมสภากรุงเทพมหานคร	19
3.1.6 อำนาจหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานคร	20
3.1.7 คณะกรรมการสามัญและวิสามัญของสภากรุงเทพมหานคร	21
3.2 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	22
3.2.1 การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	22
3.2.2 การกระทำการอันต้องห้ามของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	23
3.2.3 การพ้นจากตำแหน่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	23
3.2.4 อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	25
3.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานคร	26
3.3 สำนักงานเขตและสภาเขต	27
3.3.1 สำนักงานเขต	27
3.3.2 สภาเขต	31

3.3.3 การยุบเลิกสภาเขต ข้ออ้าง และแนวความคิดการออกแบบสภาท้องถิ่นใหม่	32
3.4 อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร	35
4. การได้มาและการใช้จ่ายงบประมาณของกรุงเทพมหานคร	40
5. สิทธิและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร	68
5.1 การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	68
5.2 การลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น	68
5.3 การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น	69
6. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องและกติกาในการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร	71
6.1 คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	71
6.2 คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง	72
6.3 การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งและเขตเลือกตั้ง	74
7. การไปใช้สิทธิเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา	78
7.1 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา	80
7.2 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ผ่านมา	99
7.3 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตที่ผ่านมา	132
8. ความเชื่อมโยงของนักการเมืองท้องถิ่นภายในพื้นที่และกับนักการเมืองระดับประเทศ	238
9. แผนพัฒนาของกรุงเทพมหานคร	243
10. ประเด็นปัญหาการพัฒนาเมืองในกรุงเทพมหานคร	253
10.1 การระบายน้ำและน้ำท่วม	253
10.2 พื้นที่สีเขียว	261
10.3 ขยะมูลฝอย	268
10.4 คุณภาพน้ำ	280
10.5 คุณภาพอากาศ	283
11. แนวโน้มการพัฒนาในกรุงเทพมหานคร	291
11.1 แนวโน้มการพัฒนาตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575)	291
11.2 โครงการต่าง ๆ ในข้อบัญญัติ เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	296
ส่วนที่ 2 ข้อมูลงานการศึกษาและกรอบทฤษฎี	312
12. ภาพรวมของงานการศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา	313
12.1 การศึกษาการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา	313

12.1.1	พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงของประชาชน และความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	314
12.1.1.1	ความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	314
12.1.1.2	การตัดสินใจเลือกของประชาชนระหว่างผู้สมัครอิสระ (ตัวบุคคล) หรือตัดสินใจเลือกตามความเชื่อมโยงของตัวผู้สมัครกับพรรค (ระดับชาติ) ที่ผู้สมัครสังกัด	321
12.1.1.3	บทบาทในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน และอิทธิพลของข่าวสารทางการเมืองต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	327
12.1.2	พฤติกรรมการณ์หาเสียงของผู้สมัคร ในข้อนี้รวมไปถึงพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครเหล่านั้นด้วย ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้รวมตั้งแต่การใช้สื่อ กลยุทธ์การหาเสียง นโยบายหาเสียง และการสร้างภาพลักษณ์	332
12.1.3	บทบาทของการบริหารจัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	342
12.2	การศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตที่ผ่านมา	344
12.2.1	พฤติกรรมการณ์เลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต	345
12.2.1.1	พฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงของประชาชน และความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต	345
12.2.1.2	การตัดสินใจเลือกพรรคหรือตัวบุคคลในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต	349
12.2.1.3	อิทธิพลของสื่อ และการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต	352
12.2.2	การรณรงค์ของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต และพลวัตทางอำนาจในพื้นที่	353
13.	ภาพรวมของงานการศึกษาเรื่องบทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของการปกครองท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร	356
13.1	บทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต่อการบริหารท้องถิ่น	356
13.2	บทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของสภากรุงเทพมหานครต่อการบริหารท้องถิ่น	361
13.2.1	ในมุมมองของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	361
13.2.2	ในมุมมองของข้าราชการ	361
13.2.3	จากหลายมุมมอง	363
13.2.4	อำนาจหน้าที่และบทบาทของสภากรุงเทพมหานคร	364
13.3	บทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของสภาเขตต่อการบริหารท้องถิ่น	367

13.3.1 บทบาทและการปฏิบัติหน้าที่	367
13.3.2 ความเข้าใจต่อบทบาทของตนเองของสมาชิกสภาเขต	370
13.3.3 ความคาดหวังต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขต	371
13.3.4 วัฒนธรรมและความโน้มเอียงทางการเมือง	372
13.3.5 ความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาเขต	373
14. งานศึกษาเฉพาะกรณีที่น่าสนใจ	374
14.1 การศึกษาการเมืองเรื่อง การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต พ.ศ. 2528	374
14.2 การศึกษาบทบาททางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง	380
15. กรอบทฤษฎีการเมืองในระดับนคร (urban politics) ในการศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับนคร และมหานคร	385
15.1 ขอบข่ายการศึกษาวิชาการเมืองนคร	387
15.2 แนวทางการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในเขตนครและมหานคร	389
15.3 อภิปรายผล	398
ส่วนที่ 3 แพลตฟอร์มเพื่อสื่อสารข้อมูลสำหรับการเลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร	401
16. ชิ้นงานเว็บไซต์แพลตฟอร์มเพื่อสื่อสารข้อมูลสำหรับการเลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร	402
บรรณานุกรม	403
ภาคผนวก	415
ตารางแสดงงานการศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา	416
ตารางแสดงงานการศึกษาเรื่องบทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร	481

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1.1 ประวัติการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	2
ตารางที่ 1.2 ประวัติการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	2
ตารางที่ 1.3 ประวัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต	3
ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรของจังหวัดที่มีจำนวนประชากรสูงสุด ห้าอันดับแรก	11
ตารางที่ 2.2 ผลิตภัณฑ์จังหวัดและผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว ปี 2561 ห้าอันดับแรก	12
ตารางที่ 2.3 ข้อมูลรายได้รวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ 2562 ห้าจังหวัดแรกที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้รวมสูงสุด	12
ตารางที่ 4.1 รายได้จัดเก็บเอง ของกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2562 แยกประเภท รายได้	44
ตารางที่ 4.2 รายได้จากรัฐจัดสรร ของกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2562 แยกประเภท รายได้	45
ตารางที่ 4.3 รายได้จากเงินอุดหนุน ของกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2562 แยก ประเภทเงินอุดหนุน	46
ตารางที่ 4.4 รายได้รวม ของกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2562 แยกประเภทรายได้	47
ตารางที่ 4.5 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2515-2564)	50
ตารางที่ 4.6 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2560	51
ตารางที่ 4.7 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561-2564	56
ตารางที่ 4.8 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2557-2564 จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ	62
ตารางที่ 4.9 สำนักของกรุงเทพมหานครที่มีงบประมาณมากที่สุดห้าสำนักแรกในช่วงปี พ.ศ. 2557-2563	65
ตารางที่ 4.10 การเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรกรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล พ.ศ. 2556-2563	66
ตารางที่ 6.1 การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	75
ตารางที่ 7.1 ประวัติการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	78
ตารางที่ 7.2 ประวัติการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	78
ตารางที่ 7.3 ประวัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต	79
ตารางที่ 7.4 การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	82
ตารางที่ 7.5 ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 1 ณ วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518	83
ตารางที่ 7.6 ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 2 ณ วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528	84
ตารางที่ 7.7 ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 3 ณ วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533	85
ตารางที่ 7.8 ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 4 ณ วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2535	86

ตารางที่ 7.39 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557	131
ตารางที่ 7.40 การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต	132
ตารางที่ 7.41 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 (มีการเลือกตั้ง 24 เขตการปกครอง)	134
ตารางที่ 7.42 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2532 (มีการเลือกตั้ง 7 เขตการปกครอง)	143
ตารางที่ 7.43 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2533 (มีการเลือกตั้ง 29 เขตการปกครอง)	146
ตารางที่ 7.44 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536 (มีการเลือกตั้ง 8 เขตการปกครอง)	156
ตารางที่ 7.45 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2537 (มีการเลือกตั้ง 30 เขตการปกครอง)	159
ตารางที่ 7.46 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2541 (มีการเลือกตั้ง 14 เขตการปกครอง)	169
ตารางที่ 7.47 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2541 (มีการเลือกตั้ง 36 เขตการปกครอง)	174
ตารางที่ 7.48 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2545 (มีการเลือกตั้ง 14 เขตการปกครอง)	186
ตารางที่ 7.49 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2545 (มีการเลือกตั้ง 36 เขตการปกครอง)	191
ตารางที่ 7.50 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2549 (มีการเลือกตั้ง 14 เขตการปกครอง)	203
ตารางที่ 7.51 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 (มีการเลือกตั้ง 36 เขตการปกครอง)	207
ตารางที่ 7.52 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553 (มีการเลือกตั้ง 14 เขตการปกครอง)	219
ตารางที่ 7.53 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2553 (มีการเลือกตั้ง 36 เขตการปกครอง)	224
ตารางที่ 8.1 ภูมิหลังทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562	238
ตารางที่ 10.1 ข้อมูลจุดเสียงน้ำท่วม ในถนนสายหลัก	253
ตารางที่ 10.2 ข้อมูลจุดฝักระวังน้ำท่วม ในถนนสายหลัก	254
ตารางที่ 10.3 เปรียบเทียบปริมาณน้ำฝนของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2557-2562	257

ตารางที่ 10.4 ปริมาณน้ำฝนรวมรายเดือนของกรุงเทพมหานคร ข้อมูลราย 1 ปี (มกราคม - ธันวาคม 2562) จำแนกตามรายสำนักงานเขต	257
ตารางที่ 10.5 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการระบายน้ำและน้ำท่วม และงบประมาณ รายจ่ายของกรุงเทพมหานครทั้งหมด (พ.ศ. 2555-2564)	260
ตารางที่ 10.6 จำนวนสวนสาธารณะและพื้นที่สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ในความรับผิดชอบของสำนัก สิ่งแวดล้อมและสำนักงานเขตต่าง ๆ	262
ตารางที่ 10.7 จำนวนสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร (พื้นที่สีเขียว) ตามประเภทของสวนสาธารณะ	264
ตารางที่ 10.8 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม และ งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครทั้งหมด (พ.ศ. 2555-2564)	267
ตารางที่ 10.9 ปริมาณการเก็บขนมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550-2562	269
ตารางที่ 10.10 การเก็บขนมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2560-2562	269
ตารางที่ 10.11 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด และงบประมาณ รายจ่ายของกรุงเทพมหานครทั้งหมด (พ.ศ. 2555-2564)	272
ตารางที่ 10.12 สถิติข้อมูลองค์ประกอบมูลฝอยทางกายภาพ ประจำปีงบประมาณ 2563	273
ตารางที่ 10.13 เทียบอัตราค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร	274
ตารางที่ 10.14 ค่าเฉลี่ยคุณภาพน้ำคลอง ในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2562 (ค่าสูงสุด 10 ลำดับแรก)	280
ตารางที่ 10.15 จำนวนคลองในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร	281
ตารางที่ 10.16 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพน้ำ และงบประมาณ รายจ่ายของกรุงเทพมหานครทั้งหมด (พ.ศ. 2555-2564)	282
ตารางที่ 10.17 ค่าฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM10) ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง (ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร) บริเวณสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ พ.ศ. 2562	283
ตารางที่ 10.18 ค่าฝุ่นขนาดเล็กกว่า 2.5 ไมครอน (PM2.5) ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง (ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร) บริเวณสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ พ.ศ. 2562	284
ตารางที่ 10.19 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพอากาศ และ งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครทั้งหมด (พ.ศ. 2555-2564)	285
ตารางที่ 11.1 รายการในงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการระบายน้ำและน้ำท่วม ประจำปีงบประมาณ 2564	296
ตารางที่ 11.2 รายการในงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ 2564	302
ตารางที่ 11.3 รายการในงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด ประจำปี งบประมาณ 2564	304
ตารางที่ 11.4 รายการในงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพน้ำ ประจำปี งบประมาณ 2564	308

ตารางที่ 11.5 รายการในงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพอากาศ ประจำปีงบประมาณ 2564	310
ตารางที่ 12.1 จำนวนงานที่ศึกษาการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	313
ตารางที่ 12.2 จำนวนงานที่ศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	313
ตารางที่ 12.3 จำนวนงานที่ศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต	313

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ 2.1	แผนที่กรุงเทพมหานคร	13
แผนภาพที่ 3.1	โครงสร้างของกรุงเทพมหานคร	15
แผนภาพที่ 3.2	โครงสร้างหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร	16
แผนภาพที่ 4.1	การเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของกรุงเทพมหานครประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2562 หน่วยเป็นล้านบาท	64
แผนภาพที่ 4.2	การเปลี่ยนแปลงของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2563 ของ กรุงเทพมหานคร หน่วยเป็นล้านบาท	64
แผนภาพที่ 7.1	ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518	83
แผนภาพที่ 7.2	ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528	84
แผนภาพที่ 7.3	ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533	86
แผนภาพที่ 7.4	ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2535	87
แผนภาพที่ 7.5	ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539	89
แผนภาพที่ 7.6	ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2543	91
แผนภาพที่ 7.7	ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2547	93
แผนภาพที่ 7.8	ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2551	94
แผนภาพที่ 7.9	ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552	96
แผนภาพที่ 7.10	ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2556	98
แผนภาพที่ 10.1	ปริมาณมูลฝอยที่เก็บขนได้ของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550-2562	268

1. บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

โครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแพลตฟอร์มสื่อสารข้อมูลการเลือกตั้งท้องถิ่นในประเทศไทย (2563) บนเว็บไซต์: กรณีศึกษาและการประยุกต์ใช้กับการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร” อยู่ภายใต้ “โครงการจับตาสถานการณ์และความรู้ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย” ของสำนักนวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า

โดยโครงการจับตาสถานการณ์และความรู้ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย นั้นเป็นการศึกษาวิจัยองค์ความรู้ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย การสำรวจติดตามสถานการณ์ รวมไปถึงการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ นั้นเพื่อทบทวนและจัดทำองค์ความรู้ด้านการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างรอบด้านและทันสมัย ซึ่งจากการสถานการณ์ต่าง ๆ การเมืองไทยมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องมีการสำรวจติดตามสถานการณ์ และการทบทวนองค์ความรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ และเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับทุกช่วงวัย และการพัฒนารูปแบบการเข้าใช้งานในรูปแบบดิจิทัล โดยเล็งเห็นถึงความสำคัญ ขององค์ความรู้ด้านการเลือกตั้งในประเทศไทยที่มีทั้งการเลือกตั้งระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

จากการคาดการณ์ของหลาย ๆ ฝ่าย การเลือกตั้งท้องถิ่นในประเทศไทยน่าจะเกิดขึ้นช่วงปลายปี 2563 นี้ และเนื่องจากการเลือกตั้งท้องถิ่นของไทยนั้นมีระบบที่มีความซับซ้อนกว่าการเลือกตั้งระดับชาติ ด้วยมีระบบองค์กรปกครองท้องถิ่น ถึง 5 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) จำนวน 76 แห่ง และเทศบาล (ซึ่งมี 3 แบบย่อย คือ เทศบาลนคร จำนวน 30 แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน 187 แห่ง และเทศบาลตำบล จำนวน 2,237 แห่ง) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 5,320 แห่ง กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ดังนั้นความเข้าใจในเรื่องของข้อมูลและระบบการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นในรอบนี้จึงมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้เลือกตั้งเป็นอย่างมาก

นอกเหนือจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งเดิมแล้ว กลุ่มคนรุ่นใหม่ (อายุ 18-35 ปี) ซึ่งหลายคนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นครั้งแรก อาจจะมีขาดความเข้าใจหรือสับสนในโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายที่เกี่ยวข้องและกติกาการเลือกตั้งในครั้งนี้ รวมถึงสิทธิและความสำคัญของบุคคลในการมีส่วนร่วมในการเมืองท้องถิ่น นโยบายการพัฒนาท้องถิ่น งบประมาณท้องถิ่น และประเด็นปัญหาในท้องถิ่น ประกอบกับข้อมูลและข่าวสารที่มีการเผยแพร่อยู่ในขณะนี้ อาจจะมีมีความซับซ้อน กระจัดกระจายอยู่หลายที่รวมทั้งอยู่ในรูปแบบที่เข้าถึงและเข้าใจยาก

การศึกษาการพัฒนาแพลตฟอร์มสื่อสารข้อมูลการเลือกตั้งท้องถิ่นในประเทศไทย (2563) บนเว็บไซต์ เพื่อสร้างฐานข้อมูลข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่สามารถเข้าใจง่าย การเข้าถึงเทคโนโลยี และข้อมูลที่ใช้ในแพลตฟอร์มต้องมีความครบถ้วน หนักแน่น และเป็นข้อเท็จจริงที่มีหลักฐานพิสูจน์และเชื่อถือได้จริง จึงมีความจำเป็น และเมื่อทำการวิจัยเสร็จสิ้นจะส่งมอบข้อมูลต่อไปให้กับสำนักนวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า เพื่อพัฒนาสร้างเป็นฐานข้อมูลสำหรับการเข้าถึงข้อมูลความรู้สำหรับการเลือกตั้งท้องถิ่น ในรูปแบบของการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ และพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เพื่อพัฒนาระบบต่อไป

ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณและเวลา โครงการวิจัยนี้จะใช้กรณีของการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร ซึ่งหมายถึง การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 จนถึงปัจจุบัน เป็นกรณีศึกษาในระดับลึก เพื่อชี้ให้เห็นการบูรณาการของการสำรวจงานวิจัยเก่า ฐานข้อมูลที่มีอยู่ และ กรอบทฤษฎีการเมืองในระดับนคร (urban politics) ในการศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับ (มหา) นคร เพื่อส่งเสริมแนวทางการวิจัยใหม่ ๆ ในการศึกษาการเมือง

การปกครอง และ การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นที่มีมิติของการพัฒนาเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องมากกว่า การศึกษา การเลือกตั้งท้องถิ่นแค่เรื่องของตัวแบบการลงคะแนนเสียงในเชิงปริมาณที่ผ่านมา (อาทิ การสำรวจคะแนนเสียง และ การพรรณนาประวัติของผู้สมัครในแต่ละเขต) นอกจากนี้ การทำความเข้าใจกับการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นในระดับกรุงเทพมหานครยังมีความสำคัญมากกว่าเรื่องของจำนวนของผู้ใช้สิทธิในกรุงเทพมหานครที่มากกว่าที่อื่น (ผู้มาใช้สิทธิในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556 มีจำนวน 2,715,640 คน ส่วนประชากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556 มีจำนวน 5,686,252 คน) และลักษณะของเมืองที่ใหญ่เป็นแบบเมืองโตเดี่ยว (primate city) และปัญหาที่เกิดในเมืองขนาดใหญ่ เพราะในครั้งนี้นี้มีการยุบเลิกสภาเขต 50 แห่ง และยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องของระบบตัวแทนท้องถิ่นใหม่ที่จะมาแทนที่

ตารางที่ 1.1 ประวัติการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ครั้งที่	วันที่	ผู้ได้รับเลือกตั้ง (สังกัด)
1	10 สิงหาคม 2518	นายธรรมบุญ เทียนเงิน (พรรคประชาธิปัตย์)
2	14 พฤศจิกายน 2528	พลตรีจำลอง ศรีเมือง (กลุ่มรวมพลัง)
3	7 มกราคม 2533	พลตรีจำลอง ศรีเมือง (พรรคพลังธรรม)
4	19 เมษายน 2535	ร้อยเอกกฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา (พรรคพลังธรรม)
5	2 มิถุนายน 2539	ดร.พิจิตต รัตตกุล (อิสระ)
6	23 กรกฎาคม 2543	นายสมัคร สุนทรเวช (พรรคประชากรไทย)
7	29 สิงหาคม 2547	นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน (พรรคประชาธิปัตย์)
8	5 ตุลาคม 2551	นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน (พรรคประชาธิปัตย์)
9	11 มกราคม 2552	หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร (พรรคประชาธิปัตย์)
10	3 มีนาคม 2556	หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร (พรรคประชาธิปัตย์)

ตารางที่ 1.2 ประวัติการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

ครั้งที่	วันที่	หมายเหตุ
1	10 สิงหาคม 2518	จำนวนเขตการปกครอง 24 เขต แบ่งเป็น 9 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 41 คน
2	14 พฤศจิกายน 2528	จำนวนเขตการปกครอง 24 เขต แบ่งเป็น 24 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 54 คน
3	7 มกราคม 2533	จำนวนเขตการปกครอง 36 เขต แบ่งเป็น 57 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 57 คน
4	6 มีนาคม 2537	จำนวนเขตการปกครอง 38 เขต แบ่งเป็น 55 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 55 คน
5	26 เมษายน 2541	จำนวนเขตการปกครอง 50 เขต แบ่งเป็น 60 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 60 คน
6	16 มิถุนายน 2545	จำนวนเขตการปกครอง 50 เขต แบ่งเป็น 61 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 61 คน
7	23 กรกฎาคม 2549	จำนวนเขตการปกครอง 50 เขต แบ่งเป็น 57 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 57 คน

ครั้งที่	วันที่	หมายเหตุ
8	29 สิงหาคม 2553	จำนวนเขตการปกครอง 50 เขต แบ่งเป็น 61 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 61 คน

ตารางที่ 1.3 ประวัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต

ครั้งที่	วันที่	หมายเหตุ
1	21 พฤศจิกายน 2528	การเลือกตั้งครั้งที่ 1 กทม. มี 24 เขตการปกครอง และการเลือกตั้งพร้อมกันทั้ง 24 เขต
2	8 ตุลาคม 2532	การเลือกตั้งครั้งที่ 2 กทม. มี 36 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อ 8 ต.ค. 2532 เป็นการเลือกตั้งของ 7 เขต กรณี ส.ช. ลาออกก่อนครบวาระ 4 ปี การเลือกตั้งเมื่อ 14 ม.ค. 2533 เป็นการเลือกตั้งของ 29 เขตที่เหลือ กรณี ส.ช. ครบวาระ 4 ปี ตามกำหนด
	14 มกราคม 2533	
3	21 พฤศจิกายน 2536	การเลือกตั้งครั้งที่ 3 กทม. มี 38 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อ 21 พ.ย. 2536 เป็นการเลือกตั้งของ 8 เขต โดย 7 เขตเป็นการเลือกตั้งกรณีครบวาระ 4 ปีจากการเลือกตั้งครั้งที่ 2 และอีก 1 เขตเป็นการเลือกตั้งกรณี ส.ช. ลาออกก่อนครบวาระ 4 ปี การเลือกตั้ง 6 มี.ค. 2537 เป็นการเลือกตั้งของ 30 เขตที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด
	6 มีนาคม 2537	
4	11 มกราคม 2541	การเลือกตั้งครั้งที่ 4 กทม. มี 50 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อ 11 ม.ค. 2541 เป็นการเลือกตั้งของ 14 เขต กรณีครบวาระ 4 ปีจากการเลือกตั้งครั้งที่ 3 การเลือกตั้งเมื่อ 26 เม.ย. 2541 เป็นการเลือกตั้งของ 36 เขตที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด
	26 เมษายน 2541	
5	10 มีนาคม 2545	การเลือกตั้งครั้งที่ 5 กทม. มี 50 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อ 10 มี.ค. 2545 เป็นการเลือกตั้งของ 14 เขต กรณีครบวาระ 4 ปีจากการเลือกตั้งครั้งที่ 4 การเลือกตั้งเมื่อ 16 มิ.ย. 2545 เป็นการเลือกตั้งของ 36 เขตที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด
	16 มิถุนายน 2545	
6	30 เมษายน 2549	การเลือกตั้งครั้งที่ 6 กทม. มี 50 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อ 30 เม.ย. 2549 เป็นการเลือกตั้งของ 14 เขต กรณีครบวาระ 4 ปีจากการเลือกตั้งครั้งที่ 5 การเลือกตั้งเมื่อ 23 ก.ค. 2549 เป็นการเลือกตั้งของ 36 เขตที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด
	23 กรกฎาคม 2549	
7	6 มิถุนายน 2553	การเลือกตั้งครั้งที่ 7 กทม. มี 50 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อ 6 มิ.ย. 2553 เป็นการเลือกตั้งของ 14 เขต กรณีครบวาระ 4 ปีจากการเลือกตั้งครั้งที่ 6 การเลือกตั้งเมื่อ 29 ส.ค. 2553 เป็นการเลือกตั้งของ 36 เขตที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด
	29 สิงหาคม 2553	

หมายเหตุ : ข้อมูลปี 2528-2541 ในช่องหมายเหตุของตารางประวัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต นำมาจากสำนักนโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร (2542) จาก *เทศบาลสู่กรุงเทพมหานคร* น. 79

คณะผู้วิจัยหวังว่า ผลการวิจัยในโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแพลตฟอร์มสื่อสารข้อมูลการเลือกตั้งท้องถิ่นในประเทศไทย (2563) บนเว็บไซต์: กรณีศึกษาและการประยุกต์ใช้กับการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร” ซึ่งอยู่ภายใต้ “โครงการจับตาสถานการณ์และความรู้ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย” ของสำนักนวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย สถาบันพระปกเกล้า จะเป็นจุดตั้งต้นในการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางวิชาการและความรู้ความเข้าใจสาธารณะต่อการเลือกตั้งในท้องถิ่น ก่อนที่จะมีการเลือกตั้งท้องถิ่นครั้งต่อไป และจะเป็นหนึ่งในตัวแบบของการวิจัยและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ในเรื่องการเลือกตั้งท้องถิ่นที่จะส่งผลไปสู่การศึกษาวิจัยและกระตุ้นความสนใจสาธารณะต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นในพื้นที่อื่นๆของประเทศต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ผ่านการสำรวจข้อมูล และ ข้อมูลวิจัยเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่น และการพัฒนาแพลตฟอร์มสำหรับรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ข่าวสารที่สำคัญและจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นในประเทศไทยที่กำลังจะมาถึงให้มีความเข้าใจ เข้าถึงได้ง่าย และเข้าถึงข้อมูลต่อผู้เข้าใช้ โดยใช้กรณีศึกษาของการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร

1.2.2 นำผลการศึกษาไปรวบรวมและนำเสนอระบบแพลตฟอร์มข้อมูลและข่าวสารที่สำคัญเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นในประเทศไทย (2563) และเชื่อมต่อกับโครงการจับตาสถานการณ์และความรู้ด้านการพัฒนาประชาธิปไตย ของสถาบันพระปกเกล้าต่อไป

1.2.3 เพื่อกระตุ้นความสนใจในการเมืองท้องถิ่น ทั้งในภาพรวม และโดยเฉพาะในส่วนของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สร้างการมีส่วนร่วม และการตัดสินใจเลือกตั้ง บนพื้นฐานของข้อมูลที่เชื่อถือได้จริง

1.2.4 เพื่อวางแพลตฟอร์มการวิจัยการเมืองและการเลือกตั้งท้องถิ่นที่กำลังจะเกิดขึ้นให้กับภาคส่วนต่างๆที่จะนำไปต่อยอดในการวิจัยในลำดับต่อไป

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การดำเนินงานศึกษาวิจัย จะดำเนินงานร่วมกับ ELECT.in.th ซึ่งเป็นคณะทำงานที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องการสร้างนวัตกรรมการนำเสนอข้อมูลและส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองและประชาธิปไตยของประชาชนโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ มีขอบเขตวิจัยได้แก่

1.3.1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น ในส่วนที่สัมพันธ์กับการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร (เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานคร และสภาเขต) เพื่อนำไปพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล ที่ครอบคลุมประเด็นเหล่านี้

- 1) โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร
- 2) การได้มาและการใช้จ่ายงบประมาณของกรุงเทพมหานคร
- 3) สิทธิและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร
- 4) ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องและกติกาในการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครและกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

- 5) การไปใช้สิทธิเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา
- 6) ความเชื่อมโยงของนักการเมืองท้องถิ่นภายในพื้นที่และกับนักการเมืองระดับประเทศ
- 7) นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของกรุงเทพมหานคร
- 8) ประเด็นปัญหาการพัฒนาเมืองในกรุงเทพมหานคร
- 9) แนวโน้มการพัฒนาในกรุงเทพมหานคร

1.3.2 ดำเนินการสำรวจงานวิจัยเก่าและฐานข้อมูลที่มีอยู่ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร และสำรวจกรอบทฤษฎีการเมืองในระดับนคร (urban politics) ที่มีอยู่ เพื่อหาแนวทางการวิจัยใหม่ ๆ ในการศึกษาการเมือง การปกครอง และการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นที่มีมิติของการพัฒนาเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง

1.4 วิธีดำเนินการ

อาศัยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษา ได้แก่

1.4.1 สัมภาษณ์เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรอบของกฎหมาย เช่น กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรอบและแผนการพัฒนากทม.มหานคร

1.4.2 ข้อมูลเชิงพื้นที่ อาทิ ข้อมูลประชากร ข้อมูลการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา ข้อมูลปัญหาการพัฒนาเมือง

1.4.3 สัมภาษณ์งานทางวิชาการที่ผู้ว่าด้วยเรื่องการวิเคราะห์ในการทำความเข้าใจการเลือกตั้งท้องถิ่น กรุงเทพมหานครที่ผ่านมา และกรอบทฤษฎีการเมืองในระดับนคร

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.5.1 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเข้าถึงข้อมูล ความรู้ข่าวสารที่สำคัญและจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นในประเทศไทย และการเข้าถึงข้อมูลที่ง่ายผ่านช่องทางออนไลน์

1.5.2 ได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น ทั้งในภาพรวม และ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม และการตัดสินใจเลือกตั้ง บนพื้นฐานของข้อมูลที่เชื่อถือได้จริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลที่สัมพันธ์กับการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร

2. ประวัติและข้อมูลพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีความสำคัญทั้งการเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย และเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่แตกต่างจากท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ กล่าวคือ การมีองค์การเดียวที่ดูแลพื้นที่เต็มพื้นที่ ซึ่งต่างจากพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ที่มีทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ดูแลพื้นที่จังหวัดทั้งจังหวัด และยังมีองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ที่แบ่งกันดูแลพื้นที่ในจังหวัดนั้น ๆ โดยพื้นที่ที่เป็นเขตเทศบาลถือว่าเป็นเขตเมือง ส่วนกรุงเทพมหานครถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ครอบคลุมพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่เขตเมืองทั้งหมดทำนองเดียวกันเทศบาล นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครยังมีกฎหมายเฉพาะขององค์การ คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

ในส่วนนี้นำเสนอประวัติของกรุงเทพมหานครในฐานะเมืองหลวงและกรุงเทพมหานครในฐานะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร เช่น ขนาดพื้นที่ สถิติประชากร รายได้รวม เป็นต้น

2.1 ประวัติกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครเดิมเรียกว่า “เมืองบางกอก” ต่อมาได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นเมืองหลวงเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2325 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1) การบริหารราชการแผ่นดินในราชธานีนั้นพระมหากษัตริย์ทรงมอบหมายให้ข้าราชการดูแลราชการโดยขึ้นต่อกรมเวียง โดยมีเสนาบดีกรมเวียงเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงให้มีการจัดการปกครองแบบคณะกรรมการที่ปรึกษาราชการ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระราชวงศ์และข้าราชการรวมกันเป็นคณะกรรมการหรือคอมมิตี (committee) จัดบริหารเมืองหลวงอยู่ชั่วขณะหนึ่ง ต่อมาได้ทรงยกเลิกคณะกรรมการ และจัดตั้งกระทรวงเมืองขึ้น ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงนครบาล มีเสนาบดีเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาพระนครและธนบุรี รวมทั้งหัวเมืองใกล้เคียง ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี นครเขื่อนขันธ์ สมุทรปราการ รัษฎบุรี และมินบุรี รวมเรียกว่า มณฑลกรุงเทพ ทั้งนี้การปกครองมณฑลกรุงเทพเป็นไปตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่และข้อบังคับหัวเมืองโดยอนุโลม นอกจากนี้ในปี 2440 ได้มีการประกาศใช้พระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพ ร.ศ. 116 ขึ้น สุขาภิบาลกรุงเทพมีหน้าที่ 1) ทำลายขยะมูลฝอย 2) จัดให้มีส้วมสำหรับมหาชน 3) ควบคุมอาคารสิ่งปลูกสร้าง และ 4) ย้ายสิ่งโสโครกและสิ่งก่อความรำคาญแก่ประชาชน ทั้งนี้ สุขาภิบาลกรุงเทพมีฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีแหล่งรายได้และผู้บริหารสุขาภิบาลกรุงเทพเป็นข้าราชการ (ดำรงศักดิ์ จันทพิชัย, 2547; อรทัย ก๊กผล, 2547)

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในปี 2459 ได้มีการเปลี่ยนไปใช้คำว่า “จังหวัด” เรียกหน่วยการปกครองระดับต่ำกว่ามณฑลแทนคำว่า “เมือง” ต่อมาในปี 2465 กระทรวงนครบาลได้รวมกับกระทรวงมหาดไทย และมีการแต่งตั้งตำแหน่งสมุหพระนครบาลทำหน้าที่ปกครองดูแลรับผิดชอบมณฑลกรุงเทพโดยเฉพาะ ซึ่งขณะนั้นประกอบด้วยจังหวัดพระนคร ธนบุรี นนทบุรี และสมุทรปราการ นอกจากนี้ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวยังมีการรวมมณฑลหลาย ๆ มณฑลเข้าเป็นภาค มีอุปราชทำหน้าที่ตรวจตราเหนือสมุหเทศาภิบาล แต่ในปี 2468 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศยกเลิกตำแหน่งอุปราชประจำภาคและมณฑลต่าง ๆ คงเป็นตำแหน่งสุเทศาภิบาลตามเดิม

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง มณฑลต่าง ๆ ได้ถูกยกเลิกไป พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476 ได้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคไว้เป็นจังหวัดและอำเภอ จังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีจึงมีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค การจัดรูปแบบการ

ปกครองภายในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีก็ได้จัดขึ้นตามความในพระราชบัญญัติ กล่าวคือ มีอำเภอบนหน่วยการปกครองย่อยของจังหวัด

หลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 นั้น ในปี 2479 ได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งเทศบาลนครกรุงเทพฯ พ.ศ. 2479 และให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2480 แต่เทศบาลเริ่มเปิดดำเนินงานในวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2480 นอกจากนี้ยังมีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งเทศบาลนครธนบุรี พ.ศ. 2479 และให้ใช้พระราชบัญญัติในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2480 เทศบาลนครธนบุรีเปิดทำการเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2480

ในช่วงที่คณะปฏิวัติของจอมพลถนอม กิตติขจร ทำหน้าที่บริหารประเทศนั้น ได้มีการประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 24 และ 25 ลงวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2514 ออกมา สำคัญของประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 24 คือ การรวมจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีเป็นหนึ่งจังหวัด เรียกว่า นครหลวงกรุงเทพธนบุรี ตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดของนครหลวงกรุงเทพธนบุรีให้เรียกว่า ผู้ว่าราชการนครหลวงกรุงเทพธนบุรี สภาจังหวัดของนครหลวงกรุงเทพธนบุรีให้เรียกว่า สภานครหลวงกรุงเทพธนบุรี กิจการ ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ งบประมาณ ข้าราชการ และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครและองค์การบริหารส่วนจังหวัดธนบุรีให้ออนไปเป็นขององค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ส่วนประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 25 มีสำคัญคือ การรวมเทศบาลนครกรุงเทพและเทศบาลนครธนบุรีเป็นเทศบาลสำหรับนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เรียกว่า เทศบาลนครหลวง

ต่อมาได้มีการออกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 เพื่อจัดตั้ง “กรุงเทพมหานคร” ซึ่งเป็นการปรับปรุงองค์การบริหารใหม่ โดยรวมกิจการของนครหลวงกรุงเทพธนบุรี องค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เทศบาลนครหลวง และสุขาภิบาลในเขตนครหลวง มาเป็นกรุงเทพมหานคร เนื้อหาที่สำคัญของประกาศฉบับนี้ก็คือ ให้เรียกนครหลวงของประเทศไทยว่า กรุงเทพมหานคร กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นจังหวัดตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 218 และมีเขตท้องที่ตามที่นครหลวงกรุงเทพธนบุรีมีอยู่ในวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ (ฉบับที่ 335) ใช้บังคับ ให้กรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้าราชการการเมือง แต่งตั้งและถอดถอนโดยคณะรัฐมนตรี มีสภากรุงเทพมหานครที่ประชาชนเลือกตั้งเขตละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งมีจำนวนเท่ากับจำนวนเขตในกรุงเทพมหานคร (อย่างไรก็ดี ประกาศฉบับนี้กำหนดให้ 4 ปีแรกของการจัดตั้งกรุงเทพมหานครนั้นให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนการเลือกตั้ง) และให้แบ่งพื้นที่กรุงเทพมหานครออกเป็นเขต มีหัวหน้าเขตคนหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติราชการภายในเขต ในเขตหนึ่งนอกจากจะมีหัวหน้าเขตเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบดังกล่าวแล้ว จะมีผู้ช่วยหัวหน้าเขตเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และช่วยหัวหน้าเขตปฏิบัติราชการแทนก็ได้ ในเขตหนึ่ง ๆ จะแบ่งออกเป็นแขวงเพื่อให้มีหัวหน้าแขวงคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยรับผิดชอบการปฏิบัติราชการภายในแขวง และเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาบรรดาข้าราชการภายในแขวงและมีผู้ช่วยหัวหน้าแขวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและช่วยหัวหน้าแขวงปฏิบัติราชการแทนก็ได้

ต่อมาได้มีการออกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ซึ่งได้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 335 (อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรวมทั้ง 5 ครั้ง) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 กำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นทบวงการเมือง มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนครหลวง ให้แบ่งพื้นที่การปกครองกรุงเทพมหานครออกเป็นเขตและแขวงตามลำดับ องค์การของกรุงเทพมหานครให้ประกอบด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรอง

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้ง และอยู่ในตำแหน่งตามวาระคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ส่วนสภากรุงเทพมหานครประกอบด้วยสมาชิกซึ่งประชาชนเลือกตั้ง อายุของสภากรุงเทพมหานครมีกำหนดคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง

หลังจากที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 กรุงเทพมหานครมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรกในวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518 โดยนายธรรมนุญ เทียนเงิน จากพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่การเลือกตั้งครั้งนั้นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและคณะไม่ได้อยู่ในตำแหน่งจนครบวาระ 4 ปี เพราะได้เกิดการขัดแย้งกันอย่างรุนแรงทั้งในฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติจนไม่สามารถที่จะประสานกันได้ จึงทำให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้งต้องพ้นจากตำแหน่งโดยคำสั่งของนายกรัฐมนตรี นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ตามมาตรา 21 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2519 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2520 หลังจากนั้นกรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่มาจากการแต่งตั้ง (สำนักนโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร, 2542; อรทัย ก๊กผล, 2547)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการแต่งตั้ง หลังจากนายธรรมนุญ เทียนเงิน พ้นจากตำแหน่ง ได้แก่ นายชลอ ธรรมศิริ (29 เมษายน 2520 ถึง 14 พฤษภาคม 2522) นายเชาวน์วัศ สุดลาภา (24 กรกฎาคม 2522 ถึง 16 เมษายน 2524) พลเรือเอกเทียม มกรานนท์ (28 เมษายน 2524 ถึง 1 พฤศจิกายน 2527) และนายอาษา เมฆสวรรค์ (6 พฤศจิกายน 2527 ถึง 13 พฤศจิกายน 2528)

ต่อมาได้มีการออกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มาแทนกฎหมายฉบับเก่า¹ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น การบริหารกรุงเทพมหานครประกอบด้วยสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 แก้ไขให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 วาระ และถ้าดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลา 4 ปีก็ให้ถือว่าเป็น 1 วาระ และเมื่อได้ดำรงตำแหน่ง 2 วาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลา 4 ปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง) อายุของสภากรุงเทพมหานครมีกำหนดคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ส่วนสำนักงานเขตมีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้บังคับบัญชาและจะให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการเขตก็ได้ นอกจากนี้ในเขตหนึ่ง ๆ ให้มีสภาเขตประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้ง อายุของสภาเขตมีกำหนดคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต (อย่างไรก็ดี ภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 บทบัญญัติเกี่ยวกับสภาเขต คือ มาตรา 71-80 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ถูกกำหนดมิให้นำมาใช้บังคับ)

หลังจากที่มีการออกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 กรุงเทพมหานครมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 ส่วนสมาชิกสภาเขตมีการเลือกตั้งในวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 ซึ่งเป็นครั้งแรกที่กฎหมายกำหนดให้มีสมาชิกสภาเขต

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้ง นับจากที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ประกาศใช้บังคับเป็นต้นมานั้น ได้แก่ พลตรีจำลอง ศรีเมือง สมัยที่ 1 (14 พฤศจิกายน 2528 ถึง 14 พฤศจิกายน 2532) พลตรีจำลอง ศรีเมือง สมัยที่ 2 (7 มกราคม 2533 ถึง 22 มกราคม 2535) ร้อยเอกกฤษฏา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา (19 เมษายน 2535 ถึง 18 เมษายน 2539) ดร.พิจิตต์ รัตตกุล (3 มิถุนายน 2539 ถึง 22 กรกฎาคม 2543) นายสมัคร สุนทรเวช (23 กรกฎาคม 2543 ถึง 28 สิงหาคม 2547) นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน สมัยที่ 1 (29 สิงหาคม 2547 ถึง 28 สิงหาคม 2551) นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน สมัยที่ 2 (5 ตุลาคม 2551 ถึง 19 พฤศจิกายน 2551) หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร สมัยที่ 1 (11 มกราคม 2552 ถึง 9 มกราคม 2556) และหม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร สมัยที่ 2 (29 มีนาคม 2556 ถึง 18 ตุลาคม 2559)

ในวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2559 หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ใช้มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ออกคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 50/2559 สั่งให้หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ระงับการปฏิบัติราชการหรือหน้าที่ในกรุงเทพมหานครเป็นการชั่วคราวโดยยังไม่พ้นจากตำแหน่ง ต่อมาในวันที่ 18

---

¹ อย่างไรก็ตาม ใด ๆ ก็ มีการแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 อีกหลายครั้งรวมทั้งหมดเป็น 6 ฉบับ ได้แก่ 1) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 2) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 3) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539 4) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2542 5) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2550 และ 6) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562

ตุลาคม พ.ศ. 2559 หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติใช้มาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 ออกคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 64/2559 เรื่อง การให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่ง และการแต่งตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยอ้างถึงคำสั่งที่ 50/2559 ที่ผ่านมา สั่งให้หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร พ้นจากตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และให้พลตำรวจเอกอัศวิน ขวัญเมือง รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

2.2 ข้อมูลพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครแบ่งการปกครองออกเป็น 50 เขต โดยเป็นเขตที่อยู่ฝั่งพระนคร 35 เขต และฝั่งธนฯ 15 เขต มีขนาดพื้นที่ 1,568.74 ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือของกรุงเทพมหานครมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดนนทบุรีและจังหวัดปทุมธานี ทิศตะวันออกมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา ทิศใต้มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดสมุทรปราการและอ่าวไทย และทิศตะวันตกมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดนครปฐม

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับผู้คนและการอยู่อาศัย กรุงเทพมหานครในปี 2562 มีจำนวนประชากร 5,666,264 คน (ตัวเลขตามประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562) โดยเขตสายไหมมีจำนวนประชากรมากที่สุด คือ 206,278 คน ส่วนเขตสัมพันธวงศ์มีจำนวนประชากรน้อยที่สุด คือ 22,463 คน กรุงเทพมหานครมีความหนาแน่นของจำนวนประชากรต่อพื้นที่เฉลี่ยคิดเป็น 3,614 คนต่อตารางกิโลเมตร หรือ 2.13 คนต่อบ้าน (เขตหนองจอกมีความหนาแน่นของจำนวนประชากรต่อพื้นที่น้อยที่สุด คือ 745 คนต่อตารางกิโลเมตร ส่วนเขตป้อมปราบศัตรูพ่ายมีความหนาแน่นของจำนวนประชากรต่อพื้นที่มากที่สุด คือ 22,519 คนต่อตารางกิโลเมตร) จำนวนบ้านมี 3,041,115 หลัง จำนวนชุมชนมี 2,016 ชุมชน (เขตบางบอนมีชุมชนน้อยที่สุด คือ 12 ชุมชน ส่วนเขตหนองจอกมีชุมชนมากที่สุด คือ 98 ชุมชน) จำนวนครอบครัวมี 467,650 ครอบครัว จำนวนหลังคาเรือนมี 475,991 หลัง

กรุงเทพมหานครมีจำนวนประชากรเป็นอันดับ 1 ของประเทศไทย โดยมีจำนวนประชากรอยู่ที่ห้าล้านคนขึ้นไป (ปี 2562 มีประชากรจำนวน 5,666,264 คน) จำนวนประชากรของกรุงเทพมหานครเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ ที่มีจำนวนประชากรสูงสุดรองลงมาอีก 4 จังหวัด คือ นครราชสีมา (อันดับ 2) อุบลราชธานี (อันดับ 3) ขอนแก่น (อันดับ 4) และเชียงใหม่ (อันดับ 5) 5 ปีซ้อนหลัง (ตั้งแต่ปี 2558-2562) เป็นไปดังนี้

ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรของจังหวัดที่มีจำนวนประชากรสูงสุด ห้าอันดับแรก

อันดับ	จังหวัด	2558	2559	2560	2561	2562
1	กรุงเทพมหานคร	5,696,409	5,686,646	5,682,415	5,676,648	5,666,264
2	นครราชสีมา	2,628,818	2,631,435	2,639,226	2,646,401	2,648,927
3	อุบลราชธานี	1,857,429	1,862,965	1,869,633	1,874,548	1,878,146
4	ขอนแก่น	1,798,014	1,801,753	1,805,910	1,805,895	1,802,872
5	เชียงใหม่	1,728,242	1,735,762	1,746,840	1,763,742	1,779,254

ที่มา : สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2562, น. 31) สถิติ 2562 กรุงเทพมหานคร

ส่วนข้อมูลผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) ของจังหวัดต่าง ๆ (ปี 2561) พบว่า กรุงเทพมหานครมีผลิตภัณฑ์จังหวัดสูงเป็นอันดับหนึ่ง คือ 5,386,803 ล้านบาท คิดเป็นผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP Per capita) เท่ากับ 604,421 บาท

ตารางที่ 2.2 ผลิตภัณฑ์จังหวัดและผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว ปี 2561 ห้าอันดับแรก

	GPP 2561 (ล้านบาท)	GPP Per capita 2561 (บาท)
กรุงเทพมหานคร	5,386,803	604,421
ระยอง	1,045,697	1,067,449
ชลบุรี	1,030,949	566,801
สมุทรปราการ	796,137	366,642
พระนครศรีอยุธยา	412,701	454,953

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2563) *ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2561* สืบค้นจาก

https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5628&filename=gross_regional (เข้าถึงเมื่อ 20 ธันวาคม 2563)

ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามข้อมูลรายได้รวม (รายได้จัดเก็บเอง รายได้ที่รัฐจัดสรร และเงินอุดหนุน) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ 2562 แยกรายจังหวัดนั้น กรุงเทพมหานครมีรายได้รวมสูงสุดเป็นอันดับ 1 คือ 103,377.94 ล้านบาท ส่วนอันดับ 2 คือ จังหวัดนครราชสีมา มีรายได้รวม 22,970.91 ล้านบาท อันดับ 3 คือ จังหวัดชลบุรี มีรายได้รวม 18,714.28 ล้านบาท อันดับ 4 คือ จังหวัดเชียงใหม่ มีรายได้รวม 16,475.54 ล้านบาท และอันดับ 5 คือ จังหวัดสมุทรปราการ มีรายได้รวม 16,255.53 ล้านบาท (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562, น. 32) จะพบว่ากรุงเทพมหานครมีรายได้รวม ประจำปีงบประมาณ 2562 มากกว่ารายได้รวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นจังหวัดอันดับ 2 ประมาณ 4.5 เท่า

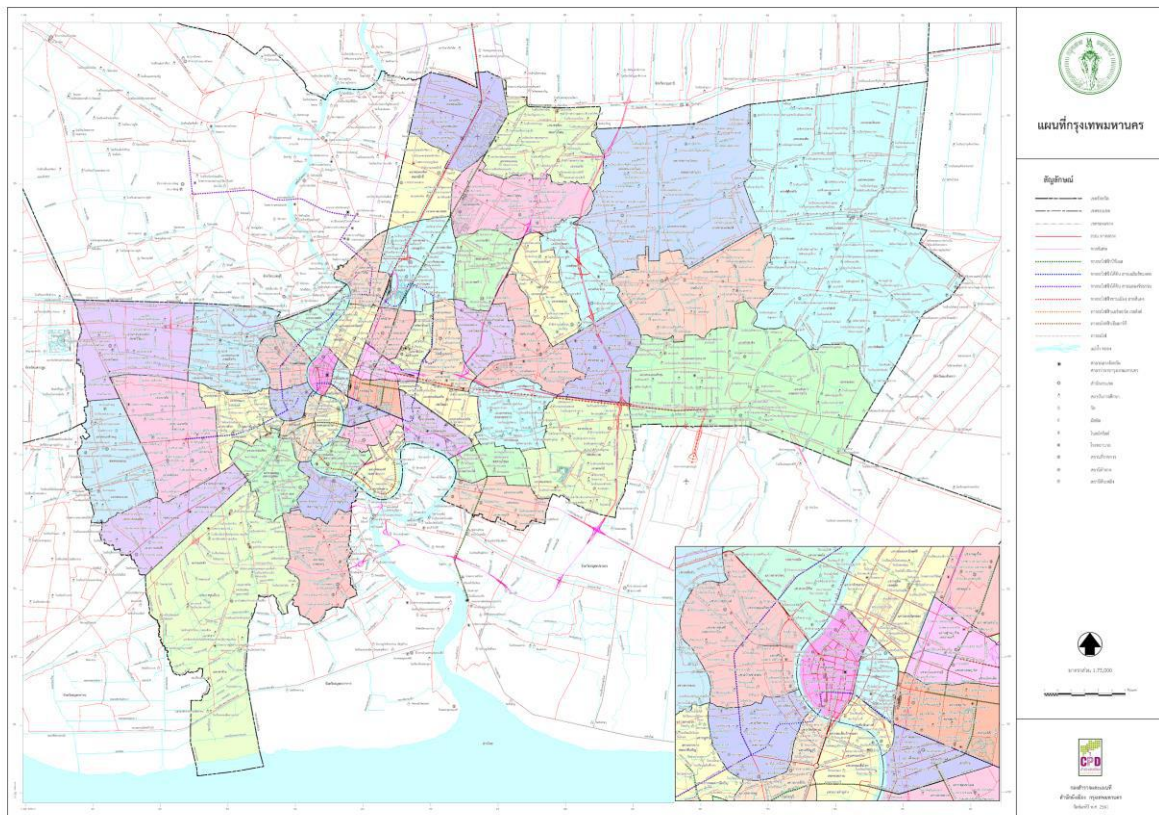
ตารางที่ 2.3 ข้อมูลรายได้รวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ 2562 ห้าจังหวัดแรก ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้รวมสูงสุด

อันดับ	จังหวัด	จำนวนอปท. (แห่ง)	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร ณ 30 ก.ย. 61 (คน)	จัดเก็บเอง (ล้านบาท)	รัฐจัดสรร (ล้านบาท)	เงินอุดหนุน (ล้านบาท)	รายได้รวม (ล้านบาท)
1	กรุงเทพมหานคร	1	1,568.74	5,677,064	19,755.07	63,601.87	20,021.00	103,377.94
2	นครราชสีมา	334	20,863.65	2,633,304	1,429.39	10,209.43	11,332.09	22,970.91

อันดับ	จังหวัด	จำนวน อปท. (แห่ง)	พื้นที่ (ตร. กม.)	ประชากร ณ 30 ก.ย. 61 (คน)	จัดเก็บเอง (ล้านบาท)	รัฐจัดสรร (ล้านบาท)	เงินอุดหนุน (ล้านบาท)	รายได้รวม (ล้านบาท)
3	ชลบุรี	98	4,628.79	1,405,852	3,516.43	10,742.46	4,455.39	18,714.28
4	เชียงใหม่	211	18,887.25	1,746,547	1,544.86	8,272.00	6,658.68	16,475.54
5	สมุทรปราการ	49	966.16	1,315,012	2,934.90	10,034.27	3,286.36	16,255.53

ที่มา : ปรับปรุงจาก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2562, น. 33-34) ข้อมูลรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

แผนภาพที่ 2.1 แผนที่กรุงเทพมหานคร

ที่มา : <http://cpd.bangkok.go.th:90/web2/mapbkk/Map/75000.PNG>

3. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร (กทม.) มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น มีระเบียบการบริหารตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และมีการแบ่งพื้นที่การบริหารกรุงเทพมหานครเป็นเขตและแขวง แต่ละเขตแบ่งออกเป็นแขวงต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันกรุงเทพมหานครมี 50 เขต

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 โครงสร้างการบริหารกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

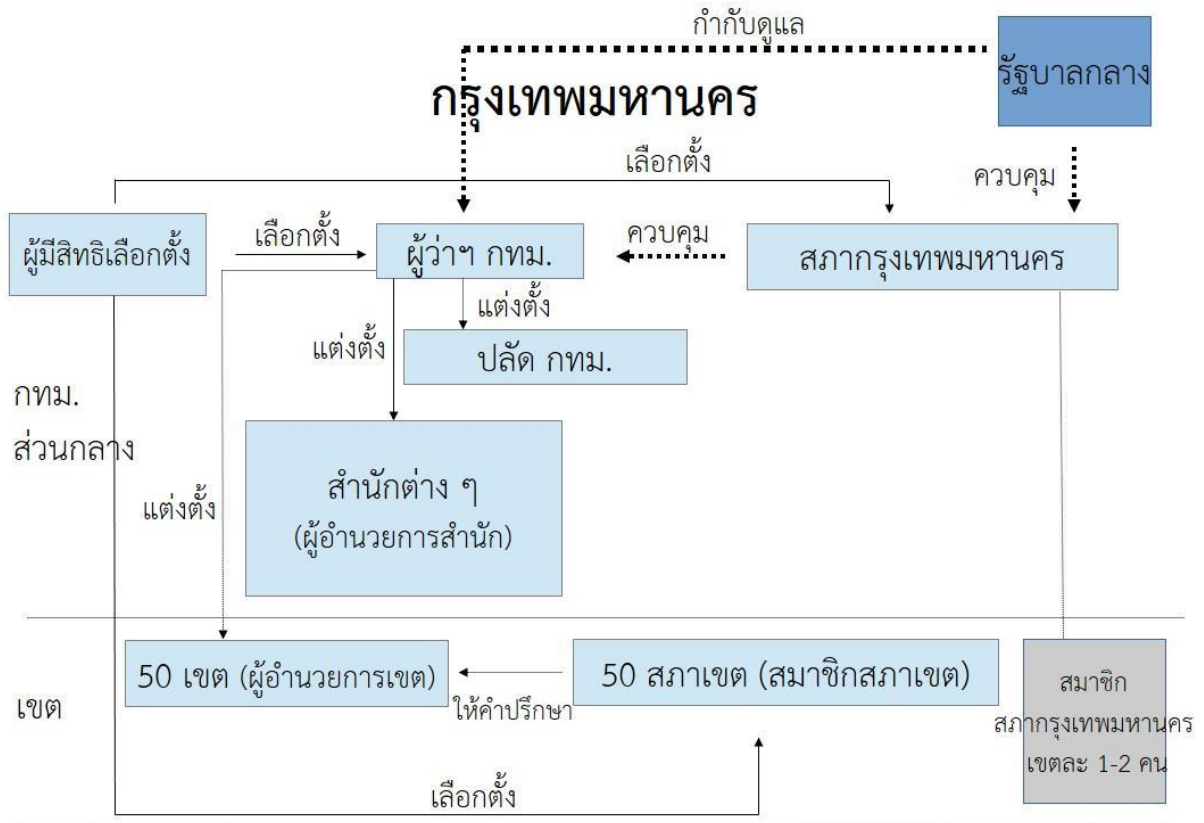
- 1) สภากรุงเทพมหานคร
- 2) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ส่วนการจัดระเบียบราชการของกรุงเทพมหานคร มีการแบ่งส่วนราชการของกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานต่าง ๆ โดยให้จัดระเบียบราชการกรุงเทพมหานคร ดังนี้

- 1) สำนักงานเลขานุการสภากรุงเทพมหานคร
- 2) สำนักงานเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
- 3) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร
- 4) สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร
- 5) สำนักหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก (มี 15 สำนัก ได้แก่ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล สำนักการแพทย์ สำนักอนามัย สำนักการศึกษา สำนักการโยธา สำนักการระบายน้ำ สำนักสิ่งแวดล้อม สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว สำนักการคลัง สำนักเทศกิจ สำนักพัฒนาสังคม สำนักการจราจรและขนส่ง สำนักการวางผังและพัฒนาเมือง สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงบประมาณกรุงเทพมหานคร)

- 6) สำนักงานเขต (มี 50 สำนักงานเขต)

ในเขตหนึ่ง ๆ ให้มีสภาเขต ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้ง (อย่างไรก็ดี หลังจากรัฐประหารในปี 2557 และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกเขตหมดวาระลง ก็ไม่ได้มีการแต่งตั้งสมาชิกสภาเขตขึ้นมาทำหน้าที่ต่อ อีกทั้งในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 กำหนดให้มีหน้าบทบัญญัติมาตรา 71-80 (มาตราที่ว่าด้วยสภาเขต) มาใช้บังคับ และปัจจุบันนี้ก็ไม่มีการเลือกตั้งสภาเขตทำหน้าที่)

ชุมชน : ที่เป็นทางการ (ชุมชนแออัด + บ้านจัดสรร + คอนโดมิเนียม) และ ที่ไม่เป็นทางการ
 แผนภาพที่ 3.1 โครงสร้างของกรุงเทพมหานคร

3.1 สภากรุงเทพมหานคร

สภากรุงเทพมหานครเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างการบริหารกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 9 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

3.1.1 การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

สภากรุงเทพมหานครมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) ที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง

ตามมาตรา 10 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 (แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 3 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562) สภากรุงเทพมหานครประกอบด้วยสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวนเขตละ 1 คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขต แต่เขตใดมีราษฎรเกิน 150,000 คน ให้มีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นทุก 150,000 คนต่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร 1 คน เศษของ 150,000 คนถ้าเกิน 75,000 คนให้มีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นอีก 1 คน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 กำหนดว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือเขตเป็นเขตเลือกตั้ง ถ้าเขตใดมีจำนวนราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งเกิน 150,000 คน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแบ่งเขตนั้นออกเป็นเขตเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่จะพึงมี โดยแต่ละเขตเลือกตั้งต้องมีจำนวนราษฎรใกล้เคียงกัน (มาตรา 19 (1))

ดังนั้น ในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งถัดไปหลังจากที่มีการว่างเว้นมานาน (นับตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งสุดท้าย (ครั้งที่ 8) เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2553 และถูกคั่นด้วยรัฐประหารใน พ.ศ. 2557) กรุงเทพมหานครจะมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวน 50 คน โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครออกเป็น 50 เขตเลือกตั้ง และมีสมาชิกเขตเลือกตั้งละ 1 คน (ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนที่ 76 ก 24 กันยายน 2563 น. 1-3)

ที่ผ่านมากรุงเทพมหานครมีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งสิ้น 8 ครั้ง (ครั้งที่ 8 หรือครั้งล่าสุด คือ การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งหลังจากนั้นจะมีการเว้นว่างเนื่องจากเกิดรัฐประหารใน พ.ศ. 2557) การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งแรกจัดขึ้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2518 ครั้งที่สอง เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 ครั้งที่สาม เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533 ครั้งที่สี่ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2537 ครั้งที่ห้า เมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2541 ครั้งที่หก เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2545 ครั้งที่เจ็ด เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 และครั้งที่แปด เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2553 การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งแรกจัดขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งที่ 2 ถึงครั้งที่ 8 จัดขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หลังการทำการรัฐประหารเมื่อ พ.ศ. 2557 จนถึงปัจจุบัน (มีนาคม 2564) สมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีที่มาจาก การแต่งตั้ง โดยหลังจากที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติทำการรัฐประหาร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่มาจาก การเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2553 ได้ครบวาระ คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ออก

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 86/2557 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 ซึ่งให้จัดการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครไปก่อน และให้ได้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครโดยใช้วิธีการคัดเลือกบุคคลจำนวน 30 คน โดยอย่างน้อยสองในสามของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต้องเป็นข้าราชการหรือเคยเป็นข้าราชการตั้งแต่ระดับนักบริหารระดับสูง หรือระดับ 10 หรือเทียบเท่าขึ้นไป และให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ได้รับแต่งตั้งตามประกาศนี้ดำรงตำแหน่งจนกว่าจะจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ และถ้าหากสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ได้รับแต่งตั้งตามประกาศนี้ว่างลง ให้สภากรุงเทพมหานครประกอบด้วยสมาชิกเท่าที่เหลืออยู่โดยไม่ต้องดำเนินการคัดเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนตำแหน่งที่ว่าง จากประกาศดังกล่าวต่อมาได้มีการแต่งตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2557 ซึ่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครชุดดังกล่าวได้ปฏิบัติหน้าที่เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนี้

3.1.2 สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

อายุของสภากรุงเทพมหานครมีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้งและอยู่ในตำแหน่งตามอายุของสภากรุงเทพมหานคร เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่างลงและมีการเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเข้ามาแทน ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครซึ่งเข้ามาแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภากรุงเทพมหานครที่เหลืออยู่

ในกรณีที่การดำเนินงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานคร ขัดแย้งกันจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่กรุงเทพมหานคร หรือแก่ราชการโดยส่วนรวม ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจยื่นข้อเสนอพร้อมด้วยเหตุผลต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ยุบสภากรุงเทพมหานครเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครใหม่ได้

ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่ประกาศยุบสภากรุงเทพมหานครภายใน 15 วันนับแต่วันที่ได้รับข้อเสนอให้ยุบสภากรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจยื่นข้อเสนอขอทบทวนให้พิจารณาใหม่ได้อีกครั้งหนึ่งภายใน 30 วันนับแต่วันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้รับข้อเสนอในครั้งแรก ในการนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะเห็นควรให้ยุบสภากรุงเทพมหานครตามข้อเสนอขอทบทวนหรือไม่ก็ได้ แต่ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับข้อเสนอขอทบทวนดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้สั่งยุบสภากรุงเทพมหานครในเหตุการณเดียวกันอีก ให้กระทำได้เมื่อพ้นกำหนด 90 วัน นับแต่วันที่ครบกำหนด 30 วันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้รับข้อเสนอขอทบทวน

สมาชิกสภากรุงเทพมหานครต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร หรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้นหรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

3.1.3 การเลือกประธานสภากรุงเทพมหานครและรองประธานสภากรุงเทพมหานคร

ให้สภากรุงเทพมหานครเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเป็นประธานสภากรุงเทพมหานครคนหนึ่ง และรองประธานสภากรุงเทพมหานครไม่เกิน 2 คน โดยให้ดำรงตำแหน่งทันทีที่ได้รับเลือก

ประธานสภาและรองประธานสภากรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งตามวาระคราวละ 2 ปี

ประธานสภาหรือรองประธานสภากรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

1) ขาดจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

2) ลาออกจากตำแหน่ง

3) เมื่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเข้าชื่อเสนอญัตติให้สภากรุงเทพมหานครมีการเลือกตั้งประธานสภาหรือรองประธานสภากรุงเทพมหานครใหม่ และสภากรุงเทพมหานครมีมติตามนั้นด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด โดยให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อได้มีการเลือกตั้งประธานสภาหรือรองประธานสภากรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

ในกรณีตามเหตุข้างต้น ให้สภากรุงเทพมหานครเลือกประธานสภาหรือรองประธานสภากรุงเทพมหานครคนใหม่ขึ้นแทน แล้วแต่กรณี และให้ผู้ได้รับเลือกนั้นอยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

3.1.4 อำนาจหน้าที่ของประธานสภาและรองประธานสภากรุงเทพมหานคร

ประธานสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของสภากรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภากรุงเทพมหานคร

รองประธานสภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่กระทำการแทนประธานสภากรุงเทพมหานครเมื่อประธานสภากรุงเทพมหานครไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือตามที่ประธานสภากรุงเทพมหานครมอบหมาย

เมื่อประธานสภาและรองประธานสภากรุงเทพมหานครไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานครคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานเฉพาะในการประชุมคราวนั้น

3.1.5 การประชุมสภากรุงเทพมหานคร

ภายใน 15 วันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

ในปีหนึ่งให้มี *สมัยประชุมสามัญ* ของสภากรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่า 2 สมัย แต่ต้องไม่เกิน 4 สมัย จำนวนสมัยประชุมสามัญและวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีแต่ละสมัยให้สภากรุงเทพมหานครกำหนด สมัยประชุมสามัญของสภากรุงเทพมหานครสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลา 30 วัน แต่ถ้ามีกรณีจำเป็นให้ประธานสภากรุงเทพมหานครส่งขยายสมัยประชุมสามัญออกไปอีกได้ตามความจำเป็นครั้งละไม่เกิน 15 วัน การปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลา 30 วัน จะกระทำได้แต่ด้วยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร ประธานสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครตามสมัยประชุมและเป็นผู้เปิดหรือปิดการประชุม

นอกจากสมัยประชุมสามัญแล้ว เมื่อมีกรณีเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ของกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด อาจทำคำร้องยื่นต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร ขอให้เรียกประชุมสภากรุงเทพมหานครเป็น *การประชุมสมัยวิสามัญ* ได้ ให้ประธานสภากรุงเทพมหานครเรียกประชุม โดยกำหนดวันประชุมภายใน 15 วันนับแต่วันได้รับคำร้อง สมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดเวลา 30 วัน แต่ถ้ามีกรณีจำเป็นให้ประธานสภากรุงเทพมหานครส่งขยายสมัยประชุมวิสามัญออกไปอีกได้ตามความจำเป็นครั้งละไม่เกิน 15 วัน การปิดสมัยประชุมวิสามัญก่อนครบกำหนดเวลา 30 วัน จะกระทำได้แต่ด้วยความเห็นชอบของสภากรุงเทพมหานคร

3.1.6 อำนาจหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานคร

สภากรุงเทพมหานครเป็นองค์กรนิติบัญญัติของกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจการในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (ปรับปรุงจาก ortsy kkkpl, 2547, น. 37-40)

- 1) เสนอและพิจารณาให้ความเห็นชอบในการตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
- 2) พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอ
- 3) ควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ซึ่งมีวิธีการควบคุมดังนี้
  - 3.1) ตั้งกระทู้ถามผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร
  - 3.2) เสนอญัตติ เพื่อให้กรุงเทพมหานครดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร หากที่ประชุมสภาเห็นชอบในญัตติของสมาชิกสภา จะส่งญัตติในเรื่องนั้น ๆ ให้ฝ่ายบริหารพิจารณาดำเนินการต่อไป
  - 3.3) เปิดอภิปรายทั่วไป ซึ่งจะกระทำได้โดยสมาชิกสภาจำนวนไม่น้อยกว่า 2 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เข้าชื่อเพื่อเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร
  - 3.4) เป็นกรรมการสภา ซึ่งเป็นบทบาทอันสำคัญของสมาชิกที่จะควบคุมติดตามผลการบริหารงานของฝ่ายบริหารได้ เพราะคณะกรรมการของสภามีอำนาจกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้ แล้วรายงานต่อสภากรุงเทพมหานคร ถ้าสภากรุงเทพมหานครเห็นชอบกับรายงานของคณะกรรมการฯ ดังกล่าว ประธานสภาก็จะส่งเรื่องให้ฝ่ายบริหารพิจารณาดำเนินการตามมติของสภาต่อไป
- 4) อำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบในกิจการที่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องขอความเห็นชอบจากสภา หรือต้องรายงานให้สภาทราบ ในกรณีดังต่อไปนี้
  - 4.1) การดำเนินกิจการนอกเขตกรุงเทพมหานคร
  - 4.2) การทำกิจการร่วมกับบุคคลอื่นโดยก่อตั้งบริษัทหรือการถือหุ้นในบริษัท รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่กรุงเทพมหานครถืออยู่ต้องได้รับความอนุมัติจากสภากรุงเทพมหานคร
  - 4.3) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นโดยเรียกค่าบริการได้ โดยตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร (สภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติ)
  - 4.4) การมอบให้เอกชนกระทำกิจการ ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครและเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องแทนกรุงเทพมหานครได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสียก่อน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้กระทำกิจการดังกล่าวข้างต้น ให้เป็นไปตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
  - 4.5) การจำหน่ายสร้ารองเงินคลังของกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอสภากรุงเทพมหานครให้ความเห็นชอบ

4.6) การนำทุนสำรองเงินคงคลังไปซื้อพันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ หรือ กองทุนที่รัฐตั้งขึ้นได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร

4.7) การจ่ายขาดเงินสะสมเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร

4.8) การขอขยายเวลาเบิกจ่ายเงินเหลือมปีงบประมาณเกินปีงบประมาณถัดไป

4.9) การก่อกำหนดผู้กักพันธงบประมาณมากกว่าหนึ่งปีขึ้นไป (ยกเว้นโครงการซึ่งได้ระบุไว้ใน ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานครแล้ว)

4.10) การกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ

4.11) การกู้เงินจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

4.12) รับทราบรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ตรวจสอบแล้ว

5) อำนาจในการอนุมัติ มีดังนี้

5.1) การอนุมัติข้อกำหนดกรุงเทพมหานคร

5.2) การอนุมัติให้ขยายเวลาในการพิจารณาของคณะกรรมการที่สภาแต่งตั้งออกไป ในกรณี ที่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด

6) อำนาจในการวินิจฉัย มีดังนี้

6.1) ให้สมาชิกสภาออกจากตำแหน่ง เพราะเห็นว่าได้กระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง มติของสภาต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนของสมาชิกทั้งหมดของสภา

6.2) ให้สมาชิกสภาประชุมในสมัยประชุมหนึ่งเกินกว่า 3 วัน ที่มีการประชุม

6.3) กรณีมีปัญหาที่ต้องตีความข้อบังคับให้เป็นอำนาจของสภาที่จะวินิจฉัย

7) ร่วมกับฝ่ายบริหารในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

3.1.7 คณะกรรมการสามัญและวิสามัญของสภากรุงเทพมหานคร

คณะกรรมการสามัญและคณะกรรมการวิสามัญของสภากรุงเทพมหานคร ตั้งขึ้นเพื่อกระทำการกิจหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร แล้วรายงานต่อสภากรุงเทพมหานคร

คณะกรรมการสามัญของสภากรุงเทพมหานครเป็นคณะกรรมการที่สภากรุงเทพมหานครแต่งตั้งจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร คณะกรรมการสามัญให้มีวาระการปฏิบัติหน้าที่คราวละ 2 ปี

คณะกรรมการสามัญมีทั้งหมด 11 คณะ ได้แก่

1) คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมและพิจารณาเปิดเผยรายงานการประชุมลับ

2) คณะกรรมการการศึกษาและวัฒนธรรม

3) คณะกรรมการการโยธาและผังเมือง

4) คณะกรรมการการสาธารณสุข

5) คณะกรรมการการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม

6) คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง และติดตามงบประมาณ

7) คณะกรรมการการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย

8) คณะกรรมการพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม

- 9) คณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬา
- 10) คณะกรรมการการจราจร ขนส่ง และการระบายน้ำ
- 11) คณะกรรมการกิจการสภากรุงเทพมหานคร

ส่วนคณะกรรมการวิสามัญของสภากรุงเทพมหานคร เป็นคณะกรรมการที่สภากรุงเทพมหานครเลือกจากผู้ที่เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือบุคคลผู้มิได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เพื่อให้สภากรุงเทพมหานครตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญได้ ส่วนจำนวนกรรมการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีสิทธิเสนอนั้นให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับของสภากรุงเทพมหานคร คณะกรรมการวิสามัญให้สิ้นสภาพไปหลังจากที่ได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายและเสนอรายงานต่อสภากรุงเทพมหานครเรียบร้อยแล้ว

คณะกรรมการวิสามัญจะมีการตั้งขึ้นได้ใน 2 กรณี (อรรถัย ก๊กผล, 2547, น. 40-41) คือ

กรณีที่ 1 เมื่อสภาพิจารณาลงมติรับหลักการร่างข้อบัญญัติที่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอสภาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติ แล้วจึงรายงานผลการพิจารณาต่อสภา ถ้าสภาเห็นชอบก็จะส่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามเพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

กรณีที่ 2 ตั้งขึ้นเพื่อพิจารณาศึกษารายละเอียดก่อนรับหลักการหรือก่อนให้ความเห็นชอบในญัตติใด ๆ ซึ่งที่ประชุมเห็นว่ายังไม่ชัดเจนเพียงพอแล้วให้นำผลการพิจารณาเสนอต่อสภาว่าสมควรจะรับหลักการหรือให้ความเห็นชอบในญัตตินั้น ๆ หรือไม่ประการใด

3.2 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างการบริหารกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 9 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

3.2.1 การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 1 คน ซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนด (มาตรา 44 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562) โดยกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งในที่นี่ก็คือ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 กำหนดว่า การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ให้ใช้เขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง (มาตรา 22)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลา 4 ปีก็ให้ถือว่าเป็น 1 วาระ และเมื่อได้ดำรงตำแหน่ง 2 วาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลา 4 ปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง (มาตรา 47 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562)

ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้ง และให้มีการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครภายใน 7 วันนับแต่วันเลือกตั้ง (มาตรา 48 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562)

กรุงเทพมหานครมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทั้งสิ้น 10 ครั้ง การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งแรกจัดขึ้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518 ครั้งที่สอง เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 ครั้งที่สาม เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533 ครั้งที่สี่ เมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2535 ครั้งที่ห้า เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ครั้งที่หก เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 ครั้งที่เจ็ด เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2547 ครั้งที่แปด เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ครั้งที่เก้า เมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552 และครั้งที่สิบ เมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2556 การเลือกตั้งครั้งแรกจัดขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ส่วนการเลือกตั้งครั้งต่อ ๆ มาจัดขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3.2.2 การกระทำการอันต้องห้ามของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ตามมาตรา 51 วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องไม่กระทำการ ดังต่อไปนี้

1) ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น หรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินหรือตามนโยบายของรัฐบาล

2) รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้นนอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์หรือบริษัทปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ

3) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่กรุงเทพมหานคร หรือมีส่วนได้เสียในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทนหรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับกรุงเทพมหานครอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่ในส่วนที่เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทมหาชนจำกัดอยู่ก่อนได้รับการเลือกตั้ง

มาตรา 51 วรรคสอง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ข้อห้ามดังกล่าวข้างต้นไม่ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญหรือเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และมีให้ใช้บังคับในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครรับเงินตอบแทน เงินค่าเบี้ยประชุม หรือเงินอื่นใด เนื่องจากการดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภาหรือวุฒิสภา หรือสภาผู้แทนราษฎร หรือสภากรุงเทพมหานครหรือสภาท้องถิ่นอื่น หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือกรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นโดยตำแหน่ง

มาตรา 51 วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 ให้นำความในข้อ 2) และข้อ 3) มาใช้บังคับแก่สมาชิกสภากรุงเทพมหานครด้วยโดยอนุโลม

3.2.3 การพ้นจากตำแหน่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ตามความใน (1) ถึง (9) ของวรรคหนึ่งในมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- 1) ถึงคราวออกตามวาระ
- 2) ตาย

3) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และให้มีผลนับแต่วันถัดจากวันที่ยื่นหนังสือลาออก

4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 46 (มาตรา 52 วรรคหนึ่ง (4) นี้แก้ไขเพิ่มเติมโดย มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562)

(ส่วนคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 46 (แก้ไขโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562) ระบุว่าผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วย (ดูคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ในหัวข้อ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง)

5) กระทำการอันต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 51

6) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

7) มีการยุบสภากรุงเทพมหานคร

8) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยมติคณะรัฐมนตรีสั่งให้ออกจากตำแหน่งเมื่อมีกรณีแสดงให้เห็นว่า ได้กระทำการอันเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหรือปฏิบัติการหรือละเลยไม่ปฏิบัติการอันควรปฏิบัติในลักษณะที่เห็นได้ว่าจะจะเป็นเหตุให้เสียหายอย่างร้ายแรงแก่กรุงเทพมหานครหรือแก่ราชการโดยส่วนรวมหรือแก่การรักษาความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน

9) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานครได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 52 (9) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2542)

ในกรณีมีพฤติการณ์ดังที่ระบุไว้ตามข้อ 8) สภากรุงเทพมหานครจะมีมติขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาก็ได้ มติของสภากรุงเทพมหานครในข้อนี้ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภากรุงเทพมหานคร ในการนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต้องนำเรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายใน 15 วันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งมติของสภากรุงเทพมหานคร

เมื่อมีข้อสงสัยว่าความเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผู้ใดสิ้นสุดลงตามข้อ 4) หรือข้อ 5) ข้างต้น (มาตรา 52 (4) หรือ (5)) หรือเมื่อได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าความเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผู้ใดสิ้นสุดลงตามข้อ 4) (มาตรา 52 (4)) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสอบสวนและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี แม้ว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วไม่ว่าด้วยเหตุใด เว้นแต่เพราะเหตุตาย หรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (อ้างจาก มาตรา 53 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562)

ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งตามข้อ 4) หรือข้อ 5) (มาตรา 52 (4) หรือ (5)) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศคำวินิจฉัยให้ทราบทั่วกัน ไม่ว่าผู้นั้นจะได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อนแล้วหรือไม่ก็ตาม โดยในคำวินิจฉัยนั้นให้ระบุเหตุที่ทำให้

พ้นจากตำแหน่งไว้ และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่มิเหตุตามข้อ 4) หรือ ข้อ 5) (มาตรา 52 (4) หรือ (5)) แต่ไม่กระทบต่อการดำเนินงานและการรับค่าตอบแทนที่ได้กระทำไปก่อนวันที่ มีการประกาศคำวินิจฉัย ถ้าในขณะที่ประกาศคำวินิจฉัยดังกล่าวผู้นั้นกำลังดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นผลจากการเลือกตั้งต่างวาระหรือต่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกัน ให้ผู้นั้นพ้น จากตำแหน่งที่กำลังดำรงอยู่ด้วย และในกรณีที่เป็ผลให้ถูกห้ามใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ถือว่าวันที่ประกาศคำวินิจฉัยเป็นวันเริ่มนับระยะเวลาต้องห้ามดังกล่าว ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีกว่าการ กระทบมหาดไทยตามมาตรานี้ให้เป็นที่สุด (อ้างจาก มาตรา 53 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากถึงคราวออกตามวาระ คงอยู่ในตำแหน่ง ต่อไปจนกว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ แต่ในกรณีพ้นจากตำแหน่งด้วย เหตุอื่นใดนอกจากการออกตามวาระ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร ถ้าไม่มีปลัดกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีว่าการ กระทบมหาดไทยแต่งตั้งรองปลัดกรุงเทพมหานครหรือข้าราชการกรุงเทพมหานครผู้มีอาวุโสตามระเบียบ แบบแผนของทางราชการเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (อ้างจาก มาตรา 54 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528)

3.2.4 อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ตามมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดนโยบายและบริหารราชการของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามกฎหมาย
- 2) สั่ง อนุญาต อนุมัติเกี่ยวกับราชการของกรุงเทพมหานคร
- 3) แต่งตั้งและถอดถอนรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ช่วยเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และแต่งตั้งและถอดถอนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ

4) บริหารราชการตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทบมหาดไทย มอบหมาย

- 5) วางระเบียบเพื่อให้งานของกรุงเทพมหานครเป็นไปโดยเรียบร้อย
- 6) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
- 7) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร และให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายอื่นได้ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรี หรือคณะเทศมนตรี แล้วแต่กรณี โดย อนุโลม ทั้งนี้ เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา 50)

ส่วนปลัดกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดและตามคำสั่งของผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามนโยบายของ กรุงเทพมหานคร กำกับ เร่งรัด ติดตามผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเป็น ผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานคร และลูกจ้างกรุงเทพมหานครรองจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (มาตรา 65)

3.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานคร

ทั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์ในลักษณะของการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน (อรรถัย กักผล, 2547, น. 31-32) กล่าวคือ

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีอำนาจยื่นข้อเสนอพร้อมด้วยเหตุผลต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ยุบสภากรุงเทพมหานครเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครใหม่ได้ ในกรณีที่การดำเนินงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และสภากรุงเทพมหานคร ขัดแย้งกันจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่กรุงเทพมหานคร หรือแก่ราชการโดยส่วนรวม (มาตรา 18 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528)

ส่วนสภากรุงเทพมหานครสามารถมีมติขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยมติคณะรัฐมนตรีสั่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่ง เมื่อมีกรณีแสดงให้เห็นว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้กระทำการอันเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหรือปฏิบัติการหรือละเลยไม่ปฏิบัติการอันควรปฏิบัติในลักษณะที่เห็นได้ว่าจะจะเป็นเหตุให้เสียหายอย่างร้ายแรงแก่กรุงเทพมหานครหรือแก่ราชการโดยส่วนรวมหรือแก่การรักษาความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน (มาตรา 52 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528)

นอกจากนี้ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครยังมีความสัมพันธ์ในเรื่องการปฏิบัติราชการอื่น ๆ (อรรถัย กักผล, 2547, น. 32-33) กล่าวคือ

ทั้งสองมีสิทธิเสนอร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครได้ ส่วนร่างข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงิน สมาชิกสภากรุงเทพมหานครจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (มาตรา 98 แก้ไขเพิ่มเติม) และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายนั้นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอ (มาตรา 103 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528)

สมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีสิทธิตั้งกระทู้ถามผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร แต่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเรื่องนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของกรุงเทพมหานคร (มาตรา 36 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528)

สมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวนไม่น้อยกว่า 2 ใน 5 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดมีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร โดยให้ญัตติดังกล่าวต่อประธานสภากรุงเทพมหานคร และให้ประธานสภากรุงเทพมหานครแจ้งไปยังผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อกำหนดวันเวลาสำหรับการเปิดอภิปรายทั่วไป ซึ่งต้องไม่ช้ากว่า 15 วันนับแต่วันที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้รับแจ้ง (มาตรา 37 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528)

สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภากรุงเทพมหานคร และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือมิได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญของสภากรุงเทพมหานคร ส่วนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือบุคคลผู้มิได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครให้สภากรุงเทพมหานครตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญได้ จำนวนกรรมการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีสิทธิเสนอนั้นให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับของสภากรุงเทพมหานคร (มาตรา 38 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528)

ส่วนคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณ ให้มีกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภากรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีสิทธิเสนอชื่อบุคคล ผู้ที่เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครให้สภากรุงเทพมหานครตั้งเป็นกรรมการได้ไม่เกิน 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด (มาตรา 39 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528)

สภากรุงเทพมหานครมีอำนาจให้ความเห็นชอบในการดำเนินการของกรุงเทพมหานครในเรื่องต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

3.3 สำนักงานเขตและสภาเขต

การจัดระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครได้มีการแบ่งพื้นที่การบริหารกรุงเทพมหานครเป็นเขต และแขวง ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีเขตจำนวน 50 เขต

3.3.1 สำนักงานเขต

ในแต่ละเขตมีสำนักงานเขตซึ่งเป็นส่วนราชการของกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตมีอำนาจหน้าที่ เกี่ยวกับการปกครอง การทะเบียน การจัดทำแผนพัฒนาเขต การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และ ทางระบายน้ำ การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ การสาธารณสุขโรค และการ ก่อสร้างอื่น ๆ การสาธารณสุขการ การส่งเสริมการฝึก และประกอบอาชีพ การส่งเสริมการลงทุน การส่งเสริม การท่องเที่ยว การจัดการศึกษา การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิต การบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์ การปรับปรุงแหล่งชุมชน แออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การส่งเสริมกีฬา การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ราษฎร การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การสาธารณสุข การอนามัย ครอบครัว การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน การควบคุมการเลี้ยงสัตว์ การจัดให้มีและควบคุม การฆ่าสัตว์ การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัย โรงมหรสพ และ สาธารณสถานอื่น ๆ การคุ้มครอง ดูแล บำรุง รักษาและการใช้ประโยชน์จากที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม การผังเมือง การวิศวกรรมจราจร การดูแลรักษาที่สาธารณะ การควบคุมอาคาร การป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การ จัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ การจัดเก็บรายได้ การบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตแบ่งได้ดังนี้

1) ฝ่ายปกครอง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปกครอง การทะเบียนปกครอง (ได้แก่ ทะเบียนพินัยกรรม ทะเบียนมูลนิธิ ทะเบียนสมาคม ทะเบียนมัสยิดอิสลาม ทะเบียนศาลเจ้า ทะเบียนสัตว์พาหนะ ทะเบียนนิติ กรรม) การฌาปนกิจสงเคราะห์ การสอบสวนรับรองบุคคล การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การเลือกตั้ง การทำประชามติและประชาพิจารณ์ การจัดทำแผนพัฒนาเขต การคุ้มครองผู้บริโภค การบริหารและบริการ ข้อมูลข่าวสารของราชการ การบริหารงานบุคคลและสวัสดิการ การประชาสัมพันธ์ การรับเรื่องร้องทุกข์ การ สื่อสารและรับส่งวิทยุ การประชุม งานอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน งานลูกเสือชาวบ้าน งานมวลชน งานเขตเคลื่อนที่ งานสภาเขต งานราชการส่วนภูมิภาค งานยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนและการติดตาม ประเมินผล งานบริหารงานทั่วไป งานสารบรรณและธุรการ งานช่วยอำนวยความสะดวกและเลขานุการ งานพิธีการ งานดูแลและรักษาความปลอดภัยอาคารสถานที่และยานพาหนะกลาง งานสารสนเทศ งานราชการประจำ

ทั่วไปของสำนักงานเขต งานที่ไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

2) ฝ่ายทะเบียน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร ทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน ทะเบียนแรงงานต่างด้าว สัญชาติ ทะเบียนทั่วไป (ได้แก่ ทะเบียนครอบครัว ทะเบียนชื่อบุคคล) การควบคุมดูแลศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งและการพิจารณากำหนดหน่วยเลือกตั้ง การดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบและหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

3) ฝ่ายโยธา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการก่อสร้าง การซ่อมแซม และการปรับปรุงโรงเรียน ถนน ตรอก ซอย ทางเท้า ผิวจราจร สิ่งสาธารณประโยชน์และสะพานคนเดินข้าม การอนุญาตตัดคันหินทางเท้า การพิจารณานุญาตกระทำการต่าง ๆ ในที่สาธารณะของหน่วยงานสาธารณสุขปโภค การเวนคืนและจัดกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่อยู่ในโครงการพื้นที่ปิดล้อมของสำนักงานเขตเพื่อการก่อสร้างหรือเชื่อมถนน ตรอก ซอย การดูแลรักษาที่สาธารณะและที่ของเอกชนที่ยินยอมให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน การบำรุงดูแลรักษา คูคลอง ทางหรือท่อระบายน้ำ สะพานข้ามคลอง การป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ร่วมมือกับสำนักผังเมืองในการวางและจัดทำผังเมืองประเภทต่าง ๆ การควบคุมอาคารตามที่ได้รับมอบหมาย การประกาศเขตเพลิงไหม้และผังเฉพาะกิจ การตรวจสอบและควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน การกำหนดพื้นที่ที่จะจัดรูปที่ดิน กรณีที่เป็นพื้นที่เฉพาะภายในเขต การจัดทำ ติดตั้ง ซ่อมแซมและดูแลรักษาความสะอาดป้ายชื่อซอย ป้ายจราจรและกระงมองโค้ง การทาสีขอบคันหิน การทาสีตีเส้น รวมถึงเส้นทแยงเหลือง การจัดทำคันชะลอความเร็ว การติดตั้ง guard-rail อุปกรณ์ประกอบถนนและทางจักรยาน และรวมถึงการสำรวจ ออกแบบหรือประมาณราคาเพื่อของบประมาณ การบริหารงบประมาณ การจัดหาพัสดุ การควบคุมการก่อสร้าง ซ่อมแซม ปรับปรุง หรือบำรุงรักษาตามสัญญา หรืออำนาจหน้าที่ที่รับผิดชอบด้วย และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

4) ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสุขาภิบาลอาหาร การสุขาภิบาลสถานที่และการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายแก่สุขภาพ การสุขาภิบาลตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสะสมอาหาร การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม การสุขาภิบาลทั่วไปให้ได้มาตรฐานทางสุขาภิบาลและถูกสุขลักษณะ การควบคุม ดูแลการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ การควบคุมมลพิษ การพัฒนา ควบคุมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การเสริมสร้างศักยภาพผู้บริโภครวมและสร้างหรือขยายเครือข่าย การมีส่วนร่วมในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข การกำจัดแมลงและสัตว์นำโรค การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ การควบคุมจัดการ กำจัด ห้าม ป้องกันและระงับเหตุรำคาญที่อาจเกิดหรือเกิดขึ้นในที่สาธารณะหรือสถานที่เอกชน การอนุญาตให้ใช้เครื่องขยายเสียง การออกใบอนุญาตสุสานและฌาปนสถาน สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายต่าง ๆ เช่น กฎหมายว่าด้วยอาหาร การใช้สารระเหย คุ้มครองผู้ไม่สูบบุหรี่ โรงงาน เป็นต้น และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

5) ฝ่ายรายได้ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการจัดเก็บรายได้ของกรุงเทพมหานคร (ได้แก่ ภาษี และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ค่าเช่า ค่าบริการ และรายได้อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย) การสืบทรัพย์สินผู้ค้างชำระภาษีที่อยู่ในพื้นที่เขต การดำเนินคดีกับผู้ค้างชำระภาษี การจัดทำทะเบียนควบคุมการจัดเก็บรายได้ การจัดทำสถิติการจัดเก็บรายได้แต่ละประเภท การรายงานการจัดเก็บภาษี และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

6) ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย การรักษาสภาวะสิ่งแวดล้อม การเก็บขนมูลฝอย (ยกเว้นมูลฝอยในแม่น้ำเจ้าพระยา เรือท่องเที่ยว และเรือสินค้า) การสุขาภิบาลสิ่งปฏิกูล ไขมัน และน้ำมัน การจัดเก็บค่าธรรมเนียม การเก็บขนมูล

ฝอยและสิ่งปฏิภูล การปลูก ดูแลและบำรุงรักษาต้นไม้ การพิจารณาอนุญาตตัดและขุดย้ายต้นไม้ในที่สาธารณะ การจัดทำแผนการปลูกต้นไม้และพื้นที่สีเขียวในพื้นที่เขตที่รับผิดชอบ การดูแลรักษาความสะอาดบริเวณ โบราณสถาน สถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม การสนับสนุนงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

7) ฝ่ายการศึกษา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบายให้ สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาชาติโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประสาน ตรวจสอบ กลั่นกรองงานด้านการบริหารงานบุคคลและสวัสดิการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ เพื่อนำเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น วิเคราะห์ข้อมูลประชากรวัยเรียนเพื่อการ วางแผนการรับนักเรียนแต่ละระดับ ตรวจสอบและจัดทำบัญชีรายชื่อเด็กอายุถึงเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับส่ง ให้สถานศึกษาที่รับผิดชอบในพื้นที่เขตเพื่อเตรียมการรับนักเรียน ประสานงาน ติดตาม สรุปผลการรับเด็กเข้า เรียนของสถานศึกษาในพื้นที่เขต รวบรวมศึกษา วิเคราะห์ กลั่นกรอง ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อ นำเสนอผู้อำนวยการเขต ให้บริการข้อมูลสารสนเทศและประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับงานการศึกษาของ สำนักงานเขต วางแผนและดำเนินงานในการระดมทรัพยากรจากแหล่งสนับสนุน ประสานและรวบรวมข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนการจัดการศึกษาทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็น ระบบ ส่งเสริมการจัดสวัสดิการ สวัสดิภาพในสถานศึกษา การส่งเสริมการพิทักษ์สิทธิเด็กและเยาวชน การ คัดกรองสิทธิของนักเรียน สสำรวจและจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญา ท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ และประสานการใช้ประโยชน์แหล่งการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ส่งเสริม และสนับสนุนกิจการนักเรียนของสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุน การสรรหาและแต่งตั้งคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่และประเมินผลการ ปฏิบัติงานในหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสานการสำรวจข้อมูล ส่งเสริมการจัด การศึกษาสำหรับเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กความสามารถพิเศษกับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการด้านภารกิจของศูนย์วิชาการ ดำเนินการด้านการเงิน การงบประมาณและการจัดหาพัสดุครุภัณฑ์ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

8) ฝ่ายการคลัง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการงบประมาณ การเงิน การบัญชี และการพัสดุ ที่เบิกจ่าย จากเงินงบประมาณกรุงเทพมหานคร เงินอุดหนุนรัฐบาล เงินนอกงบประมาณและเงินอื่นใด (ได้แก่ การรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การนำส่งเงินต่อคลังกรุงเทพมหานคร การเก็บรักษาเงิน การจัดทำสรรพบัญชีและทะเบียน ต่าง ๆ การตรวจสอบหลักฐานการจ่าย การจัดทำงบเดือนแสดงรายการจ่ายเงินของหน่วยงาน การจัดทำ รายงานทางการเงินตามระยะเวลาที่กำหนด การวิเคราะห์รายงานทางการเงินเพื่อการบริหาร การตรวจสอบ รายงานทางการเงินของหน่วยงาน การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี การควบคุมการจัดทำแผนการใช้ จ่ายเงินเพื่อการบริหาร การบริหารงบประมาณ การติดตามผลการดำเนินงานด้านงบประมาณ การจัดหาและ ควบคุมพัสดุ การควบคุมทรัพย์สิน การบริหารการเงินการคลังภาครัฐสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์) การปฏิบัติงาน ตามโครงการจัดระบบข้อมูลและข่ายงานระบบคอมพิวเตอร์ของกรุงเทพมหานคร (MIS) จำนวน ๙ ระบบงาน (ได้แก่ ระบบงานงบประมาณ ระบบงานการเงิน ระบบงานบัญชี ระบบงานบัญชีทรัพย์สิน ระบบงานจัดซื้อ ระบบงานจัดจ้าง ระบบงานเงินเดือน ระบบงานบริหารคลัง พัสดุกกลาง ระบบงานบริหารน้ำมันเชื้อเพลิงและ หล่อลื่น) การบริหารข้อมูลและรายงานภาพรวมของงบประมาณ การเงิน การคลัง การพัสดุและทรัพย์สินของ หน่วยงาน และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

9) ฝ่ายเทศกิจ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบังคับการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและ กฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร การควบคุม ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ของบ้านเมือง การส่งเสริมดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การส่งเสริมสนับสนุนงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานนิติการทั่วไป งานเกี่ยวกับคดีและการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคดี และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

10) ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาชุมชนและสังคมทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม อนามัย และคุณภาพชีวิต เช่น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การเสริมสร้างศักยภาพของผู้นำชุมชน องค์กรชุมชนและเครือข่ายชุมชน การพัฒนาสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัย การจัดให้มีองค์กรประชาชนในรูปแบบคณะกรรมการชุมชน การส่งเสริมสนับสนุนและจัดตั้งสหกรณ์ชุมชน กองทุนพัฒนาชุมชน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การปรับปรุงชุมชน การรื้อย้ายชุมชน การประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อจัดหาที่อยู่ชั่วคราว การส่งเสริมอาชีพ การจัดหาแหล่งจำหน่ายผลผลิต การดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์ฝึกอาชีพ การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการบริหารเงินออมครอบครัว การดำเนินการเกี่ยวกับยาเสพติด การสงเคราะห์สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ประสบภัย การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็ก การควบคุมดูแลการดำเนินงานสถานรับเลี้ยงเด็กและสถานสงเคราะห์ ศูนย์เยาวชน ห้องสมุด บ้านหนังสือ ศูนย์กีฬาและลานกีฬา การดำเนินการเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและคนพิการ การให้บริการ และจัดกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรี กีฬา ห้องสมุด ฯลฯ งานสภาเยาวชนเขต การอนุรักษ์ส่งเสริม เผยแพร่ ฟื้นฟู บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น งานสภาวัฒนธรรมเขต งานพิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การสนับสนุนและประสานการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายด้านวัฒนธรรม นันทนาการและการท่องเที่ยว การให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการเกษตรและสภาพแวดล้อมเพื่อการเกษตร การดำเนินการเกี่ยวกับศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

11) โรงเรียนประถมศึกษา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยบริหารงานโรงเรียนให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการและของโรงเรียนและหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

12) โรงเรียนมัธยมศึกษา มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา โดยบริหารงานโรงเรียนให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการและของโรงเรียนและหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

(อำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่ายในสำนักงานเขต อ้างจาก ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในหน่วยงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 59) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนที่ 44 ง 27 เมษายน 2549 น. 61-66 และ ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในหน่วยงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 62) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนพิเศษ 35 ง 26 มีนาคม 2550 น. 58-59)

ตามมาตรา 68 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 สำนักงานเขตมีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกรุงเทพมหานครและลูกจ้างกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบการปฏิบัติราชการภายในเขต และจะให้มิผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการเขตก็ได้

มาตรา 69 ผู้อำนวยการเขตมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1) อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ เว้นแต่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

2) อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยราชการเขต

3) อำนาจหน้าที่ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือปลัดกรุงเทพมหานครมอบหมาย
 มาตรา 70 ในกรณีที่เป็นการสมควร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอาจสั่งให้สำนักงานเขตใดปฏิบัติหน้าที่ใดแทนสำนักงานเขตอื่นทั้งหมดหรือบางส่วนได้ และจะให้ผู้อำนวยการเขตใดเป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่นั้นก็ได้ แต่ต้องประกาศการสั่งการดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา

สำนักงานเขตมีทั้งหมด 50 สำนักงานเขต ประกอบด้วย

1) สำนักงานเขตคลองสาน	2) สำนักงานเขตคลองเตย	3) สำนักงานเขตคลองสามวา
4) สำนักงานเขตคันนายาว	5) สำนักงานเขตจตุจักร	6) สำนักงานเขตจอมทอง
7) สำนักงานเขตดอนเมือง	8) สำนักงานเขตดินแดง	9) สำนักงานเขตดุสิต
10) สำนักงานเขตตลิ่งชัน	11) สำนักงานเขตทวีวัฒนา	12) สำนักงานเขตทุ่งครุ
13) สำนักงานเขตธนบุรี	14) สำนักงานเขตบางกะปิ	15) สำนักงานเขตบางกอกน้อย
16) สำนักงานเขตบางกอกใหญ่	17) สำนักงานเขตบางขุนเทียน	18) สำนักงานเขตบางเขน
19) สำนักงานเขตบางคอแหลม	20) สำนักงานเขตบางแค	21) สำนักงานเขตบางซื่อ
22) สำนักงานเขตบางนา	23) สำนักงานเขตบางบอน	24) สำนักงานเขตบางพลัด
25) สำนักงานเขตบางรัก	26) สำนักงานเขตบึงกุ่ม	27) สำนักงานเขตปทุมวัน
28) สำนักงานเขตประเวศ	29) สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	
30) สำนักงานเขตพญาไท	31) สำนักงานเขตพระนคร	32) สำนักงานเขตพระโขนง
33) สำนักงานเขตภาษีเจริญ	34) สำนักงานเขตมีนบุรี	35) สำนักงานเขตยานนาวา
36) สำนักงานเขตราชเทวี	37) สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ	38) สำนักงานเขตลาดกระบัง
39) สำนักงานเขตลาดพร้าว	40) สำนักงานเขตวังทองหลาง	41) สำนักงานเขตวัฒนา
42) สำนักงานเขตสะพานสูง	43) สำนักงานเขตสาทร	44) สำนักงานเขตสายไหม
45) สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์	46) สำนักงานเขตสวนหลวง	47) สำนักงานเขตหนองจอก
48) สำนักงานเขตหนองแขม	49) สำนักงานเขตหลักสี่	50) สำนักงานเขตห้วยขวาง

3.3.2 สภาเขต

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 กำหนดให้ในเขตหนึ่ง ๆ ให้มี “สภาเขต” ซึ่งสมาชิกสภาเขตนั้นมาจากการเลือกตั้ง มีจำนวนอย่างน้อยเขตละ 7 คน ถ้าเขตใดมีราษฎรเกิน 100,000 คน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตในเขตนั้นเพิ่มขึ้นอีก 1 คนต่อจำนวนราษฎรทุก 100,000 คน เศษของ 100,000 ถ้าถึง 50,000 หรือกว่านั้นให้นับเป็น 100,000 อายุของสภาเขตมีกำหนดคราวละ 4 ปีนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตให้เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

ตามมาตรา 79 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 กำหนดให้สภาเขตมีอำนาจหน้าที่ทั้งเจ็ด ดังนี้

- 1) ให้ข้อคิดเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับแผนพัฒนาเขตต่อผู้อำนวยการเขต และสภากรุงเทพมหานคร
- 2) จัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาเขต ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรืองบประมาณรายจ่าย
- 3) สอดส่องและติดตามดูแลการดำเนินการของสำนักงานเขต เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ราษฎร

4) ให้คำแนะนำหรือข้อสังเกตต่อผู้อำนวยการเขต เกี่ยวกับการปรับปรุงหรือแก้ไขการบริการประชาชนภายในเขต หากผู้อำนวยการเขตไม่ดำเนินการใด ๆ โดยไม่แจ้งเหตุผลให้ทราบ ให้สภาเขตแจ้งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาดำเนินการต่อไป

5) ให้คำปรึกษาตามที่ผู้อำนวยการเขตร้องขอ

6) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับการงานของสภาเขต ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยการนั้น

7) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎหมายหรือที่สภากรุงเทพมหานครมอบหมาย

ให้กรุงเทพมหานครจัดให้มีงบประมาณเพื่อการพัฒนาเขตตามความเหมาะสม ซึ่งการใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าวจะต้องได้รับการพิจารณาจัดสรรจากสภาเขตตาม 2)

ผู้อำนวยการเขตนัดประชุมสมาชิกสภาเขตเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก ภายใน 15 วันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต

สภาเขตกำหนดให้มีการประชุมสภาเขตน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และจะประชุมในวันใด เวลาใด ให้เป็นไปตามมติของสภาเขต ในการประชุมสภาเขตนั้นผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต และหรือผู้ที่ผู้อำนวยการเขตนมอบหมายมีหน้าที่เข้าประชุมสภาเขต และมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ต่อที่ประชุมสภาเขต แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

3.3.3 การยุบเลิกสภาเขต ข้ออ้าง และแนวคิดการออกแบบสภาท้องถิ่นใหม่

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตมีขึ้นครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน และ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2553 หลังจากนั้นในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 มีการรัฐประหารโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งนำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่ช่วงเว้นห่างจากการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ รวมทั้งการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตด้วย

ในช่วงที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติปกครองประเทศได้มีการก่อตั้งสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อให้ทำการศึกษาและเสนอแนะเพื่อให้เกิดการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ทุกรูปแบบ สภาปฏิรูปแห่งชาติได้ถูกยุบไปภายหลังจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2558 มาตรา 38 ระบุให้สภาปฏิรูปแห่งชาติเป็นอันสิ้นสุดลงเมื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ ไม่ว่าจะเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญก็ตาม

เมื่อสภาปฏิรูปแห่งชาติถูกยุบได้มีการตั้งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศขึ้นแทนตามมาตรา 39/2 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2558 เพื่อดำเนินการให้เกิดการปฏิรูปด้านต่าง ๆ สืบต่อจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีคณะกรรมการสามัญประจำสภา 11 คณะ ซึ่งแต่ละคณะจะดำเนินการศึกษาและเสนอแนะการปฏิรูปในด้านของตน สำหรับด้านการปกครองท้องถิ่นนั้น คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้เสนอรายงาน เรื่อง “การบริหารราชการกรุงเทพมหานครและร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” (จัดทำโดย สำนักกรรมการ 2 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (2559)) ให้สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา ซึ่งที่ประชุมของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้มีมติเห็นชอบรายงานและเสนอรายงานฉบับนี้ต่อคณะรัฐมนตรี (ดู สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการปกครองท้องถิ่น, 2559)

รายงานเล่มนี้นำเสนอร่างกฎหมายระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฉบับใหม่ เพื่อเป็นการปฏิรูปการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ประเด็นการปฏิรูปในร่างกฎหมายมีหลายประเด็นด้วยกัน หนึ่งในนั้นคือ *การยกเลิกสภาเขต* โดยยกเลิกมาตรา 71 มาตรา 72 มาตรา 73 มาตรา 74 มาตรา 75 มาตรา 76 มาตรา 77 มาตรา 78 มาตรา 79 และมาตรา 80 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และการกำหนดให้มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของกรุงเทพมหานคร โดยเพิ่มหมวด 9 การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งมีมาตรา 123/2 และมาตรา 123/3 อยู่ในหมวดดังกล่าว และมาตรา 123/3 นั้นพูดถึงองค์กรที่จะมาแทนที่สภาเขต นั่นคือ *คณะกรรมการประชาคมเขต*

สำหรับแนวคิดเรื่องคณะกรรมการประชาคมเขตนั้น มาตรา 123/3 ของร่างพระราชบัญญัติในรายงานของคณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นมีรายละเอียดว่า

“กรุงเทพมหานครต้องจัดให้มีกลไกภาคประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในรูปของคณะกรรมการประชาคมเขต มีผู้อำนวยการเขตเป็นประธาน และมีองค์ประกอบจากตัวแทนของภาคประชาชนในด้านต่าง ๆ ที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่เขตจำนวนอย่างน้อย 10 คน แต่ไม่เกิน 20 คน ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ นักวิชาการ ประชาชนชาวบ้าน และกลุ่มอาชีพ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้รองปลัดกรุงเทพมหานครที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลสำนักงานเขต ผู้ตรวจราชการประจำเขต และผู้อำนวยการเขตมีหน้าที่พิจารณาคัดเลือกกรรมการประชาคมเขต แล้วให้ผู้อำนวยการเขตนำเสนอปลัดกรุงเทพมหานครลงนามแต่งตั้ง โดยให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือคำปรึกษา ในการจัดทำแผนงาน งบประมาณ การอนุรักษ์ฟื้นฟูหรือส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีอันดีงาม

(2) ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน และการอื่นใดเพื่อการพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาเมืองและคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เขต

ให้คณะกรรมการประชาคมเขตมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งโดยกรรมการประชาคมเขตจะดำรงตำแหน่งรวมกันแล้วเกินกว่า 2 วาระติดต่อกันไม่ได้ ในกรณีที่กรรมการประชาคมเขตว่างลง ให้ผู้มีหน้าที่คัดเลือกตามวรรคหนึ่งร่วมกันพิจารณาคัดเลือกกรรมการประชาคมเขต เสนอปลัดกรุงเทพมหานครเพื่อแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยให้กรรมการประชาคมเขตที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่าที่เหลืออยู่ เว้นแต่วาระของคณะกรรมการประชาคมเขตเหลือไม่ถึง 180 วัน...” (มาตรา 123/3 ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ในรายงานของ คณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ จัดทำโดย สำนักกรรมการธิการ 2 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (2559))

ส่วนข้ออ้างของคณะกรรมการธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นในเรื่องของการยกเลิกสภาเขตนั้นประมวลได้ว่า สมาชิกสภาเขตเป็นผู้ที่ยึดโยงกับนักการเมืองเพราะสังกัดพรรคการเมือง การดูแลประชาชนก็อาจจะไม่ทั่วถึงทั้งหมด และการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตที่ผ่านมาผู้มีมาใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยมาก อีกทั้งมีความไม่ถูกต้องในหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์ เนื่องจากกฎหมายเดิมระบุให้สมาชิกสภาเขตมีอำนาจในการจัดสรรงบประมาณเขต ทั้งที่สมาชิกสภาเขตนั้นมีความเกี่ยวข้องกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้พิจารณางบประมาณจึงเป็นเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน และหากไม่มีสมาชิกสภาเขตก็ไม่กระทบต่อกลไกการตรวจสอบถ่วงดุล เพราะมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทำหน้าที่อยู่แล้ว (โชค สุข กรกิตติชัย, 2560, น. 4)

ตัวอย่างความเห็นของคณะกรรมการฯ ในการยกเลิกสภาเขต เช่น พลเอกนคร สุขประเสริฐ มีความเห็นว่า “ผลงานของ สมาชิกสภาเขต หรือ ส.ช. ที่ผ่านมา คือ การเป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง และใช้บทบาทเพื่อแสวงหาประโยชน์ให้แก่ตัวเอง มากกว่าคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม หรือ

คุณภาพชีวิตที่ดีที่ประชาชนในพื้นที่ได้รับ อีกทั้งยังทำหน้าที่เป็นตัวแทนของฝ่ายการเมือง เช่น ทำหน้าที่เป็นหัวคะแนน หรือฐานพิทักษ์คะแนนเสียงให้พรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งเท่านั้น จึงขาดความเหมาะสมที่จะให้มีอยู่ต่อ อีกทั้งการมีอยู่ของ ส.ช.ยังสร้างปัญหาต่องานบริหารระดับเขต เดิมในหลักปฏิบัติ ผู้อำนวยการเขตจะถูกกำกับโดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ถูกตรวจสอบโดยสมาชิกสภากรุงเทพฯ และ ส.ช. อีกทั้งทำให้ขาดความเป็นอิสระในการทำงาน เมื่อตัดสภาเขตออกแล้ว สิ่งที่ต้องมาสานต่อ โดยยึดการมีส่วนร่วมของประชาชน [พลเอกนครบอกว่า] กมธ.ปกครองท้องถิ่น ออกแบบให้ตัวแทนของภาคประชาชน เข้ามาทดแทนและใช้ชื่อว่า “กรรมการประชาคมเขต” เพื่อหวังให้เป็นกลไกเชื่อมระหว่างภาคราชการกับประชาชนในพื้นที่และอาศัยที่มาลักษณะเดียวกับที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ตามร่างรัฐธรรมนูญใหม่ คือ เลือกกันเอง เพราะเชื่อว่าวิธีเลือกกันเองจากคนที่สมัครเข้าคัดเลือกจะทำให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติหลากหลายมาทำงาน เพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของคนในพื้นที่ แม้วิธีนี้จะถูกตั้งแง่เรื่องการฮั้วคะแนนเสียง หรือฝ่ายการเมืองส่ง nomine เข้าสู่ระบบ แต่เชื่อว่าเมื่อเข้าสู่ระบบทำงาน ที่ประชาชนในพื้นที่คอยตรวจสอบ คงไม่ง่ายที่จะแสวงประโยชน์เข้าตัวเอง โดยสังคมไม่ได้ประโยชน์อะไรเหมือนที่ผ่านมา” (คมชัดลึก, 2560, 17 มีนาคม)

อีกความเห็นหนึ่ง คือ ความเห็นของนายเกษุภา กลั่นทนนท์ อดีตปลัดกรุงเทพมหานคร ในฐานะอนุกรรมการการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น มีความเห็นว่า “การพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ และคณะกรรมการฯ นั้นได้มีการพิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว ทั้งนี้สำหรับสมาชิกสภาเขต หรือ ส.ช. นั้น บทบาทหน้าที่ที่แท้จริง คือเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการเขต ไม่ใช่บทบาทในการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ ซึ่งหน้าที่ในการตรวจสอบนั้นเป็นหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) ทั้งนี้ที่ผ่านมาในการเลือกตั้ง ส.ช. ก็มีผู้มาใช้สิทธิน้อยมาก ไม่สะท้อนการเป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง อีกทั้ง ส.ช. ในปัจจุบันนั้นยึดโยงอยู่กับนักการเมือง ซึ่งก็ส่งผลต่อการดูแลประชาชนให้ทั่วถึงทุกกลุ่มในภาพรวม นอกจากนี้ประชาคมเขตที่กำหนดให้มีขึ้นตามกฎหมายใหม่ แม้ว่าจะเป็นการแต่งตั้งโดยปลัด กทม. แต่ก่อนถึงขั้นตอนการแต่งตั้งก็มาจากการคัดเลือกกันเองของตัวแทนคนทุกกลุ่ม เช่น กลุ่มของสาขาอาชีพ กลุ่มอาสาสมัคร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผู้ที่จะมาให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการเขตในการดูแลประชาชนในพื้นที่เขตนั้น ๆ เป็นตัวแทนของประชาชนที่หลากหลาย...” (เดลินิวส์, 2559, 21 กันยายน)

ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 ซึ่งในมาตรา 24 ของกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้มีการดำเนินการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ในระหว่างที่กฎหมายตามข้างต้นยังไม่มีผลใช้บังคับ มิให้นำมาตรา 71 มาตรา 72 มาตรา 73 มาตรา 74 มาตรา 75 มาตรา 76 มาตรา 77 มาตรา 78 มาตรา 79 และมาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มาใช้บังคับ (ซึ่งมาตรา 71-80 นี้ก็คือมาตราที่ว่าด้วยเรื่องของสภาเขต) โดยสรุปจึงหมายความว่ายังไม่ให้กรุงเทพมหานครมีสมาชิกสภาเขตจนกว่าจะปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้แล้วเสร็จ

ปัจจุบันนี้ (ธันวาคม 2563) กรุงเทพมหานครก็ยังคงใช้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 ที่ยังไม่ให้กรุงเทพมหานครมีสมาชิกสภาเขตอยู่ และยังไม่ได้มีกฎหมายใหม่ที่ปรับปรุงออกมาแทนแต่อย่างใด และกรุงเทพมหานครก็ไม่มีสภาเขตทำหน้าที่ (อีกทั้งยังมีแนวโน้มที่จะมีการมีส่วนร่วมรูปแบบใหม่มาแทนที่สภาเขต นั่นคือ ข้อเสนอเรื่องคณะกรรมการประชาคมเขต

ตามที่เคยมีการเสนอในรายงาน เรื่อง “การบริหารราชการกรุงเทพมหานครและร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” ของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ)

ในมุมมองของผู้วิจัยเองเห็นว่าสภาเขตนั้นเป็นหน่วยงานที่ควรจะได้รับพิจารณาเป็นพิเศษ แต่ไม่ใช่ในทิศทางที่มีความพยายามเปลี่ยนแปลงในแบบที่อนุกรมการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ตั้งขึ้น

ปัญหาของสภาเขตคือเป็นสภาที่ไม่มีอำนาจในหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของเขต โดยเฉพาะผู้อำนวยการเขตอย่างแท้จริง ไม่มีอำนาจในลักษณะของสภาท้องถิ่นเหมือนกับสภาเทศบาลและสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ดังนั้นประชาชนส่วนมากจึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเลือกสภาเขต เห็นได้จากการมาใช้สิทธิน้อย กล่าวซ้ำอีกครั้งก็คือ การที่สภาเขตมีคนมามีส่วนร่วมน้อย ไม่ใช่เพราะเป็นเครื่องมือของนักการเมืองดังที่มีการกล่าวอ้าง แต่เป็นเพราะไม่มีอำนาจที่แท้จริงในการตรวจสอบการทำงานของเขตและผู้อำนวยการเขต

คณะอนุกรมการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่นเองก็ไม่มี ความชอบธรรมทางการเมืองใด ๆ ในการเข้ามาตัดสินอนาคตทางการเมืองท้องถิ่นในพื้นที่ กทม. เพราะไม่ได้มาจากประชาชน แต่ใช้อำนาจอิงกับคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ไม่ได้มีที่มาจากประชาธิปไตยในการยกเลิกสถาบันทางการเมืองท้องถิ่นซึ่งผูกติดกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

นอกจากนี้คณะอนุกรรมการดังกล่าวก็ไม่ได้คิดว่ากรรมการประชาคมเขตที่ตนเองเสนอขึ้นมานั้น จะมีอำนาจแตกต่างไปจากสภาเขตเดิม เพราะให้ความสำคัญกับการเป็นผู้ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และให้คำปรึกษาในระดับเขต โดยให้รองปลัดกรุงเทพมหานครที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลสำนักงานเขต ผู้ตรวจราชการประจำเขต และผู้อำนวยการเขตมีอำนาจหน้าที่พิจารณาเลือกคณะกรรมการประชาคมเขต แล้วให้ผู้อำนวยการเขตนำเสนอปลัดกรุงเทพมหานครลงนามแต่งตั้ง กล่าวคือในข้อเสนอใหม่นี้อำนาจในการตั้งคณะกรรมการประชาคมเขตไม่ได้ย้อนกลับไปผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่ไปอยู่ที่ปลัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับกระบวนการประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นเลย

การสร้างอำนาจตรวจสอบกับการบริหารราชการในระดับเขตนั้นไม่ควรจะเป็นเรื่องที่ยุ่งยากและทำไม่ได้ หากเทียบกับโครงสร้างปกครองในระดับท้องถิ่นนอกกรุงเทพมหานคร ที่มีการปกครองทั้งสองระดับ คือ ทั้งระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล และทั้งสองระดับนั้นมีการตรวจสอบทั้งคู่ การเสนอแนวคิดกรรมการประชาคมเขตที่มีผู้อำนวยการเขตเป็นประธานนั้นดูราวกับโครงสร้างแนวคิดในเรื่องของการเสนอคณะกรรมการเขตจึงไม่สะท้อนปัญหาเร่งด่วนของการปฏิรูปการบริหารกรุงเทพมหานครในระดับเขต แต่เหมือนจะทำให้เขที่ย้อนกลับไปเหมือนกับเป็นอำเภอสยามมากกว่า

นอกจากนี้แล้วยังมีพัฒนาการอย่างในกรณีของมหานครลอนดอนซึ่งเคยมีลักษณะเป็นหน่วยการปกครองเดียว ที่ปรับกลายมาเป็นหน่วยการปกครองสองชั้น คือมีการปกครองระดับมหานคร (Greater London Council) ที่มีทั้งผู้ว่าการมหานครและสภามหานคร และมีเขตย่อย (Borough) 33 เขต ที่มีตัวแทนประชาชนจากการเลือกตั้งกำหนดแนวทางการวางแผนในท้องถิ่น โรงเรียน สวัสดิการทางสังคม ถนนในระดับท้องถิ่น และการจัดเก็บขยะ (Local government in London, 2020, April 24; London Councils, n.d.)

3.4 อำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 โดยมาตรา 89 ได้บัญญัติว่า ภายใต้งบบังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องดังต่อไปนี้

1) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครและตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

2) การทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด

3) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

4) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

5) การผังเมือง

6) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

7) การวิศวกรรมจราจร (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 เปลี่ยนเป็น “(7) การจัดการจราจรและการวิศวกรรมจราจร”)

7/1) การส่งเสริมและสนับสนุนสถานีดำรวจ และหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (1) และ (7) (เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562)

8) การขนส่ง

9) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ

10) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

11) การควบคุมอาคาร

12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

14) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

14 ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น (เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2542)

15) การสาธารณสุข

16) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

17) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

18) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

19) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

20) การควบคุมความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยในโรงแรมหรูพ และสาธารณสุขสถานอื่น ๆ

21) การจัดการศึกษา (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 เปลี่ยนเป็น “(21) การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา”)

22) การสาธารณสุข

23) การสังคมสงเคราะห์

24) การส่งเสริมการกีฬา

25) การส่งเสริมการประกอบอาชีพ

26) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร

27) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ เทศบาลนคร หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย หรือที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจะมอบให้ กรุงเทพมหานครปฏิบัติก็ได้ โดยให้ทำเป็นพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ข้อบังคับหรือประกาศ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ทำเป็นข้อบังคับหรือประกาศต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรุงเทพมหานครอาจให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นโดยเรียกค่าบริการได้ โดยตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร (มาตรา 92)

กรุงเทพมหานครอาจดำเนินกิจการนอกเขตกรุงเทพมหานครได้ เมื่อ

1) การนั้นจำเป็นต้องกระทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร และ

2) ได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร และ

3) ได้รับความยินยอมจากผู้ว่าราชการจังหวัด ราชการส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี (มาตรา 93)

กรุงเทพมหานครอาจทำกิจการร่วมกับบุคคลอื่นโดยก่อตั้งบริษัทหรือถือหุ้นในบริษัทได้ เมื่อ

1) บริษัทนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะกิจการเป็นสาธารณูปโภค แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่กรุงเทพมหานครได้กระทำอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ใช้บังคับ และ

2) กรุงเทพมหานครต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าเกินร้อยละ 50 ของทุนที่บริษัทนั้นจดทะเบียนไว้ในกรณีที่มีกรุงเทพมหานคร ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นถือหุ้นอยู่ในบริษัทเดียวกัน ให้นับหุ้นที่ถือหุ้นนั้นรวมกัน และ

3) สภากรุงเทพมหานครมีมติให้ความเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมด และ

4) ได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

การเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่กรุงเทพมหานครถืออยู่ต้องได้รับอนุมัติจากสภากรุงเทพมหานคร (มาตรา 94)

นอกจากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 แล้ว กรุงเทพมหานครยังมีอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ด้วย มาตรา 18 ของกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตาม มาตรา 16 และมาตรา 17 รวมกัน ซึ่งเป็นการกำหนดให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่เหมือนเทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล (มาตรา 16) และยังมีอำนาจและหน้าที่เหมือนองค์การบริหารส่วนจังหวัด (มาตรา 17) ด้วย กล่าวคือ

อำนาจและหน้าที่ตามมาตรา 16 ของพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีดังนี้

1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ

4) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ

5) การสาธารณูปการ

6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ

- 7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
  - 8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
  - 9) การจัดการศึกษา
  - 10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
  - 11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
  - 12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
  - 13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
  - 14) การส่งเสริมกีฬา
  - 15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
  - 16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
  - 17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
  - 18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
  - 19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
  - 20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
  - 21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
  - 22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
  - 23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
  - 24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - 25) การผังเมือง
  - 26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
  - 27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
  - 28) การควบคุมอาคาร
  - 29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
  - 30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
  - 31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- อำนาจและหน้าที่ตามมาตรา 17 ของพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีดังนี้
- 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
  - 2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
  - 3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
  - 4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
  - 5) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - 6) การจัดการศึกษา

- 7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- 9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม
- 11) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม
- 12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่างๆ
- 13) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
- 14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับ

บุคคลอื่นหรือจากสหการ

- 16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นอื่น

- 17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
- 18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
- 19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
- 20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
- 21) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร
- 22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 23) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด

24) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

- 25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนา

ท้องถิ่น

- 26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นอื่น

- 27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- 28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็น

อำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

- 29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศ

กำหนด

4. การได้มาและการใช้จ่ายงบประมาณของกรุงเทพมหานคร

ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการกำหนดประเภทรายรับ - รายจ่าย และการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ พ.ศ. 2533 จำแนกประเภทรายรับประกอบด้วย รายได้ประจำ และ รายได้พิเศษ

รายได้ประจำ จำแนกได้ดังนี้

(1) ภาษีอากร คือ รายได้ประเภทภาษีอากร ซึ่งกรุงเทพมหานครจัดเก็บหรือส่วนราชการอื่นจัดเก็บแล้วโอนทั้งหมด หรือบางส่วนให้กรุงเทพมหานคร ตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้

(2) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับและค่าบริการ คือ รายได้ประเภทค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับและค่าบริการ ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บ หรือส่วนราชการอื่นจัดเก็บแล้วโอนทั้งหมดหรือบางส่วนให้กรุงเทพมหานคร ตามที่มีกฎหมายกำหนดไว้

(3) รายได้จากทรัพย์สิน คือ รายได้จากดอกเบียพันธบัตร เงินปันผล ดอกเบียเงินฝาก และรายได้จากทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร หรือทรัพย์สินที่อยู่ในความควบคุมดูแลของกรุงเทพมหานคร

(4) รายได้จากการสาธารณูปโภค การพาณิชย์และกิจกรรมอื่นของกรุงเทพมหานคร คือ รายได้จากการสาธารณูปโภค การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร การทำกิจการร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ

(5) รายได้เบ็ดเตล็ด คือ รายได้ที่ไม่เข้าลักษณะหนึ่งลักษณะใดดังกล่าวข้างต้น

รายได้พิเศษ จำแนกได้ดังนี้

(1) เงินกู้ คือ รายได้จาก

1. เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์กรหรือนิติบุคคลต่าง ๆ
2. เงินกู้จากต่างประเทศ องค์กรต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศ

(2) เงินสะสมจ่ายขาด คือ เงินสะสมที่ได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้จ่ายขาดโดยได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร (ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการกำหนดประเภทรายรับ - รายจ่าย และการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ พ.ศ. 2533)

ส่วนพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ได้กำหนดเกี่ยวกับการคลังและทรัพย์สินของกรุงเทพมหานครไว้ ดังนี้

มาตรา 109 ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน และที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นอันเนื่องในการฆ่าสัตว์ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้กรุงเทพมหานครจัดเก็บเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร ตามกฎหมายว่าด้วยภาษานั้น

มาตรา 110 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถหรือรถยนต์ หรือล้อเลื่อนที่จัดเก็บได้ในเขตกรุงเทพมหานครให้เป็นรายได้ของกรุงเทพมหานครตามกฎหมายว่าด้วยภาษานั้น

มาตรา 111 ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจออกข้อบัญญัติเก็บภาษีบำรุงกรุงเทพมหานคร สำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน และก๊าซปิโตรเลียม ซึ่งสถานการณ์ค้าปลีกในเขตกรุงเทพมหานครเป็นผู้จำหน่ายได้ไม่เกินลิตรละห้าสตางค์ ราคาขายปลีกที่สูงเพิ่มขึ้นไม่เกินจำนวนภาษีที่เรียกเก็บตามมาตรา 111 นี้ไม่ถือว่าเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการค้าผูกขาด

มาตรา 112² กรุงเทพมหานครมีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นได้ไม่เกินร้อยละสิบของภาษีและค่าธรรมเนียมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทุกประเภท ดังต่อไปนี้

(1) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร

² มาตรา 112 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

(2) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

(3) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

ในการเสียภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามมาตรา นี้ เศษของหนึ่งบาทให้ตัดทิ้ง
ภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามมาตรา นี้ ให้ถือเป็นภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วย
การนั้น

มาตรา 112 ทวิ³ กรุงเทพมหานครมีอำนาจออกข้อบัญญัติเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้กำหนดเป็นอัตรา
ภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้นจากอัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร ดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ให้กรุงเทพมหานครเก็บใน
อัตราร้อยละศูนย์

(2) ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราอื่น ให้กรุงเทพมหานครเก็บหนึ่งในเก้า
ของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร

ภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา นี้ ให้ถือเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร

มาตรา 113 กิจการใดที่กฎหมายมอบหน้าที่ให้เทศบาลเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ถ้ากิจการนั้นอยู่ใน
เขตกรุงเทพมหานครให้กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายนั้น และบรรดาค่าธรรมเนียม
ค่าใบอนุญาตและค่าปรับเนื่องในกิจการเช่นว่านั้นให้เป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

มาตรา 114 กรุงเทพมหานครอาจออกข้อบัญญัติเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใด ๆ จากผู้ซึ่งใช้หรือได้
ประโยชน์จากบริการสาธารณะที่กรุงเทพมหานคร จัดให้มีขึ้นได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทย

มาตรา 115 ในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร รองปลัดกรุงเทพมหานคร
ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นสำนัก ผู้อำนวยการเขต ผู้อำนวยการ
กอง หัวหน้ากอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มี
อำนาจและหน้าที่ปฏิบัติการตามกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยการนั้นจะได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น

ในการบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระ ให้ปลัดกรุงเทพมหานคร หรือผู้อำนวยการเขต โดยความ
เห็นชอบของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจสั่งยึด และสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบ
เสียภาษีอากรได้ โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง

วิธียึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวในวรรคสอง ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง โดยอนุโลม

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาด เมื่อหักค่าธรรมเนียมกับค่าใช้จ่ายในการยึด และขาย และเงินภาษี
อากรค้างชำระออกแล้ว ถ้ามีเงินเหลือ ให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สิน

มาตรา 116 กรุงเทพมหานครจะมอบให้กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรหรือ
ค่าธรรมเนียม เรียกเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพื่อกรุงเทพมหานครก็ได้ ในกรณีเช่นนี้เมื่อได้หักค่าใช้จ่าย
ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแล้ว ให้กระทรวง ทบวง กรม นั้นส่งมอบให้แก่กรุงเทพมหานคร

มาตรา 117 กรุงเทพมหานครอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

(1) รายได้จากทรัพย์สินของกรุงเทพมหานคร

(2) รายได้จากการสาธารณูปโภคของกรุงเทพมหานคร

³ มาตรา 112 ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

- (3) รายได้จากการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร การทำกิจการร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ
- (4) ภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมตามที่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นของเทศบาลหรือมีกฎหมายบัญญัติให้เป็นของกรุงเทพมหานครโดยเฉพาะ
- (5) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับตามที่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้
- (6) ค่าบริการเอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นโดยเรียกค่าบริการได้ โดยตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
- (7) รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และตราเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร
- (8) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร
- (9) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นและเงินสมทบจากรัฐบาล
- (10) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
- (11) เงินกู้จากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร
- (12) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้
- (13) เงินช่วยเหลือหรือเงินค่าตอบแทน
- (14) รายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการเพื่อมุ่งแสวงหากำไรในกรุงเทพมหานครตามที่จะมีกฎหมายกำหนด
- (15) รายได้จากการจัดเก็บภาษีทรัพย์สินหรือค่าธรรมเนียมพิเศษตามที่จะมีกฎหมายกำหนด
- (16) รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายบัญญัติให้เป็นของกรุงเทพมหานคร
- มาตรา 118 กรุงเทพมหานครอาจมีรายจ่าย ดังต่อไปนี้
- (1) เงินเดือน
  - (2) ค่าจ้างประจำ
  - (3) ค่าจ้างชั่วคราว
  - (4) ค่าตอบแทน
  - (5) ค่าใช้สอย
  - (6) ค่าสาธารณูปโภค
  - (7) ค่าวัสดุ
  - (8) ค่าครุภัณฑ์
  - (9) ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
  - (10) เงินอุดหนุน
  - (11) รายจ่ายอื่นตามที่กฎหมายหรือระเบียบของกรุงเทพมหานครกำหนดไว้
  - (12) รายจ่ายตามข้อผูกพัน
- มาตรา 119 การจ่ายเงินของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามที่ได้อนุญาตไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การจ่ายเงิน ซึ่งมีได้อนุญาตไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติว่าด้วยการนั้น

การจ่ายเงินของกรุงเทพมหานครตามวรรคหนึ่ง หรือการนำเงินของกิจการที่กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าของหรือเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในกิจการนั้น ไปใช้จ่ายเพื่อการฝึกอบรมหรือดูงานในต่างประเทศของข้าราชการการเมืองของกรุงเทพมหานคร ประธานสภากรุงเทพมหานคร รองประธานสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขต จะกระทำมิได้

มาตรา 120 ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบการรับเงิน การจ่ายเงิน การบัญชี การเงิน และทรัพย์สินอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร

เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประกาศรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดลงนั้นในราชกิจจานุเบกษา โดยมีชกซ์

รายงานการรับจ่ายเงินประจำปีตามวรรคสอง เมื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้ว ให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อเสนอสภากรุงเทพมหานคร (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มาตรา 109-120)

ส่วนพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 25 กำหนดให้กรุงเทพมหานครอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

- (1) ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- (2) ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่
- (3) ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย
- (4) ภาษีบำรุงกรุงเทพมหานครสำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มเติมไม่เกินอัตราละสิบสตางค์สำหรับน้ำมัน และไม่เกินกิโลกรัมละสิบสตางค์สำหรับก๊าซปิโตรเลียม
- (5) ภาษีบำรุงกรุงเทพมหานครสำหรับยาสูบซึ่งเก็บจากการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มเติมไม่เกินมวณละสิบสตางค์
- (6) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรร ในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับอัตราตามมาตรา 23 (4) และมาตรา 24 (3) แล้วไม่เกินร้อยละสามสิบของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ
- (7) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ
- (8) ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และค่าแสดมภ์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของอัตราภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ และให้ถือเป็นภาษีและค่าแสดมภ์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นโดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพสามิตที่จะจัดเก็บ
- (9) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (10) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน
- (11) ภาษีการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน
- (12) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ที่จัดเก็บภายในเขตของกรุงเทพมหานคร ในอัตราร้อยละสี่สิบของค่าภาคหลวงแร่ที่กรมทรัพยากรธรณีจัดเก็บได้จริง

(13) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมที่จัดเก็บภายในเขตของกรุงเทพมหานคร ในอัตราร้อยละสี่สิบของค่าภาคหลวงปิโตรเลียมที่กรมทรัพยากรธรณีจัดเก็บได้จริง

(14) อาคารการฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์

(15) ค่าธรรมเนียมบำรุงกรุงเทพมหานคร โดยออกข้อบัญญัติเรียกเก็บจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(16) ค่าธรรมเนียมสนามบินตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามอัตราและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(17) ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่มีทุนทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด

(18) ค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้ โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกินร้อยละสามสิบของค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(ก) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

(ข) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

(19) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการภายในเขตของกรุงเทพมหานคร และให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

(20) ค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่กรุงเทพมหานครจัดให้มีขึ้น

(21) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของกรุงเทพมหานคร (พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 25)

ตารางที่ 4.1 รายได้จัดเก็บเอง ของกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2562 แยกประเภทรายได้

ประเภทรายได้	ปี 2557 (ล้านบาท)	ปี 2558 (ล้านบาท)	ปี 2559 (ล้านบาท)	ปี 2560 (ล้านบาท)	ปี 2561 (ล้านบาท)	ปี 2562 (ล้านบาท)
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	11,073.61	11,514.12	12,293.75	13,769.46	13,921.48	15,085.83
ภาษีบำรุงท้องที่	130.19	130.65	140.06	138.34	136.13	141.75
ภาษีป้าย	773.77	800.77	855.99	880.75	914.81	930.61
ภาษีบำรุงกทม. จากสถานค้าน้ำมัน	-	-	208.25	230.02	225.18	222.73
อาคารการฆ่าสัตว์	2.58	2.44	2.76	1.48	0.83	0.86

ประเภทรายได้	ปี 2557 (ล้านบาท)	ปี 2558 (ล้านบาท)	ปี 2559 (ล้านบาท)	ปี 2560 (ล้านบาท)	ปี 2561 (ล้านบาท)	ปี 2562 (ล้านบาท)
อาคารรั้งนก อีแอ่น	-	-	-	-	-	-
ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตและ ค่าปรับ	1,086.24	1,151.39	1,185.83	1,264.13	1,295.71	1,138.10
ทรัพย์สิน	1,053.16	841.44	799.05	704.08	753.32	1,102.23
สาธารณูปโภค และการ พาณิชย์	91.07	61.38	44.52	47.01	51.56	41.81
เบ็ดเตล็ด	1,298.02	2,454.34	1,702.09	2,164.58	2,754.31	1,091.15
รวม	15,508.66	16,956.54	17,322.29	19,199.85	20,053.34	19,755.07

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2562) ข้อมูลรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 น. 10

ตารางที่ 4.2 รายได้จากรัฐจัดสรร ของกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2562 แยกประเภทรายได้

ประเภทรายได้	ปี 2557 (ล้านบาท)	ปี 2558 (ล้านบาท)	ปี 2559 (ล้านบาท)	ปี 2560 (ล้านบาท)	ปี 2561 (ล้านบาท)	ปี 2562 (ล้านบาท)
ภาษีและ ค่าธรรมเนียม รถยนต์	12,258.29	10,260.12	12,629.15	13,215.67	14,667.42	13,982.60
ภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามกฎหมาย ท้องถิ่น	18,082.97	19,063.06	20,656.25	22,804.55	25,583.09	22,606.72
ภาษีมูลค่าเพิ่ม ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนฯ	5,092.30	5,227.36	5,422.72	5,552.96	5,688.63	5,467.44
ภาษีธุรกิจ เฉพาะ	2,901.96	2,995.57	3,356.84	3,231.91	3,727.85	3,845.12
ภาษีสุรา	1,063.84	1,198.72	1,173.90	1,188.61	-	-
ภาษี	1,447.03	2,065.03	2,525.07	2,864.40	4,569.35	4,948.43

ประเภทรายได้	ปี 2557 (ล้านบาท)	ปี 2558 (ล้านบาท)	ปี 2559 (ล้านบาท)	ปี 2560 (ล้านบาท)	ปี 2561 (ล้านบาท)	ปี 2562 (ล้านบาท)
สรรพสามิต						
ค่าภาคหลวงไม้	-	-	-	-	-	-
ค่าภาคหลวงแร่	-	-	-	-	-	-
ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม	-	-	-	-	-	-
รายได้จากกฎหมายอุทยานแห่งชาติ	-	-	-	-	-	-
ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติ	10,281.61	11,452.93	8,750.64	11,625.44	13,262.44	12,572.84
ภาษีจัดสรรอื่น	22.21	26.40	28.90	71.85	47.55	178.71
รวม	51,150.21	52,289.21	54,543.49	60,555.39	67,546.25	63,601.87

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2562) ข้อมูลรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 น. 20

ตารางที่ 4.3 รายได้จากเงินอุดหนุน ของกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2562 แยกประเภทเงินอุดหนุน

ประเภทเงินอุดหนุน	ปี 2557 (ล้านบาท)	ปี 2558 (ล้านบาท)	ปี 2559 (ล้านบาท)	ปี 2560 (ล้านบาท)	ปี 2561 (ล้านบาท)	ปี 2562 (ล้านบาท)
เงินอุดหนุนทั่วไป	9,522.46	15,302.99	16,299.08	17,762.64	17,659.87	18,576.44
เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	4,742.14	218.42	245.08	651.31	204.39	1,444.56
รวม	14,264.60	15,521.41	16,544.16	18,413.96	17,864.26	20,021.00

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2562) ข้อมูลรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 น. 25

ตารางที่ 4.4 รายได้รวม ของกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2562 แยกประเภทรายได้

ประเภทรายได้	ปี 2557 (ล้านบาท)	ปี 2558 (ล้านบาท)	ปี 2559 (ล้านบาท)	ปี 2560 (ล้านบาท)	ปี 2561 (ล้านบาท)	ปี 2562 (ล้านบาท)
รายได้จัดเก็บเอง	15,508.66	16,956.54	17,232.29	19,199.85	20,053.34	19,755.07
รายได้จากรัฐจัดสรร	51,150.21	52,289.21	54,543.49	60,555.39	67,546.25	63,601.87
รายได้จากเงินอุดหนุน	14,264.60	15,521.41	16,544.16	18,413.96	17,864.26	20,021.00
รวม	80,923.47	84,767.16	88,319.94	98,169.20	105,463.85	103,377.94

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2562) ข้อมูลรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 น. 31

ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการกำหนดประเภทรายรับ - รายจ่าย และการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ พ.ศ. 2533 จำแนกประเภทรายจ่ายว่าประกอบด้วย รายจ่ายประจำ และ รายจ่ายพิเศษ

รายจ่ายประจำ คือ รายจ่ายซึ่งตั้งจ่ายจากรายได้ประจำ จำแนกเป็นรายจ่ายงบกลางและรายจ่ายของงานหรือโครงการ

รายจ่ายงบกลาง คือ รายจ่ายที่เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

รายจ่ายของงานหรือโครงการ คือ รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้สำหรับงานหรือโครงการโดยเฉพาะซึ่งจำแนกออกเป็น 7 หมวด ดังนี้

- (1) หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ
- (2) หมวดค่าจ้างชั่วคราว
- (3) หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ
- (4) หมวดค่าสาธารณูปโภค
- (5) หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
- (6) หมวดเงินอุดหนุน
- (7) หมวดรายจ่ายอื่น

รายจ่ายพิเศษ คือ รายจ่ายที่เป็นไปตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กำหนดไว้และให้จำแนกเป็นรายจ่ายงบกลาง และรายจ่ายของงานหรือโครงการหรือจำแนกเป็นหมวดรายจ่ายตามรายจ่ายประจำโดยอนุโลม (ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการกำหนดประเภทรายรับ - รายจ่าย และการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ พ.ศ. 2533)

ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้กำหนดไว้ดังนี้

งบประมาณรายจ่าย หมายความว่า จำนวนเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่าย หรือก่อนนี้ผูกพันได้ตามวัตถุประสงค์และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย

งบประมาณรายจ่ายข้ามปี หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายที่มีระยะเวลาการใช้ได้เกินปีงบประมาณตามวัตถุประสงค์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย

รายจ่ายประจำ หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเบิกจ่ายจากเงินรายได้ประจำของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งงบประมาณรายจ่ายของการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเบิกจ่ายจากเงินรายได้ประจำของการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร

รายจ่ายพิเศษ หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเบิกจ่ายจากเงินรายรับประเภทอื่นที่มีใช้รายได้ประจำของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งงบประมาณรายจ่ายของการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเบิกจ่ายจากเงินรายรับประเภทอื่นที่มีใช้รายได้ประจำของการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร

การจัดทำงบประมาณ ห้ามตั้งรายจ่ายประจำสูงกว่ารายได้ประจำ เว้นแต่รายจ่ายพิเศษจากเงินสะสมจ่ายขาดที่สภากรุงเทพมหานครได้ให้ความเห็นชอบแล้ว หรือรายจ่ายพิเศษจากเงินกู้

งบประมาณรายจ่ายที่กำหนดในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายอาจจำแนกได้ดังต่อไปนี้

- (1) งบประมาณรายจ่ายงบกลาง
- (2) งบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ
- (3) งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ
- (4) งบประมาณรายจ่ายบุคลากร
- (5) งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้
- (6) งบประมาณรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินยืมเงินสะสม

การจำแนกรายจ่ายใดเป็นงบประมาณรายจ่ายตามประเภทที่กำหนดข้างต้น ตลอดจนวิธีการจัดทำและการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

งบประมาณรายจ่ายงบกลาง ให้ตั้งได้เฉพาะในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น ซึ่งไม่อาจจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยรับงบประมาณที่รับผิดชอบโดยตรง โดยให้ตั้งแยกต่างหากจากงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ และให้มีรายการเงินสำรองจ่ายทั่วไปเพื่อใช้จ่ายในการพัฒนากรุงเทพมหานคร การป้องกัน แก้ไข เยียวยาหรือบรรเทาความเสียหายจากสาธารณภัย รวมถึงภารกิจฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนด้วย

งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ ให้ตั้งไว้สำหรับแผนงานบูรณาการตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนดให้หน่วยรับงบประมาณตั้งแต่สองหน่วยงานขึ้นไปรับผิดชอบดำเนินการ โดยร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด แผนปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อน มีความประหยัดและคุ้มค่า สามารถบรรลุเป้าหมายเกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์

งบประมาณรายจ่ายบุคลากร ให้ตั้งเป็นรายจ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคลในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และประโยชน์ตอบแทนอื่น

ถ้าข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีออกใช้ไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่แล้วไปพลางก่อน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกำหนด

ถ้าปีใดจำนวนเงินซึ่งได้กำหนดไว้ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่พอสำหรับการใช้จ่ายประจำปี หรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปี ให้ตราเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม โดยให้จัดทำเช่นเดียวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่าย

เพิ่มเติมดังกล่าว ต้องแสดงที่มาของรายรับว่าเป็นรายได้ประเภทที่มีได้ตั้งรับไว้ในประมาณการรายรับ หรือ รายรับประเภทรายได้ที่จัดเก็บได้เกินประมาณการเดิม หรือเงินสะสมตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครว่าด้วย เงินสะสม หรือเงินอื่นใดของกรุงเทพมหานคร

งบประมาณรายจ่ายข้ามปี จะมีได้ในกรณีที่คาดว่าจะใช้งบประมาณรายจ่ายให้เสร็จทันภายใน ปีงบประมาณไม่ได้โดยต้องกำหนดเวลาสิ้นสุดไว้ด้วย

การจัดทำงบประมาณต้องคำนึงถึงประมาณการรายรับและฐานะการคลังของกรุงเทพมหานคร ความ จำเป็นในการพัฒนากรุงเทพมหานครตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร และภารกิจของหน่วย รับงบประมาณเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณและเกิดผลสัมฤทธิ์ (ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างคือ งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563 กรุงเทพมหานครได้จัดทำงบประมาณรายจ่าย ประจำปี พ.ศ. 2563 โดยวงเงินของการประมาณการรายรับ เป็นตัวกำหนดวงเงินของงบประมาณรายจ่าย

กรุงเทพมหานครได้ประมาณการรายรับสำหรับปี พ.ศ. 2563 เป็นเงินทั้งสิ้น 83,674,107,740 บาท จำแนกเป็น

ประมาณการรายรับของกรุงเทพมหานคร

- รายได้ประจำ 83,000,000,000 บาท

ประมาณการรายรับของการพาณิชย์กรุงเทพมหานคร

- รายได้ประจำ 558,472,740 บาท

- รายได้พิเศษ 115,635,000 บาท

ประมาณการรายได้ประจำของกรุงเทพมหานคร จำนวน 83,000,000,000 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งมีจำนวน 80,000,000,000 บาท เพิ่มขึ้นจำนวน 3,000,000,000 บาท หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.75 จำแนกเป็นกรุงเทพมหานครจัดเก็บเอง จำนวน 20,500,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.70 ของรายได้ประจำ และส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้จำนวน 62,500,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 75.30 ของรายได้ประจำ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กรุงเทพมหานครได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้จำนวน 83,398,006,000 บาท จำแนกเป็น

งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร

- รายจ่ายประจำ 83,000,000,000 บาท

งบประมาณรายจ่ายของการพาณิชย์กรุงเทพมหานคร

- รายจ่ายประจำ 282,371,000 บาท

- รายจ่ายพิเศษ 115,635,000 บาท

รายจ่ายประจำของกรุงเทพมหานคร จำนวน 83,000,000,000 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งมีจำนวน 80,000,000,000 บาท เพิ่มขึ้นจำนวน 3,000,000,000 บาทหรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.75 จำแนกเป็น

ค่าใช้จ่ายประจำ 64,860,239,942 บาท

ค่าใช้จ่ายตามลักษณะโครงการ 18,139,760,058 บาท

การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2563 จำนวน 83,000,000,000 บาท (ไม่รวม งบประมาณรายจ่ายของการพาณิชย์) จำแนกตามด้านต่าง ๆ ดังนี้

รายจ่ายประจำ

1. ด้านการบริหารทั่วไป จำนวน 25,984,411,253 บาท
2. ด้านการรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย จำนวน 13,604,426,330 บาท
3. ด้านการโยธาและระบบจราจร จำนวน 16,301,212,580 บาท
4. ด้านการระบายน้ำและบำบัดน้ำเสีย จำนวน 9,264,850,942 บาท
5. ด้านพัฒนาและบริการสังคม จำนวน 6,255,207,370 บาท
6. ด้านการสาธารณสุข จำนวน 6,910,058,885 บาท
7. ด้านการศึกษา จำนวน 4,679,832,640 บาท

กรุงเทพมหานครจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนากรุงเทพมหานคร โดยจำแนกเป็นงบดำเนินการ จำนวน 61,860,568,967 บาท หรือร้อยละ 74.53 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น และงบลงทุน จำนวน 21,139,431,033 บาท หรือร้อยละ 25.47 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น (สำนักงบประมาณกรุงเทพมหานคร , 2563)

ตารางที่ 4.5 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2515-2564)

พ.ศ.	วงเงิน (ล้านบาท)	พ.ศ.	วงเงิน (ล้านบาท)
2515	798.70	2540	24,200.00
2516	772.47	2541	26,400.00
2517	1,254.18	2542	24,000.00
2518	1,632.66	2543	24,000.00
2519	1,890.39	2544	23,000.00
2520	2,140.50	2545	23,000.00
2521	2,912.70	2546	27,000.00
2522	3,299.10	2547	29,000.00
2523	3,910.90	2548	31,000.00
2524	3,956.41	2549	35,000.00
2525	4,281.10	2550	39,000.00
2526	4,763.20	2551	45,000.00
2527	6,530.30	2552	46,000.00
2528	6,006.10	2553	41,000.00
2529	6,740.70	2554	46,000.00
2530	6,376.60	2555	55,000.00

พ.ศ.	วงเงิน (ล้านบาท)	พ.ศ.	วงเงิน (ล้านบาท)
2531	6,777.90	2556	60,000.00
2532	6,900.00	2557	65,000.00
2533	8,600.00	2558	65,000.00
2534	9,140.00	2559	70,000.00
2535	10,256.00	2560	75,058.40
2536	11,840.00	2561	78,500.00
2537	14,170.00	2562	80,000.00
2538	17,000.00	2563	83,000.00
2539	20,400.00	2564	75,500.00

ที่มา : 1. สำนักนโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร (2542) จากเทศบาลกรุงเทพมหานคร และ 2. ข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

ตารางที่ 4.6 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2560

หน่วยเงิน : บาท

รายละเอียด	2557	เพิ่มเติม 2557	2558	2559	2560	เพิ่มเติม 2560
งบประมาณรายจ่าย/ งบประมาณรายจ่าย เพิ่มเติมทั้งหมด	65,517,477,000	5,000,000,000	65,442,323,400	70,424,838,000	75,635,821,500	2,654,512,000
1. งบประมาณรายจ่าย กรุงเทพมหานคร	65,000,000,000	5,000,000,000	65,000,000,000	70,000,000,000	75,058,404,500	2,654,512,000
1) งบกลาง	8,078,000,000	2,500,000,000	7,252,941,040	9,227,690,038	13,588,494,100	2,654,512,000
2) สำนักงานเลขาธิการสภา กทม.	445,993,000	-	70,193,000	95,083,200	75,157,700	-
3) สำนักงานเลขาธิการผู้ว่า ราชการ กทม.	78,760,000	-	78,253,000	66,814,000	70,957,000	-
4) สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการ กทม.	150,005,000	-	124,506,000	133,149,000	122,173,400	-

รายละเอียด	2557	เพิ่มเติม 2557	2558	2559	2560	เพิ่มเติม 2560
5) สำนักปลัด กทม.	1,024,288,300	-	1,109,842,100	949,476,100	971,745,200	-
6) สำนักการแพทย์	2,829,790,000	-	2,827,190,000	2,878,066,000	3,308,082,000	-
7) สำนักอนามัย	2,237,915,900	-	2,205,122,000	2,053,451,400	2,502,030,800	-
8) สำนักการศึกษา	2,361,515,300	74,009,300	1,916,788,600	1,960,882,500	1,002,754,400	-
9) สำนักการโยธา	3,308,936,000	45,400,000	3,920,342,200	5,145,852,000	8,241,910,500	-
10) สำนักการระบายน้ำ	4,958,472,000	144,400,000	5,933,967,000	8,080,087,862	5,881,899,000	-
11) สำนักการคลัง	3,011,956,000	-	3,337,545,000	3,127,747,100	4,551,633,000	-
12) สำนักเทศกิจ	392,273,200	-	391,921,600	224,684,000	193,836,000	-
13) สำนักการจราจรและ ขนส่ง	5,627,174,100	39,320,000	4,047,333,000	4,280,333,500	3,924,930,400	-
14) สำนักผังเมือง	250,571,000	-	252,586,000	238,859,000	168,999,000	-
15) สำนักป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย	197,572,000	-	857,523,100	1,079,609,000	390,994,000	-
16) สำนักงบประมาณ กทม.	72,590,000	-	67,247,000	72,723,000	73,034,000	-
17) สำนักยุทธศาสตร์และ ประเมินผล	331,928,800	-	313,973,000	417,928,000	404,641,400	-
18) สำนักสิ่งแวดล้อม	7,116,535,800	2,196,870,700	8,375,614,000	8,317,935,200	6,916,651,500	-
19) สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว	1,615,081,400	-	1,763,020,200	1,256,498,600	1,575,796,000	-
20) สำนักพัฒนาสังคม	634,831,200	-	489,541,000	540,408,000	393,509,800	-
21) สำนักงานเขตพระนคร	379,229,000	-	371,239,600	381,094,800	411,554,000	-

รายละเอียด	2557	เพิ่มเติม 2557	2558	2559	2560	เพิ่มเติม 2560
22) สำนักงานเขตป้อมปราบ ศัตรูพ่าย	250,680,200	-	225,196,800	228,731,400	239,259,000	-
23) สำนักงานเขตสัม พันธวงศ์	217,115,500	-	217,841,200	197,059,600	195,928,000	-
24) สำนักงานเขตบางรัก	242,007,900	-	226,734,300	226,799,600	247,999,000	-
25) สำนักงานเขตปทุมวัน	326,783,300	-	342,122,300	324,257,100	331,560,000	-
26) สำนักงานเขตยานนาวา	319,224,900	-	282,417,600	301,565,600	297,246,000	-
27) สำนักงานเขตดุสิต	374,743,400	-	362,137,900	364,854,500	370,767,000	-
28) สำนักงานเขตพญาไท	305,644,000	-	275,719,800	296,528,900	339,709,200	-
29) สำนักงานเขตห้วยขวาง	323,524,400	-	320,055,800	318,754,500	337,698,200	-
30) สำนักงานเขตพระโขนง	283,050,000	-	288,689,500	278,897,500	309,729,000	-
31) สำนักงานเขตบางกะปิ	454,981,000	-	436,345,300	482,109,600	508,582,500	-
32) สำนักงานเขตบางเขน	415,419,200	-	354,659,400	395,721,600	400,654,500	-
33) สำนักงานเขตมีนบุรี	454,917,700	-	459,847,900	442,656,300	442,360,500	-
34) สำนักงานเขต ลาดกระบัง	545,399,100	-	574,783,800	573,081,100	603,230,000	-
35) สำนักงานเขตหนองจอก	474,587,800	-	506,092,000	560,525,600	542,777,800	-
36) สำนักงานเขตธนบุรี	395,119,500	-	359,711,500	396,560,600	388,586,000	-
37) สำนักงานเขตคลองสาน	312,280,000	-	281,895,400	306,976,600	315,456,500	-
38) สำนักงานเขตบางกอก ใหญ่	266,884,900	-	237,380,700	243,364,500	263,353,400	-

รายละเอียด	2557	เพิ่มเติม 2557	2558	2559	2560	เพิ่มเติม 2560
39) สำนักงานเขตบางกอกน้อย	420,404,000	-	418,680,300	607,848,600	381,029,000	-
40) สำนักงานเขตตลิ่งชัน	338,115,500	-	321,967,300	314,596,100	350,198,000	-
41) สำนักงานเขตภาษีเจริญ	373,360,900	-	338,690,100	316,565,100	354,456,000	-
42) สำนักงานเขตหนองแขม	416,079,400	-	461,082,800	421,736,500	434,254,000	-
43) สำนักงานเขตบางขุนเทียน	582,722,700	-	565,980,900	523,141,500	568,627,000	-
44) สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ	295,471,700	-	289,986,300	297,592,600	304,568,000	-
45) สำนักงานเขตดอนเมือง	443,913,600	-	390,811,900	373,235,100	392,931,000	-
46) สำนักงานเขตจตุจักร	570,857,800	-	545,380,000	500,367,500	534,968,000	-
47) สำนักงานเขตลาดพร้าว	383,092,400	-	378,647,700	355,466,700	376,622,000	-
48) สำนักงานเขตบึงกุ่ม	403,796,700	-	450,382,700	546,951,100	398,313,000	-
49) สำนักงานเขตสาทร	270,639,300	-	244,740,600	240,519,500	253,835,900	-
50) สำนักงานเขตบางคอแหลม	313,137,000	-	280,141,100	295,204,600	305,808,000	-
51) สำนักงานเขตบางซื่อ	331,094,000	-	301,421,000	325,661,500	323,687,000	-
52) สำนักงานเขตราชเทวี	338,628,600	-	324,018,100	322,218,800	328,294,800	-
53) สำนักงานเขตคลองเตย	367,381,000	-	366,675,600	367,858,500	384,299,000	-
54) สำนักงานเขตประเวศ	448,351,900	-	461,429,900	455,338,300	472,246,000	-
55) สำนักงานเขตบางพลัด	292,010,700	-	298,344,300	313,443,600	326,300,300	-

รายละเอียด	2557	เพิ่มเติม 2557	2558	2559	2560	เพิ่มเติม 2560
56) สำนักงานเขตจอมทอง	450,297,000	-	433,937,700	427,280,600	436,246,000	-
57) สำนักงานเขตดินแดง	375,374,000	-	332,717,600	324,443,100	343,839,000	-
58) สำนักงานเขตสวนหลวง	406,553,500	-	360,000,500	367,824,500	398,562,000	-
59) สำนักงานเขตวัฒนา	330,147,100	-	289,145,900	315,368,500	327,999,800	-
60) สำนักงานเขตบางแค	485,769,700	-	464,471,200	438,940,500	494,555,700	-
61) สำนักงานเขตหลักสี่	351,244,500	-	370,061,000	300,038,100	332,257,000	-
62) สำนักงานเขตสายไหม	444,764,800	-	442,730,300	463,938,200	417,003,100	-
63) สำนักงานเขตคันนายาว	293,485,700	-	254,206,300	273,378,500	285,347,600	-
64) สำนักงานเขตสะพานสูง	313,209,000	-	327,210,760	289,570,600	316,165,000	-
65) สำนักงานเขตวัง ทองหลาง	340,437,200	-	351,007,200	381,680,600	577,339,000	-
66) สำนักงานเขตคลองสาม วา	522,723,300	-	408,296,900	405,332,100	430,366,000	-
67) สำนักงานเขตบางนา	314,421,700	-	283,943,900	301,135,500	303,022,500	-
68) สำนักงานเขตทวีวัฒนา	334,043,500	-	306,422,800	319,478,100	340,005,100	-
69) สำนักงานเขตทุ่งครุ	340,226,000	-	346,020,800	312,637,500	348,560,900	-
70) สำนักงานเขตบางบอน	400,964,400	-	318,168,600	361,793,100	326,827,600	-
71) มหาวิทยาลัยนวมินท ราชิราช	1,641,500,600	-	1,814,958,300	1,672,598,000	1,984,191,400	-
2. งบประมาณรายจ่ายของ การพาณิชย์ของ กทม.	517,477,000	-	442,323,400	424,838,000	577,417,000	-

รายละเอียด	2557	เพิ่มเติม 2557	2558	2559	2560	เพิ่มเติม 2560
1) สำนักงานสถานธนา บาลกรุงเทพมหานคร	378,174,000	-	313,436,300	280,781,000	285,450,000	-
2) สำนักงานตลาด กรุงเทพมหานคร	136,372,000	-	125,516,100	140,431,000	287,131,000	-
3) สำนักงานพัฒนาที่อยู่ อาศัย	2,931,000	-	3,371,000	3,626,000	4,836,000	-

ที่มา : 1. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

2. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 (ฉบับที่ 1)

3. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

4. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

5. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

6. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พ.ศ. 2560

ตารางที่ 4.7 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561-2564

หน่วยเงิน : บาท

รายละเอียด	2561	2562	2563	เพิ่มเติม 63	เพิ่มเติม 63 (ฉบับที่ 2)	2564
งบประมาณรายจ่าย/ งบประมาณรายจ่าย เพิ่มเติมทั้งหมด	79,047,483,000	80,445,801,000	83,398,006,000	140,600,000	2,570,061,601	76,451,764,300
1. งบประมาณรายจ่าย กรุงเทพมหานคร	78,500,000,000	80,000,000,000	83,000,000,000	140,600,000	2,570,061,601	75,500,000,000
1) งบกลาง	17,517,626,610	18,930,981,019	14,878,887,438	-	-	14,207,857,245
2) สำนักงานเลขานุการสภา กทม.	92,122,550	84,492,000	82,258,900	-	-	85,046,200
3) สำนักงานเลขานุการผู้ว่า ราชการ กทม.	67,039,000	73,769,000	70,920,000	-	-	74,230,000
4) สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการ กทม.	124,662,900	156,039,450	199,359,000	-	-	135,324,900
5) สำนักปลัด กทม.	943,449,900	868,631,400	1,252,316,900	-	-	941,270,450

รายละเอียด	2561	2562	2563	เพิ่มเติม 63	เพิ่มเติม 63 (ฉบับที่ 2)	2564
6) สำนักงานแพทย์	3,414,918,000	3,739,117,300	4,124,634,800	-	117,525,121	4,040,418,000
7) สำนักอนามัย	2,348,963,000	2,403,192,000	2,474,279,800	-	23,545,000	2,421,991,000
8) สำนักงานการศึกษา	1,192,505,100	960,272,300	1,241,703,800	-	236,064,360	900,444,000
9) สำนักงานโยธา	9,986,450,000	9,900,207,280	9,229,858,000	-	894,584,000	7,840,715,900
10) สำนักงานระบายน้ำ	4,821,532,000	4,749,611,201	8,213,452,000	140,600,000	152,500,000	6,161,777,140
11) สำนักงานคลัง	3,089,047,700	3,754,118,000	3,606,450,400	-	-	2,912,447,300
12) สำนักเทศกิจ	187,278,000	198,134,000	184,580,000	-	39,704,000	172,196,000
13) สำนักงานจราจรและ ขนส่ง	3,469,407,500	3,036,354,000	4,327,231,000	-	313,768,700	2,897,649,265
14) สำนักผังเมือง	297,863,000	206,880,000	316,341,000	-	-	216,657,000
15) สำนักป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย	283,589,700	445,197,550	424,927,020	-	-	373,458,000
16) สำนักงบประมาณ กทม.	89,033,000	81,390,000	103,406,000	-	-	83,713,100
17) สำนักยุทธศาสตร์และ ประเมินผล	691,229,200	639,321,600	706,753,000	-	-	720,674,000
18) สำนักสิ่งแวดล้อม	7,359,421,100	7,052,925,000	7,542,229,000	-	337,912,420	7,758,923,110
19) สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว	1,426,732,900	1,401,947,600	1,397,374,600	-	98,912,500	1,323,686,200
20) สำนักพัฒนาสังคม	370,708,000	427,276,100	424,785,000	-	21,692,000	418,745,000
21) สำนักงานเขตพระนคร	396,661,840	403,744,000	412,864,000	-	25,984,000	406,972,000
22) สำนักงานเขตป้อมปราบ	234,582,740	235,993,800	252,196,000	-	-	249,314,200

รายละเอียด	2561	2562	2563	เพิ่มเติม 63	เพิ่มเติม 63 (ฉบับที่ 2)	2564
ศัตรูพ่าย						
23) สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์	199,662,740	196,045,300	208,176,600	-	-	199,947,000
24) สำนักงานเขตบางรัก	238,054,840	240,883,000	246,445,000	-	-	231,951,000
25) สำนักงานเขตปทุมวัน	319,166,840	336,891,000	354,141,000	-	-	666,259,000
26) สำนักงานเขตยานนาวา	294,778,840	290,675,000	310,196,614	-	-	290,886,000
27) สำนักงานเขตดุสิต	375,901,840	368,957,000	401,245,000	-	-	384,486,000
28) สำนักงานเขตพญาไท	322,168,840	305,422,000	335,172,500	-	-	296,736,500
29) สำนักงานเขตห้วยขวาง	339,700,840	344,432,000	352,262,000	-	-	352,488,000
30) สำนักงานเขตพระโขนง	274,974,840	277,170,000	281,172,800	-	-	283,091,000
31) สำนักงานเขตบางกะปิ	482,509,840	495,298,000	524,131,000	-	-	492,131,000
32) สำนักงานเขตบางเขน	393,560,240	390,354,000	421,948,600	-	11,939,000	415,122,600
33) สำนักงานเขตมีนบุรี	457,559,040	479,303,600	509,962,100	-	63,582,000	485,821,000
34) สำนักงานเขตลาดกระบัง	562,301,840	571,562,000	567,466,000	-	44,638,000	587,544,000
35) สำนักงานเขตหนองจอก	556,604,840	563,080,000	589,363,000	-	23,139,000	600,324,000
36) สำนักงานเขตธนบุรี	386,943,640	368,952,100	397,104,900	-	-	385,577,190
37) สำนักงานเขตคลองสาน	299,691,940	305,188,000	309,402,000	-	-	312,803,500
38) สำนักงานเขตบางกอกใหญ่	243,122,840	247,452,000	267,938,900	-	-	263,098,000

รายละเอียด	2561	2562	2563	เพิ่มเติม 63	เพิ่มเติม 63 (ฉบับที่ 2)	2564
39) สำนักงานเขตบางกอกน้อย	354,195,840	371,010,000	416,491,388	-	-	382,589,000
40) สำนักงานเขตตลิ่งชัน	345,354,840	349,026,000	402,209,640	-	-	377,889,000
41) สำนักงานเขตภาษีเจริญ	361,792,840	378,914,000	384,617,500	-	-	371,497,000
42) สำนักงานเขตหนองแขม	405,669,840	395,899,000	420,905,400	-	-	407,831,200
43) สำนักงานเขตบางขุนเทียน	499,436,840	552,423,000	579,297,000	-	46,752,000	550,032,000
44) สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ	308,224,840	290,051,100	298,729,000	-	-	302,936,000
45) สำนักงานเขตดอนเมือง	376,344,840	389,048,000	422,753,800	-	-	406,591,000
46) สำนักงานเขตจตุจักร	502,145,840	540,198,000	534,717,800	-	-	539,155,000
47) สำนักงานเขตลาดพร้าว	381,996,840	375,002,000	376,722,000	-	8,372,000	359,752,000
48) สำนักงานเขตบึงกุ่ม	357,998,840	346,746,000	354,848,700	-	-	375,746,000
49) สำนักงานเขตสาทร	285,535,840	280,869,000	305,809,000	-	-	283,010,000
50) สำนักงานเขตบางคอแหลม	300,214,840	284,845,000	306,933,000	-	-	336,125,000
51) สำนักงานเขตบางซื่อ	326,862,840	336,021,000	348,972,900	-	-	328,853,000
52) สำนักงานเขตราชเทวี	321,463,840	358,945,000	369,857,500	-	-	345,262,200
53) สำนักงานเขตคลองเตย	396,138,840	380,510,000	385,862,000	-	-	346,803,000
54) สำนักงานเขตประเวศ	461,650,780	467,180,000	584,808,000	-	-	514,572,000
55) สำนักงานเขตบางพลัด	312,289,840	302,111,700	311,873,800	-	-	327,310,000

รายละเอียด	2561	2562	2563	เพิ่มเติม 63	เพิ่มเติม 63 (ฉบับที่ 2)	2564
56) สำนักงานเขตจอมทอง	395,992,440	373,745,200	396,522,000	-	-	403,287,000
57) สำนักงานเขตดินแดง	319,227,840	402,064,000	331,004,000	-	11,612,000	340,825,000
58) สำนักงานเขตสวนหลวง	391,483,840	375,879,000	371,965,000	-	-	391,872,000
59) สำนักงานเขตวัฒนา	339,603,840	331,243,700	341,754,000	-	-	349,351,000
60) สำนักงานเขตบางแค	448,589,840	453,852,000	477,760,400	-	26,333,500	464,744,800
61) สำนักงานเขตหลักสี่	335,513,840	338,958,000	346,889,000	-	-	340,812,000
62) สำนักงานเขตสายไหม	407,499,840	396,065,000	418,022,000	-	-	424,674,000
63) สำนักงานเขตคันนายาว	278,136,840	280,056,500	274,038,900	-	9,492,000	281,746,000
64) สำนักงานเขตสะพานสูง	312,579,840	316,401,000	335,301,000	-	-	324,124,000
65) สำนักงานเขตวังทองหลาง	310,851,840	344,320,000	328,651,000	-	-	306,272,000
66) สำนักงานเขตคลองสามวา	446,196,840	485,297,000	460,117,000	-	31,770,000	477,903,000
67) สำนักงานเขตบางนา	301,494,840	306,260,000	312,974,000	-	-	310,271,000
68) สำนักงานเขตทวีวัฒนา	348,560,840	359,861,400	376,179,600	-	-	369,759,000
69) สำนักงานเขตทุ่งครุ	365,299,840	369,575,000	393,224,000	-	27,420,000	398,016,000
70) สำนักงานเขตบางบอน	339,805,840	357,892,000	352,621,000	-	2,820,000	384,587,000
71) มหาวิทยาลัยนวัตกรรม ราชมงคล	2,710,316,000	2,578,471,800	3,134,633,000	-	-	2,784,027,000
2. งบประมาณรายจ่ายของ การพาณิชย์ของ กทม.	547,483,000	445,801,000	398,006,000	-	-	951,764,300

รายละเอียด	2561	2562	2563	เพิ่มเติม 63	เพิ่มเติม 63 (ฉบับที่ 2)	2564
1) สำนักงานสถานธนา บาลกรุงเทพมหานคร	352,305,000	268,888,000	225,328,000	-	-	247,085,200
2) สำนักงานตลาด กรุงเทพมหานคร	190,342,000	171,603,000	167,267,000	-	-	698,395,900
3) สำนักงานพัฒนาที่อยู่ อาศัย	4,836,000	5,310,000	5,411,000	-	-	6,283,200

ที่มา : 1. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

2. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

3. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

4. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2563

5. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2563

6. ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2564 สามารถจำแนกเป็น
ด้านต่าง ๆ ได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.8 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2557-2564 จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ

หน่วย : บาท

รายการ	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564
ด้านการบริหารทั่วไป	17,119,459,600	15,742,040,040	17,711,177,438	24,094,680,000	25,877,023,400	27,737,945,719	25,984,411,253	24,377,012,645
ด้านการรักษาความ สะอาดและความเป็น ระเบียบเรียบร้อย	12,633,758,600	13,395,895,700	13,089,534,400	11,649,415,683	13,029,289,300	12,978,587,552	13,604,426,330	13,647,950,770
ด้านการโยธาและระบบ จราจร	11,520,179,100	10,721,085,000	12,415,062,000	14,743,356,700	15,934,089,400	15,774,401,980	16,301,212,580	12,543,057,815
ด้านการระบายน้ำและ บำบัดน้ำเสีย	5,723,912,300	6,875,239,600	9,135,334,762	6,827,092,100	5,936,177,400	6,281,779,301	9,264,850,942	7,164,096,530
ด้านพัฒนาและบริการ สังคม	6,864,163,800	7,501,896,200	7,109,940,700	7,459,922,417	6,559,004,200	6,207,329,598	6,255,207,370	6,146,123,490
ด้านการสาธารณสุข	5,522,328,600	5,436,231,200	5,199,125,000	6,141,582,200	6,086,651,800	6,490,147,850	6,910,058,885	6,784,159,830
ด้านการศึกษา	5,616,198,000	5,327,612,260	5,339,825,700	4,142,355,400	5,077,764,500	4,529,808,000	4,679,832,640	4,837,598,920
รวม	65,000,000,000	65,000,000,000	70,000,000,000	75,058,404,500	78,500,000,000	80,000,000,000	83,000,000,000	75,500,000,000
ด้านการพาณิชย์ของ กรุงเทพมหานคร	517,477,000	442,323,400	424,838,000	577,417,000	547,483,000	445,801,000	398,006,000	951,764,300
รวม	65,517,477,000	65,442,323,400	70,424,838,000	75,635,821,500	79,047,483,000	80,445,801,000	83,398,006,000	76,451,764,300

หมายเหตุ :

1. งบประมาณด้านการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย แผนงานบริหารทั่วไป แผนงานบริหารงานปกครองและทะเบียน แผนงานบริหารการคลัง แผนงานบริหารงานบุคคล และแผนงานส่งเสริมระบบบริหาร
2. งบประมาณด้านการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ประกอบด้วย แผนงานบริหารทั่วไป แผนงานพัฒนาและส่งเสริม แผนงานรักษาความสะอาด แผนงานรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย
3. งบประมาณด้านการโยธาและระบบจราจร ประกอบด้วย แผนงานบริหารทั่วไป แผนงานพัฒนาการใช้ที่ดินและระบบจราจร แผนงานการโยธา แผนงานพัฒนาการโยธาและระบบจราจร
4. งบประมาณด้านการระบายน้ำและบำบัดน้ำเสีย ประกอบด้วย แผนงานบริหารทั่วไป แผนงานพัฒนาระบบระบายน้ำ แผนงานจัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาหน้าท่วม แผนงานจัดการคุณภาพน้ำ
5. งบประมาณด้านพัฒนาและบริการสังคม ประกอบด้วย แผนงานบริหารทั่วไป แผนงานพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม แผนงานบริการสังคม แผนงานพัฒนาชุมชน แผนงานส่งเสริมอาชีพ แผนงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แผนงานการท่องเที่ยว แผนงานการกีฬา
6. งบประมาณด้านการสาธารณสุข ประกอบด้วย แผนงานบริหารทั่วไป แผนงานบริการด้านการแพทย์ แผนงานพัฒนาด้านการแพทย์และอนามัย แผนงานอนามัยและสิ่งแวดล้อม แผนงานอนามัย

7. งบประมาณด้านการศึกษา ประกอบด้วย แผนงานบริหารทั่วไป แผนงานบริหารการศึกษา
แผนงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา

8. งบประมาณด้านการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย แผนงานการพาณิชย์ของ
กรุงเทพมหานคร

ที่มา : สำนักงบประมาณกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <http://www.bangkok.go.th/budget/> และดู

1. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จำแนกตามด้าน สาขา แผนงาน งาน
โครงการ

2. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จำแนกตามด้าน สาขา แผนงาน งาน
โครงการ

3. เอกสารงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามโครงสร้างแผนงาน (ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. 2559)

4. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำแนกตามด้าน

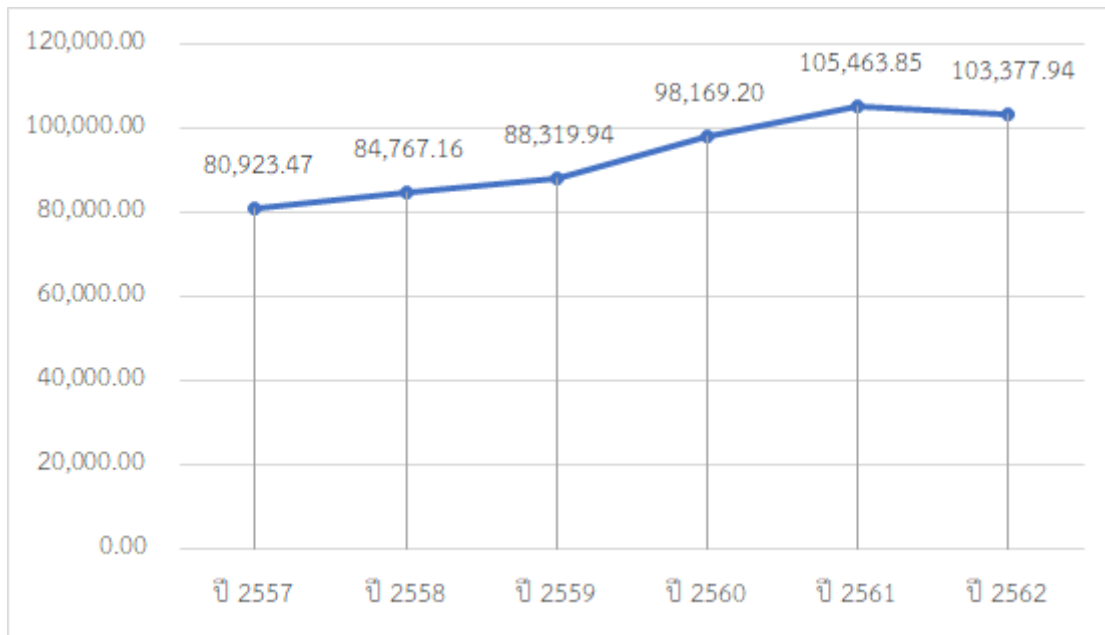
5. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำแนกตามด้าน

6. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำแนกตามด้าน

7. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำแนกตามด้าน

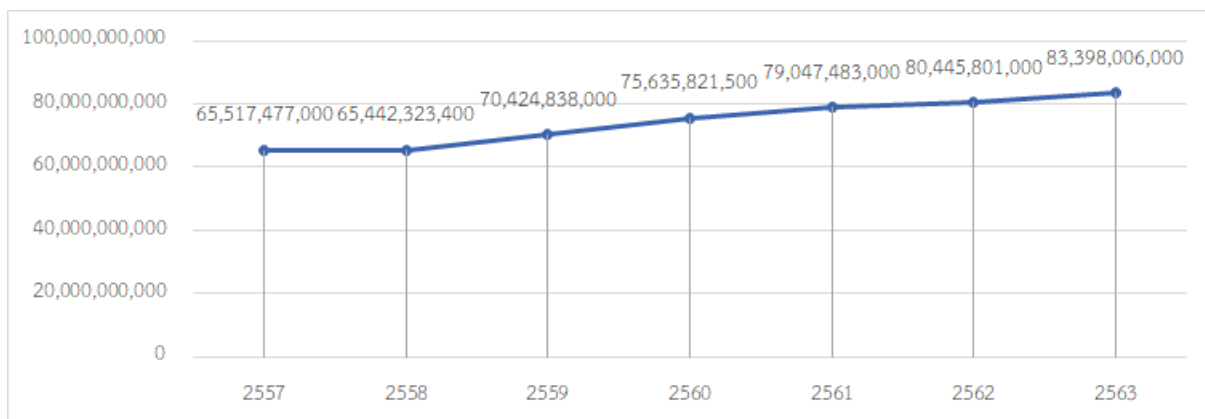
8. งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามด้าน สาขา แผนงาน งาน โครงการ (ของงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564)

จากข้อมูลเรื่องรายได้ของกรุงเทพมหานครและงบประมาณรายจ่ายประจำปี จะพบว่าเราสามารถพิจารณาเรื่องรายได้และงบประมาณของกรุงเทพมหานครได้เป็นสองมิติ มิติที่หนึ่งคือการพิจารณาตัวการเปลี่ยนแปลงของรายได้และงบประมาณรายจ่ายซึ่งจะพบว่าในส่วนของรายได้โดยภาพรวมของกรุงเทพมหานครนั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยจากปี 2557 ถึงปี 2561 รายได้ของกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 6.89% ส่วนปี 2562 รายได้โดยภาพรวมของกรุงเทพมหานครลดลงจากปี 2561 ไป 1.98% โดยหมวดรายได้จัดเก็บเองลดลง 1.49% และหมวดรายได้จากรัฐจัดสรรลดลง 5.84%

แผนภาพที่ 4.1 การเปลี่ยนแปลงของรายได้รวมของกรุงเทพมหานครประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2562 หน่วยเป็นล้านบาท

ขณะที่ในส่วนของงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครนั้นก็ก็มีลักษณะที่เพิ่มขึ้น โดยจากปี 2557-2563 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 4.14%

แผนภาพที่ 4.2 การเปลี่ยนแปลงของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2563 ของกรุงเทพมหานคร หน่วยเป็นล้านบาท

งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการวางโครงสร้างพื้นฐาน สำนักที่มีงบประมาณมากที่สุด 5 สำนักแรก ในช่วง คสช. (พ.ศ. 2557-2562) ไล่จากสำนักที่มีงบประมาณอันดับที่ 1 คือ สำนักสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2557-2559) และสำนักการโยธา (พ.ศ. 2560-2562) สำนักที่มีงบประมาณอันดับที่ 2 คือ สำนักการจราจรและขนส่ง (พ.ศ. 2557) สำนักการระบายน้ำ (พ.ศ. 2558-2559) และสำนักสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. 2560-2562) สำนักที่มีงบประมาณอันดับที่ 3 คือ สำนักการระบายน้ำ (พ.ศ. 2557) สำนักการจราจรและขนส่ง (พ.ศ. 2558) สำนักการโยธา (พ.ศ. 2559) และสำนักการระบายน้ำ (พ.ศ. 2560-2562) สำนักที่มีงบประมาณอันดับที่ 4 คือ สำนักการโยธา (พ.ศ. 2557-2558) สำนักการจราจรและขนส่ง (พ.ศ. 2559) สำนักการคลัง (พ.ศ. 2560) สำนักการจราจรและขนส่ง (พ.ศ. 2561) และสำนักการคลัง (พ.ศ. 2562) สำนักที่มีงบประมาณอันดับที่ 5 คือ สำนักการคลัง (พ.ศ. 2557-2559) สำนักการจราจรและขนส่ง (พ.ศ. 2560) และสำนักการแพทย์ (พ.ศ. 2561-2562)

ตารางที่ 4.9 สำนักของกรุงเทพมหานครที่มีงบประมาณมากที่สุดห้าสำนักแรกในช่วงปี พ.ศ. 2557-2563

อันดับ	ปีงบประมาณ						
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563
งบรวม	65,517,477,000	65,442,323,400	70,424,838,000	75,635,821,500	79,047,483,000	80,445,801,000	83,398,006,000
งบกลาง	8,078,000,000	7,252,941,040	9,227,690,038	13,588,494,100	17,517,626,610	18,930,981,019	14,878,887,438
งบสำนัก อันดับที่ 1	สำนักสิ่งแวดล้อม 7,116,535,800	สำนักสิ่งแวดล้อม 8,375,614,000	สำนักสิ่งแวดล้อม 8,317,935,200	สำนักการโยธา 8,241,910,500	สำนักการโยธา 9,986,450,000	สำนักการโยธา 9,900,207,280	สำนักการโยธา 9,229,858,000
งบสำนัก อันดับที่ 2	สำนักการจราจรและ ขนส่ง 5,627,174,100	สำนักการระบายน้ำ 5,933,967,000	สำนักการระบายน้ำ 8,080,087,862	สำนักสิ่งแวดล้อม 6,916,651,500	สำนักสิ่งแวดล้อม 7,359,421,100	สำนักสิ่งแวดล้อม 7,052,925,000	สำนักการระบายน้ำ 8,213,452,000
งบสำนัก อันดับที่ 3	สำนักการระบายน้ำ 4,958,472,000	สำนักการจราจรและ ขนส่ง 4,047,333,000	สำนักการโยธา 5,145,852,000	สำนักการระบายน้ำ 5,881,899,000	สำนักการระบายน้ำ 4,821,532,000	สำนักการระบาย น้ำ 4,749,611,201	สำนักสิ่งแวดล้อม 7,542,229,000
งบสำนัก อันดับที่ 4	สำนักการโยธา 3,308,936,000	สำนักการโยธา 3,920,342,200	สำนักการจราจรและ ขนส่ง 4,280,333,500	สำนักการคลัง 4,551,633,000	สำนักการจราจรและ ขนส่ง 3,469,407,500	สำนักการคลัง 3,754,118,000	สำนักการจราจรและ ขนส่ง 4,327,231,000
งบสำนัก อันดับที่ 5	สำนักการคลัง 3,011,956,000	สำนักการคลัง 3,337,545,000	สำนักการคลัง 3,127,747,100	สำนักการจราจรและ ขนส่ง 3,924,930,400	สำนักการแพทย์ 3,414,918,000	สำนักการแพทย์ 3,739,117,300	สำนักการแพทย์ 4,124,634,800

ที่มา : เรียบเรียงจาก ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2563

ในอีกด้านหนึ่งนั้นหากพิจารณางบประมาณในระดับเขต จะพบว่าเขตที่มีงบประมาณมากที่สุดคือเขตที่มีประชากรมาก และเพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็ว ซึ่งมักเป็นเขตรอบนอกของพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตัวอย่างเช่น สำนักงานเขตหนองจอก เป็นสำนักงานเขตที่มีงบประมาณในปี 2563 สูงเป็นอันดับ 1 คือ 589,363,000 บาท เพิ่มขึ้นมาจากงบประมาณในปี 2562 ที่มี 563,080,000 บาท (เพิ่มขึ้นมา 26,283,000 บาท) และมีจำนวนประชากรในปี 2563 คือ 177,979 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีจำนวนประชากร 176,022 คน

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ผู้วิจัยสนใจเป็นพิเศษไม่ได้อยู่ที่การวิเคราะห์สัดส่วนงบประมาณ แต่ต้องการตั้งข้อสังเกตในประการที่สอง ได้แก่การเพิ่มขึ้นของงบประมาณทั้งรายรับและรายจ่ายของกรุงเทพมหานครนั้น เกิดขึ้นท่ามกลางเปลี่ยนแปลงประชากรที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ การที่จำนวนประชากรของกรุงเทพมหานครนั้นลดลงอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 ขณะที่จำนวนประชากรรอบกรุงเทพมหานครในจังหวัดปริมณฑลของกรุงเทพมหานครนั้นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.10 การเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรกรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล พ.ศ. 2556-2563

จังหวัด	2556	2557	%	2558	%	2559	%	2560	%	2561	%	2562	%	2563	%
กรุงเทพฯ	5,686,252	5,692,284	0.11	5,696,409	0.07	5,686,646	-0.17	5,682,415	-0.07	5,676,648	-0.10	5,666,264	-0.18	5,588,222	-1.38
นนทบุรี	1,156,271	1,173,870	1.52	1,193,711	1.69	1,211,924	1.53	1,229,735	1.47	1,246,295	1.35	1,265,387	1.53	1,276,745	0.90
ปทุมธานี	1,053,158	1,074,058	1.98	1,094,249	1.88	1,111,376	1.57	1,129,115	1.60	1,146,092	1.50	1,163,604	1.53	1,176,412	1.10
สมุทรปราการ	1,241,610	1,261,530	1.60	1,279,310	1.41	1,293,553	1.11	1,310,766	1.33	1,326,608	1.21	1,344,875	1.38	1,351,479	0.49
นครปฐม	882,184	891,071	1.01	899,342	0.93	905,008	0.63	911,492	0.72	917,053	0.61	920,030	0.32	920,729	0.08
ปริมณฑล	4,333,223	4,400,529	1.55	4,466,612	1.50	4,521,861	1.24	4,581,108	1.31	4,636,048	1.20	4,693,896	1.25	4,725,365	0.67

นัยสำคัญของการเพิ่มขึ้นของรายได้และรายจ่ายของกรุงเทพมหานครในทุก ๆ ปีขณะที่ประชากรในกรุงเทพมหานครนั้นลดลง ย่อมส่งผลสำคัญในการชี้ให้เห็นว่า แม้ว่ากรุงเทพมหานครนั้นจะมีประชากรลดลง แต่กรุงเทพมหานครยังคงเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของประเทศและมีความสำคัญมากขึ้น เพราะความมั่งคั่งของมูลค่าของที่ดิน ทรัพย์สินและรายได้ของคนที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครนั้นมีเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากรายได้ของกรุงเทพมหานครที่มาจากภาษีที่ดิน และภาษีจากการซื้อขายที่ดินนั้นเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีการรัฐประหารและว่างเว้นจากการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต จะพบว่ารายได้ที่รัฐจัดสรรและรายได้จากเงินอุดหนุนก็ยังเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ พุดง่าย ๆ ก็คือแม้ว่าจะมีคนที่ยากจนน้อยลงแต่มูลค่าและความสำคัญทางเศรษฐกิจของกรุงเทพมหานครก็ไม่ได้ลดน้อยถอยลงแต่อย่างใด ส่วนหนึ่งอาจเป็นไปได้ว่าคนนั้นลดน้อยถอยลงในแง่ของประชากรที่ยากจน แต่ประชากรที่เป็นประชากรแฝงนั้นกลับเพิ่มขึ้น จากรายงานประชากรแฝงในประเทศไทย พ.ศ. 2562 โดยสำนักสถิติแห่งชาติ ได้สรุปว่า เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา (ปี 2561) พบว่า เกือบทุกภาคมีจำนวนประชากรแฝงเพิ่มขึ้น ยกเว้นภาคเหนือ และภาคใต้ มีจำนวนประชากรแฝงลดลง กรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นมากที่สุด 2.18 แสนคน (จาก 2.053 ล้านคน เป็น 2.271 ล้านคน) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563, น. v) ซึ่งอาจจะมีส่วนสร้างความมั่งคั่งให้กับพื้นที่กรุงเทพมหานคร แต่ก็อาจไม่ใช่ฐานภาษีรายได้ ที่จะส่งกลับมาอุดหนุนในพื้นที่

ในอีกด้านหนึ่ง เราจะพบว่ารายจ่ายของกรุงเทพมหานครนั้นก็เพิ่มขึ้นทั้งที่ประชากรที่ยากจนอยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครลดลง ซึ่งเมื่อรวมพิจารณากับประเด็นเรื่องรายได้ เราสามารถอธิบายได้ว่า ปัญหาใหญ่ที่กรุงเทพมหานครนั้นกำลังเผชิญอยู่ก็คือการดูแลพื้นที่ที่มีประชากรแฝงมากกว่าประชากรจริง และการลงทุนจำนวนมากนั้นมีเป้าหมายที่เหมือนกับจะรองรับประชากรจำนวนมากทั้งที่จำนวนประชากรที่ยากจนนั้นน้อยลง และจะเริ่มเห็นว่าโครงสร้างพื้นฐานของกรุงเทพมหานครโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการคมนาคมขนส่งอาทิ รถไฟฟ้า/ใต้ดินที่เข้าไปเกี่ยวข้องด้วยนั้นขยายตัวไปถึงเขตชานเมืองและอาจจะข้ามเขตออกจากพื้นที่ในการดูแลของกรุงเทพมหานครไปด้วย (แม้ว่าส่วนนี้จะไม่ใช่งบประมาณตรงของกรุงเทพมหานคร) และจะพบว่างบประมาณเขตที่อยู่รอบนอกที่มีประชากรเพิ่มขึ้นก็จะมีมากขึ้นไปด้วย

นอกจากนี้หากพิจารณาจากปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้นทุกปี (ดูแผนภาพที่ 10.1 ปริมาณมูลฝอยที่เก็บขนได้ของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550-2562) และงบประมาณในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น ขณะที่ประชากรในกรุงเทพมหานครลดลง ก็ยังมีความชัดเจนว่ากรุงเทพมหานครยังเป็นพื้นที่ที่มีประชากรแฝงทั้งในส่วนของการชานเมืองรอบกรุงเทพมหานครและนักท่องเที่ยวมากขึ้นเรื่อย ๆ ในช่วงก่อนโควิด

การที่มีกรุงเทพมหานครมีมูลค่าและความสำคัญทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะราคาที่ดินที่สูงขึ้น มีโครงการและงบประมาณที่รองรับการพัฒนาเมืองที่เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงขึ้นนั้นมียุทธศาสตร์ที่พึงพิจารณา นั่นก็คือเรื่องของแรงดึงดูดดึงดูดของคนจนในกรุงเทพมหานครที่อาจจะแสวงหาความมั่นคงได้น้อยลง ทั้งในแง่ที่อยู่อาศัยและความมั่นคงในชีวิตในภาคเศรษฐกิจที่เป็นทางการ เมื่อพิจารณาตัวเลขมูลค่าที่ดิน กทม. จากข้อมูลของศูนย์ข้อมูลวิจัยและประเมินค่าอสังหาริมทรัพย์ไทย ชี้ว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2563 ราคาที่ดินกรุงเทพมหานครมีการปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2557 เพิ่มขึ้น 3.5% ปี 2558 เพิ่มขึ้น 3.2% ปี 2559 เพิ่มขึ้น 4.0% ปี 2560 เพิ่มขึ้น 5.3% ปี 2561 เพิ่มขึ้น 7.9% ปี 2562 เพิ่มขึ้น 14.0% ปี 2563 เพิ่มขึ้น 8.0% (โสภณ พรโชคชัย, 2563, 19 มิถุนายน) หรือหากเทียบราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินโดยกรมธนารักษ์ รอบบัญชี ปี 2555-2558 ปี 2559-2562 และปี 2563-2566 จะพบว่า ในรอบบัญชี ปี 2559-2562 ราคาที่ดินกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นจากรอบบัญชี ปี 2555-2558 โดยเฉลี่ย 8% (DDproperty, 2562, 13 ธันวาคม) และในรอบบัญชี 2563-2566 ราคาที่ดินกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นจากรอบบัญชีก่อน (ปี 2559-2562) 2.54% (ไทยรัฐออนไลน์, 2562, 16 กรกฎาคม) แต่ทว่าสิ่งที่เราไม่พบคืองบประมาณที่ให้ความสำคัญกับเรื่องที่พักอาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยในกรุงเทพมหานคร ทั้งในระดับรัฐบาลกลางและในระดับกรุงเทพมหานครที่เป็นองค์กรส่วนท้องถิ่น การไม่มีงบประมาณในส่วนนี้ขณะที่มูลค่าที่ดินเพิ่มขึ้น และมีโครงการไล่รื้อเพิ่มขึ้น ย่อมเพิ่มแรงดึงดูดต่อผู้มีรายได้น้อยของกรุงเทพมหานคร และทำให้การรวมตัวกันของผู้คนในชุมชนที่มีความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจและโอกาสในชีวิตเข้มข้นขึ้นเพื่อสถาปนาอำนาจและความสัมพันธ์กับระบบการเมืองและการบริหารกรุงเทพมหานครในรูปแบบของชุมชนที่ได้รับรองจากเขต หรือในรูปแบบการต่อสู้ของชุมชนผ่านการสนับสนุนขององค์กรพัฒนาเอกชน

5. สิทธิและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร

ประชาชนมีสิทธิและมีส่วนร่วมในการเมืองของกรุงเทพมหานครได้ใน 3 เรื่องหลัก คือ 1) การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น 2) การลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และ 3) การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

5.1 การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในกรุงเทพมหานครลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตด้วย (แต่หลังรัฐประหาร พ.ศ. 2557 เมื่อสภาเขตหมดวาระก็ไม่มีสภาเขตทำหน้าที่ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 กำหนดให้ยังไม่มีบังคับใช้กฎหมายข้อที่เกี่ยวกับสภาเขตจนกว่าจะมีการปรับปรุงกฎหมาย ในขณะนี้ (ธันวาคม 2563) กรุงเทพมหานครจึงไม่มีสภาเขต)

ประวัติการเลือกตั้งแต่ละครั้ง สรุปการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และผลการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ทั้งการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ตั้งแต่การเลือกตั้งใน พ.ศ. 2518 จนถึงครั้งล่าสุด สามารถดูในได้หัวข้อที่ 7 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา

5.2 การลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานครมีสิทธิลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 23 สมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลงด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

(9) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานครได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และถ้าสมาชิกภาพของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมดเพราะเหตุดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นการยุบสภากรุงเทพมหานคร (อ้างจากมาตรา 23 (9) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2542)

มาตรา 52 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(9) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานครได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (อ้างจากมาตรา 52 (9) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2542)

กฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งก็คือพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในมาตรา 5 ของพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้การเข้าชื่อร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด (กรณีกรุงเทพมหานครคือเข้าชื่อร้องขอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) เพื่อดำเนินการให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เพราะเหตุที่ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ดังนี้

(1) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่เกินหนึ่งแสนคนต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(2) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินหนึ่งแสนคนแต่ไม่เกินห้าแสนคนต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(3) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินกว่าห้าแสนคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านคนต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่าสองหมื่นห้าพันคนของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(4) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินกว่าหนึ่งล้านคนต้องมีผู้เข้าชื่อไม่น้อยกว่าสามหมื่นคนของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

การนับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งให้ถือตามจำนวนในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นครั้งหลังสุดที่ใช้สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

มาตรา 6 คำร้องขอให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา 5 ต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) ชื่อ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อทุกคน พร้อมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้

(2) รายละเอียดของข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใด หรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์จะให้ลงคะแนนเสียงถอดถอนนั้นมีการปฏิบัติหน้าที่หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างใดจนเป็นเหตุที่ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป

(3) รายชื่อผู้แทนของผู้เข้าชื่อที่จะมีอำนาจดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการจัดให้มีการลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(4) คำรับรองของผู้แทนของผู้เข้าชื่อตาม (3) ว่าผู้เข้าชื่อทุกคนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และเป็นผู้ร่วมเข้าชื่อด้วยตนเอง

5.3 การเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครได้ ตามเงื่อนไขในกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

มาตรา 98 ร่างข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครจะเสนอได้ก็แต่โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานครตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ในกรณีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเป็นผู้เสนอต้องมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครลงนามรับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งหมด (มาตรา 98 วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2542)

ส่วนในกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดการเข้าชื่อไว้ว่า

มาตรา 4 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อดำเนินการให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

มาตรา 5 คำร้องขอให้ประธานสภาท้องถิ่นดำเนินการให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) ชื่อ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อทุกคน พร้อมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้

(2) ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งต้องมีข้อกำหนดที่ชัดเจนเพียงพอได้ว่าจะมีความประสงค์จะตราข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องใดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ในการนี้อาจมีสรุปสาระสำคัญและคำชี้แจงความมุ่งหมายของการกำหนดหลักการในแต่ละข้อกำหนดของร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เสนอให้เพียงพอที่จะเข้าใจเหตุผลที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อกำหนดด้วยก็ได้

(3) รายชื่อผู้แทนของผู้เข้าชื่อที่จะมีอำนาจดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการเสนอและการพิจารณาข้อบัญญัติท้องถิ่น

(4) คำรับรองของผู้แทนของผู้เข้าชื่อตาม (3) ว่าผู้เข้าชื่อทุกคนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น และเป็นผู้ร่วมลงชื่อด้วยตนเอง

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ใดร่วมลงชื่อในการเข้าชื่อดังกล่าวโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ถือว่า การเข้าชื่อนั้นมีผลสมบูรณ์และจะถอนการเข้าชื่อในภายหลังอีกมิได้

6. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องและกติกากในการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร

หากยังไม่มี การเปลี่ยนแปลงกฎหมายใหม่อีกก่อนที่จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งถัดไปที่กำลังจะเกิดขึ้นนั้น จะมีกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครอยู่สองฉบับ ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 (ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งต่าง ๆ จนถึงพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562) และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 กฎหมายสองตัวนี้มีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครจะบัญญัติว่าให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เรื่องของคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ไปจนถึงเรื่องเขตเลือกตั้ง

6.1 คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 12 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 45 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ส่วนในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งไว้ดังนี้

มาตรา 38 บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(1) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า

5 ปี

(2) มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีในวันเลือกตั้ง

(3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

และ

(4) คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

ในกรณีที่มีการย้ายทะเบียนบ้านออกจากเขตเลือกตั้งหนึ่งไปยังอีกเขตเลือกตั้งหนึ่งภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน อันทำให้บุคคลมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันน้อยกว่า

1 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง ให้บุคคลนั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ครั้งสุดท้ายเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปี

มาตรา 39 บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

- (1) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช
- (2) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (3) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (4) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (5) มีลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

6.2 คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 12 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 46 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วย

ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ดังนี้

มาตรา 49 บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

- (1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (2) ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง สำหรับผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารท้องถิ่นให้มีอายุตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด (กรณีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง)

(3) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งในวันสมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

(4) คุณสมบัติอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

มาตรา 50 บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้บุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

- (1) ติดยาเสพติดให้โทษ
- (2) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (3) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ
- (4) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา 39 (1) (2) หรือ (4)

(5) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(6) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(7) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึง 5 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(8) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(9) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(10) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(11) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(12) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(13) เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น

(14) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(15) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

(16) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(17) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(18) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึง 5 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี

(19) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี มายังไม่ถึง 5 ปีนับถึงวันเลือกตั้ง

(20) อยู่ในระหว่างถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา 42 หรือตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(21) เคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและยังไม่พ้น 5 ปีนับแต่วันที่พ้นจากการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

(22) เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(23) เคยพ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับหรือจะกระทำกับหรือให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยมีพฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าเป็นการต่างตอบแทน หรือเอื้อประโยชน์ส่วนตนระหว่างกัน และยังไม่พ้น 5 ปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(24) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ หรือมติคณะรัฐมนตรี อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และยังไม่พ้น 5 ปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(25) เคยถูกสั่งให้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะทอดทิ้งหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยหน้าที่และอำนาจ หรือประพฤติดนฝ่ายืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ตำแหน่ง หรือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือแก่ราชการ และยังไม่พ้น 5 ปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งจนถึงวันเลือกตั้ง

(26) ลักษณะอื่นตามที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

6.3 การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งและเขตเลือกตั้ง

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562 มาตรา 10 สภากรุงเทพมหานครประกอบด้วยสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวนเขตละหนึ่งคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละเขต แต่เขตใดมีราษฎรเกิน 150,000 คนให้มีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นทุก 150,000 คนต่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร 1 คน เศษของ 150,000 คนถ้าเกิน 75,000 คนให้มีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นอีก 1 คน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

เขตใดมีผู้ได้รับเลือกตั้งไม่ครบจำนวน ถ้าในการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ยังไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้งครบจำนวนอีก ให้ถือว่าสภากรุงเทพมหานครประกอบด้วยจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะครบอายุของสภากรุงเทพมหานคร เว้นแต่จะมีจำนวนสมาชิกไม่ถึง 2 ใน 3 ของจำนวนตามวรรคหนึ่ง

ส่วนในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 มีข้อกำหนดดังนี้

มาตรา 10 ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครได้ไม่เกินจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้ง การเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

มาตรา 19 ภายใต้อำนาจมาตรา 20 การกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ (1) การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือเขตเป็นเขตเลือกตั้ง ถ้าเขตใดมีจำนวนราษฎรตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในที่สุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งเกิน 150,000 คน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแบ่งเขตนั้นออกเป็นเขตเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่จะพึงมี โดยแต่ละเขตเลือกตั้งต้องมีจำนวนราษฎรใกล้เคียงกัน (ส่วนข้อ (2) (3) (4) (5) เป็น

การกำหนดเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นตามลำดับ)

มาตรา 20 ในการแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้จัดให้มีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกันมากที่สุด และพื้นที่ของแต่ละเขตเลือกตั้งต้องติดต่อกัน เว้นแต่ตามสภาพพื้นที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ไม่อาจแบ่งเขตเลือกตั้งให้มีพื้นที่ติดต่อกันได้ จะกำหนดให้เขตเลือกตั้งมีพื้นที่ไม่ติดต่อกันเท่าที่จำเป็นก็ได้ ในการกำหนดเขตเลือกตั้ง จะใช้แนวถนน ตรอก ซอย หรือแยก คลอง หรือแม่น้ำเป็นแนวเขตของเขตเลือกตั้งก็ได้ และการแบ่งเขตเลือกตั้งตามหลักดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา 22 การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นให้ใช้เขตขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นข้างต้นนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้ง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. 2560 มาตรา 19 และมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562 ได้ประกาศแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ออกเป็น 50 เขตเลือกตั้ง โดยมีสมาชิกเขตเลือกตั้งละ 1 คน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6.1 การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

ลำดับที่	เขต	จำนวนสมาชิกที่จะพึงมีทั้งเขต	จำนวนเขตเลือกตั้ง	เขตเลือกตั้งที่	ท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้ง
1	พระนคร	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตพระนคร
2	ดุสิต	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตดุสิต
3	หนองจอก	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตหนองจอก
4	บางรัก	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตบางรัก
5	บางเขน	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตบางเขน
6	บางกะปิ	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตบางกะปิ
7	ปทุมวัน	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตปทุมวัน
8	ป้อมปราบศัตรูพ่าย	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
9	พระโขนง	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตพระโขนง
10	มีนบุรี	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตมีนบุรี
11	ลาดกระบัง	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตลาดกระบัง
12	ยานนาวา	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตยานนาวา

ลำดับที่	เขต	จำนวนสมาชิกที่จะพึงมีทั้งเขต	จำนวนเขตเลือกตั้ง	เขตเลือกตั้งที่	ท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้ง
13	สัมพันธวงศ์	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตสัมพันธวงศ์
14	พญาไท	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตพญาไท
15	ธนบุรี	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตธนบุรี
16	บางกอกใหญ่	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตบางกอกใหญ่
17	ห้วยขวาง	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตห้วยขวาง
18	คลองสาน	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตคลองสาน
19	ตลิ่งชัน	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตตลิ่งชัน
20	บางกอกน้อย	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตบางกอกน้อย
21	บางขุนเทียน	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตบางขุนเทียน
22	ภาษีเจริญ	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตภาษีเจริญ
23	หนองแขม	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตหนองแขม
24	ราษฎร์บูรณะ	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตราษฎร์บูรณะ
25	บางพลัด	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตบางพลัด
26	ดินแดง	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตดินแดง
27	บึงกุ่ม	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตบึงกุ่ม
28	สาทร	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตสาทร
29	บางซื่อ	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตบางซื่อ
30	จตุจักร	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตจตุจักร
31	บางคอแหลม	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตบางคอแหลม
32	ประเวศ	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตประเวศ
33	คลองเตย	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตคลองเตย
34	สวนหลวง	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตสวนหลวง
35	จอมทอง	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตจอมทอง

ลำดับที่	เขต	จำนวนสมาชิกที่จะพึงมีทั้งเขต	จำนวนเขตเลือกตั้ง	เขตเลือกตั้งที่	ท้องที่ที่ประกอบเป็นเขตเลือกตั้ง
36	ดอนเมือง	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตดอนเมือง
37	ราชเทวี	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตราชเทวี
38	ลาดพร้าว	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตลาดพร้าว
39	วัฒนา	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตวัฒนา
40	บางแค	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตบางแค
41	หลักสี่	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตหลักสี่
42	สายไหม	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตสายไหม
43	คันนายาว	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตคันนายาว
44	สะพานสูง	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตสะพานสูง
45	วังทองหลาง	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตวังทองหลาง
46	คลองสามวา	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตคลองสามวา
47	บางนา	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตบางนา
48	ทวีวัฒนา	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตทวีวัฒนา
49	ทุ่งครุ	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตทุ่งครุ
50	บางบอน	1	1	-	ทุกแขวงในพื้นที่เขตบางบอน

ที่มา : ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนที่ 76 ก 24 กันยายน 2563 น. 1-3

7. การไปใช้สิทธิเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา

กรุงเทพมหานครมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และเคยมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาแล้วทั้งหมด 10 ครั้ง ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีมาแล้ว 8 ครั้ง ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตมีมาแล้ว 13 ครั้ง (หากนับตามจำนวนวันที่มีการเลือกตั้ง) หรือ 7 ครั้ง (หากรวมเอาวันที่เลือกตั้งเขตที่เหลือเป็นครั้งเดียวกันกับวันเลือกตั้งครั้งก่อนหน้าที่มีการเลือกตั้งไปแล้วบางเขต) การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีขึ้นครั้งแรกหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตมีขึ้นครั้งแรกหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 สำหรับประวัติการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขตครั้งต่าง ๆ ที่ผ่านมาสามารถดูได้จากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7.1 ประวัติการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ครั้งที่	วันที่	ผู้ได้รับเลือกตั้ง (สังกัด)
1	10 สิงหาคม 2518	นายธรรมนุญ เทียนเงิน (พรรคประชาธิปัตย์)
2	14 พฤศจิกายน 2528	พลตรีจำลอง ศรีเมือง (กลุ่มรวมพลัง)
3	7 มกราคม 2533	พลตรีจำลอง ศรีเมือง (พรรคพลังธรรม)
4	19 เมษายน 2535	ร้อยเอกกฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา (พรรคพลังธรรม)
5	2 มิถุนายน 2539	ดร.พิจิตต์ รัตตกุล (อิสระ)
6	23 กรกฎาคม 2543	นายสมักร สุนทรเวช (พรรคประชาธิปัตย์)
7	29 สิงหาคม 2547	นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน (พรรคประชาธิปัตย์)
8	5 ตุลาคม 2551	นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน (พรรคประชาธิปัตย์)
9	11 มกราคม 2552	หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร (พรรคประชาธิปัตย์)
10	3 มีนาคม 2556	หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร (พรรคประชาธิปัตย์)

ตารางที่ 7.2 ประวัติการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

ครั้งที่	วันที่	หมายเหตุ
1	10 สิงหาคม 2518	จำนวนเขตการปกครอง 24 เขต แบ่งเป็น 9 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 41 คน
2	14 พฤศจิกายน 2528	จำนวนเขตการปกครอง 24 เขต แบ่งเป็น 24 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 54 คน
3	7 มกราคม 2533	จำนวนเขตการปกครอง 36 เขต แบ่งเป็น 57 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 57 คน
4	6 มีนาคม 2537	จำนวนเขตการปกครอง 38 เขต แบ่งเป็น 55 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 55 คน

ครั้งที่	วันที่	หมายเหตุ
5	26 เมษายน 2541	จำนวนเขตการปกครอง 50 เขต แบ่งเป็น 60 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 60 คน
6	16 มิถุนายน 2545	จำนวนเขตการปกครอง 50 เขต แบ่งเป็น 61 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 61 คน
7	23 กรกฎาคม 2549	จำนวนเขตการปกครอง 50 เขต แบ่งเป็น 57 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 57 คน
8	29 สิงหาคม 2553	จำนวนเขตการปกครอง 50 เขต แบ่งเป็น 61 เขตเลือกตั้ง จำนวน ส.ก. 61 คน

ตารางที่ 7.3 ประวัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต

ครั้งที่	วันที่	หมายเหตุ
1	21 พฤศจิกายน 2528	การเลือกตั้งครั้งที่ 1 กทม. มี 24 เขตการปกครอง และการเลือกตั้งพร้อมกันทั้ง 24 เขต
2	8 ตุลาคม 2532	การเลือกตั้งครั้งที่ 2 กทม. มี 36 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อ 8 ต.ค. 2532 เป็นการเลือกตั้งของ 7 เขต กรณี ส.ข. ลาออกก่อนครบวาระ 4 ปี การเลือกตั้งเมื่อ 14 ม.ค. 2533 เป็นการเลือกตั้งของ 29 เขตที่เหลือ กรณี ส.ข. ครบวาระ 4 ปี ตามกำหนด
	14 มกราคม 2533	
3	21 พฤศจิกายน 2536	การเลือกตั้งครั้งที่ 3 กทม. มี 38 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อ 21 พ.ย. 2536 เป็นการเลือกตั้งของ 8 เขต โดย 7 เขตเป็นการเลือกตั้งกรณีครบวาระ 4 ปีจากการเลือกตั้งครั้งที่ 2 และอีก 1 เขตเป็นการเลือกตั้งกรณี ส.ข. ลาออกก่อนครบวาระ 4 ปี การเลือกตั้ง 6 มี.ค. 2537 เป็นการเลือกตั้งของ 30 เขตที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด
	6 มีนาคม 2537	
4	11 มกราคม 2541	การเลือกตั้งครั้งที่ 4 กทม. มี 50 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อ 11 ม.ค. 2541 เป็นการเลือกตั้งของ 14 เขต กรณีครบวาระ 4 ปีจากการเลือกตั้งครั้งที่ 3 การเลือกตั้งเมื่อ 26 เม.ย. 2541 เป็นการเลือกตั้งของ 36 เขตที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด
	26 เมษายน 2541	
5	10 มีนาคม 2545	การเลือกตั้งครั้งที่ 5 กทม. มี 50 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อ 10 มี.ค. 2545 เป็นการเลือกตั้งของ 14 เขต กรณีครบวาระ 4 ปีจากการเลือกตั้งครั้งที่ 4 การเลือกตั้งเมื่อ 16 มิ.ย. 2545 เป็นการเลือกตั้งของ 36 เขตที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด
	16 มิถุนายน 2545	
6	30 เมษายน 2549	การเลือกตั้งครั้งที่ 6 กทม. มี 50 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อ 30 เม.ย. 2549 เป็นการเลือกตั้งของ 14 เขต กรณีครบวาระ 4 ปีจากการเลือกตั้งครั้งที่ 5 การเลือกตั้งเมื่อ 23 ก.ค. 2549 เป็นการเลือกตั้งของ 36 เขตที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด
	23 กรกฎาคม 2549	
7	6 มิถุนายน 2553	การเลือกตั้งครั้งที่ 7 กทม. มี 50 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อ 6 มิ.ย. 2553 เป็นการเลือกตั้งของ 14 เขต กรณีครบวาระ 4 ปีจากการเลือกตั้งครั้งที่ 6 การเลือกตั้งเมื่อ 29 ส.ค. 2553 เป็นการเลือกตั้งของ 36 เขตที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด
	29 สิงหาคม 2553	

หมายเหตุ : ข้อมูลปี 2528-2541 ในช่องหมายเหตุของตารางประวัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต นำมาจากสำนักนโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร (2542) จากเทศบาลกรุงเทพมหานคร น. 79

ในหัวข้อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครที่ผ่านมาจะแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) การไปใช้สิทธิเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา 2) การไปใช้สิทธิเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ผ่านมา และ 3) การไปใช้สิทธิเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตที่ผ่านมา

7.1 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา

กรุงเทพมหานครมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาแล้วทั้งหมด 10 ครั้ง โดยครั้งแรกจัดขึ้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518 ครั้งที่ 2 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 ครั้งที่ 3 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533 ครั้งที่ 4 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2535 ครั้งที่ 5 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ครั้งที่ 6 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 ครั้งที่ 7 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2547 ครั้งที่ 8 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ครั้งที่ 9 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552 และครั้งที่ 10 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2556

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งแรกเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518 มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 13.86 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งนี้มีขึ้นหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 อีกทั้งในวันเดียวกันนี้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครด้วย ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายธรรมนุญ เทียนเงิน จากพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร อย่างไรก็ตาม นายธรรมนุญ เทียนเงิน ไม่ได้อยู่ในตำแหน่งจนครบวาระ 4 ปี ทั้งนี้เพราะได้เกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรงระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร จนไม่สามารถที่จะประสานกันได้ จึงทำให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครต้องพ้นจากตำแหน่งโดยคำสั่งของนายกรัฐมนตรี นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ตามมาตรา 21 ของรัฐธรรมนูญปี 2519 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2520 (สำนักนโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร, 2542) รวมแล้วนายธรรมนุญดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นเวลาประมาณ 1 ปี 9 เดือน (10 สิงหาคม พ.ศ. 2518 - 29 เมษายน พ.ศ. 2520)

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 34.66 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งนี้เกิดขึ้นหลังจากที่มีการว่างเว้นของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครถึง 10 ปี และเป็นการเลือกตั้งหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 อีกทั้งในวันเดียวกันนี้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครด้วย ในการเลือกตั้งครั้งนี้ พลตรีจำลอง ศรีเมือง จากกลุ่มรวมพลังได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พลตรีจำลอง ศรีเมือง ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจากการเลือกตั้งครั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 ถึงวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 รวมแล้วเป็นระยะเวลา 4 ปี

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533 มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 35.85 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งนี้จัดการเลือกตั้งวันเดียวกันกับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งที่ 3 ด้วย ในการเลือกตั้งครั้งนี้ พลตรีจำลอง ศรีเมือง จากพรรคพลังธรรม ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นสมัยที่ 2 พลตรีจำลอง ศรีเมือง ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจากการเลือกตั้งครั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533 ถึงวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2535 รวมแล้วเป็นระยะเวลาประมาณ 2 ปี โดยพลตรีจำลอง ศรีเมือง ลาออกก่อนครบวาระ

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2535 มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 23.02 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ในการเลือกตั้งครั้งนี้ ร้อยเอกกฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา จากพรรคพลังธรรม ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2539 รวมแล้วเป็นระยะเวลา 4 ปี

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 มีผู้ใช้สิทธิร้อยละ 43.53 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายพิจิตต์ รัตตกุล ผู้สมัครอิสระ จากกลุ่มมรดงาน ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ถึงวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 รวมแล้วเป็นระยะเวลา 4 ปี

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 มีผู้ใช้สิทธิร้อยละ 58.87 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายสมัคร สุนทรเวช จากพรรคประชากรไทย ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 ถึงวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2547 รวมแล้วเป็นระยะเวลา 4 ปี

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2547 มีผู้ใช้สิทธิร้อยละ 62.50 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน จากพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2547 ถึงวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2551 รวมแล้วเป็นระยะเวลา 4 ปี

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2551 มีผู้ใช้สิทธิร้อยละ 54.18 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ในการเลือกตั้งครั้งนี้ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน จากพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสมัยที่ 2 และดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ถึงวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 รวมแล้วเป็นระยะเวลาไม่ถึงสองเดือน โดยนายอภิรักษ์ แกลงลาออกจากตำแหน่งเนื่องจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติชี้มูลความผิดในคดีความผิดกรณีซื้อรถดับเพลิงและเรือดับเพลิง แต่ในปี 2556 ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มีคำตัดสินให้นายอภิรักษ์พ้นข้อกล่าวหา

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552 มีผู้ใช้สิทธิร้อยละ 51.10 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ในการเลือกตั้งครั้งนี้ หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร จากพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552 ถึงวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2556

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2556 มีผู้ใช้สิทธิร้อยละ 63.98 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ในการเลือกตั้งครั้งนี้ หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร จากพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสมัยที่ 2 และดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2556 และพ้นจากตำแหน่งในวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2559 รวมแล้วหม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตรดำรงตำแหน่งเป็นระยะเวลาประมาณ 3 ปี 7 เดือน โดยหม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์พ้นจากตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเนื่องจากพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 64/2559 ให้หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร พ้นจากตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และแต่งตั้งพลตำรวจเอกอัศวิน ขวัญเมือง เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแทน

สำหรับข้อมูลตัวเลขเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในแต่ละครั้ง คือจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนผู้มาแสดงตนใช้สิทธิ ไปจนถึงข้อมูลอื่น ๆ อย่างจำนวนผู้ที่เลือกลงคะแนนและผู้ที่ไม่ลงคะแนน สามารถดูได้จากตารางที่ 7.4

ตารางที่ 7.4 การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ครั้งที่	วันที่	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	มาแสดงตนใช้สิทธิ		ลงคะแนน	ไม่ลงคะแนน	บัตรเสีย	ผู้ได้รับเลือกตั้ง	คะแนนที่ได้
			จำนวน	ร้อยละ					
1	10 ส.ค. 2518	1,921,701	266,266	13.86	N/A	N/A	12,627	นายธรรมนุญ เทียนเงิน	99,247
2	14 พ.ย. 2528	2,831,250	981,222	34.66	980,862	360	30,167	พลตรีจำลอง ศรีเมือง	480,233
3	7 ม.ค. 2533	3,201,188	1,147,576	35.85	1,147,318	258	39,029	พลตรีจำลอง ศรีเมือง	703,671
4	19 เม.ย. 2535	3,309,029	761,683	23.02	761,610	73	7,627	ร.อ.กฤษฏา อรุณวงษ์ ณ อยู่ทยา	363,668
5	2 มิ.ย. 2539	3,625,638	1,578,061	43.53	1,577,905	156	23,472	ดร.พิจิตต์ รัตตกุล	768,994
6	23 ก.ค. 2543	3,817,456	2,247,308	58.87	2,246,869	439	30,508	นายสมัคร สุนทรเวช	1,016,096
7	29 ส.ค. 2547	3,955,855	2,472,486	62.50	2,445,723	26,763	59,765	นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน	911,441
8	5 ต.ค. 2551	4,087,329	2,214,320	54.18	2,176,975	37,345	19,376	นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน	991,018
9	11 ม.ค. 2552	4,150,103	2,120,721	51.10	2,074,326	46,395	16,107	ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร	934,602
10	3 มี.ค. 2556	4,244,465	2,715,640	63.98	2,668,190	47,448	37,300	ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร	1,256,349

ที่มา : สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

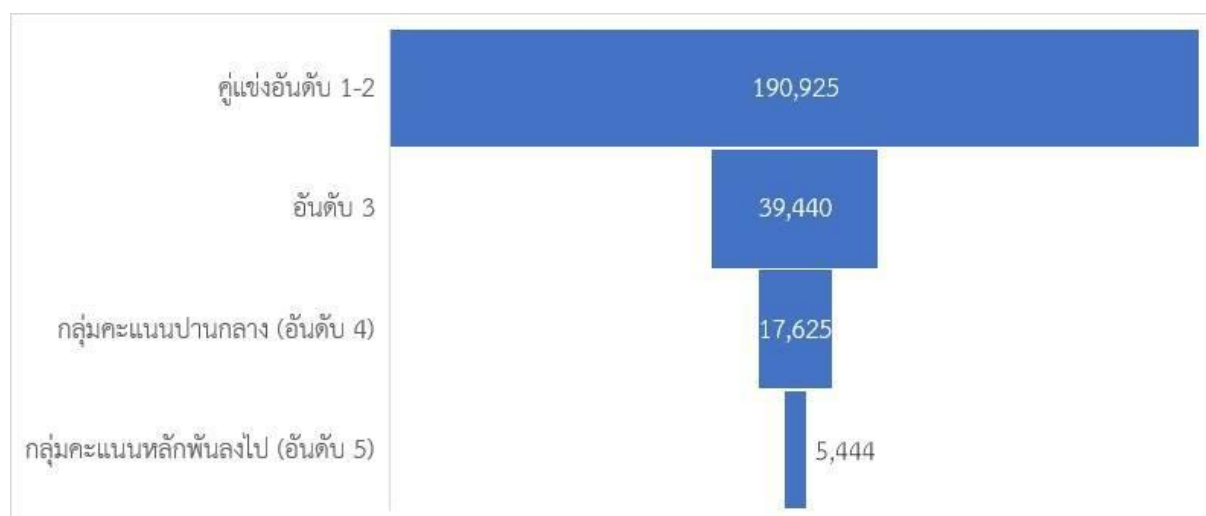
จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการเลือกตั้งแต่ละครั้งมีผู้ไปใช้สิทธิค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะในการเลือกตั้งห้าครั้งแรกนั้นมีผู้ไปใช้สิทธิไม่ถึงครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งแรก (10 สิงหาคม พ.ศ. 2518) มีผู้ไปใช้สิทธิเพียงร้อยละ 13.86 ครั้งที่ 2 (14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528) ร้อยละ 34.66 ครั้งที่ 3 (7 มกราคม พ.ศ. 2533) ร้อยละ 35.85 ครั้งที่ 4 (19 เมษายน พ.ศ. 2535) ร้อยละ 23.02 ครั้งที่ 5 (2 มิถุนายน พ.ศ. 2539) ร้อยละ 43.53 ส่วนครั้งที่ 6 (23 กรกฎาคม พ.ศ. 2543) มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 58.87 ครั้งที่ 7 (29 สิงหาคม พ.ศ. 2547) ร้อยละ 62.50 ครั้งที่ 8 (5 ตุลาคม พ.ศ. 2551) ร้อยละ 54.18 ครั้งที่ 9 (11 มกราคม พ.ศ. 2552) ร้อยละ 51.10 และครั้งที่ 10 (3 มีนาคม พ.ศ. 2556) ร้อยละ 63.98

สำหรับผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละครั้งสามารถดูในตารางที่ 7.5 ถึงตารางที่ 7.14

ตารางที่ 7.5 ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 1 ณ วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
1	นายธรรมบุญ เทียนเงิน	99,247	พรรคประชาธิปัตย์	13.86
2	นายอาทิตย์ อุไรรัตน์	91,678	พรรคพลังใหม่	
3	นายชมพู อรรถจินดา	39,440	กลุ่มพัฒนากรุงเทพธนบุรี	
4	นายเทียมบุญ ทินนบุตรา	17,625	ผู้สมัครอิสระ	
5	นายไถง สุวรรณทัต	5,444	ผู้สมัครอิสระ	

โดยทั่วไป ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สามารถแบ่งกลุ่มคะแนนออกเป็น 4 กลุ่ม คือ คู่แข่งขันหลัก (อันดับ 1-2) คนที่ได้ที่สาม กลุ่มคะแนนปานกลาง และกลุ่มที่ได้คะแนนหลักพันลงไปจำนวนหลายคน

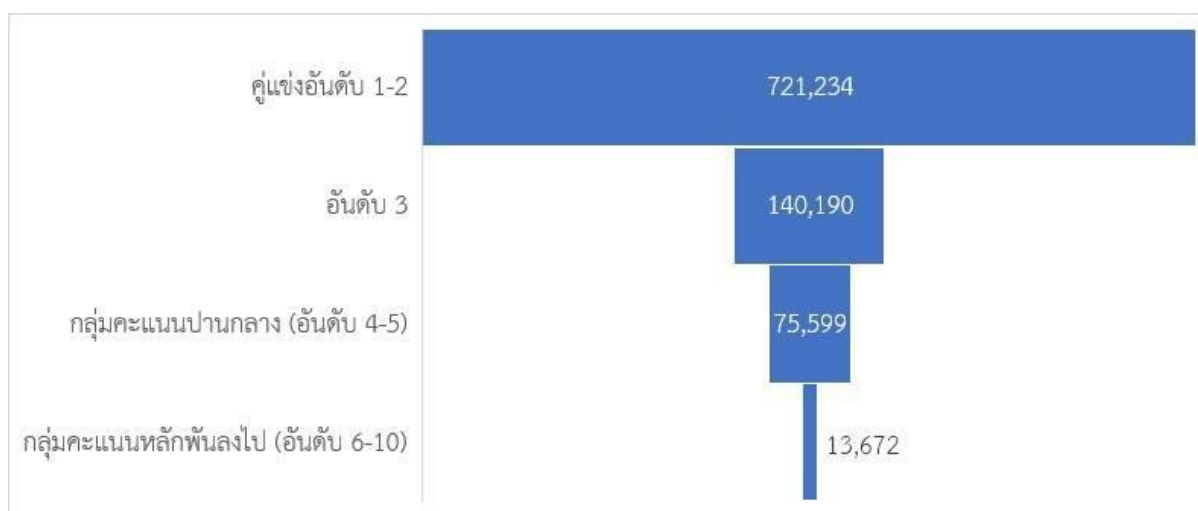

แผนภาพที่ 7.1 ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518 คะแนนรวมของคู่แข่งชั้นหลักอันดับที่ 1 และ 2 คือ นายธรรมบุญ เทียนเงิน พรรคประชาธิปัตย์ (99,247 คะแนน) และนายอาทิตย์ อุไรรัตน์ พรรคพลังใหม่ (91,678 คะแนน) รวมแล้วได้ 190,925 คะแนน ส่วนอันดับ 3 คือ นายชมพู อรรถจินดา กลุ่มพัฒนากรุงเทพธนบุรี ได้ 39,440 คะแนน ส่วนกลุ่มคะแนนปานกลาง (อันดับที่ 4) คือ นายเทียมบุญ ทินนบุตรา ผู้สมัครอิสระ ได้ 17,625 คะแนน ส่วนกลุ่มที่ได้คะแนนหลักพันลงไป (อันดับที่ 5) ได้ 5,444 คะแนน

ตารางที่ 7.6 ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 2 ณ วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
1	พลตรีจำลอง ศรีเมือง	480,233	กลุ่มรวมพลัง	34.66
2	นายชนะ รุ่งแสง	241,001	พรรคประชาธิปัตย์	
3	พล.ต.ต. ม.ร.ว.เจตจันทร์ ประวิตร	140,190	พรรคประชากรไทย	
4	นายมงคล สิมะโรจน์	63,557	กลุ่มกรุงเทพก้าวหน้า	
5	นายชิงชัย ต่อประดิษฐ์	12,042	พรรคมวลชน	
6	นายอดิศร อีสี่	4,776	กลุ่มนวพล	
7	นายสมิตร สมิตินันท์	3,706	กลุ่มปากหมาเพื่อประชาชน	
8	นายอนันต์ ภัคดีประไพ	2,024	กลุ่มรัตนโกสินทร์ 28	
9	พ.ต.อ.(พิเศษ)เชียน รัตนสุวรรณ	1,890	กลุ่มสยามก้าวหน้า	
10	นางสุนารี สันติธนาภิรักษ์	1,276	ผู้สมัครอิสระ	

แผนภาพที่ 7.2 ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528

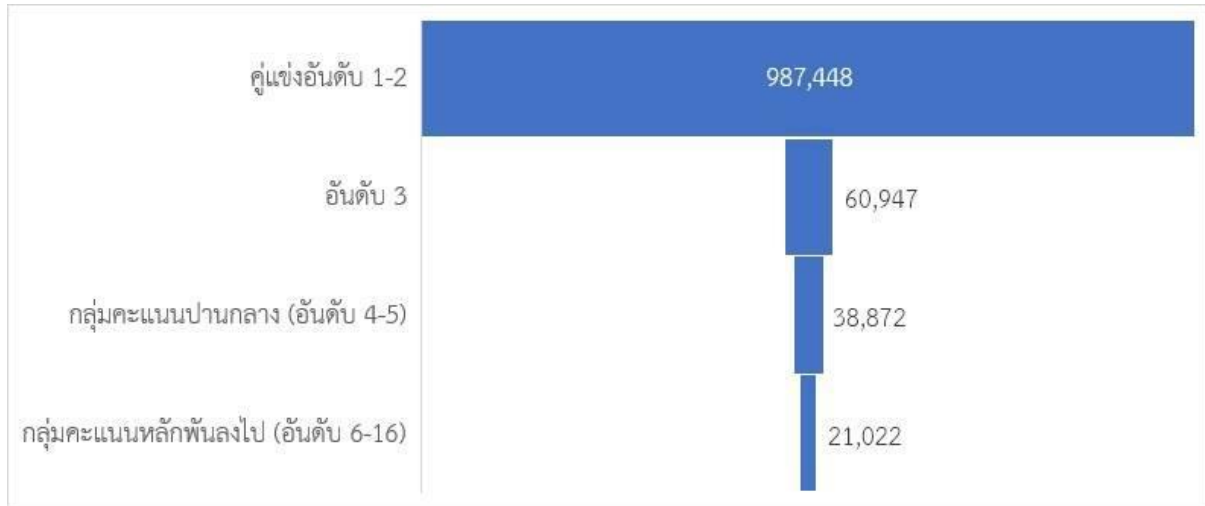
การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 คะแนนรวมของคู่แข่งชั้นหลักอันดับที่ 1 และ 2 คือ พลตรีจำลอง ศรีเมือง กลุ่มรวมพลัง (480,233 คะแนน) และนายชนะ รุ่งแสง พรรคประชาธิปัตย์ (241,001 คะแนน) รวมแล้วได้ 721,234 คะแนน ส่วนอันดับ 3 คือ พล.ต.ต. ม.ร.ว.เจตจันทร์ ประวิตร พรรคประชากรไทย ได้ 140,190 คะแนน ส่วนกลุ่มคะแนนปานกลาง (อันดับที่ 4-5) คือ

อันดับที่ 4 นายมงคล สิมะโรจน์ กลุ่มกรุงเทพก้าวหน้า (63,557 คะแนน) รวมกับอันดับที่ 5 นายชิงชัย ต่อประดิษฐ์ พรรคมวลชน (12,042 คะแนน) รวมแล้วได้ 75,599 คะแนน ส่วนกลุ่มที่ได้คะแนนหลักพันลงไป (อันดับที่ 6-10) รวมแล้วได้ 13,672 คะแนน

ตารางที่ 7.7 ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 3 ณ วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
1	พลตรีจำลอง ศรีเมือง	703,671	พรรคพลังธรรม	35.85
2	นายเดโช สวานานนท์	283,777	พรรคประชากรไทย	
3	นายประวิทย์ รุจิรวงศ์	60,947	พรรคประชาธิปัตย์	
4	นายนิยม ปุราคำ	25,729	พรรคมวลชน	
5	นายวรัญชัย โชคชนะ	13,143	กลุ่มพิทักษ์ผลประโยชน์ประชาชน	
6	นายดำรงห์ รินวงษ์	7,921	กลุ่มกระจายแสงประชาธิปไตย	
7	ร้อยตำรวจโทเชาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ	5,280	ผู้สมัครอิสระ	
8	นายสมิทร สมิตินันท์	3,736	กลุ่มผู้ใช้ถนน	
9	พันตำรวจตรีอนันต์ เสนาขันธุ์	1,411	คณะทอตไทยเพื่อกรุงเทพมหานคร	
10	นายประพันธ์ศักดิ์ กมลเพชร	843	ขบวนการรัฐบุรุษ	
11	นายนคร วารณา	483	ศูนย์ส่งเสริมคนกล้ากรุงเทพมหานคร	
12	นายประมูล แสนสุภา	361	ผู้สมัครอิสระ	
13	นายไอศูรย์ หมั่นรักเรียน	299	ชมรมวัฒนธรรมเพื่อประโยชน์สุข	
14	นายเสวก จามรจันทร์	251	ผู้สมัครอิสระ	
15	นายประสาน ภูปั้น	248	กลุ่มหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานคร	
16	นายฉัตรชัย จรุงเกียรติ	189	ผู้สมัครอิสระ	

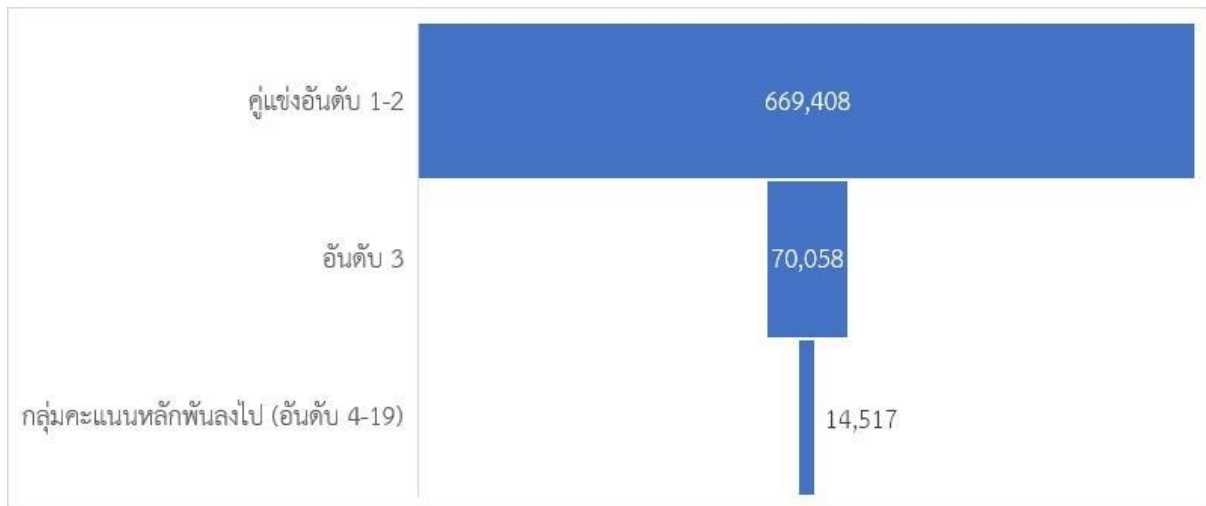
แผนภาพที่ 7.3 ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533 คะแนนรวมของคู่แข่งชั้นหลักอันดับที่ 1 และ 2 คือ พลตรีจำลอง ศรีเมือง พรรคพลังธรรม (703,671 คะแนน) และนายเดโช สวานานนท์ พรรคประชากรไทย (283,777 คะแนน) รวมแล้วได้ 987,448 คะแนน ส่วนอันดับที่ 3 คือ นายประวิทย์ รุจิรวงศ์ พรรคประชาธิปัตย์ ได้ 60,947 คะแนน ส่วนกลุ่มคะแนนปานกลาง (อันดับที่ 4-5) คือ อันดับที่ 4 นายนิยม ปุราคำ พรรคมวลชน (25,729 คะแนน) รวมกับอันดับที่ 5 นายวรัญชัย โชคชนะ กลุ่มพิทักษ์ผลประโยชน์ประชาชน (13,143 คะแนน) รวมแล้วได้ 38,872 คะแนน ส่วนกลุ่มที่ได้คะแนนหลักพันลงไป (อันดับที่ 6-16) รวมแล้วได้ 21,022 คะแนน

ตารางที่ 7.8 ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 4 ณ วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2535

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
1	ร้อยเอกกฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา	363,668	พรรคพลังธรรม	23.02
2	นายพิจิตต รัตกุล	305,740	พรรคประชาธิปัตย์	
3	พลอากาศเอกสมมต สุนทรเวช	70,058	พรรคประชากรไทย	
4	นายมติ ตั้งพานิช	3,685	พรรคความหวังใหม่	
5	นายแพทย์บุญเทียม เขมาภิรัตน์	2,943	ผู้สมัครอิสระ	
6	นายสมิตร สมิตินันท์	1,138	ผู้สมัครอิสระ	
7	นายประทีป เสียงหวาน	1,133	ผู้สมัครอิสระ	
8	นายบุญญสิริ สอนซัด	1,133	ผู้สมัครอิสระ	

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
9	นายชูชาติ มีสิทธิ์	799	ผู้สมัครอิสระ	
10	นายวรัญชัย โชคชนะ	734	ผู้สมัครอิสระ	
11	คุณหญิง กนก สามเสน วิล	717	ผู้สมัครอิสระ	
12	นายถวิล วิสุทจินดา	607	ผู้สมัครอิสระ	
13	นายอุลิต สดุดี	465	ผู้สมัครอิสระ	
14	นายไอศูรย์ หมั่นรักเรียน	295	ผู้สมัครอิสระ	
15	นายไพบุลย์ จันทรมงคล	275	ผู้สมัครอิสระ	
16	นายประสาน ภูบั้น	170	ผู้สมัครอิสระ	
17	นายแดน เวลาดี	156	ผู้สมัครอิสระ	
18	นายพนึก ธีญรส	151	ผู้สมัครอิสระ	
19	นายโพธิแก้ว หอธรรมรัตน์	116	ผู้สมัครอิสระ	

แผนภาพที่ 7.4 ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2535

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2535 คะแนนรวมของกลุ่มอันดับหลักอันดับที่ 1 และ 2 คือ ร้อยเอกกฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา พรรคพลังธรรม (363,668 คะแนน) และนาย พิจิตต รัตตกุล พรรคประชาธิปัตย์ (305,740 คะแนน) รวมแล้วได้ 669,408 คะแนน ส่วนอันดับที่ 3 คือ

พลอากาศเอกสมมต สุนทรเวช พรรคประชากรไทย ได้ 70,058 คะแนน ส่วนกลุ่มที่ได้คะแนนหลักพันลงไป (อันดับที่ 4-19) รวมแล้วได้ 14,517 คะแนน

ตารางที่ 7.9 ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 5 ณ วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
1	นายพิจิตต รัตตกุล	768,994	ผู้สมัครอิสระ จากกลุ่มมตงาน	43.53
2	พลตรีจำลอง ศรีเมือง	514,401	พรรคพลังธรรม	
3	ร้อยเอกกฤษฏา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา	244,002	พรรคประชากรไทย	
4	นายอากร ฮุนตระกูล	20,985	ผู้สมัครอิสระ	
5	นายวรัญชัย โชคชนะ	1,011	ผู้สมัครอิสระ	
6	นายสมิตร สมิตินันท์	616	ผู้สมัครอิสระ	
7	นายดำรงห์ รินวงษ์	581	ผู้สมัครอิสระ	
8	พันตำรวจโทสุธี สุทธิศิริวัฒน์นะ	522	ผู้สมัครอิสระ	
9	นายบุญญสิฐ สอนซัด	504	ผู้สมัครอิสระ	
10	พันตำรวจเอกกำพล ยุทธสาร ประสิทธิ์	390	ผู้สมัครอิสระ	
11	นางสาวรัก พงนะไพบูลย์	295	ผู้สมัครอิสระ	
12	นายมานิตย์ มาทวิมล	280	ผู้สมัครอิสระ	
13	สิบเอกสุวัจน์ ดาราฤกษ์	224	ผู้สมัครอิสระ	
14	นายสิญชัย เตียงพาศินชัย	207	ผู้สมัครอิสระ	
15	นายศุภชัย สิทธิเลิศประสิทธิ์	176	ผู้สมัครอิสระ	
16	พันตำรวจตรีสุขุม พันธุ์เพ็ง	148	ผู้สมัครอิสระ	
17	นายวารินทร์ สิ้นสูงสุด	144	ผู้สมัครอิสระ	
18	นายสถิต พุทธจักรวาล	134	ผู้สมัครอิสระ	
19	นายธีเกียรติ ไม้ไทย	133	ผู้สมัครอิสระ	

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
20	นายเทอดชน ถนอมวงศ์	101	ผู้สมัครอิสระ	
21	นายบุญช่วย วัฒนาวงศ์	96	ผู้สมัครอิสระ	
22	หม่อมราชวงศ์นิตยจักร จักรพันธุ์	87	ผู้สมัครอิสระ	
23	นายณัฐวิกรม สิริอุไรกุล	66	ผู้สมัครอิสระ	
24	นายศิลป์ วรรณปักษ์	65	ผู้สมัครอิสระ	
25	นายสุชาติ เกิดผล	64	ผู้สมัครอิสระ	
26	นายชูศักดิ์ วรรคกุล	59	ผู้สมัครอิสระ	
27	นายไอศูรย์ มั่นรักเรียน	57	ผู้สมัครอิสระ	
28	นายสอ เชื้อโพธิ์หัก	51	ผู้สมัครอิสระ	
29	นายพินิจ สกุลพราหมณ์	40	ผู้สมัครอิสระ	

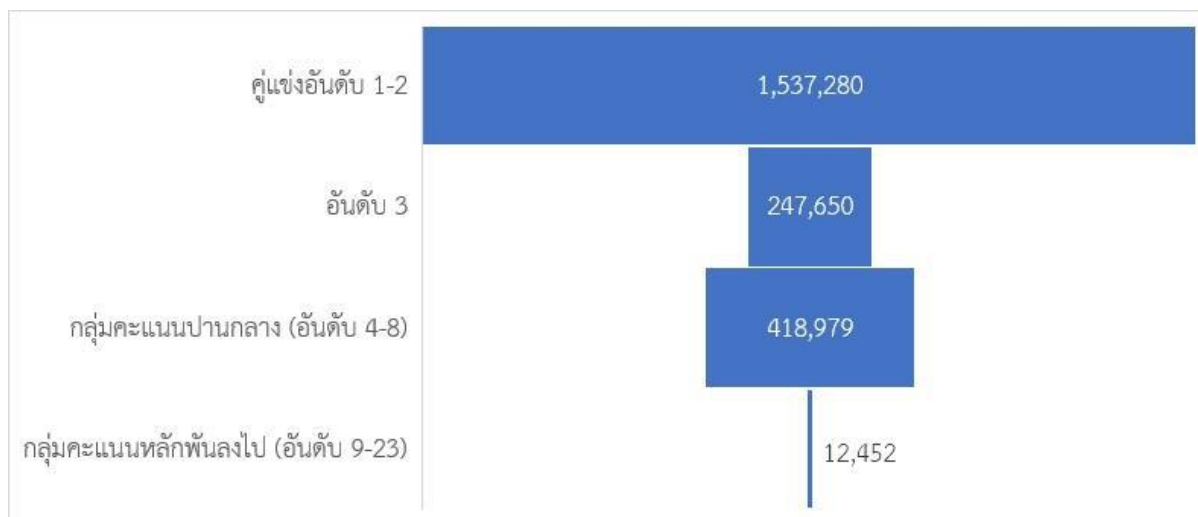
แผนภาพที่ 7.5 ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 คะแนนรวมของคู่แข่งชั้นหลักอันดับที่ 1 และ 2 คือ นายพิจิตต รัตตกุล ผู้สมัครอิสระ จากกลุ่มมตงาน (768,994 คะแนน) และพลตรีจำลอง ศรีเมือง พรรคพลังธรรม (514,401 คะแนน) รวมแล้วได้ 1,283,395 คะแนน ส่วนอันดับ 3 คือ ร้อยเอกกฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา พรรคประชากรไทย ได้ 244,002 คะแนน ส่วนกลุ่มคะแนนปานกลาง (อันดับที่ 4) คือ นายอากร ฮุนตระกูล ผู้สมัครอิสระ ได้ 20,985 คะแนน ส่วนกลุ่มที่ได้คะแนนหลักพันลงไป (อันดับที่ 5-29) รวมแล้วได้ 6,051 คะแนน

ตารางที่ 7.10 ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 6 ณ วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2543

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
1	นายสมัคร สุนทรเวช	1,016,096	พรรคประชากรไทย	58.87
2	สุदारัตน์ เกยุราพันธุ์	521,184	พรรคไทยรักไทย	
3	นายธวัชชัย สัจจกุล	247,650	พรรคประชาธิปัตย์	
4	พันเอกวินัย สมพงษ์	145,641	กลุ่มคนรักเมืองหลวง	
5	คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช	132,608	กลุ่มกรุงเทพฯ สดใส	
6	นางปวีณา หงสกุล	116,750	พรรคชาติพัฒนา	
7	นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	13,659	กลุ่มกรุงเทพฯ สามัคคี	
8	พันเอกประจักษ์ สว่างจิตร	10,321	กลุ่มสนองคุณแผ่นดินไทย	
9	นางสาวจิตติพร อภิบาลภูวนารถ	2,278	ผู้สมัครอิสระ	
10	นายมณฑลชาติสุวรรณ	2,008	ผู้สมัครอิสระ	
11	พันตำรวจโทกานต์ เทียนแก้ว	1,613	พรรคพลังประชาชน	
12	นายสมิตร สมิตินันท์	1,312	ผู้สมัครอิสระ	
13	นายคำรท์ รินวงษ์	1,174	ผู้สมัครอิสระ	
14	นายชัยพร ประเสริฐเวศยากร	916	ผู้สมัครอิสระ	
15	นายทรงพล สุวรรณภูมิ	677	ผู้สมัครอิสระ	
16	นายกิตติศักดิ์ ธีรวิศิษฐ์	578	ผู้สมัครอิสระ	
17	นายชัยรัตน์ รัตนุ่มน้อย	410	ผู้สมัครอิสระ	
18	นายอุดม วิบูลเทพชาติ	408	ผู้สมัครอิสระ	
19	นายวรัญชัย โชคชนะ	383	ผู้สมัครอิสระ	
20	นายสุชาติ เกิดผล	263	ผู้สมัครอิสระ	
21	นายกุลภัทร กูระมะโรหิต	183	ผู้สมัครอิสระ	

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
22	นายณัฐวัฒน์ เรือนเรือง	165	พรรคไท	
23	นายขจร ชูแก้ว	84	ผู้สมัครอิสระ	

แผนภาพที่ 7.6 ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2543

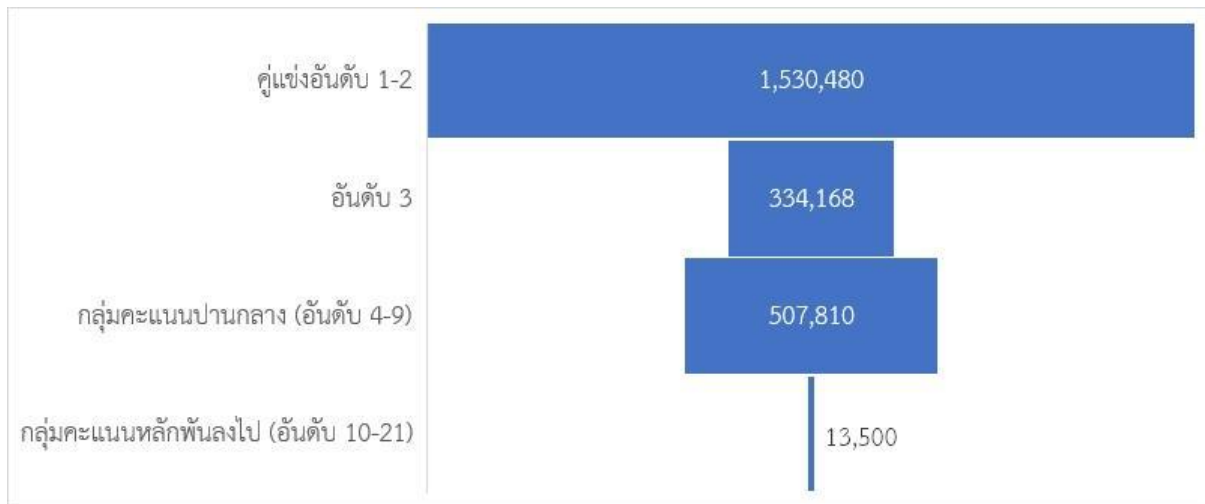
การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 คะแนนรวมของคู่แข่งหลักอันดับที่ 1 และ 2 คือ นายสมัคร สุนทรเวช พรรคประชากรไทย (1,016,096 คะแนน) และ สุดารัตน์ เกตุราพันธุ์ พรรคไทยรักไทย (521,184 คะแนน) รวมแล้วได้ 1,537,280 คะแนน ส่วนอันดับ 3 คือ นายธวัชชัย สัจจกุล พรรคประชาธิปไตย ได้ 247,650 คะแนน ส่วนกลุ่มคะแนนปานกลาง (อันดับที่ 4-8) คือ อันดับที่ 4 พันเอกวินัย สมพงษ์ กลุ่มคนรักเมืองหลวง (145,641 คะแนน) อันดับที่ 5 คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช กลุ่มกรุงเทพฯ สดใส (132,608 คะแนน) อันดับที่ 6 นางปวีณา หงสกุล พรรคชาติพัฒนา (116,750 คะแนน) อันดับที่ 7 นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร กลุ่มกรุงเทพฯ สามัคคี (13,659 คะแนน) และอันดับที่ 8 พันเอกประจักษ์ สว่างจิตร กลุ่มสนองคุณแผ่นดินไทย (10,321 คะแนน) รวมแล้วได้ 418,979 คะแนน ส่วนกลุ่มที่ได้คะแนนหลักพันลงไป (อันดับที่ 9-23) รวมแล้วได้ 12,452 คะแนน

ตารางที่ 7.11 ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 7 ณ วันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2547

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
1	นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน	911,441	พรรคประชาธิปัตย์	62.50
2	นางปวีณา หงสกุล	619,039	ผู้สมัครอิสระ ลาออกจากพรรคชาติพัฒนา	
3	นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์	334,168	พรรคตันตระกรุงเทพ	

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
4	ร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง	165,761	พรรคมวลชน	
5	ร้อยตำรวจเอกนิติภูมิ นวรัตน์	135,369	ผู้สมัครอิสระ	
6	ดร.พิจิตต รัตตกุล	101,220	กลุ่มมตงาน	
7	ดร.มานะ มหาสุวีระชัย	84,147	ผู้สมัครอิสระ (สนับสนุนโดย พล.ต.จำลอง ศรีเมือง)	
8	ดร.การุญ จันทรางศุ	11,070	ผู้สมัครอิสระ	
9	ดร.วุฒิพงษ์ เปรียบจริยวัฒน์	10,243	ผู้สมัครอิสระ (สนับสนุนโดย น.พ.เสมอ พริ้งพวงแก้ว และ น.พ.ประเวศ วะสี)	
10	ดร.กอบศักดิ์ ชูติกุล	3,196	ผู้สมัครอิสระ (สนับสนุนโดย นายสมัคร สุนทรเวช)	
11	นายพีระพงศ์ ถนอมพงษ์พันธ์	2,377	กลุ่ม ค.คนรักกรุงเทพ	
12	ร้อยเอกเมตตา เต็มขำนาญ	1,965	กลุ่มเมตตาธรรม	
13	นายสุชาติ เกิดผล	1,298	ผู้สมัครอิสระ	
14	นายวรัญชัย โชคชนะ	1,087	ผู้สมัครอิสระ	
15	นายวิทยา จังกอบพัฒนา	811	ผู้สมัครอิสระ	
16	นายสุเมธ ตันธนาศิริกุล	709	กลุ่มกรุงเทพฯ พัฒนา	
17	นายกิตติศักดิ์ ธีรวิศิษฐ์	572	ผู้สมัครอิสระ	
18	นายอุดม วิบูลเทพาชาติ	478	ผู้สมัครอิสระ	
19	นายวรา บัณขุนาค	387	ผู้สมัครอิสระ	
20	นายโชคชัย เลหาชินบัญญัติ	381	ผู้สมัครอิสระ	
21	นายวีระศักดิ์ อุปลัมภ์	239	พรรคประชากรไทย	
22	นางลีนา จังจรรจา	ถอดถอน	ผู้สมัครอิสระ	

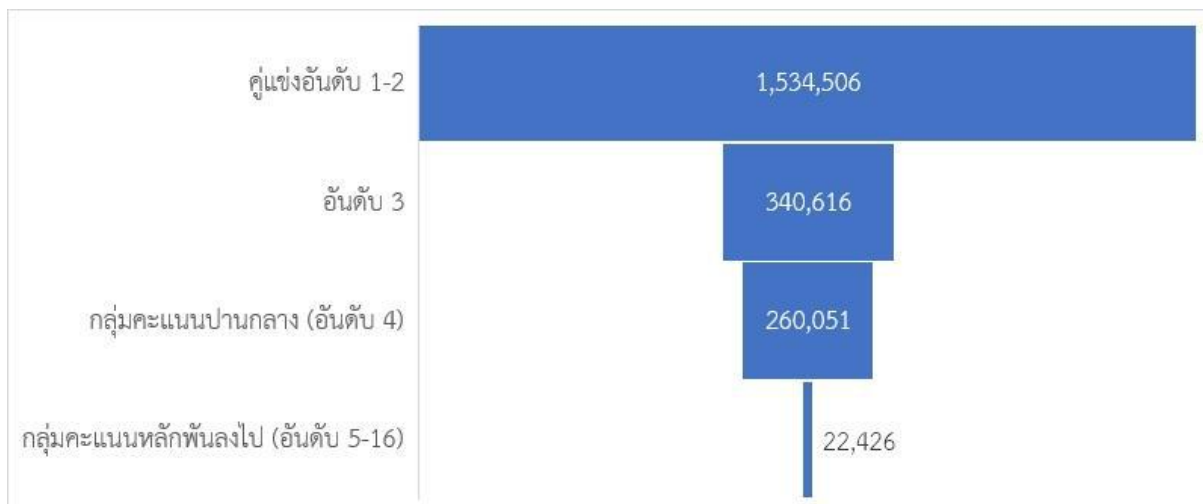
แผนภาพที่ 7.7 ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2547

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2547 คะแนนรวมของคู่แข่งชั้นหลักอันดับที่ 1 และ 2 คือ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน พรรคประชาธิปัตย์ (911,441 คะแนน) และนางปวีณา หงสกุล ผู้สมัครอิสระ (619,039 คะแนน) รวมแล้วได้ 1,530,480 คะแนน ส่วนอันดับ 3 คือ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ พรรคตันตระกุลไทย ได้ 334,168 คะแนน ส่วนกลุ่มคะแนนปานกลาง (อันดับที่ 4-9) คือ อันดับที่ 4 ร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง พรรคมวลชน (165,761 คะแนน) อันดับที่ 5 ร้อยตำรวจเอกนิติภูมิ นวรัตน์ ผู้สมัครอิสระ (135,369 คะแนน) อันดับที่ 6 ดร.พิจิตต์ รัตตกุล กลุ่มมตงาน (101,220 คะแนน) อันดับที่ 7 ดร.มานะ มหาสุวีระชัย ผู้สมัครอิสระ ซึ่งสนับสนุนโดย พล.ต.จำลอง ศรีเมือง (84,147 คะแนน) อันดับที่ 8 ดร.การุญ จันทรางศุ ผู้สมัครอิสระ (11,070 คะแนน) และอันดับที่ 9 ดร.วุฒิพงษ์ เปรียบจริยวัฒน์ ผู้สมัครอิสระ ซึ่งสนับสนุนโดย น.พ.เสม พริ้งพวงแก้ว และ น.พ.ประเวศ วะสี (10,243 คะแนน) รวมแล้วได้ 507,810 คะแนน ส่วนกลุ่มที่ได้คะแนนหลักพันลงไป (อันดับที่ 10-21) รวมแล้วได้ 13,500 คะแนน

ตารางที่ 7.12 ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 8 ณ วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2551

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
1	นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน	991,018	พรรคประชาธิปัตย์	54.18
2	นายประภัสร์ จงสงวน	543,488	พรรคพลังประชาชน	
3	นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์	340,616	ผู้สมัครอิสระ	
4	ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์	260,051	ผู้สมัครอิสระ	
5	นางลีนา จังจรรจา	6,267	ผู้สมัครอิสระ	
6	นายวิทยา จังกอบพัฒนา	3,759	ผู้สมัครอิสระ	
7	นายวรารุธ ฐานังกรณ	2,771	ผู้สมัครอิสระ	

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
8	ร้อยเอกเมตตา เต็มชำนาญ	2,105	กลุ่มเมตตาธรรม	
9	นายกิตติศักดิ์ ธีรวิศิษฐ์	2,102	ผู้สมัครอิสระ	
10	นางสาวชัชวราภรณ์ อายูยีน	1,140	พรรคสาธารณชน	
11	นายสุเมธ ตันธนาศิริกุล	1,078	ทีมกรุงเทพฯ พัฒนา	
12	นางธรรณี ฤทธิธรรมรงค์	852	ผู้สมัครอิสระ	
13	นายภพศักดิ์ ปานสีทอง	811	ผู้สมัครอิสระ	
14	นายอุดม วิบูลเทพชาติ	617	ผู้สมัครอิสระ	
15	นายสมชาย ไพบูลย์	503	ผู้สมัครอิสระ	
16	ว่าที่พันตรีนิพนธ์ ชิมประยูร	421	ผู้สมัครอิสระ	

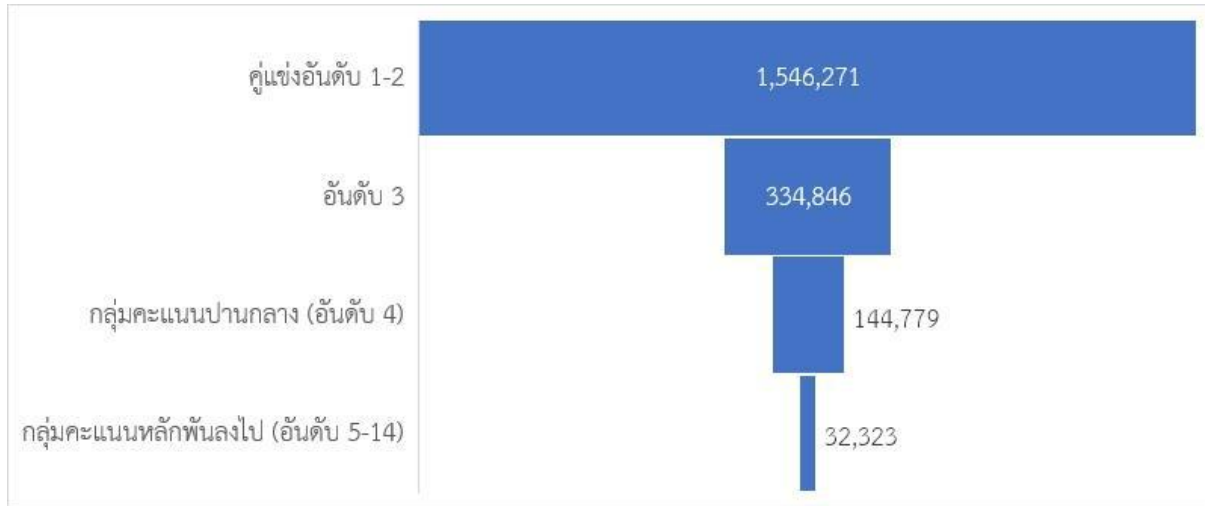

แผนภาพที่ 7.8 ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2551

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2551 คะแนนรวมของคู่แข่งชั้นหลักอันดับที่ 1 และ 2 คือ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน พรรคประชาธิปัตย์ (991,018 คะแนน) และนายประภัสร์ จงสงวน พรรคพลังประชาชน (543,488 คะแนน) รวมแล้วได้ 1,534,506 คะแนน ส่วนอันดับ 3 คือ นายชววิทย์ กมลวิศิษฐ์ ผู้สมัครอิสระ ได้ 340,616 คะแนน ส่วนกลุ่มคะแนนปานกลาง (อันดับที่ 4) คือ ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ผู้สมัครอิสระ ได้ 260,051 คะแนน ส่วนกลุ่มที่ได้คะแนนหลักพันลงไป (อันดับที่ 5-16) รวมแล้วได้ 22,426 คะแนน

ตารางที่ 7.13 ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 9 ณ วันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
1	หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร	934,602	พรรคประชาธิปัตย์	51.10
2	นายยุรนันท์ ภมรมนตรี	611,669	พรรคเพื่อไทย	
3	หม่อมหลวงฉัตรกฤษณ์ เทวกุล	334,846	ผู้สมัครอิสระ	
4	นายแก้วสรร อติโพธิ	144,779	กลุ่มกรุงเทพฯ ใหม่ (สนับสนุนโดย พล.ต.จำลอง ศรีเมือง)	
5	นางลีนา จังจรรจา	9,043	ผู้สมัครอิสระ	
6	นายสุเมธ ตันธนาศิริกุล	6,017	ทีมกรุงเทพฯ พัฒนา	
7	นายเอ็ดส มนต์เสรีนุสรณ์	4,117	พรรคสุวรรณภูมิ (สนับสนุนโดย ร.ต.อ.นิติภูมิ นวรัตน์)	
8	นายวิทยา จังกอบพัฒนา	3,640	ผู้สมัครอิสระ	
9	นายกงจักร ใจดี	2,400	ผู้สมัครอิสระ	
10	นายธรรมชัย รุ่งจิรโรจน์	2,222	ผู้สมัครอิสระ	
11	นางธรรณี ฤทธิธรรมรงค์	1,875	ผู้สมัครอิสระ	
12	ร้อยเอกเมตตา เต็มชำนาญ	1,431	กลุ่มเมตตาธรรม	
13	นายอิสระ อมรเวช	922	ผู้สมัครอิสระ	
14	นายอุดม วิบูลเทพชาติ	656	ผู้สมัครอิสระ	

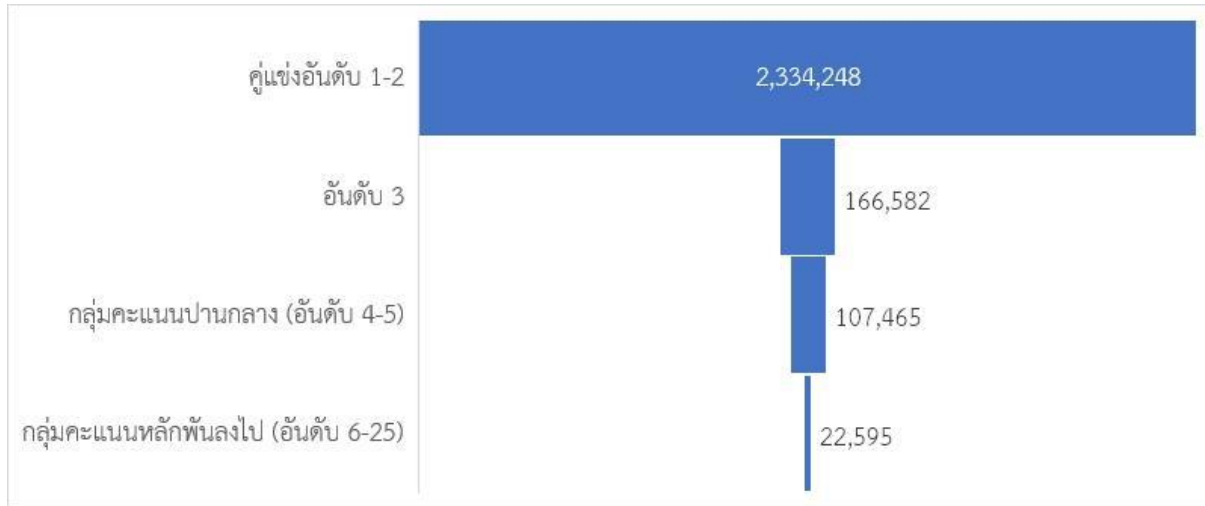
แผนภาพที่ 7.9 ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552 คะแนนรวมของคู่แข่งชั้นหลักอันดับที่ 1 และ 2 คือ หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร พรรคประชาธิปัตย์ (934,602 คะแนน) และนาย ยุรพันธ์ ภมรมนตรี พรรคเพื่อไทย (611,669 คะแนน) รวมแล้วได้ 1,546,271 คะแนน ส่วนอันดับ 3 คือ หม่อมหลวงณัฐกรณ์ เทวกุล ผู้สมัครอิสระ ได้ 334,846 คะแนน ส่วนกลุ่มคะแนนปานกลาง (อันดับที่ 4) คือ นายแก้วสรร อติโพธิ กลุ่มกรุงเทพฯ ใหม่ ซึ่งสนับสนุนโดย พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ได้ 144,779 คะแนน ส่วนกลุ่มที่ได้คะแนนหลักพันลงไป (อันดับที่ 5-14) รวมแล้วได้ 32,323 คะแนน

ตารางที่ 7.14 ผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 10 ณ วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2556

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
1	หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร	1,256,349	พรรคประชาธิปัตย์	63.98
2	พลตำรวจเอกพงศพัศ พงษ์เจริญ	1,077,899	พรรคเพื่อไทย	
3	พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส	166,582	ผู้สมัครอิสระ	
4	นายสุหฤท สยามวาลา	78,825	ผู้สมัครอิสระ	
5	นายโฆสิต สุวินิจิต	28,640	ผู้สมัครอิสระ	
6	นายสุขุม วงประสิทธิ์	2,730	พรรคยางพาราไทย	
7	นายจรัส อินทุมาร	2,594	พรรคไทยพอเพียง	
8	นายสุเมธ ตันธนาศิริกุล	2,537	ผู้สมัครอิสระ จากกลุ่มกรุงเทพพัฒนา	
9	นายสันทพจน์ สุขศรีเมือง	2,089	ผู้สมัครอิสระ จากกลุ่มเพื่อนสันทพจน์ สามมหาลัยตั้ง	

อันดับ	ชื่อผู้สมัคร	คะแนนเสียง	สังกัด	ผู้ออกมาใช้สิทธิ (ร้อยละ)
10	นายณัฐดนัย ภูเบศรธรณีวิชญ์	1,341	ผู้สมัครอิสระ	
11	นายวิไล อุดม	1,314	ผู้สมัครอิสระ	
12	ร้อยเอกเมตตา เต็มชำนาญ	1,301	ผู้สมัครอิสระ	
13	นายประทีป วัชรโชคเกษม	1,250	ผู้สมัครอิสระ	
14	ศ.ดร.จงจิตร หิรัญลาภ	1,194	ผู้สมัครอิสระ	
15	นายโสภณ พรโชคชัย	1,128	ผู้สมัครอิสระ	
16	นางธรรณี ฤทธิธรรมรงค์	922	ผู้สมัครอิสระ	
17	นายสมิตร สมิตินันท์	697	ผู้สมัครอิสระ	
18	นายวศิน ภิรมย์	650	ผู้สมัครอิสระ	
19	นายวรัญชัย โชคชนะ	638	ผู้สมัครอิสระ	
20	นางนันทน์ภัส โสไคยกานนท์	634	ผู้สมัครอิสระ	
21	นายศุภชัย เขษมวงศ์	464	ผู้สมัครอิสระ	
22	พันตำรวจเอกจรศักดิ์ โกชะโยธิน	461	ผู้สมัครอิสระ	
23	นายกฤษณ์ สุริยผล	273	ผู้สมัครอิสระ	
24	นายวิทยา จังกอบพัฒนา	266	ผู้สมัครอิสระ	
25	นางสาวรวีวรรณ สุทธรวีสรณ์	112	ผู้สมัครอิสระ	

แผนภาพที่ 7.10 ผลคะแนนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2556

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2556 คะแนนรวมของคู่แข่งชั้นหลักอันดับที่ 1 และ 2 คือ หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร พรรคประชาธิปัตย์ (1,256,349 คะแนน) และ พลตำรวจเอกพงศพัศ พงษ์เจริญ พรรคเพื่อไทย (1,077,899 คะแนน) รวมแล้วได้ 2,334,248 คะแนน ส่วนอันดับ 3 คือ พลตำรวจเอกเสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส ผู้สมัครอิสระ ได้ 166,582 คะแนน ส่วนกลุ่มคะแนนปานกลาง (อันดับที่ 4-5) คือ อันดับที่ 4 นายสุหฤท สยามวาลา ผู้สมัครอิสระ (78,825 คะแนน) และอันดับที่ 5 นายโฆสิต สุวินิจจิต ผู้สมัครอิสระ (28,640 คะแนน) รวมแล้วได้ 107,465 คะแนน ส่วนกลุ่มที่ได้คะแนนหลักพันลงไป (อันดับที่ 6-25) รวมแล้วได้ 22,595 คะแนน

7.2 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ผ่านมา

กรุงเทพมหานครมีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมาแล้ว 8 ครั้ง เริ่มจากการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งแรกเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518 จำนวน ส.ก. 41 คน กรุงเทพมหานครมีเขตการปกครองออกเป็น 24 เขต แบ่งเป็นเขตเลือกตั้งจำนวน 9 เขตเลือกตั้ง มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 13.86

การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 จำนวน ส.ก. 54 คน กรุงเทพมหานครมีเขตการปกครองออกเป็น 24 เขต แบ่งเป็นเขตเลือกตั้งจำนวน 24 เขตเลือกตั้ง มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 34.66

การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533 จำนวน ส.ก. 57 คน กรุงเทพมหานครมีเขตการปกครองออกเป็น 36 เขต แบ่งเป็นเขตเลือกตั้งจำนวน 57 เขตเลือกตั้ง มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 35.77

การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2537 จำนวน ส.ก. 55 คน กรุงเทพมหานครมีเขตการปกครองออกเป็น 38 เขต แบ่งเป็นเขตเลือกตั้งจำนวน 55 เขตเลือกตั้ง มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 21.29

การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2541 จำนวน ส.ก. 60 คน กรุงเทพมหานครมีเขตการปกครองออกเป็น 50 เขต แบ่งเป็นเขตเลือกตั้งจำนวน 60 เขตเลือกตั้ง มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 30.43

การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2545 จำนวน ส.ก. 61 คน กรุงเทพมหานครมีเขตการปกครองออกเป็น 50 เขต แบ่งเป็นเขตเลือกตั้งจำนวน 61 เขตเลือกตั้ง มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 35.53

การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 จำนวน ส.ก. 57 คน กรุงเทพมหานครมีเขตการปกครองออกเป็น 50 เขต แบ่งเป็นเขตเลือกตั้งจำนวน 57 เขตเลือกตั้ง มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 41.94

และการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2553 จำนวน ส.ก. 61 คน กรุงเทพมหานครมีเขตการปกครองออกเป็น 50 เขต แบ่งเป็นเขตเลือกตั้งจำนวน 61 เขตเลือกตั้ง มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 41.14

สำหรับข้อมูลตัวเลขเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในแต่ละครั้ง คือ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนผู้มาแสดงตนใช้สิทธิ ไปจนถึงข้อมูลอื่น ๆ อย่างจำนวนผู้ที่เลือกลงคะแนนและผู้ที่ไม่ลงคะแนน สามารถดูได้จากตารางที่ 7.15

ตารางที่ 7.15 การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

ครั้งที่	วันที่	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	มาแสดงตนใช้สิทธิ		ลงคะแนน	ไม่ลงคะแนน	บัตรเสีย	จำนวนเขตการปกครองที่ กทม. มีในขณะนั้น	จำนวน ส.ก.
			จำนวน	ร้อยละ					
1	10 ส.ค. 2518	1,921,701	266,266	13.86	N/A	N/A	17,683	24	41
2	14 พ.ย. 2528	2,820,629	977,665	34.66	975,374	2,291	64,375	24	54
3	7 ม.ค. 2533	3,183,511	1,138,771	35.77	1,138,388	383	37,899	36	57

ครั้งที่	วันที่	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	มาแสดงตนใช้สิทธิ		ลงคะแนน	ไม่ลงคะแนน	บัตรเสีย	จำนวนเขตการปกครองที่ กทม. มีในขณะนั้น	จำนวน ส.ก.
			จำนวน	ร้อยละ					
4	6 มี.ค. 2537	3,372,090	718,042	21.29	717,621	421	45,140	38	55
5	26 เม.ย. 2541	3,707,835	1,128,392	30.43	1,127,913	479	58,319	50	60
6	16 มิ.ย. 2545	3,918,639	1,392,425	35.53	1,391,575	850	61,674	50	61
7	23 ก.ค. 2549	3,996,881	1,676,234	41.94	1,547,174	129,060	38,671	50	57
8	29 ส.ค. 2553	4,139,075	1,702,845	41.14	1,597,784	105,061	69,669	50	61

ที่มา : พ.ศ. 2518-2549 จาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html

พ.ศ. 2553 จาก <https://www.ryt9.com/s/prg/973340> (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความสนใจของประชาชนกรุงเทพมหานครที่มีต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครนั้น มีค่อนข้างน้อย พิจารณาจากผู้มาแสดงตนใช้สิทธิในการเลือกตั้งที่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ทุกครั้ง

สำหรับผลการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตั้งแต่ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518 ถึงครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2553 รวมถึงการเลือกตั้งซ่อมแต่ละครั้ง สามารถดูในตารางที่ 7.16 ถึงตารางที่ 7.39 (หมายเหตุ : ข้อมูลส่วนใหญ่ นำมาจากเอกสารของ สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และเว็บไซต์สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/> ส่วนช่องที่เป็นสีเทา หมายถึง ข้อมูลไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่มีข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร และเว็บไซต์ของสภากรุงเทพมหานคร หรืออาจเนื่องจากเอกสารต้นทางที่ลงไว้ในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานครนั้นเป็นเอกสารที่ถ่ายตกหล่น)

ตารางที่ 7.16 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 1 ณ วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขต 1 (ดุสิต)	นายวรารพงษ์ พงษ์บริบูรณ์		
	นายสมชาย ชูประดิษฐ์		
	นายพิชัย มาลัยวงษ์		
	นายประจวบ หนุณภักดี		
เขต 2 (พญาไท)	นายธานี ชันทอง		

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายแพทย์พิทยา หาญเกษม		
	นายสรศิลป์ อภิวัต		
	นายสมชาย นพพวง		
	พ.ต.ต.เชาวลิต สิงห์เจริญ		
เขต 3 (พระโขนง หนองจอก ลาดกระบัง)	นายสมศักดิ์ นิชู		
	นายวิบูล สำเร็จวานิชย์		
	นายชาติ คุรุสวัสดิ์		
	นายสรวง อักษรานูเคราะห์		
	นายชวลิต โอสธานูเคราะห์		
เขต 4 (บางเขน ห้วยขวาง บาง กะปิ มีนบุรี)	เรือโทยุเนียน แพทย์ประทุม		
	นายสุวรรณ แดงบัว		
	นายธงชัย หงษ์อ่อน		
	นายประเสริฐ พุฒตาลศรี		
	นายสมชัย ชินะผา		
เขต 5 (ยานนาวา ปทุมวัน)	นายเจียม สุกัมภีรานนท์		
	นายพูนสวัสดิ์ บุลยเลิศ		
	นายสนิท รัศมีเจริญ		
	นางสุนัน ไชยพร		
	นายมานพ ธนสุกาญจน์		
เขต 6 (พระนคร ป้อมปราบ ศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ บางรัก)	นายอนันต์ สิงห์มงคลเขต		
	นายศุภวัฒน์ เกษตรทัต		
	นายไพโรจน์ ประเสริฐ		

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายพงษ์ศักดิ์ ปณียาชีวะ		
	นายสมเจตน์ ขวนชาติ		
เขต 7 (ธนบุรี คลองสาน ราษฎร์บูรณะ)	นายมานิช เรืองปราชัญญ์		
	นายฤชา เกษมรัชดารักษ์		
	นายทวี ไกรคุปต์		
	น.พ.ไศล สุขพันธ์โพธาราม		
เขต 8 (บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ ตลิ่งชัน)	นายวรรณชัย คันธวงษ์		
	นายกิติ กิตติสิน		
	นายสมมาตร วงศ์ช่างหล่อ		
	นายสมศักดิ์ จันทนฤกษ์		
	นายอัมพร ตั้งตรงจิตร		
เขต 9 (บางขุนเทียน หนองแขม ภาษีเจริญ)	นายเสงี่ยม นาควิษระ		
	นายแสวง สมบูรณ์ผล		
	นายบรรเทิง สิ้นส่ง		

ที่มา : ปรับปรุงจาก สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/> (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

หมายเหตุ : ช่องที่เป็นสีเทา หมายถึง ข้อมูลไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่มีข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร (http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html) และเว็บไซต์ของสภากรุงเทพมหานคร (<https://bmc.go.th/former-members/>) หรือเอกสารต้นทางที่ลงไว้ในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานครนั้นเป็นเอกสารที่ถ่ายตกหล่น

ตารางที่ 7.17 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 2 ณ วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด	หมายเหตุ
สัมพันธวงศ์	นายมหินทร์ ตันบุญเพิ่ม	4,302	พรรคประชาธิปัตย์	
บางกอกใหญ่	นายวีระพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ	7,037	พรรคประชาธิปัตย์	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
ตลิ่งชัน	พล.ต.ต.สถิตย์ วิริยะศิริ	6,415	พรรคประชาธิปัตย์	
พระนคร	นายยรรยง คูเกษมกิจ	7,541	พรรคประชาธิปัตย์	
หนองแขม	นายแสวง ฤกษ์จรัส	6,208	พรรคมวลชน	พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา 23 (4) ประกอบกับมาตรา 16 (7) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 520/2531 ลงวันที่ 23 กันยายน 2531 และได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตหนองแขม ขึ้นแทนในตำแหน่งที่ว่าง พ.ศ. 2531 ในวันที่ 11 ธันวาคม 2531 ผลปรากฏว่า นายเนาวรัตน์ อยู่บำรุง สังกัดพรรคมวลชน ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตหนองแขม แทนในตำแหน่งที่ว่าง
ลาดกระบัง	นายอุดม วงศ์อุไร	8,536	พรรคประชากรไทย	
มีนบุรี	นายเฉลิม บำรุง	3,151	อิสระ	
บางรัก	นายประสาน หวังรัตนปราณี	5,343	พรรคประชาธิปัตย์	
ป้อมปราบศัตรู พ่าย	นายไพโรจน์ ประเสริฐ	5,763	พรรคประชาธิปัตย์	ดำรงตำแหน่งประธานสภากรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2528 – 24 พฤศจิกายน 2530 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2528
ปทุมวัน	นายองอาจ คล้ายไพบูลย์	6,526	พรรคประชาธิปัตย์	
ภาษีเจริญ	นายสุชา ชันแสง	13,878	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายจำลอง เลียบใบ	13,393	พรรคประชากรไทย	
ราษฎร์บูรณะ	นางมะลิ วรรณศิริกุล	14,124	กลุ่มพัฒนารัฐบุรณะ	
หนองจอก	นายไพฑูรย์ อิสระเสรีพงษ์	6,320	กลุ่มกรุงเทพ ก้าวหน้า	
คลองสาน	นายสมบัติ วิอังกูธร	8,553	พรรคประชาธิปัตย์	
บางขุนเทียน	นายเทอดศักดิ์ ศิลปเดช	11,784	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายญาณเดช ทองสีมา	9,987	พรรคประชาธิปัตย์	ดำรงตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่หนึ่ง ระหว่างวันที่ 25 พฤศจิกายน 2530 – 25 พฤศจิกายน 2532 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 8 ธันวาคม 2530

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
ห้วยขวาง	นายสมบัติ พงศ์บุญคุ้มลาภ	14,777	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายธงชัย นุ่มแจ่ม	13,358	พรรคประชาธิปัตย์	
ยานนาวา	นายสมชาย สุขทวี	27,110	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายสุกิจ กองธรรนินทร์	26,481	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายภิญโญ บุญยรัตพันธุ์	26,016	พรรคประชาธิปัตย์	ดำรงตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่ สอง ระหว่างวันที่ 25 พฤศจิกายน 2528 - 24 พฤศจิกายน 2530 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2528 และเมื่อครบวาระ 2 ปีแล้ว ก็ได้ดำรงตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่สอง ต่ออีก ระหว่างวันที่ 25 พฤศจิกายน 2530 - 24 พฤศจิกายน 2532 ตามประกาศ กระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 8 ธันวาคม 2530
	นายสมเกียรติ ฉันทวานิช	24,978	พรรคประชาธิปัตย์	
เขตธนบุรี	นายสมพงษ์ สุธุภอรรด	13,523	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายกิตติ ปิณฑิษ	13,359	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายสุชิน พังธรรม	12,706	พรรคประชาธิปัตย์	
บางกอกน้อย	น.อ.สมชาย ศิลปบรรเลง	17,660	พรรคประชากรไทย	
	พล.ต.จินดา เจริญมิตร	16,392	พรรคประชากรไทย	
	นายลิขณ์ ชัยสุวรรณ	15,399	พรรคประชากรไทย	
พญาไท	นายวิชัย แสงกาญจนวนิช	13,179	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายวรวงศ์ อมาตยกุล	13,167	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายสุทิน บุญอยู่	12,718	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายพิพัฒน์ พิชิตพล	11,838	พรรคประชาธิปัตย์	
บางกะปิ	นายธรรมรัตน์ นาคสุริยะ	32,557	กลุ่มรวมพลัง	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
	นายศราวุฒิ ปฤชาบุตร	30,257	กลุ่มรวมพลัง	
	นายภมร สุวรรณโรจน์	30,081	กลุ่มรวมพลัง	
	นายชาติอื้อ อรุณพูลทรัพย์	29,908	กลุ่มรวมพลัง	
พระโขนง	นายสุวรรณ แดงบัว	40,612	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายวินัย รุ่งแสง	39,357	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายประทีป วัชรโชคเกษม	35,920	พรรคประชาธิปัตย์	
	จ.ส.อ.บุญมี จันทร์เฉลี่ย	34,047	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายประวิทย์ รุจิรวงศ์	33,244	พรรคประชาธิปัตย์	ดำรงตำแหน่งประธานสภากรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 25 พฤศจิกายน 2530 – 24 พฤศจิกายน 2532 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 8 ธันวาคม 2530
	นายอนันต์ พงษ์ธานี	32,738	พรรคประชาธิปัตย์	
ดุสิต	พล.ต.ต.สถาพร วิมุตตานนท์	24,418	พรรคประชาธิปัตย์	ดำรงตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่หนึ่ง ระหว่างวันที่ 25 พฤศจิกายน 2528 – 24 พฤศจิกายน 2530 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2528
	นายมนู วณิชชานนท์	23,959	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายโสธรส ขจรประศาสน์	22,707	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายโชคดี ยืนยงสวัสดิ์	22,156	พรรคประชาธิปัตย์	
	นายวศิน อรุณเกษร	21,998	พรรคประชาธิปัตย์	
	พล.ต.บุลฤทธิ์ เนียมทันต์	21,952	พรรคประชาธิปัตย์	
บางเขน	พล.อ.เสฐียร ศิริวิโรจน์	27,784	กลุ่มรวมพลัง	ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2531
	นางสาวไพบูลย์ นุชนนท์	22,964	กลุ่มรวมพลัง	
	นายฉัตรชัย วรรณาวิน	26,371	กลุ่มรวมพลัง	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด	หมายเหตุ
	นายประเสริฐ นาสัมพันธ์	26,152	กลุ่มรวมพลัง	
	จ.ส.ท. ประจักษ์ แจ้จอร์น	25,535	กลุ่มรวมพลัง	พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 19 ธันวาคม 2529 เนื่องจากสมาชิกภาพสิ้นสุดลง ตามมาตรา 23 (4) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 532/2528 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2528 และต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตบางเขน ขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2531 ในวันที่ 12 มิถุนายน 2531 ผลปรากฏว่า นางกัลยา บำรุงผล สังกัดพรรคพลังธรรม ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตบางเขน แทนในตำแหน่งที่ว่าง

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/>

ตารางที่ 7.18 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2531

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด	หมายเหตุ
บางเขน	นายสุเทพ อัดถากร		พรรคพลังธรรม	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตบางเขน แทนในตำแหน่งที่ว่าง เนื่องจากพลเอก เสฐียร ศิริวิโรจน์ ถึงแก่กรรม จึงได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตบางเขน ขึ้นแทนในตำแหน่งที่ว่าง พ.ศ. 2531 ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2531

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/>

หมายเหตุ : ช่องที่เป็นสีเทา หมายถึง ข้อมูลไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่มีข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร (http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html) และ เว็บไซต์ของสภากรุงเทพมหานคร (<https://bmc.go.th/former-members/>) หรือเอกสารต้นทางที่ลงไว้ใน เว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานครนั้นเป็นเอกสารที่ถ่ายตกหล่น

ตารางที่ 7.19 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2531

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
บางเขน	นางกัลยา บำรุงผล		พรรคพลังธรรม	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตบางเขน แทนในตำแหน่งที่ว่าง เนื่องจาก จำสืบท ประจักษ์ แจ่มจอร์ณ พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/>

หมายเหตุ : ช่องที่เป็นสีเทา หมายถึง ข้อมูลไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่มีข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร (http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html) และ เว็บไซต์ของสภากรุงเทพมหานคร (<https://bmc.go.th/former-members/>) หรือเอกสารต้นทางที่ลงไว้ใน เว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานครนั้นเป็นเอกสารที่ถ่ายตกหล่น

ตารางที่ 7.20 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2531

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
หนองแขม	นายเนาวรัตน์ อยู่บำรุง		พรรคมวลชน	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตหนองแขม แทนในตำแหน่งที่ว่าง เนื่องจาก นางสาวฤกษ์จรัส พ้นจากตำแหน่ง และได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตหนองแขม ขึ้นแทนในตำแหน่งที่ว่าง พ.ศ. 2531 ในวันที่ 11 ธันวาคม 2531

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/>

หมายเหตุ : ช่องที่เป็นสีเทา หมายถึง ข้อมูลไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่มีข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร (http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html) และ เว็บไซต์ของสภากรุงเทพมหานคร (<https://bmc.go.th/former-members/>) หรือเอกสารต้นทางที่ลงไว้ใน เว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานครนั้นเป็นเอกสารที่ถ่ายตกหล่น

ตารางที่ 7.21 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 3 ณ วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
พระนคร	นายแก้ว หัวสันตติ	10,080	พรรคพลังธรรม	
ป้อมปราบศัตรูพ่าย	นายศิริ หวังบุญเกิด	9,718	พรรคพลังธรรม	
ปทุมวัน	นายประจวบ อึ้งภากรณ์	9,877	พรรคพลังธรรม	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
สัมพันธวงศ์	นางผุสดี วงศ์กำแหง	3,779	พรรคพลังธรรม	
บางรัก	นายสุธรรม นทีทอง	9,065	พรรคพลังธรรม	
คลองสาน	นางชิงชัย บัณฑิตราภิวัฒน์	15,614	พรรคพลังธรรม	
บางกอกใหญ่	นายวีระพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ	13,200	พรรคพลังธรรม	
ตลิ่งชัน	นายสวัสดิ์ สุรัชชัยสิทธิ์	11,111	พรรคพลังธรรม	
หนองจอก	นายไพฑูรย์ อิสระเสรีพงษ์	10,388	พรรคประชาธิปัตย์	ดำรงตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่ สอง ระหว่างวันที่ 18 มกราคม 2533 – 17 มกราคม 2535 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2533
มีนบุรี	นายสิริ ประเสริฐภรณ์	9,227	พรรคประชากรไทย	
ลาดกระบัง	นางยุพา ไชยกุลงามดี	7,516	พรรคพลังธรรม	
หนองแขม	นายแดง พันธุ์เตี้ย	7,024	พรรคพลังธรรม	
ลาดพร้าว	นายธรรมรัตน์ นาคสุริยะ	18,382	พรรคพลังธรรม	ดำรงตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่ หนึ่ง ระหว่างวันที่ 18 มกราคม 2533 – 17 มกราคม 2535 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2533
บึงกุ่ม	นายบรรจง โชษะมณี	19,128	พรรคพลังธรรม	
บางพลัด	นางเอี่ยม อร่ามรักษ์	18,818	พรรคพลังธรรม	
บางขุนเทียน	นายสุรัชย์ ม่วงศิริ	8,213	พรรคประชากรไทย	
ราชเทวี	นายไกรพล บรรเลง	11,205	พรรคพลังธรรม	
ยานนาวา	นางสาวทัศนีย์ นันทภูษา	10,209	พรรคพลังธรรม	
บางคอแหลม	นายบุญส่ง ศุภวัชรเสรีกุล	12,816	พรรคพลังธรรม	
สาทร	นายธวัชชัย ปิยนนทยา	14,093	พรรคพลังธรรม	
ภาษีเจริญ (เขต 1)	นายภูมิ ยุคธนพงศ์พันธ์	9,925	พรรคพลังธรรม	
ภาษีเจริญ (เขต 2)	นายสุธา ชันแสง	10,713	พรรคประชากรไทย	ลาออก เพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร สมาชิกภาพจึงสิ้นสุดลงตามมาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
ราษฎร์บูรณะ	นางประทุม ฉิมน้อย	9,818	พรรคพลังธรรม	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
(เขต 1)				
ราษฎรณบุรีณะ (เขต 2)	นางดวงเรื่อน ทรงสกุล	6,648	พรรคพลังธรรม	
บางกอกน้อย (เขต 1)	นายสมมาตร วงศ์ช่างหล่อ	8,631	พรรคพลังธรรม	
บางกอกน้อย (เขต 2)	นายชาติกล้า ประกอบผล	8,473	พรรคพลังธรรม	
จอมทอง (เขต 1)	นายอนุสรณ์ บุญนิษฐ์	8,608	พรรคพลังธรรม	ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2533
จอมทอง (เขต 2)	นายศิริ น่วมพิทักษ์	5,375	พรรคพลังธรรม	
พญาไท (เขต 1)	นายทรงศักดิ์ ชื่นสนธิ์	8,720	พรรคพลังธรรม	
พญาไท (เขต 2)	นายทวี ฦ ลำปาง	9,344	พรรคพลังธรรม	
พระโขนง (เขต 1)	นายสนชัย สิริสิงห	10,653	พรรคพลังธรรม	
พระโขนง (เขต 2)	นายอิทธิ พินิจพรดิกล	7,366	พรรคพลังธรรม	
ประเวศ (เขต 1)	นายประดิษฐ์ บัวน้ำจืด	6,441	อิสระ	ลาออก เพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร สมาชิกภาพจึงสิ้นสุดลงตามมาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
ประเวศ (เขต 2)	นายอรรถ แพทย์งกุล	9,325	พรรคพลังธรรม	
บางกะปิ (เขต 1)	นายถาวร เตโชชัยวุฒิ	10,902	พรรคพลังธรรม	
บางกะปิ (เขต 2)	นายชาติพีธี อรุณพูล ทรัพย์	17,098	พรรคพลังธรรม	
บางเขน (เขต 1)	นายอนุสรณ์ ปั่นทอง	7,849	พรรคประชากรไทย	
บางเขน (เขต 2)	นายประเสริฐ สาระไชย	11,326	พรรคพลังธรรม	
ดอนเมือง (เขต 1)	นายประเสริฐ นาสมพันธ์	9,335	พรรคพลังธรรม	ดำรงตำแหน่ง ประธานสภากรุงเทพมหานคร ระหว่าง วันที่ 18 มกราคม 2533 – 17 มกราคม 2535 ตาม ประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2533 และเมื่อครบวาระสองปีแล้ว ก็ได้ดำรงตำแหน่ง ประธานสภากรุงเทพมหานครต่ออีก ระหว่างวันที่ 22 มกราคม 2535 – 6 มกราคม 2537 ตามประกาศ กระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 30 มกราคม 2535
ดอนเมือง (เขต 2)	นายทวี หอวัง	11,507	พรรคพลังธรรม	
จตุจักร (เขต 1)	พ.อ.พิบูลย์ศักดิ์ นาศิริรักษ์	11,378	พรรคพลังธรรม	ดำรงตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่ สอง ระหว่างวันที่ 22 มกราคม 2535 – 6 มกราคม 2537 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 30

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
				มกราคม 2535
จตุจักร (เขต 2)	นางยุพดี วิภัติภูมิประเทศ	14,716	พรรคพลังธรรม	
ห้วยขวาง (เขต 1)	ร.ต. นานิต ฐวานนท์	11,330	พรรคพลังธรรม	
ห้วยขวาง (เขต 2)	นายธนา ชีรวินิจ	12,031	พรรคพลังธรรม	
ห้วยขวาง (เขต 3)	นายธวัชชัย สิทธิเวช	4,877	พรรคพลังธรรม	
ธนบุรี (เขต 1)	นายวิรัตน์ พรรคชนกร	4,474	พรรคพลังธรรม	
ธนบุรี (เขต 2)	นายมานโซ มีสันฐาน	8,515	พรรคพลังธรรม	
ธนบุรี (เขต 3)	นายเอนก หุตังคบดี	10,740	พรรคพลังธรรม	
ดุสิต (เขต 1)	นายวิชาญ จิตรจรรย์	5,682	พรรคประชากรไทย	
ดุสิต (เขต 2)	นายรุ่งเรือง พงศ์วินทร์	4,912	พรรคพลังธรรม	
ดุสิต (เขต 3)	นายวรโรจน์ ขอประเสริฐ	4,875	พรรคพลังธรรม	
บางซื่อ (เขต 1)	นางสงบ ติระกุล	5,367	พรรคพลังธรรม	
บางซื่อ (เขต 2)	พล.ต.ต.สถาพร วิมุตตานนท์	8,795	พรรคพลังธรรม	ดำรงตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่ หนึ่ง ระหว่างวันที่ 22 มกราคม 2535 – 6 มกราคม 2537 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 30 มกราคม 2535
บางซื่อ (เขต 3)	นายศักดิ์ จันท์เทพ	4,107	พรรคพลังธรรม	
คลองเตย (เขต 1)	นายสุนันท์ อึ้งทรงธรรม	8,152	พรรคพลังธรรม	
คลองเตย (เขต 2)	นายอาทร บุญมาเลิศ	9,468	พรรคพลังธรรม	
คลองเตย (เขต 3)	นายอัคคี ศรีทราชัยกุล	8,595	พรรคพลังธรรม	

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก
http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก
<https://bmc.go.th/former-members/>

ตารางที่ 7.22 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
จอมทอง (เขต 1)	นายณรงค์ ถนอมกุลบุตร		พรรคประชาธิไทย	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร แทน ตำแหน่งที่ว่าง ตามพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตจอมทอง เขต เลือกตั้งที่ 1 ขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง พ.ศ. 2533 ใน วันที่ 11 พฤศจิกายน 2533 เนื่องจาก นายอนุสรณ์ บุญยนิษฐ์ ถึงแก่กรรม

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก
http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก
<https://bmc.go.th/former-members/>

หมายเหตุ : ช่องที่เป็นสีเทา หมายถึง ข้อมูลไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่มีข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครอง
และทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร (http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html) และ
เว็บไซต์ของสภากรุงเทพมหานคร (<https://bmc.go.th/former-members/>) หรือเอกสารต้นทางที่ลงไว้ใน
เว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานครนั้นเป็นเอกสารที่ถ่ายตกหล่น

ตารางที่ 7.23 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2535

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
ภาษีเจริญ (เขต 2)	นายโกวิท ธารณา	12,525	พรรคมวลชน	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร แทน ตำแหน่งที่ว่าง ตามพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ เขต เลือกตั้งที่ 2 ขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง พ.ศ. 2535 ใน วันที่ 19 เมษายน 2535 เนื่องจาก นายสุธา ชันแสง ลาออก
ประเวศ (เขต 1)	เรือเอกวีระ จันทร์ศรี	6,130	พรรคพลังธรรม	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร แทน ตำแหน่งที่ว่าง ตามพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตประเวศ เขต เลือกตั้งที่ 1 ขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง พ.ศ. 2535 ใน วันที่ 19 เมษายน 2535 เนื่องจาก นายประดิษฐ์ บัว น้ำจืด ลาออก

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก
http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก
<https://bmc.go.th/former-members/>

ตารางที่ 7.24 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 4 ณ วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2537

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
พระนคร	นายแก้ว แห้วสันตติ	3,996	พรรคพลังธรรม	
ป้อมปราบศัตรู	นายศิริ หวังบุญเกิด	4,282	พรรคพลังธรรม	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
พ่าย				
ปทุมวัน	นายประจวบ อึ้งภากรณ์	3,871	พรรคพลังธรรม	
สัมพันธวงศ์	นายอดุลย์ เลาทวีร์นิติก	4,304	พรรคพลังธรรม	
บางรัก	นายสุธรรม นทีทอง	3,617	พรรคพลังธรรม	ดำรงตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่ สอง ระหว่างวันที่ 3 เมษายน 2539 – 2 เมษายน 2540 (ลาออกจากตำแหน่งรองประธานสภา กรุงเทพมหานคร ก่อนครบวาระสองปี)
คลองสาน	นางสาวสายรุ้ง รอดเผือก	5,444	อิสระ	
บางกอกใหญ่	นายวีระพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ	5,777	พรรคพลังธรรม	ดำรงตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่ สอง ระหว่างวันที่ 9 มีนาคม 2537 – 8 มีนาคม 2539
ตลิ่งชัน	นายสวัสดิ์ สุรัชชัยวิทย์	7,480	พรรคประชากรไทย	
หนองจอก	นางสาวอารายา ทรัพย์สมาน	12,045	พรรคประชากรไทย	
มีนบุรี	นายวิชาญ มีนชัยนันท์	18,353	พรรคประชาธิปัตย์	
ลาดกระบัง	นายวิสูตร สำเร็จวานิชย์	8,398	พรรคประชาธิปัตย์	ดำรงตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่ หนึ่ง ทั้งสองวาระ คือ ระหว่างวันที่ 9 มีนาคม 2537 – 8 มีนาคม 2539 และวันที่ 3 เมษายน 2539 – 5 มีนาคม 2541 ครบวาระสี่ปี ตามอายุของสภา กรุงเทพมหานคร
หนองแขม	นายเนาวรัตน์ อยู่บำรุง	12,010	พรรคกิจสังคม	
ลาดพร้าว	ว่าที่ร้อยตรีปิยะวงศ์ เหมวุฒิ	7,160	พรรคพลังธรรม	
บางขุนเทียน	นายสุรัชย์ ม่วงศิริ	8,178	พรรคประชากรไทย	
ราชเทวี	นางมุสตี วงศ์กำแหง	4,103	พรรคประชากรไทย	
ยานนาวา	นายอมรเทพ เศตะพราหมณ์	5,228	พรรคประชาธิปัตย์	
สาทร	นายเกียรติฟ้า เลาหะพรสวรรค์	5,425	พรรคประชาธิปัตย์	
บางคอแหลม	นายพงษ์พิสุทธิ จินตโสภณ	5,350	พรรคพลังธรรม	
บางพลัด	นางสาวศุภวรรณ ยอดวิเศษ	5,655	พรรคประชากรไทย	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
ห้วยขวาง	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	3,971	พรรคพลังธรรม	
ประเวศ	เรือเอกวีระ จันทร์ศรี	6,169	พรรคพลังธรรม	
สวนหลวง	นายอรรถ แพทย์งกุล	4,070	พรรคพลังธรรม	ดำรงตำแหน่ง ประธานสภากรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 9 มีนาคม 2537 – 8 มีนาคม 2539
บึงกุ่ม (เขต 1)	นายสมพร ยินดีชัย	6,254	พรรคพลังธรรม	
บึงกุ่ม (เขต 2)	นายศราวุฒิ ปฤชาบุตร	5,639	พรรคประชากรไทย	ดำรงตำแหน่ง ประธานสภากรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 3 เมษายน 2539 – 5 มีนาคม 2541
บางกอกน้อย (เขต 1)	นายชินินทร์ รุ่งแสง	4,024	พรรคประชากรไทย	
บางกอกน้อย (เขต 2)	นายชาติกล้า ประกอบผล	3,709	พรรคพลังธรรม	
ราษฎร์บูรณะ (เขต 1)	นายรัศมี จันทร์กระจ่าง	5,967	พรรคประชากรไทย	
ราษฎร์บูรณะ (เขต 2)	นายอริยะ รุกขพันธ์	3,388	พรรคประชากรไทย	
ธนบุรี (เขต 1)	นายวิรัตน์ พรรคชนกร	4,643	พรรคพลังธรรม	
ธนบุรี (เขต 2)	นายเอนก หุตังคบดี	5,624	พรรคพลังธรรม	
จอมทอง (เขต 1)	นายณรงค์ ถนอมกุลบุตร	5,415	พรรคประชากรไทย	
จอมทอง (เขต 2)	นายสุทธิชัย วีรกุลสุนทร	4,750	พรรคประชากรไทย	
พญาไท (เขต 1)	นายเกษนันท์ เหลื่องวัฒนา	2,600	พรรคพลังธรรม	
พญาไท (เขต 2)	นายทวี ณ ลำปาง	1,899	พรรคพลังธรรม	
พระโขนง (เขต 1)	นายสมชาย สัจจะ	4,059	พรรคประชาธิปไตย	
พระโขนง (เขต 2)	พันตำรวจโทประสิทธิ์ พุดมขาว	4,184	พรรคกิจสังคม	
บางกะปิ (เขต 1)	นายบำรุง รัตนะ	5,938	พรรคประชากรไทย	
บางกะปิ (เขต 2)	นายซาฟีอี อรุณพูลทรัพย์	6,262	พรรคพลังธรรม	
บางเขน (เขต 1)	นายอนุสรณ์ ปั่นทอง	6,871	พรรคประชากรไทย	
บางเขน (เขต 2)	นายสุรพงษ์ ชีวะพงษ์	8,140	พรรคประชากรไทย	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
ดอนเมือง (เขต 1)	นายปรีชา เดชทองจันทร์	3,631	พรรคพลังธรรม	
ดอนเมือง (เขต 2)	นางสมปอง โสภณดิเรกรัตน์	6,651	พรรคประชากรไทย	
จตุจักร (เขต 1)	พันเอกพิบูลย์ศักดิ์ นาศิริรักษ์	3,397	พรรคพลังธรรม	
จตุจักร (เขต 2)	นางยุพดี วิภัติภูมิประเทศ	4,383	พรรคพลังธรรม	
คลองเตย (เขต 1)	นายสุนันท์ อึ้งทรงธรรม	6,272	พรรคพลังธรรม	
คลองเตย (เขต 2)	นายสามารถ มะลูลีม	4,296	พรรคประชาธิปัตย์	
บางซื่อ (เขต 1)	นายวศิน อรุณเกษร	4,317	พรรคประชากรไทย	
บางซื่อ (เขต 2)	นางจิมภา ทรัพย์วิสุทธิ์	5,627	พรรคประชากรไทย	
ดินแดง (เขต 1)	นายประเสริฐศักดิ์ ลิ้มทอง	4,135	พรรคประชาธิปัตย์	
ดินแดง (เขต 2)	นายธนา ชีรวินิจ	4,163	พรรคพลังธรรม	ดำรงตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่ สอง ระหว่างวันที่ 9 เมษายน 2540 - 5 มีนาคม 2541
ดุสิต (เขต 1)	นายศิริพงษ์ ลิ้มปิชัย	3,299	พรรคประชากรไทย	
ดุสิต (เขต 2)	ร้อยเอกปาน บุญใหญ่เอนก	5,142	พรรคประชากรไทย	
ภาษีเจริญ (เขต 1)	นายสุธา นิตินานนท์	5,497	พรรคกิจสังคม	
ภาษีเจริญ (เขต 2)	นายโกวิทย์ ธารณา	11,450	พรรคกิจสังคม	กฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ เขตเลือกตั้งที่ 2 ขึ้น แทนในตำแหน่งที่ว่าง พ.ศ. 2538 ในวันที่ 20 สิงหาคม 2538
ภาษีเจริญ (เขต 3)	นางนฤมล อังสนานุวุฒิ	7,054	พรรคกิจสังคม	

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/>

ตารางที่ 7.25 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2538

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด	หมายเหตุ
ภาษีเจริญ (เขต 2)	นายเพทาย จันเฝื่อน	10,969	พรรคประชาธิปัตย์	กฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ เขตเลือกตั้งที่ 2 ขึ้นแทนในตำแหน่งที่ว่าง พ.ศ. 2538 ในวันที่ 20 สิงหาคม 2538

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/>

ตารางที่ 7.26 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 5 ณ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2541

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด	หมายเหตุ
มีนบุรี	นายวิชาญ มีนชัยนันท์	18,479	พรรคประชาธิปัตย์	ลาออก เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2543 สมาชิกภาพจึงสิ้นสุดลง ตามมาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
บางกะปิ	นายชัยวุฒิ จรรย์วิโรจน์สกุล	11,450	กลุ่มพลังไทย	
หลักสี่	นางสาวอภิญาสุนทรสาธิต	6,341	กลุ่มพลังไทย	
สายไหม	นายเดชา ยิ้มอำนวย	11,432	กลุ่มมตงาน	
ลาดพร้าว	ว่าที่ร้อยตรีชนัดพลเหมวุฒิ	8,738	กลุ่มพลังไทย	
คันนายาว	นางสาววิไล สมพันธุ์	7,023	กลุ่มพลังไทย	ลาออก เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2544 สมาชิกภาพจึงสิ้นสุดลง ตามมาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
จตุจักร (เขต 1)	พ.อ.พิบูลย์ศักดิ์ นาศิริรักษ์	4,959	กลุ่มมตงาน	
จตุจักร (เขต 2)	นายอภิชาติ หาลำเจียก	6,640	กลุ่มมตงาน	ดำรงตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่สอง ระหว่างวันที่ 4 พฤษภาคม 2543 – 23 เมษายน 2545
ดอนเมือง	นางสมปอง โสภณดิเรกรัตน์	11,946	พรรคประชากรไทย	
บึงกุ่ม	นายวินัย พุกรักษา	11,539	กลุ่มพลังไทย	
ราชเทวี	นางมุสตี วงศ์กำแหง	4,850	พรรคประชากรไทย	
ลาดกระบัง	นายวิสูตร สำเร็จวานิชย์	15,894	พรรคประชาธิปัตย์	ดำรงตำแหน่ง ประธานสภากรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 4 พฤษภาคม 2541 – 25 พฤษภาคม 2542

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
คลองสาน	นางสาวสายรุ้ง บัณฑิตกรวิวัฒน์	10,747	พรรคประชาธิปัตย์	
ประเวศ	นายกิตพล เชิดชูกิจกุล	10,650	พรรคประชาธิปัตย์	
บางเขน (เขต 1)	นายทองศักดิ์ วิสุตตาทา	6,359	กลุ่มมตงาน	
บางเขน (เขต 2)	นางสาวปราณี เชื้อเกตุ	4,981	กลุ่มพลังไทย	
พระนคร	นายแก้ว แห้วสันตติ	7,429	กลุ่มมตงาน	
คลองสามวา	นายสุทิน ชูสงวน	11,997	พรรคประชาธิปัตย์	
บางกอกน้อย (เขต 1)	นายชินินทร์ รุ่งแสง	4,376	พรรคประชากรไทย	
บางกอกน้อย (เขต 2)	นายชาติกล้า ประกอบ ผล	5,175	กลุ่มมตงาน	
บางบอน	นายสุรชัย ม่วงศิริ	8,139	พรรคประชาธิปัตย์	
บางรัก	นายพิพัฒน์ ลาภปรารณา	4,183	พรรคประชาธิปัตย์	
หนองแขม	นายเนาวรัตน์ อยู่บำรุง	13,357	พรรคมวลชน	
พญาไท	นางวัญญา สุทัศน์ ณ อยุธยา	5,346	กลุ่มมตงาน	
ทุ่งครุ	นายโสภณ ขวัญบัว	4,624	พรรคประชาธิปัตย์	
บางกอกใหญ่	นายสุรนต์ จันทรพิทักษ์	9,961	กลุ่มมตงาน	
พระโขนง	นายสมชาย สัจจะ	10,857	พรรคประชาธิปัตย์	
ห้วยขวาง	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	8,045	กลุ่มมตงาน	ดำรงตำแหน่ง ประธานสภากรุงเทพมหานคร ระหว่าง วันที่ 4 พฤษภาคม 2543 – 25 เมษายน 2545
สาทร	นายธวัชชัย ปิยนนทยา	10,558	พรรคประชาธิปัตย์	
บางคอแหลม	นางพงษ์พิสุทธิ์ จินตโสภณ	11,173	กลุ่มพลังไทย	
ราษฎร์บูรณะ	นายไสว โชติกะสุภา	5,998	พรรคประชาธิปัตย์	
ทวีวัฒนา	นายสุโขทัย แสงสุข	6,597	พรรคประชาธิปัตย์	
ภาษีเจริญ	นายสุธา นิติภานนท์	16,250	พรรคประชาธิปัตย์	
บางนา	นายคำรณ บำรุงรักษ์	7,195	กลุ่มพลังไทย	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด	หมายเหตุ
วัฒนา	นายสามารถ มะลูลีม	10,253	พรรคประชาธิปัตย์	
คลองเตย (เขต 1)	นายสุนันท์ อึ้งทรงธรรม	7,770	กลุ่มมดงาน	
คลองเตย (เขต 2)	ว่าที่ ร.ต.วิฑูรย์ ต. แสงจันทร์	2,699	กลุ่มมดงาน	
ดินแดง (เขต 1)	นายประเสริฐศักดิ์ ลิ้มทอง	7,109	พรรคประชาธิปัตย์	
ดินแดง (เขต 2)	นายธนา ชีรวินิจ	7,170	พรรคประชาธิปัตย์	
ดุสิต (เขต 1)	นายณัฐพล วรรณสุต	2,274	พรรคประชาธิปัตย์	ลาออก เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2543 สมาชิกภาพ จึงสิ้นสุดลง ตามมาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
ดุสิต (เขต 2)	นายสุพัฒน์ ชลิตานนท์	3,822	กลุ่มมดงาน	
จอมทอง (เขต 1)	นายธวัชชัย ทองสิมา	7,364	กลุ่มมดงาน	
จอมทอง (เขต 2)	นายสุทธิชัย วีรกุลสุนทร	8,175	กลุ่มมดงาน	
บางซื่อ (เขต 1)	นางจิณาภา ทรัพย์วิสุทธิ	5,952	กลุ่มมดงาน	ลาออก เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2543 สมาชิกภาพ จึงสิ้นสุดลง ตามมาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
บางซื่อ (เขต 2)	นายสมพงษ์ แก่งรุ่งเรืองชัย	6,736	กลุ่มมดงาน	
หนองจอก	นายไพฑูรย์ อิสระเสรีพงษ์	18,915	กลุ่มบ้านมิตรภาพ	
ธนบุรี (เขต 1)	นายสมชาย เอี่ยมมงคลสกุล	7,328	กลุ่มมดงาน	
ธนบุรี (เขต 2)	นายเอนก หุตังคบดี	7,741	กลุ่มมดงาน	ลาออก เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2543 สมาชิกภาพ จึงสิ้นสุดลง ตามมาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
ป้อมปราบศัตรู พ่าย	นายศิริ หวังบุญเกิด	6,013	กลุ่มพลังไทย	ลาออก เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2543 สมาชิกภาพ จึงสิ้นสุดลง ตามมาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
ปทุมวัน	นายประจวบ อึ้งภากรณ์	5,026	กลุ่มพลังไทย	ลาออก เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2543 สมาชิกภาพ จึงสิ้นสุดลง ตามมาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
บางขุนเทียน	นายพยงค์ ช้างเจริญ	7,995	กลุ่มพัฒนาบางขุน เทียน	
สัมพันธวงศ์	นายพินิจ กาญจนชูศักดิ์	4,847	พรรคประชาธิปัตย์	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
บางพลัด	นางสาวศุภวรรณ ยอดวิเศษ	8,533	กลุ่มมตงาน	ลาออก เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2543 สมาชิกภาพ จึงสิ้นสุดลง ตามมาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
บางแค (เขต 1)	นายเจือ พงษ์หิรัญ	5,548	พรรคประชาธิปัตย์	ลาออก เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2543 สมาชิกภาพ จึงสิ้นสุดลง ตามมาตรา 23 (3) แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528
บางแค (เขต 2)	นายเพทาย จันเฝื่อน	8,322	พรรคประชาธิปัตย์	
ตลิ่งชัน	นายสกุล โตโสภณ	7,081	พรรคประชาธิปัตย์	
สะพานสูง	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	6,104	กลุ่มพลังไทย	
วังทองหลาง	นายบำรุง รัตนะ	8,530	กลุ่มพลังไทย	ดำรงตำแหน่งรองประธานสภากรุงเทพมหานคร คนที่ หนึ่ง ระหว่างวันที่ 4 พฤษภาคม 2543 – 23 เมษายน 2545
ยานนาวา	นายอมรเทพ เศตะพราหมณ์	9,824	พรรคประชาธิปัตย์	
สวนหลวง	นางนฤมล รัตนากิบาล	8,131	กลุ่มมตงาน	

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก
http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก
<https://bmc.go.th/former-members/>

ตารางที่ 7.27 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
ดุสิต (เขต 1)	นายศิริพงษ์ ลิ้มปิชัย	2,600	พรรคไทยรักไทย	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทน ในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2544 เนื่องจาก นายณัฐพล วรรณสุต ลาออก
บางซื่อ (เขต 1)	นางสาวพรพิมล คงอุดม	6,275	อิสระ	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทน ในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2544 เนื่องจาก นางจิณาภา ทรัพย์วิสุทธิ์ ลาออก
บางแค (เขต 1)	นายสมเกียรติ ลิ้มเลิศวิสุ	4,874	พรรคประชาธิปัตย์	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทน ในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2544 เนื่องจาก นายเจือ พงษ์หิรัญ ลาออก
ธนบุรี (เขต 2)	นายวิชัย หุตั้งคบดี	6,887	พรรคไทยรักไทย	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทน ในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2544 เนื่องจาก นายเอนก หุตั้งคบดี ลาออก

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด	หมายเหตุ
บางพลัด	นายทวีศักดิ์ กมลเวช	7,969	พรรคประชากรไทย	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2544 เนื่องจาก นางสาวศุภวรรณ ยอดวิเศษ ลาออก
ป้อมปราบศัตรูพ่าย	นางเจิมมาศ จิ่งเลิศศิริ	5,046	พรรคประชาธิปัตย์	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2544 เนื่องจาก นายศิริ หวังบุญเกิด ลาออก
ปทุมวัน	นางสาวอรอนงค์ กาญจนศักดิ์	4,615	พรรคประชาธิปัตย์	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2544 เนื่องจาก นายประจวบ อึ้งภากรณ์ ลาออก
มีนบุรี	นายวิรัตน์ มีนชัยนันท์	11,314	พรรคไทยรักไทย	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2544 เนื่องจาก นายวิชาญ มีนชัยนันท์ ลาออก

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/>

ตารางที่ 7.28 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2544

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด	หมายเหตุ
คันนายาว	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	6,511	พรรคไทยรักไทย	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2544 เนื่องจาก นางสาววิไล สมพันธุ์ ลาออก

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/>

ตารางที่ 7.29 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 6 ณ วันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2545

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด	หมายเหตุ
พระนคร	นายแก้ว แห้วสันตติ	12,944	พรรคประชาธิปัตย์	
คลองสาน	นางสาวสายรุ้ง ปิ่นโมรา	12,048	พรรคประชาธิปัตย์	
คลองสามวา	นายวิรัช อินช่วย	11,053	พรรคประชาธิปัตย์	
คลองเตย	นายสุนันท์ อึ้งทรงธรรม	10,868	พรรคไทยรักไทย	
คันนายาว	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	10,783	พรรคไทยรักไทย	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
ดลิ่งชัน	นายสกล โตโสภณ	9,919	พรรคประชาธิปัตย์	
ทวีวัฒนา	นายสุโขง แสงสุข	8,870	พรรคประชาธิปัตย์	
ทุ่งครุ	นายโสภณ ขวัญบัว	10,111	พรรคประชาธิปัตย์	ลาออกปี พ.ศ. 2548
บางกะปิ	นายชัยวุฒิ จริยวิโรจน์สกุล	13,331	พรรคไทยรักไทย	
บางคอแหลม	นายพงษ์พิสุทธิ์ จินตโสภณ	14,684	พรรคไทยรักไทย	ลาออกปี พ.ศ. 2548
บางนา	นายคำรณ บำรุงรักษ์	10,996	พรรคไทยรักไทย	
บางกอกใหญ่	นายสุรนต์ จันทรพิทักษ์	16,003	พรรคประชาธิปัตย์	ลาออกปี พ.ศ. 2548
บางขุนเทียน	นายพยงค์ ช่างเจริญ	13,370	พรรคประชาธิปัตย์	
บางบอน	นายประพันธ์ ม่วงศิริ	9,586	พรรคไทยรักไทย	
บางพลัด	นายจักรพันธ์ พรนิมิตร	11,337	พรรคประชาธิปัตย์	ลาออกปี พ.ศ. 2548
บางรัก	นายพิพัฒน์ ลาภปรารธนา	9,536	พรรคประชาธิปัตย์	
บึงกุ่ม	นายวินัย พุกรักษา	15,793	พรรคไทยรักไทย	
ปทุมวัน	นางสาวอรอนงค์ กาญจนศักดิ์	9,750	พรรคประชาธิปัตย์	
ประเวศ	นายกิตพล เชิดชูกิจกุล	21,077	พรรคประชาธิปัตย์	
ป้อมปราบศัตรู พ่าย	นางเจิมมาศ จิ่งเลิศศิริ	11,267	พรรคประชาธิปัตย์	ลาออกปี พ.ศ. 2548
พญาไท	นายทวี ฌ ลำปาง	6,755	พรรคไทยรักไทย	
พระโขนง	นายสมชาย สัจจะ	11,741	พรรคไทยรักไทย	
ภาษีเจริญ	นายสุธา นิติภานนท์	21,497	พรรคประชาธิปัตย์	
มีนบุรี	นายวิรัตน์ มีนชัยนันท์	13,278	พรรคไทยรักไทย	
ยานนาวา	นายอมรเทพ เศตะพราหมณ์	12,478	พรรคประชาธิปัตย์	
ราชเทวี	นางมุสตี วงศ์กำแหง	7,532	พรรคประชาธิปัตย์	
ราษฎร์บูรณะ	นายไสว โชติกะสุภา	9,909	พรรคประชาธิปัตย์	
ลาดกระบัง	นายวิสูตร สำเร็จวานิชย์	14,270	พรรคไทยรักไทย	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
ลาดพร้าว	นางสาวบุญทริกา ประสงค์ดี	9,491	พรรคไทยรักไทย	
วังทองกลาง	นายภักดีหาญส์ หิมะทองคำ	13,130	พรรคไทยรักไทย	
วัฒนา	นายสามารถ มะลูลีม	12,492	พรรคประชาธิปัตย์	ลาออก เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2549 เพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
สะพานสูง	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	9,518	พรรคไทยรักไทย	
สาทร	นายรัชชัย ปิยนนทยา	13,865	พรรคประชาธิปัตย์	
สัมพันธวงศ์	นายพินิจ กาญจนชูศักดิ์	6,180	พรรคประชาธิปัตย์	
สวนหลวง	นายณัฐวุฒิ หมดนุรักษ์	11,420	พรรคประชาธิปัตย์	
หนองจอก	นายไพฑูรย์ อิสระเสรีพงษ์	14,365	พรรคไทยรักไทย	
หนองแขม	นายเนาวรัตน์ อยู่บำรุง	16,113	พรรคประชากรไทย	
หลักสี่	นางสาวอภิญา สุนทรสาธิต	11,022	พรรคไทยรักไทย	
ห้วยขวาง	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	12,689	พรรคประชาธิปัตย์	
จตุจักร (เขต 1)	นายประพนธ์ เนตรรังษี	7,414	พรรคไทยรักไทย	
จตุจักร (เขต 2)	นายอภิชาติ หาลำเจียก	9,120	พรรคไทยรักไทย	ลาออกเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2549 เพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
ธนบุรี (เขต 1)	นายสมชาย เอี่ยมมงคลสกุล	14,234	กลุ่มมดงาน	
ธนบุรี (เขต 2)	นายวิชัย หงุดังคบดี	8,326	พรรคไทยรักไทย	
จอมทอง (เขต 1)	นายรัชชัย ทองสีมา	7,482	กลุ่มมดงาน	
จอมทอง (เขต 2)	นายสุทธิชัย วีร์กุลสุนทร	11,884	พรรคไทยรักไทย	
สายไหม (เขต 1)	นายเดชา ยิ้มอำนวย	9,074	พรรคไทยรักไทย	ลาออกปี พ.ศ. 2548
สายไหม (เขต 2)	นายฉมาตล หงสกุล	8,632	พรรคชาติพัฒนา	
ดินแดง (เขต 1)	นายชูพงษ์ เพชรทัต	9,402	พรรคไทยรักไทย	ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2547
ดินแดง (เขต 2)	นายธนา ชีรวินิจ	11,265	พรรคประชาธิปัตย์	ดำรงตำแหน่ง ประธานสภากรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 24 มิถุนายน 2547 - 15 มิถุนายน 2549

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
ดุสิต (เขต 1)	นายศิริพงษ์ ลิ้มปิชัย	5,115	พรรคไทยรักไทย	
ดุสิต (เขต 2)	นายสุพัฒน์ ชลิตานนท์	5,331	พรรคประชาธิปัตย์	
บางกอกน้อย (เขต 1)	นายชินินทร์ รุ่งแสง	8,588	พรรคประชากรไทย	
บางกอกน้อย (เขต 2)	นายนภาพล จีระกุล	7,735	พรรคประชาธิปัตย์	
ดอนเมือง (เขต 1)	นายการุณ โหสกุล	8,673	พรรคชาติไทย	ลาออกปี พ.ศ. 2548
ดอนเมือง (เขต 2)	นางสมปอง โสภณดิเรกรัตน์	10,347	พรรคชาติไทย	
บางเขน (เขต 1)	นายฐิติโชค กาญจนภักดี	8,966	พรรคไทยรักไทย	ลาออกปี พ.ศ. 2548
บางเขน (เขต 2)	นางสาวปราณี เชื้อเกตุ	8,947	พรรคประชาธิปัตย์	
บางแค (เขต 1)	นายสุพิน คล้ายนก	9,838	อิสระ	
บางแค (เขต 2)	นายเพทาย จันเฝื่อน	9,407	พรรคประชาธิปัตย์	
บางซื่อ (เขต 1)	นางสาวพรพิมล คงอุดม	9,084	พรรคประชาธิปัตย์	
บางซื่อ (เขต 2)	นายสมพงษ์ แก่งรุ่งเรืองชัย	9,431	พรรคไทยรักไทย	

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/>

ตารางที่ 7.30 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2548

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
ดินแดง (เขต 1)	นางอนงค์ เพชรทัต	11,450	พรรคไทยรักไทย	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2548 เนื่องจาก นายชูพงษ์ เพชรทัต ถึงแก่กรรม

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/>

ตารางที่ 7.31 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2548

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด	หมายเหตุ
บางเขน (เขต 1)	นายสายันต์ จันทร์เหมือนเผือก	9,522	พรรคไทยรักไทย	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2548 เนื่องจาก นายจิติโชค กาญจนภักดิ์ ลาออก
ป้อมปราบศัตรูพ่าย	นายเอก จิ่งเลิศศิริ	10,292	พรรคประชาธิปัตย์	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2548 เนื่องจาก นางเจิมมาศ จิ่งเลิศศิริ ลาออก
บางกอกใหญ่	นายวิรัช คงคาเขตร	15,322	พรรคประชาธิปัตย์	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2548 เนื่องจาก นายสุรนต์ จันทร์พิทักษ์ ลาออก
ดอนเมือง (เขต 1)	นางรัชดาวรรณ โสสกุล	10,919	พรรคชาติไทย	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2548 เนื่องจาก นายการุณ โสสกุล ลาออก
บางพลัด	นายทวีศักดิ์ กมลเวชช	14,788	พรรคประชาธิปัตย์	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2548 เนื่องจาก นายจักรพันธ์ พรนิมิตร ลาออก
บางคอแหลม	นายอภิมุข ฉันทวานิช	17,083	พรรคไทยรักไทย	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2548 เนื่องจาก นายพงษ์พิสุทธ์ จินตโสภณ ลาออก
สายไหม (เขต 1)	นายชุกภมร หงสกุล หุตะสิงห์	10,121	พรรคไทยรักไทย	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2548 เนื่องจาก นายเดชา อิ่มอำนาจ ลาออก
ทุ่งครุ	นายวันชัย เปี่ยมสวัสดิ์	12,378	พรรคประชาธิปัตย์	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2548 เนื่องจาก นายโสภณ ขวัญบัว ลาออก

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/>

ตารางที่ 7.32 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 7 ณ วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2549

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด	หมายเหตุ
พระนคร	นายแก้ว แห้วสันตติ	13,352	พรรคประชาธิปัตย์	ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2550
ป้อมปราบศัตรูพ่าย	นายเอก จิ่งเลิศศิริ	10,900	พรรคประชาธิปัตย์	
ปทุมวัน	นางเมธาวี ธารดำรงค์	9,607	พรรคประชาธิปัตย์	
สัมพันธวงศ์	นายพินิจ กาญจนชูศักดิ์	7,554	พรรคประชาธิปัตย์	
บางรัก	นายพิพัฒน์	10,482	พรรคประชาธิปัตย์	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
	ลาภปรารถนา			
คลองสาน	นางสาวสายรุ้ง ปิ่นโมรา	17,062	พรรคประชาธิปัตย์	
บางกอกใหญ่	นายวิรัช คงคาเขตร	14,557	พรรคประชาธิปัตย์	
ตลิ่งชัน	พ.ต.ท.วันชัย พักเอี้ยง	15,558	พรรคไทยรักไทย	
หนองจอก	นายไพฑูรย์ อิสระเสรีพงษ์	21,763	พรรคไทยรักไทย	
มีนบุรี	นายวิรัตน์ มีนชัยนันท์	19,452	พรรคไทยรักไทย	
ลาดกระบัง	นายวิสูตร สำเร็จวานิชย์	17,034	พรรคไทยรักไทย	
หนองแขม	นายเนาวรัตน์ อยู่บำรุง	17,981	กลุ่มพัฒนาหนอง แขม	
ลาดพร้าว	นายกษิ์เดช ชูติมันต์	15,423	พรรคประชาธิปัตย์	
พญาไท	นายพีรพล กนกวลัย	8,790	พรรคประชาธิปัตย์	
ยานนาวา	นายอมรเทพ เศตะพราหมณ์	14,301	พรรคประชาธิปัตย์	
สาทร	นายรัชชัย ปิยนนทยา	17,526	พรรคประชาธิปัตย์	
บางคอแหลม	นายอภิมุข ฉันทวานิช	17,611	พรรคประชาธิปัตย์	
บางพลัด	นายทวีศักดิ์ กมลเวชช	16,037	พรรคประชาธิปัตย์	
ห้วยขวาง	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	13,267	พรรคไทยรักไทย	
ประเวศ	นายกิตพล เชิดชูกิจกุล	24,019	พรรคประชาธิปัตย์	
สวนหลวง	นายณัฐวุฒิ หมดนุรักษ์	15,540	พรรคประชาธิปัตย์	
ราชเทวี	นางมุสตี วงศ์กำแหง	9,152	พรรคประชาธิปัตย์	
บึงกุ่ม	นายธนภุช พุทธิรักษา	14,394	พรรคไทยรักไทย	
ราษฎร์บูรณะ	นายไสว โชติกะสุภา	12,393	พรรคประชาธิปัตย์	
พระโขนง	นายตรีสิทธิ์ ศิริวรรณ	12,587	พรรคประชาธิปัตย์	
บางกะปิ	นางนฤมล รัตนภิบาล	17,812	พรรคประชาธิปัตย์	
บางขุนเทียน	นายสาทร ม่วงศิริ	20,038	พรรคไทยรักไทย	
ภาษีเจริญ	นายสุธา นิติภานนท์	23,974	พรรคประชาธิปัตย์	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
คันทายาว	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	15,173	พรรคไทยรักไทย	
คลองสามวา	นายวิรัช อินช่วย	18,766	พรรคประชาธิปัตย์	
สะพานสูง	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	13,146	พรรคไทยรักไทย	
วังทองกลาง	นายบำรุง รัตนะ	16,014	พรรคประชาธิปัตย์	
หลักสี่	นางสาวเรณูมาศ อิศรภักดิ์	16,396	อิสระ	
ทวีวัฒนา	นายสุโขง แสงสุข	13,191	พรรคประชาธิปัตย์	
ทุ่งครุ	นายวันชัย เปี่ยมสวัสดิ์	11,174	พรรคประชาธิปัตย์	
บางนา	นายคำรณ บำรุงรักษ์	12,685	พรรคไทยรักไทย	
วัฒนา	นายประสิทธิ์ รักสกลาม	11,003	พรรคประชาธิปัตย์	
บางบอน	นายประพันธ์ ม่วงศิริ	13,563	พรรคไทยรักไทย	
คลองเตย	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	12,030	พรรคประชาธิปัตย์	
บางกอกน้อย	นายณภาพล จีระกุล	22,054	พรรคประชาธิปัตย์	
ธนบุรี	นายวิชัย หุ่ดงคบดี	18,710	พรรคไทยรักไทย	
ดุสิต	นายศิริพงษ์ ลิ้มปิชัย	12,246	พรรคไทยรักไทย	
ดินแดง	นายอภิชาติ หาลำเจียก	17,852	พรรคประชาธิปัตย์	ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2551
จอมทอง (เขต 1)	นายพิรกร วีรกุลสุนทร	11,991	พรรคประชาธิปัตย์	
จอมทอง (เขต 2)	นายสุทธิชัย วีรกุลสุนทร	15,430	พรรคประชาธิปัตย์	
จตุจักร (เขต 1)	นายประพนธ์ เนตรรังษี	11,217	พรรคไทยรักไทย	
จตุจักร (เขต 2)	นายอนันตชาติ บัวสุวรรณ	12,291	พรรคประชาธิปัตย์	เลือกตั้ง ส.ก. เขตจตุจักร เขตเลือกตั้งที่ 2 ใหม่ ตามมติการประชุมของ กกต. ครั้งที่ 6/2550 ลงวันที่ 17 ม.ค. 2550 สั่งให้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร โดยความเห็นชอบของ กกต.กทม. จึงประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่
บางซื่อ (เขต 1)	นางบุศกร คงอุดม	12,099	กลุ่มคนบางซื่อ	
บางซื่อ (เขต 2)	นางสาวพรพิมล คงอุดม	14,176	กลุ่มคนบางซื่อ	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
บางแค (เขต 1)	นายสุพิน คล้ายนก	15,677	พรรคประชาธิปัตย์	
บางแค (เขต 2)	นายเพทาย จั่นเฟื่อน	15,497	พรรคประชาธิปัตย์	
บางเขน (เขต 1)	นายสายันต์ จันทร์เหมือนเผือก	14,781	พรรคไทยรักไทย	
บางเขน (เขต 2)	นางสาวปราณี เชื้อเกตุ	12,746	พรรคประชาธิปัตย์	
สายไหม (เขต 1)	นายชูภมณ หงสกุล หุดะสิงห์	14,380	พรรคไทยรักไทย	
สายไหม (เขต 2)	นายสมชาย เวสารัชชระกุล	12,155	พรรคประชาธิปัตย์	
ดอนเมือง (เขต 1)	นายการุณ โหสกุล	13,174	พรรคไทยรักไทย	
ดอนเมือง (เขต 2)	นางกนกนุช นากสุวรรณ	9,026	พรรคไทยรักไทย	

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/>

ตารางที่ 7.33 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2550

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
จตุจักร (เขต 2)	นางสาววิลาวัลย์ ธรรมชาติ	7,724	-	เลือกตั้ง ส.ก. เขตจตุจักร เขตเลือกตั้งที่ 2 ใหม่ ตามมติการประชุมของ กกต. ครั้งที่ 6/2550 ลงวันที่ 17 ม.ค. 2550 สั่งให้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร โดยความเห็นชอบของ กกต.กทม. จึงประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/>

ตารางที่ 7.34 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2550

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
พระนคร	นางสาวกานต์กนิษฐ แห้วสันตติ	9,932	พรรคประชาธิปัตย์	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2550 เนื่องจาก นายแก้ว แห้วสันตติ ถึงแก่กรรม

ที่มา : ปรับปรุงจาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html และ สภากรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก <https://bmc.go.th/former-members/>

ตารางที่ 7.35 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด	หมายเหตุ
ดินแดง	นางอนงค์ เพชรทัต	14,686	พรรคพลังประชาชน	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทนในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2551 เนื่องจาก นายอภิชาติ หาลำเจียก ถึงแก่กรรม

ที่มา : <https://mgronline.com/qol/detail/9510000131415> และ <http://oknation.nationtv.tv/blog/darknews/2010/08/14/entry-3> (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

ตารางที่ 7.36 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 8 ณ วันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2553

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด	หมายเหตุ
พระนคร	นางสาวกานต์กนิษฐ ทั่วสันตติ	10,481	พรรคประชาธิปัตย์	
ดุสิต	นายศิริพงษ์ ลิ้มปิชัย	14,160	พรรคเพื่อไทย	
หนองจอก	นายไพฑูรย์ อิศระเสรีพงษ์	20,787	พรรคเพื่อไทย	
บางรัก	นายพิพัฒน์ ลากปรารภนา	5,840	พรรคประชาธิปัตย์	
บางเขน (เขต 1)	นายสายันต์ จันทร์เหมือนเฟือก	13,979	พรรคเพื่อไทย	
บางเขน (เขต 2)	นางสาวปราณี เชื้อเกตุ	12,922	พรรคประชาธิปัตย์	
บางกะปิ (เขต 1)	นายประเสริฐ ทองนุ่น	10,816	พรรคประชาธิปัตย์	
บางกะปิ (เขต 2)	นางนฤมล รัตนภิบาล	8,578	พรรคประชาธิปัตย์	
ปทุมวัน	นางสาวอุไร อนันตสิน	6,463	พรรคประชาธิปัตย์	
ป้อมปราบศัตรูพ่าย	นายเอก จิงเลิศศิริ	8,742	พรรคประชาธิปัตย์	
พระโขนง	นายตรีสิทธิ์ ศิริวรรณ	16,170	พรรคประชาธิปัตย์	
มีนบุรี	นายวิรัตน์ มินชัยนันท์	20,532	พรรคเพื่อไทย	
ลาดกระบัง (เขต 1)	นายวิสูตร สำเร็จวานิชย์	10,096	พรรคเพื่อไทย	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
ลาดกระบัง (เขต 2)	นายณัฐ สำเร็จวานิชย์	10,425	พรรคเพื่อไทย	
ยานนาวา	นายอมรเทพ เศตะพราหมณ์	14,305	พรรคประชาธิปัตย์	
สัมพันธวงศ์	นายพินิจ กาญจนชูศักดิ์	6,446	พรรคประชาธิปัตย์	
พญาไท	นายพีรพล กนกวลัย	11,415	พรรคประชาธิปัตย์	
ธนบุรี	นายวิชัย หุ่ดงคบดี	12,821	พรรคเพื่อไทย	
บางกอกใหญ่	นายวิรัช คงคาเขตร	14,131	พรรคประชาธิปัตย์	
ห้วยขวาง	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ	13,621	พรรคเพื่อไทย	
คลองสาน	นายสมชาย เต็มไพบุลย์กุล	9,590	พรรคประชาธิปัตย์	
ตลิ่งชัน	พ.ต.ท.วันชัย พิภพเอียง	16,583	พรรคประชาธิปัตย์	
บางกอกน้อย	นายณภาพล จีระกุล	19,413	พรรคประชาธิปัตย์	
บางขุนเทียน (เขต 1)	นายสารัช ม่วงศิริ	11,272	พรรคประชาธิปัตย์	
บางขุนเทียน (เขต 2)	นายสาทร ม่วงศิริ	11,468	พรรคประชาธิปัตย์	
ภาษีเจริญ	นายสุธา นิติภานนท์	18,784	พรรคประชาธิปัตย์	
หนองแขม	นายนวรรตน์ อยู่บำรุง	22,804	พรรคเพื่อไทย	
ราษฎร์บูรณะ	นายไสว โชติกะสุภา	12,478	พรรคประชาธิปัตย์	
บึงกุ่ม	นายแมน เจริญวัลย์	21,043	พรรคประชาธิปัตย์	
จตุจักร (เขต 1)	นายประพนธ์ เนตรรังษี	10,057	พรรคเพื่อไทย	ลาออก เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2556 และไปลงสมัคร รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จตุจักร (เขต 2)	นายอนันตชาติ บัวสุวรรณ	11,518	พรรคประชาธิปัตย์	
ดอนเมือง (เขต 1)	นายสุรียา ไทสกุล	11,170	พรรคเพื่อไทย	ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2555
ดอนเมือง (เขต 2)	นางพิมพ์ชนา ไทสกุล	11,863	พรรคเพื่อไทย	ลาออก เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2556 และไปลงสมัคร รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ลาดพร้าว	นายชัชวาลย์ ชูติมันต์	16,975	พรรคประชาธิปัตย์	
บางพลัด	นายคมสัน	12,608	พรรคประชาธิปัตย์	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
	พันธุวิชาติกุล			
สาทร	นายวัชชัย ปิยนนทยา	14,428	พรรคประชาธิปัตย์	
บางซื่อ	นางสาวพรพิมล คงอุดม	22,157	พรรคประชาธิปัตย์	
บางคอแหลม	นายอภิมุข ฉันทวานิช	14,689	พรรคประชาธิปัตย์	
ประเวศ (เขต 1)	นายธนวัฒน์ เชิดชูภักกุล	11,867	พรรคประชาธิปัตย์	
ประเวศ (เขต 2)	นายกิตพล เชิดชูภักกุล	12,140	พรรคประชาธิปัตย์	
คลองเตย	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา	14,387	พรรคประชาธิปัตย์	
จอมทอง (เขต 1)	นายพิรกร วีรกุลสุนทร	11,471	พรรคประชาธิปัตย์	
จอมทอง (เขต 2)	นายสุทธิชัย วีรกุลสุนทร	14,369	พรรคประชาธิปัตย์	
ราชเทวี	นางผุสดี วงศ์กำแหง	8,457	พรรคประชาธิปัตย์	
สวนหลวง	นายณัฐวุฒิ หมดนุรักษ์	19,005	พรรคประชาธิปัตย์	
ดินแดง	นางอนงค์ เพชรทัต	17,915	พรรคเพื่อไทย	
หลักสี่	นางสาวเรณูมาศ อิศรภักดิ์	11,289	อิสระ	
สายไหม (เขต 1)	นางสาวรัตติกาล แก้วเกิดมี	13,218	พรรคประชาธิปัตย์	
สายไหม (เขต 2)	นายสมชาย เวสารัชชระกุล	13,336	พรรคประชาธิปัตย์	
คันนายาว	นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ	15,646	พรรคเพื่อไทย	ลาออก เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2554 เพื่อลงสมัคร รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สะพานสูง	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด	10,983	พรรคเพื่อไทย	
วังทองหลาง	นายบำรุง รัตนะ	15,391	พรรคประชาธิปัตย์	
คลองสามวา (เขต 1)	นายวิรัช อินช่วย	10,525	พรรคประชาธิปัตย์	
คลองสามวา (เขต 2)	นายชูชาติ ประเสริฐภรณ์	11,774	พรรคประชาธิปัตย์	
วัฒนา	นายประสิทธิ์ รักสกลาม	11,301	พรรคประชาธิปัตย์	

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
บางแค (เขต 1)	นายสุพิน คล้ายนก	14,030	พรรคประชาธิปัตย์	
บางแค (เขต 2)	นายเพทาย จั่นเฟื่อน	16,036	พรรคประชาธิปัตย์	
บางนา	นายคำรณ บำรุงรักษ์	13,336	พรรคประชาธิปัตย์	
ทวีวัฒนา	นายสุโหง แสงวงสุข	15,627	พรรคประชาธิปัตย์	
ทุ่งครุ	นายวันชัย เปี่ยมสวัสดิ์	11,635	พรรคประชาธิปัตย์	
บางบอน	นายณรงค์ศักดิ์ ม่วงศิริ	14,073	พรรคประชาธิปัตย์	

ที่มา : <https://www.ryt9.com/s/prg/973340> และ <https://bmc.go.th/former-members/> (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

ตารางที่ 7.37 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2554

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
คันนายาว	นางชญาดา วิภัติภูมิประเทศ	13,403	พรรคเพื่อไทย	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทน ในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2554 เนื่องจาก นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ ลาออก

ที่มา : <https://www.posttoday.com/social/local/103810> และ <https://bmc.go.th/former-members/> (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

ตารางที่ 7.38 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2555

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
ดอนเมือง (เขต 1)	นางกนกนุช นากสุวรรณภา	12,858	พรรคประชาธิปัตย์	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทน ในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2555 แทน นายสุรียา โสกุล

ที่มา : <https://mgronline.com/politics/detail/9550000107993> (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

ตารางที่ 7.39 ผลการเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนน เสียง	สังกัด	หมายเหตุ
จตุจักร (เขต 1)	นางกานต์ มุสิกะ	8,804	พรรคประชาธิปัตย์	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทน ในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2557 เนื่องจาก นายประพนธ์ เนตรรังษี ลาออก
ดอนเมือง (เขต 2)	นายพนา วุฒิเดช	10,853	พรรคเพื่อไทย	ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแทน ในตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2557 เนื่องจาก นางพิมพ์ชนา โสกุล ลาออก

ที่มา : <https://www.posttoday.com/social/local/279735> และ <https://bmc.go.th/former-members/> (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

7.3 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตที่ผ่านมา

กรุงเทพมหานครมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตมาแล้ว 7 ครั้ง หากนับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตที่เหลือเป็นครั้งเดียวกันกับการเลือกตั้งครั้งก่อนหน้าที่มีการเลือกตั้งไปแล้วบางเขต และจะเป็น 13 ครั้งหากนับตามจำนวนวันที่เคยมีการเลือกตั้ง ซึ่งการเลือกตั้งแต่ละครั้งจะมีจำนวนเขตที่มีการเลือกตั้งไม่เท่ากัน มีเขตที่เลือกตั้งก่อน และมีเขตที่เหลือซึ่งเลือกตั้งในวันหลัง เนื่องจากสภาเขตในแต่ละเขตนั้นหมดวาระไม่ตรงกัน

ตารางที่ 7.40 การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต

ครั้งที่	วันที่	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	มาแสดงตนใช้สิทธิ		ลงคะแนน	ไม่ลงคะแนน	บัตรเสีย	จำนวนเขตการปกครองที่มีการเลือกตั้ง	จำนวน ส.ข.
			จำนวน	ร้อยละ					
1	21 พ.ย. 2528	2,822,202	519,249	18.40	519,206	43	17,381	24	198
2	8 ต.ค. 2532	688,098	121,005	17.59	120,980	25	4,787	7	53
	14 ม.ค. 2533	2,473,263	436,665	17.66	436,643	22	12,457	29	220
3	21 พ.ย. 2536	900,243	157,182	17.46	157,139	43	7,079	8	61
	6 มี.ค. 2537	2,449,994	525,421	21.45	524,990	431	38,410	30	219
4	11 ม.ค. 2541	1,103,386	262,657	23.80	262,577	80	12,160	14	100
	26 เม.ย. 2541	2,602,147	802,439	30.84	801,901	538	43,248	36	260
5	10 มี.ค. 2545	1,242,312	375,223	30.20	374,680	543	21,523	14	100
	16 มิ.ย. 2545	3,918,639	1,392,425	35.53	1,391,575	850	61,674	36	259
6	30 เม.ย. 2549	1,363,736	482,638	35.39	480,985	653	23,746	14	102
	23 ก.ค. 2549	2,732,403	1,166,646	42.70	1,050,959	115,687	55,800	36	255
7	6 มิ.ย. 2553	1,450,957	542,955	37.42	505,547	37,408	2,668	14	105
	29 ส.ค. 2553	2,737,054	1,151,483	42.07	1,056,612	94,871	56,020	36	256

ที่มา : พ.ศ. 2518-2549 จาก สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html

พ.ศ. 2553 จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/darknews/2010/08/14/entry-3> และ <https://www.ryt9.com/s/prg/973340> (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 (หนึ่งสัปดาห์หลังการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528)

กรุงเทพมหานครมี 24 เขตการปกครอง และมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตพร้อมกันทั้ง 24 เขตการปกครอง มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 18.40

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานครมี 36 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2532 เป็นการเลือกตั้งของ 7 เขตการปกครอง กรณีสมาชิกสภาเขตลาออกก่อนครบวาระ 4 ปี มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 17.59 ส่วนการเลือกตั้งเมื่อ 14 มกราคม พ.ศ. 2533 เป็นการเลือกตั้งของ 29 เขตการปกครองที่เหลือ กรณีสมาชิกสภาเขตครบวาระ 4 ปี ตามกำหนด มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 17.66

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานครมี 38 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536 เป็นการเลือกตั้งของ 8 เขตการปกครอง โดย 7 เขตการปกครองเป็นการเลือกตั้งกรณีครบวาระ 4 ปี จากการเลือกตั้งครั้งที่ 2 และอีก 1 เขตการปกครองเป็นการเลือกตั้งกรณีสมาชิกสภาเขตลาออกก่อนครบวาระ 4 ปี มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 17.46 ส่วนการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2537 เป็นการเลือกตั้งของ 30 เขตการปกครองที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 21.45

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานครมี 50 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2541 เป็นการเลือกตั้งของ 14 เขตการปกครอง กรณีครบวาระ 4 ปีจากการเลือกตั้งครั้งที่ 3 มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 23.80 ส่วนการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2541 เป็นการเลือกตั้งของ 36 เขตการปกครองที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 30.84

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานครมี 50 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2545 เป็นการเลือกตั้งของ 14 เขตการปกครอง กรณีครบวาระ 4 ปีจากการเลือกตั้งครั้งที่ 4 มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 30.20 ส่วนการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2545 เป็นการเลือกตั้งของ 36 เขตการปกครองที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 35.53

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานครมี 50 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2549 เป็นการเลือกตั้งของ 14 เขตการปกครอง กรณีครบวาระ 4 ปีจากการเลือกตั้งครั้งที่ 5 มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 35.39 ส่วนการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 เป็นการเลือกตั้งของ 36 เขตการปกครองที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 42.70

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานครมี 50 เขตการปกครอง การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553 เป็นการเลือกตั้งของ 14 เขตการปกครอง กรณีครบวาระ 4 ปีจากการเลือกตั้งครั้งที่ 6 มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 37.42 ส่วนการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2553 เป็นการเลือกตั้งของ 36 เขตการปกครองที่เหลือ กรณีครบวาระ 4 ปีตามกำหนด มีผู้ไปใช้สิทธิร้อยละ 42.07

สำหรับผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตแต่ละครั้งดูในตารางที่ 7.41 ถึงตารางที่ 7.53 (หมายเหตุ : ข้อมูลส่วนใหญ่มาจากเอกสารของ สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html ส่วนช่องที่เป็นสีเทา หมายถึง ข้อมูลไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่มีข้อมูลในเอกสารที่ลงในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร หรืออาจเนื่องจากเอกสารต้นทางที่ลงไว้ในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานครนั้นเป็นเอกสารที่ถ่ายตกหล่น)

ตารางที่ 7.41 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 (มีการเลือกตั้ง 24 เขต การปกครอง)

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตพระนคร	นายวิชาญ จิตรจารย์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายอมร โชติเวชการ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุพจน์ เรือนวิโรจน์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสานิตย์ ไกล่ชิด		พรรคประชาธิปัตย์
	นายไพรัช จิตประไพ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายพชร ยวงประสิทธิ์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมศักดิ์ ถนนอมวาจามัน		พรรคประชาธิปัตย์
เขตดุสิต	ร.อ.ปาน บุญใหญ่เอก		พรรคประชาธิปัตย์
	ส.อ.เลื่อน ยังสว่าง		พรรคประชาธิปัตย์
	นายมนัส พงศ์วรินทร์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุวิทย์ ธารางกูร		พรรคประชาธิปัตย์
	นายล้อมชัย ชาลินรัตน์		พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวจิรภรณ์ กุลมาลา		พรรคประชาธิปัตย์
	นายประพัฒวงค์ ศาตากร		พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญปลุก ทองคล้าย		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสนธยา คงคล้าย		พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิสุทธิ์ จันทาทากุล		พรรคประชาธิปัตย์
	นายไพศาล ศรีประไพ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายเอกรินทร์ คานพรหม		พรรคประชาธิปัตย์
เขตหนองจอก	นายสมภพ นิยมธรรมรัตน์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายอุทัย อัครวัฒนกุล		พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายวัลลภ นิละไพจิตร		พรรคประชาธิปัตย์
	นายทองเย็น ปรากฏทอง		พรรคประชาธิปัตย์
	นายจำลอง ภัคยาภรณ์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายประเสริฐ ปุยเจริญ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายทวี ไกรทอง		พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางรัก	นางสาววราพร แสงบุญส่ง		พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวอัญชลี อภิชาติมนตรี		พรรคประชาธิปัตย์
	นายทรงพล เกียรติอภิวัดน์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายวรศิลป์ สองทิศ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายกมล ลาซโรจน์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายประคณ บำรุง		พรรคประชาธิปัตย์
	นายวณิช ดิษฐาน		พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางเขน	นายสำราญ แม้นเหมือน		พรรคพลังธรรม
	นายทองใบ เหมือนเพชร		พรรคพลังธรรม
	นายสังเวียน พระเทพ		พรรคพลังธรรม
	นายบุญส่ง มหาวัดนะ		พรรคพลังธรรม
	นายสถาพร รุ่งแกร		พรรคพลังธรรม
	นายชลิต อ่างแก้ว		พรรคพลังธรรม
	นางลำไย โตเขียว		พรรคพลังธรรม
	นายวสันต์ บุญดวง		พรรคพลังธรรม
	นางคมเนตร โยธานารถ		พรรคพลังธรรม
	นายศักดิ์ ตั้งทวีวัฒนกุล		พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสุรพงษ์ ชีวะพงษ์		พรรคพลังธรรม
เขตบางกะปิ	นางสาวภิราณีภักดิ์ แดงโกเมน		พรรคพลังธรรม
	นายธงชัย พึ่งโพธิ์		พรรคพลังธรรม
	นางหวังชัน เสน่หา		พรรคพลังธรรม
	นายสมหวัง สุขบัว		พรรคพลังธรรม
	นายเลิศศักดิ์ มานตร์		พรรคพลังธรรม
	นายสมเดช หมัดนุรักษ์		พรรคพลังธรรม
	นายวุฒิชัย ปฐมอารีย์		พรรคพลังธรรม
	นายสาหัส หวังพิทักษ์		พรรคพลังธรรม
	นายสมบัติ ชมชื่น		พรรคพลังธรรม
	นายวรวิทย์ หงวนศิริ		พรรคพลังธรรม
เขตปทุมวัน	นายวีระ มุสิกะโสภณ		พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวคมคาย สงวนนภาพร		พรรคประชาธิปัตย์
	นายเกียรติ หงษ์วิศิษฐกุล		พรรคประชาธิปัตย์
	ว่าที่ร้อยตรีเจษฎา วณิชวัฒน์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายวันชัย สอนศิริ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายจිරเดช เจียรสำราญ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายวรวิทย์ มะกุดี		พรรคประชาธิปัตย์
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	นายสมภพ กาญจนกุล		พรรคประชาธิปัตย์
	นางพรรณิ ธาณี		พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวพรทิพย์ ล้ำวีระประเสริฐ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายอำพัน ยศอมรสุนทร		พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายวิชัย ไพบูลย์สาธิต		พรรคประชาธิปัตย์
	นายฉลอง ภาคาพิชน์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุมิตร มะเร็งสิทธิ์		พรรคประชาธิปัตย์
เขตพระโขนง	นายสมศักดิ์ รุ่งเรือง		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมัย เดวาทมัต		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสามารถ มะลูลีม		พรรคประชาธิปัตย์
	นายจรูญ พุ่มดอกไม้		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุพลัย ศัตร์ฐ์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุระชัย สายขมภู		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุนันท์ อึ้งทรงธรรม		พรรคประชาธิปัตย์
	นายธวัชชัย ชุมดวง		พรรคประชาธิปัตย์
	นางดวงสมร ศุขะพจนะ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมนึก ปานนิล		พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญทรง สุขสมัย		พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญเรือง ปิยะไทยเสรี		พรรคประชาธิปัตย์
เขตมีนบุรี	นายวิชาญ มีนชัยนันท์		พรรคประชาธิปัตย์
	นางฉลวย พันธุ์ศรี		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสนอง อารอมัน		พรรคประชากรไทย
	นายอารีย์ อาดำ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสลัยมาน เจริญช่าง		พรรคประชาธิปัตย์
	นายแสวง เขียวหวาน		พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิจิตร สุขเขียว		พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตลาดกระบัง	จ.ส.ต.วิวัฒน์ หลงบางพลี		พรรคประชากรไทย
	นายบรรลือเกียรติ พรหมเพิ่ม		พรรคประชากรไทย
	นายเขียน นกอยู่		พรรคประชากรไทย
	นายไพบุลย์ ข้าหรั่ง		พรรคประชากรไทย
	นายบุญรอด คำหวาน		พรรคประชากรไทย
	นายรสชาติวิริยะสกุล		พรรคประชากรไทย
	นายป่วน สวนสมุทร		พรรคประชากรไทย
เขตยานนาวา	นายประยงค์ เพ็ชรวัฒนา		พรรคประชาธิปัตย์
	นายชวลิต วัฒนวรลักษณ์		พรรคประชาธิปัตย์
	นางสุไร แก้วทอง		พรรคประชาธิปัตย์
	นายชาติ แสงมาลัย		พรรคประชาธิปัตย์
	นายทะนุ กรีมละ		พรรคประชาธิปัตย์
	นางมาลัย หุณทนะเสวี		พรรคประชาธิปัตย์
	นายวัฒนา คุ้มรอด		พรรคประชาธิปัตย์
	นายชุมพล กลิ่นชื่น		พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิจิต กัปปิยจรรยา		พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวพรจันทร์ กาญจนพจน์		พรรคประชาธิปัตย์
เขตสัมพันธวงศ์	นายบัญชา เฉลิมชัยกิจ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายศักดิ์ชัย ทิวะวงศ์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุนัย จุลพงศธร		พรรคประชาธิปัตย์
	นายชาญณรงค์ เตชะรัชต์กิจ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายนิรันดร์ พิทักษ์มนโรรมย์		พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายจรูญ หอมเทียนทอง		พรรคประชาธิปัตย์
เขตพญาไท	นายอำนาจ นวลทอง		พรรคประชาธิปัตย์
	นายวินัย เสนเนียม		พรรคประชาธิปัตย์
	นายกมล อังสนันท์สุข		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมหมาย มะลิ่งพันธ์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายโปรง บัวแย้ม		พรรคประชาธิปัตย์
	นายอาทิตย์ ปัทมาคม		พรรคประชาธิปัตย์
	นายถวิล ครุเสณีย์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายศิลป์ชัย ชูเกียรติวัฒนากุล		พรรคประชาธิปัตย์
	นายประเสริฐ คล่องณรงค์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายเสถียร วงศ์โรทัย		พรรคประชาธิปัตย์
เขตธนบุรี	นายพูนสวัสดิ์ กำลั้งงาม		พรรคประชาธิปัตย์
	พ.ต.ท.โสภณ ไสโรธร		พรรคประชาธิปัตย์
	นายจรูญ เจริญสุข		พรรคประชาธิปัตย์
	นางละออ คู่เมือง		พรรคประชาธิปัตย์
	นายวุฒิ ยาหิรัญ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายอารมณь คงกระพันธ์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสิทธิพร อินทรสมหวัง		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุรศักดิ์ วีระพงษ์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุพจน์ กองตาพันธ์		พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางกอกใหญ่	นายสุเทพ ทัศนแสงสุรีย์		พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายเยื่อน สีขาว		พรรคประชาธิปัตย์
	นายฉัตรชัย ทองสวัสดิ์		พรรคประชาธิปัตย์
	นางชุตานาภา ถนัดศิลปกุล		พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวบุญธรรมค์ ทองทิพย์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายธนากร ทับทิมทอง		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุวิทย์ นาคเกษม		พรรคประชาธิปัตย์
เขตห้วยขวาง	นายดรุณ ปั้นจาด		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสำราญ ปั้นจาด		พรรคประชาธิปัตย์
	นายธรรมศักดิ์ แดงท่าไม้		พรรคประชาธิปัตย์
	จ.อ.ณรงค์ นกต่อ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายธานี พูลกำลัง		พรรคประชาธิปัตย์
	นายจำลอง เพชรมณี		พรรคประชาธิปัตย์
	นายเพี้ยน ปลีศิริ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมหวัง อามินเร็น		พรรคประชาธิปัตย์
เขตคลองสาน	นายสมชาย วงศ์จิรัต		พรรคประชาธิปัตย์
	นายอำนาจ ปาละสิงห์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายศักดิ์ดา ห่อสกุลกล		พรรคประชาธิปัตย์
	นางชุตินา ฤกษ์ถานนท์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายเสนอ ประดิษฐ์ชัย		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมพาส ไทยสมบูรณ์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญชู สมิตินันท์		พรรคประชาธิปัตย์
เขตตลิ่งชัน	นายสวัสดิ์ สุรชัยสิทธิวิทย์		พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสมชาย มีคุณสุด		พรรคประชาธิปัตย์
	นางบุญมา ยินดีธรรม		พรรคประชาธิปัตย์
	นายยิ่งใหญ่ อยู่เจริญ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายนิกร แจ่มศรี		พรรคประชาธิปัตย์
	นายวัฒนา สุรัชสิทธิ์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุชาติ คิ้วสุวรรณสุข		พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางกอกน้อย	นายโชติ อยู่ปิยะ		พรรคประชากรไทย
	นายเสริม หลักสุวรรณ		พรรคประชากรไทย
	จ.อ.วิทย์ สกกุลวัฒน์		พรรคประชากรไทย
	นายถนัด แก้วพรหมมาลัย		พรรคประชากรไทย
	นายสุดใจ เมฆานนท์		พรรคประชากรไทย
	นางสาวศุภวรรณ ยอดวิเศษ		พรรคประชากรไทย
	นายวีรณิษฐ์ รัตนสิทธิ์		พรรคประชากรไทย
	พ.ต.ธงชัย ชบา		พรรคประชากรไทย
	น.อ.อรุณ ยงเยี่ยงงาม		พรรคประชากรไทย
เขตบางขุนเทียน	นายสุรัชย์ ม่วงศิริ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายวาสนา คุ่มถันแก้ว		พรรคประชาธิปัตย์
	นายบำรุง รักท่วม		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุเทพ วงศ์ไพฑูรย์ปิยะ		พรรคประชาธิปัตย์
	นายศิริ จันทร์เศรษฐ์		พรรคประชาธิปัตย์
	นายรส เทศมาสา		พรรคประชาธิปัตย์
	นายวินัย ม่วงไข		พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายนิวัตร พงศาชลากร		พรรคประชาธิปัตย์
เขตภาษีเจริญ	นายเพทาย จั่นเฟื่อน		พรรคประชากรไทย
	นายบุญมี ถนอมนา		พรรคประชาธิปัตย์
	นายดำรง ยิ่งสกุล		พรรคมวลชน
	นายประพันธ์ วัฒนลักชี		พรรคประชากรไทย
	นายรัตน์ บุรณะเสถียร		พรรคประชากรไทย
	พ.อ.อ.อุทัย ทูมาภา		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมยศ กาญจนพิบูลย์		พรรคมวลชน
	นายวินัย ชุ่มชื่น		พรรคมวลชน
เขตหนองแขม	นายสุพัฒน์ ศรีมงคล		พรรคมวลชน
	นายสุชิน พันธุ์เตี้ย		พรรคมวลชน
	นายดำรงค์ อ่อนน่วม		พรรคประชาธิปัตย์
	นายพวง ปานยิ้ม		พรรคมวลชน
	นายธวัช สมบูรณ์ผล		พรรคประชากรไทย
	นายสมบัติ สมบูรณ์ผล		พรรคประชากรไทย
	นางอุบล ตุลาวัฒน์โรจน์		พรรคมวลชน
เขตราษฎร์บูรณะ	นางจุฬี เดชสุภา		
	จ.อ.สมาน วุฒิสมาบูรณ์		
	นายถวิล คำหอม		
	นายสมชัย มั่งคะลี		
	นายสงบ พฤษกันันท์		
	นายระวี ชัยชนะวงศ์		

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายอารี วงศ์บุญเกิด		

ที่มา : ปรับปรุงจาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

หมายเหตุ : ข้อมูลส่วนใหญ่ให้นำมาจากเอกสารของ สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html ส่วนช่องที่เป็นสีเทา หมายถึง ข้อมูลไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่มีข้อมูลในเอกสารที่ลงในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร หรืออาจเนื่องจากเอกสารต้นทางที่ลงในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานครนั้นเป็นเอกสารที่ถ่ายตกหล่น

ตารางที่ 7.42 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2532 (มีการเลือกตั้ง 7 เขตการปกครอง)

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตบางเขน	นายสำเร็จ อุ่มบางตลาด		พรรคพลังธรรม
	นางลำไย โตเขียว		พรรคพลังธรรม
	นายสังเวียน พระเทพ		พรรคพลังธรรม
	นายทองใบ เหมือนเพชร		พรรคพลังธรรม
	นางคมเนตร โยธานารถ		พรรคพลังธรรม
	นายประเวศ เทพศิริ		พรรคพลังธรรม
	นายจำนงค์ สุภาพ		พรรคพลังธรรม
	นายชาย อินทะแพทย์		พรรคพลังธรรม
เขตบางกะปิ	นางสาวภีรานันท์ แดงโกเมน		พรรคพลังธรรม
	นายสมหวัง สุขบัว		พรรคพลังธรรม
	นายหวังชัน เสน่หา		พรรคพลังธรรม
	นายนรุทธิน จันทรวีเศษ		พรรคพลังธรรม
	นายอรุณ โห้ชะมณี		พรรคพลังธรรม
	นายศุภชัย หวังภษิต		พรรคพลังธรรม
	นายสุธรรม อรุณพูลทรัพย์		พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางสาวจรีน หมดนุรักษ์		พรรคพลังธรรม
เขตลาดกระบัง	นายบรรลือเกียรติ พรหมเพิ่ม		พรรคประชากรไทย
	นายวิวัฒน์ หลงบางพลี		พรรคประชากรไทย
	นายบุญรอด คำหวาน		พรรคประชากรไทย
	นายประยูร ผลโพธิ์		พรรคประชากรไทย
	นายป่วน สวนสมุทร		พรรคประชากรไทย
	นายวันชัย ลิขิตสุภิน		พรรคประชากรไทย
	นายไพบุลย์ ขำหรั่ง		พรรคประชากรไทย
เขตปทุม	นายสาหัส หวังพิทักษ์		พรรคพลังธรรม
	นางประทีน สังข์ทอง		พรรคพลังธรรม
	นายสง่า รัตนชาติชูชัย		พรรคพลังธรรม
	นายธนู ศรีโห		พรรคพลังธรรม
	นายวันชัย พูลเจริญ		พรรคพลังธรรม
	นายฉลาด พิเชิตชโลธร		พรรคพลังธรรม
	นายสมพร ยินดีชัย		พรรคพลังธรรม
เขตจตุจักร	นายสถาพร รุ่งแกร		พรรคพลังธรรม
	นายไสว น้อยจาด		พรรคพลังธรรม
	ด.ต.สามารถ ศรีเงินยวง		พรรคพลังธรรม
	ว่าที่ร.ต.ขจิต ประดิษฐ์สุลิน		พรรคพลังธรรม
	นายเพทาย พานิกุล		พรรคพลังธรรม
	นายหวิง ทรัพย์แดง		พรรคพลังธรรม
	นายพนม ปัทมารังกุล		พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายศุภชัย เจียมสกุล		พรรคพลังธรรม
เขตดอนเมือง	นายศักดิ์ดา บัญชาวัฒน์		พรรคพลังธรรม
	นางสาวสมศิริ อีระภาพ		พรรคพลังธรรม
	น.อ.ปริบูรณ์ เปียทอง		พรรคพลังธรรม
	นายสันต์ ฝีมือช่าง		พรรคพลังธรรม
	นางสาวสุกานดา สีหานาม		พรรคพลังธรรม
	นางสมศรี คงสุนทร		พรรคพลังธรรม
	นางสุดา เสนทอง		พรรคพลังธรรม
	นายเกลื่อน ชูส่งแสง		พรรคพลังธรรม
เขตลาดพร้าว	นางสาวบุญทริกา ประสงค์ดี		พรรคพลังธรรม
	นางสาวชนิษฐา ขำประสิทธิ์		พรรคพลังธรรม
	นายมณฑล ทวยเจริญ		พรรคพลังธรรม
	พ.ต.อ.ประทีป ผลพันธ์		พรรคพลังธรรม
	นายจรงค์ษ์ พันธรังษี		พรรคพลังธรรม
	นางสาวนฤมล ชาญจารุ		พรรคพลังธรรม
	นายปิยะวงศ์ เหมวุฒิ		พรรคพลังธรรม

ที่มา : ปรับปรุงจาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

หมายเหตุ : ข้อมูลส่วนใหญ่นำมาจากเอกสารของ สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html ส่วนช่องที่เป็นสีเทา หมายถึง ข้อมูลไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่มีข้อมูลในเอกสารที่ลงในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร หรืออาจเนื่องจากเอกสารต้นทางที่ลงในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานครนั้นเป็นเอกสารที่ถ่ายตกหล่น

ตารางที่ 7.43 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2533 (มีการเลือกตั้ง 29 เขต การปกครอง)

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตพระนคร	นายประยุทธ ไส้สุวรรณ		พรรคพลังธรรม
	นายยศ ทุงกลาง		พรรคพลังธรรม
	นายวิทย์ พิณคันเงิน		พรรคพลังธรรม
	นายเพิ่มศักดิ์ นักกิจการ		พรรคพลังธรรม
	นายสมสกุล ยงประยูร		พรรคพลังธรรม
	นายจิรัชย์ ลีลาพจนานพร		พรรคพลังธรรม
	นายมนัสชัย เทียงธรรม		พรรคพลังธรรม
เขตดุสิต	นายมนัส พงศ์วรินทร์		พรรคพลังธรรม
	นายมนู พงศ์วรินทร์		พรรคพลังธรรม
	นายวิเชียร มีฉลาด		พรรคพลังธรรม
	นายมานิต ศรีเพ็ญ		พรรคพลังธรรม
	ร.ต.ภักดี เกิดประดิษฐ์		พรรคพลังธรรม
	นายสุธี อิศรภักดี		พรรคพลังธรรม
	นายอรรถ ประดิษฐ์สุวรรณ		พรรคพลังธรรม
	นายวัชรจักร สว่างโรจน์		พรรคพลังธรรม
	นายศิริพงษ์ ลิ้มปิชัย		พรรคประชากรไทย
เขตหนองจอก	นายอนันต์ ไกรทอง		พรรคประชากรไทย
	นางสาวอารายา ทรัพย์สมาน		พรรคชาติปัตย์
	นายอัมพะเวชณ์ เกษประดิษฐ์		พรรคชาติปัตย์
	นายประชุม ต้นศิริ		พรรคชาติปัตย์
	นายวสันต์ กระโจมทอง		พรรคชาติปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายกิตติกร อัครธรรม		พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมนึก สมั่นเกาะห์		พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางรัก	นายประมุข หอประสาทสุข		พรรคพลังธรรม
	นายทินกร พูนวสิน		พรรคพลังธรรม
	นายพงศธร พรพัฒนนางกูร		พรรคพลังธรรม
	นายประทวน ต้นสกุล		พรรคพลังธรรม
	นายปัญญาพล พรหมทอง		พรรคพลังธรรม
	นายพีรพล กนกวลัย		พรรคพลังธรรม
	พ.อ.ต.พันธุ์ศักดิ์ พันธุ์ภักดีดีสกุล		พรรคพลังธรรม
เขตปทุมวัน	นายสมศักดิ์ ห่วงโห้		พรรคพลังธรรม
	นายสถาพร กาญจนวงศ์		พรรคพลังธรรม
	นายลพชัย ธาราทิศ		พรรคพลังธรรม
	นางกนกวรรณ คงสมจิตต์		พรรคพลังธรรม
	นายวันชัย โตกลม		พรรคพลังธรรม
	นายศักดิ์ดินา ทองวงศ์		พรรคพลังธรรม
	นายชัยนพร พันธุ์เกิด		พรรคพลังธรรม
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	นายสมศักดิ์ ห่วงโห้		พรรคพลังธรรม
	นายสถาพร กาญจนวงศ์		พรรคพลังธรรม
	นายลพชัย ธาราทิศ		พรรคพลังธรรม
	นางกนกวรรณ คงสมจิตต์		พรรคพลังธรรม
	นายวันชัย โตกลม		พรรคพลังธรรม
	นายศักดิ์ดินา ทองวงศ์		พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายชัยนพร พันธุ์เกิด		พรรคพลังธรรม
เขตพระโขนง	นางวิภาพรรณ พรหมพฤกษ์		พรรคพลังธรรม
	นายสุวิทย์ โปพานิชย์		พรรคพลังธรรม
	นางมาลา ประคองจิตร		พรรคพลังธรรม
	นายวรยุทธ สืบชมภู		พรรคพลังธรรม
	นายมนเทียน สังฆะมาลา		พรรคพลังธรรม
	นายมนตรี ร้อยกรอง		พรรคพลังธรรม
	นายมนูญ สะการะพันธ์ทิพย์		พรรคพลังธรรม
	นายเจริญ ภูมิภรณ์ชัย		พรรคพลังธรรม
เขตมีนบุรี	นายชูชาติ ประเสริฐกรรณ		พรรคประชากรไทย
	นายเฮม ติเชนต์		พรรคประชากรไทย
	นายสุนันท์ มีนมณี		พรรคพลังธรรม
	นายสลัยมาน เจริญช่าง		พรรคประชาธิปไตย
	นางฉลวย พันธุ์ศรี		พรรคประชาธิปไตย
	นายแสวง เขียวหวาน		พรรคประชากรไทย
	นายพี จีระ		พรรคประชาธิปไตย
เขตยานนาวา	นางน้อม โลหะชาละ		พรรคพลังธรรม
	นายปรีชา ธนานุคุณ		พรรคพลังธรรม
	นายอำนาจ ฤทธิ์แปลก		พรรคพลังธรรม
	นายอุดร มุ่งสมหมาย		พรรคพลังธรรม
	นายขวัญชัย ธีร์พลกุล		พรรคพลังธรรม
	นางสาวอัจฉรา ลิ้มปิติ		พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายไพศาล เศตะพราหมณ์		พรรคพลังธรรม
เขตสัมพันธวงศ์	นายเอี่ยม กীরตะเมคินทร์		พรรคกิจสังคม
	นายอดุลย์ เลาทวีรินิตย์		พรรคกิจสังคม
	นางสาวสมศิริ ดวงประเสริฐดี		พรรคกิจสังคม
	นายประสิทธิ์ ดุษฎีสุนทรสกุล		พรรคกิจสังคม
	นายสมศักดิ์ เลิศอัษฎมงคล		พรรคกิจสังคม
	นายสมหมาย เอี่ยมสะอาด		พรรคกิจสังคม
	นางสาวอรรพรรณ กาญจนชูศักดิ์		พรรคกิจสังคม
เขตพญาไท	นายมานิต ศิริสัมพันธ์		พรรคพลังธรรม
	นายสุชาติ วิริยานุภาพพงศ์		พรรคพลังธรรม
	นายณัฐวุฒิ จันทระดาราพันธ์		พรรคพลังธรรม
	นางประเทืองศรี ต่วนสูงเนิน		พรรคพลังธรรม
	นายสำเนียง ฤทธิจันทร์		พรรคพลังธรรม
	นายเจือ เอี่ยมสะอาด		พรรคพลังธรรม
	นายทรงศักดิ์ ทัพพันธุ์		พรรคพลังธรรม
	นายวิกรม นามโคตร		พรรคพลังธรรม
เขตธนบุรี	นายนัฐพล กนกพิพัฒน์วงศ์		พรรคพลังธรรม
	นายสมชาย เอี่ยมมงคลสกุล		พรรคพลังธรรม
	นายสุเทพ แสงเอี่ยม		พรรคพลังธรรม
	นายสฤติย์ สถาพรภักดีไทย		พรรคพลังธรรม
	นายเพียร ลาดบัวขาว		พรรคพลังธรรม
	นายสุเทพ เรืองปราษฎ์		พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายรัชฎ์ไชย กัมปนาทแสนยากร		พรรคพลังธรรม
	นางสาวประภาศรี กรองการุณย์		พรรคพลังธรรม
	นายเยื้อน ชื่อช่อ		พรรคพลังธรรม
เขตบางกอกใหญ่	นายประถมพันธ์ คำนักดิษฐ์		พรรคพลังธรรม
	ร.ต.สด เวณุนันท์		พรรคพลังธรรม
	น.ต.ศิริวัฒน์ ปิตโตรา		พรรคพลังธรรม
	นายสุรัตน์ พัฒนรัชต์		พรรคพลังธรรม
	นางนฤมล พลราบ		พรรคพลังธรรม
	นายสวัสดิ์ ลัดล่อ		พรรคพลังธรรม
	นางอาทร แสงไชย		พรรคพลังธรรม
เขตห้วยขวาง	นายณรงค์ชัย สิทธิพรหม		พรรคพลังธรรม
	นายสมชัย อุดมสิน		พรรคพลังธรรม
	นายชาญวุฒิ บุญเลิศ		พรรคพลังธรรม
	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ		พรรคพลังธรรม
	นายชวลิต เทียรเดช		พรรคพลังธรรม
	นายจำรัส โสภณ		พรรคพลังธรรม
	นายวันชัย สุบสร้อยสิน		พรรคพลังธรรม
	นายออง พรหมรักษา		พรรคพลังธรรม
	นางวิมล เจวรัมย์		พรรคพลังธรรม
เขตคลองสาน	นายอำนาจ ปาละสิงห์		พรรคพลังธรรม
	นายนิทัศน์ ประเสริฐเนติกุล		พรรคพลังธรรม
	นายถาวร ภูวรักษ์		พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	จ.อ.ไพบุลย์ ศรีใส		พรรคพลังธรรม
	นายจ้ำรงค์ แยมบุญเรือง		พรรคพลังธรรม
	นายฉัตร ฉุยเข้มชื่น		พรรคพลังธรรม
	นายศักดิ์ดา ห่อสกุลกล		พรรคพลังธรรม
เขตตลิ่งชัน	นายทวี อยู่แจ้		พรรคพลังธรรม
	นายนำชัย ตีวี		พรรคพลังธรรม
	นายอารมณ ภู่อารีย์		พรรคพลังธรรม
	นางประนอม จีบเรียบ		พรรคพลังธรรม
	นายพัทตร์ ชูมนตรี		พรรคพลังธรรม
	นายสกุล โตโสภณ		พรรคประชากรไทย
	นายเทอดวุฒิ ฤทธิดี		พรรคพลังธรรม
เขตบางกอกน้อย	นายภักดี คุณะเกษม		พรรคพลังธรรม
	นายเสริม หลักสุวรรณ		พรรคพลังธรรม
	นางสาวศุภวรรณ ยอดวิเศษ		พรรคพลังธรรม
	นายอาวุธ ธีระภูธร		พรรคพลังธรรม
	นายวิเชียร แก้วบริสุทธิสกุล		พรรคพลังธรรม
	นายสัมรินทร์ บุญประคอง		พรรคพลังธรรม
	นายสรกริชต์ คงอยู่		พรรคพลังธรรม
	นายประสาร นิยมแก้ว		พรรคพลังธรรม
เขตบางขุนเทียน	นายยอน ใจสุวรรณ		พรรคประชากรไทย
	นายบุญสุข คุ่มผิวดำ		พรรคประชากรไทย
	นายนิเวศ เมฆสุวรรณ		พรรคประชากรไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายบำรุง รักท้วม		พรรคประชากรไทย
	นายบรรหาร พิมพาทอง		พรรคประชากรไทย
	นายสุพจน์ ภูมิใจตรง		พรรคประชากรไทย
	นายวินัย ม่วงไข		พรรคประชากรไทย
เขตภาษีเจริญ	นางสาวผกาวัลย์ สุจริตพานิช		พรรคพลังธรรม
	นายแสวง มั่นเจริญ		พรรคพลังธรรม
	นายเดช ส่งสว่าง		พรรคพลังธรรม
	นางสุนีย์ กสิวิริยะวงศ์		พรรคพลังธรรม
	นายวิรัช นาวาเจริญ		พรรคพลังธรรม
	พ.อ.อ.เกียรติศักดิ์ เนียมฤทธิ์		พรรคพลังธรรม
	นายสมบุญ สุรกาญจน์กุล		พรรคพลังธรรม
	นายเพทาย จั่นเพื่อน		พรรคประชากรไทย
เขตหนองแขม	นายยิ้ม ทรัพย์สนอง		พรรคมวลชน
	นายพวง ปานยิ้ม		พรรคมวลชน
	นายสุชิน พันธุ์เตี้ย		พรรคมวลชน
	นางอุบล ตูลย์ฉวีโรจน์		พรรคมวลชน
	นายบุญยั้ง แผลนอม		พรรคพลังธรรม
	นายสอาด กันสิงห์		พรรคประชากรไทย
	นายสมเกียรติ บุญเกตุ		พรรคพลังธรรม
เขตราษฎร์บูรณะ	นางสุนีย์ เชื้อปิ่น		พรรคพลังธรรม
	นางทัศนีย์ ศรีเจริญ		พรรคพลังธรรม
	นายอนันต์ เสฎฐัตต์		พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายจำนงค์ ขวัญบัว		พรรคพลังธรรม
	นายชัยศักดิ์ กิติศิริพันธ์		พรรคพลังธรรม
	นายสมัย สุปัญญา		พรรคพลังธรรม
	นายสุธรรม บุญเตี้ย		พรรคพลังธรรม
	นายยรรยง สุดแสง		พรรคพลังธรรม
เขตบางพลัด	น.อ.อรุณ ยงเยื้องงาม		พรรคพลังธรรม
	นายธีระ ปานะวาสิต		พรรคพลังธรรม
	นายอวยชัย จาตุรงค์กุล		พรรคพลังธรรม
	นายธเนศร์ พรพิพัฒน์พงศ์		พรรคพลังธรรม
	นางสาวนงเยาว์ นิ่มศิริ		พรรคพลังธรรม
	นายสมจิตร บุญสม		พรรคพลังธรรม
	นายวรเทพ ประภาสธิต		พรรคพลังธรรม
เขตสาทร	นายนิวัตร หมัดป้องกันตัว		พรรคพลังธรรม
	นายเมธา เมธรุจานนท์		พรรคพลังธรรม
	นางพรสวรรค์ สมรรถจันทร์		พรรคพลังธรรม
	นายชาย ตันเกษรานนท์		พรรคพลังธรรม
	นางสาววรรณ โทวรวีวัฒน์		พรรคพลังธรรม
	นายวิโรจน์ เบ็ญจกุล		พรรคพลังธรรม
	นายประทีป สุทธิพินิจธรรม		พรรคพลังธรรม
เขตบางซื่อ	นายสุวิทย์ ธรรมวิทยาทาน		พรรคพลังธรรม
	นายณรงค์ ศรีเมือง		พรรคพลังธรรม
	นายมานิช เต็งมณีวิวัฒน์		พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายชอบ อินทรมณี		พรรคพลังธรรม
	นางสุภาพรรณ เอี่ยมเอก		พรรคพลังธรรม
	ส.ต.สุวรรณ ชิตพันธุ์		พรรคพลังธรรม
	นายอนันต์ โกรณ		พรรคพลังธรรม
	นายวสันต์ บุญมี		พรรคพลังธรรม
	นายยงยุทธ คล้ายคลัง		พรรคพลังธรรม
เขตบางคอแหลม	นางสาววัลยา วรรณโชค		พรรคพลังธรรม
	นายสกล หวังทรัพย์ทวี		พรรคพลังธรรม
	นางรวย ศรีอมร		พรรคพลังธรรม
	นายศรีธนนชัย สุพรรณสาย		พรรคพลังธรรม
	นายสมเกียรติ งามบัณฑิต		พรรคพลังธรรม
	นายอุดม ลิมาพร		พรรคพลังธรรม
	นางจิตรา อิบราฮิม		พรรคพลังธรรม
เขตประเวศ	นายบรรเจตน์ ทรัพย์เพิ่ม		พรรคพลังธรรม
	นายอัปดุลเลาะมาน มะขาว		พรรคพลังธรรม
	นายเลาะมาน มานชู		พรรคพลังธรรม
	นายสุวรรณ สากลวารี		พรรคพลังธรรม
	นายประสิทธิ์ ปิยะสกุล		พรรคพลังธรรม
	นายสกล ลิมสืบเชื้อ		พรรคพลังธรรม
	นายจำลอง น้อยนงเยาว์		พรรคพลังธรรม
	นายต่อฮา นาคนาวา		พรรคพลังธรรม
เขตคลองเตย	นายสมาน แฉล้มวารี		พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสมเกียรติ สีแดง		พรรคพลังธรรม
	นางสาวอารี ไกรเจริญ		พรรคพลังธรรม
	นายเจน หิมะทองคำ		พรรคพลังธรรม
	นายพรรคดี ศรีละมุล		พรรคพลังธรรม
	นายเทียนทอง อัคระธีรางกุล		พรรคพลังธรรม
	นายสุรชัย จันทร์สมบูรณ์		พรรคพลังธรรม
	นายอับดุลเลาะ เพียรมานะ		พรรคพลังธรรม
	นายพลัง ตั้งพลังกุล		พรรคพลังธรรม
เขตจอมทอง	จ.ส.อ.สงบ รอดสมนาม		พรรคพลังธรรม
	นายพิพัฒน์ ปานาผล		พรรคพลังธรรม
	นายบุญทึง สุกใส		พรรคพลังธรรม
	นายธวัช ถนอมกุลบุตร		พรรคพลังธรรม
	นายเถลิง ปี่เพราะ		พรรคพลังธรรม
	นายเกษฎา แผล่งวัฒนา		พรรคพลังธรรม
	นายพยูร เกิดปฐม		พรรคประชากรไทย
	นายชินนทร เสาวดี		พรรคพลังธรรม
เขตราชเทวี	นายสุรินทร์ รอดชากี		พรรคพลังธรรม
	นางเตือนใจ ประเสริฐฐานนท์		พรรคพลังธรรม
	นายบัณฑิต ฉันทศักดิ์ดา		พรรคพลังธรรม
	นางสาวนิตยา พรหมราช		พรรคพลังธรรม
	นายไพบูลย์ พุทธิพงษ์		พรรคพลังธรรม
	นายพิทักษ์ไทย เทพนอก		พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสนั่น บุญมาเลิศ		พรรคพลังธรรม

ที่มา : ปรับปรุงจาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

หมายเหตุ : ข้อมูลส่วนใหญ่ นำมาจากเอกสารของ สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html ส่วนช่องที่เป็นสีเทา หมายถึง ข้อมูลไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่มีข้อมูลในเอกสารที่ลงในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร หรืออาจเนื่องจากเอกสารต้นทางที่ลงไว้ในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานครนั้นเป็นเอกสารที่ถ่ายตกหล่น

ตารางที่ 7.44 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536 (มีการเลือกตั้ง 8 เขต การปกครอง)

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตบางเขน	นายสำรวย เทียบจิริประภา	11,789	พรรคประชากรไทย
	นางปทุม เปี้ยวนิม	11,697	พรรคประชากรไทย
	นายสำราญ แม้นเหมือน	11,639	พรรคประชากรไทย
	นายธนต์ โขชนไพศาล	11,460	พรรคประชากรไทย
	นางเสาวนีย์ พรพันธ์เลิศ	10,908	พรรคประชากรไทย
	นายสมคิด ผลศิลป์	10,836	พรรคประชากรไทย
	นายจรินทร์ คงสกุล	10,822	พรรคประชากรไทย
	นายสมร ชีวะพงษ์	10,804	พรรคประชากรไทย
เขตบางกะปิ	นายศุภชัย หวังภาศิต	8,544	พลังพลังธรรม
	นายอรุณ โชษะมณี	8,531	พลังพลังธรรม
	นางกุลศรี ขาววิจิตร	8,511	พลังพลังธรรม
	นางจรินทร์ คำศิริ	8,499	พลังพลังธรรม
	นายสุธรรม อรุณพูลทรัพย์	8,459	พลังพลังธรรม
	นายจำลอง มัยรัตน์	8,425	พลังพลังธรรม
	นายประสาน แดงจำรูญ	8,386	พลังพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายหวังซัน เสน่หา	8,344	พลังพลั้งธรรม
เขตมีนบุรี	นายสุทิน ชูสงวน	13,257	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสนอง อารอมัน	12,865	พรรคประชากรไทย
	นายชูชาติ ประเสริฐกรรม	12,616	พรรคประชากรไทย
	นายพงศ์นัย ฮานาฬี	11,682	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมศักดิ์ พันธุ์	10,673	พรรคประชากรไทย
	นายสลัยมาน เจริญช่าง	10,577	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุนันท์ มีนมณี	10,230	พรรคประชาธิปัตย์
เขตลาดกระบัง	นายพงศ์ศักดิ์ สำเร็จวานิชย์	7,019	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุธี สำเร็จวานิชย์	6,951	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมเจตน์ น้ำดอกไม้	6,263	พรรคประชาธิปัตย์
	นายมนตรี ไชยนุต	5,885	พรรคประชาธิปัตย์
	นายไพบูลย์ ขำหรั่ง	5,419	พรรคประชากรไทย
	นายทองอยู่ แดงอินทวัฒน์	5,240	พรรคประชากรไทย
	นายบุญรอด คำหวาน	5,203	พรรคประชากรไทย
	เขตบึงกุ่ม	นางสาวอำนวยการ ปรมาธิกุล	8,753
นายสมศักดิ์ หวังทอง		8,747	พรรคพลังธรรม
นางกัญจันธุ์ แจ้งโชติ		8,679	พรรคพลังธรรม
นายศักดิ์นา ทองวงศ์		8,673	พรรคพลังธรรม
นายอภิรักษ์ ร้าเพย		8,556	พรรคพลังธรรม
นายสาหัส หวังพิทักษ์		8,551	พรรคพลังธรรม
นายวิสิฐศักดิ์ รักอนามัย		8,400	พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายทศพล บรรลือศิลป์	8,273	พรรคพลังธรรม
เขตจตุจักร	นายสถาพร รุ่งแกร	7,078	พรรคพลังธรรม
	ด.ต.สามารถ ศรีเงินยวง	7,062	พรรคพลังธรรม
	นายโสภณ แทนศิริ	7,060	พรรคพลังธรรม
	นายเพทาย พานิกุล	6,994	พรรคพลังธรรม
	ว่าที่ร.ต.ขจิต ประดิษฐ์สุสิน	6,943	พรรคพลังธรรม
	นายอาสา รังสิมาพิสุทธิ์	6,940	พรรคพลังธรรม
	นายหวิง ทรัพย์แดง	6,938	พรรคพลังธรรม
	นายศุภชัย เจียมสกุล	6,937	พรรคพลังธรรม
เขตดอนเมือง	นายอริญชัย เปี้ยทอง	6,964	พรรคพลังธรรม
	นายจอง ชูจันทร์	6,949	พรรคพลังธรรม
	นายสุทธิ โพธิ์นฤมิตร	6,929	พรรคพลังธรรม
	นางสมศรี คงสุนทร	6,929	พรรคพลังธรรม
	นายวุฒิชัย เนียมอบป็น	6,895	พรรคพลังธรรม
	นางสุดา เสนทอง	6,876	พรรคพลังธรรม
	พ.อ.หิรัญ อินทร์บุญสม	6,810	พรรคพลังธรรม
	นายกัมปนาท ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา	6,690	พรรคพลังธรรม
เขตลาดพร้าว	นางสาวบุญนทริกา ประสงค์ดี	6,356	พรรคพลังธรรม
	นายดำรงศักดิ์ เหล่ารักผล	6,313	พรรคพลังธรรม
	นายธงชัย เถียรทอง	6,300	พรรคพลังธรรม
	นายจรงค์ พันธรังษี	6,228	พรรคพลังธรรม
	นายวิษณุ โอชิตพงศ์	6,175	พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายประหยัด เสนววิรัช	6,112	พรรคพลังธรรม
	นางนัยนา บำรุงศิลป์	5,673	พรรคประชากรไทย

ที่มา : ปรับปรุงจาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

ตารางที่ 7.45 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2537 (มีการเลือกตั้ง 30 เขตการปกครอง)

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตพระนคร	นายประยุทธ์ ไศลสุวรรณ	4,360	พรรคพลังธรรม
	นายอนันต์ชัย เตชะพิกษ์ศาสน์	4,345	พรรคพลังธรรม
	นายสุวิทย์ รัตนันทเดช	4,339	พรรคพลังธรรม
	นายมนัสชัย เทียงธรรม	4,285	พรรคพลังธรรม
	นายชาญ ทัทเมฆา	4,275	พรรคพลังธรรม
	นายพินิจ ทวีสุข	4,252	พรรคพลังธรรม
	นายถาวร มนต์รีวงศ์	4,233	พรรคพลังธรรม
เขตดุสิต	นางสาวปิยาณี กังวาฬกุล	8,902	พรรคประชากรไทย
	นายอาวุธ รักวานิช	8,884	พรรคประชากรไทย
	นายวิทย์ชาญ รัตนถนันท	8,814	พรรคประชากรไทย
	ส.อ.วิมล วงษ์แสงจันทร์	8,735	พรรคประชากรไทย
	นายพิชัย วัฒนชัยศรีสกุล	8,678	พรรคประชากรไทย
	นายสมชาย น้อยประเสริฐ	8,659	พรรคประชากรไทย
	นายวิชัย นาคสวัสดิ์	8,644	พรรคประชากรไทย
	นายน้อย เหมือนปรีชา	8,355	พรรคประชากรไทย
เขตหนองจอก	นายสรารัฐ ทับเล	12,126	พรรคประชาธิปไตย
	นายวสันต์ กระจ่างทอง	10,189	พรรคประชาธิปไตย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายไพโรจน์ อิศระเสรีพงษ์	8,920	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอุตร พันธุ์สอาด	8,896	พรรคประชาธิปัตย์
	นายภักดี มะแฉะ	8,598	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมภพ นิยมธรรมรัตน์	8,524	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเอนก ไกรทอง	8,168	พรรคประชากรไทย
เขตบางรัก	นายอุสมาน ชัยสิทธิ์	3,460	พรรคพลังธรรม
	พ.อ.ต.พันธุ์ศักดิ์ พันธุ์ภักดีติสกุล	3,449	พรรคพลังธรรม
	นางอัมพวัน โชติพิมพ์	3,412	พรรคพลังธรรม
	นายคณิต สร กาศิป์	3,386	พรรคพลังธรรม
	นางสาวสุรีย์ เสาวภา	3,386	พรรคพลังธรรม
	นายสมศักดิ์ ชาร์ักษ์	3,324	พรรคพลังธรรม
	นายปัญญาพล พรหมทอง	3,264	พรรคพลังธรรม
เขตปทุมวัน	นายพันธุ์เต็ม คหนุรักษ์	3,543	พลังพลังธรรม
	นายจักรพงษ์ เจริญพงศ์	3,466	พลังพลังธรรม
	นายนิพนธ์ คันทรง	3,433	พลังพลังธรรม
	นายวันชัย โตกลม	3,421	พลังพลังธรรม
	นายสำอาง พุ่มมะลิ	3,417	พลังพลังธรรม
	นายสถาพร กาญจนวงศ์	3,405	พลังพลังธรรม
	นางกนกวรรณ คงสมจิตต์	3,341	พลังพลังธรรม
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	นายอนุรักษ์ อุณหกานต์	4,424	พลังพลังธรรม
	นายสุพร สุขมะโน	4,351	พลังพลังธรรม
	นางมะลิ วงษ์คุณ	4,284	พลังพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายพนดล เพิ่มพิทยา	4,203	พลังพลังธรรม
	นายเจริญ มงคลเจริญ	4,155	พลังพลังธรรม
	นายชาญชัย เบญจศีลรักษ์	4,071	พลังพลังธรรม
	นายภัทรนันท์ เดือนจันทร์ฉาย	3,974	พลังพลังธรรม
เขตพระโขนง	นางมาลา ประคองจิตร	6,768	พลังพลังธรรม
	นายวรยุทธ สืบชมภู	6,639	พลังพลังธรรม
	นายอมร พิกุลงาม	6,556	พลังพลังธรรม
	นายณัฐพล วนาโรจน์	6,533	พลังพลังธรรม
	นายเฉลิมพล สิริวัฒน์	6,482	พลังพลังธรรม
	นายสุรวิรุ์ บุญราช	6,432	พลังพลังธรรม
	นายชำนาญ ธิบดี	6,430	พลังพลังธรรม
	นายปราโมทย์ ธรรมคุณากร	6,281	พลังพลังธรรม
เขตยานนาวา	นายไพศาล เศตะพราหมณ์	5,458	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสกันธ์ กัปปิยจรรยา	5,453	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอดุลย์ จรุงพุ่มศิริ	5,429	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวัฒนา คุ้มรอด	5,422	พรรคประชาธิปัตย์
	นางอชันทน์ กรอบเพชร	5,407	พรรคประชาธิปัตย์
	นายดำรงค์ ศรีเดือนดาว	5,388	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเอกศักดิ์ สังข์บุญย์	5,385	พรรคประชาธิปัตย์
เขตสัมพันธวงศ์	นางสาวอรทัย กาญจนชูศักดิ์	ดูหมายเหตุ ท้ายตาราง	พรรคพลังธรรม
	นายเอี่ยม กীরตะเมคินทร์	4,631	พรรคพลังธรรม
	นายฐิติกร ขอบชัย	4,598	พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายวันชัย เกียรติชัยวุฒิ	4,567	พรรคพลังธรรม
	นายสมศักดิ์ เลิศอัษฎมงคล	4,550	พรรคพลังธรรม
	นายประสิทธิ์ ดุษฎีสุนทรสกุล	4,539	พรรคพลังธรรม
	นายวินิจ สิงห์เสนห์	4,537	พรรคพลังธรรม
เขตพญาไท	นายสุชาติ วิริยานุภาพพงศ์	5,017	พรรคพลังธรรม
	นางประเทืองศรี ต่วนสูงเนิน	5,984	พรรคพลังธรรม
	นายสุนทร สุนทรธรรม	4,942	พรรคพลังธรรม
	นายไพฑูรย์ ภิณินผา	4,861	พรรคพลังธรรม
	นายอัจฉริย์ ถิติปรีวัตร์	4,835	พรรคพลังธรรม
	นายบัณฑิต มฤคพิทักษ์	4,820	พรรคพลังธรรม
	นายทรงศักดิ์ ทัพพันธุ์	4,817	พรรคพลังธรรม
	นายอดิศร รักษาวงศ์	4,785	พรรคพลังธรรม
เขตธนบุรี	นางสรวง ทรัพย์งาม	10,903	พรรคพลังธรรม
	นางสาวประภาศรี กรองการุณย์	10,899	พรรคพลังธรรม
	นายศิวาวงษ์ ตะนูลานนท์	10,806	พรรคพลังธรรม
	นายสมชาย เอี่ยมมงคลสกุล	10,791	พรรคพลังธรรม
	นายสุพจน์ เรืองแสงเพ็ญ	10,737	พรรคพลังธรรม
	นายประสาน เลิศสุชีเกษม	10,715	พรรคพลังธรรม
	นางสาวพวงผกา ภาวนาภรณ์	10,674	พรรคพลังธรรม
	นายสถิตย์ สถาพรภักดีไทย	10,632	พรรคพลังธรรม
เขตบางกอกใหญ่	นายวรเชษฐ์ วิรุฬนวนวงศ์	6,022	พรรคพลังธรรม
	นายสมชาย เทียมเมือง	5,962	พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายวิเชียร เลิศรัตน์สกุล	5,956	พรรคพลังธรรม
	นายประถมพันธ์ คำนักดิษฐ์	5,940	พรรคพลังธรรม
	นายวิชัย สุธีรวงศ์กุล	5,924	พรรคพลังธรรม
	นายวิชัย หุตังคบดี	5,869	พรรคพลังธรรม
	นาวาตรี ศิริวัฒน์ ปิตโตรา	5,853	พรรคพลังธรรม
เขตห้วยขวาง	นายวันชัย สุปสร้อยสิน	4,219	พรรคพลังธรรม
	นายสุนทร ผลสุข	4,213	พรรคพลังธรรม
	นางพยอม เทียรเดช	4,121	พรรคพลังธรรม
	นายประวิทย์ พรหมทอง	4,032	พรรคพลังธรรม
	นายสุทิน อินทรนก	4,005	พรรคพลังธรรม
	นายพินิต ฤทธิ์ลอย	3,969	พรรคพลังธรรม
	นายจำรัส โสภณ	3,962	พรรคพลังธรรม
เขตคลองสาน	นายวีระ แชนุนทศ	5,398	พรรคพลังธรรม
	นายสรศักดิ์ สมเกียรติเจริญ	5,398	พรรคพลังธรรม
	นายวิชัย ปรีดาวงศาการ	5,355	พรรคพลังธรรม
	นายประกอบ เปรมรุ่งเจตน์	5,326	พรรคพลังธรรม
	นายศักดิ์ ห่อสกุลกล	5,282	พรรคพลังธรรม
	นายธำรงค์ แยมบุญเรือง	5,226	พรรคพลังธรรม
	นายฉัตร ฉุยเข้มชื่น	5,210	พรรคพลังธรรม
เขตตลิ่งชัน	นายสกุล โตโสภณ	7,033	พรรคประชากรไทย
	นายเฉลิมพล สุขมาก	6,739	พรรคประชาธิปไตย
	นางส้มแก้ว แจ่มประเสริฐ	6,563	พรรคประชากรไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสุโหง แสงสุข	6,533	พรรคประชาธิปัตย์
	นางบุญมา ยินดีธรรม	6,359	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประจวบ งามปลั่ง	6,372	พรรคประชากรไทย
	นายอำพล เทียนกุล	6,233	พรรคประชากรไทย
เขตบางกอกน้อย	นายพงศ์พันธุ์ ปัญญานันท์	7,726	พรรคประชากรไทย
	นายนำชัย ฤทธิ์ภักดิ์	7,707	พรรคประชากรไทย
	จำเริญวิทย์ สกลวัฒนะ	7,693	พรรคประชากรไทย
	นายสมภพ วุฒกนก	7,667	พรรคประชากรไทย
	นายสมพงษ์ พงศ์พิยะ	7,624	พรรคประชากรไทย
	นายประสิทธิ์ ปฐมรัตน์	7,611	พรรคประชากรไทย
	นายวิเอน สุนทรสนาน	7,608	พรรคประชากรไทย
	นายอำนาจ อึ้งนพพรกุล	7,484	พรรคประชากรไทย
เขตบางขุนเทียน	นายบำรุง รักท้วม	6,892	พรรคประชากรไทย
	นายนิเวศ เมฆสุวรรณ	6,771	พรรคประชากรไทย
	นายยอน ใจสุวรรณ	6,687	พรรคประชากรไทย
	นายวินัย ม่วงไช้	6,642	พรรคประชากรไทย
	นายบรรหาร พิมพ์ทอง	6,479	พรรคประชากรไทย
	นายณรงค์ โตรีน	6,428	พรรคประชากรไทย
	นายสุพจน์ ภูมิใจตรง	6,166	พรรคประชากรไทย
เขตภาษีเจริญ	นายเพทาย จั่นเผื่อน	18,036	พรรคกิจสังคม
	นายชวลิต พิมพ์พันธุ์	17,539	พรรคกิจสังคม
	นายชัยรัตน์ ตั้งอนุรัตน์	17,458	พรรคกิจสังคม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายอรรถสิทธิ์ บุรณดิถ	17,268	พรรคกิจสังคม
	นายสุรชัย ชูสังข์	17,085	พรรคกิจสังคม
	พ.อ.อ.อุทัย ทูมาภา	16,944	พรรคกิจสังคม
	นายสมศักดิ์ มากรอด	16,582	พรรคกิจสังคม
	นายมนตรี เทวินทรภักดี	16,395	พรรคกิจสังคม
	นายณัฐพงศ์ ประดับแก้ว	15,672	พรรคกิจสังคม
เขตหนองแขม	นายยิ้ม ทรัพย์สนอง	8,920	พรรคกิจสังคม
	นางอุบล ตูลย์วณิชโรจน์	8,772	พรรคกิจสังคม
	นายพวง ปานยิ้ม	8,411	พรรคกิจสังคม
	นายสุพิน คล้ายนก	8,122	พรรคกิจสังคม
	นายสอาด กันสิงห์	8,055	พรรคกิจสังคม
	นายประเสริฐ ชื่นภิรมย์	7,229	พรรคกิจสังคม
	นายสรยุทธ เต็นดำรงกุล	6,821	พรรคกิจสังคม
เขตราษฎร์บูรณะ	นายเสวก บุญอรณะ	9,390	พรรคประชากรไทย
	นายสุเมธี วรรณศิริกุล	8,503	พรรคประชากรไทย
	นายสมัย บุญมี	8,120	พรรคประชากรไทย
	นางสรายุชล โกมลเสน	7,972	พรรคประชากรไทย
	นางสมถวิล อ่องแสงคุณ	7,878	พรรคประชากรไทย
	นายชวลิต ศิริกังกาลกุล	7,848	พรรคประชากรไทย
	นายบุญมา พิภทิม	7,807	พรรคประชากรไทย
	นายสะอาด โพธิ์จันทร์	7,436	พรรคประชากรไทย
เขตบางพลัด	นายธีระ ปานะวาสิต	5,660	พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายวรเทพ ประกาสถิต	5,616	พรรคพลังธรรม
	นายสมจิตร บัญสม	5,565	พรรคพลังธรรม
	นายอวยชัย จาตุรงค์กุล	5,539	พรรคพลังธรรม
	นายชัยวุฒ อักษรสิทธิ์	5,530	พรรคประชากรไทย
	นางสาววรรรณ ไตรวิวัฒน์	5,528	พรรคพลังธรรม
	นายเจริญ สัตยวาทีน	5,514	พรรคพลังธรรม
เขตสาทร	นายศุภชัย ชัยพรเรืองเดช	5,833	พรรคประชาธิปัตย์
	ร.ต.ท.ประสิทธิ์ สุทธิชาติ	5,782	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิโรจน์ พรสุขศิริกุล	5,747	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพิศิษฐ์ วิริยสกุล	5,733	พรรคประชาธิปัตย์
	นายไพรินทร์ บุญศิริ	5,668	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกิตติ ประสานวงศ์วุฒิ	5,653	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชายชัย บริบูรณ์ธวัช	5,642	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางซื่อ	ร.ต.ต.ยงยุทธ แสงทอง	9,669	พรรคประชากรไทย
	นางชั้น ทองเพ่งพิศ	9,532	พรรคประชากรไทย
	นายประจง ช่างแรงงาน	9,495	พรรคประชากรไทย
	นางสาวอภิญญา สุนทรสาธิต	9,479	พรรคประชากรไทย
	นายทวี แสนอาจ	9,365	พรรคประชากรไทย
	นางอัจฉรา มุลานนท์	9,234	พรรคประชากรไทย
	นายบัญญัติ สนธิกร	9,126	พรรคประชากรไทย
	นายประพัฒน์ เจริญสุข	8,744	พรรคประชากรไทย
เขตบางคอแหลม	นางสาวยุพดี เกียรติรังวาร	5,754	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายชาติ แสงมาลัย	5,734	พรรคประชาธิปัตย์
	นางพรรณพร รุ่งศรี	5,706	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพงศ์ศักดิ์ สาโรวาท	5,670	พรรคประชาธิปัตย์
	นายทวีชัย อูรารุ่งโรจน์	5,639	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธนน ดารามั่น	5,620	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประสงค์ ผลพีชน์	5,584	พรรคประชาธิปัตย์
เขตประเวศ	นายหล้า เรืองรุ่งโรจน์	6,030	พรรคพลังธรรม
	นางสาวอรุณี ลี้ศักรุพ่าย	5,876	พรรคพลังธรรม
	นายอับดุลเลาะมาน มะขาว	5,665	พรรคพลังธรรม
	นายบรรณเจตน์ ทริย์พีเพิ่ม	5,538	พรรคพลังธรรม
	นายจำลอง น้อยนงเยาว์	5,532	พรรคพลังธรรม
	นายประสิทธิ์ ปิยะสกุล	5,515	พรรคพลังธรรม
	นายเราะมะมาน มานชู	5,406	พรรคพลังธรรม
เขตคลองเตย	นายอับดุลเลาะ เพ็ญรमानะ	9,608	พรรคพลังธรรม
	นายเชาวลิต วงษ์เจริญ	9,574	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประพันธ์ วิภาศุทธิ์	9,359	พรรคพลังธรรม
	นายสุรชัย จันทรสมบุรณ์	9,299	พรรคพลังธรรม
	ว่าที่ร.ต.มานัส งามทรัพย์เกษม	9,260	พรรคพลังธรรม
	นายสนธิ สุนทรปิยะกุล	9,251	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิศิษฐ์ วงษ์สุวรรณ	9,219	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประพันธ์ จิตรีheim	9,178	พรรคประชาธิปัตย์
เขตจอมทอง	นายศิริ จันทรเศรษฐ์	10,697	พรรคประชากรไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายอวยชัย ไวกุลตรี	10,475	พรรคประชากรไทย
	นายเมี้ยน บุญสารรัตน์	10,475	พรรคประชากรไทย
	นายสุรัตน์ สถิตางกูร	10,388	พรรคประชากรไทย
	นายศักดิ์สิทธิ์ วัจนรัตน์	10,329	พรรคประชากรไทย
	นายสมศักดิ์ จามิกรณ์	10,268	พรรคประชากรไทย
	นายบุญทึง สุกใส	10,262	พรรคประชากรไทย
	นายสุโนย เทียนแก้ว	10,196	พรรคประชากรไทย
เขตราชเทวี	นายมานพ หวังพล	3,584	พรรคประชากรไทย
	นายสมโภชน์ แก่นทองแดง	3,548	พรรคประชากรไทย
	นายสนั่น บุญมาเลิศ	3,552	พรรคพลังธรรม
	นายอัศวิน ชำมะโน	3,520	พรรคพลังธรรม
	นายสุรงค์ หอมจันทร์	3,512	พรรคประชากรไทย
	นายสมจิตต์ วรรณอารีย์	3,500	พรรคประชากรไทย
	นายโปร่ง บัวแย้ม	3,844	พรรคพลังธรรม
เขตสวนหลวง	นายณรงค์ รื่นภักดิ์ธรรม	4,449	พรรคพลังธรรม
	นายสามารถ ทรัพย์พจน์	4,441	พรรคพลังธรรม
	นายเกษม วงษ์ยิ้ม	4,185	พรรคประชาธิปไตย
	นายเอกรินทร์ อยู่บำรุง	4,181	พรรคพลังธรรม
	นายมณฑิเตอร์ อินทร์น้อย	4,169	พรรคพลังธรรม
	นายประสาธ บัลลังน้อย	4,135	พรรคพลังธรรม
	นายทองสุข นาคนาวา	4,082	พรรคประชาธิปไตย
เขตดินแดง	นายชวลิต เทียรเดช	9,286	พรรคพลังธรรม

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสันติภาพ ทองสำราญ	8,186	พรรคพลังธรรม
	นางอัญชลี วนะทอง (แพทยานนท์)	9,015	พรรคพลังธรรม
	นายสันติ ชาวสวนกล้วย	9,005	พรรคพลังธรรม
	นางวิมล เจริญย์	8,965	พรรคพลังธรรม
	นายออง พรหมรักษา	8,962	พรรคพลังธรรม
	นายชูพงษ์ เพชรทัต	8,952	พรรคพลังธรรม
	นายณรงค์ศักดิ์ สิทธิพรหม	8,947	พรรคพลังธรรม

ที่มา : ปรับปรุงจาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

หมายเหตุ : นางสาวอรทัย กาญจนชูศักดิ์ เขตสัมพันธวงศ์ ลาออกเมื่อ 3 มิถุนายน 2538 และในเอกสารของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานครนั้นไม่ได้ใส่คะแนนเสียงที่ได้รับของนางสาวอรทัย กาญจนชูศักดิ์ไว้ (เอกสารเข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html)

ตารางที่ 7.46 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2541 (มีการเลือกตั้ง 14 เขต การปกครอง)

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตบางเขน	นายจรินทร์ คงสกุล	6,046	พรรคประชากรไทย
	นางสาวสายสุณี นกทอง	5,726	พรรคประชากรไทย
	นายสมศักดิ์ คล้ายประยงค์	5,717	พรรคประชากรไทย
	นางสาวอุบลรัตน์ เพ็งสุข	5,711	พรรคประชากรไทย
	นายธนัท โชคชนไพศาล	5,711	พรรคประชากรไทย
	นายสมปอง บุญคุ้ม	5,565	พรรคประชากรไทย
	พันตรีเฉลิมเกียรติ ไชยวงษ์	5,333	พรรคประชาธิปไตย
	นายสัมภาษณ์ มีฤกษ์	5,327	พรรคประชากรไทย
เขตบางกะปิ	นายเฉลิมชัย ฉิมหิรัญ	10,594	กลุ่มพลังไทย
	นายวรารณ บัญมาเลิศ	10,515	กลุ่มพลังไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายประดิษฐ์ อภิวัฒน์ชาติ	10,420	กลุ่มพลังไทย
	นางกุลศรี ขาววิจิตร	10,413	กลุ่มพลังไทย
	นายณรงค์ศักดิ์ เลี้ยวเจริญ	10,341	กลุ่มพลังไทย
	นางสาวจันทรา เอมมณีรัตน์	10,261	กลุ่มพลังไทย
	นายศุภชัย หวังภษิต	10,125	กลุ่มพลังไทย
เขตมีนบุรี	นายปิยะ มินชัยนันท์	8,829	กลุ่มพัฒนาเขตมีนบุรี
	นายบุญมี นิและ	7,007	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวดวงพร ยิ้มเจริญ	6,999	กลุ่มพัฒนาเขตมีนบุรี
	นายแปลก มาลีสี	6,961	กลุ่มบ้านมิตรภาพ
	นายสุเทพ ลาวัง	6,896	กลุ่มพัฒนาเขตมีนบุรี
	นายสมชาย วงษ์มา	6,834	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอวยชัย ปิยธรรมชัย	6,676	กลุ่มบ้านมิตรภาพ
เขตลาดกระบัง	นายชิน พ่วงรอด	9,827	กลุ่มบ้านมิตรภาพ
	นางสาวนุชนาฏ หุ่นอยู่	9,709	กลุ่มบ้านมิตรภาพ
	นางศรีณีย์พร มีสุข	9,191	กลุ่มบ้านมิตรภาพ
	นายพงศ์ศักดิ์สำเร็จวานิชย์	8,763	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพงศธร สอนดี	8,162	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุธี สำเร็จวานิชย์	8,044	พรรคประชาธิปัตย์
	นายทวี สีน้าเงิน	7,566	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบึงกุ่ม	นางสาวอนงค์ สุวรรณน้อย	11,013	กลุ่มพลังไทย
	นายอัมรินทร์ แก้วโชติ	10,915	กลุ่มพลังไทย
	นายสมศักดิ์ หวังทอง	10,891	กลุ่มพลังไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสำราญ เพ็ญศิริวรทรัพย์	10,850	กลุ่มพลังไทย
	นางอำไพ เกตุสุวรรณ	10,711	กลุ่มพลังไทย
	นายประเสริฐสุข โต๊ะเก็ง	10,561	กลุ่มพลังไทย
	นางสาวสายสุดา อ้นสุวรรณ		
เขตจตุจักร	นายภฤชวัฒน์ อารมณ์ศิริ	9,573	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอาสา รังสิมาพิสุทธิ์	9,572	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประยูร สงแก้ว	9,553	พรรคประชาธิปัตย์
	นายหวิง ทรัพย์แดง	9,523	พรรคประชาธิปัตย์
	ด.ต.สามารถ ศรีเงินยวง	9,464	พรรคประชาธิปัตย์
	นายโสภณ แทนศิริ		
	นายสมคิด ด้วยเงิน		
	นายเพทาย พานิกุล		
เขตดอนเมือง	นายการุณ โหสกุล	5,777	พรรคประชากรไทย
	นายวรรณนะ(จักรทอง) เกิดนาค	5,625	พรรคประชากรไทย
	นายนิทัศน์ มีคุณ	5,588	พรรคประชากรไทย
	นายเชื้อ พัวไพบูลย์วงศ์	5,478	พรรคประชากรไทย
	นายอนันต์ หุ่นโต	5,392	พรรคประชากรไทย
	นางสมหมาย โสภณดิเรกรัตน์	5,363	พรรคประชากรไทย
	นางอัมพร โสภณดิเรกรัตน์	5,277	พรรคประชากรไทย
เขตลาดพร้าว	นายประสิทธิ์ ไตรรัตน์	7,102	กลุ่มประชาธิปัตย์
	นายชะภา ทุยไธสง	6,881	กลุ่มประชาธิปัตย์
	นายปรีดี นกงาน	6,860	กลุ่มประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางสาวพรทิพย์ วิสิฐศักดิ์ชัย	6,842	กลุ่มประชาธิปไตย
	นายจรงค์ พิธีรังษี	6,840	กลุ่มประชาธิปไตย
	นายอานนท์ สงวนวงศ์	6,818	กลุ่มประชาธิปไตย
	นางสาวบุณชริกา ประสงค์ดี	6,813	กลุ่มพลังไทย
เขตหลักสี่	นายสิทธิชัย แม้นเจริญ	6,302	พรรคประชาธิปไตย
	นางนิภาวรรณ จ้อยเอม	6,302	พรรคประชาธิปไตย
	นายวุฒิชัย เนียมมอบป็น	6,274	พรรคประชาธิปไตย
	นายสุทธิพันธ์ ศิวพิทักษ์	6,248	พรรคประชาธิปไตย
	นายชาติณรงค์ ธนวัฒน์ไตรภพ	6,240	พรรคประชาธิปไตย
	นายสมานจิตต์ สิงหะไชย	6,233	พรรคประชาธิปไตย
	นายนรินทร์ จำรัสฉาย	6,150	พรรคประชาธิปไตย
เขตสายไหม	พ.อ.อ. บุญพา หินอ่อน	5,465	พรรคประชากรไทย
	นายสำราญ แม้นเหมือน	5,277	พรรคประชากรไทย
	นายมงคล อุ่มบางตลาด	5,253	พรรคประชากรไทย
	นายสมร ชีวะพงษ์	5,133	พรรคประชากรไทย
	นายสุรัตน์ ชีวะพงษ์	5,131	พรรคประชากรไทย
	นายสมคิด ผลศิลป์	5,103	พรรคประชากรไทย
	นายจินดา สุพรรณ		
เขตคันนายาว	นายทวิช อารีเยกิจโกศล	5,301	กลุ่มพลังไทย
	นายชวลิต ฐปสุวรรณ	5,275	กลุ่มพลังไทย
	นางสาวอำนวยการ ปรมาธิกุล	5,223	กลุ่มพลังไทย
	นางเทียมจันทร์ อุทัยไพศาลวงศ์	5,197	กลุ่มพลังไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางประทีน สังข์ทอง	5,098	กลุ่มพลังไทย
	นายลี ศิริระ	5,015	กลุ่มพลังไทย
	นายอภิวัฒน์ ไร่เพย		
เขตสะพานสูง	นายหวังเฮม เสน่หา	6,463	กลุ่มพลังไทย
	นางสาวสายพิน คำศรี	6,320	กลุ่มพลังไทย
	นายเราะมาน มานชู	6,297	กลุ่มพลังไทย
	นายอุทร หิรัญฤทธิ์	6,170	กลุ่มพลังไทย
	นางสาวบุปผา ดุลยเสนี	6,162	กลุ่มพลังไทย
	นายสาหัส หวังพิทักษ์	6,078	กลุ่มพลังไทย
	นางสาวสุกัญญา ดาราฉาย	6,069	กลุ่มพลังไทย
เขตวังทองหลาง	นายจิรภัทร ปัญญาเนรมิตดี	7,952	กลุ่มพลังไทย
	นายพิชิตชัย ดิลกศรี	7,952	กลุ่มพลังไทย
	นางปราณี กั้นชั้น	7,947	กลุ่มพลังไทย
	นายทินกร นันทรัตน์	7,877	กลุ่มพลังไทย
	นายสันต์ วงษ์สันต์	7,873	กลุ่มพลังไทย
	นายวีระยุทธ มีนะโยธิน	7,832	กลุ่มพลังไทย
	นายบุญธรรม รัตน์รอดกิจ	7,776	กลุ่มพลังไทย
เขตคลองสามวา	นางสว่าง หมดสะและ	9,687	กลุ่มบ้านมิตรภาพ
	นายชูศิษฐ์ แยมเกษร	9,012	กลุ่มบ้านมิตรภาพ
	ส.อ.หญิงสุทิพย์วดี(วิจิตรา) สุขเขียว	8,761	กลุ่มบ้านมิตรภาพ
	นายบุญธรรม สร้อยสน	8,680	กลุ่มบ้านมิตรภาพ
	นายทวีชัย ประเสริฐกรรม	7,448	กลุ่มบ้านมิตรภาพ

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายมานิต พ่วงรอด	7,412	กลุ่มบ้านมิตรภาพ
	นายชนะพล กาจคนอง	7,184	กลุ่มบ้านมิตรภาพ

ที่มา : ปรับปรุงจาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

หมายเหตุ : ข้อมูลส่วนใหญ่ให้นำมาจากเอกสารของ สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html ส่วนช่องที่เป็นสีเทา หมายถึง ข้อมูลไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่มีข้อมูลในเอกสารที่ลงในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร หรืออาจเนื่องจากเอกสารต้นทางที่ลงไว้ในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานครนั้นเป็นเอกสารที่ถ่ายตกหล่น

ตารางที่ 7.47 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2541 (มีการเลือกตั้ง 36 เขต การปกครอง)

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตพระนคร	นายอนันต์ชัย เตชะพิกษ์ศาสน์	5,842	กลุ่มมตงาน
	นางภรดา เพชรจำรัส	5,842	กลุ่มมตงาน
	นายสุภชัย ทองผจง	5,828	กลุ่มมตงาน
	นายอภิรักษ์ รัตนสุคนธ์	5,809	กลุ่มมตงาน
	ร.ต.ต. แสง แสนสวาท	5,782	กลุ่มมตงาน
	นายสุติพงษ์ ธนโกเศศ	5,763	กลุ่มมตงาน
	นายชาติชาย วิริยะพานิช	5,500	กลุ่มมตงาน
เขตดุสิต	นายอัศวิน ต้นวีระพงศ์ศิริ	7,132	กลุ่มมตงาน
	น.ต. สร้อย สร้อยศรี	7,064	กลุ่มมตงาน
	ร.ต.ต. จวง ญวงษ์ศรี	7,044	กลุ่มมตงาน
	นายไชยยศ เรืองใจ	6,999	กลุ่มมตงาน
	นายจำเนียร ผิวขำ	6,998	กลุ่มมตงาน
	นายสุเทพ ศิริวงค์นภา	6,980	กลุ่มมตงาน
	นายไพฑูรย์ วงศ์สุวรรณ	6,949	กลุ่มมตงาน

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางสาวปิยาณี กังวาฬกุล	5,597	กลุ่มพลังไทย
เขตหนองจอก	นายไพโรจน์ อิศระเสรีพงษ์	13,711	กลุ่มบ้านมิตรภาพ
	นายสรารุช ทับแล	13,060	กลุ่มบ้านมิตรภาพ
	นายณรงค์ รัสมิ์	12,986	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวสันต์ กระจงทอง	12,538	พรรคประชาธิปัตย์
	นายละเต็บ มูอำหมัด	11,674	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอุทร พันธุ์สอาด	11,572	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมภพ นิยมธรรมรัตน์	11,302	กลุ่มบ้านมิตรภาพ
เขตบางรัก	นายสุภชัย แก้วสีมรกต	4,272	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจิตติ นาคะรัตนากร	4,267	พรรคประชาธิปัตย์
	นายศักดิ์สิทธิ์ วรกิจรุ่งโรจน์	4,252	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุรชัย สิทธิญาณิชย์	4,239	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเจริญชัย พรเทพสุขสม	4,225	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมศักดิ์ รัตนกังวานวงศ์	4,224	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพีระพงศ์ หารรรพรพงศ์	4,200	พรรคประชาธิปัตย์
เขตปทุมวัน	นายนิพนธ์ คันทรง	4,700	กลุ่มพลังไทย
	นายจักรพงษ์ เจริญพงศ์	4,620	กลุ่มพลังไทย
	นายพันธุ์เดิม คन्हุรักษ์	4,580	กลุ่มพลังไทย
	นายสมศักดิ์ อัจจิกุล	4,572	กลุ่มพลังไทย
	นายสมนึก คำวิลัย	4,528	กลุ่มพลังไทย
	นายอนพัทธ์ พุ่มมะลิ	4,524	กลุ่มพลังไทย
	นายนพพร คนไทย	4,479	กลุ่มพลังไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	นายชาญชัย เบญจศีลรักษ์	5,906	กลุ่มพลังไทย
	นางมะลิ วงษ์คุณ	5,876	กลุ่มพลังไทย
	นายสมบัติ ศรีอาคาร	5,862	กลุ่มพลังไทย
	นายเจริญ มงคลเจริญ	5,850	กลุ่มพลังไทย
	นางสาวพรพิมล ตั้งเทียนทอง	5,826	กลุ่มพลังไทย
	นายภัทรนันท์ เตือนจันทร์ฉาย	5,751	กลุ่มพลังไทย
	นายธงชัย เถียรทอง	5,743	กลุ่มพลังไทย
เขตพระโขนง	นางสาวอรวรรณ โพธิศรี	8,888	พรรคประชาธิปัตย์
	นายตรีสิทธิ์ ศิริวรรณ	8,763	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุริยะ บุชรรัตน์โกเมน	8,729	พรรคประชาธิปัตย์
	นางปรียาภา คำจร	8,658	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอาคม สุทธากร	8,575	พรรคประชาธิปัตย์
	นายปรีชา จันทร์ทรง	8,449	พรรคประชาธิปัตย์
	พ.อ.อ. ประกิจ อินทร์อ่อน	8,285	พรรคประชาธิปัตย์
เขตยานนาวา	นางอักษนันท์ กรอบเพชร	10,225	พรรคประชาธิปัตย์
	นายไพศาล เศตะพราหมณ์	10,119	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวัฒนา คุ่มรอด	10,064	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมเกียรติ ปัญญาธารา	10,003	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเอกศักดิ์ สังข์บุญย์	9,958	พรรคประชาธิปัตย์
	นายดำรงค์ ศรีเดือนดาว	9,922	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอุทัย กนกภูมิพงศ์	9,881	พรรคประชาธิปัตย์
เขตสัมพันธวงศ์	นายวีรสิทธิ์ เกียรติมหาคุณ	5,144	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางสาววัชรารภรณ์ อารีวงศ์	5,135	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุรเดช ดวงประเสริฐดี	5,126	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวอรอนงค์ กาญจนชูศักดิ์	5,113	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกำธร ชีพชัยอิสสระ	5,090	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมชาติ เลิศลิขิตธนิตกุล	5,025	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวันชัย เกียรติชัยวุฒิ	4,893	พรรคประชาธิปัตย์
เขตพญาไท	นายอาณัติ ปัทมาคม	5,501	กลุ่มมตงาน
	นายนำชัย นุ่นจันทร์	5,488	กลุ่มมตงาน
	นายวีรชัย พิษขุนทด	5,415	กลุ่มมตงาน
	นายพรชัย ธาตวากร	5,351	กลุ่มมตงาน
	นายพีรพล กนกวลัย	5,350	กลุ่มมตงาน
	นายนิเวศน์ เอกเลิศล้ำตระกูล	5,276	กลุ่มมตงาน
	นางพัทยา คำนวนนทิพย์	5,270	กลุ่มมตงาน
เขตธนบุรี	นายประสาน เลิศสุขีเกษม	13,301	กลุ่มมตงาน
	นายสมเกียรติ กันทรวารากร	13,082	กลุ่มมตงาน
	นายสมชาย เตมีศิลป์	13,020	กลุ่มมตงาน
	นางสาวประภาศรี กรองการุณย์	12,983	กลุ่มมตงาน
	นายธนสาร สุวรรณชัยทัศน์	12,684	กลุ่มมตงาน
	นายรัชต์ โภญจนาท	12,646	กลุ่มมตงาน
	นายบุญไชย สิริศรีสัมพันธ์	12,460	กลุ่มมตงาน
	นายสุวรรณ เอี่ยมสุขนันท์	12,365	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางกอกใหญ่	นายสมชาย เทียมเมือง	8,938	กลุ่มมตงาน

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายชัยชาญ ช่วยชู	8,816	กลุ่มมตงาน
	นายสังัด เอกา	8,816	กลุ่มมตงาน
	นายอัครเดช วรศรี	8,671	กลุ่มมตงาน
	นางรุ่งทิวา เลิศสุภิเกษม	8,656	กลุ่มมตงาน
	นายมีศักดิ์ ชมภูสาร	8,447	กลุ่มมตงาน
	นายประมพันธ์ คำนักดิษฐ์	8,356	กลุ่มมตงาน
เขตห้วยขวาง	นายสุนทร ผลสุข	7,233	กลุ่มมตงาน
	นายจำแลง มุสิกะ	7,014	กลุ่มมตงาน
	นายรินทร์ เรียนวัฒนา	6,977	กลุ่มมตงาน
	นายกลยุทธ อินทรแป้น	6,863	กลุ่มมตงาน
	นายจำลอง เพชรมณี	6,835	กลุ่มมตงาน
	นายชาญวุฒิ บุญเลิศ	6,582	กลุ่มมตงาน
	นายพรพล บุณนาค	6,510	กลุ่มมตงาน
เขตคลองสาน	นายชิงชัย บัณฑราภิวัดน์	10,271	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพิสุทธิ์ อนุชาชาติ	10,064	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมศักดิ์ ตันตินราศักดิ์	9,984	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิจิตร ตุ่มกลีบ	9,928	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมชาย เต็มไพบูลย์กุล	9,155	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเพิ่มยศ ม่วงมณี	9,730	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประดิษฐ์ วานิชานันท์	9,562	พรรคประชาธิปัตย์
เขตตลิ่งชัน	นายประจวบ งามปลั่ง	8,472	พรรคประชาธิปัตย์
	จ.ส.อ. ทวี อยู่แจ้ง	8,694	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายจรัล แก้วเหล็ก	8,556	พรรคประชาธิปัตย์
	นางบุญมา ยินดีธรรม	8,438	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวรภัทร สุนทรพลิน	8,331	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอิทธิกร ปริญญาจารย์	8,320	พรรคประชาธิปัตย์
	นายไชยณรงค์ ล้อทองคำดี	8,266	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางกอกน้อย	นายบุญเกียรติ จิรังนิมิตสกุล	9,502	กลุ่มมตงาน
	นายเจริญ เฟื่องอักษร	9,501	กลุ่มมตงาน
	นายบุญเกียรติ เจนบุญลาภ	9,468	กลุ่มมตงาน
	นายเสน่ห์ สวนพราย	9,315	กลุ่มมตงาน
	นายประกิจ ศุภวิทยาโกตี	9,311	กลุ่มมตงาน
	นายจรัสศักดิ์ ข้าแสง	9,283	กลุ่มมตงาน
	นายประสิทธิ์ ปฐมรัตน์	9,273	กลุ่มมตงาน
	นายสุวิทย์ โกวิทเจริญสุข	9,270	กลุ่มมตงาน
เขตบางขุนเทียน	นายยอน ใจสุวรรณ	7,345	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวินัย ม่วงไข่	7,300	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญสุข คุ่มผิวดำ	7,055	พรรคประชาธิปัตย์
	นายแสงชัย จันทร์ทอง	6,951	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมชาย ใจสุวรรณ	6,932	กลุ่มพลังไทย
	นายไพศาล แม้นสมุทรใจ	6,913	พรรคประชาธิปัตย์
	นายนพดล ฉายชัยภูมิ	6,716	พรรคประชาธิปัตย์
เขตภาษีเจริญ	นายกิตติศักดิ์ เต่าประเสริฐ	13,625	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธนพนธ์ ดอนอ้อย	13,349	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางกุลยา งามพรสุขสวัสดิ์	13,178	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธนู ปั้นบริสุทธิ์	12,976	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสนั่น ปรากฏามเปล่ง	12,639	พรรคประชาธิปัตย์
	พล ฯ อนันต์ เลิศทวีวัฒนา	12,398	พรรคมวลชน
	นายอภิรมย์ นาราช	12,383	พรรคมวลชน
เขตหนองแขม	นายนิกร ชิมรส	12,677	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพรชัย เพชรชู	12,106	พรรคประชาธิปัตย์
	นายฮารุน มุหมัดอาลี	12,103	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมคิด ผลหว่า	11,930	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกวี ปานเกษม	11,716	พรรคประชาธิปัตย์
	นางอุบล ตุลย์วณิชโรจน์	11,636	พรรคมวลชน
	นายพวง ปานยิ้ม	11,544	พรรคมวลชน
เขตราษฎร์บูรณะ	นายเสวก บุญอรณะ	6,086	พรรคประชาธิปัตย์
	นางอรพรรณ ยอดจันทร์	6,047	พรรคประชาธิปัตย์
	นายดิศักดิ์ ชัยชนะ	5,902	พรรคประชาธิปัตย์
	นายมงคล ไคว้วัฒนวงษ์รักษ์	5,819	พรรคประชาธิปัตย์
	นายขวลิต ศิริกังวาลกุล	5,730	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุวรรณ เสรีกลีชน	5,684	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสินชัย เจริญวัลย์	5,591	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางพลัด	นายมานโซ เพ็ชรทองคำ	7,847	กลุ่มมตงาน
	นางวิภา ผ่องอักษร	7,838	กลุ่มมตงาน
	นายบริพัตร ภูมิสิงห์ชัย	7,748	กลุ่มมตงาน

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางสาวกานต์มณี ธารรัตน์	7,693	กลุ่มมตงาน
	นายมนูญ นกยูงทอง	7,586	กลุ่มมตงาน
	นางศศศรีณีย์ นิยมสมาน	7,505	กลุ่มมตงาน
	นายศิลาธรรม พัชรประกาย	7,454	กลุ่มมตงาน
เขตสาทร	นายชาญชัย บริบูรณ์ธวัฒน์	11,118	พรรคประชาธิปัตย์
	นายต่อพงษ์ พุทธิบุชา	11,099	พรรคประชาธิปัตย์
	นายศุภชัย ชัยพรเรืองเดช	11,040	พรรคประชาธิปัตย์
	นายไพรินทร์ ปุญศิริ	10,969	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอรุณ สุทธิชาติ	10,902	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชลธาร ศीलประภา	10,827	พรรคประชาธิปัตย์
	ร.ต.ท. ประสิทธิ์ สุทธิชาติ	10,792	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางซื่อ	นายสุรเลิศ ไวย์ลิกรี	13,083	กลุ่มมตงาน
	นางมณฑนา สาครบุตร	12,971	กลุ่มมตงาน
	นายสุรพล ศิริสุทธิเดชา	12,904	กลุ่มมตงาน
	นายแพทย์สุกิจ จำปาเงิน	12,814	กลุ่มมตงาน
	นายณรงค์ อุ่นแพทย์	12,668	กลุ่มมตงาน
	นายศราวุฒิ บุตรวงศ์	12,563	กลุ่มมตงาน
	นายประพัฒน์ เจริญสุข	12,551	กลุ่มมตงาน
	นายมงคล ผลพานิชย์	12,542	กลุ่มมตงาน
เขตบางคอแหลม	นายศิลป์ชัย อับดุลเลาะห์	11,959	กลุ่มพลังไทย
	นายพงศ์ศักดิ์ สาโรวาท	11,836	กลุ่มพลังไทย
	นายบัลลังก์ นันทิวชิรินทร์	11,750	กลุ่มพลังไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางอุดมลักษณ์ จันทร์มา	11,665	กลุ่มพลังไทย
	นายสุติน อับดุลเลาะมาน	11,662	กลุ่มพลังไทย
	นางสาวมณี ดิลกศัภัยวิฑูร	11,627	กลุ่มพลังไทย
	นายทวี ประมวล	11,512	กลุ่มพลังไทย
เขตประเวศ	นายหล้า เรืองรุ่งโรจน์	12,549	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมคิด เจริญสุข	12,350	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมชาย อารงศรีสุข	12,132	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกิตติพงศ์ เจียมกิจรุ่ง	12,018	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกำกับ เบญญาพล	11,990	พรรคประชาธิปัตย์
	นายไชยณรงค์ ทรงศิริ	11,884	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสำอานค์ ทิพวัลย์	11,623	พรรคประชาธิปัตย์
เขตคลองเตย	นายเจน หิมะทองคำ	8,887	กลุ่มมตงาน
	นายสมเกียรติ สีแดง	8,468	กลุ่มมตงาน
	นางมาลินี วงศ์ลีเจริญ	8,466	กลุ่มมตงาน
	นายอดิธร ศรีประเสริฐ	8,432	กลุ่มมตงาน
	นายถวิล เขมา	8,367	กลุ่มมตงาน
	นายสมพร ประสพผล	8,297	กลุ่มมตงาน
	นายสุรชัย จันทร์สมบุญ	8,043	กลุ่มมตงาน
	นายบำรุง สุขไย	8,029	กลุ่มมตงาน
เขตจอมทอง	นายสำราญ ตลับเพชร	16,215	กลุ่มมตงาน
	นายวีระวัฒน์ เตชะโสภณมณี	16,152	กลุ่มมตงาน
	นายธีระสาร จิตกล้า	16,044	กลุ่มมตงาน

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายไพศาล ผลวิริยะนนท์	15,940	กลุ่มมตงาน
	นายกิตติ เลาหละม้าย	15,850	กลุ่มมตงาน
	นายสุรัตน์ สถิธางกูร	15,849	กลุ่มมตงาน
	นายธวัชชัย เทียนจวง	15,547	กลุ่มมตงาน
	นายเลียง ใจเลียง	15,537	กลุ่มมตงาน
เขตราชเทวี	นายโปรง บัวแยม	5,302	กลุ่มมตงาน
	นายอัศวิน ขำมะโน	5,179	กลุ่มมตงาน
	นายอนันต์ ขำมะโน	5,090	กลุ่มมตงาน
	นายทวีรัชฎ์ รัชไชยบุญ	4,968	กลุ่มมตงาน
	นายอมรฤทธิ์ รักชิตธนะ	4,959	กลุ่มมตงาน
	นายสุนันท์ บุปผเวส	4,884	กลุ่มมตงาน
	นายพรเทพ พงศ์วรินทร์	4,776	กลุ่มมตงาน
เขตสวนหลวง	นายพงษ์ศักดิ์ ฉายสุวรรณ	7,937	กลุ่มมตงาน
	นายสมศักดิ์ อนันตสุตร	7,843	กลุ่มมตงาน
	นายกีปลี ขุนสมาน	7,843	กลุ่มมตงาน
	นางเรณู และอรุณ	7,849	กลุ่มมตงาน
	นายณัฐวุฒิ หมดนุรักษ์	7,802	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสัน โกศล	7,559	กลุ่มมตงาน
	นายสุธี สากลาวรี	7,509	พรรคประชาธิปัตย์
เขตดินแดง	นายณรงค์ศักดิ์ สิทธิพรหม	13,452	กลุ่มพลังไทย
	นายกระเชม กัณทมณี	13,284	กลุ่มพลังไทย
	นายวินัย ไชยสาลี	13,047	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายวิเชียร รางสาท	12,931	กลุ่มพลังไทย
	นายไพรัช ชัยชาญ	12,893	กลุ่มพลังไทย
	นายมานะ ภูมิสุวรรณ	12,888	กลุ่มพลังไทย
	นายประวิทย์ ถืออยู่	12,870	พรรคประชาธิปัตย์
	นางจารุวรรณ อำไพ	12,860	กลุ่มพลังไทย
เขตวัฒนา	นายจรูญ พุ่มดอกไม้	9,729	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมาน เดชะชีพ	9,578	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสงเสริม ทรงเต๊ะ	9,403	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสิริพร ฐิติไชโย	9,263	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประสิทธิ์ รักสลาม	9,258	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจิระวัสส์ เต็มจิรเศรษฐ์	9,203	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบัญชา บุญชม	9,007	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางแค	นายบุญมี ถนอมมา	13,252	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจินดา พุ่มฤกษ์	12,591	พรรคประชาธิปัตย์
	นางพงศ์บัณฑิต วิเศษคุณธรรม	12,522	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชรัตน์ ธรรมการภักดี	12,384	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมเกียรติ เลิศวิเชียร	12,224	พรรคประชาธิปัตย์
	นางนวล อ่วมเปี่ยม	12,129	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุรพันธุ์ พึ่งธรรม	11,863	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธนารักษ์ สุขดี	11,131	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางนา	นายสุรินทร์ เกิดสำราญ	6,409	กลุ่มมตงาน
	นายเอกพล พุ่มขาว	6,258	กลุ่มมตงาน

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางสาวกฤษณา สุเทพากุล	6,239	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประทักษ์ ศิริสุนทรินทร์	6,195	พรรคประชาธิปัตย์
	นายศักดิ์ชัย กิตติธารภรณ์	6,159	กลุ่มมตงาน
	นายสมศักดิ์ ฉายายน	6,128	กลุ่มมตงาน
	นายสุรพล เพ็งรักษ์	6,022	กลุ่มพลังไทย
เขตทวีวัฒนา	นายเทอดวุฒิ ฤทธิดี	6,192	พรรคประชาธิปัตย์
	นายดวง พุ่มมาลี	6,161	พรรคประชาธิปัตย์
	นายนพสรณ์ ปคุณพลสิน	6,023	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประพันธ์พงษ์ แดงพิศ	6,002	พรรคประชาธิปัตย์
	นางเน่งน้อย ธรรมายน	5,942	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชัยสิทธิ์ ตันธนาสุวัฒน์	5,383	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมบุญ คำคม	5,784	พรรคประชาธิปัตย์
เขตทุ่งครุ	นายดำรงค์ ไมดิน	4,750	กลุ่มมตงาน
	นายอำนาจ อภิรักษ์สิทธิ์	4,683	กลุ่มมตงาน
	นายบุญมา พิภทิม	4,677	พรรคประชาธิปัตย์
	นายก้องเกียรติ โพธิ์ดำ	4,619	กลุ่มมตงาน
	นายสวัสดิ์ บุญรัตน์	4,539	กลุ่มมตงาน
	นางสาวปราณี ธรรมนิยม	4,512	กลุ่มมตงาน
	นายณรงค์ ปิณฑรัตน์วิบูลย์	4,492	กลุ่มมตงาน
เขตบางบอน	นายสมพร คงไครัด	8,736	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิชัย เกียรติสามิภักดิ์	8,704	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเสงี่ยม กลิ่นขจร	8,539	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางสาววิณาวรรณ ม่วงศิริ	8,417	พรรคประชาธิปัตย์
	นายผล พลายจันทร์	8,409	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบัญญัติ เชนชู ดิษฐโฑรัตน์	8,359	พรรคประชาธิปัตย์
	นายณรงค์ โตรีน	8,331	พรรคประชาธิปัตย์

ที่มา : ปรับปรุงจาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

ตารางที่ 7.48 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2545 (มีการเลือกตั้ง 14 เขตการปกครอง)

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตบางเขน	นายสายัณต์ จันทร์เหมือนเฟือก	14,892	พรรคไทยรักไทย
	นายเกรียงศักดิ์ ทองมา	14,848	พรรคไทยรักไทย
	นายธนัท โชครณไพศาล	14,803	พรรคไทยรักไทย
	นายประพนธ์ ไทยศรี	14,556	พรรคไทยรักไทย
	นายสมชาย เลิศประเสริฐพันธ์	14,276	พรรคไทยรักไทย
	นายสมปอง บุญเจือ	14,258	พรรคไทยรักไทย
	นายธนชาติ ประทุมสวัสดิ์	14,237	พรรคไทยรักไทย
	นายสำรวย เทียบจिरประภา	14,031	พรรคไทยรักไทย
เขตบางกะปิ	นายเฉลิมชัย ฉิมหิรัญ	11,833	พรรคไทยรักไทย
	นายวรชัย บุญมั่น	11,643	พรรคไทยรักไทย
	นายประดิษฐ์ อภิวัฒน์ชาติ	11,592	พรรคไทยรักไทย
	นางสาววัฒนาพร แสงทอง	11,552	พรรคไทยรักไทย
	นายสมเกียรติ แก้วจิ่ง	11,350	พรรคไทยรักไทย
	นายศุภชัย หวังภาษิต	11,346	พรรคไทยรักไทย
	นายณรงค์ศักดิ์ เลี้ยวเจริญ	10,916	พรรคไทยรักไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตมีนบุรี	นายปิยะ มินชัยนันท์	9,643	พรรคไทยรักไทย
	นายสุเทพ ลาวัง	9,209	พรรคไทยรักไทย
	นายจตุพล อัดศรี	8,733	พรรคไทยรักไทย
	นายกนกพล คงสอน	8,598	พรรคไทยรักไทย
	นายวิเชียร มหานุกูล	8,482	พรรคไทยรักไทย
	นายพรเทพ แสงขำ	7,420	พรรคไทยรักไทย
	นายบุญมี นิและ	6,990	พรรคประชาธิปัตย์
เขตลาดกระบัง	นายประกอบ ชื่นชม	11,696	พรรคไทยรักไทย
	นายสุรศักดิ์ ปิตรธำรง	11,199	พรรคไทยรักไทย
	นายมนัส บัวทอง	11,173	พรรคไทยรักไทย
	นายบุญยีน สุขยั้ง	10,746	พรรคไทยรักไทย
	นายประเมิน สวนสมุทร	10,610	พรรคไทยรักไทย
	นายประเสริฐ ขจรพฤษ์	10,228	พรรคไทยรักไทย
	นางฟาติมะ คร้ามวงษ์	9,324	พรรคไทยรักไทย
เขตบึงกุ่ม	นายอมรินทร์ แก้วโชติ	13,821	พรรคไทยรักไทย
	นางอำไพ เกตุสุวรรณ	13,787	พรรคไทยรักไทย
	นายศิริโชค สิริวรรณภา	13,775	พรรคไทยรักไทย
	นางภัทร์ศรี สุวิมล	13,512	พรรคไทยรักไทย
	นายอดิศักดิ์ แก้วโชติ	13,484	พรรคไทยรักไทย
	นายอัครพล แสงจันทร์	13,312	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมศักดิ์ หวังทอง	13,277	พรรคไทยรักไทย
เขตจตุจักร	นายอาสา รังสิมาพิสุทธิ์	13,193	พรรคไทยรักไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสิทธิชัย ชื่นใจเล็ก	12,934	พรรคไทยรักไทย
	นายดำรงศักดิ์ ยิ้มแย้ม	12,926	พรรคไทยรักไทย
	ว่าที่ร้อยตรีแสงอาทิตย์ เจริญลาภ	12,845	พรรคไทยรักไทย
	นายไสว น้อยจาด	12,623	พรรคไทยรักไทย
	นายอริศักดิ์ ชวงชู	12,433	พรรคไทยรักไทย
	นายสมคิด ด้วงเงิน	12,297	พรรคไทยรักไทย
	นายประยูร สงแก้ว	11,770	พรรคประชาธิปัตย์
เขตดอนเมือง	นายพงษ์ศักดิ์ กิจพิทักษ์	11,528	กลุ่มรักดอนเมือง
	นายเชื้อ พัวโพบูลย์วงศ์	11,119	กลุ่มรักดอนเมือง
	นายจักรทอง เกิดนาค	10,839	กลุ่มรักดอนเมือง
	นายสุพจน์ โสภณดิเรกรัตน์	10,625	กลุ่มรักดอนเมือง
	นายสมทรง ศิริ	10,404	กลุ่มรักดอนเมือง
	นายปัญญา น้อยไม้	10,340	พรรคไทยรักไทย
	นายสมศักดิ์ สนธิบริบูรณ์	10,201	กลุ่มรักดอนเมือง
เขตลาดพร้าว	นายดำรงศักดิ์ เหล่ารักผล	10,891	พรรคไทยรักไทย
	นายประสิทธิ์ ไตรรัตน์	10,775	พรรคไทยรักไทย
	นายณรงค์ ชุตินวงศ์ธนะพัฒน์	10,714	พรรคไทยรักไทย
	นางสุวลี ศรีทองใบ	10,641	พรรคไทยรักไทย
	นายบรรจง ดวงรัมย์	10,376	พรรคไทยรักไทย
	ว่าที่ร้อยตรีมานพ แก้วงาม	10,360	พรรคไทยรักไทย
	นายสมบุญ กกฟ้า	10,356	พรรคไทยรักไทย
เขตหลักสี่	นายอรณพ ขาวนุ่น	9,794	พรรคไทยรักไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายวุฒิชัย เนียมอบป็น	9,736	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวสร้อยทอง ชำประดิษฐ์	9,523	พรรคไทยรักไทย
	นายกมนเดช นาคประเสริฐ	9,515	พรรคไทยรักไทย
	นางมะลิวรรณ พุทธิชาติ	9,470	พรรคไทยรักไทย
	นายชนานันท์ สันทัด	9,162	พรรคไทยรักไทย
	นางสมศรี คงสุนทร	8,979	พรรคไทยรักไทย
เขตสายไหม	นายจินดา สุพรรณ	11,271	พรรคชาติพัฒนา
	นายทวีศักดิ์ อุ่มบางตลาด	11,216	พรรคชาติพัฒนา
	พ.อ.อ.บุญพา หินอ่อน	11,030	พรรคชาติพัฒนา
	นายกิตติรัช นาสวน	10,895	พรรคชาติพัฒนา
	นายอำนาจ ชัยพรประเสริฐ	10,883	พรรคชาติพัฒนา
	นางนวลศรี เสือโรจน์	10,858	พรรคชาติพัฒนา
	นายวิเชียร สิตตะวิบูล	10,636	พรรคชาติพัฒนา
เขตคันนายาว	นางสาวอำนาจ ปรมาธิกุล	8,130	พรรคไทยรักไทย
	นางยุพดี ศรีประสาน	8,115	พรรคไทยรักไทย
	นายวิฑูร มารวิชัย	8,070	พรรคไทยรักไทย
	นายอภิคม อชินีทองคำ	8,038	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวอภิรมย์ แก้วโชติ	8,017	พรรคไทยรักไทย
	นางเทียมจันทร์ อุทัยไพศาลวงศ์	7,731	พรรคไทยรักไทย
	นายประเสริฐสุข โต้ะแก้ง	7,341	พรรคไทยรักไทย
เขตสะพานสูง	นายอดุลย์ เซะวิเศษ	7,365	พรรคไทยรักไทย
	นายเราะมะมาน มานชู	7,335	พรรคไทยรักไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางสาวสายพิน คำศรี	7,134	พรรคไทยรักไทย
	นายอุตร หิรัญฤทธิ์	7,026	พรรคไทยรักไทย
	นายชนะ เหมวัน	7,003	พรรคประชาธิปัตย์
	นายราวี สิงสาทิส	6,926	พรรคไทยรักไทย
	นายสมมาศ มุลทรัพย์	6,901	พรรคประชาธิปัตย์
เขตวังทองหลาง	นายสมชาย นิยมราช	11,323	พรรคประชาธิปัตย์
	นายดำรงค์ สาทรัมย์	11,282	พรรคประชาธิปัตย์
	นายรัตพงษ์ ต่างสุข	11,188	พรรคประชาธิปัตย์
	นางพจนา ลำเรียง	11,184	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญเพ็ง บุญแถว	11,121	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประสิทธิ์ พูลชื่น	11,067	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเจริญลาภ ปั้นพินิจ	11,014	พรรคประชาธิปัตย์
เขตคลองสามวา	นายชูชาติ ประเสริฐกรรม	8,607	พรรคไทยรักไทย
	นายปัญญา หวังพิทักษ์	8,227	พรรคไทยรักไทย
	นายเสนีย์ ชูสงวน	8,152	พรรคไทยรักไทย
	นายสุวิทย์ บุญมา	8,107	พรรคไทยรักไทย
	นางวรรณมา สังข์ทอง	7,956	พรรคไทยรักไทย
	นายปกรณ์ เบญจรัตน์	7,835	พรรคไทยรักไทย
	นายสลัยมาน เจริญช่าง	7,802	พรรคประชาธิปัตย์

ที่มา : ปรับปรุงจาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

ตารางที่ 7.49 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2545 (มีการเลือกตั้ง 36 เขต การปกครอง)

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตพระนคร	นายสุติพงศ์ ธนโกเศศ	11,655	พรรคประชาธิปัตย์
	นางจรรยา ใจหุ้ม	11,345	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอนันต์ชัย เตชะพิทักษ์ศาสน์	11,316	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพิชิตชัย แซ่จิ่ง	11,289	พรรคประชาธิปัตย์
	นายทวีพร อนุตรพงษ์สกุล	11,283	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพสธร ศิริเบญจวรรณ	11,173	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิรัช หยกเล็ก	11,125	พรรคประชาธิปัตย์
เขตดุสิต	นายไชยยศ เรืองใจ	10,062	พรรคไทยรักไทย
	นายอัศวิน ต้นวีรพงษ์ศิริ	10,038	พรรคไทยรักไทย
	ส.อ.วิมล วงษ์แสงจันทร์	10,031	พรรคไทยรักไทย
	นายวิเชียร เย็นทรวง	9,926	พรรคไทยรักไทย
	นายวิชาญ หงส์นฤชัย	9,742	พรรคไทยรักไทย
	จ.ส.อ.มนัส สุวรรณพานิช	9,582	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวจันทรา เอมมณีรัตน์	9,355	พรรคไทยรักไทย
	นายชัยวุฒิ อักษรสิทธิ์	8,991	พรรคไทยรักไทย
เขตหนองจอก	นายไพโรจน์ อิศระเสรีพงษ์	11,245	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมยศ หวังอับลูเลาะ	10,863	พรรคประชาธิปัตย์
	นายดิเรก สุมาลัยศักดิ์	9,609	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสถาพร สุนัยสาทร	9,106	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเชาวฤทธิ์ พรหมดี	8,954	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญเหลือ สมานตระกูล	8,688	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายณรงค์ รัสมิ์	8,535	พรรคไทยรักไทย
เขตบางรัก	นายสุรชัย สิทธิญาณิชย์	8,383	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเจริญชัย พรเทพสุขสม	8,332	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาววิรงค์ครอง น่วมดี	8,253	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสุภาพรรณ ชิ่งดำรงค์	8,179	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบรรเจิด แสงจันทร์	8,176	พรรคประชาธิปัตย์
	นายคามิน โชติรัตน์	8,047	พรรคประชาธิปัตย์
เขตปทุมวัน	นายสุรพงษ์ ประดิษฐ์พรกุล	9,856	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวโอปอ ศิริเดช	9,799	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมชาย กรสิริพัทธ์	9,543	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสนธยา แห่งผล	9,517	พรรคประชาธิปัตย์
	นายลพ ช่างเรือน	9,496	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุวิชา ทรงชัยศิริโชติ	9,494	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิเชียร ส่งอากาศรณ์รัตน์	9,395	พรรคประชาธิปัตย์
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	นายชูเกียรติ เล็กเพ็ชร	10,761	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสิริภัทร อิงควรานูวัฒน์	10,656	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวรรณชัย วราศิริกุล	10,482	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวัฒนา วีรกิจพานิช	10,480	พรรคประชาธิปัตย์
	นายภาสกร พฤกษาชาน	10,478	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสุนีย์รัตน์ ยั่งยืนอมรฤทธิ์	10,438	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกมล พงศ์ภูมิวานิช	10,436	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตพระโขนง	นางปรียาภร คำจร	8,970	พรรคไทยรักไทย
	นายตรีสิทธิ์ ศิริวรรณ	8,946	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวอรรพรรณ โพธิศรี	8,900	พรรคไทยรักไทย
	นางประไพพรรณ วรเกริกกุลชัย	8,691	พรรคไทยรักไทย
	นายชาญเชษฐ อเนกธนบุลย์	8,567	พรรคไทยรักไทย
	นายพีระ พริงกลาง	8,338	พรรคไทยรักไทย
	นายอานนต์ ชินเวโรจน์	7,861	พรรคไทยรักไทย
เขตยานนาวา	นายวัฒนา คุ้มรอด	12,464	พรรคประชาธิปัตย์
	นายดำรงค์ ศรีเดือนดาว	12,381	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมเกียรติ ปัญญาธารา	12,163	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเดชา เศตะพราหมณ์	12,153	พรรคประชาธิปัตย์
	นางนาลนภา กรอบเพชร	12,086	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญโรจน์ อัสวพนากิจ	12,078	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอุทัย กนกภูมิพงศ์	12,067	พรรคประชาธิปัตย์
เขตสัมพันธวงศ์	นางสาวจตุพร จารุจิตจำเริญ	5,515	พรรคประชาธิปัตย์
	นายรังสรรค์ กียปัจจ์	5,373	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเอก ชุณหัชชราชัย	5,372	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกฤษดา ชวลิตสกุล	5,310	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชินเทพ กลิ่นสืบเชื้อ	5,281	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสุภาภรณ์ กนกพรกุล	5,223	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุรเดช ดวงประเสริฐ	4,589	พรรคไทยรักไทย
เขตพญาไท	นางศรีสุรางค์ เจริญสุวรรณ	5,945	พรรคไทยรักไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางสุรีย์ พรประดิษฐ์	5,863	พรรคไทยรักไทย
	นายทรงศักดิ์ ทัพพันธุ์	5,855	พรรคไทยรักไทย
	นายอดิสร รักษาวงศ์	5,831	พรรคไทยรักไทย
	นางนราพรรณ เต็มนะลี	5,789	พรรคไทยรักไทย
	นายนราพรรณ(สิทธิภูมิ) รุ่งจิรตากานต์	5,751	พรรคไทยรักไทย
	นายอรณพ วัฒนสารวิชช์	5,523	พรรคไทยรักไทย
เขตธนบุรี	นายสมเกียรติ กันทรวารากร	13,034	กลุ่มมดงาน
	นายสมชาย เตมีศิลป์	12,387	กลุ่มมดงาน
	นายบุญไชย สิริศรีสัมพันธ์	12,875	กลุ่มมดงาน
	นายสุวรรณ เอี่ยมสุขนันท์	12,792	กลุ่มมดงาน
	นายรัชต์ โภญจนาท	12,721	กลุ่มมดงาน
	นายสุบิน พันธุ์ทุมสาร	12,530	กลุ่มมดงาน
	นายวันชัย วัฒนมงคล	12,434	กลุ่มมดงาน
	นายนิพนธ์ จิตตั้งธรรมกุล	12,049	กลุ่มมดงาน
เขตบางกอกใหญ่	นายสมชาย เทียมเมือง	12,277	พรรคประชาธิปัตย์
	ประชาธิปัตย์ นายสุภชัย ทองผจง	12,213	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชัยชาญ ช่วยชู	12,209	พรรคประชาธิปัตย์
	นางรุ่งทิวา เลิศสุภิเกษม	12,186	พรรคประชาธิปัตย์
	นายมีศักดิ์ ชมพุสาร	12,077	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประถมพันธ์ คำนักดิษฐ์	12,020	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสังัด เอกา	11,678	พรรคประชาธิปัตย์
เขตห้วยขวาง	นายสุนทร ผลสุข	10,732	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายวิสุทธิ พุกพัฒนาชัย	10,657	พรรคประชาธิปัตย์
	นายน้อย วงศ์เปี้ยสัจจ์	10,534	พรรคประชาธิปัตย์
	นายนรินทร์ เรียนวัฒนา	10,505	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจำลอง เพชรมณี	10,467	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวันชัย สุปสร้อยสิน	10,270	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกลยุทธ์(ยุทธ์) อินทรแป้น	10,012	พรรคประชาธิปัตย์
เขตคลองสาน	นายสมชาย เต็มไพบูลย์กุล	10,426	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประดิษฐ์ วานิชานันท์	10,345	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิมล แฉมพัยค์	10,315	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเพิ่มยศ ม่วงมณี	10,217	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพิณิตย์ศักดิ์ นันทาพาณิชย์กุล	10,044	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิชัย ปรีดาวงศากร	9,866	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพิสุทธิ อนุชาชาติ	9,828	พรรคประชาธิปัตย์
เขตตลิ่งชัน	นายพลู กิ่งลิ้มตัน	7,079	พรรคประชากรไทย
	นายสมคิด ชุ่มปลั่ง	7,012	พรรคประชากรไทย
	นางพรทิพา สร้อยสุวรรณ	6,984	พรรคไทยรักไทย
	นายสุทธิศักดิ์ ม่วงทอง	6,916	พรรคประชากรไทย
	นายอรรถ กันภัย	6,871	พรรคประชากรไทย
	นายจรัส แก้วเหล็ก	6,859	พรรคประชาธิปัตย์
	นางณัฐภรณ์ พลับศิริ	6,835	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางกอกน้อย	นายวรินทร์ มัสโอติ	13,478	พรรคประชาธิปัตย์
	นายหฤทัย ปัทมานนท์	13,360	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายเพ็ญ พรขจรกิจกุล	13,252	พรรคประชาธิปัตย์
	นายผาด นิสัยชล	13,035	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมเกียรติ กิตติ์มิ่งมงคล	13,026	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางขุนเทียน	นายสมนึก มอญตะ	14,061	พรรคไทยรักไทย
	นายสมชาติ ลอรัตนเรืองกิต	13,895	พรรคไทยรักไทย
	นายบุญสุข อุ้มผิวดำ	13,696	พรรคไทยรักไทย
	นายยอน ใจสุวรรณ	13,561	พรรคไทยรักไทย
	นายบุญสืบ หุยะพันธ์ุ	12,998	พรรคไทยรักไทย
	นายวินัย ม่วงไข่	12,941	พรรคไทยรักไทย
	นายนพตล ฉายชัยภูมิ	12,841	พรรคไทยรักไทย
เขตภาษีเจริญ	นายกิติศักดิ์ เต้าประเสริฐ	16,625	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมเกียรติ ปิติทศพร	16,609	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมชาย ฟ้าขาว	16,260	พรรคประชาธิปัตย์
	นายทองสุข เขียนดวงจันทร์	15,931	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสงวน พันธุ์อำนาจ	15,709	พรรคไทยรักไทย
	นายสมเกียรติ แก้วสุขนันท	15,616	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญชู ชาญชัยยุทธสกุล	15,345	พรรคประชาธิปัตย์
เขตหนองแขม	นายสรยุทธ เต็นต์ดำรงกุล	14,232	พรรคประชากรไทย
	นายพวง บ้านยิ้ม	14,104	พรรคประชากรไทย
	นายนิกร ชิมรส	13,951	พรรคประชากรไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายธีรสิญจน์ สะอาด	13,811	พรรคประชากรไทย
	นายประเสริฐ นิลถนอม	13,610	พรรคประชากรไทย
	นายอุดม สอนสมยุค	12,979	พรรคประชากรไทย
	นายฐิติวัชร เลิศผกากุล	12,765	พรรคประชากรไทย
เขตราษฎร์บูรณะ	นายวิสูตร บุรณะรักษธรรม	10,516	พรรคไทยรักไทย
	นายณรงค์ สิ้นปัญญา	10,325	พรรคไทยรักไทย
	นายสันต์ ธรรมคุติ	10,224	พรรคไทยรักไทย
	นายบัญชา ธีโรภาส	10,129	พรรคไทยรักไทย
	นายทวีศักดิ์ สระทองคำ	10,060	พรรคไทยรักไทย
	นายชาติชาย ปัตตะพงษ์	9,944	พรรคไทยรักไทย
	นายสุรภูมิ สอนชิต	9,770	พรรคไทยรักไทย
เขตบางพลัด	นายอดุลย์ โยธาสมุทร	11,318	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสุภาวดี ทองทิพย์	11,192	พรรคประชาธิปัตย์
	นางปัญญาวร อรุณเรืองศิริเลิศ	11,019	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเอกพล ยวงนาค	10,927	พรรคประชาธิปัตย์
	นายศุภกิตติ สุคันธปรีย์	10,696	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกำจัด สังฆะศรี	10,648	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจาตุรงค์ พรพงศ์พันธุ์	10,615	พรรคประชาธิปัตย์
เขตสาทร	นายอรุณ สุทธิชาติ	13,814	พรรคประชาธิปัตย์
	นายไพรินทร์ บุญศิริ	13,766	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชาญชัย บริบูรณ์ธนวัฒน์	13,557	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสุดา สุวิชาโสภณ	13,473	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายศุภชัย ชัยพรเรืองเดช	13,443	พรรคประชาธิปัตย์
	ร.ต.ต.ประสิทธิ์ สุทธิชาติ	13,439	พรรคประชาธิปัตย์
	นายต่อพงษ์ พุทธิบุชา	13,397	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางซื่อ	นายเกียรติคุณ บุญมี	16,119	พรรคไทยรักไทย
	นายสุรเลิศ ไวย์สิทธิ์	16,041	พรรคไทยรักไทย
	นายวัลลภ มุ่งเยียวยา	15,513	พรรคไทยรักไทย
	นายชูศักดิ์ ปลอดจินดา	15,441	พรรคไทยรักไทย
	นายสมบัติ ทองอร่าม	15,440	พรรคไทยรักไทย
	นางชั้น ทองเพ่งพิศ	15,341	พรรคไทยรักไทย
	นายวิรัตน์ ปั่นแดง	15,330	พรรคไทยรักไทย
เขตบางคอแหลม	นางนิรมล ไตรจิรกุล	12,199	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบัลลังก์ นันทิวชิรินทร์	11,801	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวสุดคณิง แก้วทอง	11,758	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวยุพดี เกียรติสังวร	11,748	พรรคไทยรักไทย
	นายสมเกียรติ อโนทัยสินทวี	11,733	พรรคไทยรักไทย
	นายชัยรัตน์ สม้อ	11,632	พรรคไทยรักไทย
	นายประสงค์ ผลพีชน์	11,588	พรรคไทยรักไทย
เขตประเวศ	นายสมคิด เจริญสุข	16,297	พรรคไทยรักไทย
	นายอภิชัย ปั่นวงศ์รอด	16,023	พรรคไทยรักไทย
	นายณัฐกฤต เงินฉาย	15,934	พรรคไทยรักไทย
	นายกำกับ เบญญาพล	15,787	พรรคไทยรักไทย
	นายกิตติพงศ์ เจียมกิจรุ่ง	15,740	พรรคไทยรักไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายไชยณรงค์ ทรงศิริ	15,556	พรรคไทยรักไทย
เขตคลองเตย	นายเจน หิมาทองคำ	9,159	พรรคไทยรักไทย
	นางมาลินี วงศ์ลีเจริญ	8,608	พรรคไทยรักไทย
	นายสมเกียรติ สีแดง	8,411	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวทศชม สุนทรปิยะกุล	8,358	พรรคไทยรักไทย
	นายอำนาจ สิทธิโชค	8,230	พรรคไทยรักไทย
	นายวิทยา เลิศอำไพ	7,945	พรรคไทยรักไทย
	นายจตุรนต์ อังกรวัชรพันธุ์	7,913	พรรคไทยรักไทย
เขตจอมทอง	นางนันทพร วีรกุลสุนทร	16,475	พรรคไทยรักไทย
	นายเกียรติกร วัฒนมงคล	15,719	พรรคไทยรักไทย
	นายชินนทร เสาวดี	14,937	พรรคไทยรักไทย
	นายวิรัตน์ บุญพิทักษ์	14,683	พรรคไทยรักไทย
	นายเลี้ยง ใจเลี้ยง	14,235	พรรคไทยรักไทย
	นายสุรัตน์ สถิธางกูร	14,050	พรรคไทยรักไทย
	นายสมศักดิ์ บัวเพชร	13,964	พรรคไทยรักไทย
เขตราษฎร์เทพ	นายสมโภชน์ แก่นทองแดง	6,638	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชลอ เขียมโหมด	6,634	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอัศวิน ขำมะโน	6,598	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธนาวิทย์ ฤทธิศรี	6,534	พรรคประชาธิปัตย์
	นายโปร่ง บัวแย้ม	6,498	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสุนันท์ บุปผเวส	6,453	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอนันต์ ขำมะโน	6,437	พรรคประชาธิปัตย์
เขตสวนหลวง	นายปรีชา ม่วงดี	12,423	พรรคประชาธิปัตย์
	นายไพศาล มะลูสิม	12,229	พรรคประชาธิปัตย์
	นางเสาวณีย์ เอกฉันท	12,227	พรรคประชาธิปัตย์
	นายฮาซัน มะหะมาน	12,142	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประมาณ ปานเหล็ง	12,141	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมชาย ทรัพย์พจน์	11,897	พรรคประชาธิปัตย์
	นางวิภาวัลย์ พรหมขำ	11,887	พรรคประชาธิปัตย์
เขตดินแดง	นายโรจน์ไพศาล ไชยสาส์	13,913	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประวิทย์ พรหมทอง	13,727	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธีระศักดิ์ เกณฑ์โรจน์	13,711	พรรคประชาธิปัตย์
	นางนงลักษณ์ นกต่อ	13,534	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพรศักดิ์ พิชญ์เลิศชาญ	13,508	พรรคประชาธิปัตย์
	นายศุภชัย ประวัตติบริสุทธิ	13,246	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชวลิต เทียรเดช	13,153	พรรคประชาธิปัตย์
	นายณรงค์ศักดิ์ สิทธิพรหม	12,907	พรรคไทยรักไทย
เขตวัฒนา	นายจรรยา หุ้มดอกไม้	11,829	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมาน เดชะชีพ	11,701	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสิริพร รุทธิไชโย	11,434	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจิระวัสส์ เต็มจิรเศรษฐ์	11,434	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสงเสริม ทรงเต๊ะ	11,430	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายบัญชา บุญชม	11,403	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประสิทธิ์ รักสกลาม	11,351	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางแค	นายสี เส็งมา	18,287	พรรคไทยรักไทย
	นายธงชัย เปี่ยมสิทธิ์	17,449	พรรคไทยรักไทย
	นางเจริญ สุขสวัสดิ์	16,048	พรรคไทยรักไทย
	นายสมาน แสงอ่อน	15,484	พรรคไทยรักไทย
	นายศุภกร บัวสาย	15,103	พรรคไทยรักไทย
	นายจำรัส ทองม่วง	15,082	พรรคไทยรักไทย
	นายกรวิชัย แจ้งไพ	14,715	พรรคไทยรักไทย
	นางกุลยา งามพรสุขสวัสดิ์	14,677	พรรคไทยรักไทย
เขตบางนา	นายมังกร สุวรรณพฤกษา	8,220	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกวีวงศ์ อยู่วิจิตร	7,940	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุรพล เพ็งรักษ์	7,910	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประสิทธิ์ ทนุวงศ์	7,834	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุรวุฒิ เย็นนสา	7,537	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวศิษยา นวกุลชัย	7,380	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเฉลิมพล สิริวัฒน์	6,960	พรรคประชาธิปัตย์
เขตทวีวัฒนา	นายนารินทร์ ทองอยู่	9,435	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสัมพันธ์ แจ่มประเสริฐ	9,151	พรรคประชาธิปัตย์
	นายดวง นุ่มมาลี	9,100	พรรคประชาธิปัตย์
	นายนพสรรพ์ ปคุณพูลสิน	8,927	พรรคประชาธิปัตย์
	นายของ รุ่งแสง	8,924	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตทุ่งครุ	นายโชคชนะ โพธิ์เงิน	7,312	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวันชัย เปี่ยมสวัสดิ์	7,224	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอนิรุทธิ์ นุชมี	7,057	พรรคประชาธิปัตย์
	นายศิริพงษ์ เย็นอังกูร	7,017	พรรคไทยรักไทย
	นายกมล คำสุวรรณ	6,830	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวสุดใจ สิงห์ครุ	6,824	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุรวิทย์ วรรณศิริกุล	6,612	พรรคไทยรักไทย
เขตบางบอน	นายสาทร ม่วงศิริ	8,372	พรรคไทยรักไทย
	นายผล พลอยจันทร์	8,039	พรรคไทยรักไทย
	นายแมน กล่อมบรรจง	7,892	พรรคไทยรักไทย
	นายทวี เอ็มชานา	7,799	พรรคไทยรักไทย
	นายศักดิ์ไชย จรไชย	7,797	พรรคไทยรักไทย
	นายวิชาญ เรืองกลิ่น	7,632	พรรคไทยรักไทย
	นายสมชาย ไพบูลย์	7,403	พรรคไทยรักไทย

ที่มา : ปรับปรุงจาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

หมายเหตุ : ข้อมูลส่วนใหญ่มาจากเอกสารของ สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เข้าถึงได้จาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html ส่วนช่องที่เป็นสีเทา หมายถึง ข้อมูลไม่สมบูรณ์ เนื่องจากไม่มีข้อมูลในเอกสารที่ลงในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร หรืออาจเนื่องจากเอกสารต้นทางที่ลงในเว็บไซต์ของสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานครนั้นเป็นเอกสารที่ถ่ายตกหล่น

ตารางที่ 7.50 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2549 (มีการเลือกตั้ง 14 เขต การปกครอง)

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตบางเขน	นายสุชาติ อวนศรี	25,905	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวสมนึก วงษ์สุด	25,775	พรรคไทยรักไทย
	ส.อ.อำพันธ์ เฉลิมบุญ	25,508	พรรคไทยรักไทย
	นางสุจิตรา นาสหชาติ	25,526	พรรคไทยรักไทย
	นายสุริยา จันทร์เหมือนเผือก	25,406	พรรคไทยรักไทย
	นายสมศักดิ์ คล้ายประยงค์	25,093	พรรคไทยรักไทย
	นายเกรียงศักดิ์ ทองมา	25,216	พรรคไทยรักไทย
	นายเฉลิม แจ็กแสง	24,651	พรรคไทยรักไทย
เขตบางกะปิ	นายวรการณ บัญมาเลิศ	15,146	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพงษ์ศักดิ์ วุฒิวัย	14,579	พรรคประชาธิปัตย์
	นายโชคชัย อักษรศิริ	14,507	พรรคประชาธิปัตย์
	นางจินตนา อารีย์	14,579	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอนุสรณ์ สถาพร	14,525	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมพงศ์ หมดนุรักษ์	14,646	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเฉลิมชัย ฉิมศิริณู	14,755	พรรคไทยรักไทย
เขตมีนบุรี	นางสาวดวงพร ยิ้มเจริญ	14,981	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธนชัย โชคสถาพรกุล	13,959	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอำนาจ บัวทิพย์	13,932	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญมี นิและ	14,074	พรรคประชาธิปัตย์
	นางกรรณิการ์ ศราทททัต	13,852	พรรคประชาธิปัตย์
	นายศุภากร แก้วสุขโช	13,547	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายภินันท์ รำเพย	13,493	พรรคประชาธิปัตย์
เขตลาดกระบัง	นายสง่า ยงเกียรติพาณิชย์	12,268	พรรคไทยรักไทย
	นายประเมิน สวนสมุทร	12,252	พรรคไทยรักไทย
	นายสมโภชน์ ชยติแสงไพศาล	11,957	พรรคไทยรักไทย
	นายสกล สุดเกตุ	11,449	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวดารณี ไต้สวัสดิสุข	11,543	พรรคไทยรักไทย
	นายณัฐ สำเร็จวานิชย์	11,944	พรรคไทยรักไทย
	นายมนัส บัวทอง	11,784	พรรคไทยรักไทย
เขตปทุม	นางอำไพ เกตุสุวรรณ	14,647	พรรคไทยรักไทย
	นายอัมรินทร์ แก้วโชติ	14,550	พรรคไทยรักไทย
	นายอดิศักดิ์ แก้วโชติ	14,404	พรรคไทยรักไทย
	นายภัทร์ศรี สุวิมล	14,218	พรรคไทยรักไทย
	นายสมศักดิ์ หวังทอง	14,205	พรรคไทยรักไทย
	นายกฤตพล เครือคล้าย	13,882	พรรคไทยรักไทย
	นายวัชพงศ์กฤต อันสุวรรณ	14,035	พรรคไทยรักไทย
เขตจตุจักร	นายอดิศักดิ์ ช่างชู	19,603	พรรคไทยรักไทย
	นางสาววาสนา ทักษิโนทก	19,269	พรรคไทยรักไทย
	นายสิทธิชัย ชื่นใจเล็ก	19,400	พรรคไทยรักไทย
	ว่าที่ร.ต.แสงอาทิตย์ เจริญลาภ	19,188	พรรคไทยรักไทย
	นายไสว น้อยจาด	19,016	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวสาวิตรี สีสด	19,297	พรรคไทยรักไทย
	นายธีรพร เนตรรังษี	19,040	พรรคไทยรักไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายโสภณ แทนศิริ	18,981	พรรคไทยรักไทย
เขตดอนเมือง	นายจักรทอง เกิดนาค	21,375	พรรคชาติไทย
	นางอัมพร โสภณดิเรกรัตน์	21,162	พรรคชาติไทย
	นายอรรถนพ ขาวนุ่น	20,919	พรรคชาติไทย
	นายพนา วุฒิเดช	21,373	พรรคชาติไทย
	นายจ่านงค์ บัวสุวรรณ	20,840	พรรคชาติไทย
	นายเสวาโรจน์ เกี้ยวทอง	20,368	พรรคชาติไทย
	นายศิววงศ์ วงศ์พิชญา	20,316	พรรคชาติไทย
	นายเชื้อ พัวโพลย์วงศ์	20,491	พรรคไทยรักไทย
เขตลาดพร้าว	นายประสิทธิ์ ไตรรัตน์	16,002	พรรคไทยรักไทย
	นายดำรงศักดิ์ เหล่ารักผล	15,976	พรรคไทยรักไทย
	นายบรรจง ดวงรัมย์	15,839	พรรคไทยรักไทย
	นายสุวดี ศรีทองใบ	16,008	พรรคไทยรักไทย
	ว่าที่ร้อยตรีมานพ แก้วงาม	15,781	พรรคไทยรักไทย
	นายณรงค์ ชูติวงศ์ธนะพัฒน์	15,609	พรรคไทยรักไทย
	นายสมบุญ กกฟ้า	16,036	พรรคไทยรักไทย
เขตหลักสี่	นายลพชัย ธาราทิศ	14,348	พรรคไทยรักไทย
	นายปัญญา น้อยไม้	14,566	พรรคไทยรักไทย
	นายจักรพันธ์ มั่งคั่ง	14,125	พรรคไทยรักไทย
	นางสาววัชรภรณ์ กลีบวงศา	14,262	พรรคไทยรักไทย
	นายประพันธ์ อินทอง	14,042	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวสุธิดา นุ่นเอียด	13,913	พรรคไทยรักไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางมะลิวรรณ พุทธิชาติ	13,524	พรรคไทยรักไทย
เขตสายไหม	นายเอกภาพ หงสกุล	21,491	พรรคไทยรักไทย
	นายอำนาจ ชัยพรประเสริฐ	20,763	พรรคไทยรักไทย
	นายทวีศักดิ์ อุ่มบางตลาด	20,840	พรรคไทยรักไทย
	นายกิตติชัย นาสวน	20,621	พรรคไทยรักไทย
	นายวิเชียร สิตตะวิบูล	20,182	พรรคไทยรักไทย
	นางนวลศรี เสือโรจน์	19,851	พรรคไทยรักไทย
	นายไพจน์ พร้าไนต์	19,809	พรรคไทยรักไทย
	นายสำเร็จ นกทอง	18,514	พรรคไทยรักไทย
เขตคันทนา	นางสาวอำนาจ ปรมาธิกุล	14,367	พรรคไทยรักไทย
	นางยุพดี ศรีประสาน	14,289	พรรคไทยรักไทย
	นายวรพต ชะเอม	14,522	พรรคไทยรักไทย
	นางเทียมจันทร์ อุทัยไพศาลวงศ์	14,204	พรรคไทยรักไทย
	นายอภิคม อชินีทองคำ	14,406	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวอภิรมย์ แก้วโชติ	14,149	พรรคไทยรักไทย
	นายสมศักดิ์ ดุเบ	14,462	พรรคไทยรักไทย
เขตสะพานสูง	นายประเสริฐ เหมวัน	11,726	พรรคประชาธิปัตย์
	นายทฤษฎ์ วรโชติรุ่งเรือง	11,131	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสามารถ หวังพิทักษ์	11,417	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมพงษ์ อภิวงศ์	11,119	พรรคประชาธิปัตย์
	นายปราโมทย์ บุญชู	11,098	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสหธรรมน์ สังข์การ	10,772	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายเจริญ ภูมิคำ	11,231	พรรคประชาธิปัตย์
เขตวังทองหลาง	นายดำรงค์ สาหรัยวัง	11,568	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประสิทธิ์ พูลชื่น	11,426	พรรคประชาธิปัตย์
	นางยุพาพร อิศระรงค์	11,511	พรรคประชาธิปัตย์
	นางพจนา ลำเรียง	11,360	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญเพ็ง บุญแถว	11,388	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเจริญลาภ ปั่นพินิจ	11,237	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมชาย นิยมราช	11,663	พรรคประชาธิปัตย์
เขตคลองสามวา	นายมานิต พ่วงรอด	17,490	กลุ่มไทยรักไทย
	นายสุวิทย์ บุญมา	16,655	กลุ่มไทยรักไทย
	นางวรรณาส สังข์ทอง	16,686	กลุ่มไทยรักไทย
	นายปัญญา หวังพิทักษ์	16,851	กลุ่มไทยรักไทย
	นายปกรณ์ เบญจรัตน์	16,387	กลุ่มไทยรักไทย
	นายลีจิว แซ่เฮ้ง	16,168	กลุ่มไทยรักไทย
	นายก้องศักดิ์ กาจคะนอง	17,052	กลุ่มไทยรักไทย

ที่มา : ปรับปรุงจาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

ตารางที่ 7.51 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 (มีการเลือกตั้ง 36 เขต การปกครอง)

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตพระนคร	นายวิรัช หยกเล็ก	12,665	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพิชิตชัย แซ่จิ่ง	12,396	พรรคประชาธิปัตย์
	นายทวีพร อนุตรหงษ์สกุล	12,157	พรรคประชาธิปัตย์
	นายยุทธนา รุ่งโรจน์รัตนชัย	12,141	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสุติพงศ์ ธนโกเศศ	12,128	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอนันต์ชัย เตชะพิกษ์ศาสน์	12,073	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพสธร ศิริเบญจวรรณ	12,056	พรรคประชาธิปัตย์
เขตดุสิต	นายไชยยศ เรืองใจ	11,693	พรรคไทยรักไทย
	นายวิเชียร เย็นทรวง	11,659	พรรคไทยรักไทย
	จ.ส.ต.วนศัภัย ทองคำ	11,314	พรรคไทยรักไทย
	นายสมบูรณ์ ตรงการดี	11,292	พรรคไทยรักไทย
	นายวิชาญ หงส์นฤชัย	11,272	พรรคไทยรักไทย
	นายอัศวิน ต้นวีรพงษ์ศิริ	11,255	พรรคไทยรักไทย
	จ.ส.อ.มนัส สุวรรณพานิช	11,183	พรรคไทยรักไทย
เขตหนองจอก	นายศิริพงษ์ รัสมิ์	18,397	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวเบญญาภา เกษประดิษฐ์	17,253	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจรูญ ชันอาลี	17,239	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประเสริฐ ชันโต	16,042	พรรคประชาธิปัตย์
	นายทวีศักดิ์ พิมพ์สำฤทธิ์	15,999	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประสิทธิ์ ศรีเจริญ	15,701	พรรคประชาธิปัตย์
	นายไพโรจน์ อิศระเสรีพงษ์	15,153	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางรัก	นายเจริญชัย พรเทพสุขสม	10,217	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุรชัย สิทธิญาณิชย์	10,081	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาววิรงค์ครอง น่วมดี	9,923	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสุภาพรรณ ปังคำรงค์	9,914	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบรรเจิด แสงจันทร์	9,881	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสุชัย ตังจิตธนกุล	9,848	พรรคประชาธิปัตย์
	นายคามิน โชติรัตน์	9,835	พรรคประชาธิปัตย์
เขตปทุมวัน	นางสาวโอปอ ศิริเดช	9,148	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมพงษ์ ตรงจิตต์รักษา	9,033	พรรคประชาธิปัตย์
	นายลพ ช่างเรือน	8,964	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุรพงษ์ ประดิษฐ์พรกุล	8,942	พรรคประชาธิปัตย์
	ร.ต.ต.ไพบูลย์ อังกระโทก	8,936	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวีรยุทธ นิ่มเจริญ	8,877	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมชาย กรสิริพัทธ์	8,842	พรรคประชาธิปัตย์
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	นายวรรณชัย วราศิริกุล	10,833	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวฐิติชญา วีระชาติ	10,438	พรรคประชาธิปัตย์
	นายภาสกร พกษาชาน	10,278	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกมล พงศ์ภูมิวานิช	10,225	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสุนีย์รัตน์ ยั่งยืนอมรฤทธิ	10,201	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชูเกียรติ เล็กเพชร	10,161	พรรคประชาธิปัตย์
	นาย ณ ภัทรพร สัตยธรรม	10,150	พรรคประชาธิปัตย์
เขตพระโขนง	นายสาโรจน์ ริมปิกุล	14,515	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวอรรวรรณ โพธิศรี	14,495	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวหฤทัย ม่วงบุญศรี	14,069	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอาคม สุทธากร	14,064	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจรงค์ เหลืองหนูคำ	13,797	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวีระพล เหมรัตน์การ	13,779	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายปราโมทย์ ชวาลา	13,585	พรรคประชาธิปัตย์
เขตยานนาวา	นายสมเกียรติ ปัญญะธารา	12,580	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมปอง คล้ายวีจิตร	12,354	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธรรมบุญ นุตรการพิบูลมงคล	12,328	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุพจน์ ช่างทอง	12,264	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอุทัย กนกภูมิพงศ์	12,221	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเอกศักดิ์ สังข์บุญย์	12,206	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวัฒนา คุ่มรอด	11,548	พรรคประชาธิปัตย์
เขตสัมพันธวงศ์	นายรังสรรค์ กียปัจจ์	6,828	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเอก ชูณหัชชราชัย	6,763	พรรคประชาธิปัตย์
	นายนิพนธ์ จิตตั้งธรรมกุล	6,757	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกิตติ ประสานวงศ์วุฒิ	6,721	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชินเทพ กลิ่นสืบเชื้อ	6,708	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอากาศ วลิกชาติ	6,623	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวอศรียา สิทธิการิยะ	6,588	พรรคประชาธิปัตย์
เขตพญาไท	นายอดิสร รัชชาวงศ์	9,241	พรรคไทยรักไทย
	นางศรีสุรางค์ เจริญสุวรรณ	9,017	พรรคไทยรักไทย
	นายธนากร ทัพพันธุ์	8,912	พรรคไทยรักไทย
	นางพิมพ์ภรณ์ พานทอง	8,676	พรรคไทยรักไทย
	นางสุรีย์ พรประดิษฐ์	8,649	พรรคไทยรักไทย
	นางนราพรรณ เต็มนะลี	8,637	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวบุญนุช ปทิตธิ์ธัญญา	8,573	พรรคไทยรักไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตธนบุรี	นายรัชต์ โภญจนาท	19,675	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวประภาศรี กรองการุณย์	19,247	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมเกียรติ กันทรวารากร	18,739	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวันชัย วัฒนมงคล	18,645	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุวรรณ เอี่ยมสุขนันท์	18,633	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญไชย สิริศรีสัมพันธ์	18,573	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุบิน พันธุ์ทุมสาร	18,410	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางกอกใหญ่	นายสุภชัย ทองผจง	11,739	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจรูญ อมาตยวินิจ	11,709	พรรคประชาธิปัตย์
	นายมีศักดิ์ ชมภูสาร	11,723	พรรคประชาธิปัตย์
	นางรุ่งทิวา เลิศสุชีเกษม	11,693	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชัยชาญ ช่วยชู	11,624	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประถมพันธ์ คำนักดิษฐ์	11,555	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมชาย เทียมเมือง	11,400	พรรคประชาธิปัตย์
เขตห้วยขวาง	นายวันชัย สุปสร้อยสิน	12,408	พรรคไทยรักไทย
	นายประพฤทธ์ หาญกิจจะกุล	11,992	พรรคไทยรักไทย
	นายศรันย์ มุสิกะ	11,643	พรรคไทยรักไทย
	นายยุทธ อินทรแป้น	11,599	พรรคไทยรักไทย
	นายันทชัย พิซชากรปัญญา	11,541	พรรคไทยรักไทย
	นายพจน์ สุทธิภูติ	11,438	พรรคไทยรักไทย
	นายมานะ ยิ้มไย	11,379	พรรคไทยรักไทย
เขตคลองสาน	นายประดิษฐ์ วานิชานันท์	11,571	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสมชาย เต็มไพบูลย์กุล	11,545	พรรคประชาธิปัตย์
	นายยิ่งยงค์ จิตเพียรธรรม	11,538	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธวัช ศรีวัฒน์นะ	11,343	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพนิตย์ศักดิ์ นันทาพาณิชย์กุล	11,308	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประสาน เลิศสุชีเกษม	11,215	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเพิ่มยศ ม่วงมณี	10,937	พรรคประชาธิปัตย์
เขตตลิ่งชัน	นายประจวบ เหมือนโพธิ์	15,353	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเฟื่องศักดิ์ กองเจริญ	14,284	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุนทร รอดพัน	14,246	พรรคประชาธิปัตย์
	นางจุฑาทิพย์ เจียมใจจิต	14,146	พรรคประชาธิปัตย์
	นายฉัตรภรณ์ พลัษศิริ	13,962	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมศักดิ์ บุญเพชร	13,928	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุวัชร จำปาหอม	13,811	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางกอกน้อย	นายหลุยส์ ปัทมานนท์	19,037	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเพ็ญ พรขจรกิจกุล	18,712	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญมา สัมพัตร	18,482	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวรินทร์ มัสโอติ	18,465	พรรคประชาธิปัตย์
	นายผาด นิสัยชล	18,461	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมเกียรติ กิตติมิ่งมงคล	18,344	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอร่าม เปลี่ยนคารมย์	18,216	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางขุนเทียน	นายสมนึก มอญตะ	14,768	พรรคไทยรักไทย
	นายไชยา บุญสุข	14,411	พรรคไทยรักไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายเกียรติศักดิ์ ช่างเจริญ	14,310	พรรคไทยรักไทย
	นายจตุรงค์ ไตรีน	14,271	พรรคไทยรักไทย
	นายบุญสืบ หุยะพันธ์	14,107	พรรคไทยรักไทย
	นายดอกกรัก จันทร์ทอง	14,097	พรรคไทยรักไทย
	นายฉลอง สุขคนธทรัพย์	13,285	พรรคไทยรักไทย
เขตภาษีเจริญ	นายพัฒนพัฒน์ ฟ้าขาว	20,846	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวเพ็ญพิมล วิภาคทรัพย์	20,483	พรรคประชาธิปัตย์
	นายรังสรรค์ กาญจนพิบูลย์	19,707	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกิตติศักดิ์ เต่าประเสริฐ	19,640	พรรคประชาธิปัตย์
	นายทองสุข เขียนดวงจันทร์	19,547	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิโรจน์ หอมคง	19,080	พรรคประชาธิปัตย์
	นายศักดิ์ดา เนียมถนอม	18,732	พรรคประชาธิปัตย์
เขตหนองแขม	นายนพดล ศรีมงคล	14,254	พรรคประชาธิปัตย์
	นางอุบล ตูลย์วณิชโรจน์	13,616	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสันทัต ขุนดี	12,755	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมคิด ผลหว่า	12,525	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอร่าม บุญฤทธิ์	12,505	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประสิทธิ์ ห่อทอง	12,402	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุทัศน์ สุวรรณนิกษะ	12,060	พรรคประชาธิปัตย์
เขตราษฎร์บูรณะ	นายวิสูตร บูรณะรักษธรรม	10,882	พรรคไทยรักไทย
	นายวสันต์ ธรรมคุติ	10,595	พรรคไทยรักไทย
	นายบัญชา ธีโรภาส	10,444	พรรคไทยรักไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายภรภัทร โชติกะสุภา	10,166	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจามร เจริญแก้ว	10,052	พรรคไทยรักไทย
	นายชาติชาย ปัตตะพงศ์	10,049	พรรคไทยรักไทย
	นายธเนศ แสงโชติ	9,971	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางพลัด	นายศีลธรรม พัชรประกาย	13,589	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมจิตร บุษสม	13,577	พรรคไทยรักไทย
	นายอดุลย์ โยธาสมุทร	13,554	พรรคประชาธิปัตย์
	นายศุภกิตติ สุคันธปรีย์	13,399	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสุภาวดี ทองทิพย์	13,373	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมเกียรติ บวรกิจธำรง	13,228	พรรคไทยรักไทย
	นางปัญญวาร์ อรุณเรืองศิริเลิศ	13,192	พรรคประชาธิปัตย์
เขตสาทร	นางสุดา สุวิชาโสภณ	16,911	พรรคประชาธิปัตย์
	นายต่อพงษ์ พุทธบุชา	16,834	พรรคประชาธิปัตย์
	นายมนตรี เปรมบุญ	16,601	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสล้าง ชินะกานนท์	16,550	พรรคประชาธิปัตย์
	ว่าที่ร.ต.กษิต์เดช ศรีสนิทวงศ์	16,503	พรรคประชาธิปัตย์
	นายศุภชัย ชัยพรเรืองเดช	16,265	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอรุณ สุทธิชาติ	16,035	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางซื่อ	นายสุรเลิศ ไวย์ลิกรี	20,726	(ผู้สมัครอิสระ)
	นายสมเกียรติ อยู่เผือก	20,082	(ผู้สมัครอิสระ)
	นายชิน เรื่องศิริณ	20,047	(ผู้สมัครอิสระ)
	นายอนุชาติ คงสมกัน	19,788	(ผู้สมัครอิสระ)

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายธนัญฐ์ หาญเศรษฐการ	19,782	(ผู้สมัครอิสระ)
	นายรมย์ธีรา คล้ายขยาย	19,668	(ผู้สมัครอิสระ)
	นายประดิษฐ์ ธรรมสิน	19,453	(ผู้สมัครอิสระ)
	นายสมบัติ ทองอร่าม	19,278	(ผู้สมัครอิสระ)
เขตบางคอแหลม	นางนิรมล ไตรจิรกุล	15,281	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวยุพดี เกียรติสังวร	14,982	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมเกียรติ อโนทัยสินทวี	14,953	พรรคประชาธิปัตย์
	นายแสวง แข่งดี	14,861	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประสงค์ ผลพีชน์	14,859	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชัยรัตน์ สมื้อ	14,716	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสุดคณิง แก้วทอง	14,612	พรรคประชาธิปัตย์
เขตประเวศ	นายบุญศรี รักษาพันธ์	23,281	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกำกับ เบญญาพล	22,047	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกิตติพงศ์ เจริญกิจรุ่ง	21,953	พรรคประชาธิปัตย์
	นายณัฐกฤต เงินฉาย	21,905	พรรคประชาธิปัตย์
	นายไชยณรงค์ ทรงศิริ	21,792	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสำอังก์ ทิพวัลย์	21,496	พรรคประชาธิปัตย์
	นายปริญญา แสนสุข	12,672	พรรคไทยรักไทย
เขตคลองเตย	นายภาคภูมิ อึ้งทรงธรรม	12,488	พรรคไทยรักไทย
	นายเจน หิมะทองคำ	12,231	พรรคไทยรักไทย
	นายสมเกียรติ สีแดง	12,174	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวพรพรรณ สุนทรปิยะกุล	11,760	พรรคไทยรักไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายพงษ์สันต์ กุลพรไพศาล	11,653	พรรคไทยรักไทย
	นายสมศักดิ์ เลิศวิริยะ	11,613	พรรคไทยรักไทย
	นายวิทยา เลิศอำไพ	11,416	พรรคไทยรักไทย
เขตจอมทอง	นายจรัสเสกข์ วัฒนมงคล	22,604	พรรคประชาธิปัตย์
	นางไพรัช ปิ่นกร	21,709	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสลัด ดอกสันเทียะ	21,674	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสายชล สุขสมปอง	21,413	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมศักดิ์ บัวเพชร	21,395	พรรคประชาธิปัตย์
	นายนริศ ถนอมกุลบุตร	21,353	พรรคไทยรักไทย
	นายสุเทพ ทันจิตร	21,062	พรรคประชาธิปัตย์
	นายคเนศร์ อภิรมย์	20,787	พรรคประชาธิปัตย์
เขตราษฎร์เทพราช	นายธนาวิทย์ ฤทธิศรี	8,963	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจรัสพันธ์ พูลพาณิชย์	8,908	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิเชียร มุขจัน	8,878	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอัศวิน ขำมะโน	8,465	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุนันท์ บุปผเวส	8,382	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชูพันธุ์ เพ็ญสุวรรณ	8,296	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอนันต์ ขำมะโน	8,290	พรรคประชาธิปัตย์
เขตสวนหลวง	นายปรีชา ม่วงดี	17,923	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจำเริญ พุ่มเพชร	17,525	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมาน หมดนุรักษ์	17,005	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวโสภา อมราศรีศรี	16,771	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสมชาย ทรัพย์พจน์	16,700	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุธี สากลาวรี	16,577	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพัชกฤต เตียรธิตี	16,502	พรรคประชาธิปัตย์
เขตดินแดง	นางสาวอรพินทร์ เพชรทัต	18,131	พรรคไทยรักไทย
	นายณรงค์ศักดิ์ สิทธิพรหม	17,714	พรรคไทยรักไทย
	นายชวลิต เทียรเดช	17,172	พรรคไทยรักไทย
	นายจารุพัทธ์ ลิ่มทอง	16,836	พรรคไทยรักไทย
	นายสมศักดิ์ ทังบุญ	16,797	พรรคไทยรักไทย
	นายวิเชียร รางสาท	16,505	พรรคไทยรักไทย
	นายเฉลิม เทพสถิตย์ภรณ์	16,464	พรรคไทยรักไทย
เขตวัฒนา	นายสมาน เดชะชีพ	11,883	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจรูญ พุ่มดอกไม้	11,806	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบัญญัติ บุญชม	11,422	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสิริพร ฐิติไชโย	11,348	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพลศักดิ์ แดงบัว	11,286	พรรคประชาธิปัตย์
	นางวิภาวัลย์ พรหมขำ	11,237	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมัย มะลูลีม	11,124	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางแค	นายสี เส็งมา	24,329	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอำนาจ ปานเผือก	23,053	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุบิน พุกกะพุ่ม	22,979	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุรชัย ชูสังข์	22,676	พรรคประชาธิปัตย์
	นายนิรันดร์ พรหมจิ้น	22,473	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสุรชัย พิงธรรม	22,238	พรรคประชาธิปัตย์
	นางเจริญ สุขสวัสดิ์	21,993	พรรคไทยรักไทย
	นางดารณี ชูสังข์	21,862	พรรคไทยรักไทย
เขตบางนา	นายธีระ ปริญญาอนุสรณ์	11,820	พรรคไทยรักไทย
	นางสาวดิษยา นวกุลชัย	11,675	พรรคไทยรักไทย
	นายประสิทธิ์ ทนวงษ์	11,103	พรรคไทยรักไทย
	นายพงษ์เกียรติ ลีลายุทธการ	11,061	พรรคไทยรักไทย
	นายสิทธิชัย ไชยาริพันธ์	11,033	พรรคไทยรักไทย
	นายอัศวพล สกุลมัตเซ็นศิริ	11,031	พรรคไทยรักไทย
	นายสุรินทร์ เกิดสำราญ	10,903	พรรคประชาธิปัตย์
เขตทวีวัฒนา	นายนพสรรพ์ ปคุณพูลสิน	11,500	พรรคประชาธิปัตย์
	นางยงวุฒิ ทองอยู่	11,442	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสัมพันธ์ แจ่มประเสริฐ	11,305	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชัยสิทธิ์ ตันธนาสุวัฒน์	11,103	พรรคประชาธิปัตย์
	นายทอง รุ่งแสง	11,033	พรรคประชาธิปัตย์
	นายดวง พุ่มมาลี	10,967	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวานิช สังข์รอด	10,944	พรรคประชาธิปัตย์
เขตทุ่งครุ	นางสาวปราณี ธรรมนิม	13,590	พรรคไทยรักไทย
	นายกมล คำสุวรรณ	12,412	พรรคไทยรักไทย
	นายประเสริฐ ชมฤทธิ	11,890	พรรคไทยรักไทย
	นายเกรียงศักดิ์ เจริญรัตนกุล	11,784	พรรคไทยรักไทย
	นายศิริพงษ์ เย็นอังกูร	11,768	พรรคไทยรักไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายมนู คล้ายจาด	11,741	พรรคไทยรักไทย
	นายวรวัฒน์ พึ่งสาย	11,703	พรรคไทยรักไทย
เขตบางบอน	นายบุญเลิศ คงโครัตน์	11,462	พรรคประชาธิปัตย์
	นายมานพ มารุ่งเรือง	11,368	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเฉลิมศักดิ์ ม่วงศิริ	11,335	พรรคไทยรักไทย
	นายทวี เอ็มชานา	11,063	พรรคไทยรักไทย
	นางสาววณิชชา นาคศุภมิตร	11,058	พรรคไทยรักไทย
	นางสาววรรณฉวี สังข์คุ้ม	11,025	พรรคประชาธิปัตย์
	นายณรงค์ศักดิ์ ม่วงศิริ	11,002	พรรคไทยรักไทย

ที่มา: ปรับปรุงจาก http://office.bangkok.go.th/ard/stat_elect1.html (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

ตารางที่ 7.52 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2553 (มีการเลือกตั้ง 14 เขตการปกครอง)

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตบางเขน	นายสมปอง บุญเจือ	22,209	พรรคประชาธิปัตย์
	นางวันทนา ชื่นคุ้ม	22,026	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจิตติ ปีเลียน	22,016	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชอบ เนตรขำ	21,921	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวพิสมัย เหมือนศิริ	21,864	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประเสริฐ โพธิ์รอด	21,826	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธรรมบุญ แสงเดช	21,754	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประเวท เดชผิว	21,513	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางกะปิ	นางจินตนา อารีย์	17,091	พรรคประชาธิปัตย์
	นายโชคชัย อักษรศิริ	17,040	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางสุวดี รุ่งเรืองศรี	16,918	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวีระชาติ ปานนพภา	16,902	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเชวง เงินแพทย์	16,851	พรรคประชาธิปัตย์
	นางเย็นจิตต์ พรหมบ้านสังข์	16,846	พรรคประชาธิปัตย์
	นายภูมิเทพ พรหมทอง	16,511	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวรการณ บัญมาเลิศ	16,366	พรรคประชาธิปัตย์
เขตมีนบุรี	นางเสาวณิต ชยาสนา	15,839	พรรคเพื่อไทย
	นางสาวดวงพร ยิ้มเจริญ	15,797	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิชาญ ต้นสุรยวงษ์	15,736	พรรคเพื่อไทย
	นายประสพสุข ศรีสอาด	15,709	พรรคประชาธิปัตย์
	นางกรรณิการ์ ศราทอทัต	15,554	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอำนาจ บัวทิพย์	15,524	พรรคประชาธิปัตย์
	นายโพสินทร์ มินธนานันท์	15,487	พรรคเพื่อไทย
เขตลาดกระบัง	นายมนัส บัวทอง	16,314	พรรคเพื่อไทย
	นางสาวดารณี โต๊ะสวัสดิสุข	16,065	พรรคเพื่อไทย
	นางสาวพิมพ์ผกา สำเร็จวานิชย์วงศ์	15,968	พรรคเพื่อไทย
	นายโกศล ทองรับแก้ว	15,910	พรรคเพื่อไทย
	นางวิไลวรรณ ประดิษฐ์	15,791	พรรคเพื่อไทย
	นายธีรภัทร โชติบรรยง	15,617	พรรคเพื่อไทย
	นายเฉลิมพล นุชอุดม	15,304	พรรคเพื่อไทย
	นายประเมิน สวนสมุทร	15,236	พรรคเพื่อไทย
เขตบึงกุ่ม	นายอักรพล แสงจันทร์	20,795	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสมศักดิ์ ชินมิต	20,537	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอรรถสิทธิ์ ไชยบุรินทร์	20,530	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาววิภาพรรณ วิทยานนท์	20,509	พรรคประชาธิปัตย์
	นายปพนชัย สุวรรณทศ	20,445	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสุณี ทรงสะอาด	20,377	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธวัช โตนิตติ	20,367	พรรคประชาธิปัตย์
เขตจตุจักร	นายประยูร สงแก้ว	19,743	พรรคประชาธิปัตย์
	นางกัญญาภัค มุสิกะ	19,640	พรรคประชาธิปัตย์
	นายมนตรี นพขำ	19,609	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวกานต์สิริ เมธากุลอริวัชร	19,603	พรรคประชาธิปัตย์
	นายดำรงศักดิ์ คามิศักดิ์	19,602	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบวรกิตติ์ สันทัด	19,481	พรรคประชาธิปัตย์
	นายปิยะ สุขสะอาด	19,347	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอาสา รังสิมาพิสุทธ์	18,609	พรรคประชาธิปัตย์
เขตดอนเมือง	นายธรรต มีคุณ	17,920	พรรคเพื่อไทย
	นายมุกด์หาญ สโมสร	17,850	พรรคเพื่อไทย
	นายเขตโสภณ กลิมทรัพย์	17,848	พรรคเพื่อไทย
	นางแสงดาว รอดทอง	17,726	พรรคเพื่อไทย
	นางนภสร ภาคิชีฟ	17,639	พรรคเพื่อไทย
	นายเวียงศักดิ์ มาทอง	17,634	พรรคเพื่อไทย
	พันจ่าอากาศเอกเฉลิม หันกระสัน	17,490	พรรคเพื่อไทย
	นายพนา วุฒิเดช	16,754	พรรคเพื่อไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตลาดพร้าว	นายสิทธิชัย ศิลปสังข์เลิศ	17,111	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอัคริณ มานูพิรพันธ์	17,037	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเฉลิมพล จินตณพันธ์	17,015	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวนพรัตน์ เล้านิรามัย	16,993	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิเชียร ปัญญาภู	16,964	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเปรม ชัยสุตานนท์	16,882	พรรคประชาธิปัตย์
	นางศิริรัตน์ กลิ่นดี	16,811	พรรคประชาธิปัตย์
เขตหลักสี่	นายวุฒิชัย เนียมอบป็น	12,631	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมานจิตต์ สิงหะไชย	12,615	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสิทธิกิตต์ รัชตะทรัพย์	12,508	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวุฒชาติ นันตนะ	12,442	พรรคประชาธิปัตย์
	นายฐิติพล ไชยกวิน	12,341	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอรณพ ขาวนุ่น	12,298	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธราเทพ ชาตรี	12,287	พรรคประชาธิปัตย์
เขตสายไหม	นางทัศนีย์ เพ็งเกิด	21,143	พรรคประชาธิปัตย์
	นางชลลดา บุตรวิชา	20,836	พรรคประชาธิปัตย์
	นายศักดิ์สิทธิ์ เตชะประเสริฐพร	20,812	พรรคประชาธิปัตย์
	นางจริยา ทิพย์ภิมาลัย	20,786	พรรคประชาธิปัตย์
	นายนิพนธ์ ต่องโพธิ์ทอง	20,664	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประสิทธิ์ ดินม่วง	20,629	พรรคประชาธิปัตย์
	นาวาเอกสมชาย ทองศรีเพชร	20,618	พรรคประชาธิปัตย์
	ร.ต.ประสิทธิ์ บุญคุ้ม	20,576	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตคันทนาวาว	นางสาวอำนวย ปรมาทิกุล	13,458	พรรคเพื่อไทย
	นายสมศักดิ์ ดุเบ	13,451	พรรคเพื่อไทย
	นายอภิคม อชินีทองคำ	13,417	พรรคเพื่อไทย
	นายวรพรต ชะเอม	13,409	พรรคเพื่อไทย
	นางยุพดี ศรีประสาน	13,348	พรรคเพื่อไทย
	นายพล กิจสุทธิ	13,338	พรรคเพื่อไทย
	นายธีรศักดิ์ สัญญโชติ	13,327	พรรคเพื่อไทย
เขตสะพานสูง	นายปราโมช วงษ์มะเขาะ	11,952	พรรคประชาธิปัตย์
	นางนุชรี ดาดั้น	11,880	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจักรพงษ์ แดงเสนาะ	11,772	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสหกรณ์ สังข์การ	11,742	พรรคประชาธิปัตย์
	นายทฤษฎี วรโชติรุ่งเรือง	11,660	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกรชัย สีฟ้า	11,618	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเจริญ มณีดำ	11,453	พรรคประชาธิปัตย์
เขตวังทองหลาง	นายดำรง สาหรัยว้าง	14,191	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวยุพาพร อิศระรงค์	14,155	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวอาภาพร พูลชื่น	14,104	พรรคประชาธิปัตย์
	นางพจนา ลำเรียง	14,073	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบัณฑิต บุญแถว	13,977	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธนเดช สหคณาวุฒิ	13,870	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมชาย นิยมราช	13,832	พรรคประชาธิปัตย์
เขตคลองสามวา	นางสว่าง หมดสะและ	21,362	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางศรินทิพย์ สิงห์อุสาหะ	21,225	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมควร สีสังข์	21,191	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวเกศกานดา อินช่วย	20,995	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสถิต มีสันฐาน	20,858	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญมี พิบูลย์คนารักษ์	20,715	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาววรรณุช จันทรปัญญา	20,568	พรรคประชาธิปัตย์
	นายมนูญ อินช่วย	20,459	พรรคประชาธิปัตย์

ที่มา : ปรับปรุงจาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/darknews/2010/08/14/entry-3> (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

ตารางที่ 7.53 ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต ณ วันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2553 (มีการเลือกตั้ง 36 เขต การปกครอง)

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตพระนคร	นายทวีพร อนุตรพงษ์สกุล	7,694	(ผู้สมัครอิสระ)
	นายยุทธนา รุ่งโรจน์รัตนชัย	7,595	(ผู้สมัครอิสระ)
	นายพิชิตชัย แซ่จิ่ง	7,558	(ผู้สมัครอิสระ)
	นายสุติพงษ์ ธนโกเศศ	7,498	(ผู้สมัครอิสระ)
	นายกุศล จุลตามระ	7,411	(ผู้สมัครอิสระ)
	นายอนุกุล เสวตมालย์	6,987	(ผู้สมัครอิสระ)
	นายพิเชษฐ์ ปัทมินทร	6,783	(ผู้สมัครอิสระ)
เขตดุสิต	นายวินัย โภคทรัพย์	13,412	พรรคประชาธิปัตย์
	นายรุ่งเรือง พงศ์วรินทร์	13,133	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมโภชน์ คุณาวุฒิ	12,752	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกำปปียะ กรกมลพฤกษ์	12,728	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายอิทธิชัย ไพลินสมบูรณ์	12,704	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิเชียร เย็นทรวง	12,648	พรรคเพื่อไทย
	นายไชยยศ เรืองใจ	12,640	พรรคเพื่อไทย
เขตหนองจอก	นายศิริพงษ์ รัสมิ์	20,843	พรรคเพื่อไทย
	นายสกลาม นิยมรัฐ	19,854	พรรคเพื่อไทย
	นายอารี สุขโข	19,092	พรรคเพื่อไทย
	นายสุทัศน์ ฉัตรจัตุรัส	18,377	พรรคเพื่อไทย
	นายกิติภูมิ นิละไพจิตร	18,031	พรรคเพื่อไทย
	นายสถาพร สุนัยสาทร	17,892	พรรคเพื่อไทย
	นายหยกพร อิศระเสรีพงษ์	17,378	พรรคเพื่อไทย
เขตบางรัก	นายสุรชัย สิทธิญาณวิชย์	8,453	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบรรเจิด แสงจันทร์	8,356	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาววิรงค์รอง น่วมดี	8,342	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวศุภาภรร ปังดำรงค์	8,270	พรรคประชาธิปัตย์
	นางเรณู ทองคำสุก	8,232	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุชัย ตั้งจิตธนกุล	8,182	พรรคประชาธิปัตย์
	นายรัฐกานต์ ไทยานนท์	8,177	พรรคประชาธิปัตย์
เขตปทุมวัน	นายสมชาย กรสิริพักตร์	6,255	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสุพิน คล่องการพานิช	6,142	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวีรยุทธ นิมเจริญ	6,137	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสุภาพร จิรันดร	6,092	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประคอง เสงสาโรชัย	6,050	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสุชัย จรุงเรืองโชค	5,983	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวโอปอ ศิริเดช	5,971	พรรคประชาธิปัตย์
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	นายชูเกียรติ เล็กเพชร	7,918	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสุนีย์รัตน์ ยิ่งยืนอมรฤทธิ	7,836	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวจิตติชญา วีระชาติ	7,835	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพรชัย พงศ์ทวีทรัพย์	7,814	พรรคประชาธิปัตย์
	นายภาสกร พุกษาชาน	7,803	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวรรณชัย วราศิริกุล	7,674	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกมล พงศ์ภูมิวานิช	7,670	พรรคประชาธิปัตย์
เขตพระโขนง	นายอาคม สุทธากร	16,597	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวอรรวรรณ โปธิศรี	16,450	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวทฤทัย ม่วงบุญศรี	16,213	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวสิริพร ฐิติไชโย	16,137	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจรงค์ เหล็งหนูดำ	16,103	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสาโรจน์ ริมปิกุล	16,090	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสำเร็จ ช้อยชื่น	15,979	พรรคประชาธิปัตย์
เขตยานนาวา	นายวัฒนา คุ่มรอด	14,699	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุพจน์ ช้างทอง	14,581	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมเกียรติ ปัญญาธารา	14,425	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเอกศักดิ์ สังข์บุญย์	14,377	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมปอง คล้ายวิจิตร	14,348	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธรรมบุญ นุตรพิบูลมงคล	14,330	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายอุทัย กนกภูมิพงศ์	14,219	พรรคประชาธิปัตย์
เขตสัมพันธวงศ์	นางสาวอศรียา สิทธิการิยะ	6,005	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเอก ชุณหัชชราชัย	5,965	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวบุษยพรรณ เลิศอนันต์วรกุล	5,942	พรรคประชาธิปัตย์
	นายนิพนธ์ จิตตั้งธรรมกุล	5,915	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชินเทพ กลิ่นสืบเชื้อ	5,898	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกิตติโชค ประสานวงศ์วุฒิ	5,837	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอากาศ วลิกชาติ	5,760	พรรคประชาธิปัตย์
เขตพญาไท	นางนราพรรณ เต็มนะเหล็	9,489	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธนกร ดวงพัตรา	9,455	พรรคประชาธิปัตย์
	นางกมลพรรณ จันทร์อยู่	9,425	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพิชัย ฉิมขันธุ์	9,411	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอนุชาญ กวางทอง	9,387	พรรคประชาธิปัตย์
	นางนันทิกา คงเมือง	9,221	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสันต์สิทธิ์ เนถถาวร	9,042	พรรคประชาธิปัตย์
เขตธนบุรี	นายอนุชา สาสังข์	12,693	พรรคเพื่อไทย
	นายประภาส รุจิโรจน์ธำรง	12,594	พรรคเพื่อไทย
	นายทีฆทัตน์ หุตังคบดี	12,502	พรรคเพื่อไทย
	นายสุประวีณ์ น้อยสุขยี่ง	12,373	พรรคเพื่อไทย
	นางณัฐกานท์ เทียมเมือง	12,089	พรรคเพื่อไทย
	นายสังคม มะลิจันทร์	11,956	พรรคเพื่อไทย
	นายธนกร ธรรมวรวิญจน์	11,949	พรรคเพื่อไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
เขตบางกอกใหญ่	นางรุ่งทิวา เลิศสุชีเกษม	14,468	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุภชัย ทองผจง	14,183	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมชาย เทียมเมือง	13,928	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสรวุฒิ ดิสสะมาน	13,849	พรรคประชาธิปัตย์
	นายมีศักดิ์ ชมภูสาร	13,801	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชัยชาญ ช่วยชู	13,774	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประณพนธ์ คำนักดิษฐ์	13,746	พรรคประชาธิปัตย์
เขตห้วยขวาง	นายวันชัย สุปสร้อยสิน	11,428	พรรคเพื่อไทย
	นายประพทนต์ หาญกิจจะกุล	11,239	พรรคเพื่อไทย
	นายศรัณย์ มุสิกะ	11,144	พรรคเพื่อไทย
	นายชญ์ธนิ นิน คุณธนาภูวัฒน์	11,127	พรรคเพื่อไทย
	นายมานะ ยิ้มไย	11,117	พรรคเพื่อไทย
	นายสิริเชษฐ์ วุฒิชัยคุณรัฐวี	10,962	พรรคเพื่อไทย
	นายยุทธ อินทรแป้น	10,862	พรรคเพื่อไทย
เขตคลองสาน	นายเพ็ญศ ม่วงมณี	9,398	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธวัช ศรีวัฒน์นะ	9,293	พรรคประชาธิปัตย์
	นางเกษรินทร์ อุศิริจันทร์	9,228	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพนิตยศักดิ์ นันทาพนิชย์กุล	9,191	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบัณฑิต สุกรโยธิน	9,151	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจรรยา อมาตยวินิจ	9,021	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประสาน เลิศสุชีเกษม	8,911	พรรคประชาธิปัตย์
เขตตลิ่งชัน	นายอเนก ตุ่มน้อย	16,370	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางฉัฐภรณ์ พลับศิริ	15,939	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสิทธิโชค คล้อยแสงอาทิตย์	15,739	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประจวบ เหมือนโพธิ์	15,693	พรรคประชาธิปัตย์
	นางวไล เย็นเป็นสุข	15,577	พรรคประชาธิปัตย์
	นางจุฑาทิพย์ เจียมใจจิต	15,465	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุวัชร จำปาหอม	15,164	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางกอกน้อย	นายहतัย ปัทมานนท์	16,919	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเพ็ญ พรขจรกิจกุล	16,647	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอนุชิต เพลินพนา	16,546	พรรคประชาธิปัตย์
	นายผาด มิสัยชล	16,542	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญมา สัมพัตร	16,514	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมเกียรติ กิตติมิ่งมงคล	16,250	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอร่าม เปลี่ยนคารมย์	16,181	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางขุนเทียน	นายจตุรงค์ โตรีน	23,470	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญสืบ หุยะพันธ์ุ์	23,017	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมนึก มอญตะ	22,508	พรรคประชาธิปัตย์
	นายดอกกรัก จันทร์ทอง	22,439	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประเชิญ พงษ์ชาญยุทธ์	22,401	พรรคประชาธิปัตย์
	นายฉลอง สุนทรทรัพย์	22,358	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุนทร หุ้ยมาก	22,227	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญสุข คุ่มผิวคำ	21,752	พรรคประชาธิปัตย์
เขตภาษีเจริญ	นายบุญชู ชาญชัยยุทธสกุล	19,502	พรรคเพื่อไทย

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายอนันต์ เลิศทวีวัฒนา	19,401	พรรคเพื่อไทย
	นายธัญชานันท์ ปันบุรีสุทธิ	18,969	พรรคเพื่อไทย
	นายอภิรมย์ นาราช	18,418	พรรคเพื่อไทย
	นายเนรมิต วงษาไฮ	18,358	พรรคเพื่อไทย
	นายสนั่น แสงสุกแสง	18,220	พรรคเพื่อไทย
	นายบัญชา ทับมาโนชัย	18,144	พรรคเพื่อไทย
เขตหนองแขม	นายสรยุทธ เต็นดำรงกุล	18,032	พรรคเพื่อไทย
	นางสาวนัจฉิ์กร เกษม	17,718	พรรคเพื่อไทย
	นายนิกร ชิมรส	16,275	พรรคเพื่อไทย
	นายธีระวัฒน์ ฤกษ์จรัส	16,128	พรรคเพื่อไทย
	นายวิโรจน์ อมรอรุณวิทย์	15,640	พรรคเพื่อไทย
	นายทรงชล สุดประเสริฐ	15,137	พรรคเพื่อไทย
	นายอุดมวิทย์ สอนสมมุค	14,884	พรรคเพื่อไทย
เขตราษฎร์บูรณะ	นายธเนศ แสงโชติ	12,252	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสายหยุด ศรีสุกใส	12,216	พรรคประชาธิปัตย์
	นางภรภัคร โชติกะสุภา	11,910	พรรคประชาธิปัตย์
	นายดำเนินโชค จันทรสเนน	11,614	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสินชัย เจริญวัลย์	11,495	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอนุกุล คงภักดี	11,289	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพิทักษ์ เพชรคง	11,272	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางพลัด	นายอดุลย์ โยธาสมุท	12,122	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจาตุรงค์ พรพงศ์พันธุ์	11,794	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายนที ทีประวิภาค	11,725	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพิธิวัฒน์ ภิญโญชีพ	11,721	พรรคประชาธิปัตย์
	นางปัญญวอร์ อรุณเรืองศิริเลิศ	11,610	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมเกียรติ บวรกิจธำรง	11,565	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอุคร บุญยัง	11,315	พรรคประชาธิปัตย์
เขตสาทร	นายมนตรี เปรมบุญ	13,221	พรรคประชาธิปัตย์
	นายต่อพงษ์ พุทธิบูชา	13,212	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสล้าง ชินะกานนท์	13,113	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสุดา สุวิชาโสภณ	13,096	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิชัย นันทธทรัพย์	13,065	พรรคประชาธิปัตย์
	ว่าที่ร้อยโทกษิตรีเดช ศรีสนิทวงศ์	12,900	พรรคประชาธิปัตย์
	นายศุภชัย ชัยพรเรืองเดช	12,806	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางซื่อ	นายสุรเลิศ ไวย์ลิกกรี	22,075	พรรคประชาธิปัตย์
	นายมงคล ผลพานิชย์	21,923	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประดิษฐ์ ธรรมสิน	21,283	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอนุชาติ คงสมกัน	21,265	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพรศักดิ์ วัฒนวนิชย์กุล	21,235	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมเกียรติ อยู่เผือก	21,182	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชูศักดิ์ ปลอดจินดา	21,121	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางคอแหลม	นายประสงค์ ผลพีชน์	15,601	พรรคประชาธิปัตย์
	นางนิรมล ไตจิรกุล	15,451	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชัยรัตน์ สม้อ	15,229	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นางสาวสุดคณิง แก้วทอง	15,218	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวยุพดี เกียรติสังวร	15,130	พรรคประชาธิปัตย์
	นายศมิษฐา ฉันทวานิช	15,108	พรรคประชาธิปัตย์
	นายแสวง แข่งดี	15,098	พรรคประชาธิปัตย์
เขตประเวศ	นางบุญศรี รักษาหนนท์	24,730	พรรคประชาธิปัตย์
	นายณัฐกฤต เงินฉาย	24,141	พรรคประชาธิปัตย์
	นายไชยณรงค์ ทรงศิริ	23,882	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกำกับ เบญญาพล	23,762	พรรคประชาธิปัตย์
	นายปริญญา แสนสุข	23,687	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกิตติพงศ์ เจียมกิจรุ่ง	23,679	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสว่าง สว่างรุ่งโรจน์กิจ	23,552	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสำอางค์ ทิพวัลย์	23,546	พรรคประชาธิปัตย์
เขตคลองเตย	นางอำพร อึ้งทรงธรรม	12,803	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชัยวัฒน์ วิวัฒน์หทัยกุล	12,709	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเผ่าพงษ์ อึ้งทรงธรรม	12,496	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกมลชัย จารุบริสุทธานุ	12,476	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุกิจ สวัสดิ์แสงสน	12,475	พรรคประชาธิปัตย์
	นายปานชัย แก้วอัมพรดี	12,468	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวัฒน์บ หิริกุล	12,360	พรรคประชาธิปัตย์
เขตจอมทอง	นายจิรเสกข์ วัฒนมงคล	22,337	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสลัด ดอกสันเทียะ	21,878	พรรคประชาธิปัตย์
	นางไพรัช ปันกร	21,846	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายสายชล สุขสมปอง	21,642	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมหมาย ทองเนียม	21,591	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมศักดิ์ บัวเพชร	21,524	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธนกร อภิภิรมย์	21,107	พรรคประชาธิปัตย์
	นายมานิชญ์ พงษ์วิโรดม	20,352	พรรคเพื่อไทย
เขตราชเทวี	นายจิรพันธ์ พูลพาณิชย์	8,493	พรรคประชาธิปัตย์
	นายธนาวิทย์ ฤทธิศรี	8,469	พรรคประชาธิปัตย์
	นายนิมิตร รักชาติไทย	8,226	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิเชียร มุขจัน	8,188	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอัศวิน ขำมะโน	8,160	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุนันท์ บุปผเวส	8,071	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอนันต์ ขำมะโน	8,044	พรรคประชาธิปัตย์
เขตสวนหลวง	นายปรีชา ม่วงดี	19,899	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมชาย ทรัพย์พจน์	19,646	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมาน หมดนุรักษ์	19,262	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวโสภา อมราศรัยศรี	19,032	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพัชกฤต เตียรธิติ	18,972	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพงศ์ไพศาล มะลูลิ้ม	18,865	พรรคประชาธิปัตย์
	นายจำเริญ พุ่มเพ็ชร	18,836	พรรคประชาธิปัตย์
เขตดินแดง	นายอนุวัฒน์ ถืออยู่	17,945	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบัญญัติ พรหมทอง	17,556	พรรคประชาธิปัตย์
	นายนพพงษ์ นกต่อ	17,278	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายประรัชกรรณ์ พงศ์บุญคุ้มลาภ	17,262	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวินัย ไชยสาลี	17,207	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวินัย หมีปาน	17,162	พรรคประชาธิปัตย์
	นายรัฐวัฒน์ บุญชัย	17,048	พรรคประชาธิปัตย์
เขตวัฒนา	นายจรรยา พุ่มดอกไม้	10,617	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบัญชา บุญชม	10,572	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมาน เดชะชีพ	10,551	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพลศักดิ์ แดงบัว	10,528	พรรคประชาธิปัตย์
	นางวิภาวัลย์ พรหมขำ	10,528	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเมธวิน มีสุวรรณ	10,442	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมัย มะลูลีม	10,275	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางแค	นายอำนาจ ปานเผือก	30,850	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุรชัย ชูสังข์	30,666	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุบิน พุกกระพุ่ม	29,537	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุรชัย พึ่งธรรม	29,255	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมพงษ์ โชติเสรีวิทย์	28,726	พรรคประชาธิปัตย์
	นายบุญเลิศ ฤกษ์ประกอบ	28,055	พรรคประชาธิปัตย์
	นายไพฑูรย์ กระถินทอง	27,845	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิโรจน์ ศาสตร์วัฒนโรจน์	27,841	พรรคประชาธิปัตย์
เขตบางนา	นายพลาวุฒิ เลิศศิลาทอง	11,774	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสิทธิชัย ไชยาริพันธ์	11,516	พรรคประชาธิปัตย์
	นางสาวดิษยา นวกุลชัย	11,482	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	พ.ต.อ.ภินันท์ เกตุชเลียร	11,303	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวีระพงษ์ ศักดิ์เดชะมณี	11,267	พรรคประชาธิปัตย์
	นายทวีโชค อ็อกกังวาน	11,220	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสุรินทร์ เกิดสำราญ	11,001	พรรคประชาธิปัตย์
เขตทวีวัฒนา	นายยงวุฒิ ทองอยู่	14,257	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพนสรพ์ ปคุณพูลสิน	14,200	พรรคประชาธิปัตย์
	นางส้มแก้ว แจ่มประเสริฐ	14,146	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประเวช แสงสุข	13,985	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพลกฤษณ์ ศุภรัตน์ชาติพันธุ์	13,866	พรรคประชาธิปัตย์
	นายดวง พุ่มมาลี	13,834	พรรคประชาธิปัตย์
	นายชัยสิทธิ์ ตันธนาสุวัฒน์	13,731	พรรคประชาธิปัตย์
เขตทุ่งครุ	นางสาวปราณี ธรรมนิยม	12,011	พรรคประชาธิปัตย์
	นายอนิรุทธิ์ นุชมี	10,733	พรรคประชาธิปัตย์
	นายพงศ์พัทธ์ เปี่ยมสวัสดิ์	10,718	พรรคประชาธิปัตย์
	นายเจริญศักดิ์ มณีรัตนสุบรรณ	10,406	พรรคประชาธิปัตย์
	นายทองใบ แจ่มจำรัส	10,319	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิเชียร ปานสง่า	10,145	พรรคประชาธิปัตย์
	นายกมล คำสุวรรณ	10,310	พรรคเพื่อไทย
เขตบางบอน	นางสาวณิชชา นาคศุภมิตร	14,782	พรรคประชาธิปัตย์
	นายทวี เอ็มชานา	14,776	พรรคประชาธิปัตย์
	นายวิชาญเรืองกลิ่น	14,476	พรรคประชาธิปัตย์
	นายประกอบ จันท์ทิพย์	14,366	พรรคประชาธิปัตย์

เขต	ผู้ชนะการเลือกตั้ง	คะแนนเสียง	สังกัด
	นายศักดิ์ไชย จรไชย	14,245	พรรคประชาธิปัตย์
	นายสมศักดิ์ อภาภรณ์นพรัตน์	14,035	พรรคประชาธิปัตย์
	นายมานพ มารุ่งเรือง	13,696	พรรคประชาธิปัตย์

ที่มา : ปรับปรุงจาก <https://www.ryt9.com/s/prg/973340> (เข้าถึงเมื่อ 8 ตุลาคม 2563)

กล่าวโดยสรุปแล้ว ภาพรวมของการเลือกตั้งและผลการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครที่ผ่านมาสะท้อนความตื่นตัวในการเมืองท้องถิ่นที่มีเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ นับจากการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งแรกในปี 2518 ที่มีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งที่ร้อยละ 13.86 (มาใช้สิทธิ 266,266 คน จากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 1,921,701 คน) มาจนถึงครั้งล่าสุดในปี 2556 ที่มีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งที่ร้อยละ 63.98 (มาใช้สิทธิ 2,715,640 คน จากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 4,244,465 คน)

อย่างไรก็ตามสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่มีความตื่นตัวในการเลือกตั้งมีเพิ่มขึ้นนั้นก็คือการเปลี่ยนแปลงในตัวกฎหมายเลือกตั้ง นับจากรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ที่ทำให้การไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้นเชื่อมโยงกับการเสียสิทธิทางการเมือง จนกว่าจะไปใช้สิทธิในครั้งต่อไป และเมื่อพิจารณาความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครจะพบว่า ก่อนการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 จะมีการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอยู่ที่ร้อยละ 43.53 (การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539) และหลังปี 2540 อยู่ที่ร้อยละ 58.87 (การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2543) ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครก่อนการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ผู้ไปใช้สิทธิอยู่ที่ร้อยละ 21.29 (การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2537) และหลังปี 2540 ผู้ไปใช้สิทธิอยู่ที่ร้อยละ 30.43 (การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2541) ส่วนสมาชิกสภาเขตอยู่ที่ร้อยละ 17.46 และ 21.45 (การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536 และวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2537 ตามลำดับ) และหลังปี 2540 อยู่ที่ร้อยละ 23.80 และ 30.84 (การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2541 และ 26 เมษายน พ.ศ. 2541 ตามลำดับ)

อย่างไรก็ตามส่วนสำคัญที่ทำให้การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขตนั้นอาจจะยังมีความตื่นตัวน้อยกว่าตัวผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (ดูผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในตารางที่ 7.4 สมาชิกสภากรุงเทพมหานครในตารางที่ 7.15 และสมาชิกสภาเขตในตารางที่ 7.40) ก็เป็นเพราะว่า หลายครั้งที่ไม่ได้มีการเลือกพร้อมกันกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพราะสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขตนั้นมักจะอยู่ครบวาระ ขณะที่หลายครั้งที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้นลาออกก่อนครบสมัย (พลตรีจำลอง ศรีเมือง ในสมัยที่ 2 ลาออกหลังจากดำรงตำแหน่งไปได้ประมาณ 2 ปี (7 มกราคม พ.ศ. 2533 ถึงวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2535) และนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ในสมัยที่ 2 ลาออกหลังจากดำรงตำแหน่งไปได้ไม่ถึง 2 เดือน (5 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ถึงวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551))

นอกจากนั้นแล้ว การรณรงค์การเลือกตั้งของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขตนั้นก็จะไปในวงจำกัด เมื่อเทียบกับการรณรงค์การเลือกตั้งของผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

สำหรับตัวเลขการไปใช้สิทธิของสภาเขตที่มีจำนวนน้อยกว่าสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้น ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการที่สมาชิกสภาเขตมีบทบาทน้อย จึงทำให้ความสนใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเฉพาะที่ไม่ได้อยู่ในชุมชนมักจะไปลงคะแนนน้อย

ในประการสุดท้าย จากการศึกษาจากเอกสารการวิจัยนับตั้งแต่มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นต้นมา มีประเด็นที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจได้ว่า เราสามารถแบ่งยุคการเลือกตั้งกรุงเทพมหานครออกมาเป็นหลายยุคคือ ยุคแรกที่พรรคประชาธิปัตย์ได้รับชัยชนะ (พ.ศ. 2518 นายธรรมบุญเทียนเงิน) และยุคของผู้สมัครอิสระ (พ.ศ. 2528 พลตรี จำลอง ศรีเมือง) และต่อมาผู้สมัครอิสระก็ตั้งพรรคการเมืองเอง และจนกระทั่งมาถึงยุคที่ผู้สมัครสังกัดพรรค (ไม่ได้เป็นหัวหน้าพรรค) ได้รับชัยชนะ ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนระหว่างสองพรรค คือ พรรคประชาธิปัตย์และพรรคพลังประชาชน/เพื่อไทย (พ.ศ. 2551 พ.ศ. 2552 และ พ.ศ. 2556)

จากการศึกษาพบว่า พรรคการเมืองระดับชาติมีบทบาทต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาโดยตลอด ทั้งในแง่ของการส่งผู้สมัครเองหรือไม่ส่งผู้สมัคร แต่ให้ความช่วยเหลือในการไม่ส่งผู้สมัคร เพื่อหวังว่าฐานเสียงของตนนั้นจะให้คะแนนกับผู้สมัครคนนั้น เนื่องจากในเอกสารการวิจัยต่าง ๆ และข้อมูลในหน้าข่าวก็ยืนยันไปในทางเดียวกันว่า ในแต่ละครั้งที่ผู้สมัครอิสระได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้น ก็จะมีพรรคการเมืองที่ไม่ส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งในยุคสมัยนั้น อาทิ พรรคกิจสังคม พรรคชาติไทย และพรรคก้าวหน้าไม่ส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ. 2528 (พลตรี จำลอง ศรีเมือง ชนะการเลือกตั้ง) พรรคประชาธิปัตย์ไม่ส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ. 2539 (นายพิจิตต์ รัตตกุล ชนะการเลือกตั้ง) กล่าวโดยสรุปก็คือการไม่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในหลายครั้งเป็นการตัดสินใจทางยุทธศาสตร์ที่จะให้การสนับสนุนผู้สมัครบางรายมากกว่าการตัดสินใจไม่ยุ่งเกี่ยวทางการเมืองกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และบางครั้งการตัดสินใจไม่ส่งผู้สมัครลงนั้นก็มิได้มุ่งหมายที่จะตัดคะแนนหรือลดความนิยมของพรรคการเมืองคู่แข่งในการเมืองระดับชาติลงไปด้วย นอกจากนี้ในหลายครั้งการที่ผู้สมัครลงสมัครในนามพรรคการเมืองแล้วได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้นอาจไม่ได้หมายความว่ากลไกพรรคนั้นมีความเป็นสถาบันที่ชัดเจนที่แยกขาดจากบุคลิกภาพของตัวผู้สมัครเอง หมายถึงกรณีของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ในฐานะหัวหน้าพรรคพลังธรรม และนายสมัคร สุนทรเวช ในฐานะหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์

นอกเหนือจากทำความเข้าใจบทบาทของพรรคการเมืองในการมีบทบาทสนับสนุนหรือรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการแล้ว สิ่งหนึ่งที่ยังไม่มีการศึกษาอย่างจริงจังก็คือในบรรดาผู้สมัครอิสระนั้น ส่วนมากจะสมัครในลักษณะของ “กลุ่ม” และไม่มีการศึกษาหรือสัมภาษณ์ว่าพวกเขาได้รับการสนับสนุนจากใครหรือกลุ่มใดบ้าง ในการศึกษาการเลือกตั้งในครั้งต่อไปควรศึกษาบรรดาผู้สมัครและการจัดองค์กรของบรรดากลุ่มอิสระของผู้สมัครเหล่านี้ด้วย

8. ความเชื่อมโยงของนักการเมืองท้องถิ่นภายในพื้นที่และกับนักการเมืองระดับประเทศ

จากการรวบรวมข้อมูลประวัตินักการเมืองพบว่า นักการเมืองระดับประเทศหลายคนเคยมีประสบการณ์ทางการเมืองท้องถิ่นมาก่อน ดังเช่นในกรณีของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรกหลายคนที่เคยลงแข่งขันในการเมืองท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภาเขต หรืออย่างน้อยก็เคยมีประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นอย่างการเป็นผู้ช่วยนักการเมืองมาก่อน หลายคนประสบความสำเร็จได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรกในการเลือกตั้งครั้งนี้ด้วย

ตารางด้านล่างนี้แสดงให้เห็นถึงภูมิหลังทางด้านการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรก ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562

ตารางที่ 8.1 ภูมิหลังทางการเมืองท้องถิ่นของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562

เขตเลือกตั้งที่ (พื้นที่)	ชื่อผู้สมัคร ส.ส. (พรรคการเมือง)	ผลการเลือกตั้ง ส.ส.	ภูมิหลังทางการเมืองท้องถิ่น
เขตเลือกตั้งที่ 1 (พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ดุสิต (ยกเว้นแขวงถนนนครไชยศรี))	นางสาวกานต์กนิษฐา แก้วสันตติ (พรรคพลังประชารัฐ)	ชนะ (ได้ 23,246 คะแนน)	- ลงเลือกตั้งซ่อม ส.ก. เขตพระนคร พ.ศ. 2550 แทนนายแก้ว แก้วสันตติ (ถึงแก่กรรม) ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตพระนคร พ.ศ. 2553 พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง - หมายเหตุ: กานต์กนิษฐา แก้วสันตติ เป็นบุตรสาวของนายแก้ว แก้วสันตติ ผู้ลงสมัคร ส.ก. เขตพระนคร พ.ศ. 2533 และ พ.ศ. 2537 พรรคพลังธรรม พ.ศ. 2541 กลุ่มมดงาน พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2549 พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้งทุกครั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 2 (ปทุมวัน บางรัก สาทร)	นางสาวอุไร อนันตสิน (พรรคภูมิใจไทย)	แพ้ (ได้ 2,947 คะแนน, อันดับ 6)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตปทุมวัน พ.ศ. 2553 พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 4 (คลองเตย วัฒนา)	นางกรณิศ งามสุคนธ์รัตนา (พรรคพลังประชารัฐ)	ชนะ (ได้ 27,620 คะแนน)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตคลองเตย พ.ศ. 2549 พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตคลองเตย พ.ศ. 2553 พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 5 (ดินแดง ห้วยขวาง)	นายประเดิมชัย บุญช่วยเหลือ (พรรคเพื่อไทย)	ชนะ (ได้ 27,897 คะแนน)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตห้วยขวาง พ.ศ. 2537 พรรคพลังธรรม ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตห้วยขวาง พ.ศ. 2541 กลุ่มมดงาน ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตห้วยขวาง พ.ศ. 2545 พรรค

เขตเลือกตั้งที่ (พื้นที่)	ชื่อผู้สมัคร ส.ส. (พรรคการเมือง)	ผลการ เลือกตั้ง ส.ส.	ภูมิหลังทางการเมืองท้องถิ่น
			<p>ประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตห้วยขวาง พ.ศ. 2549 พรรคไทยรักไทย ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตห้วยขวาง พ.ศ. 2553 พรรคเพื่อไทย ได้รับเลือกตั้ง
	นางสาวอรพินทร์ เพชรทัต (พรรคพลังประชาชน)	แพ้ (ได้ 27,667 คะแนน, อันดับ 2)	<ul style="list-style-type: none"> - ลงเลือกตั้ง ส.ช. เขตดินแดง พ.ศ. 2549 พรรคไทยรักไทย ได้รับเลือกตั้ง - หมายเหตุ: อรพินทร์เป็นบุตรสาวของนายชูพงษ์ เพชรทัต และ นางอนงค์ เพชรทัต โดยนายชูพงษ์เป็นผู้ลงสมัคร ส.ช. เขตดินแดง พ.ศ. 2537 พรรคพลังธรรม ได้รับเลือกตั้ง และ ลงสมัคร ส.ก. เขตดินแดง พ.ศ. 2545 พรรคไทยรักไทย ได้รับเลือกตั้ง ส่วนนางอนงค์ เพชรทัต เป็นผู้ลงสมัครเลือกตั้งซ่อม ส.ก. เขตดินแดง พ.ศ. 2548 พรรคไทยรักไทย ได้รับเลือกตั้ง ลงสมัครเลือกตั้งซ่อม ส.ก. เขตดินแดง พ.ศ. 2551 พรรคพลังประชาชน ได้รับเลือกตั้ง และลงสมัคร ส.ก. เขตดินแดง พ.ศ. 2553 พรรคเพื่อไทย ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 6 (พญาไท ราชเทวี จตุจักร (เฉพาะแขวง จตุจักรและแขวง จอมพล)	นายประพนธ์ เนตรรังษี (พรรคเพื่อไทย)	แพ้ (ได้ 22,275 คะแนน, อันดับ 3)	<ul style="list-style-type: none"> - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตจตุจักร พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2549 พรรคไทยรักไทย ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตจตุจักร พ.ศ. 2553 พรรคเพื่อไทย ได้รับเลือกตั้ง
	นายอนุชาญ กวางทอง (พรรคภูมิใจไทย)	แพ้ (ได้ 1,101 คะแนน, อันดับ 7)	- ลงเลือกตั้ง ส.ช. เขตพญาไท พ.ศ. 2553 พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 8 (ลาดพร้าว วััง ทองกลาง (ยกเว้น แขวงพลับพลา))	นายกษิต์เดช ชูติมันต์ (พรรคพลังประชาชน)	ชนะ (ได้ 29,090 คะแนน)	<ul style="list-style-type: none"> - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตลาดพร้าว พ.ศ. 2549 พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตลาดพร้าว พ.ศ. 2553 พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 9 (หลักสี่ จตุจักร (ยกเว้นแขวงจตุจักร และแขวงจอมพล))	นายบวรกิตติ์ สันทัด (พรรคภูมิใจไทย)	แพ้ (ได้ 1,666 คะแนน, อันดับ 7)	- ลงเลือกตั้ง ส.ช. เขตจตุจักร พ.ศ. 2553 พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 10 (ดอนเมือง)	นางกนกนุช กลิ่นสังข์ (พรรคพลังประชาชน)	แพ้ (ได้ 22,067)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตดอนเมือง พ.ศ. 2549 พรรคไทยรักไทย ได้รับเลือกตั้ง

เขตเลือกตั้งที่ (พื้นที่)	ชื่อผู้สมัคร ส.ส. (พรรคการเมือง)	ผลการ เลือกตั้ง ส.ส.	ภูมิหลังทางการเมืองท้องถิ่น
		คะแนน, อันดับ 2)	- ลงเลือกตั้งซ่อม ส.ก. เขตดอนเมือง พ.ศ. 2555 พรรค ประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 12 (บางเขน)	นางสาวปราณี เชื้อเกตุ (พรรคภูมิใจไทย)	แพ้ (ได้ 4,057 คะแนน, อันดับ 6)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตบางเขน พ.ศ. 2541 กลุ่มพลังไทย ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตบางเขน พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2553 พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 13 (บาง กะ ปิ วั ง ทองกลาง (เฉพาะ แขวงพลับพลา))	นางสาวฐิติภัฏร์ โชติเดชาชัยนันต์ (พรรคพลังประชารัฐ)	ชนะ (ได้ 27,489 คะแนน)	- ผู้ช่วยดำเนินงาน ส.ส. เขตบางกะปิ - ผู้ช่วยดำเนินงาน ส.ก. เขตบางกะปิ - หมายเหตุ: ฐิติภัฏร์เป็นบุตรสาวของนายชัยวุฒิ จรรย์ วิโรจน์สกุล ผู้ลงสมัคร ส.ก. เขตบางกะปิ พ.ศ. 2541 กลุ่ม พลังไทย ได้รับเลือกตั้ง และลงสมัคร ส.ก. เขตบางกะปิ พ.ศ. 2545 พรรคไทยรักไทย ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 14 (บึงกุ่ม คันทวยาว (เฉพาะแขวงราม อินทรา))	นายแมน เจริญวัลย์ (พรร คร ว ม พ ล ัง ประชาชาติไทย)	แพ้ (ได้ 5,518 คะแนน, อันดับ 5)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตบึงกุ่ม พ.ศ. 2553 พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 16 (คลองสามวา)	นางสาวเกศกานดา อินช่วย (พรรคพลังประชารัฐ)	แพ้ (ได้ 29,304 คะแนน, อันดับ 2)	- ผู้ช่วย ส.ก. เขตคลองสามวา พ.ศ. 2549-2552 - ลงเลือกตั้ง ส.ข. เขตคลองสามวา พ.ศ. 2553 พรรค ประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง - หมายเหตุ: เกศกานดา อินช่วย เป็นบุตรสาวของนายวิรัช อินช่วย ผู้ลงสมัคร ส.ก. เขตคลองสามวา พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2549 พ.ศ. 2553 พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้งทุกครั้ง
	นายบุญมี พิบูลย์คมารักษ์ (พรรคภูมิใจไทย)	แพ้ (ได้ 876 คะแนน, อันดับ 8)	- ลงเลือกตั้ง ส.ข. เขตคลองสามวา พ.ศ. 2553 พรรค ประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 17 (หนองจอก)	นายศิริพงษ์ รัสมิ์ (พรรคพลังประชารัฐ)	ชนะ (ได้ 25,329 คะแนน)	- ลงเลือกตั้ง ส.ข. เขตหนองจอก พ.ศ. 2549 พรรค ประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ข. เขตหนองจอก พ.ศ. 2553 พรรคเพื่อ ไทย ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 18 (ลาดกระบัง)	นายวิสูตร สำเร็จวานิชย์ (พรรคพลังประชารัฐ)	แพ้ (ได้ 20,739 คะแนน อันดับ 3)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตลาดกระบัง พ.ศ. 2537 พรรค ประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตลาดกระบัง พ.ศ. 2541 พรรค ประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตลาดกระบัง พ.ศ. 2545 พรรคไทยรัก ไทย ได้รับเลือกตั้ง

เขตเลือกตั้งที่ (พื้นที่)	ชื่อผู้สมัคร ส.ส. (พรรคการเมือง)	ผลการ เลือกตั้ง ส.ส.	ภูมิหลังทางการเมืองท้องถิ่น
			- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตลาดกระบัง พ.ศ. 2549 พรรคไทยรักไทย ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตลาดกระบัง พ.ศ. 2553 พรรคเพื่อไทย ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 19 (สะพานสูง ประเวศ (ยกเว้นแขวงหนอง บอน และ แขวง ดอกไม้))	นายประสิทธิ์ มะหะหมัด (พรรคพลังประชารัฐ)	ชนะ (ได้ 28,203 คะแนน)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตสะพานสูง พ.ศ. 2541 กลุ่มพลังไทยได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตสะพานสูง พ.ศ. 2545 พรรคไทยรักไทย ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตสะพานสูง พ.ศ. 2549 พรรคไทยรักไทย ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตสะพานสูง พ.ศ. 2553 พรรคเพื่อไทยได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 20 (สวนหลวง ประเวศ (เฉพาะแขวงหนอง บอนและดอกไม้))	นายมณฑล โพธิ์ค้าย (พรรคอนาคตใหม่ ปัจจุบันย้ายไปอยู่ พรรคภูมิใจไทย หลังจากพรรคอนาคต ใหม่ถูกยุบ)	ชนะ (ได้ 40,483 คะแนน)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตวัฒนา พ.ศ. 2549 พรรคไทยรักไทยไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายณัฐวุฒิ หมั่นนุรักษ์ (พรรคภูมิใจไทย)	แพ้ (ได้ 3,365 คะแนน, อันดับ 7)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตสวนหลวง พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2553 พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 23 (จอมทอง ธนบุรี (เฉพาะแขวง ดาวคะนอง บุคคโล และสำเหร่))	นายโชติพิพัฒน์ เตชะโสภณมณี (พรรคอนาคตใหม่ ปัจจุบันย้ายไปอยู่ พรรคภูมิใจไทย หลังจากพรรคอนาคต ใหม่ถูกยุบ)	ชนะ (ได้ 27,651 คะแนน)	- ลงเลือกตั้ง ส.ช. เขตจอมทอง พ.ศ. 2541 กลุ่มมดงานได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตจตุทอง เขตเลือกตั้งที่ 1 พ.ศ. 2545 พรรคประชากรไทย ไม่ได้รับเลือกตั้ง
	นายธวัชชัย ทองสิมา (พรรคเพื่อไทย)	แพ้ (ได้ 24,959 คะแนน, อันดับ 3)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตจอมทอง พ.ศ. 2541 และ พ.ศ. 2545 กลุ่มมดงาน ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 24 (ราษฎร์บูรณะ ทุ่ง)	นายไสว โชติกะสุภา (พรรคภูมิใจไทย)	แพ้ (ได้ 6,748)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตราษฎร์บูรณะ พ.ศ. 2541 พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2553 พรรคประชาธิปัตย์

เขตเลือกตั้งที่ (พื้นที่)	ชื่อผู้สมัคร ส.ส. (พรรคการเมือง)	ผลการ เลือกตั้ง ส.ส.	ภูมิหลังทางการเมืองท้องถิ่น
ครุ)		คะแนน, อันดับ 5)	ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 27 (ทวีวัฒนา ตลิ่งชัน (เฉพาะแขวงตลิ่งชัน และฉิมพลี) หนอง แขม (ยกเว้นแขวง หนองแขม)	พันตำรวจโทวันชัย พิภักดิ์ (พรรคเพื่อ ไทย)	แพ้ (ได้ 28,367 คะแนน, อันดับ 2)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. ตลิ่งชัน พ.ศ. 2549 พรรคไทยรักไทย ได้รับเลือกตั้ง - ลงเลือกตั้ง ส.ก. ตลิ่งชัน พ.ศ. 2553 พรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 29 (ภาษีเจริญ ตลิ่งชัน (ยกเว้นแขวงตลิ่งชัน และแขวงฉิมพลี))	นางสุภาภรณ์ คงวุฒิ ปัญญา (พรรคเพื่อ ไทย)	ชนะ (ได้ 28,765 คะแนน)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตภาษีเจริญ พ.ศ. 2553 พรรคเพื่อไทย ไม่ได้รับเลือกตั้ง - หมายเหตุ: สุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา เป็นภรรยาของนาย มานะ คงวุฒิปัญญา อดีตผู้สมัคร ส.ส. เขต 32 บางกอก ใหญ่ ภาษีเจริญ (ยกเว้นแขวงบางแวก แขวงบางด้วน และ แขวงคลองขวาง) พ.ศ. 2548 พรรคไทยรักไทย ได้รับ เลือกตั้ง ผู้สมัคร ส.ส. เขต 11 ภาษีเจริญ บางแค หนอง แขม พ.ศ. 2550 พรรคพลังประชาชน ไม่ได้รับเลือกตั้ง และผู้สมัคร ส.ส. เขต 31 ภาษีเจริญ บางกอกใหญ่ พ.ศ. 2554 พรรคเพื่อไทย ไม่ได้รับเลือกตั้ง
เขตเลือกตั้งที่ 30 (บางพลัด บางกอก น้อย)	นายจักรพันธ์ พร นิมิตร (พรรคพลัง ประชาชน)	ชนะ (ได้ 31,394 คะแนน)	- ลงเลือกตั้ง ส.ก. เขตบางพลัด พ.ศ. 2545 พรรค ประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง - หมายเหตุ: เคยลงเลือกตั้ง ส.ส. เขต 29 บางพลัด บางกอกน้อย (เฉพาะแขวงอรุณอมรินทร์) พ.ศ. 2548 พรรคประชาธิปัตย์ ไม่ได้รับเลือกตั้ง

9. แผนพัฒนาของกรุงเทพมหานคร

ในหัวข้อนี้ทำการสำรวจแผนพัฒนาของกรุงเทพมหานครฉบับต่าง ๆ ที่เคยมีมา ได้แก่ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 5 ปี จำนวน 6 ฉบับ (แผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2520-2524) แผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2525-2529) แผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2530-2534) แผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2535-2539) แผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544) และแผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549)) แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 12 ปี (พ.ศ. 2552-2563) และแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575)

สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร (2542) ได้ทำการสรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 1-5 ไว้ดังนี้

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2520-2524)

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2520-2524) ซึ่งเป็นแผนพัฒนาฉบับแรกของกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ “เพื่อให้การดำเนินงานทั้งเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ กรุงเทพมหานคร จึงได้วางแผนหลักเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อพัฒนากรุงเทพมหานครในระยะห้าปี โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ ระดับภาค และแผนพัฒนาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง”

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 1 มีที่มาจากนโยบายการพัฒนาเมืองแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 ซึ่งกำหนดให้มีการพัฒนาบริเวณชุมชนชานเมืองและรอบนอกกรุงเทพมหานครให้เป็นชุมชนหลายศูนย์ ดังนั้น แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 1 จึงถูกกำหนดให้เป็นแผนแม่บทในการพัฒนากรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 5 ประการ ได้แก่

- 1) เพื่อให้มีการปรับปรุงระบบการใช้ที่ดิน ระบบการจราจรและระบบสาธารณูปโภค ภายในเขตกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพโดยสอดคล้องกับผังเมืองรวม
- 2) เพื่อให้มีการปรับปรุงสภาวะสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อร่างกาย ความเป็นอยู่ของประชาชน สภาพจิตใจ ความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- 3) เพื่อปรับปรุงบริการด้านต่าง ๆ ทางสังคม สุขภาพอนามัย ความปลอดภัยและเศรษฐกิจของประชากร
- 4) เพื่อให้กรุงเทพมหานครมีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงพอที่จะให้บริการประชาชนตามแผนพัฒนา
- 5) เพื่อปรับปรุงระบบการบริหาร กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร ให้เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งสร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับประชาชนในท้องถิ่น

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2525-2529)

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2525-2529) ประกอบด้วยแผนพัฒนาสาขาจำนวน 11 แผน โดยแบ่งลำดับความสำคัญของแผนออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย 1. แผนพัฒนาการป้องกันน้ำท่วม การระบายน้ำ และกำจัดน้ำเสีย 2. แผนพัฒนาการรักษาความสะอาด 3. แผนพัฒนารายได้

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย 4. แผนพัฒนาการใช้ที่ดินและระบบจราจร 5. แผนพัฒนาการสาธารณสุข 6. แผนพัฒนาสังคม 7. แผนพัฒนาการศึกษา

กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วย 8. แผนพัฒนาบูรณะและปรับปรุงเมือง 9. แผนพัฒนาเศรษฐกิจ 10. แผนพัฒนาระบบการบริหารกรุงเทพมหานคร 11. แผนพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2525-2529) มีลักษณะโดยทั่วไปเป็นการรวบรวมโครงการที่จะดำเนินการ โดยกำหนดให้อยู่ภายใต้แผนงานซึ่งมีแต่เพียงชื่อแต่ไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางดำเนินการของแผนงานนั้น ๆ จึงทำให้ขาดความชัดเจนและความต่อเนื่องระหว่างแผนงานและโครงการ ดังนั้นแม้ว่าเอกสารแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 จะมีขนาดใหญ่มาก เนื่องจากบรรจุรายละเอียดของโครงการไว้ในเอกสารแผนฉบับเดียวกัน แต่ขาดความชัดเจนในเรื่องรายละเอียดของแผนงานต่าง ๆ ที่กำหนด หรือระบุชื่อไว้ในแผนพัฒนา

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2530-2534)

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2530-2534) เป็นแผนพัฒนาที่ค่อนข้างสมบูรณ์ตามหลักการวางแผนเนื่องจากได้ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตลอดจนแนวทางการพัฒนาไว้ค่อนข้างชัดเจน แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 มีโครงสร้างของแผนอันประกอบด้วยแผนสาขา 5 แผน ดังนี้

- 1) แผนพัฒนาสิ่งแวดล้อม
- 2) แผนพัฒนาการใช้ที่ดิน ระบบจราจร และสาธารณสุขปึก
- 3) แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตและบริการสังคม
- 4) แผนพัฒนารัฐาณะการคลังของกรุงเทพมหานคร
- 5) แผนพัฒนาการบริหารและการปกครอง

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2530-2534) มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักเพื่อยกระดับการให้บริการแก่ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่ตกค้างตั้งแต่อดีต ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีสภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นโดยอย่างน้อยที่สุดให้ได้ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2530-2534) เป็นแผนที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและแนวทางการพัฒนาประเทศตามที่ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) และสนองต่อภารกิจของกรุงเทพมหานครตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มาตรา 89 นอกจากนี้ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2530-2534) ยังได้เน้นการแก้ไขปัญหาตามนโยบายผู้บริหารกรุงเทพมหานครและความต้องการของประชาชน

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 ได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามหลักการวางแผนพัฒนามากขึ้น โดยในแต่ละแผนสาขาได้กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ค่อนข้างชัดเจนเป็นรูปธรรม ตลอดจนระบุชื่อโครงการหรือกิจกรรมที่ตอบสนองแผน/แผนงานนั้น ๆ

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2535-2539)

ในการจัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2535-2539) สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร ได้ยึดถือแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนากรุงเทพมหานคร (นครหลวงของประเทศไทย) ซึ่งรวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้ คือ

- 1) นโยบายรัฐบาล ซึ่งปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 และคำแถลงนโยบายของรัฐบาล
- 2) นโยบายกระทรวงมหาดไทย ซึ่งปรากฏในแผนแม่บทกระทรวงมหาดไทยและคำแถลงนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

3) นโยบายผู้บริหารราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน กรุงเทพมหานคร และได้ประกาศนโยบายการบริหารราชการกรุงเทพมหานครไว้แก่ประชาชน

4) ความต้องการของประชาชน

5) แนวความคิดอันเกิดจากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ ดังนี้

1) เพื่อให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม และน่าอยู่มากขึ้น

2) เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อผู้ด้อยโอกาส พัฒนาคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมให้ได้มาตรฐาน

3) เพื่อให้กรุงเทพมหานครเป็นฐานหลักที่สามารถรองรับการเจริญเติบโตของระบบเศรษฐกิจของชาติให้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 ประกอบด้วย 5 แผนสาขา ดังนี้

1) แผนสาขาสีเขียว

2) แผนสาขาการใช้ที่ดิน ระบบจราจร และสาธารณสุข

3) แผนสาขาทรัพยากรมนุษย์และสังคม

4) แผนสาขาการบริหารและการปกครอง

5) แผนสาขาการคลัง

ภายใต้แผนสาขาประกอบด้วยแผนงานและโครงการหลักที่กรุงเทพมหานครกำหนดจะดำเนินการใน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2535-2539) นอกจากนี้ ยังได้จัดทำแผนปฏิบัติการ ระยะ 5 ปี เพื่อรวบรวมแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ของทุกหน่วยงานเข้าไว้ด้วยกันเพื่อให้เห็นภาพรวมของการพัฒนา ในแต่ละปีงบประมาณ

อาจกล่าวได้ว่ากรุงเทพมหานครได้ให้ความสำคัญต่อการนำแผนไปปฏิบัติมากขึ้นในช่วงแผนพัฒนา กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544)

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544) มีแนวทางการจัดทำแผนใกล้เคียงกับ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2535-2539) กล่าวคือ นโยบายการพัฒนาของแผนจะสัมพันธ์กับ นโยบายการพัฒนาของแผนในระดับชาติและระดับกระทรวงมหาดไทย แต่ได้เพิ่มเติมหลักการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน โดยเปิดโอกาสให้ผู้แทนภาคเอกชนองค์กรพัฒนา นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทน สื่อมวลชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการจัดทำแผนด้วย

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544) กำหนดวัตถุประสงค์หลักไว้ 3 ประการ ดังนี้

1) เพื่อให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่เจริญเติบโตอย่างเป็นระบบตามหลักสากลของการ พัฒนาเมือง

2) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนและสิ่งแวดล้อมของเมืองให้กรุงเทพมหานครเป็น “เมือง น่าอยู่”

3) เพื่อให้การบริการสังคมแก่ประชาชนเป็นไปอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ด้อยโอกาสใน สังคม

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544) มีโครงสร้างของแผน ประกอบด้วยแผน สาขารวม 6 แผน ดังนี้

- 1) แผนสาขาผังเมืองและการใช้ที่ดิน
- 2) แผนสาขาการจราจร การขนส่งและสาธารณูปโภค
- 3) แผนสาขาสีเขียวและสิ่งแวดล้อม
- 4) แผนสาขาทรัพยากรมนุษย์และสังคม
- 5) แผนสาขาการบริหารและการปกครอง
- 6) แผนสาขาการคลัง

และภายใต้แผนสาขา จะประกอบด้วยแผนงานและโครงการหลักที่กรุงเทพมหานครกำหนดจะ ดำเนินการในระยะ 5 ปีงบประมาณ (พ.ศ. 2540-2544) อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารกรุงเทพมหานครยังสามารถ กำหนดนโยบายการพัฒนากรุงเทพมหานครและกำหนดโครงการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นไปตามที่ได้ให้ สัญญาไว้ต่อประชาชนในระหว่างการเลือกตั้ง

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549)

แผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549) กำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อสร้างสรรค์กรุงเทพมหานครให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานความสมดุลแห่ง วิถีไทยและโลกาภิวัตน์
  - 2) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนให้ทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษา การบริการสังคม การประกอบอาชีพ การพัฒนาศักยภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และทักษะในการประกอบอาชีพอย่าง ถ้วนหน้าและเท่าเทียมกัน
  - 3) เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีในการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร และส่งเสริม กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
  - 4) เพื่อสร้างเสถียรภาพทางการเงินการคลังของกรุงเทพมหานครให้มีความมั่นคง มีทรัพยากร การเงินครอบคลุมการพัฒนาทุกด้าน ทั้งการพัฒนาด้าน การพัฒนาเมือง และการพัฒนาการบริหาร ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ถูกกำหนดไว้มี 7 ด้าน ดังนี้
- 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารและการปกครอง
  - 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการคลัง
  - 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์และสังคม
  - 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการจราจร การขนส่ง และสาธารณูปโภค
  - 5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านผังเมืองและการใช้ที่ดิน
  - 6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม
  - 7) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 12 ปี (พ.ศ. 2552-2563)

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 12 ปี (พ.ศ. 2552-2563) เป็นแผนที่มีวิสัยทัศน์การพัฒนา กรุงเทพมหานครในระยะยาว 12 ปี โดยใน พ.ศ. 2563 มุ่งให้กรุงเทพมหานครเป็น “มหานครน่าอยู่อย่าง ยั่งยืน” (Sustainable Metropolis) ทั้งในแนวทางของการเป็นมหานครศูนย์กลางภูมิภาค (Gateway) การ

เป็นเมืองที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Green) และการเป็นชุมชนน่าอยู่ (Good Life) โดยแผนได้กำหนด ยุทธศาสตร์หลัก 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแบบบูรณาการเพื่อมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางภูมิภาค

- ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาการใช้ประโยชน์ที่ดินให้สอดคล้องกับผังเมืองรวม กรุงเทพมหานคร

- ประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาระบบการจราจรให้มีความคล่องตัวและมีระบบขนส่งสาธารณะที่หลากหลาย

2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพเมืองเพื่อก้าวทันการแข่งขันทางเศรษฐกิจและเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเพื่อก้าวทันการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

- ประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและบัณฑิตศึกษาเฉพาะทางสู่ความเป็นเลิศในการพัฒนาเมือง โดยจัดตั้งมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครเพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับมหานคร

- ประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอนุบาล ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดให้มีบริการอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และได้มาตรฐาน เพื่อเป็นการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพเข้าสู่ตลาดงานหรือศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม

- ประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษานอกระบบ

- ประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนารุงเทพฯ ให้เป็นมหานครแห่งสิ่งแวดล้อม

- การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการป้องกันน้ำท่วมและการระบายน้ำ

- การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการคุณภาพน้ำ

- การลดปริมาณมูลฝอยและน้ำของเสียกลับไปใช้ประโยชน์

- การเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมมลพิษทางอากาศและเสียง

- การเพิ่มพื้นที่สีเขียว

- การรักษา พื้นที่ป่าชายเลนชายฝั่งทะเลบางขุนเทียน

- การลดภาวะโลกร้อนและการอนุรักษ์พลังงาน

4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนารุงเทพฯ ให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

- ประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาสุขภาพและสร้างสังคมแห่งสุขภาวะ

- ประเด็นยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว สังคม และสวัสดิการสังคมสงเคราะห์

- ประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาด้านกีฬาและนันทนาการ

- ประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง

- ประเด็นยุทธศาสตร์สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ มีวิถีชีวิตพอเพียง

- ประเด็นยุทธศาสตร์เสริมสร้างเสน่ห์กรุงเทพฯ เพื่อเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของเมือง และเป็นแรงดึงดูดด้านการท่องเที่ยวในเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานคร

- การพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานคร

- การพัฒนาระบบบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์แบบบูรณาการโดยผ่านฉันทามติของภาคีการพัฒนาต่าง ๆ และสามารถช่วยให้เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ แผนงบประมาณ และแผนงานด้านการบริหารเชิงทรัพยากรบุคคลให้มีความสอดคล้องกัน โดยจะต้องมีการปรับเปลี่ยนการจัดลำดับความสำคัญของยุทธศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ

- การติดตามผลการปฏิบัติราชการ
- การเงินและการคลัง
- การบริหารทรัพยากรบุคคล

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575)

การจัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) เป็นการจําแนกแผนวิสัยทัศน์ของประชาชนเพื่อการพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) หรือวิสัยทัศน์กรุงเทพฯ 2575 ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนากรุงเทพมหานครสู่การเป็นมหานครแห่งเอเชียในปี พ.ศ. 2575

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) ประกอบด้วย 7 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ มหานครปลอดภัย มหานครสีเขียวสะดวกสบาย มหานครสำหรับทุกคน มหานครกะทัดรัด มหานครประชาธิปไตย มหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้ และการบริหารจัดการ รายละเอียดของแต่ละ ประเด็นยุทธศาสตร์มีดังนี้

1. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 มหานครปลอดภัย แบ่งเป็น

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.1 ปลอดภัยพิช เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 กรุงเทพฯ จะบรรลุผลการทำให้น้ำเสียจากทุกครัวเรือนได้รับการบำบัดก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ชยะมูลฝอยทั้งหมดได้รับการจัดการอย่างถูกสุขลักษณะ พลเมืองกรุงเทพฯ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ที่อาศัยในเมืองกรุงเทพฯ มีโอกาสได้สูดอากาศบริสุทธิ์ไม่น้อยกว่า 200 วันต่อปี

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.2 ปลอดภัยจากอาชญากรรม ยาเสพติด เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 กรุงเทพฯ จะมีความปลอดภัยจากอาชญากรรม อยู่ใน 5 อันดับแรก ของเมืองหลวงของเอเชีย

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.3 ปลอดภัยอุบัติเหตุ เป้าหมายภายในปีพ.ศ. 2575 พลเมืองกรุงเทพฯ จะมีความปลอดภัยทางถนนอยู่ใน 5 อันดับแรกของเมืองหลวงของเอเชีย

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.4 ปลอดภัยพิบัติ เป้าหมายภายในปีพ.ศ. 2575 เมืองกรุงเทพฯ คือร้อยละ 90 ของพื้นที่กรุงเทพฯ สามารถระบายน้ำฝนให้เสร็จสิ้นภายใน 30 นาทีหลังฝนตก และเมืองกรุงเทพฯ ปลอดภัยจากน้ำหลากทุกพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.5 สิ่งก่อสร้างปลอดภัย เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 อาคารสาธารณะในเมืองกรุงเทพฯ ต้องได้มาตรฐานความปลอดภัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.6 ปลอดภัยโรคคนเมือง อาหารปลอดภัย เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 พลเมืองกรุงเทพฯ จะมีอาหารปลอดภัยสำหรับการบริโภค และจะปลอดภัยจากโรคคนเมือง ได้แก่ โรคอ้วน เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ และโรคหลอดเลือดสมอง ปัญหาสุขภาพจิต (ฆ่าตัวตาย, เครียด/ ซึมเศร้า) โรคติดต่อ (ไข้เลือดออก, วัณโรค, เอชไอวี, พืชสุนัขบ้า) โรคทางเดินหายใจ (ไข้หวัดใหญ่) โรคมะเร็งและโรคในผู้สูงอายุ

2. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 มหานครสีเขียว สะดวกสบาย แบ่งเป็น

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 2.1 ย้ายสายไฟฟ้าและสายโทรศัพท์ลงท่อย้ายสายใต้ดิน เป้าหมายภายใน พ.ศ. 2575 เมืองกรุงเทพฯ มีภูมิทัศน์ถนน (Streetscape) น่าชม และให้ความสะดวกสบาย และเสริมคุณภาพชีวิตด้วยการย้ายสายไฟฟ้าและสายโทรศัพท์ลงท่อย้ายสายใต้ดินอย่างน้อย 3 โครงการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 2.2 พื้นที่สาธารณะ พื้นที่สีเขียวกระจายทุกพื้นที่ เป้าหมายภายใน พ.ศ. 2575 คือ เมืองกรุงเทพฯ ต้องมีพื้นที่สีเขียว และแหล่งดูดซับมลพิษทางอากาศไม่น้อยกว่า 9 ตารางเมตรต่อประชากรหนึ่งคน และ เมืองกรุงเทพฯ มีพื้นที่สีเขียวกระจายครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 2.3 ระบบขนส่งมวลชนทั่วถึงสะดวก ประหยัด จราจรคล่องตัว และมีทางเลือก เป้าหมายภายใน พ.ศ. 2575 คือพลเมืองกรุงเทพฯ สามารถสัญจรด้วยทางเรือ จักรยานและทางเดิน ทำอย่างสะดวกและปลอดภัย และพลเมืองกรุงเทพมหานคร สามารถใช้ระบบขนส่งมวลชนที่กำหนดเวลาเดินทางได้ภายใน 10 นาที

3. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 มหานครสำหรับทุกคน แบ่งเป็น

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 3.1 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส จะต้องได้รับสวัสดิการสังคม สาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และสามารถอยู่ได้ด้วยศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 3.2 เมืองแห่งโอกาสทางเศรษฐกิจ เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 ผู้ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและแรงงานนอกระบบ จะต้องได้รับค่าจ้างขั้นต่ำและมีแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อการประกอบอาชีพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 3.3 การศึกษาสำหรับทุกคน เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 พลเมืองกรุงเทพฯ จะมีจำนวนเขตพื้นที่ มีโรงเรียนสังกัด กทม. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานครอบคลุมทุกระดับชั้น และมีการใช้หลักสูตรท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 3.4 สังคมพหุวัฒนธรรม เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 พลเมืองกรุงเทพฯ ทุกครัวเรือนสามารถสืบทอดวัฒนธรรม และเรียนรู้วิถีชีวิตอันเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มตนเอง เคารพในความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มต่าง ๆ เป็นอันดับหนึ่งของเมืองหลวงของเอเชีย

4. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 มหานครกะทัดรัด แบ่งเป็น

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 4.1 เมืองกรุงเทพมหานครเติบโตอย่างมีระเบียบ มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมายในปี พ.ศ. 2575 คือการออกแบบเมือง 4 มิติ โดยใช้พื้นที่ทางตั้งเป็นมิติที่ 3 และเวลาเป็นมิติที่ 4 หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการใช้ประโยชน์จากที่ว่างในอากาศ ผสมกับการใช้บริการสาธารณูปการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนตลอด 24 ชั่วโมง

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 4.2 กรุงเทพมหานครมีศูนย์ชุมชนย่อย (Sub Center) เป็นระบบตามลำดับความสำคัญและศักยภาพพื้นที่ เป็นโครงข่ายเชื่อมโยงกันอย่างมีระบบ เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 พลเมืองกรุงเทพฯ สามารถเดินทางจากที่พักอาศัย ถึงที่ทำงานในระยะทางไม่เกิน 5 กิโลเมตรและใช้เวลาไม่เกิน 30 นาที และเมืองกรุงเทพฯ และปริมณฑล มีเมืองเครือข่ายที่มีองค์ประกอบทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาครบครันไม่น้อยกว่า 20 เมือง และสามารถรองรับประชากรได้ 15 ล้านคน

5. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 มหานครประชาธิปไตย แบ่งเป็น

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 5.1 มหานครแบบบูรณาการ เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 มหานครกรุงเทพฯ มีองค์การบริหารจัดการระบบสาธารณูปโภค มหานคร เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นแบบพิเศษ (Functional decentralization)

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 5.2 เมืองธรรมาภิบาล เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 กทม. มีสภาประชาชน กรุงเทพมหานคร และสภาประชาชนระดับเขต (เวทีริเริ่มนโยบาย รับฟังความเห็น และตรวจสอบการทำงานของ กทม.)/กทม. ใช้ระบบงบประมาณแบบมีส่วนร่วม

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 5.3 การกระจายอำนาจสู่ประชาชน เป้าหมายภายในปีพ.ศ. 2575 ได้แก่ 1. กทม. จัดตั้งองค์กรปกครองท้องถิ่นระดับล่าง (เทศบาลนคร) และ 2. กทม. ได้รับการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ ครอบคลุมภารกิจการบริหารมหานครครบถ้วน

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 5.4 การเมืองสีขาว เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 ประชาชนมีความเชื่อมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตข้าราชการ และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของ กทม.

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 5.5 พลเมืองกรุงเทพฯ ขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 เครือข่ายพลเมืองกรุงเทพฯ ติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าวิสัยทัศน์ กรุงเทพฯ พ.ศ. 2575

6. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 มหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้ แบ่งเป็น

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 6.1 ศูนย์กลางด้านการค้า การลงทุนเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม และศูนย์การประชุม เป้าหมายในปี พ.ศ. 2575 เมืองกรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางด้านการค้า การลงทุน เศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม และศูนย์การประชุมอยู่ใน 5 อันดับแรกของเมืองหลวงของเอเชีย โดยการเปลี่ยนผ่านจากการเป็นอุตสาหกรรมเมืองดั้งเดิม พึ่งพาแรงงานราคาถูก ไปสู่มหานครที่มีฐานเศรษฐกิจภาคบริการที่สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจสูงขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 6.2 ศูนย์กลางการค้า การเงินและ การลงทุน เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 กรุงเทพมหานครจะก้าวขึ้นสู่อันดับ 1 ใน 20 ของตลาดทุนโลก เพื่อบริหารธุรกิจด้านตลาดเงิน ตลาดทุนอย่างเพียงพอและได้มาตรฐานโลก

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 6.3 ศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับโลก เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 เมืองกรุงเทพฯ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกมาสู่เมืองกรุงเทพฯ สู่จังหวัดต่าง ๆ ของไทย และสู่เมืองอื่น ๆ ในภูมิภาคอาเซียนและเอเชีย และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถทำรายได้ให้กับชาวกรุงเทพฯ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์รวม ของกรุงเทพมหานคร

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 6.4 ศูนย์กลางธุรกิจตามฐาน นวัตกรรม - วัฒนธรรม เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 กรุงเทพมหานครจะเป็น 1 ใน 3 ของเมืองในภูมิภาคอาเซียนที่เป็นเมืองนวัตกรรม - วัฒนธรรม หรือ Bangkok Cultural Innovation โดยอิงมรดกทางวัฒนธรรมไทย นวัตกรรมด้านศิลปะการแสดง และนวัตกรรมด้านการออกแบบและสร้างสรรค์

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 6.5 ศูนย์กลางการจัดประชุมนิทรรศการและศูนย์รวมการจัดตั้งสำนักงานของภูมิภาค เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 กรุงเทพมหานครจะเป็นเมืองจัดประชุม นิทรรศการ ในอันดับแรกของภูมิภาคอาเซียน

7. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 การบริหารจัดการ ได้แก่

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 7.1 กฎหมาย เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 กรุงเทพมหานครมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อปรับโครงสร้างการบริหารเป็นระบบสองชั้น และปรับบทบาท อำนาจ หน้าที่รองรับความเป็นอิสระและให้อำนาจในการบริหารจัดการ ตลอดจนถึงการบริการสาธารณะ เพื่อแก้ปัญหาการเจริญเติบโตของเมืองมหานคร

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 7.2 การบริหารแผนและประเมินผล เป้าหมายในปี พ.ศ. 2575 การประเมินแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี(แผนยุทธศาสตร์) มีมาตรฐานและมีรายงานผลการปฏิบัติราชการ รวมทั้งมีการใช้ข้อมูลจากการประเมินในการปรับปรุงกลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 7.3 การบริหารทรัพยากรบุคคล เป้าหมายในปี พ.ศ. 2575 กรุงเทพมหานครเป็นที่รวมของคนดี และคนเก่ง สามารถปฏิบัติงานที่รองรับความต้องการของประชาชนได้อย่างมีอาชีพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 7.4 การคลังและงบประมาณ เป้าหมายในปี พ.ศ. 2575 กรุงเทพมหานครมีระบบการบริหารทางการคลังและงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ มีการบริหารจัดการในด้านการคลังและงบประมาณแบบองค์รวม และเป็นไปในเชิงรุก เพื่อประสิทธิภาพในการพัฒนา โดยคำนึงถึง การรักษาวินัยทางการเงินการคลัง ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และธรรมาภิบาลทางการคลัง

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 7.5 เทคโนโลยีสารสนเทศ เป้าหมายในปี พ.ศ. 2575 กรุงเทพมหานครมีระบบสารสนเทศ เพื่อให้บริการที่ทันสมัยและถูกต้องแก่ประชาชน เพิ่มความสะดวกในการติดต่อแก่ประชาชน และลดขั้นตอนในการติดต่อประสานงาน

ความน่าสนใจในเรื่องของแผนพัฒนาของกรุงเทพมหานคร มีด้วยกันสามประการ

1. แผนพัฒนากรุงเทพมหานครเป็นหนึ่งในระบบแผนทั้งหมดในการขับเคลื่อนกรุงเทพมหานคร ซึ่งยังประกอบด้วยตัวผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร แผนปฏิบัติราชการประจำปี และแผนงบประมาณประจำปี เป็นต้น และมีหน่วยงานที่รับผิดชอบต่างกัน เช่น สำนักยุทธศาสตร์และการประเมินผลจะรับผิดชอบแผนพัฒนาของกรุงเทพมหานคร และแผนปฏิบัติราชการ ขณะที่สำนักการวางผังและพัฒนาเมืองรับผิดชอบจัดทำผังเมืองรวม บางครั้งการทำงานอาจไม่ประสานกันมากนักในอดีต โดยแผนปฏิบัติราชการประจำปีจะผูกพันเชื่อมโยงกับงบประมาณ และจะดึงเอาประเด็นต่าง ๆ จากแผนพัฒนากรุงเทพมหานครมามุ่งเน้นในแต่ละปี

2. อย่างไรก็ตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร แม้จะมีภาพของการเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนปรึกษาและจัดทำโดย (คณะ) ผู้เชี่ยวชาญ และกำหนดโดยตัวกรุงเทพมหานครเอง แต่ในความเป็นจริงแผนพัฒนาของกรุงเทพมหานครจะต้องถูกกำหนดโดยการยึดกรอบกับแผนระดับชาติด้วย ดังนั้นจะเห็นว่าลำดับเวลาของแผนพัฒนากรุงเทพมหานครนั้นจะใช้ลำดับเวลาเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และในยุคต่อมาก็คจะมีการกำหนดแผนคู่ไปกับแนวคิดเรื่องของการกำหนดเป้าหมายประเทศที่ปี ค.ศ. 2020 ดังที่จะเห็นในแผนระยะ 12 ปี และในปัจจุบันก็มีแผนระยะ 20 ปี ที่สอดคล้องไปกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นอกจากนี้ในการเขียนแผนนั้นหากมีการปรับทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่น ๆ ทั้งแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนกระทรวงมหาดไทย รวมไปถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ของสหประชาชาติ ก็จะต้องนำมาใส่ไว้ในแผนของกรุงเทพมหานครไปด้วย

ดังนั้นในภาพที่เป็นจริงของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานครในทุก ๆ แผนนั้น กรุงเทพมหานครในฐานะผู้ที่รับผิดชอบจัดทำแผน จะอยู่ในสถานะที่จะต้องสร้างสมดุลในการพยายามทำความเข้าใจสภาพปัญหาและเป้าหมายในการพัฒนากรุงเทพมหานคร แนวคิดการพัฒนาเมืองที่เป็นที่กล่าวขวัญถึงในระดับสากลในช่วงเวลานั้น ๆ อีกทั้งการพยายามรับฟังความต้องการของประชาชน และในอีกด้านหนึ่งก็ต้องทำตามกรอบการพัฒนาในระดับประเทศทั้งที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีการกำหนดแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร หรือแม้แต่เมื่อมีการกำหนดแผนพัฒนากรุงเทพมหานครไปแล้ว ก็จะต้องมีการพยายามปรับเปลี่ยนเนื้อหาและตัวชี้วัดต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกรอบของรัฐบาลกลางและกรอบอื่น ๆ ที่รัฐบาลกลางนำเข้ามาใช้ในการกำหนดแผนพัฒนาในทุกระดับ

โดยเงื่อนไขของการเกิดแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 12 ปี (พ.ศ. 2552-2563) ถือเป็น การเปลี่ยนวิธีคิดใหม่ในการวางแผนอันเป็นผลมาจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ที่กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐให้รัฐบาลที่เข้ามาบริหารงานต้องดำเนินการประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 โดยรัฐบาลได้จัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548-2551

ขึ้น และกำหนดให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งกรุงเทพมหานครเองก็มีแผนบริหารราชการกรุงเทพมหานครที่จะสิ้นสุดลงในปี 2551 พอดี กรุงเทพมหานครจึงมีความเห็นว่าควรกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนารุงเทพระยะยาว 12 ปี คือ พ.ศ. 2552-2563 กล่าวคือ มีการเปลี่ยนแปลงการจัดทำแผน จากแผนพัฒนารุงเทพมหานคร ที่เป็นแผน 5 ปี มาสู่แผน 12 ปี ซึ่งเป็นการวางยุทธศาสตร์เมืองในระยะยาวเยี่ยงเมืองอื่น ๆ ในโลก โดยที่ใน 2 ปีที่เหมือนว่าเหลื่อมกันอยู่ คือ แผนพัฒนารุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 ที่สิ้นสุดลงเมื่อปี 2549 และเริ่มแผนพัฒนารุงเทพมหานคร 12 ปี (พ.ศ. 2552-2563) นั้นมีรอยต่อที่แผนการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2548-2551) และแผนบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2552-2555) ซึ่งในช่วงต้นยังคงคู่ขนานไปกับแผนแผนพัฒนารุงเทพมหานคร 12 ปี (พ.ศ. 2552-2563) ต่อมาหลัง 4 ปีแรกของแผนพัฒนารุงเทพมหานคร 12 ปี (พ.ศ. 2552-2563) ผ่านไป เมื่อมีการเปลี่ยนเป็นแผนพัฒนารุงเทพมหานคร 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) แทนแผนพัฒนารุงเทพมหานคร 12 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556-2559) จึงไม่มีแผนบริหารราชการกรุงเทพมหานครอีกต่อไป

สำหรับแผนพัฒนารุงเทพมหานคร 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) นั้นดูจะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นพิเศษกว่าแผนอื่น เพราะเริ่มจากการพยายามกำหนดวิสัยทัศน์ของกรุงเทพมหานครผ่านการเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ด้วยการมีการกำหนดแผนวิสัยทัศน์ของประชาชนเพื่อการพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี และต่อมาพัฒนาเป็นวิสัยทัศน์กรุงเทพฯ 2575 ก่อนจะมาเป็นแผนพัฒนารุงเทพมหานคร 20 ปี

3. ในการวางแผนพัฒนารุงเทพมหานคร ปัจจัยตัวนักการเมืองผู้ริเริ่มแผนก็มีความสำคัญ เพราะแผนพัฒนาระยะ 12 ปี นั้นถูกริเริ่มโดยนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน เมื่อครั้งเข้ารับตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และในตัวแผนพัฒนาระยะ 12 ปี ก็ระบุว่าในการจัดทำแผนพัฒนารุงเทพมหานครระยะ 12 ปี (พ.ศ. 2552-2563) จะมีการแบ่งช่วงการพัฒนาเป็น 3 ระยะ ระยะละ 4 ปี ตามวาระของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ขณะที่แผนพัฒนารุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปีนั้นถูกริเริ่มโดยหม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร เมื่อครั้งรับตำแหน่งต่อจากนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน แม้ว่าจะมาจากพรรคการเมืองเดียวกัน ส่วนในปัจจุบันภายหลังจากถูกให้พ้นจากตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของหม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร และมีคำสั่งของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติแต่งตั้งพลตำรวจเอกอัศวิน ขวัญเมือง ดำรงตำแหน่งแทน จะเห็นว่ามี ความเปลี่ยนแปลงในเรื่องของแผนพัฒนารุงเทพมหานครสองประการ ประการที่หนึ่ง คือ มีการปรับแผนพัฒนารุงเทพมหานครในปี พ.ศ. 2561 เกิดเป็นแผนพัฒนารุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2561-2565) เพื่อปรับตัวชีวิตให้ไปถึงเป้าหมายให้ได้ และสองมีการประกาศวาระแผนพัฒนาประจำปี 2561 หรือนโยบาย NOW ภายในแนวคิด ‘ทำจริง เห็นผลจริง’ โดยตัวพลตำรวจเอกอัศวิน ขวัญเมือง เองออกมา ซึ่งเป็นการหยิบเอาประเด็นต่าง ๆ ของแผนพัฒนารุงเทพมหานคร แผนปฏิบัตินโยบายประจำปีของกรุงเทพมหานคร และแนวนโยบายของตัวพลตำรวจเอกอัศวิน ขวัญเมือง เองมาปรับใช้

10. ประเด็นปัญหาการพัฒนาเมืองในกรุงเทพมหานคร

ประเด็นปัญหาการพัฒนาเมืองในกรุงเทพมหานคร 5 ประเด็น ได้แก่ การระบายน้ำและน้ำท่วม พื้นที่สีเขียว ขยะมูลฝอย คุณภาพน้ำ (น้ำเสีย) และคุณภาพอากาศ (ฝุ่น) เป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่มีการพูดถึงในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) ซึ่งเป็นแผนที่กรุงเทพมหานครใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองอยู่ (โดยประเด็นปัญหาเรื่องน้ำท่วมมีการพูดถึงในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 มหานครปลอดภัย (ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.4 ปลอดภัยพิบัติ) ของแผนฯ ประเด็นปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย คุณภาพน้ำ และคุณภาพอากาศ มีการพูดถึงในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 มหานครปลอดภัย (ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.1 ปลอดภัยพิช) ของแผนฯ ส่วนประเด็นปัญหาเรื่องพื้นที่สีเขียวมีการพูดถึงในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 มหานครสีเขียว สะดวกสบาย (ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 2.2 พื้นที่สาธารณะ พื้นที่สีเขียวกระจายทุกพื้นที่) ของแผนฯ ตามที่ได้ทบทวนไปในหัวข้อที่แล้วเรื่องแผนพัฒนาของกรุงเทพมหานคร)

หัวข้อนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลประเด็นปัญหาการพัฒนาเมืองในกรุงเทพมหานคร 5 ประเด็นสำคัญ โดยรวบรวมข้อมูลหน่วยงานที่รับผิดชอบในประเด็นปัญหา งบประมาณที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลและสถิติที่เกี่ยวข้องเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหานั้น ๆ

นอกจากนี้ ประเด็นปัญหาการพัฒนาเมืองทั้ง 5 ประเด็นดังกล่าวจะมีการสื่อสารในแพลตฟอร์มเพื่อสื่อสารข้อมูลสำหรับการเลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานครด้วย

10.1 การระบายน้ำและน้ำท่วม

ประเด็นปัญหาการพัฒนาเมืองของกรุงเทพมหานครที่สำคัญประเด็นหนึ่ง คือ การระบายน้ำและน้ำท่วม โดยกรุงเทพมหานครมีปัญหา น้ำท่วมถนนจากฝนตกหนักและระบายน้ำได้ล่าช้า จากข้อมูลในแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2563 ในส่วนรับผิดชอบของสำนักการระบายน้ำพบว่า กรุงเทพมหานครมีจุดเสี่ยงน้ำท่วมในถนนสายหลัก จำนวน 14 จุด และจุดเฝ้าระวังน้ำท่วมในถนนสายหลัก จำนวน 56 จุด

ตารางที่ 10.1 ข้อมูลจุดเสี่ยงน้ำท่วม ในถนนสายหลัก

พื้นที่ฝั่งพระนคร	
เขตจตุจักร	1. ถนนรัชดาภิเษก บริเวณหน้าธนาคารกรุงเทพ
	2. ถนนพหลโยธิน บริเวณหน้าตลาดอมรพันธ์และแยกเกษตรศาสตร์
เขตบางซื่อ	3. ถนนประชาราษฎร์สาย 2 บริเวณแยกเตาปูน
เขตหลักสี่	4. ถนนแจ้งวัฒนะ ช่วงจากคลองประปา ถึงคลองเปรมประชากร
เขตดุสิต	5. ถนนราชวิถี บริเวณหน้าราชภัฏสวนดุสิตและเชิงสะพานกรุงธน
เขตราชเทวี	6. ถนนพญาไท บริเวณหน้ากรมปศุสัตว์
	7. ถนนศรีอยุธยา บริเวณหน้า สน.พญาไท
เขตสาทร	8. ถนนจันทน์ ช่วงจากซอยบำเพ็ญกุศล ถึงที่ทำการไปรษณีย์ยานนาวา

	9. ถนนสวนพลู ช่วงจากถนนสาทรใต้ ถึงถนนนางลิ้นจี่
	10. ถนนสาธุประดิษฐ์ บริเวณแยกตัดถนนจันทน์
เขตมีนบุรี	11. ถนนสุวินทวงศ์ ช่วงจากคลองสามวา ถึงคลองแสนแสบ
พื้นที่ฝั่งธนบุรี	
เขตบางขุนเทียน	12. ถนนบางขุนเทียน – ชายทะเล ช่วงจากถนนพระรามที่ 2 ถึงคลองสะแกงาม
เขตบางแค	13. ถนนเพชรเกษม ช่วงจากคลองทวีวัฒนา ถึงคลองราชมนตรี
	14. ถนนหมู่บ้านเศรษฐกิจ ช่วงจากถนนเพชรเกษม ถึงวงเวียนกาญจนาภิเษก

ที่มา : แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหา น้ำท่วมกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2563 ในส่วนรับผิดชอบของสำนักงานระบายน้ำ น. 122

ตารางที่ 10.2 ข้อมูลจุดเฝ้าระวังน้ำท่วม ในถนนสายหลัก

พื้นที่ฝั่งพระนคร	
กลุ่มกรุงเทพเหนือ	
เขตจตุจักร	1. ถนนเทศบาลสงเคราะห์ จากคลองประปา ถึงคลองเปรมประชากร
	2. ถนนกำแพงเพชร บริเวณแยกถนนกำแพงเพชร 1
	3. ถนนกำแพงเพชร 2 บริเวณช่วงหน้าหมอชิต
	4. ถนนกำแพงเพชร 3 จากสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ถึงถนนกำแพงเพชร
	5. ถนนงามวงศ์วาน บริเวณแยกเกษตรศาสตร์
	6. ถนนพหลโยธิน บริเวณกรมการขนส่งทางบก
	7. ถนนรัชดาภิเษก จากแยกรัชโยธิน ถึงซอยอภากริมย์
เขตบางเขน	8. ถนนแจ้งวัฒนะ บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
	9. ถนนพหลโยธิน บริเวณวงเวียนหลักสี่ หน้า สน.บางเขน
เขตหลักสี่	10. ถนนงามวงศ์วาน ปากซอยชินเขต (บริเวณหน้าตลาดพงษ์เพชร)
กลุ่มกรุงเทพกลาง	
เขตดินแดง	11. ถนนดินแดง ช่วงซอยสุทธิพร 2 และแยกประชาสงเคราะห์
	12. ถนนประชาสงเคราะห์ จากวงเวียนหอนาฬิกา ถึงถนนประชาราษฎร์บำเพ็ญ

	13. ถนนประชาสุขตลอดสาย
	14. ถนนรัชดาภิเษก จากแยกพระราม 9 ถึงแยกห้วยขวาง
	15. ถนนวิภาวดีรังสิต บริเวณหน้ากรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์
เขตดุสิต	16. ถนนนครไชยศรี บริเวณหน้าตลาดศรีย่าน
	17. ถนนศรีอยุธยา บริเวณหน้าพระราชวังดุสิต
เขตพญาไท	18. ถนนประดิพัทธ์ บริเวณแยกสะพานควาย
	19. ถนนพหลโยธิน จากคลองสามเสน ถึงคลองบางซื่อ
	20. ถนนพระราม 6 บริเวณช่วงทางด่วน
	21. ถนนสุทธิสารวินิจฉัย (ตลอดสาย)
	22. ถนนวิภาวดีรังสิต จากแยกสุทธิสาร ถึงคลองบางซื่อ
เขตพระนคร	23. ถนนสนามไชย จากซอยเศรษฐการ ถึงถนนท้ายวังและรอบสนามหลวง
เขตราชเทวี	24. ถนนเพชรบุรี จากแยกโอศก ถึงแยกมิตรสัมพันธ์
	25. ถนนนิคมมักกะสัน จากถนนราชปรารภ ถึงซอยจากรู้ตัน
	26. ถนนพระราม 6 จากหน้าตลาดประแจจีน ถึงแยกศรีอยุธยา
	27. ถนนราชปรารภ จากประตูน้ำ ถึงแยกดินแดง
	28. ถนนศรีอยุธยา จากหน้าวังสวนผักกาด ถึงแยกพญาไท
เขตวังทองหลาง	29. ถนนลาดพร้าว จากแยกประดิษฐ์มบูรธรรม ถึงคลองจั่น
เขตสัมพันธวงศ์	30. ถนนเจริญกรุง จากถนนแปลงนาม ถึงแยกหมอมี่
	31. ถนนเยาวราชฝั่งเหนือ จากถนนทรงสวัสดิ์ ถึงถนนราชวงศ์
เขตห้วยขวาง	32. ถนนเพชรบุรี จากแยกโอศก ถึงคลองบางกะปิ
กลุ่มกรุงเทพใต้	
เขตคลองเตย	33. ถนนพระราม 3 บริเวณตลาดฮ่องกงปิ่นัง ถึงแยก ณ ระนอง
	34. ถนนพระราม 4 จากแยกสุขุมวิท ถึงแยกถนนเกษมราษฎร์
	35. ถนนสุนทรโกษา จากแยกสุนทรโกษา ถึงหน้ากรมศุลกากร

เขตบางนา	36. ถนนศรีนครินทร์ บริเวณหน้าวัดศรีเอี่ยม
	37. ถนนสุขุมวิท จากแยกบางนา ถึงสุดเขต กทม.
เขตวัฒนา	38. ถนนสุขุมวิท จากแยกอโศก ถึงสุขุมวิท 71
	39. ถนนเอกมัย จากปากซอยสุขุมวิท 63 ถึงคลองแสนแสบ
	40. ถนนอโศกมนตรี บริเวณหน้าตึกแกรมมี่
เขตสวนหลวง	41. ถนนพัฒนาการ จากแยกศรีนครินทร์ ถึงคลองบ้านป่า
	42. ถนนรามคำแหง ช่วงซอย 1 ถึงซอย 5
เขตสาทร	43. ถนนเซนต์หลุยส์ 3 บริเวณแยกถนนจันทร์
	44. ถนนนางลิ้นจี่ บริเวณแยกตัดถนนจันทร์
กลุ่มกรุงเทพตะวันออก	
เขตบางกะปิ	45. ถนนรามคำแหง ช่วงหน้ามหาวิทยาลัยรามคำแหง
	46. ถนนศรีนครินทร์ จากแยกลำสาตี ถึงถนนกรุงเทพกรีฑา
เขตมีนบุรี	47. ถนนสุวินทวงศ์ จากหน้าการไฟฟ้ามีนบุรี ถึงแยกราชฎูร์อุทิศ
เขตสะพานสูง	48. ถนนกรุงเทพกรีฑา จากถนนศรีนครินทร์ ถึงคลองทับช้างล่าง
พื้นที่ฝั่งธนบุรี	
กลุ่มกรุงเทพมหานครเหนือ	
เขตคลองสาน	49. ถนนลาดหญ้า จากวงเวียนใหญ่ ถึงหน้าโรบินสัน
เขตจอมทอง	50. ถนนจอมทอง บริเวณแยกวุฒากาศ
เขตตลิ่งชัน	51. ถนนนิมพิล จากอุโมงค์ ถึงถนนบรมราชชนนี
	52. ถนนเลียบทางรถไฟสายใต้ฝั่งขาออก บริเวณวงเวียนชัยพฤกษ์
เขตทุ่งครุ	53. ถนนประชาอุทิศ จากคลองรางตรง ถึงคลองรางจาก
เขตบางกอกน้อย	54. ถนนอิสรภาพ จากตลาดพรานนก ถึงคลองมอญ
กลุ่มกรุงเทพมหานครใต้	
เขตบางบอน	55. ถนนเอกชัย บริเวณปากซอยเอกชัย 56 (หน้าบริษัทเครื่องตีมีกระติงแดง)
เขตภาษีเจริญ	56. ถนนเพชรเกษม จากหน้าตลาดบางแค ถึงคลองบางหว้า

ที่มา : แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาจราจรส่วนกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2563 ในส่วนรับผิดชอบของสำนักงานระบายน้ำ น. 124-125

ตารางที่ 10.3 เปรียบเทียบปริมาณน้ำฝนของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2557-2562

เดือน	ปริมาณน้ำฝน (หน่วย : มิลลิเมตร)						อัตราการเปลี่ยนแปลง				
	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2558	2559	2560	2561	2562
ม.ค.	0	146.6	2509	29.5	66.5	0.5	0	100	-98.8	125.4	-99.2
ก.พ.	125.6	335.6	169.5	0	18.5	0	167.2	-49.5	-100	0	100
มี.ค.	965.7	5678.9	1088.4	59.5	78.5	0	488.1	-80.8	-94.5	31.9	-100
เม.ย.	1267.9	3649	499.3	27	267.5	22	187.8	-86.3	-94.6	890.7	-91.8
พ.ค.	6270.5	3335.6	3965.6	550	177.5	98	-46.8	18.9	-86.1	-67.7	-44.8
มิ.ย.	6296.8	11054.3	19361.8	168	146	235	75.6	75.2	-99.1	-13.1	61
ก.ค.	6113.5	7764.8	8513.2	212.5	161	117	27	9.6	-97.5	-24.2	-27.3
ส.ค.	10900.3	3292.2	12368	280.5	206	88.5	-69.8	275.7	-97.7	-26.6	-57
ก.ย.	10171.8	15127.1	15853	370.5	445.5	280	48.7	4.8	-97.7	20.2	-37.1
ต.ค.	10349.9	15669.3	15615.6	541.5	247	104	51.4	-0.3	-96.5	-54.4	-57.9
พ.ย.	2575.3	2305.1	4381.9	48.5	16	61	-10.5	90.1	-98.9	-67	281.3
ธ.ค.	1296.3	1309.1	24	11	75	0	1	-98.2	-54.2	581.8	-100
รวม	112541.6	138853	166020.1	2298.5	1905	1006	-25.2	23.4	19.6	-97.2	-18.4

ที่มา : แหล่งข้อมูล สำนักการระบายน้ำ อ่างใน สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2563) สถิติ 2562 กรุงเทพมหานคร น. 135

ตารางที่ 10.4 ปริมาณน้ำฝนรวมรายเดือนของกรุงเทพมหานคร ข้อมูลราย 1 ปี (มกราคม - ธันวาคม 2562) จำแนกตามรายสำนักงานเขต

ลำดับ	สำนักงานเขต	ปริมาณน้ำฝนรวมรายเดือน											ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี	
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.		ธ.ค.
1	คลองเตย	4	0	2.5	41	82	98	115	85	370	145	20.5	0	963
2	คลองสาน	21.5	0	1.5	36.5	85.5	194	112	110.5	396.5	140.5	30.5	2.5	1131.5
3	คลองสามวา	6	0	0	4	99.5	176.5	149.5	102.5	261.5	42.5	34	0	876
4	คันนายาว	0	0	0	3	122	105.5	55.5	44	153.5	62	104.5	0	650
5	จตุจักร	4	0	0	3.5	101.5	242.5	109	143.5	319.5	175.5	83.5	0	1182.5
6	จอมทอง	10.5	0	3	45.5	64.5	164.5	98.5	74	405	122	54	0	1041.5
7	ดอนเมือง	0	0	4.5	98.5	65	235	132.5	100.5	214	157.5	9.5	0	1017
8	ดินแดง	0.5	0	0	22	98	235	117	88.5	280	104	61	0	1006

ลำดับ	สำนักงานเขต	ปริมาณน้ำฝนรวมรายเดือน												ปริมาณน้ำฝน รวมทั้งปี
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
9	ดุสิต	0.5	0	0.5	70	65.5	247	146	87.5	291.5	158.5	56	0	1123
10	ตลิ่งชัน	0.5	0	1	51.5	96.5	288.5	181.5	77.5	295	218	43	2	1255
11	ทวีวัฒนา	2	0.5	27	91	112.5	196	108	70.5	238.5	176.5	27.5	0	1050
12	ทุ่งครุ	24	0	33.5	25	52	149	81.5	67.5	337.5	92.5	72.5	0.5	935.5
13	ธนบุรี	25	0	3	57.5	101.5	186.5	89.5	107.5	297	172.5	39	8	1087
14	บางเขน	0.5	1	10.5	22	110.5	232.5	168	96.5	309	71.5	26	0	1048
15	บางแค	1.5	0	16.5	108.5	82	177.5	85.5	96.5	282.5	243.5	22.5	1	1117.5
16	บางกอกใหญ่	14	0	3	61.5	111	203	90.5	103	283	182	50.5	5	1106.5
17	บางกอกน้อย	0.5	0	1	45.5	130	335.5	187.5	75.5	348.5	192	38	1.5	1355.5
18	บางกะปิ	0.5	0	1	8	112	215	118	116.5	175.5	64.5	24.5	0	835.5
19	บางขุนเทียน	14	0	1.5	45	61.5	191	97	64.5	316.5	143	75.5	0	1009.5
20	บางคอแหลม	28.5	0.5	4.5	48.5	50.5	113	106.5	79	330	78	31	2	872
21	บางซื่อ	3.5	0	0	63	54	280.5	135	125	250	85.5	61.5	0	1058
22	บางนา	1	0	11.5	36	252	98	164.5	81.5	278	114	28	0	1064.5
23	บางบอน	2	1	2.5	69.5	33.5	252	65.5	51.5	306	264.5	45	0	1093
24	บางพลัด	0	0	0	19	57	260	141.5	120.5	301.5	144.5	11.5	0	1055.5
25	บางรัก	8.5	0	1.5	29.5	81.5	173	108	106.5	384	192.5	23.5	0.5	1109
26	บึงกุ่ม	0.5	0.5	1	4	102.5	166	85.5	99.5	133	49	22	0	663.5
27	ปทุมวัน	2.5	0	1	50	72.5	252.5	128	82	352	213	40.5	0	1194
28	ประเวศ	1	0	0	26	146.5	84	178.5	86	319	83.5	33	0.5	958
29	ป้อมปราบฯ	2	0	2	42	109.5	299	142	94	354	216	61	0	1321.5
30	พญาไท	1	0	0.5	19	104.5	280	166.5	119.5	286.5	106	43	0	1126.5
31	พระโขนง	1	0	4.5	52.5	135	160	95	109.5	406.5	218.5	18	0	1200.5
32	พระนคร	13.5	0	2	66	120.5	232	112.5	85	377.5	211	32.5	6	1258.5
33	ภาษีเจริญ	15	0	29	24.5	109.5	206.5	104.5	114	304.5	216.5	67	4	1195
34	มีนบุรี	0	1	0	0	95.5	139	166.5	144.5	269	110	50	0	975.5
35	ยานนาวา	17.5	0	18.5	54	113	107	137.5	99.5	362	110.5	24	5	1048.5
36	ราชเทวี	4	0	1	60.5	76.5	246.5	117	78.5	291.5	157.5	38	0	1071
37	ราษฎร์บูรณะ	12.5	0	9.5	29	74	110	90	75.5	301.5	102	36.5	0.5	841

ลำดับ	สำนักงานเขต	ปริมาณน้ำฝนรวมรายเดือน												ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
38	ลาดกระบัง	1	3	7.5	0	177	95.5	160.5	92.5	193.5	99.5	57	0	887
39	ลาดพร้าว	0.5	0	0	23	102.5	183.5	110	107.5	233.5	68.5	63.5	0	892.5
40	วังทองหลาง	8.5	0	0.5	15	102.5	216	101.5	107.5	251	82	57.5	0	942
41	วัฒนา	0.5	0	13.5	22.5	75.5	193.5	97	78	376	56	19.5	0	932
42	สวนหลวง	1	0	0.5	16	133	109.5	133.5	88.5	299.5	99	26	0	906.5
43	สะพานสูง	1	0	1.5	3.5	122	209	117	130	149	62	33	0	828
44	สัมพันธวงศ์	18.5	0	1.5	41	89	212.5	118.5	105.5	414	216	30	1	1247.5
45	สาทร	21	0	2	60	110.5	146	101	119	392	151	20	3.5	1126
46	สายไหม	2	0	3	46	118.5	191	97.5	100	244	191	17	0	1010
47	หนองแขม	2	1	8	118	64.5	261	94	103.5	236	200.5	46	0	1134
48	หนองจอก	0	0	4	4	131	177	154	135.5	315.5	94.5	3.5	0	1019
49	หลักสี่	1	0	43.5	103	111	273.5	112	100	255	129.5	13	0	1141.5
50	ห้วยขวาง	0.5	0	9	20.5	82.5	233	102.5	99	363.5	91.5	30	0	1032

ที่มา : แหล่งที่มา สำนักงานระบายน้ำ อ่างใน สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2563) สถิติ 2562 กรุงเทพมหานคร น. 151-152

หน่วยงานหลักของกรุงเทพมหานครที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการการระบายน้ำและแก้ไขน้ำท่วม คือ สำนักงานระบายน้ำ ในข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครเรื่องงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณนั้นจะมีงบประมาณของสำนักงานระบายน้ำ โดยรายจ่ายประจำปีของสำนักงานระบายน้ำจะแบ่งออกเป็น 4 แผนงานด้วยกัน คือ ก. แผนงานบริหารทั่วไป ข. แผนงานพัฒนาระบบระบายน้ำ ค. แผนงานจัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และ ง. แผนงานจัดการคุณภาพน้ำ สำหรับงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำท่วมและการระบายน้ำมากที่สุดจึงเป็นงบประมาณในส่วนของแผนงานพัฒนาระบบระบายน้ำและแผนงานจัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

นอกจากนี้ สำนักงานเขตต่าง ๆ แต่ละสำนักงานเขตยังมีงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการจัดการระบายน้ำและน้ำท่วมด้วย โดยเป็นงบประมาณของงานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ซึ่งอยู่ในแผนงานจัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมของสำนักงานเขต

ตารางที่ 10.5 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการระบายน้ำและน้ำท่วม และ งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครทั้งหมด (พ.ศ. 2555-2564)

ปี	งบบุคลากรพัฒนา ระบบระบายน้ำของ สำนักการระบายน้ำ (หน่วย : บาท)	งบบุคลากรจัดการ ระบายน้ำและแก้ไข ปัญหาน้ำท่วมของ สำนักการระบายน้ำ (หน่วย : บาท)	งบบุคลากรจัดการ ระบายน้ำและแก้ไข ปัญหาน้ำท่วมของ สำนักงานเขตต่าง ๆ (หน่วย : บาท)	งบประมาณรายจ่าย ของกรุงเทพมหานคร (หน่วย : บาท)
2555	793,723,300	2,350,453,300	653,373,200	55,000,000,000
2556	507,535,100	2,692,677,000	837,890,600	60,000,000,000
2557	762,765,056	2,648,404,297	715,440,300	65,000,000,000
2557 เพิ่มเติม	144,400,000	-	-	5,000,000,000
2558	1,589,889,617	3,411,410,927	882,072,600	65,000,000,000
2559	2,611,905,866	4,214,787,422	1,005,246,900	70,000,000,000
2560	1,363,869,600	3,569,555,600	845,193,100	75,058,404,500
2560 เพิ่มเติม	-	-	-	2,654,512,000
2561	233,389,200	3,320,546,948	814,645,400	78,500,000,000
2562	709,035,902	2,787,318,312	932,168,100	80,000,000,000
2563	2,499,271,826	2,765,777,870	951,398,942	83,000,000,000
2563 เพิ่มเติม	-	140,600,000	-	140,600,000
2563 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)	41,600,000	110,900,000	28,002,600	2,570,061,601
2564	2,083,530,827	2,914,913,488	877,319,390	75,500,000,000

ที่มา : ข้อมูลสถิติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และ ข้อมูลสถิติ กรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ

สำหรับความเห็นในส่วนของคุณภาพและความคุ้มค่าในส่วนของการระบายน้ำและป้องกันปัญหาน้ำท่วม นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าไม่สามารถที่จะประเมินได้อย่างครบถ้วนในงานวิจัยชิ้นนี้ อย่างไรก็ตามโดยการประเมินเบื้องต้น ผู้วิจัยเห็นว่า ในการประเมินประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในส่วนของการระบายน้ำและป้องกันปัญหาน้ำท่วม นั้น จะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการ ได้แก่การที่ยังมีน้ำท่วมในกรุงเทพมหานครอยู่ทุกปี แม้กรุงเทพมหานครจะเรียกว่าเป็น “นักรอการระบาย” ก็ตาม การที่ยังมีจุดเสี่ยงน้ำท่วมในบริเวณเดิม ๆ ในทุก ๆ ปี (ดู ข้อมูลจุดเสี่ยงน้ำท่วม ซึ่งหมายถึง พื้นที่ที่เสี่ยงต่อน้ำท่วมกรณีฝนตกปานกลางถึงหนัก จำนวน 14 จุด ใน ตารางที่ 10.1 ของงานชิ้นนี้ ซึ่งเป็นข้อมูลที่นำมาจากแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม กรุงเทพมหานคร ประจำปี 2563 ในส่วนรับผิดชอบของสำนักการระบายน้ำ (น. 122) และจะพบว่าจุดเสี่ยงน้ำท่วมทั้ง 14 จุดนั้นเป็นจุดเดียวกันกับจุดเสี่ยงน้ำท่วม 14 จุด ตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

ท่วมกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2562 ในส่วนรับผิดชอบของสำนักการระบายน้ำ (น. 85) ด้วย ส่วนข้อมูลจุดเสี่ยงน้ำท่วมที่อยู่ในแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2564 ในส่วนรับผิดชอบของสำนักการระบายน้ำนั้นเหลือจำนวน 12 จุด (น. 124) โดยเป็นจุดในพื้นที่เดิมเช่นกัน) นอกจากนี้ การแก้ปัญหาน้ำท่วมของกรุงเทพมหานครยังมีลักษณะของการตั้งรับ กั้นน้ำ และเน้นการระบายน้ำมากกว่า เรื่องของการให้ความสำคัญกับการปรับภูมิทัศน์เมืองเพื่อให้รองรับระบบนิเวศน์ของเมืองที่มีลักษณะชุมชนน้ำ (พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, 2562, 11 มิถุนายน; พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, 2563, 6 ตุลาคม)

นอกจากนี้แล้วการแก้ปัญหาเรื่องน้ำท่วมที่เน้นการตั้งรับทำให้ไม่เกิดความร่วมมือระหว่าง กรุงเทพมหานครกับพื้นที่จังหวัดโดยรอบ ทั้งที่น้ำที่ท่วมกรุงเทพมหานครนั้นมาจากทั้งน้ำที่รอการระบายจาก ปริมาณฝน (และการอุดตันของคูคลอง และลักษณะพื้นที่ลุ่มของกรุงเทพมหานคร) การหนุนของน้ำทะเล และ ปัจจัยภายนอกก็คือ น้ำที่หลากมาจากส่วนอื่น ๆ ของประเทศที่รอการไหลลงสู่อ่าวไทย ความสัมพันธ์ระหว่างการระบายน้ำและบริหารจัดการน้ำของกรุงเทพมหานครและพื้นที่โดยรอบเคยเกิดความขัดแย้งมาแล้วในช่วงของน้ำท่วมใหญ่เมื่อปี 2554

ในการพิจารณาเรื่องประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในเรื่องงบประมาณระบายน้ำจะพบว่าจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยในเรื่องสภาพภูมิอากาศในระดับโลกที่มีส่วนในการกำหนดปริมาณฝนในแต่ละปีด้วย เช่นปี ไหนแล้งหรือปีไหนมีฝนตกหนัก

ในประการสุดท้าย การพิจารณาเรื่องของประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในส่วนของการระบายน้ำและ ป้องกันปัญหาน้ำท่วมนั้นจะต้องคำนึงถึงเรื่องของความพึงใจ การรับรู้ และความคาดหวังของประชาชนใน กรุงเทพมหานครต่อการทำงานของกรุงเทพมหานครด้วย โดยเฉพาะในกรณีโลกออนไลน์ที่การสื่อสารเป็นไป อย่างรวดเร็ว จะพบว่าประชาชนไม่พึงใจกับการพยายามกำหนดนิยามน้ำท่วมว่าเป็นน้ำรอการระบาย ทุกครั้งที่ มีน้ำท่วมก็จะมีการเข้าไปแสดงความคิดเห็นต่อความล่าช้าในการแก้ปัญหาในการระบายน้ำ รวมไปถึงการตั้ง คำถามถึงตำแหน่งของ “อุโมงค์ยักษ์” ที่ปัจจุบันนี้ยังไม่มีการยืนยันว่าอุโมงค์ยักษ์ในการระบายน้ำที่ใช้ งบประมาณมหาศาลนั้นสามารถระบายน้ำได้จริงไหม ขณะที่ยังมีข่าวว่ากุญแจสถานีสูบน้ำและประสิทธิภาพ ของเครื่องสูบน้ำนั้นยังมีปัญหาโดยตลอด (ดู โปสต์ทูเดย์, 2561, 3 ตุลาคม; ไทยพับลิก้า, 2563, 9 ตุลาคม)

10.2 พื้นที่สีเขียว

สำนักสิ่งแวดล้อมและสำนักงานเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ สวนสาธารณะ (พื้นที่สีเขียว) จากข้อมูลสถิติกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2562 (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, 2563) สวนสาธารณะและพื้นที่สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ในความรับผิดชอบของสำนักสิ่งแวดล้อม และสำนักงานเขตต่าง ๆ นั้นมีจำนวน 8,364 แห่ง และขนาดพื้นที่สวนสาธารณะ 39,452,074.45 ตารางเมตร คิดเป็นสัดส่วนพื้นที่สวนสาธารณะ 6.95 ตารางเมตรต่อประชากร 1 คน

ตารางที่ 10.6 จำนวนสวนสาธารณะและพื้นที่สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ในความรับผิดชอบของสำนักงานสิ่งแวดล้อมและสำนักงานเขตต่าง ๆ

ลำดับ	สำนักงานเขต	จำนวนสวนสาธารณะ (หน่วย : แห่ง)	ขนาดพื้นที่สวนสาธารณะ (หน่วย : ตร.ม.)	จำนวนประชากรในพื้นที่เขต (หน่วย : คน)	สัดส่วนพื้นที่สวนสาธารณะต่อจำนวนประชากร (หน่วย : ตร.ม. ต่อคน)
1	เขตคลองเตย	152	810,552.84	102,945	7.87
2	เขตคลองสาน	143	239,872.00	73,263	3.27
3	เขตคลองสามวา	190	805,068.00	193,930	4.15
4	เขตคันนายาว	275	2,448,379.08	96,751	25.31
5	เขตจตุจักร	132	2,114,151.48	156,684	13.49
6	เขตจอมทอง	158	472,538.48	152,315	3.10
7	เขตดอนเมือง	73	669,000.12	168,973	3.96
8	เขตดินแดง	140	236,866.40	122,563	1.93
9	เขตดุสิต	125	1,185,544.00	95,852	12.37
10	เขตตลิ่งชัน	208	1,411,309.88	105,299	13.40
11	เขตทวีวัฒนา	141	1,586,668.40	78,187	20.29
12	เขตทุ่งครุ	235	645,770.40	121,833	5.30
13	เขตธนบุรี	140	246,152.00	109,482	2.25
14	เขตบางเขน	76	1,032,750.76	190,681	5.42
15	เขตบางแค	346	878,389.32	193,002	4.55
16	เขตบางกอกใหญ่	102	202,524.00	67,768	2.99
17	เขตบางกอกน้อย	178	302,183.24	112,046	2.70
18	เขตบางกะปิ	173	813,046.55	147,800	5.50
19	เขตบางขุนเทียน	319	3,532,109.40	182,235	19.38
20	เขตบางคอแหลม	158	353,527.56	89,358	3.96
21	เขตบางซื่อ	164	245,260.00	125,440	1.96
22	เขตบางนา	193	409,114.00	90,852	4.50

ลำดับ	สำนักงานเขต	จำนวน สวนสาธารณะ (หน่วย : แห่ง)	ขนาดพื้นที่ สวนสาธารณะ (หน่วย : ตร.ม.)	จำนวนประชากรใน พื้นที่เขต (หน่วย : คน)	สัดส่วนพื้นที่ สวนสาธารณะต่อ จำนวนประชากร (หน่วย : ตร.ม. ต่อ คน)
23	เขตบางบอน	201	907,574.00	107,118	8.47
24	เขตบางพลัด	137	243,326.80	92,325	2.64
25	เขตบางรัก	272	156,928.76	47,817	3.28
26	เขตบึงกุ่ม	151	800,991.60	143,835	5.57
27	เขตปทุมวัน	135	904,276.00	49,121	18.41
28	เขตประเวศ	100	3,030,089.68	173,656	17.45
29	เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย	116	256,912.64	46,581	5.52
30	เขตพญาไท	81	189,112.04	70,238	2.69
31	เขตพระโขนง	346	291,939.02	90,534	3.22
32	เขตพระนคร	115	628,013.56	51,231	12.26
33	เขตภาษีเจริญ	126	382,791.16	126,824	3.02
34	เขตมีนบุรี	181	807,887.48	141,750	5.70
35	เขตยานนาวา	242	540,542.68	78,797	6.86
36	เขตราชเทวี	167	681,544.12	72,304	9.43
37	เขตราชบุรีบูรณะ	177	455,506.12	82,545	5.52
38	เขตลาดกระบัง	169	503,613.76	173,987	2.89
39	เขตลาดพร้าว	118	632,609.60	120,394	5.25
40	เขตวังทองหลาง	204	192,372.14	112,116	1.72
41	เขตวัฒนา	152	145,888.00	84,967	1.72
42	เขตสวนหลวง	125	700,882.40	122,534	5.72
43	เขตสะพานสูง	155	473,716.90	95,537	4.96
44	เขตสัมพันธวงศ์	98	136,674.94	24,150	5.66
45	เขตสาทร	106	348,869.56	79,624	4.38
46	เขตสายไหม	131	904,857.19	202,590	4.47

ลำดับ	สำนักงานเขต	จำนวนสวนสาธารณะ (หน่วย : แห่ง)	ขนาดพื้นที่สวนสาธารณะ (หน่วย : ตร.ม.)	จำนวนประชากรในพื้นที่เขต (หน่วย : คน)	สัดส่วนพื้นที่สวนสาธารณะต่อจำนวนประชากร (หน่วย : ตร.ม. ต่อคน)
47	เขตหนองแขม	215	806,258.80	155,722	5.18
48	เขตหนองจอก	196	1,421,906.28	170,643	8.33
49	เขตหลักสี่	207	1,829,759.24	104,701	17.48
50	เขตห้วยขวาง	120	436,452.07	81,515	5.35
รวม		8,364	39,452,074.45	5,680,415	6.95

จำนวน ณ วันที่ 3 มีนาคม 2563

ที่มา : แหล่งข้อมูล กลุ่มงานวิชาการ สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร อ้างอิงใน สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2563) สถิติ 2562 กรุงเทพมหานคร น. 122-123

ตารางที่ 10.7 จำนวนสวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร (พื้นที่สีเขียว) ตามประเภทของสวนสาธารณะ

ลำดับ	เขต	ประเภทของสวนสาธารณะ							รวม
		ประเภทที่ 1 สวนหย่อมขนาดเล็ก	ประเภทที่ 2 สวนหมู่บ้าน	ประเภทที่ 3 สวนชุมชน	ประเภทที่ 4 สวนระดับย่าน	ประเภทที่ 5 สวนระดับเมือง	ประเภทที่ 6 สวนถนน	ประเภทที่ 7 สวนเฉพาะทาง	
1	คลองเตย	94	24	1	1	-	32	-	152
2	คลองสาน	91	7	-	-	-	45	-	143
3	คลองสามวา	138	30	1	-	-	21	-	190
4	คันนายาว	100	79	5	1	-	90	-	275
5	จตุจักร	38	14	1	4	-	75	-	132
6	จอมทอง	60	30	1	-	-	67	-	158
7	ดอนเมือง	25	24	-	1	-	23	-	73
8	ดินแดง	59	9	-	-	-	72	-	140
9	ดุสิต	54	33	1	1	-	26	10	125
10	ตลิ่งชัน	90	53	1	2	-	62	-	208
11	ทวีวัฒนา	78	27	3	1	-	32	-	141

ลำดับ	เขต	ประเภทของสวนสาธารณะ							รวม
		ประเภทที่ 1 สวนหย่อม ขนาดเล็ก	ประเภทที่ 2 สวน หมู่บ้าน	ประเภทที่ 3 สวนชุมชน	ประเภทที่ 4 สวนระดับ ย่าน	ประเภทที่ 5 สวนระดับ เมือง	ประเภทที่ 6 สวนถนน	ประเภทที่ 7 สวนเฉพาะ ทาง	
12	ทุ่งครุ	142	33	2	-	-	58	-	235
13	ธนบุรี	80	5	-	-	-	54	1	140
14	บางกอกน้อย	77	7	3	-	-	91	-	178
15	บางกอกใหญ่	68	13	-	-	-	21	-	102
16	บางกะปิ	103	26	5	-	-	39	-	173
17	บางขุนเทียน	130	62	9	1	1	116	-	319
18	บางเขน	28	26	4	-	-	18	-	76
19	บางคอแหลม	73	17	1	-	-	67	-	158
20	บางแค	181	42	2	-	-	121	-	346
21	บางซื่อ	129	5	-	-	-	30	-	164
22	บางนา	29	16	-	-	-	147	1	193
23	บางบอน	79	14	6	-	-	102	-	201
24	บางพลัด	111	7	-	-	-	19	-	137
25	บางรัก	225	3	-	-	-	44	-	272
26	บึงกุ่ม	88	24	1	1	-	37	-	151
27	ปทุมวัน	39	14	1	1	-	80	-	135
28	ประเวศ	31	26	2	2	1	38	-	100
29	ป้อมปราบฯ	48	8	1	-	-	59	-	116
30	พญาไท	45	7	-	-	-	29	-	81
31	พระโขนง	108	14	-	-	-	224	-	346
32	พระนคร	62	21	3	-	-	25	4	115
33	ภาษีเจริญ	88	17	-	-	-	21	-	126
34	มีนบุรี	93	63	4	-	-	21	-	181
35	ยานนาวา	116	18	-	-	-	108	-	242

ลำดับ	เขต	ประเภทของสวนสาธารณะ							รวม
		ประเภทที่ 1 สวนหย่อม ขนาดเล็ก	ประเภทที่ 2 สวน หมู่บ้าน	ประเภทที่ 3 สวนชุมชน	ประเภทที่ 4 สวนระดับ ย่าน	ประเภทที่ 5 สวนระดับ เมือง	ประเภทที่ 6 สวนถนน	ประเภทที่ 7 สวนเฉพาะ ทาง	
36	ราชเทวี	80	23	4	-	-	59	1	167
37	ราชบุรีบูรณะ	63	29	-	-	-	85	-	177
38	ลาดกระบัง	49	19	2	-	-	99	-	169
39	ลาดพร้าว	47	20	1	-	-	50	-	118
40	วังทองหลาง	107	9	-	-	-	88	-	204
41	วัฒนา	90	4	-	-	-	58	-	152
42	สวนหลวง	42	21	3	1	-	58	-	125
43	สะพานสูง	93	26	1	-	-	35	-	155
44	สัมพันธวงศ์	62	-	-	-	-	36	-	98
45	สาทร	63	12	1	-	-	30	-	106
46	สายไหม	60	57	3	-	-	11	-	131
47	หนองแขม	106	48	1	-	-	60	-	215
48	หนองจอก	94	44	5	-	-	53	-	196
49	หลักสี่	108	17	10	2	-	70	-	207
50	ห้วยขวาง	76	12	1	-	-	31	-	120
รวม		4,140	1,159	90	19	2	2,937	17	8,364

หน่วย : แห่ง

จำนวน ณ วันที่ 3 มีนาคม 2563

ที่มา : แหล่งข้อมูล สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร อ่างใน สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2563) สถิติ 2562 กรุงเทพมหานคร น. 124-126

หมายเหตุ : ประเภทที่ 1 สวนหย่อมขนาดเล็ก (Pocket Park, Mini Park, Tot lots) มีขนาดพื้นที่ไม่เกิน 2 ไร่

ประเภทที่ 2 สวนหมู่บ้าน (Neighbourhood Park) มีขนาดพื้นที่มากกว่า 2 ไร่ แต่ไม่เกิน 25 ไร่

ประเภทที่ 3 สวนชุมชน (Community Park) มีขนาดพื้นที่มากกว่า 25 ไร่ แต่ไม่เกิน 125 ไร่

ประเภทที่ 4 สวนระดับย่าน (District Park) มีขนาดพื้นที่มากกว่า 125 ไร่ แต่ไม่เกิน 500 ไร่

ประเภทที่ 5 สวนระดับเมือง (City Park) มีขนาดพื้นที่มากกว่า 500 ไร่

ประเภทที่ 6 สวนถนน (Street Park) ขนาดพื้นที่ที่มีความกว้าง 5 เมตรขึ้นไป ความยาวไม่จำกัด ประกอบด้วย สวนไหล่ทางหรือทางจักรยาน (Linear Park หรือ Greenway)

สวนเกาะกลาง (Island Park) และสวนทางแยก (Junction Park)

ประเภทที่ 7 สวนเฉพาะทาง (Special Purpose Park) ประกอบด้วย สวนประวัติศาสตร์ ลานอเนกประสงค์ โดยไม่จำกัดขนาดพื้นที่

งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่องงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณหรือข้อบัญญัติฯ เรื่องงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ ในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม จะเป็นงบประมาณของสำนักสิ่งแวดล้อม (ในส่วนแผนงานพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อมของสำนักสิ่งแวดล้อม) นอกจากนี้งบประมาณของสำนักงานเขตต่าง ๆ จะมีงบประมาณแผนงานพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อมด้วย โดยได้แผนงานพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อมของสำนักงานเขตลงไปนั้นเป็นงานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้

ตารางที่ 10.8 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม และ งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครทั้งหมด (พ.ศ. 2555-2564)

ปี	งบประมาณแผนงานพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อมของสำนักสิ่งแวดล้อม (หน่วย : บาท)	งบประมาณแผนงานพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อมของสำนักงานเขตต่าง ๆ (หน่วย : บาท)	งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร (หน่วย : บาท)
2555	886,365,200	840,871,900	55,000,000,000
2556	1,338,056,000	941,033,100	60,000,000,000
2557	1,215,601,300	988,689,100	65,000,000,000
2557 เพิ่มเติม	87,590,600	-	5,000,000,000
2558	1,760,771,900	994,945,500	65,000,000,000
2559	1,970,171,400	1,010,487,400	70,000,000,000
2560	2,095,621,517	1,032,926,600	75,058,404,500
2560 เพิ่มเติม	-	-	2,654,512,000
2561	1,457,874,400	1,096,879,400	78,500,000,000
2562	1,447,567,248	1,149,209,600	80,000,000,000
2563	1,458,777,150	1,166,630,500	83,000,000,000
2563 เพิ่มเติม	-	-	140,600,000
2563 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)	95,968,000	-	2,570,061,601
2564	1,498,307,410	1,175,872,620	75,500,000,000

ที่มา : ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ

ในการพิจารณาประเด็นเรื่องพื้นที่สีเขียว ยังมีเรื่องที่ยังไม่เป็นที่ตกลงร่วมกันในมุมมองที่มีต่อพื้นที่สีเขียวในกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะว่าชนิดของพื้นที่สีเขียว การเข้าถึงพื้นที่สีเขียว และมาตรฐานของพื้นที่สีเขียวของกรุงเทพมหานครว่าได้มาตรฐานตาม WHO หรือไม่

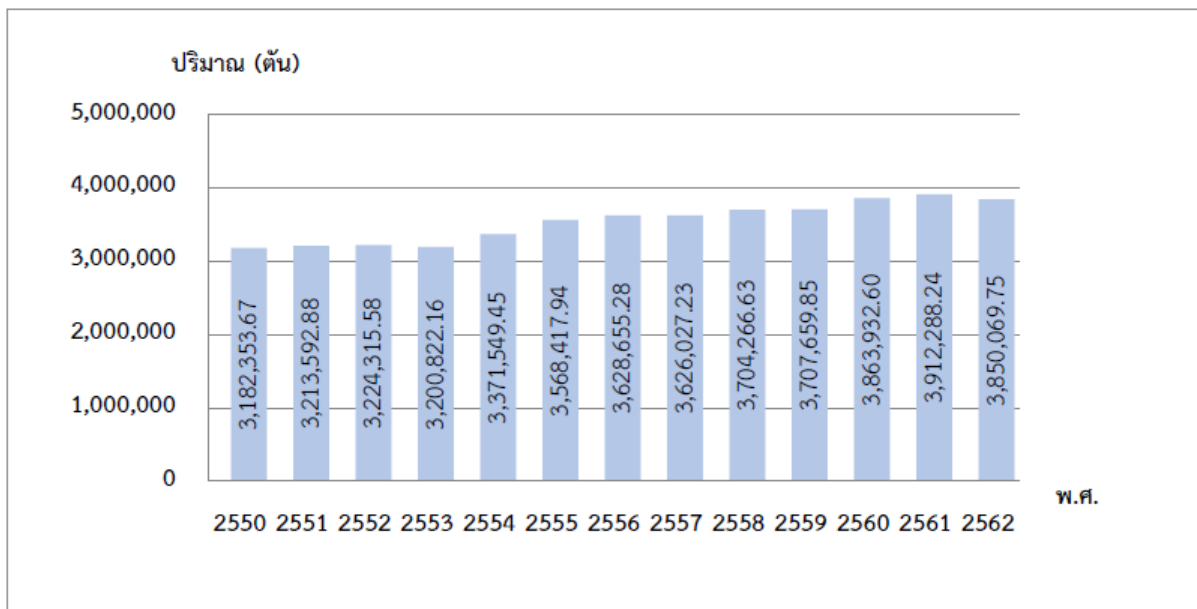
เมื่อพูดถึงพื้นที่สีเขียว จะต้องแยกพื้นที่สำคัญสองส่วนออกจากกัน คือ พื้นที่เกษตร (รวมทั้งพื้นที่สีเขียวที่เป็นของเอกชน) กับพื้นที่สวนสาธารณะ เพราะพื้นที่เกษตรนั้นเป็นพื้นที่ที่ประชาชนอาจจะเข้าถึงไม่ได้ในเชิงนั้นทางการ และการเปลี่ยนรูปแบบการใช้ที่ดินเป็นเรื่องของเจ้าของที่ดินเอกชนเหล่านั้น

ในกรณีของกรุงเทพมหานครนั้น เราจะพบว่าเมื่อแยกพื้นที่สีเขียวที่เป็นพื้นที่เกษตร และพื้นที่เอกชนออกไปจากพื้นที่สวนสาธารณะที่ดูแลโดยกรุงเทพมหานคร พื้นที่สวนสาธารณะที่ดูแลโดยกรุงเทพมหานครจะมีปริมาณน้อยกว่าสัดส่วนของพื้นที่สีเขียวในมาตรฐานของ WHO ที่รับรู้กันว่าควรมีพื้นที่สีเขียวอยู่ที่ 9 ตารางเมตร/คน แต่กรุงเทพมหานครมีสัดส่วนพื้นที่สวนสาธารณะ (ในความรับผิดชอบของสำนักสิ่งแวดล้อมและสำนักงานเขตต่าง ๆ) ต่อจำนวนประชากรอยู่ที่ 6.95 ตารางเมตร/คน (ดูตารางที่ 10.6)

10.3 ขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอยเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญของกรุงเทพมหานครอีกประเด็นหนึ่ง ตัวอย่างปริมาณมูลฝอยที่เก็บขนได้ของกรุงเทพมหานครในปี 2562 นั้นสูงถึง 3,850,069.75 ตัน คิดเฉลี่ยเป็น 10,548.14 ตัน/วัน (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร, 2563)

หน่วยงานของกรุงเทพมหานครที่มีบทบาทหลักในการรักษาความสะอาด คือ สำนักสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีงบประมาณในการดำเนินแผนงานรักษาความสะอาด นอกจากนี้ สำนักงานเขตต่าง ๆ เองก็มีบทบาทในการรักษาความสะอาดด้วย โดยมีงบประมาณแผนงานรักษาความสะอาดของสำนักงานเขตอยู่

แผนภาพที่ 10.1 ปริมาณมูลฝอยที่เก็บขนได้ของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550-2562

ที่มา : สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2563) สถิติ 2562 กรุงเทพมหานคร น. 148

ตารางที่ 10.9 ปริมาณการเก็บขนมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550-2562

พ.ศ.	ปริมาณมูลฝอย (ตัน)	เฉลี่ย (ตัน/วัน)
2550	3,182,353.67	8,718.79
2551	3,213,592.88	8,780.35
2552	3,224,315.58	8,833.74
2553	3,200,822.16	8,769.38
2554	3,371,549.45	9,237.12
2555	3,568,417.94	9,749.78
2556	3,628,655.28	9,941.52
2557	3,626,027.23	9,934.32
2558	3,704,266.63	10,148.68
2559	3,707,659.85	10,130.24
2560	3,863,932.60	10,586.12
2561	3,912,288.24	10,718.60
2562	3,850,069.75	10,548.14
ประมาณการของ พ.ศ. 2563	3,800,000.00	11,994.59
ประมาณการของ พ.ศ. 2564	3,752,000.00	12,405.87
ประมาณการของ พ.ศ. 2565	3,628,000.00	12,817.15

ที่มา : พ.ศ. 2550 - 2562 สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ส่วนประมาณการของ พ.ศ. 2563 - 2565 กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร อ้างอิง สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2563) สถิติ 2562 กรุงเทพมหานคร น. 149

ตารางที่ 10.10 การเก็บขนมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2560-2562

เขต	2560		2561		2562	
	ปริมาณมูลฝอย (ตัน)	เฉลี่ย (ตัน/วัน)	ปริมาณมูลฝอย (ตัน)	เฉลี่ย (ตัน/วัน)	ปริมาณมูลฝอย (ตัน)	เฉลี่ย (ตัน/วัน)
คลองเตย	113,686.12	311.47	109,500.16	300.00	107,634.16	294.89
คลองสาน	45,886.90	125.72	46,112.37	126.34	48,134.80	131.88
คลองสามวา	72,500.26	198.63	73,064.50	200.18	77,724.95	212.95

เขต	2560		2561		2562	
	ปริมาณมูลฝอย (ตัน)	เฉลี่ย (ตัน/วัน)	ปริมาณมูลฝอย (ตัน)	เฉลี่ย (ตัน/วัน)	ปริมาณมูลฝอย (ตัน)	เฉลี่ย (ตัน/วัน)
คันทายาว	52,097.26	142.73	55,223.00	151.30	54,561.33	149.48
จตุจักร	153,482.10	420.50	157,389.20	431.20	148,051.31	405.62
จอมทอง	71,773.20	196.64	76,955.61	210.84	75,198.31	206.02
ดอนเมือง	73,844.07	202.31	78,502.85	215.08	74,869.47	205.12
ดินแดง	104,391.89	286.01	106,293.80	291.22	104,101.67	285.21
คูสิต	63,331.79	173.51	62,186.37	170.37	60,503.83	165.76
ตลิ่งชัน	52,266.78	143.20	54,321.82	148.83	53,572.60	146.77
ทวีวัฒนา	36,819.00	100.87	40,341.10	110.52	41,440.73	113.54
ทุ่งครุ	51,713.05	141.68	50,717.36	138.95	48,877.60	133.91
ธนบุรี	59,518.05	163.06	59,648.60	163.42	58,732.71	160.91
บางกอกน้อย	69,100.22	189.32	61,571.42	168.69	60,615.88	166.07
บางกอกใหญ่	28,195.81	77.25	28,806.92	78.92	27,969.87	76.63
บางกะปิ	123,596.09	338.62	124,970.88	342.39	120,052.90	328.91
บางขุนเทียน	121,589.48	333.12	122,081.56	334.47	120,507.22	330.16
บางเขน	110,318.20	302.24	112,955.13	309.47	106,466.38	291.69
บางคอแหลม	50,949.01	139.59	50,174.28	137.46	48,976.05	134.18
บางแค	106,085.68	290.65	103,840.73	284.50	102,418.58	280.60
บางซื่อ	61,060.83	167.29	60,397.49	165.47	61,449.44	168.35
บางนา	81,665.18	223.74	81,510.62	223.32	78,845.30	216.01
บางบอน	80,487.17	220.51	81,709.72	223.86	81,463.79	223.19
บางพลัด	57,005.45	156.18	57,038.38	156.27	56,511.26	154.83
บางรัก	60,973.16	167.05	56,632.20	155.16	55,845.38	153.00
บึงกุ่ม	73,923.24	202.53	74,977.32	205.42	72,559.35	198.79
ปทุมวัน	113,038.70	309.70	111,800.66	306.30	114,802.57	314.53

เขต	2560		2561		2562	
	ปริมาณมูลฝอย (ตัน)	เฉลี่ย (ตัน/วัน)	ปริมาณมูลฝอย (ตัน)	เฉลี่ย (ตัน/วัน)	ปริมาณมูลฝอย (ตัน)	เฉลี่ย (ตัน/วัน)
ประเวศ	106,128.58	290.76	108,098.70	296.16	107,472.73	294.45
ป้อมปราบศัตรูพ่าย	30,650.17	83.97	29,790.81	81.62	29,079.25	79.67
พญาไท	62,318.37	170.74	64,478.78	176.65	63,324.86	173.49
พระโขนง	53,853.74	147.54	53,164.78	145.66	51,992.79	142.45
พระนคร	72,998.93	200.00	71,372.82	195.54	70,507.44	193.17
ภาษีเจริญ	58,363.16	159.90	59,137.82	162.02	59,225.39	162.26
มีนบุรี	69,434.96	190.23	69,576.22	190.62	67,554.35	185.08
ยานนาวา	67,673.10	185.41	68,049.42	186.44	66,252.49	181.51
ราชเทวี	78,207.95	214.27	81,342.84	222.86	77,377.13	211.99
ราชบุรีบูรณะ	43,057.74	117.97	43,423.98	118.97	42,030.34	115.15
ลาดกระบัง	104,273.38	285.68	109,139.10	299.01	107,721.10	295.13
ลาดพร้าว	75,409.21	206.60	80,153.97	219.60	76,688.43	210.11
วังทองหลาง	84,452.95	231.38	85,139.31	233.26	82,772.50	226.77
วัฒนา	106,730.04	292.41	106,547.39	291.91	111,784.86	306.26
สวนหลวง	86,877.94	238.02	85,762.82	234.97	84,680.38	232.00
สะพานสูง	46,377.14	127.06	46,170.07	126.49	45,155.82	123.71
สัมพันธวงศ์	20,614.70	56.48	19,879.55	54.46	20,194.78	55.33
สาทร	65,822.85	180.34	59,473.72	162.94	60,375.39	165.41
สายไหม	84,212.83	230.72	87,188.60	238.87	83,540.44	228.88
หนองแขม	62,256.21	170.56	64,632.91	177.08	63,442.67	173.82
หนองจอก	47,922.93	131.30	50,319.74	137.86	49,583.66	135.85
หลักสี่	65,589.90	179.70	67,818.67	185.80	64,312.30	176.20
ห้วยขวาง	77,612.15	212.64	83,483.37	228.72	82,354.89	225.63
อื่นๆ	203,794.98	558.34	219,418.80	601.15	220,758.32	604.82

เขต	2560		2561		2562	
	ปริมาณมูลฝอย (ตัน)	เฉลี่ย (ตัน/วัน)	ปริมาณมูลฝอย (ตัน)	เฉลี่ย (ตัน/วัน)	ปริมาณมูลฝอย (ตัน)	เฉลี่ย (ตัน/วัน)
รวม	3,863,932.60	10,586.12	3,912,288.24	10,718.60	3,850,069.75	10,548.14

ที่มา : พ.ศ. 2560 สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร อ้างใน สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2561) สถิติ 2560-2561 กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2561-2562 สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร อ้างใน สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2563) สถิติ 2562 กรุงเทพมหานคร น. 147

งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่องงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ/งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ ที่เป็นงบประมาณเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดนั้นจะเป็นงบประมาณของสำนักสิ่งแวดล้อม โดยอยู่ในแผนงานรักษาความสะอาดของสำนักสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้งบประมาณของสำนักงานเขตต่าง ๆ ก็จะมีงบประมาณแผนงานรักษาความสะอาดด้วย โดยได้แผนงานรักษาความสะอาดของสำนักงานเขตลงไปจะเป็นงานรักษาความสะอาดของสำนักงานเขต

ตารางที่ 10.11 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด และ งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครทั้งหมด (พ.ศ. 2555-2564)

ปี	งบประมาณแผนงานรักษาความสะอาดของสำนักสิ่งแวดล้อม (หน่วย : บาท)	งบประมาณแผนงานรักษาความสะอาดของสำนักงานเขตต่าง ๆ (หน่วย : บาท)	งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร (หน่วย : บาท)
2555	3,240,806,400	5,059,126,400	55,000,000,000
2556	4,967,665,400	5,506,290,400	60,000,000,000
2557	5,683,879,800	5,535,261,700	65,000,000,000
2557 เพิ่มเติม	2,109,280,100	-	5,000,000,000
2558	6,478,192,100	5,576,440,200	65,000,000,000
2559	6,246,268,800	5,700,573,900	70,000,000,000
2560	4,732,876,083	5,748,990,000	75,058,404,500
2560 เพิ่มเติม	-	-	2,654,512,000
2561	5,827,114,600	6,042,031,600	78,500,000,000
2562	5,485,931,252	6,242,305,400	80,000,000,000
2563	5,955,074,487	6,372,853,980	83,000,000,000

ปี	งบประมาณแผนงานรักษา ความสะอาดของสำนัก สิ่งแวดล้อม (หน่วย : บาท)	งบประมาณแผนงานรักษา ความสะอาดของสำนักงาน เขตต่าง ๆ (หน่วย : บาท)	งบประมาณรายจ่ายของ กรุงเทพมหานคร (หน่วย : บาท)
2563 เพิ่มเติม	-	-	140,600,000
2563 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)	170,077,000	-	2,570,061,601
2564	6,159,098,200	6,240,719,710	75,500,000,000

ที่มา : ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และ ข้อบัญญัติ
กรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ

ข้อมูลด้านล่างนี้ คือ สถิติข้อมูลองค์ประกอบมูลฝอยทางกายภาพ ประจำปีงบประมาณ 2563 ที่แสดง
ให้เห็นประเภทขยะและค่าเฉลี่ยของขยะประเภทนั้น ๆ ในศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแต่ละแห่ง

ตารางที่ 10.12 สถิติข้อมูลองค์ประกอบมูลฝอยทางกายภาพ ประจำปีงบประมาณ 2563

(หน่วย: ร้อยละโดยน้ำหนัก)

ประเภท	ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย			ค่าเฉลี่ย
	อ่อนนุช	หนองแขม	สายไหม	
เศษอาหาร	43.77	46.55	45.92	45.41
กิ่งไม้และใบไม้	4.26	6.45	6.56	5.76
กระดาษที่สามารถรีไซเคิลได้	3.08	2.49	2.55	2.71
พลาสติกที่สามารถรีไซเคิลได้	6.35	4.1	4.37	4.94
โฟม	1.5	1.31	1.2	1.34
แก้ว	1.54	2.98	2.37	2.30
โลหะ	1.1	1.61	1.43	1.38
กระดาษที่ไม่สามารถรีไซเคิลได้	12.85	11.07	10.01	11.31
พลาสติกที่ไม่สามารถรีไซเคิล ได้	17.47	15.36	16.08	16.30
หนังและยาง	1.13	0.81	1.22	1.05
ผ้าและสิ่งทอ	3.78	3.78	4.89	4.15
หินและเซรามิก	0.22	0.15	0.38	0.25
กระดุกและเปลือกหอย	1.03	1.25	1.02	1.10
ผ้าอ้อมสำเร็จรูป	1.92	2.09	2	2.00

ประเภท	ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย			ค่าเฉลี่ย
	อ่อนนุช	หนองแขม	สายไหม	
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : <http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000231/data/waste63/WasteCompo2563.pdf>

ในการจัดเก็บขยะของกรุงเทพมหานครนั้นจะมีค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะตามที่ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครกำหนดไว้ โดยกรุงเทพมหานครได้ออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ. 2546 และข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 หลังจากนั้นกรุงเทพมหานครได้ออกข้อบัญญัติใหม่ ซึ่งได้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใหม่มาแทนที่ข้อบัญญัติฉบับ พ.ศ. 2546 และ 2548 โดยออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ. 2562 และให้เริ่มใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2562 อย่างไรก็ตาม กรุงเทพมหานครได้เลื่อนการเริ่มใช้อัตราค่าธรรมเนียมใหม่ออกไปเป็นวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2563 (ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562) และเลื่อนอีกครั้งไปเป็น 1 ตุลาคม พ.ศ. 2564 (ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563) โดยเหตุผลในการเลื่อนนั้นเพื่อต้องการบรรเทาความเดือดร้อนและลดค่าใช้จ่ายของประชาชนเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 (ผู้จัดการออนไลน์, 2563, 6 สิงหาคม)

ตารางที่ 10.13 เทียบอัตราค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร

รายการ	ข้อบัญญัติ กทม. พ.ศ. 2546	ข้อบัญญัติ กทม. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548	รายการ	ข้อบัญญัติ กทม. พ.ศ. 2562
1. ค่าเก็บและขนอุจจาระหรือสิ่ง ปฏิกูลครั้งหนึ่ง ๆ	-	-	1. ค่าเก็บและขนสิ่งปฏิกูล ครั้งหนึ่ง ๆ คิดในอัตรา-	ลูกบาศก์ เมตรละ 300 บาท
เศษของลูกบาศก์เมตรหรือลูกบาศก์ เมตรแรก และลูกบาศก์เมตรต่อ ๆ ไป			(เศษไม่เกินครึ่งลูกบาศก์เมตรให้คิด เท่ากับครึ่งลูกบาศก์เมตร เศษเกินครึ่ง ลูกบาศก์เมตรให้คิดเท่ากับ 1 ลูกบาศก์ เมตร)	
เศษไม่เกินครึ่งลูกบาศก์เมตร	ลูกบาศก์ เมตรละ 250	-		
(เศษเกินครึ่งลูกบาศก์เมตร ให้คิด เท่ากับ 1 ลูกบาศก์เมตร)	ลูกบาศก์ เมตรละ 150 บาท	-		

รายการ	ข้อบัญญัติ กทม. พ.ศ. 2546	ข้อบัญญัติ กทม. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548	รายการ	ข้อบัญญัติ กทม. พ.ศ. 2562
	-	-		
2. ค่าเก็บและขนมูลฝอยทั่วไป	-	-	2. ค่าเก็บและขนมูลฝอยทั่วไป	-
2.1 ค่าเก็บและขนมูลฝอยทั่วไป ประจำรายเดือน	-	-	2.1 ค่าเก็บและขนมูลฝอยทั่วไป เป็นราย เดือน	-
2.1.1 วันหนึ่งไม่เกิน 20 ลิตร	เดือนละ 40 บาท	เดือนละ 20 บาท	2.1.1 กรณีที่มีปริมาณวันหนึ่งไม่เกิน 20 ลิตร	เดือนละ 40 บาท
2.1.2 วันหนึ่งเกิน 20 ลิตร แต่ไม่เกิน 500 ลิตร ค่าเก็บและขนทุก ๆ 20 ลิตร หรือเศษของแต่ละ 20 ลิตร	เดือนละ 40 บาท	-	2.1.2 กรณีที่มีปริมาณวันหนึ่งเกิน 20 ลิตร แต่ไม่เกิน 500 ลิตร ให้คิดเป็นหน่วย ทุก ๆ 20 ลิตรในอัตราต่อหน่วย (เศษไม่เกิน 10 ลิตร ให้คิดเป็นครึ่งหน่วย เศษเกิน 10 ลิตร ให้คิดเป็นหนึ่งหน่วย)	หน่วยละ 65 บาท
2.1.3 วันหนึ่งเกิน 500 ลิตร แต่ไม่เกิน 1 ลูกบาศก์เมตร	เดือนละ 2,000 บาท	-	2.1.3 กรณีที่มีปริมาณวันหนึ่งเกิน 500 ลิตร แต่ไม่เกิน 1 ลูกบาศก์เมตร	เดือนละ 2,450 บาท
2.1.4 วันหนึ่งเกิน 1 ลูกบาศก์เมตร ค่าเก็บและขนทุก ๆ ลูกบาศก์เมตร หรือเศษของลูกบาศก์เมตร	เดือนละ 2,000 บาท	-	2.1.4 กรณีที่มีปริมาณวันหนึ่งเกิน 1 ลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นหน่วย ทุก ๆ 1 ลูกบาศก์เมตร ในอัตราต่อหน่วย (เศษไม่เกินครึ่งลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็น ครึ่งหน่วย เศษเกินครึ่งลูกบาศก์เมตรให้ คิดเป็นหนึ่งหน่วย)	หน่วยละ 3,250 บาท
2.2 ค่าเก็บและขนมูลฝอยทั่วไปเป็น ครั้งคราว	-	-	2.2 ค่าเก็บและขนมูลฝอยทั่วไป เป็นครั้ง คราว	-
2.2.1 ครั้งหนึ่ง ๆ ไม่เกิน 1 ลูกบาศก์ เมตร	ครั้งละ 150 บาท	-	2.2.1 กรณีที่มีปริมาณไม่เกิน 500 ลิตร	ครั้งละ 125 บาท
2.2.2 ครั้งหนึ่ง ๆ เกิน 1 ลูกบาศก์ เมตร ค่าเก็บและขนทุก ๆ ลูกบาศก์ เมตร หรือเศษของลูกบาศก์เมตร	ลูกบาศก์ เมตรละ 150 บาท	-	2.2.2 กรณีที่มีปริมาณเกิน 500 ลิตร แต่ ไม่เกิน 1 ลูกบาศก์เมตร	ครั้งละ 180 บาท

รายการ	ข้อบัญญัติ กทม. พ.ศ. 2546	ข้อบัญญัติ กทม. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548	รายการ	ข้อบัญญัติ กทม. พ.ศ. 2562
-	-	-	2.2.3 กรณีที่มีปริมาณเกิน 1 ลูกบาศก์ เมตร ให้คิดเป็นหน่วยทุก ๆ 1 ลูกบาศก์ เมตร ในอัตราต่อหน่วย (เศษไม่เกินครึ่งลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็น ครึ่งหน่วย เศษเกินครึ่งลูกบาศก์เมตร ให้ คิดเป็นหนึ่งหน่วย)	หน่วยละ 245 บาท
3. ค่าเก็บและขนมูลฝอยติดเชื้อ	-	-	3. ค่าเก็บและขนมูลฝอยติดเชื้อ	-
3.1 ค่าเก็บและขนมูลฝอยติดเชื้อเป็น รายเดือน	-	-	3.1 ค่าเก็บและขนมูลฝอยติดเชื้อ เป็น รายเดือน	-
3.1.1 กรณีที่มีน้ำหนักวันหนึ่งไม่เกิน 2 กิโลกรัม หรือมีปริมาณไม่เกิน 13 ลิตร	เดือนละ 300 บาท	-	3.1.1 กรณีที่มีปริมาณวันหนึ่งไม่เกิน 13 ลิตร หรือน้ำหนักไม่เกิน 2 กิโลกรัม	เดือนละ 300 บาท
3.1.2 กรณีที่มีน้ำหนักวันหนึ่งเกิน 2 กิโลกรัม หรือมีปริมาณเกิน 13 ลิตร ค่าเก็บและขนทุก ๆ 2 กิโลกรัม หรือ ทุก ๆ 13 ลิตร หรือเศษของแต่ละ 2 กิโลกรัม หรือแต่ละ 13 ลิตร	เดือนละ 300 บาท	-	3.1.2 กรณีที่มีปริมาณวันหนึ่งเกิน 13 ลิตร หรือน้ำหนักเกิน 2 กิโลกรัม ให้คิด เป็นหน่วย ทุก ๆ 13 ลิตร หรือทุก ๆ 2 กิโลกรัม ในอัตราต่อหน่วย (เศษไม่เกิน 6.5 ลิตร หรือไม่เกิน 1 กิโลกรัม ให้คิดเป็นครึ่งหน่วย เศษเกิน 6.5 ลิตร หรือเกิน 1 กิโลกรัม ให้คิดเป็น หนึ่งหน่วย)	หน่วยละ 300 บาท
3.2 ค่าเก็บและขนมูลฝอยติดเชื้อเป็น ครั้งคราว	-	-	3.2 ค่าเก็บและขนมูลฝอยติดเชื้อ เป็น ครั้งคราว ค่าเก็บและขนมูลฝอยติดเชื้อให้เก็บ ค่าธรรมเนียมเป็น 2 รายการ	-
3.2.1 ค่าเก็บและขนแต่ละครั้ง คิด อัตรา- กรณีที่ระยะทางเกิน 10 กิโลเมตร ให้ คิดอัตราเพิ่มขึ้นอีกกิโลเมตรละ 20 บาท ทั้งนี้ เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 3,000 บาท	ครั้งละ 2,000 บาท	-	3.2.1 ค่าบริการ กรณีระยะทางเกิน 10 กิโลเมตรให้คิด อัตราเพิ่มขึ้นอีก กิโลเมตรละ 15 บาท ทั้งนี้เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน 5,000 บาท	ครั้งละ 3,000 บาท

รายการ	ข้อบัญญัติ กทม. พ.ศ. 2546	ข้อบัญญัติ กทม. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548	รายการ	ข้อบัญญัติ กทม. พ.ศ. 2562
-	-	-	3.2.2 ค่าเก็บและขน	-
3.2.2 กรณีที่มูลฝอยมีน้ำหนักไม่เกิน 75 กิโลกรัม หรือมีปริมาณไม่เกิน 500 ลิตร ให้คิดอัตราเพิ่มขึ้นอีก	ครั้งละ 400 บาท	-	3.2.2.1 กรณีที่มีปริมาณไม่เกิน 100 ลิตร หรือน้ำหนักไม่เกิน 15 กิโลกรัม	ครั้งละ 75 บาท
3.2.3 กรณีที่มูลฝอยมีน้ำหนักเกิน 75 กิโลกรัม หรือเกิน 500 ลิตร ให้คิดค่าเก็บขนเพิ่มขึ้นในอัตราทุก ๆ 75 กิโลกรัม หรือทุก ๆ 500 ลิตร หรือเศษของ 75 กิโลกรัม หรือ 500 ลิตร	หน่วยละ 400 บาท	-	3.2.2.2 กรณีที่มีปริมาณเกิน 100 ลิตร หรือน้ำหนักเกิน 15 กิโลกรัม ให้คิดเป็นหน่วย ทุก ๆ 100 ลิตร หรือทุก ๆ 15 กิโลกรัมในอัตราต่อหน่วย (เศษไม่เกิน 50 ลิตร หรือไม่เกิน 7.5 กิโลกรัม ให้คิดเป็นครึ่งหน่วย เศษเกิน 50 ลิตร หรือเกิน 7.5 กิโลกรัมให้คิดเป็นหนึ่งหน่วย)	หน่วยละ 75 บาท
-	-	-	4. ค่ากำจัดสิ่งปฏิกูล ครั้งหนึ่ง ๆ คิดในอัตรา (เศษไม่เกินครึ่งลูกบาศก์เมตร ให้คิดเท่ากับครึ่งลูกบาศก์เมตร เศษเกินครึ่งลูกบาศก์เมตร ให้คิดเท่ากับ 1 ลูกบาศก์เมตร)	ลูกบาศก์เมตรละ 300 บาท
-	-	-	5. ค่ากำจัดมูลฝอยทั่วไป	-
-	-	-	5.1 ค่ากำจัดมูลฝอยทั่วไป เป็นรายเดือน	-
-	-	-	5.1.1 กรณีที่มีปริมาณวันหนึ่งไม่เกิน 20 ลิตร	เดือนละ 40 บาท
-	-	-	5.1.2 กรณีที่มีปริมาณวันหนึ่งเกิน 20 ลิตร แต่ไม่เกิน 500 ลิตร ให้คิดเป็นหน่วยทุก ๆ 20 ลิตร ในอัตราต่อหน่วย (เศษไม่เกิน 10 ลิตร ให้คิดเป็นครึ่งหน่วย เศษเกิน 10 ลิตร ให้คิดเป็นหนึ่งหน่วย)	หน่วยละ 70 บาท
-	-	-	5.1.3 กรณีที่มีปริมาณวันหนึ่งเกิน 500 ลิตร แต่ไม่เกิน 1 ลูกบาศก์เมตร	เดือนละ 2,650 บาท

รายการ	ข้อบัญญัติ กทม. พ.ศ. 2546	ข้อบัญญัติ กทม. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548	รายการ	ข้อบัญญัติ กทม. พ.ศ. 2562
-	-	-	5.1.4 กรณีที่มีปริมาณวันหนึ่งเกิน 1 ลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นหน่วย ทุก ๆ 1 ลูกบาศก์เมตร ในอัตราต่อหน่วย (เศษไม่เกินครึ่งลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นครึ่งหน่วย เศษเกินครึ่งลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นหนึ่งหน่วย)	หน่วยละ 3,500 บาท
-	-	-	5.2 ค่ากำจัดมูลฝอยทั่วไป เป็นครั้งคราว	-
-	-	-	5.2.1 กรณีที่มีปริมาณไม่เกิน 500 ลิตร	หน่วยละ 130 บาท
-	-	-	5.2.2 กรณีที่มีปริมาณเกิน 500 ลิตร แต่ไม่เกิน 1 ลูกบาศก์เมตร	หน่วยละ 190 บาท
-	-	-	5.2.3 กรณีที่มีปริมาณเกิน 1 ลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นหน่วย ทุก ๆ 1 ลูกบาศก์เมตร ในอัตราต่อหน่วย (เศษไม่เกินครึ่งลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นครึ่งหน่วย เศษเกินครึ่งลูกบาศก์เมตร ให้คิดเป็นหนึ่งหน่วย)	หน่วยละ 250 บาท
-	-	-	6. ค่ากำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	-
-	-	-	6.1 ค่ากำจัดมูลฝอยติดเชื้อ เป็นรายเดือน	-
-	-	-	6.1.1 กรณีที่มีปริมาณวันหนึ่งไม่เกิน 13 ลิตร หรือน้ำหนักไม่เกิน 2 กิโลกรัม	เดือนละ 480 บาท
-	-	-	6.1.2 กรณีที่มีปริมาณวันหนึ่งเกิน 13 ลิตร หรือน้ำหนักเกิน 2 กิโลกรัม ให้คิดเป็นหน่วย ทุก ๆ 13 ลิตร หรือ ทุก ๆ 2 กิโลกรัม ในอัตราต่อหน่วย (เศษไม่เกิน 6.5 ลิตรหรือไม่เกิน 1 กิโลกรัม ให้คิดเป็นครึ่งหน่วย เศษเกิน 6.5 ลิตร หรือเกิน 1 กิโลกรัม ให้คิดเป็นหนึ่งหน่วย)	หน่วยละ 480 บาท

รายการ	ข้อบัญญัติ กทม. พ.ศ. 2546	ข้อบัญญัติ กทม. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548	รายการ	ข้อบัญญัติ กทม. พ.ศ. 2562
-	-	-	6.2 ค่ากำจัดมูลฝอยติดเชื้อ เป็นครั้งคราว กรณีที่มีปริมาณไม่เกิน 6.5 ลิตร หรือ น้ำหนักไม่เกิน 1 กิโลกรัม ให้คิดเป็น หน่วย ทุก ๆ 6.5 ลิตร หรือทุก ๆ 1 กิโลกรัม ในอัตราต่อหน่วย (เศษไม่เกิน 3.25 ลิตร หรือไม่เกินครึ่ง กิโลกรัม ให้คิดเป็นครึ่งหน่วย เศษเกิน 3.25 ลิตร หรือเกินครึ่งกิโลกรัม ให้คิด เป็นหนึ่งหน่วย)	หน่วยละ 8 บาท

ที่มา : ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ. 2546

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ. 2562

ประเด็นท้าทายของการจัดเก็บขยะและกำจัดขยะมูลฝอยในกรุงเทพมหานครนั้นจะพบว่า กรุงเทพมหานครได้ทุ่มเทงบประมาณเป็นอย่างมากในการจัดเก็บขยะ แต่ไม่สามารถจัดเก็บรายได้เพียงพอในการแก้ปัญหาดังกล่าว เห็นได้จากการชะลอขึ้นค่าขยะ โดยหากเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานครกับรายได้จากการจัดเก็บค่าเก็บขยะมูลฝอย ซึ่งในกรณีค่าเก็บและขนมูลฝอยทั่วไปประจำรายเดือน กรณีวันหนึ่งไม่เกิน 20 ลิตรนั้น กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมอยู่ที่ 20 บาทต่อเดือนมาตั้งแต่ปี 2548 กรุงเทพมหานครจะต้องรับภาระค่าธรรมเนียมส่วนเกินถึง 206 บาท/เดือน (โพสต์ทูเดย์, 2560, 19 กุมภาพันธ์) ส่วนการชะลอขึ้นค่าขยะนั้นเมื่อปี 2563 ร่างข้อบัญญัติใหม่ที่มีการแก้ไขกำหนดเวลาการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะในอัตราใหม่ เป็นวันที่ 1 ตุลาคม 2564 ได้รับความเห็นชอบจากสภากรุงเทพมหานคร โดยให้เหตุผลในการเลื่อนกำหนดว่าเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (ไทยรัฐออนไลน์, 2563, 6 สิงหาคม) นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครยังไม่สามารถลดปริมาณขยะได้ ทั้งโดยระบบการคัดแยกขยะที่ยังไม่เป็นบริการขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร เนื่องจากยังไม่มีรถจัดเก็บและการรณรงค์การแยกขยะ และการรีไซเคิลขยะอย่างเป็นระบบ

ในประการสุดท้าย ปัญหาการกำจัดขยะในกรุงเทพมหานครยังขยายไปสู่เรื่องของความเป็นธรรมในเรื่องมลภาวะในระดับภูมิภาค เพราะกรุงเทพมหานครไม่ได้ทำการเผาหรือฝังกลบขยะ แต่ใช้วิธีส่งออกขยะของตนผ่านศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยสามแห่งของตนออกไปฝังกลบในพื้นที่รอบกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการผลักเอาปัญหามลภาวะของขยะไปสู่พื้นที่โดยรอบ

10.4 คุณภาพน้ำ

คุณภาพน้ำคลองของกรุงเทพมหานครเป็นอีกประเด็นปัญหาการพัฒนาของกรุงเทพมหานครที่สำคัญ โดยจะพบว่ามึคลองจำนวนหนึ่งในกรุงเทพมหานครที่มีคุณภาพของน้ำที่ย่ำแย่ โดยอาจดูได้จากค่า BOD ของน้ำ ซึ่งยังมีค่า BOD สูงจะยังมีคุณภาพไม่ดี

ตารางที่ 10.14 ค่าเฉลี่ยคุณภาพน้ำคลอง ในเขตกรุงเทพมหานคร ปี 2562 (ค่าสูงสุด 10 ลำดับแรก)

ลำดับ	ชื่อคลอง	สถานที่เก็บน้ำ	เขต	BOD mg/l
1	คลองสมคิด	ซอยสมคิด หน้าลานจอดรถเซ็นทรัลชิดลม	ปทุมวัน	84.5
2	คลองสวนหลวง 1	ถนนพระราม 1 (แยกเจริญผล)	ปทุมวัน	52.5
3	คลองไฟสิงโต	ตลาดคลองเตย	คลองเตย	51.8
4	คลองจรเข้	ถ.วิชรพล(ข้างร้านไก่อ่างจักราช ใต้ทางด่วน)	บางเขน	44.3
5	คลองสวนหลวง 1	ถนนเจริญเมือง	ปทุมวัน	43.8
6	คลองเตย	อาคารทวิช	คลองเตย	42.4
7	คลองนาซอ	ถนนประชาสงเคราะห์ (ซอยพาดิขจ้านงค์)	ดินแดง	41.4
8	คลองนาซอ	ถนนพระราม 9 (สถานีสูบน้ำนาซอ)	ดินแดง	41.3
9	คลองหนองปรือ	สวนพระนคร	ลาดกระบัง	40.4
10	คลองลาดยาว	ถนนวิภาวดีรังสิต	จตุจักร	37.4

แหล่งข้อมูล : กลุ่มงานระบบข้อมูลและบริหารจัดการจัดเก็บค่าธรรมเนียม สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ สำนักการระบายน้ำ สืบค้นจาก https://wqmo.blogspot.com/p/blog-page_28.html (เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2563)

จาก ตารางที่ 10.14 สะท้อนว่าน้ำในคลองส่วนใหญ่เป็นน้ำเสีย ใช้อุปโภคบริโภคไม่ได้ (โดยเฉพาะคูคลองในฝั่งพระนครและเขตกรุงเทพชั้นใน) การที่กรุงเทพมหานครขาดการตรวจสอบภายใน และขาดหน่วยงานตรวจสอบที่เป็นองค์กรภาคประชาชน/เอกชน ทำให้มีการใช้งบประมาณจำนวนมากในเรื่องนี้แต่กลับยังแก้ปัญหาไม่ได้

กรุงเทพมหานครมีคลองในความรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก โดยมีคลองที่สำนักการระบายน้ำรับผิดชอบจำนวน 296 คลอง และคลองที่สำนักงานเขตรับผิดชอบจำนวน 957 คลอง

ตารางที่ 10.15 จำนวนคลองในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร

สำนักงานเขต	จำนวนคลอง		สำนักงานเขต	จำนวนคลอง	
	สำนักการระบายน้ำรับผิดชอบ	สำนักงานเขตรับผิดชอบ		สำนักการระบายน้ำรับผิดชอบ	สำนักงานเขตรับผิดชอบ
คลองเตย	4	5	ปิ้งกุ่ม	6	5
คลองสาน	4	21	ปทุมวัน	5	1
คลองสามวา	5	28	ประเวศ	20	15
คันนายาว	5	6	ป้อมปราบศัตรูพ่าย	2	5
จตุจักร	5	1	พญาไท	1	0
จอมทอง	12	45	พระโขนง	7	5
ดอนเมือง	2	1	พระนคร	5	6
ดินแดง	6	0	ภาษีเจริญ	14	98
ดุสิต	3	10	มีนบุรี	7	15
ตลิ่งชัน	5	22	ยานนาวา	3	21
ทวีวัฒนา	8	16	ราชเทวี	1	2
ทุ่งครุ	2	43	ราษฎร์บูรณะ	5	22
ธนบุรี	7	61	ลาดกระบัง	8	41
บางกอกน้อย	7	33	ลาดพร้าว	3	7
บางกอกใหญ่	3	26	วังทองหลาง	6	0
บางกะปิ	8	12	วัฒนา	5	3
บางขุนเทียน	10	82	สวนหลวง	14	16
บางเขน	1	22	สะพานสูง	9	10
บางคอแหลม	11	6	สัมพันธวงศ์	1	0
บางแค	11	46	สาทร	4	2
บางซื่อ	10	7	สายไหม	2	22
บางนา	1	2	หนองแขม	7	12
บางบอน	4	20	หนองจอก	6	93

สำนักงานเขต	จำนวนคลอง		สำนักงานเขต	จำนวนคลอง	
	สำนักการระบายน้ำรับผิดชอบ	สำนักงานเขตรับผิดชอบ		สำนักการระบายน้ำรับผิดชอบ	สำนักงานเขตรับผิดชอบ
บางพลัด	8	28	หลักสี่	5	3
บางรัก	1	9	ห้วยขวาง	7	1
รวมทุกสำนักงานเขต				296	957

ข้อมูล ณ วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2563

ที่มา : แหล่งข้อมูล สำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร อ้างอิง สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2563) สถิติ 2562 กรุงเทพมหานคร น. 138-139

ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่องงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ/งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ งบประมาณที่เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพน้ำจะเป็นงบประมาณแผนงานจัดการคุณภาพน้ำของสำนักการระบายน้ำ

ตารางที่ 10.16 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพน้ำ และ งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครทั้งหมด (พ.ศ. 2555-2564)

ปี	งบประมาณแผนงานจัดการคุณภาพน้ำของสำนักการระบายน้ำ (หน่วย : บาท)	งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร (หน่วย : บาท)
2555	703,575,100	55,000,000,000
2556	1,185,686,100	60,000,000,000
2557	1,459,776,647	65,000,000,000
2557 เพิ่มเติม	-	5,000,000,000
2558	894,681,456	65,000,000,000
2559	1,179,496,674	70,000,000,000
2560	880,196,700	75,058,404,500
2560 เพิ่มเติม	-	2,654,512,000
2561	1,228,754,800	78,500,000,000
2562	1,216,270,141	80,000,000,000
2563	2,910,472,945	83,000,000,000

ปี	งบประมาณแผนงานจัดการคุณภาพน้ำ ของสำนักการระบายน้ำ (หน่วย : บาท)	งบประมาณรายจ่ายของ กรุงเทพมหานคร (หน่วย : บาท)
2563 เพิ่มเติม	-	140,600,000
2563 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)	-	2,570,061,601
2564	1,124,954,598	75,500,000,000

ที่มา : ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และ ข้อบัญญัติ
กรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ

10.5 คุณภาพอากาศ

สำนักสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานที่ได้เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์คุณภาพอากาศและเสียงใน
กรุงเทพมหานครด้วยสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศ รถตรวจวัดคุณภาพอากาศ รถตรวจวัด
คุณภาพอากาศและเสียง ในพื้นที่ต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร

คุณภาพอากาศของกรุงเทพมหานครสามารถพิจารณาได้จากค่าฝุ่น เช่น ค่าฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10
ไมครอน (PM10) และค่าฝุ่นขนาดเล็กกว่า 2.5 ไมครอน (PM2.5) โดยฝุ่น PM10 จะมีค่ามาตรฐานอยู่ที่ไม่เกิน
120 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร หรือไม่เกิน 50 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตรในกรณีของฝุ่น PM2.5 โดยปี 2562
จะพบว่ากรุงเทพมหานครมีฝุ่น PM10 ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง และฝุ่น PM2.5 ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ที่เกินค่า
มาตรฐานอยู่หลายจุด (ดูตัวอย่างในตารางด้านล่าง) อันที่จริงแล้ว ปัญหาค่าฝุ่นเกินมาตรฐานยังเป็นปัญหาที่
วนเวียนรบกวนชาวกรุงเทพมหานครอยู่ทุกปี (เช่นข่าว ประชาชาติธุรกิจ, 2561, 24 มกราคม;
เวิร์คพอยท์ทูเดย์, 2561, 28 ธันวาคม; ไทยพีบีเอส, 2562, 16 ธันวาคม; ไทยพีบีเอส, 2563, 13 ธันวาคม)

ตารางที่ 10.17 ค่าฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน (PM10) ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง (ไมโครกรัม/ลูกบาศก์
เมตร) บริเวณสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ พ.ศ. 2562

เดือน	สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ													
	แขวงหิรัญบุรี เขตธนบุรี		แขวงบางนา เขตบางนา		แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ		แขวงดินแดง เขตดินแดง		แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา		แขวงพญาไท เขตพญาไท		แขวงพลับพลา เขตวังทองหลาง	
	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด
มกราคม	44.00	106.00	33.00	129.00	29.00	124.00	-	-	76.00	127.00	34.00	102.00	36.00	126.00
กุมภาพันธ์	28.00	83.00	18.00	75.00	18.00	73.00	-	-	39.00	31.00	17.00	71.00	25.00	80.00
มีนาคม	34.00	66.00	22.00	52.00	21.00	49.00	-	-	43.00	76.00	22.00	45.00	31.00	55.00
เมษายน	26.00	57.00	14.00	50.00	13.00	43.00	-	-	31.00	67.00	15.00	48.00	21.00	54.00
พฤษภาคม	27.00	66.00	13.00	67.00	11.00	60.00	-	-	-	-	17.00	59.00	22.00	73.00
มิถุนายน	21.00	42.00	15.00	36.00	15.00	34.00	-	-	51.00	74.00	12.00	28.00	22.00	40.00

เดือน	สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ													
	แขวงหิรัญบุรี เขตธนบุรี		แขวงบางนา เขตบางนา		แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ		แขวงดินแดง เขตดินแดง		แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา		แขวงพญาไท เขตพญาไท		แขวงพลับพลา เขตวังทองหลาง	
	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด
กรกฎาคม	14.00	41.00	14.00	48.00	12.00	38.00	14.00	29.00	35.00	78.00	14.00	31.00	19.00	48.00
สิงหาคม	16.00	30.00	11.00	34.00	11.00	26.00	20.00	43.00	34.00	49.00	16.00	28.00	19.00	36.00
กันยายน	15.00	84.00	17.00	91.00	11.00	82.00	20.00	113.00	35.00	123.00	16.00	81.00	22.00	97.00
ตุลาคม	29.00	88.00	28.00	90.00	22.00	70.00	33.00	93.00	32.00	94.00	23.00	65.00	32.00	84.00
พฤศจิกายน	32.00	84.00	26.00	79.00	23.00	79.00	30.00	79.00	32.00	92.00	27.00	66.00	32.00	83.00
ธันวาคม	43.00	109.00	36.00	81.00	30.00	81.00	35.00	84.00	40.00	87.00	26.00	74.00	37.00	87.00
ค่ามาตรฐาน (std.) 120														

แหล่งข้อมูล : กองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง กรมควบคุมมลพิษ อ่างโน สำนักงานยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2563) สถิติ 2562 กรุงเทพมหานคร น. 140-146

ตารางที่ 10.18 ค่าฝุ่นขนาดเล็กกว่า 2.5 ไมครอน (PM2.5) ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง (ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร) บริเวณสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ พ.ศ. 2562

เดือน	สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ													
	แขวงหิรัญบุรี เขตธนบุรี		แขวงบางนา เขตบางนา		แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ		แขวงดินแดง เขตดินแดง		แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา		แขวงพญาไท เขตพญาไท		แขวงพลับพลา เขตวังทองหลาง	
	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด
มกราคม	-	-	15.00	79.00	20.00	84.00	21.00	81.00	-	-	23.00	70.00	23.00	94.00
กุมภาพันธ์	-	-	5.00	45.00	12.00	44.00	13.00	52.00	-	-	7.00	50.00	13.00	59.00
มีนาคม	-	-	11.00	33.00	13.00	33.00	16.00	36.00	-	-	11.00	32.00	18.00	38.00
เมษายน	-	-	6.00	30.00	8.00	28.00	10.00	29.00	-	-	8.00	30.00	14.00	32.00
พฤษภาคม	-	-	5.00	33.00	6.00	32.00	10.00	32.00	-	-	7.00	32.00	11.00	37.00
มิถุนายน	-	-	7.00	23.00	7.00	19.00	9.00	19.00	-	-	5.00	17.00	9.00	26.00
กรกฎาคม	-	-	6.00	24.00	6.00	19.00	7.00	21.00	-	-	5.00	16.00	8.00	25.00
สิงหาคม	5.00	11.00	4.00	16.00	6.00	17.00	8.00	17.00	5.00	13.00	8.00	18.00	7.00	19.00
กันยายน	6.00	58.00	4.00	61.00	4.00	61.00	11.00	64.00	7.00	59.00	7.00	59.00	9.00	73.00
ตุลาคม	16.00	47.00	15.00	52.00	13.00	47.00	16.00	46.00	13.00	45.00	13.00	43.00	17.00	51.00
พฤศจิกายน	15.00	41.00	12.00	51.00	14.00	53.00	13.00	47.00	12.00	48.00	13.00	43.00	17.00	49.00

เดือน	สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ													
	แขวงหิรัญบุรี เขตธนบุรี		แขวงบางนา เขตบางนา		แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ		แขวงดินแดง เขตดินแดง		แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา		แขวงพญาไท เขตพญาไท		แขวงพลับพลา เขตวังทองหลาง	
	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด
ธันวาคม	19.00	68.00	17.00	52.00	14.00	39.00	17.00	54.00	18.00	48.00	13.00	51.00	19.00	56.00
ค่ามาตรฐาน (std.) 50														

แหล่งข้อมูล : กองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง กรมควบคุมมลพิษ อ่างโน สำนักรักษาศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2563) สถิติ 2562 กรุงเทพมหานคร น. 140-146

ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่องงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ/งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณนั้น มีงบประมาณเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพอากาศอยู่ โดยอยู่ในงบประมาณของงานจัดการคุณภาพอากาศและเสียง ซึ่งอยู่ในแผนงานพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม ของสำนักสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ในบางปีงบประมาณจะมีงบประมาณโครงการจัดหาเครื่องตรวจวัดคุณภาพอากาศติดตั้งบนเสาเหล็ก และแบบเคลื่อนที่ ในแผนงานพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อมของสำนักสิ่งแวดล้อมด้วย

ตารางที่ 10.19 งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพอากาศ และ งบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครทั้งหมด (พ.ศ. 2555-2564)

ปี	งบประมาณสำนักสิ่งแวดล้อม เฉพาะงานจัดการคุณภาพ อากาศและเสียง (หน่วย : บาท)	งบประมาณอื่น ๆ ของสำนัก สิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการคุณภาพอากาศ* (หน่วย : บาท)	งบประมาณรายจ่ายของ กรุงเทพมหานคร (หน่วย : บาท)
2555	57,727,300	-	55,000,000,000
2556	65,438,600	-	60,000,000,000
2557	53,387,900	79,800,000	65,000,000,000
2557 เพิ่มเติม	-	-	5,000,000,000
2558	40,417,100	-	65,000,000,000
2559	20,633,900	315,200,000	70,000,000,000
2560	33,178,300	-	75,058,404,500
2560 เพิ่มเติม	-	-	2,654,512,000
2561	106,116,000	-	78,500,000,000
2562	67,437,748	-	80,000,000,000
2563	66,695,450	-	83,000,000,000

ปี	งบประมาณสำนักสิ่งแวดล้อม เฉพาะงานจัดการคุณภาพ อากาศและเสียง (หน่วย : บาท)	งบประมาณอื่น ๆ ของสำนัก สิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการคุณภาพอากาศ* (หน่วย : บาท)	งบประมาณรายจ่ายของ กรุงเทพมหานคร (หน่วย : บาท)
2563 เพิ่มเติม	-	-	140,600,000
2563 เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)	44,370,000	-	2,570,061,601
2564	87,258,110	-	75,500,000,000

*โครงการจัดหาเครื่องตรวจวัดคุณภาพอากาศติดตั้งบนเสาเหล็กและแบบเคลื่อนที่ ในแผนงานพัฒนาสถานะสิ่งแวดล้อมของสำนักสิ่งแวดล้อม

ที่มา : ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ

จากข้อมูลที่ได้นำเสนอ จะพบข้อน่าสังเกตในเรื่องนี้คือ นอกจากมีการจัดงบประมาณรายจ่ายจำนวนน้อยแล้ว สำนักสิ่งแวดล้อมยังไม่มีมาตรการในการแก้ไขปัญหาคุณภาพอากาศจากฝุ่นขนาดเล็ก นอกจากการจัดหาและติดตั้งเครื่อง ตรวจวัดคุณภาพอากาศจำนวนหนึ่ง หรือการฉีดพ่นน้ำในบริเวณที่มีค่าฝุ่นสูงเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นครั้งคราวเท่านั้น และถ้าพิจารณาการทบทวนแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) จะพบว่ามีกรทบทวนและปรับตัวชีวิตในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพอากาศด้วย

เดิมแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) ในประเด็นยุทธศาสตร์ 1 มหานครปลอดภัย ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.1 ปลอดภัยได้กำหนดตัวชี้วัดในเรื่องคุณภาพอากาศ เช่น

1. ร้อยละของค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM10) ที่จุดตรวจวัดพื้นที่ทั่วไป โดย 5 ปีแรก (พ.ศ. 2556-2560) มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 100

2. ร้อยละของค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM10) ที่จุดตรวจวัดริมเส้นทางจราจร โดย 5 ปีแรก (พ.ศ. 2556-2560) มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2561-2565) มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566-2570) มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 98 และระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2571-2575) มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 98

3. ร้อยละของค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) โดย 5 ปีแรก (พ.ศ. 2556-2560) เป็นปีฐาน ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2561-2565) มีค่าเป้าหมายลดลงร้อยละ 5 ของปีฐาน ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566-2570) มีค่าเป้าหมายลดลงร้อยละ 10 ของปีฐาน และระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2571-2575) มีค่าเป้าหมายลดลงร้อยละ 15 ของปีฐาน

4. ร้อยละของจำนวนข้อมูลค่าเฉลี่ย 8 ชั่วโมง ก๊าซโอโซน (O3) ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (เทียบกับจำนวนข้อมูลทั้งหมด) โดยในระยะ 10 ปี มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 100 ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566-2570) มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 100 และระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2571-2575) มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 100

5. ร้อยละของจำนวนข้อมูลค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO2) ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ที่จุดตรวจวัดริมเส้นทางจราจร โดย 5 ปีแรก (พ.ศ. 2556-2560) เป็นปีฐาน ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2561-2565) มีค่าเป้าหมายลดลงร้อยละ 5 ของปีฐาน ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566-2570) มีค่าเป้าหมายลดลงร้อยละ 10 ของปีฐาน และระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2571-2575) มีค่าเป้าหมายลดลงร้อยละ 15 ของปีฐาน

6. ร้อยละของค่าเฉลี่ยรายปีของเบนซินในแต่ละจุดตรวจวัดมีค่าลดลงจนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน โดย 5 ปีแรก (พ.ศ. 2556-2560) เป็นปีฐาน ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2561-2565) มีค่าเป้าหมายลดลงร้อยละ 5 ของปี

ฐาน ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566-2570) มีค่าเป้าหมายลดลงร้อยละ 10 ของปีฐาน และระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2571-2575) มีค่าเป้าหมายลดลงร้อยละ 15 ของปีฐาน

ถ้าหากลงไปดูได้ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.1 ปลอดภัยจะมีเป้าประสงค์ที่ 1.1.3 กรุงเทพมหานครมีคุณภาพอากาศและเสียงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งกำหนดตัวชี้วัด (เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพอากาศ) คือ ร้อยละของจำนวนข้อมูลคุณภาพอากาศที่มีการตรวจวัด โดยให้แต่ละระยะ คือ ระยะ 5 ปีแรก (พ.ศ. 2556-2560) ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2561-2565) ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566-2570) และระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2571-2575) มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ส่วนกลยุทธ์มี 2 กลยุทธ์ ได้แก่ 1.1.3.1 ฝ้าระวังปริมาณมลพิษในอากาศและระดับเสียงให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ตัวชี้วัดของกลยุทธ์ คือ ร้อยละของจำนวนข้อมูลคุณภาพอากาศที่มีการตรวจวัด โดยให้แต่ละระยะ คือ ระยะ 5 ปีแรก (พ.ศ. 2556-2560) ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2561-2565) ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566-2570) และระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2571-2575) มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 และ 1.1.3.2 ระดับเสียงให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ตัวชี้วัดของกลยุทธ์ (เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพอากาศ) คือ ร้อยละของยานพาหนะที่ปล่อยมลพิษทางอากาศและเสียงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเมื่อเทียบกับยานพาหนะที่รับการตรวจวัดทั้งหมด โดย 5 ปีแรก (พ.ศ. 2556-2560) มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2561-2565) มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 77 ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566-2570) มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2571-2575) มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

ส่วนมาตรการดำเนินการที่เกี่ยวข้องตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) ได้แก่ 1. โครงการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการจัดการมลพิษทางอากาศ 2. การกำกับ ดูแล ควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดอย่างสม่ำเสมอ แบ่งเป็น 2.1 กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM10) ให้ 1) มีระบบการต่อทะเบียนรถ โดยนำมาตราฐานการปล่อยมลพิษมาควบคุมอย่างเคร่งครัด และ 2) ลดจำนวนยานพาหนะที่ปล่อยมลพิษเกินมาตรฐาน 2.2 ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ให้ 1) มีเครื่องมือตรวจวัด PM2.5 ในบรรยากาศ รวมทั้งมีข้อมูลเบนซีน (Benzene: VOCs) และไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO_x) บริเวณริมเส้นทางจราจร 2) มีเครื่องมือตรวจวัดค่าทางอุตุนิยมวิทยา รองรับการวิเคราะห์ PM2.5 3) จัดจ้างวิเคราะห์ห้องค์ประกอบของPM2.5 4) ส่งเสริมยานพาหนะที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5) การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดไม่เคลื่อนที่ เช่น การเผาในที่โล่ง การเผาขยะฯ และ 6) การควบคุมแหล่งกำเนิดทุติยภูมิของฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 เช่น NO_x เบนซีน (VOCs) 3. โครงการพัฒนาฐานข้อมูล และ Model เพื่อการจัดการมลพิษทางอากาศ แบ่งเป็น 3.1 การจัดทำรายงานการปล่อยมลพิษทางอากาศ ภาคการจราจรและขนส่ง (Inventory report: transport sector) และ 3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการกระจายตัวของมลพิษด้วย Air Simulation model เพื่อการวางแผนการจัดการมลพิษอากาศ 4. โครงการจัดทำฐานข้อมูลโครงการประเภทที่พักอาศัยที่ได้จัดทำรายงานการศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) 5. โครงการฝึกอบรมบุคลากรด้านการจัดการมลพิษทางอากาศ แบ่งเป็น 5.1 การจัดทำรายงานการปล่อยมลพิษทางอากาศ (Inventory report) และ 5.2 การจัดการฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน PM2.5 และ O₃ 6. โครงการฝึกอบรมบุคลากรด้านการตรวจสอบและควบคุม การดำเนินการโครงการก่อสร้างให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตาม พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 (ตั้งแต่ พ.ศ. 2561 ทุก ๆ 3 ปี) 7. โครงการส่งเสริมจิตสำนึกด้านมลพิษทางอากาศ แบ่งเป็น 7.1 สร้างและพัฒนาศูนย์ข้อมูลเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลสถานการณ์คุณภาพอากาศอย่างต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน รวมทั้งเผยแพร่ข่าวสาร มาตรการ และกิจกรรม ด้านการควบคุมและจัดการคุณภาพอากาศในพื้นที่กรุงเทพมหานคร 7.2 ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลคุณภาพอากาศในพื้นที่กรุงเทพมหานครในรูปแบบการกระจายตัวของมลพิษ (Air simulation model) ผ่านศูนย์ข้อมูลฯ และระบบเตือนภัยมลพิษทางอากาศ และ 7.3 จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีด้านอากาศอย่างต่อเนื่อง

ส่วนแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2561-2565) ในด้านมหานครปลอดภัย มิติที่ 1.1 ปลอดภัยด้วย คุณที่เป้าหมายที่ 1.1.3 กรุงเทพมหานครมีฝุ่นละอองอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน จะมีการแบ่งเป้าหมายออกเป็นเป้าประสงค์และมาตรการที่จะดำเนินการระหว่าง พ.ศ. 2561-2565

เป้าประสงค์ที่ 1.1.3.1 ลดจำนวนยานพาหนะที่ปล่อยควันดำเกินมาตรฐาน โดยเห็นว่าปัจจุบันยังคงจำเป็นต้องดำเนินการควบคุมอัตราการระบายสารมลพิษออกสู่บรรยากาศจากปริมาณรถยนต์ที่เพิ่มสูงขึ้น ส่วนในปี 2565 ต้องการให้รถบรรทุกและรถโดยสารสาธารณะที่วิ่งในกรุงเทพฯ ต้องไม่มีควันดำให้เห็นด้วยตาเปล่า และรถเมล์ในความรับผิดชอบขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมีแผนการที่จะจัดซื้อรถเมล์โดยสารใหม่ ส่วนมาตรการในเป้าประสงค์ คือ 1) เพิ่มปริมาณการร่วมตรวจสอบตรวจจับรถยนต์ควันดำ (ปี 2561 ร้อยละ 5 ปี 2562 ร้อยละ 10 ปี 2563 ร้อยละ 15 ปี 2564 ร้อยละ 20 และปี 2565 ร้อยละ 25) และ 2) ผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจบบริเวณเมื่อพบการกระทำผิด (ปี 2561 ร้อยละ 5 ปี 2562 ร้อยละ 10 ปี 2563 ร้อยละ 15 ปี 2564 ร้อยละ 20 และปี 2565 ร้อยละ 25) ส่วนตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก คือ ร้อยละของจำนวนยานพาหนะที่ปล่อยควันดำเกินมาตรฐานลดลงเมื่อเทียบกับปีฐาน โดยปี 2561 อยู่ที่ร้อยละ 77.74 ส่วนปี 2565 ลดลงร้อยละ 5

เป้าประสงค์ที่ 1.1.3.2 ปรับปรุงระบบการเก็บข้อมูลคุณภาพอากาศให้ครอบคลุมพื้นที่ ซึ่งต้องการให้กรุงเทพมหานครปี 2565 จะมีข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพอากาศบริเวณถนนสายหลักในเขตเมืองชั้นในมีการแสดงเตือนระดับของคุณภาพอากาศในแต่ละจุด ส่วนมาตรการในเป้าประสงค์ คือ 1) พัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลคุณภาพอากาศกับกรมควบคุมมลพิษ (ช่วงปีดำเนินการ คือ ปี 2561 และ 2562) 2) เพิ่มประสิทธิภาพในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล (ช่วงปีดำเนินการ คือ ปี 2562 และ 2564) และ 3) กำกับ ดูแล ควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดอย่างสม่ำเสมอ (ช่วงปีดำเนินการ คือ ตั้งแต่ปี 2561-2565)

เป้าประสงค์ที่ 1.1.3.3 กิจกรรมการก่อสร้างในกรุงเทพมหานครมีการควบคุมฝุ่น มีมาตรการในเป้าประสงค์ คือ 1) โครงการก่อสร้างได้รับการควบคุมฝุ่นตามมาตรการควบคุมฝุ่นละอองระหว่างก่อสร้างเบื้องต้นให้เป็นไปตามกฎหมายควบคุมอาคารและกฎหมายสิ่งแวดล้อม (ปริมาณร้อยละ 100 ตั้งแต่ปี 2561-2565) 2) โครงการก่อสร้างที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้ชำนาญการได้รับการตรวจสอบและควบคุมการดำเนินโครงการก่อสร้างให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมใน EIA ทั้งก่อน ระหว่างและหลังดำเนินโครงการอย่างเคร่งครัดตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 (ปริมาณร้อยละ 100 ตั้งแต่ปี 2561-2565) และ 3) สำนักงานเขตและสำนักงานโยธาทำการจัดเก็บและรายงานสถิติความก้าวหน้างานก่อสร้าง (ปี 2561 ปริมาณร้อยละ 20 และปี 2562-2565 ปริมาณร้อยละ 100)

ส่วนโครงการลงทุนที่สำคัญตามแผน คือ 1) โครงการจัดหาเครื่องมือตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศ (เพิ่มพารามิเตอร์) ในสถานีตรวจวัดบริเวณสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ เขตดินแดง เขตพระโขนง ปีที่จะดำเนินการ คือ ปี 2561 และ 2) โครงการจัดหาจอแสดงผลข้อมูลคุณภาพอากาศ ปีที่จะดำเนินการ คือ ปี 2562 และปี 2564

การดำเนินการตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) มีข้อจำกัดในการติดตามความก้าวหน้าของยุทธศาสตร์ โดยพบว่า มีความไม่สอดคล้องกันระหว่างตัวชี้วัดการพัฒนาเมืองตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) กับภารกิจและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานคร อีกทั้งการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ที่กำหนดบทบาทและภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน และการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) จึงมีการศึกษา ทบทวน

และปรับตัวชีวิตระดับเมืองตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ซึ่งอยู่ในช่วงแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2561-2565)) โดยการร่วมกันระหว่างสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กับสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล

ในการปรับตัวชีวิตระดับเมืองตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี ที่จัดทำโดยสำนักงาน ศูนย์วิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2562) ได้มีการปรับข้อเป้าประสงค์ ปรับตัวชีวิต และ ปรับกลยุทธ์ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพอากาศด้วย โดยในประเด็นยุทธศาสตร์ 1 มหานครปลอดภัย ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.1 ปลอดภัยได้ มีการปรับข้อเป้าประสงค์ 1.1.3 จาก “กรุงเทพมหานครมีฝุ่นละออง อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน” เป็น “กรุงเทพมหานครมีคุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน” อีกทั้งมีการเพิ่มตัวชี้วัด หลักจาก 3 ตัวชี้วัดเป็น 7 ตัวชี้วัด โดยมีการปรับกลยุทธ์เป็น 3 กลยุทธ์ คือ

กลยุทธ์ 1.1.3.1 ลดจำนวนยานพาหนะที่ปล่อยมลพิษทางอากาศเกินมาตรฐาน ตัวชี้วัด คือ 1. พาหนะที่ปล่อยควันดำเกินมาตรฐานลดลงเมื่อเทียบกับปีฐาน (ร้อยละ) โดยปี 2561-2565 มีค่าเป้าหมายลดลง ร้อยละ 5 ปี 2556-2570 มีค่าเป้าหมายลดลงร้อยละ 8 และปี 2571-2575 มีค่าเป้าหมายลดลงร้อยละ 10

กลยุทธ์ 1.1.3.2 ระบบการบริหารจัดการข้อมูลคุณภาพอากาศที่ครอบคลุมพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ตัวชี้วัด คือ 1. ร้อยละของคุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน แบ่งเป็น ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน (PM10) ไม่เกิน 120 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ไม่เกิน 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ค่าเฉลี่ย 8 ชั่วโมง ก๊าซโอโซน (O₃) ไม่เกิน 70 ส่วนในพันล้านส่วน และค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ก๊าซไนโตรเจนไดรอกไซด์ (NO₂) ไม่เกิน 170 ส่วนในพันล้านส่วน โดยปี 2561-2565 มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 85 ปี 2556-2570 มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 85 และปี 2571-2575 มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 90 และ 2. ความสำเร็จของการเชื่อมโยงฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพอากาศในรูปแบบของ Web-Service (ร้อยละ) โดยปี 2561-2565 มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 100

กลยุทธ์ 1.1.3.3 การควบคุมฝุ่นจากกิจกรรมการก่อสร้างให้เป็นไปตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด คือ 1. มีการควบคุมฝุ่นละอองจากการก่อสร้างตามมาตรฐานการควบคุมฝุ่นละอองระหว่างก่อสร้างตามกฎหมายควบคุมอาคาร (ร้อยละ) โดยปี 2561-2565 มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 100 ปี 2556-2570 มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 100 และปี 2571-2575 มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 100 2. มีการตรวจสอบและควบคุมการก่อสร้างให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 (ร้อยละ) โดยปี 2561-2565 มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 100 ปี 2556-2570 มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 100 และปี 2571-2575 มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 100 และ 3. มีการรายงานสถิติความก้าวหน้างานก่อสร้าง (ร้อยละ) โดยปี 2561-2565 มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 100 ปี 2556-2570 มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 100 และปี 2571-2575 มีค่าเป้าหมายอยู่ที่ร้อยละ 100

จากหัวข้อที่ 10.1-10.5 หากผู้วิจัยจะประมวลภาพรวมการพัฒนาเมืองในกรุงเทพมหานครที่น่าเสนอใน บทนี้ ในระดับของการตั้งข้อสังเกตจากข้อมูลที่ประมวลมา (เนื่องจากงานวิจัยนี้ไม่ใช่การประเมินนโยบายและแผน อย่างเป็นระบบ เป็นเพียงการสำรวจประเด็นเพื่อเปิดข้อมูลให้กับประชาชนได้รับรู้) จะพบประเด็นท้าทายใหญ่ใน สามระดับ

1. การขาดเจตจำนงร่วมและความพร้อมรับผิดชอบทางการเมือง (political view and political accountability) การที่ระบบบริหารกรุงเทพมหานครนับตั้งแต่ปี 2557 ภายหลังจากมีรัฐประหารนั้นไม่มีสภาเขต และงดการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ทำให้กลไกการตรวจสอบการบริหารกรุงเทพมหานครไม่ทำงาน และต่อมาเมื่อมีการปลดผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกด้วย ยิ่งทำให้การตรวจสอบและพร้อมรับผิดชอบ

กรุงเทพมหานครนั้นยุติลง ไม่มีระบบการตรวจสอบต่อคำอธิบายใด ๆ ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายไปยังโครงการต่าง ๆ

2. โดยภาพรวมแล้วการบริหารกรุงเทพมหานครยังเต็มไปด้วยข้อสงสัยจากประชาชนถึงประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และความสัมพันธ์กันระหว่างตัวงบประมาณกับผลลัพธ์ หลายปัญหาของกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะปัญหาทั้งหมดที่ได้ยกมานั้นเป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจและพยายามแก้ปัญหา แต่ไม่มีผลที่น่าพอใจในมุมมองของประชาชน และงบประมาณก็เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี นอกจากนี้ยังขาดหน่วยงานตรวจสอบจากภายนอกกรุงเทพมหานครเองที่จะประเมินและตรวจสอบการบริหารงานของกรุงเทพมหานครอย่างจริงจัง

3. การบริหารระดับเขตไม่ได้รับการตรวจสอบจากประชาชนโดยตรง ตั้งแต่เรื่องของการยกเลิกสภาเขต และการพยายามจัดตั้งองค์กรทางการเมืองใหม่ที่ทำงานภายใต้ผู้อำนวยการเขต มากกว่าการขยายการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับเขต และขยายบทบาทของสภาเขตที่สามารถตรวจสอบและร่วมใช้อำนาจกับผู้อำนวยการเขต กระบวนการคัดเลือกผู้อำนวยการเขตเองก็ไม่ได้มีระบบที่ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจและไม่สามารถร่วมแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจได้

11. แนวโน้มการพัฒนาในกรุงเทพมหานคร

แนวโน้มการพัฒนาในกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับประเด็นปัญหาการพัฒนาเมืองทั้งห้า (น้ำท่วม พื้นที่สีเขียว ชยะมูลฝอย คุณภาพน้ำ และคุณภาพอากาศ) อาจพิจารณาได้จากเอกสารสำคัญอย่างแผนพัฒนากรุงเทพมหานครและข้อบัญญัติเรื่องงบประมาณของกรุงเทพมหานคร

เริ่มจากแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ซึ่งในที่นี่จะพิจารณาจาก แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) เนื่องจากเป็นเอกสารที่กรุงเทพมหานครกำลังใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองไปจนถึงปี 2575 จึงทำให้เราเห็นแนวโน้มของการพัฒนากรุงเทพมหานครภายในอีก 10 กว่าปีข้างหน้าว่าจะเป็นอย่างไรร (ถ้านับจากปีปัจจุบันคือปี 2563 หรือภายใน 20 ปีข้างหน้า ถ้านับจากปี 2556 ซึ่งเป็นปีแรกของแผน) เอกสารนี้ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์และประเด็นยุทธศาสตร์ย่อยต่าง ๆ ซึ่งมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาห้าเรื่องนี้ด้วย ภายในประเด็นยุทธศาสตร์และประเด็นยุทธศาสตร์ย่อยของแผนฯ จะพูดถึง 1) เป้าหมายภายในปี 2575 เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ซึ่งทำให้เราเห็นเป้าหมายที่กรุงเทพมหานครอยากไปให้ถึง 2) ตัวชี้วัดที่แบ่งการพิจารณาเป็น 4 ระยะ คือ 5 ปีแรก (พ.ศ. 2556-2560) ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2561-2565) ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566-2570) และระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2571-2575) ซึ่งทำให้เราเห็นแนวโน้มที่กรุงเทพมหานครอยากจะเป็นภายในช่วงระยะต่าง ๆ และ 3) โครงการสำคัญภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ ซึ่งทำให้เราเห็นโครงการที่กรุงเทพมหานครต้องการให้เกิดขึ้นสำเร็จภายใน 20 ปีนี้ เพื่อให้เป้าหมายที่แผนฯ ตั้งไว้เป็นจริงและทำตามตัวชี้วัดที่แผนฯ ตั้งไว้ได้

เอกสารอีกชิ้นหนึ่งที่หัวข้อนี้ทำการสำรวจคือ ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เนื่องจากเป็นข้อบัญญัติงบประมาณฉบับล่าสุดที่กำลังบังคับใช้ อีกทั้งภายในเอกสารมีการกล่าวถึงโครงการต่าง ๆ และการใช้งบประมาณที่กินเวลาคาบเกี่ยวในช่วงปีงบประมาณ 2564 (1 ตุลาคม 2563 - 30 กันยายน 2564) จึงทำให้เราเห็นแนวโน้มการพัฒนาในปีงบประมาณ 2564 ว่ามีโครงการใดที่มีการดำเนินการ

11.1 แนวโน้มการพัฒนาตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575)⁴

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) มีประเด็นยุทธศาสตร์ 7 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 มหานครปลอดภัย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 มหานครสีเขียว สะดวกสบาย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 มหานครสำหรับทุกคน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 มหานครกะทัดรัด ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 มหานครประชาธิปไตย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 มหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้ และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 การบริหารจัดการ

ประเด็นปัญหาการพัฒนาเมืองทั้งห้าประเด็นเป็นประเด็นปัญหาที่แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) ให้ความสำคัญ โดยประเด็นปัญหาน้ำท่วมมีการพูดถึงในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 มหานครปลอดภัย (ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.4 ปลอดภัยพิบัติ) ประเด็นปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย คุณภาพน้ำ และคุณภาพอากาศ มีการพูดถึงในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 มหานครปลอดภัย (ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.1 ปลอดภัย) ส่วนประเด็นปัญหาเรื่องพื้นที่สีเขียวมีการพูดถึงในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 มหานครสีเขียว สะดวกสบาย (ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 2.2 พื้นที่สาธารณะ พื้นที่สีเขียวกระจายทุกพื้นที่)

⁴ สรุปรจากแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556-2575) บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

น้ำท่วมในประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.4 ปลอดภัยพิบัติ (ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 มหานคร ปลอดภัย)

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.4 ปลอดภัยพิบัติ กำหนดเป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 เมืองกรุงเทพฯ คือร้อยละ 90 ของพื้นที่กรุงเทพฯ สามารถระบายน้ำฝนให้เสร็จสิ้นภายใน 30 นาทีหลังฝนตก และเมือง กรุงเทพฯ ปลอดภัยจากน้ำหลากทุกพื้นที่

ตัวชี้วัด (ที่เกี่ยวข้อง)	5 ปีแรก (พ.ศ. 2556 - 2560)	ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565)	ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)	ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2571 - 2575)
1. ความยาวแนวป้องกันน้ำท่วมริมแม่น้ำเจ้าพระยาที่ก่อสร้างเสร็จเพิ่มเติม (กม.)	1.000 กม.	1.500 กม.	1.500 กม.	-
2. ความยาวแนวป้องกันน้ำท่วมตามแนวคลองบางกอกน้อยและคลองมหาสวัสดิ์ที่ก่อสร้างเสร็จเพิ่มเติม (กม.)	0.500 กม.	0.200 กม.	-	-
3. ความยาวคันป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ด้านตะวันออกภายในคันกั้นน้ำพระราชดำริที่ก่อสร้างเสร็จเพิ่มเติม (กม.)	1.500 กม.	4.000 กม.	-	-
4. ระยะเวลาในการแก้ไขปัญหา น้ำท่วมขังในถนนสายหลัก (นาที) (กรณีฝนไม่เกิน 100 มม. ต่อชม.)	120 นาที	110 นาที	100 นาที	90 นาที
5. ความยาวของแนวก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. ที่สร้างเพิ่มขึ้น (กม.)	158.800 กม.	317.600 กม.	476.400 กม.	571.674 กม.
6. ความยาวของคลองที่ขุดลอกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายและกักเก็บน้ำ (กม.)	158.800 กม.	317.600 กม.	476.400 กม.	571.674 กม.
7. จำนวนคลองหลักที่มีการบริหารจัดการสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำ (คลอง)	0 คลอง	10 คลอง	32 คลอง	64 คลอง
8. จำนวนคลองหลักที่ได้รับการปักแนวเขตที่ดินเขตคลองสาธารณะแล้วเสร็จ (คลอง)	0 คลอง	10 คลอง	32 คลอง	64 คลอง
9. จำนวนเขตที่มีความพร้อมของระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) และระบบพยากรณ์ที่ได้เชื่อมต่อ	20 เขต	50 เขต	-	-

ตัวชี้วัด (ที่เกี่ยวข้อง)	5 ปีแรก (พ.ศ. 2556 - 2560)	ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565)	ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)	ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2571 - 2575)
กับระบบหลัก (เขต)				

โครงการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ได้แก่ 1. ก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำขนาดใหญ่ 2. จัดสร้างปรับปรุง เสริมความแข็งแรงแนวป้องกันน้ำท่วมริมแม่น้ำเจ้าพระยา 3. ปรับปรุงคลองสายหลักฯ 4. ปรับปรุงท่อระบายน้ำในถนนสายหลัก ฯ 5. จัดหาและก่อสร้างแก้มลิง

ขยะมูลฝอย คุณภาพน้ำ และคุณภาพอากาศในประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.1 ปลอดภัย (ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 มหานครปลอดภัย)

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 1.1 ปลอดภัย กำหนดเป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2575 กรุงเทพฯ จะบรรลุผลการทำให้น้ำเสียจากทุกครัวเรือนได้รับการบำบัดก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ขยะมูลฝอยทั้งหมดได้รับการจัดการอย่างถูกสุขลักษณะ และพลเมืองกรุงเทพฯ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ที่อาศัยในเมืองกรุงเทพฯ มีโอกาสได้สูดอากาศบริสุทธิ์ไม่น้อยกว่า 200 วันต่อปี

ตัวชี้วัด	5 ปีแรก (2556 - 2560)	ระยะ 10 ปี (2561 - 2565)	ระยะ 15 ปี (2566 - 2570)	ระยะ 20 ปี (2571 - 2575)
คุณภาพแหล่งน้ำธรรมชาติ				
1. ร้อยละของปริมาณน้ำเสียชุมชนที่ได้รับการบำบัด	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 55	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
2. จำนวนจุดตรวจวัดน้ำคลองมีค่าเฉลี่ยออกซิเจนละลายน้ำ (DO) มากกว่าหรือเท่ากับ 2.0 มิลลิกรัม / ลิตร	ไม่น้อยกว่า 60 จุด	ไม่น้อยกว่า 65 จุด	ไม่น้อยกว่า 70 จุด	ไม่น้อยกว่า 80 จุด
3. จำนวนจุดตรวจวัดที่น้ำคลองมีค่าเฉลี่ยออกซิเจนละลายน้ำ (DO) มากกว่าหรือเท่ากับ 3.0 มิลลิกรัม ต่อลิตร	ไม่น้อยกว่า 40 จุด	ไม่น้อยกว่า 45 จุด	ไม่น้อยกว่า 50 จุด	ไม่น้อยกว่า 60 จุด
การจัดการมูลฝอยและของเสียอันตราย				
1. ร้อยละของมูลฝอยที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น	ปีฐาน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40
คุณภาพอากาศและเสียง				

ตัวชี้วัด	5 ปีแรก (2556 - 2560)	ระยะ 10 ปี (2561 - 2565)	ระยะ 15 ปี (2566 - 2570)	ระยะ 20 ปี (2571 - 2575)
1. ร้อยละของค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของฝุ่นละอองไม่เกิน 10 ไมครอน (PM10) ที่จุดตรวจวัดพื้นที่ทั่วไป	100	-	-	-
2. ร้อยละของค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของฝุ่นละอองไม่เกิน 10 ไมครอน (PM10) ที่จุดตรวจริมเส้นทางจราจร	ไม่น้อยกว่า 95	ไม่น้อยกว่า 95	ไม่น้อยกว่า 98	ไม่น้อยกว่า 98
3. ร้อยละของค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงของฝุ่นละอองไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5)	ปีฐาน	ลดลง ร้อยละ 5 ของปีฐาน	ลดลง ร้อยละ 10 ของปีฐาน	ลดลง ร้อยละ 15 ของปีฐาน
4. ร้อยละของจำนวนข้อมูลค่าเฉลี่ย 8 ชั่วโมง ก๊าซโอโซน (O3) ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (เทียบกับจำนวนข้อมูลทั้งหมด)	-	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
5. ร้อยละของจำนวนข้อมูลค่าเฉลี่ย 1 ชั่วโมง ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO2) ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่จุดตรวจวัดริมเส้นทางจราจร	ปีฐาน	ลดลง ร้อยละ 5 ของปีฐาน	ลดลง ร้อยละ 10 ของปีฐาน	ลดลง ร้อยละ 15 ของปีฐาน
6. ร้อยละของค่าเฉลี่ยรายปีของเบนซินในแต่ละจุดตรวจวัดมีค่าลดลง จนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	ปีฐาน	ลดลง ร้อยละ 5 ของปีฐาน	ลดลง ร้อยละ 10 ของปีฐาน	ลดลง ร้อยละ 15 ของปีฐาน
7. ร้อยละของแหล่งกำเนิดมลพิษทางเสียงที่ได้รับการควบคุม	ร้อยละ 15	ร้อยละ 25	ร้อยละ 35	ร้อยละ 50

โครงการสำคัญ ได้แก่ 1. โครงการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่องค์ความรู้ในการใช้น้ำและร่วมกันดูแลรักษาทรัพยากรน้ำ (การจัดกิจกรรมรายเดือนอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี) 2. โครงการสร้างภาคีเครือข่ายภาคชุมชนในการดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติ 3. สำรวจทัศนคติความต้องการและแนวทางการจัดการแหล่งน้ำธรรมชาติของประชาชนบริเวณชุมชนที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติ 4. โครงการพัฒนาและปรับรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนที่อยู่อาศัยบริเวณริมคู คลอง แม่น้ำในเชิงการอนุรักษ์และอยู่ร่วมกับน้ำได้อย่างมีความสุข 5. โครงการสร้างความตระหนักและความสำคัญของแหล่งน้ำธรรมชาติในทุกเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร 6. โครงการปลูกฝังและสร้างทัศนคติที่ดีให้กับเยาวชน ในการดูแลและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 7. โครงการติดตามตรวจสอบและฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่เสื่อมโทรม (เป็นรายกรณี) 8. โครงการพัฒนาและกำหนดรูปแบบการจัดการมูลฝอยครบวงจรทั้งในระยะสั้น ปานกลาง และยาว 9. โครงการ

ประชาสัมพันธ์และรณรงค์การลดคัดแยกและจัดการมูลฝอย ตามหลักการจัดการทรัพยากรด้วยหลัก 3Rs 10. โครงการธนาคารขยะ/ร้านรับซื้อขยะ (ภาครัฐหรือชุมชนจัดตั้งและบริหารจัดการเอง) 11. โครงการส่งเสริมและร่วมมือกับภาคเอกชน ในการจัดการมูลฝอยที่แหล่งกำเนิด 12. โครงการพัฒนาและปรับปรุงแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่เกษตรกรรม 13. โครงการสร้างความตระหนักและจิตสำนึก ในการลดการเกิดมูลฝอยและทิ้งขยะให้ถูกที่ ในทุกเขตพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร 14. โครงการสิ่งแวดล้อมศึกษาในกลุ่มเป้าหมาย 15. โครงการเพิ่มจุดทิ้งของเสียอันตราย ที่มีความปลอดภัยให้ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานคร 16. โครงการคัดแยกมูลฝอยในสถานที่พักอาศัยประเภทอาคารชุด หอพัก หมู่บ้านจัดสรร ฯลฯ 17. โครงการรณรงค์การใช้ซ้ำ (reuse) และ 18. โครงการ “ดาวพิเศษ รุ่งเยาว์ รักษาสิ่งแวดล้อม” ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

พื้นที่สีเขียวในประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 2.2 พื้นที่สาธารณะ พื้นที่สีเขียวกระจายทุกพื้นที่ (ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 มหานครสีเขียว สะดวกสบาย)

ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 2.2 พื้นที่สาธารณะ พื้นที่สีเขียวกระจายทุกพื้นที่ กำหนดเป้าหมายภายใน พ.ศ. 2575 คือ เมืองกรุงเทพฯ ต้องมีพื้นที่สีเขียว และแหล่งดูดซับมลพิษทางอากาศไม่น้อยกว่า 9 ตารางเมตรต่อประชากรหนึ่งคน และเมืองกรุงเทพฯ มีพื้นที่สีเขียวกระจายครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของพื้นที่

ตัวชี้วัด	5 ปีแรก (พ.ศ. 2556 - 2560)	ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565)	ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)	ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2571 - 2575)
1. ร้อยละของพื้นที่สีเขียวต่อพื้นที่ของกรุงเทพมหานครทั้งหมด	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 13	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 19	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 23	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 28
2. ร้อยละของประชาชนที่สามารถเข้าถึงพื้นที่สาธารณะหลักได้ในระยะทางไม่เกิน 5 กิโลเมตร	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 25	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 45	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100

โครงการสำคัญ ได้แก่ 1. โครงการสำรวจและประเมินศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ที่ใช้สร้างเป็นพื้นที่สีเขียว 2. โครงการจัดหาพื้นที่เพื่อพัฒนาเป็นพื้นที่สีเขียว 3. โครงการพัฒนาพื้นที่ว่างให้เป็นพื้นที่สีเขียวในสวนหย่อม/รูปแบบสวนสาธารณะ ประกอบด้วย 1) โครงการพัฒนาพื้นที่ว่างเปล่าในชุมชนให้เป็นสวนหย่อมขนาดเล็กหรือสวนหมู่บ้าน และ 2) โครงการพัฒนาพื้นที่บริจาคจากประชาชนในชุมชนเป็นสวนหย่อมหรือสวนหมู่บ้าน 4. โครงการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่สีเขียวในสวนป่าของประชาชน/รูปแบบสวนผลไม้ 5. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูพันธุ์ไม้และระบบนิเวศในสวนสาธารณะ 6. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูพันธุ์ไม้และความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่เมือง 7. โครงการคุ้มครองและอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวในเขตพื้นที่เมือง 8. โครงการออกแบบและก่อสร้างสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่ต้องมีพื้นที่สีเขียว 9. โครงการอนุรักษ์ต้นไม้ขนาดใหญ่ทั่วกรุงเทพมหานคร (Big tree) 10. โครงการสร้างภาคีเครือข่ายอนุรักษ์ความหลากหลายของระบบนิเวศในพื้นที่ 11. โครงการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่สีเขียว 12. โครงการส่งเสริมและสร้างร่วมมือกับภาคเอกชนในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในรูปแบบสวนแนวตั้ง ทั้งภายในและภายนอกอาคารสิ่งก่อสร้าง เช่น โรงแรม

สำนักงาน ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น 13. โครงการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของภาครัฐเอกชน และชุมชนในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวในรูปแบบของสวนสาธารณะอย่างถาวร 14. เพิ่มพื้นที่สีเขียวในโครงการสนับสนุนรูปแบบสวนหย่อมในแต่ละชุมชน และบริหารจัดการโดยชุมชน

11.2 โครงการต่าง ๆ ในข้อบัญญัติ เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ส่วนนี้ทำการสำรวจงานและโครงการต่าง ๆ ในข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยจัดหมวดหมู่โครงการออกตามประเด็นปัญหาการพัฒนา คือ การระบายน้ำและน้ำท่วม พื้นที่สีเขียว (การพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม) ชยะมูลฝอย (การรักษาความสะอาด) คุณภาพน้ำ และคุณภาพอากาศ โดยแสดงออกเป็นรูปแบบตาราง ดังนี้

ตารางที่ 11.1 รายการในงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการระบายน้ำและน้ำท่วม ประจำปีงบประมาณ 2564

หน่วย : บาท

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
สำนักการระบายน้ำ	พัฒนาระบบระบายน้ำ	1. งานพัฒนาระบบระบายน้ำ	376,386,900
		2. โครงการปรับปรุงระบบระบายน้ำด้านใต้คลองภาษีเจริญถึงคลองสนามชัย (ก่อสร้างสถานีสูบน้ำและเขื่อน ค.ส.ล.คลองระทาย)	93,943,087
		3. โครงการก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำจากบึงหนองบอนลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา	1,105,300,000
		4. โครงการจ้างที่ปรึกษาควบคุมการก่อสร้างโครงการก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำจากบึงหนองบอนลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา	5,970,000
		5. โครงการก่อสร้างสถานีสูบน้ำและประตูระบายน้ำคลองหูลุมไฟตอนคลองลาดพร้าว	81,790,000
		6. โครงการก่อสร้างแก้มลิงสวนเบญจกิติ	93,000,000
		7. โครงการก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำคลองเปรมประชากรจากคลองบางบัวลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา	5,760,000
		8. โครงการจ้างที่ปรึกษาควบคุมการก่อสร้างโครงการก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำคลองเปรมประชากรจากคลองบางบัวลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา	480,000

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
		9. โครงการก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำคลองทวีพัฒนาบริเวณคอขวด	11,121,000
		10. โครงการจ้างที่ปรึกษาควบคุมการก่อสร้างโครงการก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำคลองทวีพัฒนาบริเวณคอขวด	1,000,000
		11. โครงการก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำคลองแสนแสบจากอุโมงค์ระบายน้ำคลองแสนแสบและคลองลาดพร้าวถึงบริเวณซอยลาดพร้าว 130	9,505,640
		12. โครงการจ้างที่ปรึกษาควบคุมการก่อสร้างโครงการก่อสร้างอุโมงค์ระบายน้ำคลองแสนแสบจากอุโมงค์ระบายน้ำคลองแสนแสบและคลองลาดพร้าวถึงบริเวณซอยลาดพร้าว 130	1,117,400
		13. โครงการก่อสร้างเขื่อนกั้นน้ำเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่โรงพยาบาลผู้สูงอายุบางขุนเทียน	35,000,000
		14. โครงการก่อสร้างแก้มลิงสวนน้ำเสรีไทยช่วงคลองระหัดถึงคลองครุ (ครั้งที่ 2)	1,000,000
		15. โครงการก่อสร้างประตูระบายน้ำและประตูเรือสัญจรคลองแสนแสบตอนคลองบางชัน (ครั้งที่ 2)	1,000,000
		16. โครงการก่อสร้างระบบระบายน้ำคลองหลุมไผ่-คลองโคกคราม (ครั้งที่ 2)	1,000,000
		17. โครงการก่อสร้างท่อขนส่งน้ำใต้ถนนพระราม 6 จากคลองสามเสนลงสู่อุโมงค์ใต้คลองบางซื่อ	5,820,000
		18. โครงการจ้างที่ปรึกษาควบคุมการก่อสร้างโครงการก่อสร้างท่อขนส่งน้ำใต้ถนนพระราม 6 จากคลองสามเสนลงสู่อุโมงค์ใต้คลองบางซื่อ	40,000

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
		19. งานสารสนเทศระบายน้ำ	204,296,800
		20. โครงการจัดทำและพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำเชิงรุก	50,000,000
	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาทั่วม	1. งานเครื่องจักรกล	267,664,436
		2. งานระบบควบคุมน้ำ	776,153,500
		3. โครงการเดินระบบบำรุงรักษาและบริหารจัดการอุโมงค์ระบายน้ำจากบึงมักกะสันลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา (ระยะที่ 2)	51,105,752
		4. โครงการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพสถานีสูบน้ำคลองบางนางจัน	10,490,000
		5. โครงการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพสถานีสูบน้ำคลองจิก	40,000,000
		6. โครงการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพสถานีสูบน้ำคลองจิต	39,900,000
		7. โครงการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพสถานีสูบน้ำคลองบ้านหลาย	48,000,000
		8. โครงการปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพสถานีสูบน้ำคลองเตย	50,000,000
		9. โครงการเดินระบบบำรุงรักษาและบริหารจัดการอุโมงค์ระบายน้ำจากบึงมักกะสันลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา (ระยะที่ 3)	56,000,000
		10. โครงการปรับปรุงสถานีสูบน้ำคลองวัดหลักสี่ถนนวิภาวดีรังสิตฝั่งขาออก	72,000
11. งานระบบท่อระบายน้ำ	719,859,300		
12. โครงการก่อสร้างระบบระบายน้ำในแนวเส้นทางรถไฟความเร็วสูงเชื่อมสามสนามบิน (โครงการใต้ดิน) ช่วงจากถนนพระรามที่ 6 ถึงซอยระนอง 1	372,000		

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
		13. โครงการก่อสร้างระบบระบายน้ำในแนวเส้นทางรถไฟความเร็วสูงเชื่อมสามสนามบิน (โครงการยกระดับ) ช่วงจากซอยระนอง 1 ถึงสนามบินดอนเมือง	189,000
		14. งานระบบคลอง	415,979,900
		15. โครงการปรับปรุงเขื่อน ค.ส.ล.คลองน้ำแก้วจากคลองพญาเว็กถึงคลองลาดพร้าว	45,000,000
		16. โครงการก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. และสถานีสูบน้ำคลองมหาศรจากบริเวณคลองบางไฟถึงบริเวณคลองภาษีเจริญ	210,000,000
		17. โครงการก่อสร้างและปรับปรุงเขื่อน ค.ส.ล. คลองโองอ่างและคลองบางลำพูจากบริเวณสะพานดำรงสถิตถึงบริเวณป้อมพระสุเมรุ	40,000,000
		18. โครงการก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. คลองเปรมประชากร ช่วงที่ 4 จากถนนแจ้งวัฒนะถึงถนนเทศบาลสงเคราะห์	124,377,600
		19. โครงการก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. คลองเปรมประชากร ช่วงที่ 2 จากสุดเขตกรุงเทพมหานครถึงคลองบ้านใหม่และจากหมู่บ้านแกรนด์คาแนลถึงถนนสรงประภา	6,750,000
		20. โครงการก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. คลองเปรมประชากร ช่วงที่ 3 จากถนนสรงประภาถึงถนนแจ้งวัฒนะ	13,000,000
สำนักงานเขตพระนคร	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	8,236,100
สำนักงานเขตป้อมปราบฯ	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	5,379,100
สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	5,718,900
สำนักงานเขตบางรัก	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	5,791,000
สำนักงานเขตปทุมวัน	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	5,890,800
สำนักงานเขตยานนาวา	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	1. งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	9,482,700

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
		2. โครงการก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. (ดาดห้องคลอง) คลองโบลด์จากเขื่อนเดิมถึงปลายคลองโบลด์	7,967,100
สำนักงานเขตดุสิต	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	9,467,700
สำนักงานเขตพญาไท	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	16,082,100
สำนักงานเขตห้วยขวาง	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	18,315,900
สำนักงานเขตพระโขนง	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	1. งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	14,005,400
		2. โครงการก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. (ดาดห้องคลอง) คลองมอญจากคลองขวางล่างถึงสุดระยะที่กำหนด	6,190,000
		3. โครงการก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. (ดาดห้องคลอง) คลองขวางบนจากเขื่อนเดิมถึงสุดระยะที่กำหนด	8,550,000
สำนักงานเขตบางกะปิ	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	17,033,400
สำนักงานเขตบางเขน	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	33,213,400
สำนักงานเขตมีนบุรี	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	38,727,900
สำนักงานเขตลาดกระบัง	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	26,996,300
สำนักงานเขตหนองจอก	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	16,524,300
สำนักงานเขตธนบุรี	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	31,426,690
สำนักงานเขตคลองสาน	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	9,238,200
สำนักงานเขตบางกอกใหญ่	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	1. งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	26,906,400
		2. โครงการก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. (ดาดห้องคลอง) คลองตันไทร ซอยเพชรเกษม 7	10,642,200
สำนักงานเขตบางกอกน้อย	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	15,074,700
สำนักงานเขตตลิ่งชัน	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	11,308,800
สำนักงานเขตภาษีเจริญ	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	17,431,900
สำนักงานเขตหนองแขม	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	18,004,400
สำนักงานเขตบางขุนเทียน	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	20,138,500

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
สำนักงานเขตราษฎร์บูรณะ	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	14,795,900
สำนักงานเขตดอนเมือง	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	13,272,400
สำนักงานเขตจตุจักร	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	20,479,700
สำนักงานเขตลาดพร้าว	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	17,585,200
สำนักงานเขตบึงกุ่ม	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	17,038,900
สำนักงานเขตสาทร	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	12,833,500
สำนักงานเขตบางคอแหลม	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	1. งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	7,427,000
		2. โครงการก่อสร้างเขื่อน ค.ส.ล. (คาดทอ้งคลอง) คลองบางโคล่สาร จากถนนพระรามที่ 3 ถึงจุดที่กำหนดให้	37,646,500
สำนักงานเขตบางซื่อ	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	11,513,700
สำนักงานเขตราชเทวี	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	6,539,800
สำนักงานเขตคลองเตย	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	8,775,400
สำนักงานเขตประเวศ	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	22,419,800
สำนักงานเขตบางพลัด	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	27,085,500
สำนักงานเขตจอมทอง	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	13,533,400
สำนักงานเขตดินแดง	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	11,752,400
สำนักงานเขตสวนหลวง	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	18,615,100
สำนักงานเขตวัฒนา	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	9,693,000
สำนักงานเขตบางแค	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	18,553,600
สำนักงานเขตหลักสี่	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	13,447,900
สำนักงานเขตสายไหม	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	18,630,900
สำนักงานเขตคันนายาว	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	17,619,300
สำนักงานเขตสะพานสูง	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	22,989,500
สำนักงานเขตวังทองหลาง	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	15,923,000
สำนักงานเขตคลองสามวา	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	27,942,800
สำนักงานเขตบางนา	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	7,867,700

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
สำนักงานเขตทวีวัฒนา	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	10,815,600
สำนักงานเขตทุ่งครุ	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	12,935,400
สำนักงานเขตบางบอน	จัดการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	งานการระบายน้ำและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม	25,842,600

ที่มา : ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ตารางที่ 11.2 รายการในงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการพัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ 2564

หน่วย : บาท

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
สำนักสิ่งแวดล้อม	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	1. งานบริหารสวนสาธารณะ	1,008,419,200
		2. โครงการเช่ารถบรรทุกน้ำอเนกประสงค์ ระยะที่ 3	175,471,600
		3. โครงการเช่ารถบรรทุกน้ำอเนกประสงค์ ระยะที่ 4	98,000,500
		4. โครงการก่อสร้างสวนสาธารณะภายในสถานีพัฒนาที่ดินกรุงเทพมหานคร (ถนนบางขุนเทียนชายทะเล)	92,659,000
		5. โครงการก่อสร้างสวนสาธารณะบริเวณทางแยกต่างระดับถนนร่มเกล้ากับถนนเจ้าคุณทหาร	35,499,000
		6. โครงการก่อสร้างสวนจากภูผาสู่มหานครที่ในสวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ	1,000,000
		7. งานจัดการคุณภาพอากาศและเสียง	87,258,110
สำนักงานเขตพระนคร	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	27,156,900
สำนักงานเขตป้อมปราบฯ	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	14,635,200
สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	7,609,500
สำนักงานเขตบางรัก	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	11,262,500
สำนักงานเขตปทุมวัน	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	19,524,500
สำนักงานเขตยานนาวา	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	19,867,800
สำนักงานเขตดุสิต	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	20,551,000
สำนักงานเขตพญาไท	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	21,422,300

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
สำนักงานเขตห้วยขวาง	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	25,831,900
สำนักงานเขตพระโขนง	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	18,900,400
สำนักงานเขตบางกะปิ	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	28,404,900
สำนักงานเขตบางเขน	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	30,025,100
สำนักงานเขตมีนบุรี	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	38,727,900
สำนักงานเขตลาดกระบัง	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	47,383,340
สำนักงานเขตหนองจอก	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	35,262,700
สำนักงานเขตธนบุรี	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	21,244,100
สำนักงานเขตคลองสาน	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	26,953,400
สำนักงานเขตบางกอกใหญ่	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	12,963,800
สำนักงานเขตบางกอกน้อย	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	12,565,280
สำนักงานเขตตลิ่งชัน	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	36,893,700
สำนักงานเขตภาษีเจริญ	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	18,091,500
สำนักงานเขตหนองแขม	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	34,053,300
สำนักงานเขตบางขุนเทียน	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	22,834,600
สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	21,280,800
สำนักงานเขตดอนเมือง	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	26,531,500
สำนักงานเขตจตุจักร	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	29,775,800
สำนักงานเขตลาดพร้าว	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	18,130,300
สำนักงานเขตปทุม	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	19,503,400
สำนักงานเขตสาทร	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	17,591,900
สำนักงานเขตบางคอแหลม	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	14,372,200
สำนักงานเขตบางซื่อ	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	17,168,600
สำนักงานเขตราชเทวี	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	24,936,800
สำนักงานเขตคลองเตย	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	23,279,700
สำนักงานเขตประเวศ	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	31,220,600
สำนักงานเขตบางพลัด	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	13,698,700

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
สำนักงานเขตจอมทอง	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	20,928,000
สำนักงานเขตดินแดง	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	19,091,100
สำนักงานเขตสวนหลวง	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	23,375,900
สำนักงานเขตวัฒนา	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	13,670,400
สำนักงานเขตบางแค	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	37,278,500
สำนักงานเขตหลักสี่	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	23,676,800
สำนักงานเขตสายไหม	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	18,416,200
สำนักงานเขตคันนายาว	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	34,469,600
สำนักงานเขตสะพานสูง	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	25,064,900
สำนักงานเขตวังทองหลาง	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	19,111,500
สำนักงานเขตคลองสามวา	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	28,810,300
สำนักงานเขตบางนา	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	19,772,200
สำนักงานเขตทวีวัฒนา	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	43,828,800
สำนักงานเขตทุ่งครุ	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	15,948,200
สำนักงานเขตบางบอน	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้	22,774,300

ที่มา : ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ตารางที่ 11.3 รายการในงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด ประจำปีงบประมาณ 2564

หน่วย : บาท

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
สำนักสิ่งแวดล้อม	รักษาความสะอาด	1. งานกำจัดมูลฝอย	178,231,782
		2. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยโดยระบบเตาเผามูลฝอยขนาด 300 ตันต่อวันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม	177,025,000
		3. โครงการจ้างเหมาบริหารจัดการมูลฝอยชุมชนเพื่อผลิตพลังงานขนาดไม่น้อยกว่า 800 ตันต่อวันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช	175,200,000
		4. โครงการจ้างเหมาเอกชนเดินเครื่องจักรและอุปกรณ์กำจัดมูลฝอยขนาดไม่น้อยกว่า 600 ตันต่อวันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช	145,624,100
		5. โครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยจากศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหมและนำไปทำลายโดยวิธีฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะ	587,193,800

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
		6. โครงการจ้างเหมาเอกชนเดินเครื่องจักรโรงงานกำจัดมูลฝอยขนาด 1,000 ตันต่อวันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช ระยะที่ 3	237,308,400
		7. โครงการจ้างเหมาเอกชนเดินระบบบำบัดน้ำเสียศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช	83,293,000
		8. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยอันตราย ระยะที่ 4	7,657,800
		9. โครงการจ้างเหมาเอกชนเก็บขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขมและอ่อนนุช ระยะที่ 3	67,209,168
		10. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยโดยระบบเตาเผามูลฝอยขนาดไม่น้อยกว่า 1,000 ตันต่อวันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช	10,000,000
		11. โครงการจ้างเหมาเอกชนกำจัดมูลฝอยโดยระบบเตาเผามูลฝอยขนาดไม่น้อยกว่า 1,000 ตันต่อวันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม	10,000,000
		12. โครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยจากศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขมและนำไปฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล 809,424,000	809,424,000
		13. โครงการจัดหาระบบบำบัดน้ำเสีย ขนาดไม่น้อยกว่า 800 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน พร้อมติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม	290,000,000
		14. โครงการก่อสร้างตาดท้องคลองภายในศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช	82,500,000
		15. โครงการก่อสร้างถนนทางเท้าและระบบระบายน้ำภายในศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช	600,649
		16. โครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยจากสถานีขนถ่ายมูลฝอยรัชวิภาและนำไปกำจัดที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร	55,945,000
		17. โครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยจากศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหมและนำไปฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	109,395,000
		18. โครงการจ้างเหมาเอกชนขนมูลฝอยจากศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุชและนำไปฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	261,705,000
		19. โครงการจ้างเหมาเอกชนเดินระบบบำบัดน้ำเสียศูนย์กำจัดมูลฝอยสายไหม	30,660,000
		20. โครงการจ้างเหมาเอกชนเก็บขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขมและอ่อนนุช	205,200,000

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
		21. โครงการปรับปรุงอาคารที่พักอาศัยของสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานครภายในศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุชและศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม	5,100,000
		22. งานจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล	650,860,700
		23. โครงการจัดการรถเก็บขนมูลฝอยพื้นที่ฝั่งสายไหม	147,384,478
		24. โครงการเช่ารถเก็บขนมูลฝอยแบบอัตโนมัติขนาด 5 ตัน ระยะที่ 7	224,405,600
		25. โครงการเช่ารถเก็บขนมูลฝอยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนมูลฝอยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	142,041,300
		26. โครงการเช่ารถเก็บขนมูลฝอยแบบกระบะเทท้ายขนาด 6 ตัน ระยะที่ 2	117,384,700
		27. โครงการจ้างเหมาเอกชนควบคุมโรงงานกำจัดไขมันและแปรรูปไขมันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยอ่อนนุช	29,328,500
		28. โครงการจ้างเหมาเอกชนควบคุมโรงงานกำจัดไขมันและแปรรูปไขมันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม	27,642,200
		29. โครงการจ้างเหมาเอกชนควบคุมโรงงานกำจัดสิ่งปฏิกูลหนองแขม ระยะที่ 5	28,678,700
		30. โครงการจ้างเหมาเอกชนควบคุมโรงงานกำจัดสิ่งปฏิกูลอ่อนนุช ระยะที่ 2	1,312,123
		31. โครงการเช่ารถกวาดตูดฝุ่นเพื่อทำความสะอาดถนน ตรอก ซอยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	235,425,000
		32. โครงการเช่ารถเก็บขนมูลฝอยแบบยกภาชนะรองรับมูลฝอยขนาด 3 ลบ.ม.	77,512,900
		33. โครงการเช่ารถเก็บขนมูลฝอยแบบอัตโนมัติขนาด 2 ตัน	131,543,100
		34. โครงการเช่ารถเก็บขนมูลฝอยแบบยกภาชนะรองรับมูลฝอยขนาด 8 ลบ.ม.	115,051,000
		35. โครงการเช่ารถเก็บขนมูลฝอยแบบอัตโนมัติขนาด 5 ตัน	474,208,000
		36. โครงการจ้างเหมาเอกชนควบคุมโรงงานกำจัดสิ่งปฏิกูลหนองแขม ระยะที่ 6	47,082,000
		37. โครงการจ้างเหมาเอกชนควบคุมโรงงานกำจัดสิ่งปฏิกูลอ่อนนุช ระยะที่ 3	59,960,000
		38. โครงการจัดการรถฉีดพ่นน้ำอเนกประสงค์พร้อมอุปกรณ์	53,000,000

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
		39. โครงการเช่ารถเก็บขนมูลฝอย 2 ขนาด จำนวน 239 คัน	64,236,800
		40. โครงการจ้างเหมาเอกชนควบคุมโรงงานกำจัดไขมันและแปรรูปไขมันที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยหนองแขม ระยะที่ 2	2,768,400
สำนักงานเขตพระนคร	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	184,420,100
สำนักงานเขตป้อมปราบฯ	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	112,659,900
สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	76,065,000
สำนักงานเขตบางรัก	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	106,575,100
สำนักงานเขตปทุมวัน	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	145,728,600
สำนักงานเขตยานนาวา	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	123,258,900
สำนักงานเขตดุสิต	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	174,908,800
สำนักงานเขตพญาไท	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	140,366,780
สำนักงานเขตห้วยขวาง	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	141,506,400
สำนักงานเขตพระโขนง	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	93,065,300
สำนักงานเขตบางกะปิ	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	160,768,900
สำนักงานเขตบางเขน	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	137,765,800
สำนักงานเขตมีนบุรี	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	110,122,750
สำนักงานเขตลาดกระบัง	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	153,547,930
สำนักงานเขตหนองจอก	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	93,025,400
สำนักงานเขตธนบุรี	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	158,631,600
สำนักงานเขตคลองสาน	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	121,936,200
สำนักงานเขตบางกอกใหญ่	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	97,857,200
สำนักงานเขตบางกอกน้อย	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	156,841,000
สำนักงานเขตตลิ่งชัน	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	100,272,300
สำนักงานเขตภาษีเจริญ	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	111,254,700
สำนักงานเขตหนองแขม	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	101,072,200
สำนักงานเขตบางขุนเทียน	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	151,747,400
สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	102,719,000
สำนักงานเขตดอนเมือง	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	121,461,800
สำนักงานเขตจตุจักร	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	228,714,590
สำนักงานเขตลาดพร้าว	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	120,719,700

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
สำนักงานเขตบึงกุ่ม	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	104,796,800
สำนักงานเขตสาทร	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	114,644,500
สำนักงานเขตบางคอแหลม	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	106,927,500
สำนักงานเขตบางซื่อ	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	126,552,100
สำนักงานเขตราชเทวี	รักษาความสะอาด	1. งานรักษาความสะอาด	141,475,910
		2. โครงการค่าเช่าที่ดินเพื่อใช้เป็นที่จอดรถเก็บขนมูลฝอย (ด้านทิศเหนือ)	388,000
		3. โครงการค่าเช่าที่ดินเพื่อใช้เป็นที่จอดรถเก็บขนมูลฝอย (ด้านทิศใต้)	445,000
สำนักงานเขตคลองเตย	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	156,207,400
สำนักงานเขตประเวศ	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	131,342,230
สำนักงานเขตบางพลัด	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	110,442,800
สำนักงานเขตจอมทอง	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	146,019,600
สำนักงานเขตดินแดง	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	143,660,100
สำนักงานเขตสวนหลวง	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	128,512,500
สำนักงานเขตวัฒนา	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	135,644,800
สำนักงานเขตบางแค	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	144,182,010
สำนักงานเขตหลักสี่	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	111,636,500
สำนักงานเขตสายไหม	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	99,338,300
สำนักงานเขตคันนายาว	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	91,553,900
สำนักงานเขตสะพานสูง	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	74,315,960
สำนักงานเขตวังทองหลาง	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	116,516,000
สำนักงานเขตคลองสามวา	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	98,287,300
สำนักงานเขตบางนา	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	104,316,900
สำนักงานเขตทวีวัฒนา	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	112,101,700
สำนักงานเขตทุ่งครุ	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	98,705,050
สำนักงานเขตบางบอน	รักษาความสะอาด	งานรักษาความสะอาด	115,693,500

ที่มา : ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ตารางที่ 11.4 รายการในงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพน้ำ ประจำปีงบประมาณ 2564

หน่วย : บาท

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
สำนักการระบายน้ำ	จัดการคุณภาพน้ำ	1. งานจัดการคุณภาพน้ำ	227,522,380
		2. โครงการจ้างเดินระบบ บำรุงรักษา และบริหารจัดการโรงควบคุมคุณภาพน้ำดินแดง ระยะที่ 3	110,450,000
		3. โครงการจ้างเดินระบบ บำรุงรักษา และบริหารจัดการโรงควบคุมคุณภาพน้ำตจจักร ระยะที่ 3	49,460,000
		4. โครงการก่อสร้างระบบรวบรวมน้ำเสียจากพื้นที่รับน้ำคลองลาดโตนด	147,223,018
		5. โครงการจ้างที่ปรึกษา สำรวจ และออกแบบรายละเอียดระบบรวบรวมน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสียมีนบุรีระยะที่ 2	19,700,000
		6. โครงการจ้างเดินระบบบำรุงรักษาและบริหารจัดการโรงควบคุมคุณภาพน้ำหนองแขม-ทุ่งครุระยะที่ 4	174,319,200
		7. โครงการจ้างเดินระบบบำรุงรักษาและบริหารจัดการศูนย์การศึกษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบางซื่อระยะที่ 2	135,500,000
		8. โครงการจ้างเดินระบบบำรุงรักษาและบริหารจัดการโรงควบคุมคุณภาพน้ำช่องนนทรีระยะที่ 4	88,200,000
		9. โครงการก่อสร้างระบบรวบรวมน้ำเสีย (เพิ่มเติม)พื้นที่เขตห้วยขวางเข้าโรงควบคุมคุณภาพน้ำดินแดง	56,500,000
		10. โครงการก่อสร้างระบบรวบรวมน้ำเสียเพิ่มเติมริมคลองแสนแสบช่วงถนนวิฑู-คลองตันเข้าโรงควบคุมคุณภาพน้ำดินแดง	80,000,000
		11. โครงการจ้างทำระบบงานเพื่อการจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย	20,000,000

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
		12. โครงการจ้างเดินระบบ บำรุงรักษา และบริหารจัดการโรงควบคุมคุณภาพน้ำดินแดง ระยะที่ 4	5,000,000
		13. โครงการจ้างเดินระบบ บำรุงรักษา และบริหารจัดการโรงควบคุมคุณภาพน้ำจตุจักร ระยะที่ 4	5,000,000
		14. โครงการปรับปรุงระบบรวบรวมน้ำเสีย โรงควบคุมคุณภาพน้ำดินแดงที่ได้รับผลกระทบจากโครงการรถไฟฟ้าเชื่อมสามสนามบิน	4,080,000
		15. โครงการจ้างที่ปรึกษาบริหารและควบคุมงานโครงการก่อสร้างระบบรวบรวมน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสียธนบุรีสัญญาที่ 2 งานก่อสร้างระบบรวบรวมน้ำเสียพื้นที่ส่วนเหนือ (เขตบางพลัดและบางส่วนของเขตตลิ่งชัน และเขตบางกอกน้อย)	1,000,000
		16. โครงการจ้างที่ปรึกษาบริหารและควบคุมงานโครงการก่อสร้างระบบรวบรวมน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสียธนบุรีสัญญาที่ 3 งานก่อสร้างระบบรวบรวมน้ำเสียพื้นที่ส่วนใต้ (เขตบางกอกน้อยและเขตบางกอกใหญ่)	1,000,000

ที่มา : ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ตารางที่ 11.5 รายการในงบประมาณรายจ่ายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวกับการจัดการคุณภาพอากาศ ประจำปีงบประมาณ 2564

หน่วย : บาท

หน่วยงาน	ชื่อแผนงาน	รายละเอียด	งบประมาณ
สำนักสิ่งแวดล้อม	พัฒนาสภาวะสิ่งแวดล้อม	งานจัดการคุณภาพอากาศและเสียง	87,258,110

ที่มา : ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ในทัศนะของผู้วิจัย ประเด็นท้าทายของความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการจัดทำแผนพัฒนา กรุงเทพมหานครกับแนวโน้มการพัฒนากรุงเทพมหานคร ถือเป็นประเด็นใหญ่ประเด็นหนึ่งในการกำหนดทิศทาง การพัฒนาและควบคุมผลกระทบทางลบจากการพัฒนากรุงเทพมหานคร แต่ในความเป็นจริงแล้ว โดย กระบวนการจัดทำแผนนั้นทำให้เกิดประเด็นท้าทายในการพัฒนาเป็นอย่างมาก เนื่องจากการกำหนดแผนการ พัฒนา 20 ปีนั้นในทางหนึ่งทำให้เกิดการไม่ยืดหยุ่นมากนักในการนำไปปฏิบัติ เพราะโลกนั้นพลิกผันอย่าง

รวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อตัวแผนและระบบการบริหารในความเป็นจริง และแม้ว่าจะมีการแบ่งแผนเป็นระยะทุกห้าปี และมีการประเมินแผน แต่ในการประเมินแผนนั้นไม่ได้ทำในระดับ (scale) เดียวกับการตั้งต้นทำแผนใหม่ โดยเฉพาะไม่มีความเห็นและข้อมูลจากประชาชนในทำนองเดียวกัน อีกทั้งความเชื่อในการกำหนดวิสัยทัศน์ 20 ปีโดยประชาชนนั้นอาจจะไม่เปิดพื้นที่ให้คนรุ่นใหม่ ๆ ที่เติบโตมาในช่วงเวลานั้นได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลงานการศึกษาและกรอบทฤษฎี

12. ภาพรวมของงานการศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา

ในส่วนนี้จะได้ทำการเรียบเรียงและสรุปวิเคราะห์ผลกลางการศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา เน้นไปที่วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และงานวิจัย ของสถาบันการศึกษาที่มีฐานข้อมูลออนไลน์เป็นหลัก โดยงานชิ้นแรกที่พบนั้นทำการศึกษาในปี 2519

จากการค้นคว้าสำรวจ ผู้วิจัยวางแผนจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นสามส่วนหลัก คือ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต แต่จากการรวบรวมและวิเคราะห์พบว่า ส่วนใหญ่การศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครที่ผ่านมาจะเน้นไปที่การศึกษาเรื่องของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมากกว่าเรื่องของการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต และในเรื่องของงานศึกษาเรื่องของการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตที่ผ่านมา งานศึกษาด้านนี้มีปริมาณน้อยมาก ดังนั้นในการนำเสนอผลการสำรวจในส่วนนี้จะได้ทำการแบ่งการนำเสนอออกเป็นสองส่วนหลัก ก็คือ ในส่วนของการศึกษาการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา และในส่วนของการศึกษาการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของกทม. ที่รวมทั้งเรื่องของการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต

ตารางที่ 12.1 จำนวนงานที่ศึกษาการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

	ปีที่มีการเลือกตั้ง										รวม
	2518	2528	2533	2535	2539	2543	2547	2551	2552	2556	
จำนวน ชิ้นงาน	1	4	4	-	4	9	14	3	2	5	46

ตารางที่ 12.2 จำนวนงานที่ศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

	ปีที่มีการเลือกตั้ง									รวม
	2518	2528	2533	2537	2541	2545	2549	2550 (ซ่อม)	2553	
จำนวน ชิ้นงาน	-	1	-	-	-	6	3	1	2	13

ตารางที่ 12.3 จำนวนงานที่ศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต

	ปีที่มีการเลือกตั้ง							รวม
	2528	2532-2533	2536-2537	2541	2545	2549	2553	
จำนวน ชิ้นงาน	1	-	-	-	1	1	1	4

12.1 การศึกษาการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา

จากการสำรวจการศึกษาการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผ่านมาตั้งแต่ครั้งแรกในปี 2518 จนถึง 2556 สามารถแบ่งการศึกษาออกเป็นกลุ่มประเด็นได้เป็น 3 ประเด็นหลัก

12.1.1 พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชน และความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

12.1.2 พฤติกรรมการหาเสียงของผู้สมัคร ในข้อนี้รวมไปถึงพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครเหล่านั้นด้วย ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้รวมตั้งแต่การใช้สื่อ กลยุทธ์การหาเสียง นโยบายหาเสียง การสร้างภาพลักษณ์

12.1.3 บทบาทของการบริหารจัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

12.1.1 พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชน และความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

การศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชน และความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทำให้เราเห็นพัฒนาการสำคัญของเงื่อนไขการลงคะแนนเสียงของประชาชนอยู่หลายประการดังต่อไปนี้

12.1.1.1 ความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

หากย้อนไปในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งแรกเมื่อ 10 สิงหาคม 2518 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 การศึกษาของ สุรพล สายพันธุ์ (2519) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะกรณี การเลือกตั้งผู้ว่าราชการ รองผู้ว่าราชการและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ชี้ให้เห็นว่า ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งเพียงเล็กน้อย (มาใช้สิทธิเลือกตั้งเพียงร้อยละ 13.86) เมื่อเทียบกับความตื่นตัวของผู้สมัครที่มีคนสนใจสมัครมาก (ตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง 5 คณะ คณะละ 5 คน ส่วนสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง 139 คน รวมทั้งหมดเป็น 164 คน) และมีนโยบายเข้ามาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่น สุรพลพบว่า สาเหตุที่คนมาใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยก็เพราะว่าโครงสร้างของสังคมกรุงเทพฯ เป็นสังคมที่ขาดความสัมพันธ์ระหว่างกัน และขาดความผูกพันต่อท้องถิ่น ประกอบกับคนกรุงเทพฯ นั้นเคยชินกับการถูกปกครอง (อย่าลืมว่าการเลือกตั้งในปี 2518 นั้นเป็นการเลือกตั้งกรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรก ก่อนหน้านั้นแม้ว่ากรุงเทพมหานครจะมีสถานะเป็นเทศบาล แต่ก็ยังเป็นเทศบาลที่ไม่มีนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้ง) นอกจากนี้กรุงเทพมหานครยังเป็นเมืองธุรกิจที่ทำให้มีภาระในการอาชีพมากกว่าเห็นความสำคัญในการใช้สิทธิเลือกตั้ง กรุงเทพมหานครเองก็ขาดการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควรที่จะกระตุ้นให้ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง อีกทั้งภาพพจน์ของนักการเมืองก็มีภาพของการมุ่งแสวงหาประโยชน์ส่วนตนทำให้ประชาชนขาดศรัทธาต่อการเมือง

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งที่ 2 เมื่อ 14 พฤศจิกายน 2528 ซึ่งเป็นครั้งแรกของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ใช้พระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 (ซึ่งใช้จนถึงปัจจุบัน) การศึกษาของ จุฑาทิพย์ สุขรังสรรค์ (2529) เรื่อง พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) พบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับแบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่มีฐานะทางด้านเศรษฐกิจและสังคมปานกลางขึ้นไป มีการศึกษาสูง อายุอยู่ในช่วงวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) จนถึงวัยกลางคน (31-40 ปี) มีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงโดยความสำนึกของตัวเองมากกว่าการถูกระดม แต่ในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่งในการลงคะแนนกลับตัดสินใจได้ล่าช้าและมีความแน่นอนในการตัดสินใจน้อยกว่าผู้ที่มีวัยสูงอายุ ส่วนผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มีการศึกษาต่ำมักจะไปลงคะแนนเสียงโดยการชักจูงจากผู้อื่นมากกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ

และสังคมสูง พวกเขาตัดสินใจว่าจะเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่งได้เข้าและมีความเป็นตัวของตัวเองในการตัดสินใจน้อยกว่า จุฬาทิพย์พบอีกว่า แบบแผนการลงคะแนนเสียงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกับแบบแผนพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในระดับชาติ กล่าวคือ ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมปานกลางขึ้นไป มีการศึกษาสูงในระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยความสำนึกของตัวเองสูง ตัดสินใจว่าจะเลือกใครได้รวดเร็วและแน่นอนกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ต่อดจนการศึกษาต่ำ

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 2 มิถุนายน 2539 มีความสำคัญในเรื่องของการปรับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539 ได้เปลี่ยนอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจากอายุ 20 ปี มาเป็น 18 ปี งานวิจัยของมะลิวัลย์ ธนชาติบรรจง (2539) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการสื่อสารและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ) พบว่าจากกลุ่มตัวอย่างที่จัดเก็บมาในวัย 18-19 ปีส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 61.7 ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในอดีตนั้นมีผู้ไปใช้สิทธิน้อยมาก ในครั้งแรกเมื่อ 10 สิงหาคม 2518 มีคนไปใช้สิทธิเพียง ร้อยละ 13.86 และ หลังจากนั้นก็อยู่ที่ประมาณ ร้อยละ 34-35 แต่ครั้งนี้มีผู้ใช้สิทธิถึงร้อยละ 43.53 จากการศึกษาของ จิรายุ ทรัพย์สิน (2540) เรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) มะลิวัลย์ ธนชาติบรรจง (2539) ซึ่งว่าโดยร้อยละ 45.0 ของวัยรุ่นที่ไปลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยความตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าจะไปให้ได้ตั้งแต่ตอนแรก และร้อยละ 16.7 ของกลุ่มที่ลังเลไม่แน่ใจจะไปเลือกตั้งตอนแรกก็เปลี่ยนใจไปลงคะแนนเสียงในที่สุด นอกจากนี้แล้ว มะลิวัลย์ ธนชาติบรรจง (2539) พบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทั้งเพศชายและหญิงในวัย 18-19 ต่างไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานของจุฬาทิพย์ สุขรังสรรค์ (2529) ที่ศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2528 มะลิวัลย์ ธนชาติบรรจง (2539) ยังพบว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการไปลงคะแนนเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 2 มิถุนายน 2539 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในวัย 18-19 ปี

สำหรับเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ (ของครอบครัว) กับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง มะลิวัลย์ ธนชาติบรรจง (2539) พบว่าผู้ที่มีรายได้ของครอบครัวสูงจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมากกว่าผู้ที่มีรายได้ของครอบครัวต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 2 มิถุนายน 2539 ของจุฬาทิพย์ สุขรังสรรค์ (2529) อย่างไรก็ตามสัดส่วนของวัยรุ่น 18-19 ปีที่มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้นมีอยู่เพียง 180,000 คนเท่านั้น ถือเป็นสัดส่วนที่น้อยนิดเมื่อเทียบกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทั้งหมด นอกจากนั้นวัยรุ่นในวัย 18-19 ปีที่มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครร้อยละ 26.7 จะมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับสูง ร้อยละ 56.6 ซึ่งถือเป็นส่วนใหญ่ จะมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย รู้ในเรื่องระบบการเมือง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง และมีเพียงร้อยละ 16.7 ที่มีความรู้ความเข้าใจการเมืองในระดับต่ำ

งานของจิรายุ ทรัพย์สิน (2540) เรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) มีข้อค้นพบไปในทิศทาง

เดียวกันกับงานของมะลิวัลย์ ธนชาติบรรจง (2539) โดยพบว่า นิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้แก่ อายุ และชั้นปีการศึกษา ส่วนปัจจัยด้าน เพศ ภูมิลำเนาเดิม สาขาวิชาที่ศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรม การเลี้ยงดูจากครอบครัว รายได้ของครอบครัว และความสนใจข่าวสารทางการเมืองการปกครอง ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2539 งานศึกษาของ กฤษณ์ แจ่มแสง (2540) เรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ได้พยายามศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมทางการเมืองของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 2 กรกฎาคม 2538 และการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร วันที่ 2 มิถุนายน 2539 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ (ใช้เขตห้วยขวางเป็นตัวอย่าง) มีความเห็นแตกต่างกันต่อพฤติกรรมในการเลือกตั้งทั้งสองระดับในเรื่องเพศ อายุ การศึกษา ความเข้มข้นในการหาเสียง การตัดจ่ายค่าขวัญสโลแกนรูปแบบใหม่ สำหรับในเรื่องที่มีความคิดเห็นตรงกันคือ อาชีพ รายได้ เหตุผลการตัดสินใจ ความสนิทสนม ความพอใจ การวัดมติมหาชน การสื่อสาร นอกจากนี้ประชาชนยังมีความเห็นว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีการซื้อเสียงมากกว่าการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่มีความเห็นว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้รวดเร็วกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ประชาชนให้ความสำคัญในการเลือกตั้งระดับชาติมากกว่าการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 23 กรกฎาคม 2543 การศึกษาของ ทูลเกล้า คงน่วม (2544) เรื่อง พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสาร การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจและปัจจัยประกอบการตัดสินใจการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต) พบว่าปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกันจะมีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจเรื่องการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีอาชีพข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ มีระดับรายได้มากกว่า 20,000 บาท/เดือน จะมีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 โดยเฉลี่ยแล้วการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง (โดยทูลเกล้า คงน่วม กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของคำว่า “การใช้ประโยชน์” หมายถึง การนำข่าวสารที่ได้รับจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ ทั้งด้านความคิดและการปฏิบัติ โดยอาจมีระดับที่แตกต่างกันไปของแต่ละบุคคลคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เพื่อนำไปประกอบการตัดสินใจเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 ส่วนคำว่า “ความพึงพอใจ” หมายถึง ภาวะการตอบสนองของผู้รับสารที่มีต่อการเปิดรับสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ซึ่งออกมาในรูปของระดับความพึงพอใจหรือความชอบ ความเชื่อถือที่มีต่อข่าวสารในเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครปี พ.ศ. 2543 ที่ต้องการจากสื่อ โดยแบ่งระดับความพึงพอใจ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งแตกต่างกันแต่ละบุคคล) และในการเลือกตั้งครั้งเดียวกันนี้ รายงานการวิจัยของ ประมะ สตะเวทิน (2544) เรื่อง สื่อกับการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร วันที่ 23 กรกฎาคม 2543 ของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง (ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) พบว่าจากผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 1,140 คน ที่ทำการศึกษาวิจัยด้วย Exit Poll ผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่ต่างเพศกัน มีอายุต่างกัน และมีการศึกษาต่างกัน เลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน โดยปัจจัยที่ถูกอ้างถึงมากที่สุดที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง คือความคิดของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเอง

ขณะที่งานศึกษาของมณธิรา โสภณ (2544) เรื่อง ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่เขตบางซื่อ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) ได้เลือกเอาเขตบางซื่อมาเป็นกรณีศึกษา เนื่องจากเป็นเขตที่ประชาชนมีความสนใจเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมาก และเป็นเขตที่ประชาชนมีความหลากหลายทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ รายได้ ตลอดจนฐานะเศรษฐกิจและสังคม โดยมีข้อค้นพบที่สำคัญคือประชาชนในเขตบางซื่อมีทัศนคติต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คืออาชีพ ความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกรุงเทพมหานคร และความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 29 สิงหาคม 2547 การศึกษาของกมลเทียน หมวด เชียงคะ และคณะ (2547) เรื่อง ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 ศึกษาเฉพาะกรณี : เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร (งานวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิชาการประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจด้วยคอมพิวเตอร์ แขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม) พบว่ากลุ่มตัวอย่างในเขตลาดพร้าว (เป็น เพศชาย 43 คน เพศหญิง 57 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีสถานะภาพสมรส มีอาชีพรับราชการ และส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท) ส่วนใหญ่ทราบจำนวนผู้สมัครเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ทราบเรื่องกฎหมายใหม่การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในระดับปานกลาง การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ติดตามบางครั้ง ทราบและเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท อำนาจ หน้าที่ ของผู้สมัครเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในระดับปานกลาง สำหรับเหตุผลที่ทำให้ตัดสินใจเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลือกเพราะมีผลงานเป็นที่ปรากฏ (แต่ที่ต้องตั้งคำถามก็คือในการเลือกตั้งในครั้งนั้นผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งคือ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน จากพรรคประชาธิปัตย์ (ร้อยละ 38.20) รองลงมาอีกห้าลำดับคือ นางสาวปวีณา หงสกุล ในนามอิสระ (ร้อยละ 25.95) นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ในนามอิสระ (ร้อยละ 14) ร.ต.อ. เฉลิม อยู่บำรุง ในนามอิสระ (ร้อยละ 6.95) นายนิติภูมิ นวรัตน์ (ร้อยละ 5.67) และ ดร.พิจิตต รัตตกุล (ร้อยละ 4.24) ซึ่งดร.พิจิตต เคยเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาก่อน และ นายอภิรักษ์ไม่เคยมีประสบการณ์บริหารงานภาครัฐมาก่อน ดังนั้นคำตอบจากกลุ่มตัวอย่างจึงเป็นคำตอบที่น่าจะต้องตั้งคำถามในรายละเอียดต่อไป)

การศึกษาของนรินทร นามนอก และคณะ (2547) เรื่อง ความต้องการคุณลักษณะของผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครของประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร ศึกษาเฉพาะกรณี : การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีพุทธศักราช 2547 (งานวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิชาการวิจัยทางธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตดินแดง จำนวน 400 ชุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในเขตดินแดง เป็นเพศชาย 200 คน เป็นเพศหญิง 200 คน ส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 18-25 ปี ขึ้นไป พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครภาพรวมอยู่ในระดับดี และกลุ่มตัวอย่างพอใจกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในครั้งนี งานศึกษาอีกชิ้นหนึ่งคืองานของสุรัตน์ ยุทธนาวินิชย์ (2548) เรื่อง ชนชั้นกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 (งานนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา) ใช้วิธีการเชิงสำรวจ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ตามแบบสอบถามที่มีโครงสร้าง

โดยการสุ่มตัวอย่าง ได้ดำเนินการกระจายตามแขวง และอาชีพเป็นสำคัญ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง มีทัศนคติค่อนข้างบวกต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ผู้ตอบส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกผู้สมัครโดยคำนึงวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารจัดการ และนโยบายของผู้สมัคร ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อย ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวกับพรรคและหัวหน้าพรรคที่สนับสนุนผู้สมัคร ปัจจัยทางด้านชนชั้นที่สัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ อาชีพ โดยพบว่า กลุ่มคนชั้นล่าง (ผู้ใช้แรงงาน ผู้ประกอบการหาบเร่แผงลอย และคนว่างงาน) มีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าคนชั้นกลางและชั้นสูง โดยกลุ่มชนชั้นที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยที่สุด คือ ข้าราชการชั้นสัญญาบัตร (ซี 4 ขึ้นไป) กล่าวคือ คนที่มีอาชีพข้าราชการชั้นสัญญาบัตร (ซี 4 ขึ้นไป) ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีอยู่จำนวนน้อยที่สุดไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อย (ร้อยละ 75.9) คนที่มีอาชีพผู้ใช้แรงงานในโรงงาน/หาบเร่ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีจำนวนมากที่สุดไปเลือกตั้ง (ร้อยละ 93.6) ส่วนระดับการศึกษา และรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ปัจจัยทางด้านชนชั้นที่มีความสัมพันธ์กับพรรคที่เลือก ได้แก่ ระดับการศึกษา โดยพบว่า ผู้ที่จบการศึกษาระดับกลาง (มัธยมปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. และ ปวส.) มีแนวโน้มที่จะเลือกพรรคประชาธิปัตย์มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำหรือกลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูง (ปริญญาตรีขึ้นไปมีแนวโน้มที่จะเลือกพรรคอื่น ๆ) และพรรคประชาธิปัตย์มากกว่าพรรคไทยรักไทย ส่วนอาชีพและรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับพรรคที่เลือก

ข้อค้นพบที่น่าสนใจและค่อนข้างมีมุมมองที่แตกต่างจากงานศึกษาอื่น ๆ ในเรื่องของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 29 สิงหาคม 2547 คืองานศึกษาของพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในเขตกรุงเทพมหานคร (เอกสารวิชาการส่วนบุคคล หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง การบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่นที่ 6 สถาบันพระปกเกล้า) ทั้งนี้ พลภูมิศึกษาทั้งการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อ 29 สิงหาคม 2547 และการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต 23 กรกฎาคม 2549) ผลการศึกษาพบว่าสภาพการเมืองในช่วงเวลานั้นค่อนข้างไม่ชัดเจน ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย โดยส่วนใหญ่เห็นว่าการเลือกตั้งไม่ได้มีส่วนช่วยในการเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถเข้าไปบริหารบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นศูนย์การทั้งการเมือง การตลาด ความหลากหลายของวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเขตที่สามารถอาศัยเอาประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในเขตกรุงเทพมหานครมาเป็นปัจจัยหรือตัวช่วยเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศได้ แต่เมื่อสถานการณ์ทางการเมืองที่มีความชัดเจนน้อยลงทุกขณะ ทำให้การตัดสินใจค่อนข้างจะยากสำหรับประชาชน การศึกษาชิ้นนี้ยังมีข้อค้นพบว่าการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประชาชนตื่นตัวกับการเลือกตั้งในกรณีนี้ค่อนข้างจะมากกว่าการเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และ สมาชิกสภาเขต เพราะมองเห็นว่าเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด การตัดสินใจในการดำเนินการในด้านการพัฒนา หรือการให้ความช่วยเหลือ แต่ในอีกมุมหนึ่ง ปัญหาส่วนน้อยในแต่ละชุมชน ถ้าประชาชนได้มีความใกล้ชิดกับตัวแทนที่เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขต ก็จะสามารถดึงหรือโน้มน้าวให้ตัวแทนเหล่านั้นได้เข้ามาช่วยแก้ไขในปัญหาของคนส่วนน้อยได้ดี เท่ากับตัวแทนของแต่ละเขตจะต้องเข้าไปหาชุมชนเองเพื่อสอบถามถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละส่วนว่าเกิดปัญหาอย่างไร ต้องการให้แก้ไขหรือพัฒนาอย่างไร

งานของวรินทร์ทร पनिธานธรรม (2551) เรื่อง การเลือกตั้งท้องถิ่นแบบถ่วงดุลการเมืองระดับชาติ : ศึกษากรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 (ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) มีอีกมุมมองที่น่าสนใจต่อการเลือกตั้งเมื่อ 29 สิงหาคม 2547 ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะของการถ่วงดุลอำนาจการเมืองระดับชาตินั้น มีปัจจัยหลัก 3 ประการเป็นสำคัญ ได้แก่ 1. ปัจจัยของผู้ลงคะแนนเสี่ยงเลือกตั้งของคนกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะของความเป็น “เมือง” ซึ่งเป็นพื้นที่ของชนชั้นกลางและความเป็นปัจเจกของพลเมืองนำมาซึ่งความ

เป็นอิสระในการตัดสินใจ 2. ปัจจัยของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยเน้นไปที่ภาพลักษณ์และฐานคะแนนเสียง และ 3. สถานการณ์ทางการเมืองระดับชาติในแต่ละช่วงเวลาซึ่งจะต้องพิจารณาควบคู่ไปกับพฤติกรรมกรรมการแสดงออกทางการเมืองของคนกรุงเทพฯ ในฐานะที่เป็นคนเมืองหรือชนชั้นกลาง

วรินทร์พร ปณิธานธรรม (2551) พบว่าปัจจัยทางสถานการณ์การเมืองระดับชาติจะมีผลต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานครมากที่สุด สังเกตได้จากการเลือกตั้งที่ผ่านมาทั้งหมด ผู้ว่ากรุงเทพมหานครที่มาจากรพรรคการเมืองนั้นสลับสับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ ไม่มีความสม่ำเสมอในการเลือกพรรคใดพรรคหนึ่งเป็นเวลานาน แสดงว่าความผูกพันต่อพรรคการเมืองของชาวกรุงเทพมหานครมีไม่มาก อย่างไรก็ตาม การมีฐานคะแนนเสียงก็มีส่วนช่วยให้ผู้สมัครได้รับเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่ไม่มีความผูกพันเลย อย่างเช่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากผู้สมัครอิสระเพียงครั้งเดียว คือ ดร.พิจิตต์ รัตกุล แต่ปัจจัยที่น่าจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งผู้ว่ากรุงเทพมหานครน่าจะเป็นเรื่องของปัจจัยของสถานการณ์ทางการเมืองระดับชาติที่มีผลต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2547 ที่รัฐบาลมีลักษณะเป็นเผด็จการทางรัฐสภา คือมีเสียงข้างมากในสภา จนกระทั่งเสียงของฝ่ายค้านในรัฐสภาไม่สามารถขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีได้ ดังนั้น ประชาชนชาวกรุงเทพมหานครที่ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลางที่มีลักษณะเป็นปัจเจกชนมีอิสระในการตัดสินใจ มองไปที่ผลเสียที่จะเกิดขึ้นในการผูกขาดอำนาจของรัฐบาล จึงตัดสินใจเลือกบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับฝ่ายรัฐบาล อย่างน้อยก็เพื่อเป็นการยับยั้งอำนาจของฝ่ายรัฐบาลและเป็นการป้องกันมิให้เกิดความไม่ชอบธรรมในการปกครอง รวมถึงมิให้มีการสานสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างท้องถิ่นและระดับชาติจนประชาชนกรุงเทพมหานครอาจจะไม่สามารถเรียกร้องหรือแสดงออกทางการเมืองใดๆ ได้เลย ผลการศึกษาสรุปว่าพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของคนกรุงเทพมหานครจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยของสถานการณ์ทางการเมืองระดับชาติ ได้แก่ ความนิยมของพรรครัฐบาล ผลงานการบริหารประเทศของรัฐบาล ลักษณะความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างฝ่าย/กลุ่มต่าง ๆ มากกว่าปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้สมัครรับเลือกตั้งท้องถิ่น ได้แก่ บุคลิก การเป็นนักบริหารมืออาชีพ อย่างไรก็ตามทั้งสองปัจจัยดังกล่าวจะต้องอยู่ในสถานะที่สอดคล้องกันก็จะเอื้อให้ผู้สมัครรายนั้นได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความพึงพอใจทางการเมืองโดยรวมของคนกรุงเทพมหานครซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอโดยมีเป้าหมายอยู่ที่การดำรงไว้ซึ่งผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อ 5 ตุลาคม 2551 งานศึกษาของนรนิติ เศรษฐบุตร (2552) เรื่อง ชิงชัยกรุงเทพ 2551 : ประมวลและสรุปผลการเลือกตั้งผู้ว่า กทม. (หนังสือของสถาบันพระปกเกล้า) ได้สรุปภาพรวมของการเลือกตั้งในครั้งนี้ว่า แม้จะมีความตั้งใจของผู้จัดการเลือกตั้งที่ต้องการให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งให้มีจำนวนมาก รวมทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหลาย และมีการรณรงค์อย่างมากและได้เป็นที่รับรู้ของประชาชนทั่วไปในกรุงเทพมหานคร แต่ประชาชนชาวกรุงเทพมหานครก็มาใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งน้อยกว่าเมื่อมีการเลือกตั้งคราวก่อนในวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2547 ครั้งนั้นมีคนมาออกเสียงถึงร้อยละ 62.50 ที่เป็นดั่งนี้ นรนิติ เศรษฐบุตร (2552) เห็นว่ามีคนเชื่อว่าประชาชนอาจเบื่อความวุ่นวายทางการเมืองที่มียืดเยื้ออยู่เป็นเวลาแรมปีก็ได้ แต่เขาคิดว่าอาจเป็นเพราะการแข่งขันครั้งนี้ผู้คนค่อนข้างเชื่อว่าผู้สมัครอย่าง นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน จะชนะค่อนข้างแน่นอน จึงเป็นการแข่งขันที่ไม่ดุเดือดนัก ประชาชนจึงละเลย-มีการไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยก็ได้ (คือออกมาใช้สิทธิเพียงร้อยละ 54.18) และที่ผ่านมาที่มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมา 7 ครั้ง ก็มีเพียง 2 ครั้งหลังเท่านั้นที่มีผู้มาใช้สิทธิออกเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิทั้งหมด ดังนั้น การที่มีผู้มาใช้สิทธิเกินครึ่งจึงถือได้ว่าอยู่ในระดับมากแล้วสำหรับคนกรุงเทพฯ โดยทั่วไป

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 11 มกราคม 2552 เป็นการเลือกตั้งที่ถูกจัดขึ้นเนื่องจากนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในขณะนั้นได้ลาออกจากตำแหน่ง หลังจากถูก

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ชี้มูลความผิดในคดีทุจริตจัดซื้อรถ-เรือดับเพลิง แต่ต่อมาในวันที่ 10 กันยายน 2556 ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ยกฟ้องนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน เนื่องจากเป็นการปฏิบัติตามข้อกำหนดในสัญญา และได้พยายามเจรจาต่อรองรักษาผลประโยชน์ของ กทม. จน กทม. ได้รับประโยชน์คืน 250 ล้านบาท ศาลเห็นว่าหลักฐานยังไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่านายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ได้กระทำโดยมีเจตนาเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ กทม. หรือโดยเจตนาทุจริต การศึกษาของศรัณย์ วิจิตรศิริ (2553) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) เริ่มจากการวิเคราะห์ว่าในครั้งนี้มีผู้มาใช้สิทธิเพียง 2,120,721 คน จากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 4,150,103 คน คิดเป็นร้อยละ 51.10 ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด (น้อยกว่าครั้งก่อนที่ผู้มาใช้สิทธิคิดเป็นร้อยละ 54.18 (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2552)) ศรัณย์ วิจิตรศิริ เห็นว่าสาเหตุสำคัญน่าจะมาจาก 1) ประชาชนไม่ค่อยมีความตื่นตัวทางการเมือง และ 2) หน่วยงานภาครัฐ ขาดการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ และสิทธิหน้าที่ของประชาชนในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ศรัณย์ วิจิตรศิริ จึงศึกษากลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 398 คน พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ในระดับปานกลาง โดยอาชีพเป็นปัจจัยที่ทำให้พฤติกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายมีระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และพนักงานเอกชน และสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ ตามลำดับ ศรัณย์ วิจิตรศิริ มีข้อวิจารณ์ว่า ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะประชาชนในเขตดินแดงส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ซึ่งปัจจุบันเป็นกลุ่มอาชีพที่ให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งมากขึ้น เพราะปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ปัญหาท่อระบายน้ำ ถนน ทางเดิน สภาพแวดล้อมในชุมชน ฯลฯ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการประกอบอาชีพของตนและหวังว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะสามารถแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนของตนได้ กลุ่มดังกล่าวจึงมีพฤติกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ส่วนปัจจัยที่ไม่ทำให้พฤติกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้

12.1.1.2 การตัดสินใจเลือกของประชาชนระหว่างผู้สมัครอิสระ (ตัวบุคคล) หรือตัดสินใจเลือกตามความเชื่อมโยงของตัวผู้สมัครกับพรรค (ระดับชาติ) ที่ผู้สมัครสังกัด

การศึกษาของสุรพล สายพันธ์ (2519) อธิบายการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อการเลือกตั้ง 10 สิงหาคม 2518 ว่าเป็นการเลือกตั้งที่ประชาชนเลือกผู้สมัครจากพรรคมากกว่าจากตัวบุคคล (ในนามอิสระ) สุรพล สายพันธ์ เห็นว่าเป็นข้อดี (ข้อเดียว) ของการเลือกตั้งในครั้งนั้น และส่งผลทำให้การปกครองท้องถิ่นมีระเบียบมากขึ้น (อย่างไรก็ตามการบริหารงานของผู้บริหารที่มาจากพรรคการเมือง คือ นายธรรมบุญเทียนเงิน จากพรรคประชาธิปัตย์ ก็ดำรงอยู่ได้เพียงราว 1 ปี 9 เดือน (10 สิงหาคม พ.ศ. 2518 - 29 เมษายน พ.ศ. 2520) ก่อนที่จะถูกปรับเปลี่ยนกลับไปเป็นระบบการรวมศูนย์อำนาจจากกระทรวงมหาดไทยอีกครั้ง จนกระทั่งการมีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครใน พ.ศ. 2528 และการจัดให้มีการเลือกตั้งครั้งแรกตามพระราชบัญญัติฉบับใหม่ในปีเดียวกัน)

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2528 จุฑาทิพย์ สุขรังสรรค์ (2529) พบว่า ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ว่าจะมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับการศึกษา หรืออายุแตกต่างกันอย่างไร ต่างก็มีแนวโน้มที่จะเลือกตัวผู้สมัครมากกว่าพรรคการเมือง โดยให้ความสำคัญกับนโยบายของผู้สมัครมากกว่าเหตุผลประการอื่น แต่ทั้งนี้ ผู้ที่มีการศึกษาสูง มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง และมีอายุอยู่ในช่วงวัยหนุ่มสาวตอนปลาย (26-30 ปี) ก็ยังคงเลือกโดยคำนึงถึงพรรคมากกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ และมีการศึกษาต่ำ

นอกจากนี้แล้ว ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2528 จุฑาทิพย์ สุขรังสรรค์ (2529) ยังพบว่า ผู้ที่ให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพ ชื่อเสียง และนโยบายของผู้สมัครจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในอัตราที่สูงกว่าผู้ที่ให้ความสำคัญกับลักษณะประการอื่น รองลงมา คือ ผู้ให้ความสำคัญกับชื่อเสียงและนโยบายของพรรคการเมือง ส่วนลักษณะตำแหน่งของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและการรณรงค์หาเสียงเป็นแรงจูงใจให้ไปลงคะแนนเสียงในอัตราที่ใกล้เคียงกัน สำหรับระยะเวลาในการตัดสินใจ จุฑาทิพย์ สุขรังสรรค์ พบว่า ผู้ที่ให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของพรรคมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจได้เร็วกว่าผู้ที่ให้ความสำคัญกับลักษณะตำแหน่ง นโยบายพรรค ชื่อเสียง บุคลิกภาพ นโยบายของผู้สมัคร และวิธีการหาเสียง โดยผู้ที่ให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพและชื่อเสียงของผู้สมัครจะมีแนวโน้มตัดสินใจได้ล่าช้าที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่ตัดสินใจวันเลือกตั้ง ผู้ที่ให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพและชื่อเสียงของผู้สมัครซึ่งเป็นกลุ่มผู้ไปลงคะแนนเสียงมากที่สุด แต่กลับตัดสินใจได้ล่าช้าที่สุดจึงมีแนวโน้มว่าเป็นการไปลงคะแนนด้วยการถูกระดมมากกว่าด้วยความสำนึกของตนเอง ส่วนความเป็นตัวของตัวเองในการตัดสินใจนั้น ผู้ที่ให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพของผู้สมัครจะมีความเป็นตัวของตัวเองในการตัดสินใจมากกว่าผู้ที่ให้ความสำคัญกับนโยบายของผู้สมัคร นโยบายของพรรคการเมือง และลักษณะตำแหน่ง ส่วนความแน่นอนในการตัดสินใจนั้น ผู้ที่ให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพของผู้สมัคร ชื่อเสียงของผู้สมัคร และชื่อเสียงของพรรค จะมีความแน่นอนในการตัดสินใจมาก (ไม่เปลี่ยนแปลงเลย) ส่วนผู้ที่ให้ความสำคัญกับวิธีการรณรงค์หาเสียงเป็นผู้ที่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจไปในอัตราที่สูงสุด รองลงมาคือ ผู้ที่ให้ความสำคัญกับลักษณะของตำแหน่ง

ขณะที่ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 7 มกราคม 2533 การศึกษาของสรณะ อรุณรัตน์ (2534) เรื่อง การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษากรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 7 มกราคม พ.ศ. 2533 (สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) พบว่าเกณฑ์ที่มีสิทธิเลือกตั้งใช้ตัดสินใจเลือกผู้สมัคร ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณสมบัติของตัวบุคคลมากที่สุด

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 2 มิถุนายน 2539 มีลักษณะที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง นั่นก็คือ ดร.พิจิตต์ รัตกุล นั้นเดิมเคยเป็นผู้สมัครในนามของพรรคประชาธิปัตย์เมื่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ

กรุงเทพมหานคร 19 เมษายน 2535 แต่ในครั้งนี้ ดร.พิจิตต รัตตกุล ลงสมัครในนามอิสระ (กลุ่มมตงาน) ขณะที่พลตรี จำลอง ศรีเมือง อดีตผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ลงสมัครในนามของพรรคพลังธรรมเป็นครั้งที่สอง จากเดิมที่การเลือกตั้งเมื่อ 18 กรกฎาคม 2528 ลงสมัครในนามกลุ่มรวมพลัง และ ร.อ.กฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา ซึ่งเคยเป็นอดีตรองผู้ว่าของพลตรีจำลอง ศรีเมือง และชนะการเลือกตั้งเมื่อ 19 เมษายน 2535 เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจากพรรคพลังธรรม ในรอบนี้สมัครในนามของพรรคประชากรไทย ซึ่งเป็นคู่แข่งมาโดยตลอด การศึกษาของสุภาพีญ วงษ์รัตน์โต (2539) เรื่อง ยุทธวิธีการหาเสียงเลือกตั้งโดยใช้ประเด็นนโยบาย ศึกษากรณี : ดร.พิจิตต รัตตกุล ในการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กรุงเทพมหานคร ปี 2539 (ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) สุภาพีญ วงษ์รัตน์โต พบว่าความสำเร็จของยุทธวิธีหาเสียงเลือกตั้งของดร.พิจิตต รัตตกุลไม่ได้มาจากนโยบายเพียงอย่างเดียว แต่มีลักษณะผสมผสาน (combination) และสอดคล้องกัน ระหว่างการใช้ประเด็นนโยบาย (issue-centered) กับการใช้บุคคลิกภาพ (candidate-centered) ในแง่การแสดงออกถึงความมุ่งมั่นตั้งใจจริง หรือการตัดสินใจลาออกจากพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นพรรคใหญ่ อันแสดงถึงความเด็ดเดี่ยวในการตัดสินใจ กับบริบท (context) ของการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กรุงเทพมหานคร อันได้แก่ ปัญหาของประชาชน ระบบการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กรุงเทพมหานครในปัจจุบัน ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) ระบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) พระราชบัญญัติกรุงเทพมหานคร

อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์เรื่องของปัจจัยที่มีผลต่อการลงคะแนนของประชาชนในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่แบ่งแยกระหว่างตัวบุคคลกับพรรคการเมืองนั้นอาจจะไม่สามารถแบ่งแยกได้ง่ายนัก เพราะกรณีของทั้งพลตรีจำลอง ศรีเมือง ซึ่งเดิมสมัครในนามกลุ่มอิสระ (กลุ่มรวมพลัง) และภายหลังสมัครในนามพรรคพลังธรรม และกรณีของนายสมัคร สุนทรเวช ซึ่งสมัครในนามของพรรคประชากรไทยนั้น จะพบว่าการแยกกันระหว่างบุคลิกภาพและความเป็นผู้นำของทั้งพลตรีจำลอง ศรีเมือง และนายสมัคร สุนทรเวช จากชื่อเสียงของพรรคนั้นทำได้ไม่มากนัก เพราะทั้งพลตรีจำลอง ศรีเมือง และนายสมัคร สุนทรเวชนั้นนอกจากจะเป็นหัวหน้าพรรคแล้ว ยังเป็นผู้ที่ก่อตั้งพรรคด้วย และพรรคทั้งสองพรรคนั้นก็ไม่ได้มีความนิยมมากนักนอกเขตกรุงเทพมหานคร ประเด็นดังกล่าวนี้จะสอดคล้องไปกับการศึกษาของปรมะ สตะเวทิน (2544) เรื่อง สื่อกับการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร วันที่ 23 กรกฎาคม 2543 ของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง (ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ที่ศึกษาการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 23 กรกฎาคม 2543 ซึ่งแม้ว่านายสมัคร สุนทรเวช หัวหน้าและผู้ก่อตั้งพรรคประชากรไทยจะได้รับการเลือกตั้ง แต่ปรมะพบว่าจากผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 1,140 คน ที่ทำการศึกษาวิจัยด้วย Exit Poll เหตุผลที่ผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งใช้ในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในครั้งนี้ได้แก่ ความชื่นชมในตัวผู้สมัคร ไม่ใช่ความชอบนโยบายของผู้สมัคร หรือ พรรคของผู้สมัคร โดยความชื่นชมในตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 57.5 (เหตุผลอันดับหนึ่ง) ชอบนโยบายของผู้สมัคร คิดเป็นร้อยละ 49.5 (เหตุผลอันดับที่สอง) และชอบพรรคของผู้สมัคร คิดเป็นร้อยละ 10.8 (เหตุผลอันดับที่สาม)

งานของประเสริฐ สมบูรณ์สินชัย (2545) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในวันที่ 23 กรกฎาคม 2543 : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตทุ่งครุ (ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา) โดยประเสริฐพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานครมีความกระตือรือร้นมีการตื่นตัวและให้ความสนใจในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครค่อนข้างมาก จะเห็นได้จากการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 80 (จำนวน 320 คน จาก 400 คน) และเป็นครั้งแรกที่ผู้ชนะได้รับคะแนนเสียงอย่างท่วมท้นและคะแนนเสียงทุกเขตรวมกันในกรุงเทพมหานครได้

ถึง 1,016,096 เสียง ในบรรดาปัจจัยหลักสามประการที่ส่งผลกระทบต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร คือ พรรคการเมือง ตัวบุคคลผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และห้วคะแนน จะเห็นได้ว่าในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครนั้นเน้นคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้สมัครเป็นอันดับสำคัญมากที่สุด คือความซื่อสัตย์สุจริต รองลงไปตามลำดับคือ ผู้สมัครสังกัดพรรคการเมืองและห้วคะแนน นอกจากนี้ประเสริฐยังพบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยมีแนวโน้มว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยมีแนวโน้มแสดงให้เห็นว่าพนักงานบริษัทเอกชนมีความตื่นตัวและรักษาสิทธิของตัวเองเพิ่มมากขึ้นกว่าอาชีพอื่น และการรับรู้ข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยมีแนวโน้มแสดงให้เห็นว่าผู้ที่รับรู้ข่าวสารทุกวันจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าผู้ที่รับรู้ข่าวสารเป็นบางวัน หรือไม่รับรู้ข่าวสารเลย

ยังมีปัจจัยอื่นที่ทำให้ นายสมัครนั้นได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในครั้งนี้ โดยงานศึกษาของชมพูนุท สุขศรีมั่งมี (2546) เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของนายสมัคร สุนทรเวช กับ นางสุภารัตน์ เกตุราพันธ์ ปี พ.ศ. 2543 (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) พบว่ามีการให้ความหมายใน 2 แนว คือ เหตุที่ประชาชนเลือกนายสมัคร สุนทรเวช เป็นเพราะปัจจัยภายในคือตัวนายสมัคร สุนทรเวชเอง และอีกเหตุเป็นเพราะปัจจัยภายนอกตัวนายสมัคร สุนทรเวช คือ ที่เลือกนายสมัคร สุนทรเวช เพราะไม่ต้องการให้ผู้สมัครท่านอื่นได้รับการเลือกตั้ง

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 29 สิงหาคม 2547 นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์ได้รับเลือกตั้งให้เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ด้วยคะแนนเสียง 911,441 คะแนน อันดับสองคือ นางปวีณา หงสกุล ในนามอิสระ ด้วยคะแนนเสียง 619,039 คะแนน และนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ มีคะแนนเป็นอันดับสาม (334,168 คะแนน) งานศึกษาของสุรัตน์ ยุทธนาวินิชย์ (2548) เรื่องชนชั้นกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 (งานนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา) ใช้วิธีการเชิงสำรวจ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ตามแบบสอบถามที่มีโครงสร้างโดยการสุ่มตัวอย่างได้คำนึงการกระจายตามแขวงและอาชีพเป็นสำคัญ ผู้ตอบส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกผู้สมัครโดยคำนึงวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารจัดการ และนโยบายของผู้สมัคร โดยส่วนใหญ่เลือกพรรคประชาธิปัตย์ และเลือกนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ปัจจัยทางด้านชนชั้นที่สัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ อาชีพ ซึ่งสุรัตน์ ยุทธนาวินิชย์ พบว่า กลุ่มคนชั้นล่าง (ผู้ใช้แรงงาน ผู้ประกอบการหาบเร่แผงลอย และคนว่างงาน) มีแนวโน้มที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าคนชั้นกลางและชั้นสูง โดยกลุ่มชนชั้นที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยที่สุดคือข้าราชการชั้นสัญญาบัตร (ซี 4 ขึ้นไป) ส่วนระดับการศึกษาและรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ปัจจัยทางด้านชนชั้นที่มีความสัมพันธ์กับพรรคที่เลือก ได้แก่ ระดับการศึกษา กล่าวคือ ผู้ที่จบการศึกษาระดับกลาง (มัธยมปลาย ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. และ ปวส.) มีแนวโน้มที่จะเลือกพรรคประชาธิปัตย์มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำหรือกลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูง (ปริญญาตรีขึ้นไปมีแนวโน้มที่จะเลือกพรรคอื่น ๆ) และพรรคประชาธิปัตย์มากกว่าพรรคไทยรักไทย ส่วนอาชีพและรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับพรรคที่เลือก

งานศึกษาศุภวรรณ วรรณสุนทร (2547) เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในทัศนะของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา) แม้ว่าจะศึกษาเรื่องของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครใน

ทัศนคติของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในช่วงปี 2547 แต่ก็ให้ภาพรวมของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในทัศนคติของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจากอดีตถึงช่วงเวลาดังกล่าว โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 12 ราย ประกอบด้วย ผู้บริหารและผู้บริหารของกรุงเทพมหานคร ไม่จำกัดเพศ 4 คน นักการเมืองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร ไม่จำกัดเพศ 4 คน และประชาชนทั่วไป ไม่จำกัดเพศ 4 คน ศุภวรรณ วรณสุนทร พบว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นที่พึงประสงค์ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ไม่ควรมีอายุต่ำกว่า 45 ปี จะเป็นหญิงหรือชายก็ได้ ควรจบการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรี โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีฐานะดี แต่ควรมีประสบการณ์ในการบริหารทางการเมืองหรือประสบการณ์ในการบริหารงานจากภาคเอกชน สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลที่จะเข้ามาเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในส่วนของคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพบว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครควรมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการและการพัฒนากรุงเทพมหานคร โดยจะต้องมีความเป็นผู้นำทั้งด้านวิสัยทัศน์ การบริหารงาน และการตัดสินใจ ควรเป็นนักบริหารที่มีความเป็นมืออาชีพ มีความสามารถในการประสานงานและประสานความร่วมมือ ควรเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริตและความเสียสละ ควรมีมนุษยสัมพันธ์กับข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมือง ประชาชน และสื่อมวลชน โดยบุคคลที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญอยากให้เข้ามาเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมากที่สุดคือร้อยตำรวจเอกประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่เป็นที่ประทับใจของผู้ให้ข้อมูลสำคัญมากที่สุดคือพลตรีจำลอง ศรีเมือง และปัญหาเร่งด่วนที่ต้องการให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแก้ไขได้แก่ปัญหาจราจร

งานศึกษาของภิกษุ อภิรัตน์เจริญกุล และคณะ (2547) เรื่อง คุณลักษณะผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามความต้องการของประชาชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พุทธศักราช 2547 (งานวิจัยส่วนหนึ่งของวิชาการวิจัยทางธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม) ใช้กลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง คือประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ชุด เป็นเพศชาย 190 คน เพศหญิง 210 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี รายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า โดยส่วนใหญ่เป็นนักเรียนนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามที่กลุ่มตัวอย่างต้องการคือจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ มีประสบการณ์ในการทำงาน มีนโยบายการบริหารงานที่ดี มีความน่าเชื่อถือในการบริหารงาน มีความรับผิดชอบ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการเลือกนายอภิรักษ์ โกษะโยธินเป็นอันดับ 1 เพราะมีประสบการณ์ในการทำงาน มีจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 เลือกนายอภิรักษ์ โกษะโยธินเป็นอันดับ 2 เพราะมีนโยบายในการบริหารงานที่ดี มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 เลือกนางปวีณา หงสกุลเป็นอันดับ 3 เพราะมีความน่าเชื่อถือในการบริหารงาน มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 เลือกนายพิจิตต รัตตกุลเป็นอันดับ 4 เพราะมีความรับผิดชอบ มีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 เลือกนายพิจิตต รัตตกุล เป็นอันดับ 5 เพราะมีความรับผิดชอบ มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8

งานศึกษาของเบญจนุช เกิดมณี (2547) เรื่อง การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2547 ที่ลงคะแนนเสียงให้กับนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ (รายงานโครงการเฉพาะบุคคล ปริญญาวารสารศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) มีที่มาของความสำคัญของปัญหาที่ว่าเป็นที่ทราบกันดีว่าก่อนการลงสมัครรับเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ได้ประกอบธุรกิจสถานบริการอาบอบนวด ซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมไทย ทำให้นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ มีภาพลักษณ์ที่เป็นเชิงลบ ในการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาประชาชนที่ลงคะแนนเสียงให้กับนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ทั้งเพศชายและเพศหญิง จากการศึกษาพบว่าเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่ามีส่วนสำคัญที่สุด

ในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ คือ การที่นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ มีบุคลิกกล้าได้กล้าเสีย กล้าชน และพูดจาตรงไปตรงมา ส่วนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงให้กับนายชูวิทย์นั้นพบว่ามามีอิทธิพลในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยดังกล่าว พบว่าการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างในการลงคะแนนเสียงให้กับนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ มีความเห็นที่ขัดแย้งกันเอง โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าภูมิหลังและภาพลักษณ์เชิงลบของนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ เช่น การเป็นเจ้าของสถานบริการอาบอบนวด หรือการตกเป็นผู้ต้องหาคดีรีออร์เปียร์ มีผลต่อภาพลักษณ์ของการดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่ในขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างก็เห็นว่าจากบุคลิกลักษณะกล้าได้กล้าเสียของนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ทำให้นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ สามารถที่จะทำงานในบทบาทผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย ความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันเองนี้ เบญจบุช เกติมณี (2547) มองว่าความเห็นที่ขัดแย้งกันเองของกลุ่มตัวอย่างที่ลงคะแนนให้นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ นั้นสะท้อนถึงการขาดวุฒิภาวะทางการเมืองในการตัดสินใจลงคะแนนให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งควรใช้วิจารณญาณในการลงคะแนนให้กับผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง โดยอาศัยปัจจัยอื่น ๆ ประกอบการตัดสินใจด้วย นอกเหนือจากอิทธิพลของสื่อหรือบุคลิกลักษณะของผู้สมัคร เช่น ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา ภูมิหลัง และภาพลักษณ์ของผู้สมัคร เพื่อที่จะได้นักการเมืองที่ดีและมีคุณภาพเข้ามาบริหารประเทศ

สำหรับการเลือกตั้งเมื่อ 5 ตุลาคม 2551 งานศึกษาของ นรนิติ เศรษฐบุตร (2552) ชี้ว่าการได้รับชัยชนะของนายอภิรักษ์ โกษะโยธินได้เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสมัยที่สองในครั้งนี้น่าจะเป็นชัยชนะของนายอภิรักษ์ โกษะโยธินเองที่ทำงานดี มีคนชอบ และยังไม่มีข้อตำหนิอะไรที่เป็นเรื่องใหญ่ จะมีกรณีข้อรุดดับเพลิง ซึ่งก็ยังคงเป็นเรื่องที่ผู้คนทั่วไปยังไม่แน่ใจว่าเป็นเรื่องที่นายอภิรักษ์ โกษะโยธินผิดหรือพลาด⁵ และการชนะครั้งนี้ก็เป็นชัยชนะของพรรคประชาธิปัตย์ด้วย เพราะว่าคะแนนที่นายอภิรักษ์ โกษะโยธินได้นั้นก็มากขึ้นกว่าครั้งก่อน และเป็นการได้ชัยชนะมีคะแนนนำคู่แข่งในทุกเขตปกครองทั้ง 50 เขตในกรุงเทพมหานคร ทั้ง ๆ ที่ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 เมื่อปีก่อน ผู้สมัครของพรรคพลังประชาชนในหลายเขตยังชนะผู้สมัครของพรรคประชาธิปัตย์ แต่ในขณะเดียวกันทางพรรคประชาธิปัตย์และนายอภิรักษ์ โกษะโยธินก็น่าจะทราบดีว่าในการแข่งขันชิงชัยตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งนี้คู่แข่งสำคัญจากพรรคพลังประชาชนนั้นมีความเสียเปรียบตรงที่นายประภัสร์ จงสงวน ตัดสินใจลงสมัครล่าช้าด้วย กระนั้นนายประภัสร์ จงสงวนก็ยังได้คะแนนมาในอันดับที่สอง และได้คะแนนในอันดับที่สองรองลงมาในเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพจำนวน 47 เขตใน 50 เขต ซึ่งน่าจะแสดงว่าคนกรุงเทพให้ความสำคัญแก่พรรคการเมือง หรือ ผู้สมัครที่สังกัดพรรคการเมืองมากที่สุด เป็นแนวทางที่เห็นได้ชัดตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งก่อนเมื่อ พ.ศ. 2547 ที่ผู้สมัครพรรคการเมืองใหญ่สองพรรค อันได้แก่พรรค ประชาธิปัตย์และพรรคไทยรักไทยให้การสนับสนุนได้เป็นคู่แข่งอันดับหนึ่งที่ชิงอันดับหนึ่ง อันดับสองกันมาแล้ว⁶

ในการเลือกตั้งเมื่อ 11 มกราคม 2552 งานศึกษาของอนุสรณ์ สถาพร (2552) เรื่อง การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีการเลือกตั้งวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง) ชี้ให้เห็นว่าอุปสรรคและปัญหาของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในครั้งนี้นำมาซึ่งความขัดแย้งทางความคิดในสังคมมีการเลือกข้างเป็นสี

⁵ แม้ว่าหลังจากนั้น คือในปี 2551 ปีเดียวกัน นายอภิรักษ์ได้ลาออกจากตำแหน่ง และในปี 2556 ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มีคำตัดสินให้นายอภิรักษ์พ้นข้อกล่าวหาไม่ถูกต้องโทษ

⁶ แต่ว่าตัวพรรคไทยรักไทยก็ไม่ได้ส่งผู้สมัครอย่างเป็นทางการแต่อย่างใด

เหลืองและสีแดงทำให้สถานการณ์บ้านเมืองวุ่นวาย โดยพรรคการเมืองใหญ่มีอยู่ 2 พรรคที่มีบทบาทสำคัญต่อการพิจารณาตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทย ทำให้ทราบผลที่ออกมาเป็นสัญญาณทางการเมืองว่าในอนาคตผู้สมัครอิสระจะค่อนข้างที่จะลำบาก ตัวอย่างเช่นในการเลือกตั้งครั้งนี้ล่าสุด ผู้สมัครอิสระอย่าง ม.ล.ณัฐกรรณ์ เทวกุล และนายแก้วสรร อดิโพธิ ได้คะแนนต่ำกว่าที่คาดไว้ ในขณะที่ผู้สมัครที่สังกัดพรรคการเมืองอย่าง ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์ และนายยุรนันท์ ภมรมนตรี ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทย ได้คะแนนมาเป็นที่หนึ่งและที่สองตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าโอกาสที่ผู้สมัครจะลงสนามแข่งขันทางการเมือง โดยไม่สังกัดพรรคการเมืองน่าจะได้รับการเลือกตั้งที่ยากขึ้น เพราะประชาชนเริ่มพิจารณาที่ตัวพรรคเป็นหลัก เนื่องจากมีความพร้อมและชัดเจนทางด้านนโยบาย เรื่องทุน และการจัดหาบุคคลในการบริหารงาน

12.1.1.3 บทบาทในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน และอิทธิพลของข่าวสารทางการเมืองต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ในหัวข้อนี้จะมีความแตกต่างระหว่างการทำความเข้าใจสื่อมวลชนและข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างไปจากสื่อที่ถูกสร้างขึ้นและรณรงค์โดยผู้สมัครและพรรคการเมืองที่ผู้สมัครนั้นสังกัด

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2528 หลังจากเว้นว่างมาเป็นเวลา 10 ปีจากการเลือกตั้งครั้งสุดท้ายเมื่อ พ.ศ. 2518 และนับเป็นการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครครั้งแรกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 การศึกษาของสาธิตา มีอุดร (2528) เรื่อง บทวิเคราะห์และแผนงานการนำเสนอข่าวเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น (สารนิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) พบว่าข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นข่าวที่ได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก โดยหนังสือพิมพ์กับโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่มีความสำคัญต่อการรายงานข่าวการเลือกตั้งเป็นอย่างมาก (และในครั้งนั้นมีการสร้างความร่วมมือในการรายงานข่าวกันระหว่างสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. และหนังสือพิมพ์ The Nation)

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 7 มกราคม 2533 การศึกษาของ สรณะ อรุณรัตน์ (2534) เรื่อง การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษากรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 7 มกราคม พ.ศ. 2533 (สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) พบว่าตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาและรายได้ โดยเพศชายจะเปิดรับข่าวสารมากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีอายุมากจะเปิดรับข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ทั้งข่าวสารโดยทั่วไปและข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปจะเปิดรับข่าวสารมากกว่าผู้มีการศึกษาดำกว่าระดับปริญญาตรี ผู้ที่มีรายได้มากจะเปิดรับข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยทั้งข่าวสารโดยทั่วไปและข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ส่วนตัวแปรด้านประสบการณ์ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่าผู้ที่ไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งเปิดรับข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครน้อยกว่าผู้ที่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว และโทรทัศน์ถือเป็นสื่อมวลชนที่ได้รับความเชื่อถือมากที่สุดในการเผยแพร่ข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารกับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งพบว่า ผู้ที่เปิดรับข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมากจะตัดสินใจได้เร็วกว่าผู้ที่เปิดรับน้อย แต่ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทั้งข่าวโดยทั่วไปและข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ไม่มีผลต่อเหตุผลในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร โดยผู้ที่ใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ไปเลือกตั้ง เพราะถือว่าเป็นหน้าที่

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 7 มกราคม 2533 การศึกษาของภคกุล ศิริพยัคฆ์ (2536) เรื่อง การใช้สื่อมวลชนของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ยังพบว่าสื่อมวลชนก็มีการพัฒนามากขึ้นที่จะเข้าไปเสริมบทบาทในทางการเมือง ดังจะเห็นได้จากมีการพัฒนารูปแบบและเทคนิคในการสื่อสารต่าง ๆ ขึ้นอย่างมาก ในการที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้มีเนื้อหาละเอียดยิ่งขึ้น เพื่อสนองต่อความต้องการของพรรคการเมือง ผู้ใช้สื่อ รวมถึงประชาชนผู้บริโภคสื่อ และเพื่อผลทางธุรกิจของสื่อมวลชนด้วย

ในการเลือกตั้งครั้งที่ 7 มกราคม 2533 การศึกษาของนฤพนธ์ เศรษฐสุวรรณ (2533) เรื่อง บทบาทการสำรวจประชามติในฐานะข่าวสารการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533 (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) ยังพบว่าการสำรวจประชามตินอกจากจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงมติมหาชนในระดับหนึ่งแล้ว ยังมีบทบาทในฐานะที่เป็นข่าวสารการเมืองรูปแบบหนึ่ง โดยบทบาทการสำรวจประชามติในฐานะที่เป็นข่าวสารการเมือง

รูปแบบหนึ่งมีส่วนสำคัญในการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความสนใจ และมีความตื่นตัวในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะทางประชากร ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และความถี่ในการเปิดรับข่าวสารการเมืองมีความสัมพันธ์กับระดับการรับรู้การสำรวจประชามติของคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยทางด้านระดับการศึกษาและความถี่ในการเปิดรับข่าวสารการเมืองของบุคคล จะมีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการรับรู้การสำรวจประชามติในระดับค่อนข้างสูง กล่าวคือ บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูง หรือมีความถี่ในการเปิดรับข่าวสารการเมืองสูง มีแนวโน้มที่จะมีระดับการรับรู้การสำรวจประชามติสูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าระดับการรับรู้การสำรวจประชามติ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในกรณีการไปใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งของประชาชนในระดับค่อนข้างสูง กล่าวคือ ประชาชนที่มีระดับการรับรู้การสำรวจประชามติสูง มีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งสูงขึ้นด้วย

ในการเลือกตั้งในครั้งเดียวกันนี้ การศึกษาของสุกานดา วรพันธุ์พงศ์ (2537) เรื่อง หนังสือพิมพ์รายวันกับการเสนอเนื้อหาทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2533 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ได้ทำการตรวจสอบความเกี่ยวข้องของหนังสือพิมพ์รายวันกับกลุ่มการเมืองในการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2533 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาตรวจสอบนับความถี่ ปริมาณพื้นที่ และทิศทางของเนื้อหาในข่าว ภาพ และบทความเกี่ยวกับผู้สมัคร 5 คน ซึ่งตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน 7 ชื่อฉบับ ที่วางจำหน่ายในกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 14 พ.ย. 2532 - 7 ม.ค. 2533 และทำการวิเคราะห์เนื้อหาใช้การแบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์เป็น 2 กลุ่ม คือ หนังสือพิมพ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองอย่างเด่นชัด และหนังสือพิมพ์ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองอย่างเด่นชัด ผลการศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์ทุกฉบับต่างเสนอเนื้อหาสนับสนุนและโจมตีผู้สมัครคนใดคนหนึ่งอย่างเห็นได้ชัด ขณะที่หนังสือพิมพ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองอย่างเด่นชัดได้เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง (ซึ่งเป็นอดีตผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นครั้งที่ 2) ในความถี่และปริมาณพื้นที่มากกว่าผู้สมัครที่ตนเกี่ยวข้อง แต่มีทิศทางของเนื้อหาในเชิงลบมากที่สุด ขณะเดียวกันก็มีทิศทางของเนื้อหาในเชิงบวกแก่ผู้สมัครที่ตนเกี่ยวข้องในกรณีของหนังสือพิมพ์เดลิเมล์ (ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับนายสมัคร สุนทรเวช แห่งพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นคู่แข่งทางการเมืองคนสำคัญของพลตรีจำลอง ศรีเมือง) แต่ไม่พบความแตกต่างในกรณีของหนังสือพิมพ์บ้านเมือง (สุกานดา วรพันธุ์พงศ์ จัดให้บ้านเมืองเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับพรรคชาติไทย ซึ่งมีนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นประธานบริษัทและเป็นที่พักพิงของหนังสือพิมพ์บ้านเมือง) ขณะที่หนังสือพิมพ์ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองอย่างเด่นชัด เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ในความถี่และปริมาณพื้นที่มากกว่าผู้สมัครคนอื่น ขณะเดียวกันก็มีทิศทางของเนื้อหาในเชิงบวกมากกว่าเชิงการรายงานข่าว ส่วนผู้สมัครคนอื่นมีความแตกต่างในทิศทางของเนื้อหาเชิงการรายงานข่าวมากกว่าเชิงลบ แต่ไม่แตกต่างจากเชิงบวก

สำหรับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 2 มิถุนายน 2539 งานวิจัยของมะลิวัลย์ ธนชาติบรรจง (2539) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ) พบว่ากลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อายุ 18-19 นั้นมีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและพูดคุยทางการเมือง โดยถือเป็นส่วนหนึ่งในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการมีสำนึกทางการเมือง และไม่ว่าจะมีทัศนคติในเชิงบวกหรือลบ วัยรุ่นก็มีบทบาททางการเมืองในสัดส่วนที่ไม่ต่างกัน อย่างไรก็ตามพึงสังเกตว่างานศึกษาในยุคนั้นเป็นยุคก่อนโลกออนไลน์ดังนั้นจึงมีเส้นแบ่งที่ชัดเจนระหว่างข่าวสารทางการเมืองที่ถูกผลิตจากสื่อ (และตัวผู้สมัคร) กับการพูดคุยทางการเมืองกันเองระหว่างวัยรุ่น

ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และในครอบครัว และในยุคนั้นมะลิวัลย์ ธนชาติบรรจง (2539) พบว่าตัววัยรุ่นก็ไม่ได้เปิดรับข่าวสารทางการเมืองมากนัก รายการโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ที่สนใจเป็นรายการบันเทิงมากกว่ารายการพุดคุยทางการเมือง และการพุดคุยทางการเมืองระหว่างกันเองก็ไม่มีมาก โดยการเปิดรับสื่อมวลชนในเรื่องการเมืองพบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่เปิดรับสื่อมวลชนในเรื่องการเมืองจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือสื่อหนังสือพิมพ์ และวิทยุ

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 23 กรกฎาคม 2543 การศึกษาของทูลเกล้าฯ คงน่วม (2544) เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจและปัจจัยประกอบการตัดสินใจการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต) พบว่าจากการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการทำวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 จำนวน 421 คน ในพื้นที่ 5 เขตของกรุงเทพมหานคร (ได้แก่ เขตพระนคร เขตธนบุรี เขตดอนเมือง เขตทวีวัฒนา และเขตมีนบุรี) พบว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพอาชีพ ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร เรื่องการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน การศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพโสด ศาสนาพุทธ เปิดรับข่าวสารเรื่องเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 จากสื่อมวลชนประเภทวิทยุ โทรทัศน์มากที่สุด การเปิดรับสื่อเฉพาะกิจคือป้ายโฆษณาพบว่าอาชีพข้าราชการและรัฐวิสาหกิจเปิดรับมากที่สุด ส่วนสื่อบุคคล ได้แก่ การคุยกับคนในครอบครัว พบว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีการพุดคุยหรือเปิดรับมากที่สุด และศาสนาที่นับถือคือศาสนาอิสลาม

นอกจากนี้แล้ว ในการเลือกตั้ง 23 กรกฎาคม 2543 การศึกษาของเกรียงไกร ตรีภูมิกำเหน็ดเหมาะ (2544) เรื่อง โพลกับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีการเลือกตั้งวันที่ 23 กรกฎาคม 2543 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) พบว่าจากกลุ่มตัวอย่างที่ไปเก็บข้อมูลมานั้น (400 คน) พวกเขาที่ทัศนคติในทางลบต่อโพล และโพลไม่มีผลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แม้ว่าการเปิดรับโพลมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโพลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่ทัศนคติต่อโพลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโพลและพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขณะที่งานศึกษาของมณิธา โสภณ (2544) เรื่อง ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่เขตบางซื่อ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) ได้เลือกเอาเขตบางซื่อมาเป็นกรณีศึกษา เนื่องจากเป็นเขตที่ประชาชนมีความสนใจเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมาก และเป็นเขตที่ประชาชนมีความหลากหลายทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ รายได้ ตลอดจนฐานะเศรษฐกิจและสังคม โดยมีข้อค้นพบที่สำคัญคือประชาชนในเขตบางซื่อมีทัศนคติต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คืออาชีพ ความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษกรุงเทพมหานคร และความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2540 ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 29 สิงหาคม 2547 การศึกษาของกมลเทียน หมวด เชียงคะ และคณะ (2547) เรื่อง ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ปี 2547 ศึกษาเฉพาะกรณี : เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร (งานวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิชาการประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจด้วยคอมพิวเตอร์ แขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม) พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้ศึกษาทราบข่าวสารการลงคะแนนเลือกตั้งจากสื่อโทรทัศน์ สอดคล้องกับการศึกษาของนรินธร นามนอก และคณะ (2547) เรื่อง ความต้องการคุณลักษณะของผู้ว่าราชการจังหวัด กรุงเทพมหานครของประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร ศึกษาเฉพาะกรณี : การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด กรุงเทพมหานคร ประจำปีพุทธศักราช 2547 (งานวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิชาการวิจัยทางธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตดินแดง จำนวน 400 ชุด พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในเขตดินแดง เป็นเพศชาย 200 คน เป็นเพศหญิง 200 คน ส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 18-25 ปี ขึ้นไป มีอาชีพเป็นนักศึกษา มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 บาท ขึ้นไป ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครทางสื่อโทรทัศน์มากที่สุดเพราะสื่อโทรทัศน์เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ง่าย

ผลการศึกษาของ กมลเทียน หมวดเชียงคะ และคณะ (2547) เป็นไปในทิศทางเดียวกับงานของภักษ์ อภิรัตน์เจริญกุล และคณะ (2547) เรื่อง คุณลักษณะผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามความต้องการของประชาชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พุทธศักราช 2547 (งานวิจัยส่วนหนึ่งของวิชาการวิจัยทางธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม) ที่ศึกษากลุ่มตัวอย่างในเขตจตุจักรคือประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ชุด ซึ่งได้มาโดยการใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการศึกษาในเขตจตุจักร แบ่งเป็น เพศชาย 190 คน เพศหญิง 210 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี รายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า โดยส่วนใหญ่เป็นนักเรียนนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับสื่อจากการประชาสัมพันธ์ผ่านทางโทรทัศน์มากที่สุด และเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานศึกษาของเบญจนุช เกิดมณี (2547) ที่พบว่าอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงให้กับนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ นั้นมีอิทธิพลในระดับปานกลาง โดยในช่วงก่อนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้ติดตามข่าวเกี่ยวกับนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ จากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ในขณะที่ช่วงระหว่างการหาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างติดตามข่าวเกี่ยวกับนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ จากสื่อป้ายหาเสียงมากที่สุด

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 5 ตุลาคม 2551 งานของ พิศุทธิ์ จำเริญรวาย (2553) เรื่อง ยุทธศาสตร์การสื่อสารทางการเมืองของ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ : ศึกษากรณีการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2551 (ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก) พบว่าสื่อที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์ รองลงมาคือโปสเตอร์ ป้ายต่าง ๆ ข่าวและรายการโทรทัศน์

อิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ยังมีอิทธิพลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาอย่างสม่ำเสมอถึงการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 3 มีนาคม 2556 งานศึกษาของปรีชาพัฒน์ ภูมิภาค (2556) เรื่อง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556 (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง) ที่ทำการตีความหมายหรือแปลความจากเอกสารหลักฐานกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทยประเภทรายวันที่จัดพิมพ์และจำหน่ายในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน และผู้จัดการรายวัน ที่ลงข่าวเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครที่มีความโดดเด่นจำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้สมัครหมายเลข 9

พล.ต.อ.พงศพัศ พงษ์เจริญ สังกัดพรรคเพื่อไทย ผู้สมัครหมายเลข 10 นายโฆสิต สุวินิจจิต ผู้สมัครอิสระ ผู้สมัครหมายเลข 11 พล.ต.อ.เสรีพิศุทธิ์ เตมียเวส ผู้สมัครอิสระ ผู้สมัครหมายเลข 16 ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และผู้สมัครหมายเลข 17 นายสุหฤท สยามวาลา ผู้สมัครอิสระ โดยทำการวิจัยในช่วงเวลาตั้งแต่ก่อนการเลือกตั้งจนถึงเวลา 18.00 น. ของก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน คือ ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2556 จนถึงวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2556 รวมเวลา 52 วัน พบว่านอกจากผู้สมัคร และผู้ให้การสนับสนุน ผู้สมัครจะทุ่มเทสรรพกำลังทุกด้านในการรณรงค์หาเสียงเพื่อให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งแล้ว ยังมีเครื่องมือสำคัญที่ขาดไม่ได้ และเป็นปัจจัย หรือองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการคะแนนนิยม และคะแนนเสียงของผู้สมัครที่หวังจะได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ การใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นเครื่องมือในการรณรงค์หาเสียงนั่นเอง

สำหรับข้อค้นพบที่น่าสนใจมุมมองของสื่อสิ่งพิมพ์เองนั้น การศึกษาของจันทร์พร พันธ์เจริญ (2556) เรื่อง นโยบายข่าวและการนำเสนอข่าวและบทความช่วงการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556 : กรณีศึกษาหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ (สารนิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) พบว่า นโยบายการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ใช้นโยบายและหลักการเดียวกันกับข่าวทั่วไป คือ นำเสนอข้อมูลทุกแง่มุมและยึดความต้องการของผู้อ่านเป็นที่ตั้ง ซึ่งก็คือการรายงานความเคลื่อนไหวของผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคน จากนั้นจึงนำนโยบายมาคิดหารูปแบบวิธีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของผู้อ่านได้อย่างดีที่สุด โดยจัดให้มีคอลัมน์ต่าง ๆ ในหน้า กทม. ที่มีการจัดตั้งคล้ายกับเป็นหน้าเฉพาะกิจและปรับเปลี่ยนรูปแบบเนื้อหา และนำเสนอข่าวใน 2 ส่วนคือ ข่าวหน้าหนึ่งและข่าวหน้า กทม. ข่าวหน้าหนึ่งในส่วนของการเลือกตั้งผู้ว่าฯ มักจะปรากฏอยู่ในส่วนของข่าวการเมือง ซึ่งข่าวการเลือกตั้งนี้ถ้าจะได้มาอยู่ร่วมกับข่าวการเมืองจะต้องมีองค์ประกอบด้านความมีชื่อเสียงหรือความเด่นและด้านความขัดแย้ง ขณะที่ข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าฯที่ปรากฏในหน้าข่าว กทม. มักจะมีองค์ประกอบข่าวด้านผลกระทบ เพราะข่าวที่นำเสนอส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับนโยบายของผู้สมัคร ขณะที่บทความที่เกี่ยวข้องในช่วงของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนเช่นกัน บทความในหน้าการเมืองและบทความในหน้าข่าว กทม. บทความในหน้าการเมืองที่เกี่ยวข้อง จะเป็นบทความประจำโดยในช่วงการเลือกตั้งบทความประจำเหล่านี้มักจะวิเคราะห์สถานการณ์ ความเป็นไปทางการเมืองของการเลือกตั้ง รวมทั้งในส่วนของการบริหาร และคอลัมน์ประจำอื่น ๆ ขณะที่หน้าข่าว กทม. มีการเปิดคอลัมน์ใหม่จำนวน 5 คอลัมน์ได้แก่ สก๊อปพิเศษศึกเสาชิงช้า เกาะติดเลือกตั้ง พลิกมุมมองเลือกตั้งผู้ว่า วิสัยทัศน์ และวันนี้ใครหาเสียงที่ไหน สำหรับภาพข่าวนั้นภาพข่าวการเลือกตั้งบนหน้าหนึ่ง มักจะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการหาเสียงของ 2 พรรคการเมืองใหญ่ คือ พรรคเพื่อไทย และพรรคประชาธิปัตย์ ขณะที่ภาพข่าวผู้สมัครคนอื่น ๆ จะปรากฏในหน้าข่าว กทม. สาเหตุมาจากการนำเสนอข่าวการเลือกตั้งโดยใช้เกณฑ์ด้านความเด่นและความขัดแย้ง ภาพของผู้สมัครคนอื่น ๆ จึงไม่ค่อยปรากฏบนหน้าหนึ่ง เหตุผลอื่นที่ข่าวผู้สมัครของสองพรรคจะได้ขึ้นหน้าหนึ่งบ่อยก็เพราะสภาพแวดล้อมทางการเมืองเป็นส่วนสำคัญในการเสนอข่าว เนื่องจากการเมืองในช่วงนั้นมีการแข่งขันระหว่างพรรคการเมืองขนาดใหญ่ 2 พรรค มีผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิดของประชาชนส่วนใหญ่ ส่งผลให้หนังสือพิมพ์หยิบมาเป็นประเด็นในการเสนอข่าวอยู่บ่อยครั้งและที่สำคัญคือเป็นการเพิ่มยอดขายให้กับหนังสือพิมพ์

12.1.2 พฤติกรรมการหาเสียงของผู้สมัคร ในข้อนี้รวมไปถึงพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครเหล่านั้นด้วย ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้รวมตั้งแต่การใช้สื่อ กลยุทธ์การหาเสียง นโยบายหาเสียง และการสร้างภาพลักษณ์

เหตุผลที่นำเอาเรื่องพฤติกรรมการหาเสียงของทั้งตัวผู้สมัคร และ พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครเหล่านั้นไว้ในข้อเดียวกันก็เนื่องจากพัฒนาการของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเองจากอดีตจนถึงปัจจุบันมักจะมีเรื่องหลักที่เกี่ยวข้องกับทางเลือกในการส่งผู้สมัครระหว่าง การที่พรรคส่งผู้สมัคร (ผู้สมัครสังกัดพรรคการเมือง ซึ่งหมายถึงพรรคการเมืองระดับชาติ) และการที่ผู้สมัครลงสมัครในฐานะอิสระ (และแม้ว่าผู้สมัครจะลงสมัครในนามอิสระ ก็อาจจะมีการตั้งกลุ่มของตัวเองที่ใช้รณรงค์หาเสียง หรือเชื่อมโยงไปยังการที่ผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) จะลงสมัครในนามของกลุ่มนี้ด้วยหรือไม่

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2528 การศึกษาของ พิทยา เศรษฐพิทยากุล (2530) เรื่อง กระบวนการและพฤติกรรมการเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 (สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) ให้มีความสำคัญกับเรื่องของการรณรงค์หาเสียงของตัวผู้สมัคร รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางสังคมของผู้สมัครกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง โดยพบว่าการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ผู้สมัครรับเลือกตั้งหลายท่าน ได้พัฒนาการหาเสียงอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นำเอากลยุทธ์และเครื่องมือทางการตลาด ที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างการยอมรับ มาใช้หลายอย่างด้วยกัน เช่น การวิจัยตลาดเพื่อทราบถึงแนวทางการความต้องการของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์ และการหาเสียงแบบ “เคาะประตู” เป็นต้น แนวทางการหาเสียงนี้ส่งผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างได้ผล และผลคะแนนที่ผู้สมัครได้รับก็ยืนยันว่า วิธีการเหล่านี้มีผลต่อผลการเลือกตั้งด้วย ผลการศึกษาของ พิทยา เศรษฐพิทยากุล (2530) ยังชี้ว่าฐานะทางสังคมของบุคคลได้แก่ ระดับการศึกษาและอายุ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโฆษณาที่มีอิทธิพลต่างกัน บุคคลที่มีการศึกษาสูง และบุคคลที่มีอายุ 20-40 ปี ส่วนใหญ่ มีแนวโน้มที่จะรับรู้จากสื่อโฆษณาที่มีอิทธิพลต่ำ ส่วนบุคคลที่มีการศึกษาต่ำและบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปส่วนใหญ่ มีแนวโน้มที่จะรับรู้จากสื่อโฆษณาที่มีอิทธิพลสูง (สื่อโฆษณาที่มีอิทธิพลสูงก็คือสื่อโฆษณาทางเสียง (On the Air Media) จะมีความสามารถในการเข้าถึงผู้มีสิทธิในการเข้าถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ดีกว่าสื่อโฆษณาที่มีอิทธิพลต่ำกว่า ซึ่งก็คือสื่อโฆษณาที่เป็นสิ่งพิมพ์ (In Print Media) ดังนั้นสื่อโฆษณาที่มีอิทธิพลสูงจึงได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ วิทยุโฆษณา และการแนะนำของอาสาสมัคร ส่วนสื่อโฆษณาที่มีอิทธิพลต่ำกว่า ได้แก่ ป้ายโฆษณาตามท้องถนน การโฆษณาทางหน้าหนังสือพิมพ์ และใบปลิว เป็นต้น) ขณะที่ในส่วนของฐานะทางสังคมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพศ และอาชีพ นั้นพบว่า บุคคลที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศและอาชีพนั้นจะไม่มี ความแตกต่างในการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโฆษณาที่มีอิทธิพลต่างกันเลย

สำหรับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 7 มกราคม 2533 การศึกษาของภคกุล ศิริพยัคฆ์ (2536) เรื่อง การใช้สื่อมวลชนของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ชี้ให้เห็นว่าพรรคการเมืองสี่พรรคใหญ่ (ได้แก่ 1) พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งส่งนายประวิทย์ รุจิรวงศ์ ลงสมัคร 2) พรรคมวลชน ซึ่งส่ง ดร.นิยม ปุระคำ ลงสมัคร 3) พรรคพลังธรรม ซึ่งส่งพลตรีจำลอง ศรีเมือง ลงสมัคร และ 4) พรรคประชากรไทย ซึ่งส่งนายเดโช สวานานนท์ ลงสมัคร) ได้ให้ความสำคัญในการใช้สื่อมวลชนในการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นอย่างมาก โดยถือเป็นนโยบายหลักของการรณรงค์หาเสียงในแต่ละพรรคซึ่งได้มีการวางแผนอย่างจริงจัง ทั้งนี้ได้มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการในการใช้สื่อมวลชนมากขึ้นด้วย อย่างไรก็ตามการใช้สื่อมวลชนในการเลือกตั้งครั้งนี้ก็ยังมีอุปสรรคอยู่พอสมควร เช่น ความสามารถในการใช้สื่อมวลชนของแต่ละพรรค ขึ้นอยู่กับงบประมาณ ทีมงาน ความชำนาญในการผลิตสื่อ

ประชาสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ของนักการเมืองกับผู้บริหารสื่อมวลชน รวมทั้งการปิดกั้นหรือการเลือกนำเสนอเฉพาะข่าวสารบางข่าวหรือเสนอเฉพาะบางพรรค

ในการเลือกตั้งเมื่อ 2 มิถุนายน 2539 งานศึกษาของ สุภาเพ็ญ วงษ์รัตนโต (2539) เรื่อง ยุทธวิธีการหาเสียงเลือกตั้งโดยใช้ประเด็นนโยบาย ศึกษากาณีนี : ดร.พิจิตต รัตตกุล ในการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กรุงเทพมหานคร ปี 2539 (ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) โดยพิจารณาไปที่แผนการณัรณรงค์หาเสียงของ ดร.พิจิตต รัตตกุล ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พบว่าการหาเสียง ดร.พิจิตต รัตตกุล ได้ใช้ประเด็นนโยบายเป็นจุดนำในการหาเสียง ซึ่งแต่เดิมจุดนำในการหาเสียงจะเป็นเรื่องของบุคคล หรือกลุ่มของพรรค แต่ขณะนี้ข่าว กทม. จะให้ความสำคัญกับนโยบายที่ผู้สมัครได้นำเสนอเป็นหลักใหญ่กว่าผู้สมัครจะสามารถนำไปปฏิบัติให้ กทม. ก้าวหน้าได้ มากกว่าจะดูที่คุณสมบัติส่วนตัว ความซื่อสัตย์ หรือเรื่องอื่น ๆ (การหาเสียงในยุคนั้นมีความน่าสนใจเพราะว่าพลตรีจำลอง ศรีเมือง และร้อยเอก กฤษณา อารณวงศ์ ณ อยุธยา ซึ่งทั้งสองเป็นอดีตผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงสมัครในครั้งนั้นด้วย) ทั้งนี้ที่มวางแผนของ ดร.พิจิตต รัตตกุล ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีทั้งนักวิชาการและนักธุรกิจที่มีฝีมือและความรู้สูง มีการเตรียมงานในระยะยาวหลายปีติดต่อกัน มีลักษณะการทำงานเป็น team work มีการตัดสินใจหยิบยกประเด็นเนื้อหา (content) ของปัญหาในพื้นที่ ออกมาเป็นนโยบายเพื่อการหาเสียงอย่างแยบยล การคัดเลือกประเด็นหาเสียงเริ่มต้นจากประเด็นที่ใกล้ตัวประชาชน ประเด็นที่เป็นปัญหาใหญ่ที่รบกวนชีวิตความเป็นอยู่และสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนเป็นอย่างมาก มีการทดลองนำเสนอประเด็นที่วางแผนใช้หาเสียงแก่ประชาชน เพื่อสังเกตการตอบสนองความสนใจและพึงกระเสียวภาคษ์วิจารณ์อีกทางหนึ่ง เมื่อคัดเลือกประเด็นหาเสียงซึ่งมีจำนวนมากออกมาเป็นนโยบายหาเสียงเร่งด่วนและไม่เร่งด่วนแล้ว ก็มีการวางแผนโดยกำหนดยุทธวิธีในการนำเสนอเนื้อหาต่อสาธารณะ โดยใช้ภูมิหลังของ ดร.พิจิตต รัตตกุล ในเรื่องภาพลักษณ์ เป็นนักณรงค์ต่อสู้เรื่องมลพิษเป็นจุดสำคัญและเป็นฐานในแผนของการหาเสียง และยังสร้างภาพลักษณ์ เรื่องความสามารถการบริหารจัดการและอื่น ๆ อีก พร้อมกันนี้ขณะที่ปรึกษาได้สร้างกลยุทธ์ กำหนดให้ผู้สมัครแสดงออกที่สภาพอ่อนน้อมเป็นตัวของตัวเอง ไม่ได้ตอบคู่แข่งขันในท่วงที่ที่หยาบคาย สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเครื่องมือของนโยบาย ที่คณะของผู้หาเสียงได้กำหนดไว้ เพื่อโน้มน้าวให้คนมาลงมาลงคะแนนให้กับ ดร.พิจิตต รัตตกุล

การวางแผนรณรงค์หาเสียงยังได้วางลึกไปถึงในกรณีหากได้รับเลือกตั้งแล้ว โดยนโยบายใหญ่ ๆ เช่น การจราจร หรือเรื่องรถรางเสียบุคคลจะยังไม่ปฏิบัติโดยทันที แต่จะคัดเลือกเฉพาะบางประเด็นปัญหาที่เห็นว่าเป็นเรื่องปลอดภัยและสามารถปฏิบัติได้ง่ายให้เข้าไปอยู่ในกระบวนการตัดสินใจ เช่น เรื่องมาตรฐานการก่อสร้าง สุภาเพ็ญ วงษ์รัตนโต (2539) เห็นว่าการกีดกันมิให้เรื่องที่คาดหมายว่าจะนำไปสู่ผลลัพธ์ในทางลบเข้าไปอยู่ในกระบวนการนโยบาย และกระบวนการคัดเลือกเฉพาะปัญหาที่ปลอดภัยจึงเป็นการกระทำหาเสียงสนับสนุนการกระทำดังกล่าวอย่างลำเอียง (Mobilization of Bias) เพื่อให้เห็นแต่เสถียรภาพของชนชั้นที่มีอำนาจในสังคม

สุภาเพ็ญ วงษ์รัตนโต (2539) พบว่าการประชาสัมพันธ์หาเสียงของ ดร.พิจิตต รัตตกุล ได้ใช้หลายรูปแบบ แบบที่ได้ผลมากที่สุดคือ สื่อทางโทรทัศน์ ได้แก่ การออกรายการโทรทัศน์ในหลายรายการ เช่น รายการเกมส์โชว์ รายการสนทนาปัญหาการเมือง รายการตอบปัญหาประชาชน เป็นต้น ซึ่งมีผู้ชมทางบ้านรวมทั้งผู้มีสิทธิออกเสียงให้ความสนใจใคร่ครวญตัวผู้สมัครเพื่อจะนำมาเปรียบเทียบกับผู้สมัครรายอื่น ๆ สื่อหาเสียงในรูปของแผ่นป้าย นับว่าได้ผลรองลงมา แผ่นป้ายที่ประสบความสำเร็จนอกเหนือจากการกลั่นกรองอย่างรอบคอบของทีมงานทั้งในระดับแนวคิดและนโยบายหลัก ยังประกอบด้วยภาพวาดวิวิทัศน์ที่ดูสบายตา สบายใจ ดึงดูดใจผู้มีสิทธิออกเสียงเห็นคล้อยตามแนวนโยบายที่ผู้สมัครนำเสนอ ที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือ

ให้มีการปฏิบัติหากได้รับเลือกตั้งแล้ว นอกจากนี้ “การเชื่อมตามบ้าน” ก็เป็นการหาเสียงที่ได้ผลดีเช่นกัน โดยมีองค์กรจัดการลักษณะเป็นศูนย์กลาง (center) มีหน้าที่มากกว่าห้วคณะ โดยจัดการเรื่องพบปะกับบุคคลสำคัญในชุมชน เผยแพร่นโยบาย หาสถานที่ติดแผ่นพับ แผ่นปลิว และการระดมคนให้เข้ามาร่วมในการหาเสียง แต่สุดท้ายงานของสุภาพเพ็ญ วงษ์รัตน์โต ก็ยอมรับว่าบุคลิกภาพและภาพลักษณ์ของ ดร.พิจิตต์ รัตตกุล และภาพลักษณ์มีส่วนสำคัญต่อชัยชนะด้วย ไม่ใช่เรื่องของนโยบายอย่างเดียว สุภาพเพ็ญ วงษ์รัตน์โต ทั้งทำว่า การหาเสียงโดยประเด็นนโยบาย สามารถจะกระทำได้และเห็นผลได้เป็นอย่างดี ในเขตที่มีประชากรมีการศึกษาค่อนข้างสูง มีเศรษฐกิจดี มีการสนใจและตื่นตัวทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ รู้จักระวังรักษาผลประโยชน์ตนเองและของสาธารณะ ที่สำคัญ มีความต้องการให้ตนเองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจในขั้นนำปัญหาเข้าสู่ผู้กำหนดนโยบาย (Agenda-Setting) ขั้นการก่อตัวของนโยบาย (Formulation) รวมถึงขั้นนำนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผลงาน (Evaluation) ดังเช่น ประชากรของกรุงเทพมหานคร

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 23 กรกฎาคม 2543 ซึ่งนายสมัคร สุนทรเวช จากพรรคประชากรไทยได้รับชัยชนะ งานศึกษาของอภิชาติ หาลำเจียก (2543) เรื่อง กลยุทธ์การหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2543 : ศึกษานโยบายของผู้สมัคร นายสมัคร สุนทรเวช (ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) พบว่าการประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของนายสมัคร สุนทรเวช เกิดขึ้นได้จากการใช้กลยุทธ์การหาเสียงที่ผสมผสานระหว่างการนำเสนอนโยบายที่เป็นรูปธรรม กับการใช้บุคลิกภาพ และคุณสมบัติเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในด้านการนำเสนอนโยบายอย่างเป็นรูปธรรมนั้น จากการศึกษานโยบายที่ใช้ในการหาเสียงของนายสมัคร สุนทรเวช พบว่าได้มีการแยกแยะประเด็นปัญหาเพื่อนำเสนอแนะอย่างเร่งด่วน เช่น การสร้างที่พักอาศัยให้คนในชุมชนแออัด การแก้ปัญหาอากาศเป็นพิษ เร่งสร้างสนามกีฬา เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นแนวนโยบายที่ตรงกับความต้องการของชาวกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ นโยบายการแก้ปัญหาจราจร เรื่องถนนวงแหวนรอบกลางกับถนนโยแมงมม เป็นแนวคิดที่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ และมีผลงานตัวอย่างแสดงให้เห็น ส่วนนโยบายทำกรุงเทพฯ ให้หลวมถือเป็นนโยบายที่สามารถแก้ปัญหาจราจรได้ที่ต้นเหตุ ด้านการใช้บุคลิกภาพ ภาพลักษณ์ของนายสมัคร สุนทรเวช ที่เป็นคนที่ยึดมั่นในจุดยืน ความเป็นคนตรงไปตรงมา ไม่เสแสร้งสร้างภาพ และมีแนวทางเป็นของตนเอง โดยไม่สนใจว่าสิ่งที่ทำไปนั้น จะถูกใจใคร ไม่ถูกใจใคร โดยรักษาความเป็นจริงที่ควรจะเป็น ถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของนายสมัคร สุนทรเวช ซึ่งถือเป็นจุดเด่นที่คนกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่าเป็นคนที่สามารถบริหารงานของกรุงเทพมหานครได้อย่างโปร่งใส และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และนอกจากนี้ นายสมัครยังมีโอกาสได้แสดงวิสัยทัศน์ ความรู้ความสามารถของตนเองมาอย่างต่อเนื่องจากการดำรงตำแหน่ง ส.ส. มาหลายสมัย เป็นข้อได้เปรียบผู้สมัครคนอื่นอีกด้วย ขณะที่งานศึกษาของบรรลือศักดิ์ แสงสว่าง (2544) เรื่อง กระบวนการสร้างภาพทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง : ศึกษาการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2543 (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) พบว่าในการรณรงค์หาเสียงรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543 คนสำคัญ ๆ นอกจากมีการนำเสนอเนื้อหาทางด้านนโยบายในการบริหารกรุงเทพมหานครแล้ว ยังนำเอาวิธีการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์มาใช้ในการรณรงค์หาเสียงรับเลือกตั้ง เพื่อปรุงแต่งภาพของตนแล้วฉายไปสู่ผู้เลือกตั้ง เพื่อให้ผู้เลือกตั้งเกิดความรู้สึกที่ดีต่อผู้สมัคร อันมีลักษณะของการสร้างภาพของสินค้าในเชิงพาณิชย์

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครครั้งนี้ งานศึกษาของศรีจันทร์ เสริมเลิศอารีย์ (2544) เรื่อง การโฆษณาหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีการ

เลือกตั้งวันที่ 23 กรกฎาคม 2543 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง) โดยศึกษาจากหนังสือพิมพ์ข่าวสดและบทความในหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 5 ชื่อ รวม 1,368 รายเรื่อง ในช่วงเวลา 6 สัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง พบว่าผู้สมัครแต่ละคนมีรูปแบบและเนื้อหาสาระของการโฆษณาหาเสียงที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละคนแทรกอยู่ โดยในภาพรวมของการโฆษณาหาเสียงและความแตกต่างในด้านเพศของผู้สมัครไม่มีผลต่อการเลือกใช้รูปแบบการหาเสียง เนื่องจากผู้สมัครแต่ละคนจะเลือกใช้รูปแบบการโฆษณาหาเสียงแต่ละประเภทมาปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์แต่ละช่วงเวลาในการหาเสียงของตน ในขณะที่การสังกัดพรรคการเมืองมีผลเล็กน้อยต่อการนำเสนอข่าวสารการเลือกตั้งของผู้สมัคร โดยที่ผู้สมัครแต่ละคนจะนำเอาภารกิจหน้าที่และปัญหาของกรุงเทพมหานครมากำหนดเป็นกรอบในการโฆษณาหาเสียง โดยนำเอาแนวทางการทำงานของตนหรือนโยบายของพรรคที่สังกัดมาประยุกต์ร่วมกันเป็นนโยบายในการหาเสียงของตน ขณะทำงานของชมพูนุท สุขศรีมั่งมี (2546) เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของนายสมัคร สุนทรเวช กับ นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ ปี พ.ศ. 2543 (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) พบว่าในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครนั้น ได้มีการนำเอากลยุทธ์ทางการตลาดมาใช้โดยมีการวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ โดยเปรียบผู้สมัครเป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ และผู้เลือกตั้งเปรียบเหมือนกับผู้บริโภค และมีการใช้เทคนิคทางการตลาดต่าง ๆ ได้แก่ การสำรวจตลาด การวิจัยกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เป็นตลาดเป้าหมาย ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม วิธีการหาเสียงของผู้สมัคร โดยมีการนำเสนอต่าง ๆ มาใช้ในการหาเสียง รวมถึงสื่อรูปแบบใหม่ที่ผู้สมัครได้นำมาใช้ รวมทั้งมีการนำโพลมาใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเพื่อปรับกลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครจากหนังสือพิมพ์ (จากที่ศึกษาคือมติชน ไทยรัฐ เดลินิวส์ และ ประชาชาติธุรกิจ) พบว่าหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครมากที่สุด รองลงมาคือเดลินิวส์ ไทยรัฐ และประชาชาติธุรกิจ

สำหรับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 29 สิงหาคม 2547 กลุ่มกรณีศึกษา กลุ่มที่ 2 (2547) ในการอบรมหลักสูตรพรรคการเมืองกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยสำหรับผู้บริหารพรรคการเมืองรุ่นที่ 3 ได้เสนอผลการศึกษา เรื่อง พรรคการเมืองกับการเลือกตั้งท้องถิ่น ศึกษากรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 (รายงานการศึกษา หลักสูตรพรรคการเมืองกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยสำหรับผู้บริหารพรรคการเมืองรุ่นที่ 3 สถาบันพระปกเกล้า) โดยใช้วิธีการเก็บด้วยแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรตัวอย่าง จากผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในกรุงเทพมหานคร เขตเลือกตั้งละ 5 คน จำนวน 50 เขตเลือกตั้ง ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครควรสังกัดพรรคการเมือง แต่เมื่อพิจารณาจากผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พบว่ามีเพียง 1 คนเท่านั้นที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคการเมืองจากผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสิ้นจำนวน 22 คน ทำให้อาจมองได้ว่าพรรคการเมืองส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครน้อยมาก แต่กลับมีการสนับสนุนผู้สมัครในนามอิสระแบบไม่เปิดเผย นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่าพรรคการเมืองส่วนใหญ่ที่ไม่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งมีปัจจัยหนึ่งที่มองว่ารัฐบาลมีความไม่โปร่งใสและการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะให้ความยุติธรรมแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ และจากการศึกษาพบว่า การสนับสนุนของพรรคการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม มีส่วนในการขึ้นากการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นข้อมูลที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความเห็นตรงกัน นอกจากนี้แล้วผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอาชีพเป็นข้าราชการจะไม่กล้าแสดงความคิดเห็นมากนักเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เนื่องจากข้อจำกัดที่ต้องวางตนเป็นกลางตามกฎหมายเลือกตั้งแต่ก็ได้ให้ทัศนะว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครควรสังกัดพรรคการเมืองที่เป็นพรรคเดียวกับรัฐบาล เพื่อการ

ประสานงานและข้อบัญญัติบางประการของกรุงเทพมหานครที่อาจทำให้การบริหารจัดการเกิดความล่าช้าและไม่ประสบความสำเร็จ ถึงแม้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะเป็นที่มีความรู้ความสามารถสูงก็ตาม

ในการศึกษาของชญาช เลิศกาญจนวัตติ (2548) เรื่อง บทบาทของพรรคการเมืองต่อการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2547 (เอกสารวิชาการส่วนบุคคล หลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 9 สถาบันพระปกเกล้า) ซึ่งให้เห็นว่าในการเลือกตั้งเมื่อ 29 สิงหาคม 2547 พรรคการเมืองในสนามเลือกตั้งกรุงเทพมหานครมีบทบาทน้อยมาก ประชาชนมิได้มีความสนใจผู้สมัครมาจากพรรคการเมืองใด แต่สนใจในประวัติบุคคลิกภาพ นโยบายและวิสัยทัศน์ของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่า แม้พรรครัฐบาลจะลงทุนสนับสนุนการหาเสียงและมีกรรมวิธีอื่นใด อาทิ จากการปราศรัย พิมพ์ใบปลิวแผ่นพับ และใช้สื่อทุกประเภทในการนำเสนอ นโยบาย แต่วิธีการดังกล่าวไม่อาจนำมาใช้ในสนามเลือกตั้งกรุงเทพมหานคร ซึ่งตัดสินใจในบุคคลิกภาพ วิสัยทัศน์และนโยบายของบุคคลมากกว่าพรรคการเมือง จากผลการเลือกตั้งดังกล่าวนี้ ดังนั้นผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่จำเป็นต้องสังกัดพรรคการเมืองใด นอกจากนั้นนโยบายของพรรคการเมืองไม่ใช่นโยบายที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการกรุงเทพมหานคร การปรับเปลี่ยนบทบาทพรรคการเมืองในการสนับสนุนต้องปรับกลยุทธ์ให้มากขึ้น การให้ประชาชนมีส่วนร่วม การให้ความรู้พรรคการเมืองจะต้องมีมากขึ้น ซึ่งถ้าไม่ดำเนินการดังกล่าว บทบาทพรรคการเมืองในสนามเลือกตั้งพื้นที่นี้ก็จะไม่พัฒนา

งานศึกษาของปาจรีย์ อ่อนสะอาด (2548) เรื่อง กลยุทธ์การสื่อสารโน้มน้าวใจผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง : กรณีศึกษา “การเลือกตั้งผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ปี 2547” (รายงานผลการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต) พบว่า ชาวกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลาง ที่มีบุคลิกค่อนข้างแปรปรวน รักง่ายหน่ายเร็ว มักเป็นไปตามกระแส จากการเลือกตั้งทั้งหกครั้งที่ผ่านมา ถ้ามีผู้มาใช้สิทธิเกินร้อยละ 30 จะเป็นเรื่องของกระแส เช่น พลตรีจำลอง ศรีเมือง สมัยแรก (พ.ศ. 2528) ได้ 480,233 คะแนน ผู้มาใช้สิทธิ 34.65 % สมัยที่สอง (พ.ศ. 2533) ได้ 703,671 คะแนน ผู้มาใช้สิทธิ 35.85 % นายพิจิตต รัตตกุล (พ.ศ. 2539) ได้ 768,994 คะแนน ผู้มาใช้สิทธิ 43.53 % นายสมัคร สุนทรเวช (พ.ศ. 2543) ได้ 1,016,096 คะแนน ผู้มาใช้สิทธิ 58.87 % และครั้งล่าสุดนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน (พ.ศ. 2547) ได้ 911,441 คะแนน ผู้มาใช้สิทธิเกินคาดหมายสูงถึง 62.50 % น่าที่จะเป็นสิ่งที่ต่อยอดเรื่อง “กระแส” และ อารมณ์ “คน กทม.” ได้พอสมควร ปัจจัยเสริมที่น่าสนใจในการนำกระแสดังกล่าวเข้าสู่การรับรู้ของชาว กทม. ที่มีสิทธิในการเลือกตั้ง ได้แก่กลยุทธ์การสื่อสารโน้มน้าวใจ ซึ่งการเลือกตั้งครั้งนี้แตกต่างจากครั้งที่ผ่านมาตรงที่มีการนำ “การตลาดมานำการเมือง” การณรงค์การเลือกตั้งจึงค่อนข้างมีสีสัน หือหวา นอกจากนี้ยังพบว่าในมิติของความน่าเชื่อถือของผู้สมัคร พบว่า ปัจจัยด้านสวัสดิกภาพสูงสุด ได้แก่ นางปวีณา หงสกุล (60.10%) ปัจจัยด้านคุณสมบัติสูงสุด ได้แก่ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน (36.4 %) และ ปัจจัยด้านพลวัตสูงสุด ได้แก่ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ (50.2%) ซึ่งผลจากการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างสอดคล้องกับผลการเลือกตั้งจริง สำหรับกลยุทธ์การสร้างจุดดึงดูดใจในสารของผู้สมัคร พบว่า จากการวิเคราะห์ผู้สมัครจำนวน เจ็ดราย ได้แก่ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน, ร.ต.อ. เฉลิม อยู่บำรุง, นางปวีณา หงสกุล, นายมานะ มหาสุวีระชัย, นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์, ดร.พิจิตต รัตตกุล และ ดร.นิติภูมิ นวรัตน์ ต่างอาศัยกลยุทธ์การหาเสียงที่อิงการตลาด ตั้งแต่การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การกำหนดภาพลักษณ์ด้วยรูปแบบสไตล์ และโทนสี รวมทั้งการใช้สโลแกน เพลง หมายเลข ตลอดจนถือฤกษ์ยามในวันรับสมัคร เน้นความโดดเด่น จดจำได้ เพื่อให้เกิดการซื้อ หรือลงคะแนนเสียงให้ โดยเฉพาะ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ผู้สมัครที่อาศัยการสร้างอิทธิพลสูงใจ (คนรุ่นใหม่) ให้คล้อยตามด้วยลีลาภาษาที่กระตุ้นอารมณ์ น้ำเสียงดุดัน ถ้อยคำฟังง่ายและเกิดภาพ การแต่งกายที่สุภาพเน้นสีขาว รวมถึงการทำทางประกอบอื่น ๆ อาจจะสามารถได้ว่า นายชูวิทย์เกิดจากกระแสที่ตนเป็นผู้สร้างขึ้นเอง ส่วนนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน จะเน้นการสร้างอิทธิพลสูงใจบุคคลที่มีการศึกษา ด้วยการเสนอ

นโยบายที่จับต้องได้ และใช้การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจมากกว่าการสร้างสีสัน และในส่วนของกลยุทธ์การเลือกช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจน และมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พบว่า ผู้มีสิทธิฯ รับรู้ข่าวสารจากผู้สมัครฯ ได้อย่างชัดเจนผ่านป้ายโฆษณา (29.4%) โทรทัศน์ (25.1%) และหนังสือพิมพ์ (17.5 %)

สำหรับเรื่องป้ายหาเสียงนั้น งานศึกษาของบุญโชค เขียวมา (2551) เรื่อง การศึกษาวัฒนธรรมบนป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) ทำการศึกษาประเภทวัฒนธรรมบนป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 และศึกษาวัฒนธรรมตรงและวัฒนธรรมอ้อมของข้อความบนป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 จากการศึกษาเก็บข้อมูลป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 ตั้งแต่วันที่ 10 - 28 สิงหาคม 2547 จำนวน 113 ป้าย และนำมาถอดเป็นถ้อยคำได้ข้อมูลทั้งสิ้น 162 ถ้อยคำ ผลการศึกษาวัฒนธรรมที่ใช้บนป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 พบวัฒนธรรม 4 ประเภทเรียงตามลำดับดังนี้ 1. วัฒนธรรมกลุ่มผูกมัด (Commissives) วัฒนธรรมที่พบคือ วัฒนธรรมการสัญญา และวัฒนธรรมการเสนอตัว 2. วัฒนธรรมกลุ่มชี้แนะ (Directives) วัฒนธรรมที่พบคือ วัฒนธรรมการขอร้อง วัฒนธรรมการแนะนำ วัฒนธรรมการจูงใจ วัฒนธรรมการท้าทาย และวัฒนธรรมเชิญชวน 3. วัฒนธรรมกลุ่มบอกกล่าว (Assertives) วัฒนธรรมที่พบคือ วัฒนธรรมการให้ข้อมูล และ 4. วัฒนธรรมประเภทแสดงความรู้สึก (Expressives) วัฒนธรรมที่พบคือวัฒนธรรมการเตือน นอกจากนี้แล้วพบว่าในป้ายหาเสียงนั้นมีวัฒนธรรมตรงมากกว่าวัฒนธรรมอ้อม ขณะเดียวกันวัฒนธรรมที่ปรากฏบางวัฒนธรรมสามารถเป็นได้ทั้งวัฒนธรรมตรงและวัฒนธรรมอ้อม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับถ้อยคำและบริบทที่ใช้ เช่น การสัญญา การเสนอตัว และเจตนาของผู้ส่งสาร

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 5 ตุลาคม 2551 นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งในนามอิสระเป็นครั้งที่ 2 และได้รับเลือกตั้งเป็นอันดับที่ 3 เหมือนครั้งที่แล้วแม้ว่าจะมีคะแนนเพิ่มขึ้นคือ 340,616 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 15.79 มากกว่าเมื่อครั้งการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร 29 สิงหาคม 2547 ที่ได้คะแนน 334,168 คิดเป็นร้อยละ 14.01 งานศึกษาของ พิศุทธิ์ จำเริญรววย (2553) เรื่อง ยุทธศาสตร์การสื่อสารทางการเมืองของ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ : ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2551 (ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก) พบว่า ภายใต้วิกฤติขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้ก่อให้เกิดข้อจำกัดอย่างมากในการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครทุกคน และนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ได้สื่อสารการเมืองโดยใช้ยุทธศาสตร์ด้านการตลาดการเมือง (Political Marketing) โดยเฉพาะการตลาดแบบดึงดูด (Pull Marketing) และการตลาดแบบผลักดัน (Push marketing) อย่างเต็มที่และหลากหลาย ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น เอกสารแนะนำตัว และนโยบาย ป้ายหาเสียง โปสเตอร์ Billboard ฯลฯ เพื่อสื่อสารการเมืองกับผู้ลงคะแนนโดยการวางตำแหน่งทางการเมือง (Positioning) ในฐานะ “ผู้ตรวจสอบ” เน้นภาพลักษณ์และบุคลิกลักษณะส่วนตัวที่ดูดี กล้าตรวจสอบ และชัดเจน ในการสร้างและกำหนดวาระสื่อ (Agenda - Setting) เพื่อชี้ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากโครงการและการบริหารงานของนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ซึ่งเป็นผู้สมัครในฐานะอดีตผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยการแถลงข่าวผ่านสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ไม่ได้รับเลือกเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้นมีสาเหตุจากขาดคุณสมบัติด้านผลงานและนโยบายที่เป็นรูปธรรม และภาพลักษณ์ส่วนตัว ที่ไม่เหนือกว่าผู้สมัครท่านอื่นอย่างเด่นชัด พิศุทธิ์ จำเริญรววย (2553) ได้อ้างอิงแบบจำลองการสื่อสารการเมืองของ McNair (1999) และนันทนา นันทวโรภาส (2548) ในประเด็นองค์กรทางการเมืองในฐานะผู้ส่งสาร (Sender) ที่จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แปรเปลี่ยนเป็นคะแนนที่ทำให้มีโอกาสสูงในการชนะการเลือกตั้งนั้น จำเป็นต้องมีส่วนผสมของปัจจัย 3 ตัว ในการสื่อสารการเมืองได้แก่ 1. ตำแหน่งทาง

การเมืองของผู้สมัคร (Positioning) ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่กำหนดไว้อย่างสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้เลือกตั้ง 2. พรรคการเมือง (Party) ซึ่งหากผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งมีพรรคการเมืองสนับสนุนอยู่ทั้งโดยเปิดเผยหรือโดยปิดลับก็จะมีฐานคะแนนต้นทุนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และ 3. บริบทและกระแสทางการเมือง (Perception) ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก (External Environment) ที่ไม่อาจคาดเดาได้โดยง่ายคือ บริบทการเมืองในภาพใหญ่ รวมทั้งเศรษฐกิจ และสังคมในขณะนั้น ซึ่งอาจเป็นกระแสทางการเมือง อันนำไปสู่ทัศนคติของประชาชนต่อปรากฏการณ์นั้น ๆ และอาจก่อตัวเป็นกระแสที่แรงมากจนแปรเปลี่ยนเป็นคะแนน และสามารถชี้ผลแพ้ชนะให้นักการเมืองได้

ขณะที่งานศึกษาของพระมหาธรรมาภรณ์ ดาดวง (2555) เรื่อง เปรียบเทียบกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2551: กรณีศึกษานายอภิรักษ์ โกษะโยธิน กับ นายประภัสร์ จงสงวน (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช) พบว่า กลยุทธ์ของนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน⁷ คือ การใช้ภาพนักบริหารมืออาชีพ ชูนโยบายรถไฟฟ้ามหานครเป็นจุดขาย ใช้เครือข่ายพรรคประชาธิปัตย์และสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูล ใช้ผลโพลล์เป็นเครื่องมือในการวางกลยุทธ์ในการหาเสียง ขณะที่กลยุทธ์ของนายประภัสร์ จงสงวน⁸ ใช้ภาพลักษณ์นักบริหารสมัยใหม่กับความรู้เกี่ยวกับระบบขนส่งมวลชนแบบรางเป็นจุดขาย ชูนโยบายเชื่อมต่อระบบขนส่งมวลชนแบบราง เผยแพร่ข้อมูลผ่านสมาชิกพรรคพลังประชาชน และผ่านสื่อมวลชน ใช้ผลสำรวจเป็นเครื่องมือตรวจวัดกระแสและจัดวางกลยุทธ์ และในการเปรียบเทียบกลยุทธ์ที่ใช้หาเสียงของนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน กับนายประภัสร์ จงสงวน กลยุทธ์ที่เหมือนกัน คือ นโยบายแก้ไขปัญหาจราจรด้วยระบบขนส่งมวลชนแบบราง ขณะที่การใช้กลยุทธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์นักบริหารทั้ง 2 คน ต่างกัน คือ จำนวนสมาชิกพรรคที่ทำหน้าที่เป็นสื่อบุคคลในการเผยแพร่ข้อมูล นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน มีมากกว่านายประภัสร์ จงสงวน กลยุทธ์การหาเสียง นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน เน้นนำเสนอภาพกรุงเทพมหานคร เป็นเมืองทันสมัย เมืองแห่งอนาคต ขณะที่นายประภัสร์ จงสงวน เน้นภาพเมืองอยู่สบาย โดยมีระบบขนส่งมวลชนที่สะดวกรวดเร็ว คือ มีระบบขนส่งมวลชนแบบรางที่ทันสมัย

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 3 มีนาคม 2556 งานศึกษาของปรีชาพัฒน์ ภูมิภาค (2556) เรื่อง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556 (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง) ทำการตีความหมายหรือแปลความจากเอกสารหลักฐานกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทยประเภทรายวัน ที่จัดพิมพ์และจำหน่ายในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน และผู้จัดการรายวัน ที่ลงข่าวเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครที่มีความโดดเด่นจำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้สมัครหมายเลข 9 พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ สังกัดพรรคเพื่อไทย ผู้สมัครหมายเลข 10 นายโสมสิต สุวิณิจจิต ผู้สมัครอิสระ ผู้สมัครหมายเลข 11 พล.ต.อ.เสรีพิศุทธิ์ เตมียเวส ผู้สมัครอิสระ ผู้สมัครหมายเลข 16 ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และผู้สมัครหมายเลข 17 นายสุเทพ สยามวาลา ผู้สมัครอิสระ โดยทำการวิจัยในช่วงเวลาตั้งแต่ก่อนการเลือกตั้งจนถึงเวลา 18.00 น. ของก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน คือ ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2556 จนถึงวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2556 รวมเวลา 52 วัน พบว่าในระยะแรกก่อนเปิดรับสมัครเลือกตั้งมีว่าที่ผู้สมัครบางคนหาเสียงตามนโยบายประชานิยมโดยที่มีได้คำนึงถึงอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และต่อมามีการใช้โพลของสำนัก หรือสถาบันการศึกษา เป็นเครื่องมือชี้แจงการตัดสินใจของประชาชนอย่างเปิดเผย และต่อเนื่อง สำหรับการลงข่าวการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครที่มีความโดดเด่นในหนังสือพิมพ์ ในช่วง

⁷ ซึ่งได้รับชัยชนะเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นสมัยที่สองในนามของพรรคประชาธิปัตย์

⁸ ผู้สมัครจากพรรคพลังประชาชน ซึ่งเป็นพรรคที่สืบเนื่องมาจากพรรคไทยรักไทย

เวลาก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง (วันที่ 10-20 มกราคม 2556) มีการเสนอข่าวเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้สมัครแต่ละคน พบว่า ภาพลักษณ์ของ พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ ที่แสดงออกต่อสาธารณชนในการเป็นผู้มีความกระตือรือร้น และเป็นนักประสานงานมีความโดดเด่นกว่าผู้สมัครคนอื่น ๆ

ขณะที่ในช่วงเวลาการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (วันที่ 21 มกราคม ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2556) มีการนำเสนอนโยบายการพัฒนากรุงเทพมหานครในอนาคต พบว่า ผู้สมัครส่วนใหญ่มุ่งเน้นสนับสนุนนโยบายกระจายบริการสาธารณะของกรุงเทพมหานครให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน และเมื่อพิจารณาถึงผู้ให้การสนับสนุนผู้สมัครแต่ละคน พบว่า พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมือง กลุ่มการเมือง และผู้มีชื่อเสียงทั้งในวงการเมืองระดับประเทศ และนอกวงการเมืองมากกว่า ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร และผู้สมัครคนอื่น ๆ ส่วนในเรื่องของวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง พบว่า ผู้สมัครแต่ละคนใช้กลยุทธ์ในการหาเสียงเพื่อจูงใจ และโน้มน้าวจิตใจของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วยวิธีการที่แตกต่างไป มีการเสนอนโยบาย และการเสนอวิสัยทัศน์ในการแก้ไขปัญหาวิกฤตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร มีการพาดหัวข่าวหน้า 1 มีการลงข่าวเป็นหัวข้อข่าวและคอลัมน์ต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ มีการใช้สื่อออนไลน์ทางเว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ เป็นเครื่องมือในการสร้างคะแนนนิยม โดยมีพรรคการเมืองและผู้ให้การสนับสนุนผู้สมัครทำหน้าที่เป็นผู้วางยุทธศาสตร์การหาเสียง

และในช่วงโค้งสุดท้าย การลงข่าวหนังสือพิมพ์ ให้ความสำคัญกับผู้สมัครเพียง 2 คน คือ พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ กับ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร และทีมงานหาเสียงของผู้สมัครทั้งสองฝ่ายได้อาศัยสื่อหนังสือพิมพ์ลงข่าวโจมตีและตอบโต้กันไปมา มีการกล่าวหา พูดยาพาดพิงกันในลักษณะสงครามตัวแทนระหว่างพรรคเพื่อไทยกับพรรคประชาธิปัตย์

เมื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์การณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทยในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในครั้งนี้ งานศึกษาของลลิตพรรณ นุกุลวัฒน์วิชัย (2559) เรื่อง การตลาดทางการเมือง : ศึกษาเปรียบเทียบกลยุทธ์การณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทยในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556 (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ได้ทำวิจัยเชิงคุณภาพโดยพบว่า พรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทยได้นำแนวคิดการตลาดทางการเมืองมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ แต่ใช้กระบวนการสื่อสารทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นก่อนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2556 และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ทำให้พรรคประชาธิปัตย์เลือกที่จะนำสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่เป็นผลกระทบเชิงลบมาเป็นกลยุทธ์การหาเสียงเชิงลบ (Negative Campaign) โจมตีพรรคเพื่อไทยอย่างเต็มรูปแบบโดยส่งสารที่มุ่งตรงถึงผู้ที่มีแนวคิดและอุดมการณ์เดียวกับพรรคและผสมผสานกับกลยุทธ์ด้านนโยบายเข้าไว้ด้วยกันแทนที่จะใช้นโยบายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ออกมาในช่วงโค้งสุดท้ายก่อนวันเลือกตั้งเพียงไม่กี่วันและก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ที่มีต่อพรรคเพื่อไทย พรรคเพื่อไทยซึ่งหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่เป็นผลกระทบเชิงลบต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของพรรคจึงเลือกใช้กลยุทธ์ด้านนโยบายเป็นจุดหลักในการดึงคะแนนเสียงจากประชาชนแทน จะพบว่าข้อค้นพบในการศึกษาของลลิตพรรณแตกต่างไปจากปรีชาพัฒน์ ภูมิภาค (2556) ที่มองว่ากลยุทธ์การเลือกตั้งหลักของสองพรรคคือการตอบโต้ซึ่งกันและกัน

สำหรับการศึกษาในรายละเอียดของคู่แข่งชั้นหลักในรอบนี้ คือ มรว. สุขุมพันธุ์ จากพรรคประชาธิปัตย์ กับ พล.ต.อ.พงศพัช จากพรรคเพื่อไทย งานศึกษาของกัญจน์ณัฐ คล้ายทอง (2558) เรื่อง กลยุทธ์การหาเสียงเลือกตั้งของหม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช) โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้

ประชากรวิจัย ได้แก่ (1) ทีมวางแผนรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จำนวน 2 คน ได้แก่ นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน (2) ผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน คือ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร (3) นักวิชาการด้านวางแผนและรณรงค์การเลือกตั้งจำนวน 1 คน ได้แก่ รศ.ดร. วิทยาธร ท่อแก้ว และ (4) ผู้นำแผนการรณรงค์เลือกตั้งไปปฏิบัติ ประกอบด้วย สก. สข. และประธานสาขาพรรค ประชาธิปัตย์จำนวน 3 คน รวมเป็น 7 คน ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือวิจัยใช้แบบ สัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์ก่อนการเลือกตั้ง คือ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในขณะนั้นประกาศลงรับสมัครเลือกตั้งพร้อมนโยบายตนโดยไม่รวมตี พรรค ด้านพรรคประชาธิปัตย์เปิดโอกาสให้สมาชิกเสนอชื่อบุคคลเพื่อลงรับสมัครเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร จากนั้นกรรมการบริหารพรรคได้ประเมินถึงประสบการณ์ด้านต่าง ๆ จุดเด่น จุดด้อย ทักษะคดีของผู้สมัครคู่แข่งและนักการเมืองฝ่ายตนแล้ว และเห็นว่ากรุงเทพมหานครยังมีอีกหลายโครงการที่ต้อง ดำเนินการต่อ คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ลงรับสมัครเลือกตั้งอีกสมัย สำหรับ กลยุทธ์ระหว่างการแข่งขัน มีการจัดอบรมทีมรณรงค์และร่วมระดมสรรพกำลังของพรรคประชาธิปัตย์พร้อม แกนนำ แล้วนำเสนอโนบาย สู่ประชาชนเน้นวิเคาะประตูบ้าน นำนโยบายย่อยที่บรรจุในนโยบายหลักเสนอ ให้ตรงตามความต้องการของแต่ละเขตพื้นที่ จัดรถติดเครื่องขยายเสียงวิ่งบนถนนเส้นหลัก 4 สาย แบ่งพื้นที่ เป็น 4 เขตใหญ่คือ พระนครชั้นใน ฝั่งธนบุรี ฝั่งทิศเหนือ และทิศตะวันออก และเขตย่อย 50 เขต โดยให้ สก. และ สข. ในพื้นที่รับผิดชอบจัดเวทีปราศรัยใหญ่ของแกนนำพรรคพร้อมตัวผู้สมัคร และการจัดเวทีปราศรัยย่อย ของ สก. สข. จัดกิจกรรมร่วมกับสื่อมวลชนและประชาชนในเขตพื้นที่จริง การแสดงตัวแกนนำพรรคในเขต พื้นที่เศรษฐกิจ สถานีรถไฟ สถานีศึกษา และปิดท้ายด้วยการโจมตีคู่แข่งด้วยวิธีการรุนแรง บนเวทีปราศรัย ผ่านโซเชียลมีเดียไปทั่วโลก นอกจากนี้ ฐานเสียงเดิมของพรรค โดยเฉพาะผู้เป็น ส.ก. ส.ข. ของพรรคเป็นกำลัง สำคัญของการรณรงค์หาเสียงครั้งนี้ สำหรับกลยุทธ์หลังการเลือกตั้ง ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร กล่าวขอบคุณ ผ่านสื่อมวลชนพร้อมจัดรถกระจายเสียงวิ่งขอบคุณประชาชนในภาพรวมที่ออกมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงให้ตน และไม่ได้ลงให้ตน เมื่อเข้ารับตำแหน่งได้จัดประชุมหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครพร้อมมอบ นโยบายให้เร่งดำเนิน 6 มาตรการเร่งด่วนทันที อาทิ ลดอัตราดอกเบี้ยโรงรับจำนำ กทม. ลดค่าโดยสารส่วน ขยาย BTS ลดค่าโดยสาร BRT เหลือ 5 บาทตลอดสาย อย่างไรก็ตามหลังการเลือกตั้ง กกต. มีมติให้ใบเหลืองแก่ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร กรณีผู้สนับสนุนปราศรัยใส่ร้ายคู่แข่งระหว่างการรณรงค์⁹

ในส่วนของการศึกษาการรณรงค์หาเสียงของพล.ต.อ.พงศพัช งานศึกษาของมณฑลพิชัย ชินวัตร (2557) เรื่อง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร วันที่ 3 มีนาคม 2556 : ศึกษากรณี พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ (ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก) พบว่าบริบททาง การเมืองและปัจจัยด้านพรรคการเมือง ได้ส่งผลกระทบต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครของ พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ ในวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2556 โดยส่งผลที่สำคัญต่อการแพ้ การเลือกตั้งในครั้งนี้ และพบว่า พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ และพรรคเพื่อไทย ได้นำแนวทางการตลาดทาง การเมืองมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งได้อย่างครอบคลุม ท่ามกลางสถานการณ์ที่มี

⁹ วันที่ 5 กันยายน 2557 ศาลอุทธรณ์ อ่านคำพิพากษาให้ยกคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เรื่องขอให้ศาล อุทธรณ์กลางมีคำสั่งให้จัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครใหม่ จากกรณีที่ กกต. มีมติ 3 ต่อ 2 เสียง ให้ใบเหลืองแก่ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร อดีตผู้ว่าราชการ กทม. ภายหลังมีผู้ร้องเรียนว่ามีผู้สนับสนุนการหาเสียงเลือกตั้งของ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร เมื่อครั้งลงสมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กทม. เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2556 ซึ่งมีการปราศรัยโจมตีใส่ร้ายพรรคการเมือง ฝ่ายตรงข้าม เนื่องจากคำปราศรัยของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ไม่ได้กล่าวโจมตีผู้สมัครพรรคการเมืองอื่น (โพสต์ทูเดย์, 2557, 5 กันยายน)

ความขัดแย้งสูง โดยพรรคเพื่อไทยได้มีการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง และออกแบบผลิตภัณฑ์ (Produce) ที่เป็นนโยบายได้ตรงตามความต้องการของผู้เลือกตั้ง เพราะได้มีการนำวิธีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน (Polling) มาใช้อย่างได้ผลในทุกขั้นตอนของการรณรงค์ นอกจากนี้ ยังได้มีการนำการตลาดแบบผลักดัน (Push Marketing) มาใช้ได้อย่างเต็มรูปแบบของกระบวนการรณรงค์ และที่สำคัญคือ พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ ในฐานะผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีจุดแข็งในเรื่องของการทำการตลาดแบบดึงดูด (Pull Marketing) ในการช่วงชิงพื้นที่บนสื่อมวลชนได้อย่างโดดเด่น โดยใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting) เพื่อนำเสนอตัวเองได้อย่างมีสีสัน ตลอดระยะเวลาการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และแม้ว่า พล.ต.อ.พงศพัช จะไม่ได้รับการเลือกตั้งในครั้งนี้ มณฑลทิพย์ ชินวัตร (2557) ก็เสนอว่าชัยชนะในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในครั้งต่อไป ควรจะประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ (แม้ว่าในแต่ละครั้งอาจจะไม่มีสูตรสำเร็จทางการเมือง) ได้แก่ 1. การคำนึงถึงผลกระทบจากบริบททางการเมืองที่มีความขัดแย้ง กับการวางแผนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 2. การรณรงค์หาเสียงเชิงบวก (positive campaign) ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่ขัดแย้ง 3. การรักษาฐานคะแนนเดิมไว้ และการสร้างฐานคะแนนเพิ่ม 4. การใช้พลังทางการตลาดในการสร้างความผูกพันต่อพรรคเพื่อไทย และ 5. ทักษะในการสื่อสารทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีความสำคัญมากกว่างบประมาณที่ใช้ในการรณรงค์ ทั้งนี้ยังรวมถึง ศักยภาพในการตอบโต้ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมือง ที่จะทำการโต้ตอบกับฝ่ายตรงข้ามให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญด้วยเช่นเดียวกัน ดังนั้น หากผู้สมัครรับเลือกตั้งได้มีการนำเอาองค์ความรู้ใหม่ที่สกัดได้จากการวิจัยในครั้งนี้ มาประยุกต์ใช้ในการรณรงค์ ก็จะเป็นผลดีต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในอนาคตได้

12.1.3 บทบาทของการบริหารจัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ในการศึกษาของภคกุล ศิริพยัคฆ์ (2536) เรื่อง การใช้สื่อมวลชนของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) พบว่าการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเมื่อ 7 มกราคม 2533 รัฐบาล (ในสมัยที่ยังไม่มี กกต.) ได้ให้ความสำคัญกับการใช้สื่อมวลชนในการเลือกตั้งเป็นอย่างมากด้วย ดังที่ได้เปิดให้มีการใช้สื่อโทรทัศน์อันเป็นสื่อที่รัฐบาลควบคุมดูแลอยู่เพิ่มมากขึ้น

สำหรับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 29 สิงหาคม 2547 งานศึกษาของศิริชัย ต่ายแสง (2548) เรื่อง บทบาทคณะกรรมการการเลือกตั้งกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง) อธิบายว่า ในการบริหารจัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในครั้งนี้นั้น มีคณะกรรมการ 3 ชุดคือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.กลาง) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร (กกต. กทม.) และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร (กกต. ท้องถิ่น กทม.) โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.กลาง) อำนวยการและควบคุมการเลือกตั้งที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งในระดับรองลงมาทั้งสองชุด คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร (กกต. กทม.) สรรหาและคัดเลือกคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร (กกต. ท้องถิ่น กทม.) กำหนดวันเลือกตั้ง และรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต. กลาง) ในเรื่องผลการเลือกตั้ง การคัดค้าน การร้องเรียน และผลการสอบสวนเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต. กลาง) ได้พิจารณาและตัดสินใจ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร (กกต. ท้องถิ่น กทม.) ควบคุมการเลือกตั้ง กำหนดหน่วยเลือกตั้ง จัดเตรียมบัญชีรายชื่อ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการจัดการเลือกตั้ง และเลือกสถานที่รวมผลคะแนนการเลือกตั้ง

กลุ่มกรณีศึกษา กลุ่มที่ 2 (2547) ในการอบรมหลักสูตรพรรคการเมืองกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยสำหรับผู้บริหารพรรคการเมืองรุ่นที่ 3 ได้เสนอผลการศึกษา เรื่อง พรรคการเมืองกับการเลือกตั้งท้องถิ่น ศึกษากรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 (รายงานการศึกษา หลักสูตรพรรคการเมืองกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยสำหรับผู้บริหารพรรคการเมืองรุ่นที่ 3 สถาบันพระปกเกล้า) พบว่าหนึ่งในปัจจัยที่พรรคการเมืองส่วนใหญ่ไม่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในครั้งนั้น ยกเว้นพรรคประชาธิปัตย์ เนื่องจากมองว่ารัฐบาลมีความไม่โปร่งใสและการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะให้ความยุติธรรมแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ นอกจากนี้การเข้าไปมีบทบาทในเรื่องการให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้งของพรรคการเมืองแก่ประชาชนในการเลือกตั้งครั้งนี้มีน้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นการประชาสัมพันธ์หาเสียงให้ผู้สมัครมากกว่า โดยไม่ได้ใช้โอกาสในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนอย่างถูกต้องเหมาะสม มีเพียงองค์กรเอกชน หน่วยงานราชการและสถานศึกษาเท่านั้นที่ส่งเสริมกระตุ้นกิจกรรมการเรียนรู้ของประชาชน นอกจากนี้พบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง

ในการเลือกตั้งในครั้งนี้นี้ งานศึกษาของ ชินตา รวยยวา และคณะ (2548) เรื่อง ธรรมชาติของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 (รายงานวิชาการกลุ่ม หลักสูตรธรรมาภิบาลของผู้บริหารระดับกลาง รุ่นที่ 2 สถาบันพระปกเกล้า) พบว่ากฎหมาย หลักการ วิธีการ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งที่กำหนดไว้นั้นมีความสอดคล้องกันแนวคิดตามหลักธรรมาภิบาลสูงมาก และกระบวนการนำไปปฏิบัติก็ได้พยายามให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าวด้วยเช่นกัน แต่ในสถานการณ์จริงนั้นบางส่วนยังไม่สามารถปฏิบัติได้ตามข้อกำหนด เนื่องจากเหตุปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องกับกลไกของผู้จัดการเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้

ที่เกี่ยวข้องกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมถึงประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่ปรากฏจริงในแต่ละขณะด้วย อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในปี 2547 แม้จะมีการแข่งขันกันเข้มข้นสูงมากก็ตามแต่กระบวนการหาเสียงก็ยังคงอยู่ในกรอบข้อบังคับที่กำหนดไว้เป็นส่วนใหญ่โดยเน้นไปที่การแสดงวิสัยทัศน์และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาสำคัญของประชาชนเป็นหลัก ส่วนการรณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็ประสบผลสำเร็จสูงขึ้น โดยมีประชาชนไปใช้สิทธิสูงถึงร้อยละ 62.50 ซึ่งเป็นร้อยละที่สูงกว่าการเลือกตั้งทุกครั้งที่ผ่านมา ทั้งนี้ น่าจะมีผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงกระบวนการการเลือกตั้งตามกฎหมายเลือกตั้งฉบับใหม่ที่มีความรัดกุมมากขึ้น ทั้งวิธีการจัดการเลือกตั้ง มาตรการการป้องกันการทุจริต การลงโทษผู้ทุจริตอย่างรุนแรง จริงจัง และการมีส่วนร่วมของประชาชนมีมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามแนวคิด เจตนารมณ์ ของหลักธรรมาภิบาลมากขึ้น จึงส่งผลให้ประชาชนมีความเชื่อถือ มั่นใจในกระบวนการเลือกตั้งมากขึ้น

ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 3 มีนาคม 2556 งานของปรีชาพัฒน์ ภูมิภาค (2556) พบว่าในระยะแรกก่อนเปิดรับสมัครเลือกตั้งมีว่าที่ผู้สมัครบางคนหาเสียงตามนโยบายประชานิยมโดยที่มีได้คำนิ้งถึงอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และต่อมามีการใช้โพลของสำนักหรือสถาบันการศึกษา เป็นเครื่องมือชี้้นำการตัดสินใจของประชาชนอย่างเปิดเผย และต่อเนื่อง ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีประกาศห้ามผู้สมัคร หรือผู้ใดมิให้กระทำได้กล่าว

12.2 การศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตที่ผ่านมา

งานที่ศึกษาเรื่องของการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตที่ผ่านมา มีบางส่วนที่มีโครงสร้างคล้ายกับงานที่ศึกษาเรื่องของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ไม่ว่าจะเรื่องของพฤติกรรมของผู้เลือกตั้ง กลยุทธ์การหาเสียง แต่ก็มีส่วนอื่นที่ทำให้เราเข้าใจพลวัตทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครในระดับ (scale) ที่เล็ก/ละเอียดกว่าการเลือกตั้งระดับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

อีกสิ่งหนึ่งที่ควรตระหนักถึงในการสำรวจและวิเคราะห์การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตที่ผ่านมา ได้แก่ การทำความเข้าใจว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขตนั้นนอกจากจะมีจำนวนเขตที่เปลี่ยนแปลงไป จำนวนสมาชิกทั้ง ส.ก. และ ส.ข. ยังมีจำนวนมาก และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อีกทั้งในบางเขตยังมีจำนวนมากกว่าเขตอื่น (ทั้ง ส.ก. และ ส.ข. ขึ้นกับจำนวนประชากรในแต่ละเขต) และประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การเลือกตั้ง ทั้ง ส.ก. และ ส.ข. จะไม่ตรงกับ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพราะว่า ส.ก. และ ส.ข. นั้นอยู่ครบวาระสี่ปีทุกสมัย และบางส่วนก็ลาออกก่อนครบวาระ

ข้อควรคำนึงอีกประการหนึ่งก็คืองานวิจัยส่วนมากในเรื่องการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. มักจะไม่ได้ระบุปีของการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. ที่จะศึกษาไว้อย่างชัดเจน ทำให้ต้องอาศัยการทำความเข้าใจจากปีที่ทำวิจัยว่าจะต้องใกล้เคียงกับการเลือกตั้งครั้งนั้น ๆ

จากการสำรวจงานศึกษาเรื่องของการศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตที่ผ่านมา สามารถแบ่งออกเป็นชุดประเด็นใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเด็นใหญ่ดังนี้

12.2.1 พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต

12.2.1.1 พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชน และความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต

12.2.1.2 การตัดสินใจเลือกพรรคหรือตัวบุคคลในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต

12.2.1.3 อิทธิพลของสื่อ และการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต

12.2.2 การรณรงค์ของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต และพลวัตทางอำนาจในพื้นที่

12.2.1 พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต

การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขตนั้น มักจะมีการทำการศึกษาทั้งในแบบสองแบบหลัก คือในภาพรวมของหลายเขต กับการศึกษาเฉพาะในเขตใดเขตหนึ่ง

12.2.1.1 พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชน และความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต

งานศึกษาของศุชัยวุธ ชาวสวนกล้วย (2546) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเขตดินแดง (ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา) ศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างในเขตดินแดงที่มีสิทธิเลือกตั้งโดยมีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 1,322 คน พบว่าแบบแผนการตัดสินใจเลือก ส.ก. เมื่อ 16 มิถุนายน 2545 ได้แก่ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตดินแดงคือเรื่องของเพศ และ สถานภาพ นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 75.30 มองว่าสมควรมีงบประมาณ ส.ก. 15 ล้าน และต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้งบประมาณ ส่วนความต้องการให้ ส.ก. แก้ไขปัญหา พบว่าต้องการให้ ส.ก. แก้ไขปัญหาในด้านการส่งเสริมกีฬาต้านยาเสพติด สำหรับคุณสมบัติของ ส.ก. ที่ต้องการคือพบบ่ง่ายลงพื้นที่บ่อย ต้องการให้ที่ทีมงาน ส.ช. กับ ส.ก. เป็นทีมงานเดียวกัน

ขณะที่งานของศิริพงษ์ ทรงวิทยารธรรม (2547) เรื่อง อิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ต่อพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตดอนเมือง (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง) ก็ศึกษาเรื่องเดียวกันแต่เป็นการศึกษาในเขตดอนเมือง จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน ศิริพงษ์พบว่า สภาพภูมิหลังในเรื่อง เพศ อายุ อาชีพและรายได้ ไม่มีผลต่อการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ขณะที่ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร โดยระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าไปใช้สิทธิมากที่สุด รองลงมาคือ อนุปริญญา มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และน้อยที่สุดคือต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครคือ ความมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ รองลงมาคือ มีผลงานในพื้นที่ และหาเสียงเยี่ยมเยียนสม่ำเสมอ ตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 68.50 ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในครั้งที่ผ่านๆมา (16 มิถุนายน 2545) โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ต้องการสนับสนุนผู้สมัครที่ตนชอบเป็นผู้แทน รองลงมาคือ ต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองและต้องการให้เป็นไปตามระบบ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในครั้งที่ผ่านๆมา ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ป่วย หรือ ติดธุระจำเป็น รองลงมาคือ ไม่มีผู้สมัครที่ตนพึงพอใจและไม่ได้ให้ความสนใจการเมืองระดับท้องถิ่นตามลำดับ

การศึกษาของ วิชัย เกียรติสามีภักดี (2547) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกผู้นำในระดับท้องถิ่น : ศึกษากรณีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตพื้นที่บางบอน (ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา) ศึกษาประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่บางบอน กรุงเทพมหานคร ด้วยกลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกกรุงเทพมหานครสามกลุ่ม ได้แก่ 1. ประชาชนที่มีอายุครบ 18 ปี และยังไม่เคยใช้สิทธิในการเลือกตั้งมาก่อน เนื่องจากถือได้ว่าเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ และมีการใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นครั้งแรก ย่อมมีความคิดเห็นในเรื่องผู้นำที่ตนเองต้องการ ในลักษณะกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่มีความกดดันทางสังคม 2. ประชาชนที่มีความเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ซึ่งหมายถึง ผู้มีส่วนสำคัญกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เป็นผู้มีความคุ้นเคยในเรื่องการเลือกตั้ง ย่อมเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเลือกสรรผู้นำในท้องถิ่นได้ดี และ 3. ประชาชนทั่วไป หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่บางบอน ที่ผ่านการใช้สิทธิในการเลือกตั้งมาแล้ว พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างไม่มีความรู้เกี่ยวกับสมาชิก

สภากรุงเทพมหานคร ไม่มีความรู้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ไม่ทราบในเรื่องงบประมาณที่ผู้นำของตนว่ามีจำนวนเท่าใด ส่วนความคิดด้านการซื้อสิทธิขายเสียงของประชาชนหรือที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่าปัญหาในการซื้อสิทธิขายเสียงเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ และเป็นปัญหาที่แก้ได้ยากมาก

งานศึกษาของพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ (2550) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในเขตกรุงเทพมหานคร (เอกสารวิชาการส่วนบุคคล หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง การบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่นที่ 6 สถาบันพระปกเกล้า) พบว่าประชาชนตื่นตัวกับการเลือกตั้ง การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครค่อนข้างจะมากกว่าการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. เพราะมองเห็นว่าเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด ตัดสินใจในการดำเนินการในด้านการพัฒนา หรือการให้ความช่วยเหลือ แต่ในอีกมุมหนึ่งปัญหาส่วนน้อยในแต่ละชุมชน ถ้าประชาชนได้มีความใกล้ชิดกับตัวแทนที่เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขต ก็จะสามารถดึงหรือโน้มน้าวให้ตัวแทนเหล่านั้นได้เข้ามาช่วยแก้ไขในปัญหาของคนส่วนน้อยได้ดี เท่ากับตัวแทนของแต่ละเขตจะต้องเข้าไปหาชุมชนเองเพื่อสอบถามถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละส่วนว่าเกิดปัญหาอย่างไร ต้องการให้แก้ไขหรือพัฒนาอย่างไร

พลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ (2550) ทำการรวบรวมผลและศึกษาการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อ 29 สิงหาคม 2547 และการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. เมื่อ 23 กรกฎาคม 2549 โดยที่การเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. เป็นวันเดียวกัน¹⁰ ทำให้จำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งใกล้เคียงกัน แต่จะเป็นในลักษณะกากบาทไม่ครบทั้ง 2 บัตร หรือ สับสนในการกากบาท จึงทำการศึกษาควบคู่ไปด้วยกัน โดยพบว่า ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้นจำนวนของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมากกว่า 60% ขึ้นไป ซึ่งพลภูมิให้ความเห็นว่าจำนวนผู้มาแสดงตนยังอยู่ในเกณฑ์ที่จัดว่าน้อย ในการเลือกตั้งรอบนี้เขตทวีวัฒนามีผู้มาแสดงตนใช้สิทธิร้อยละ 68.42 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่อยู่ในระดับที่มากที่สุด รองลงมาคือ เขตสะพานสูง มีผู้มาแสดงตนใช้สิทธิร้อยละ 68.17 พลภูมิให้เหตุผลว่าสองเขตนี้เป็นกลุ่มเขตต่อเนื่อง จึงเป็นไปได้ว่าจะมีความต้องการพัฒนาในแหล่งที่อยู่อาศัยเพื่อมีความทัดเทียมกลุ่มเขตเมือง ประชาชนในสองเขตนี้จึงเห็นว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องสำคัญและยอมสละเวลามาเลือกตั้ง ส่วนอีกเหตุผลที่เป็นไปได้ก็คือการประชาสัมพันธ์ในสองเขตนี้ค่อนข้างมีการณรงค์เพื่อให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งและนำเสนอถึงประโยชน์ของประชาชนที่จะได้ ส่วนการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. มีจำนวนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแสดงตนใช้สิทธิที่ไม่แน่นอนและชัดเจนด้วยปัจจัยที่เป็นผลให้จำนวนที่แตกต่างกัน สาเหตุน่าจะเป็นเพราะประเด็นการเลือกตั้งในวันเดียวกัน ทำให้ผู้มีสิทธิแสดงตนใช้สิทธิไม่ถูกต้อง การใช้วิธีการลงคะแนนเสียงในลักษณะนี้ทำให้กลุ่มผู้ที่มีความรู้น้อยสับสน และการลงคะแนนเสียงอาจจะมีการสลับใบในการลงเลือกตั้ง และการเลือกบางบัตรเลือกเพียงผู้แทนเพียง 1 คน แต่บางบัตรเลือกได้มากกว่า 1 คน ทำให้คนไม่สามารถใช้สิทธิแสดงเสียงของตนเองได้ถูกต้อง การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเป็นการรู้เฉพาะเพียงบางกลุ่มที่ติดตามข่าวสาร เหตุการณ์บ้านเมืองอย่างแท้จริงจึงจำกัดอยู่ในวงที่แคบ ผู้สมัครรับเลือกตั้งก็มักจะเป็นบุคคลเดิม ๆ ทำให้ประชาชนมักเลือกจากตัวบุคคลมากกว่า เกิดข้อจำกัดสำหรับบุคคลที่สนใจที่จะเข้ามาเป็นตัวแทน และขาดบุคคลที่มีความสามารถประสานงานระหว่างสภากรุงเทพมหานครกับประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ เพราะ ส.ก. และ ส.ข. คนเดิมก็มุ่งเน้นแต่จะแก้ปัญหาเดิม ๆ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและไปแสดงตนมีจำนวนที่เบี่ยงเบนเพราะการขาดความรู้ความเข้าใจต่อระบบการเลือกตั้งในครั้งนี้ จำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ก. และ

¹⁰ จริง ๆ แล้วในวันที่ 23 กรกฎาคม 2549 มีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทุกเขต พร้อมกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต 36 เขต ส่วนสมาชิกสภาเขตอีก 14 เขตนั้นเลือกตั้งไปก่อนแล้วเมื่อ 30 เมษายน 2549

ส.ช. มีจำนวนผู้ไปแสดงตนเพื่อใช้สิทธิอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่า 50% ในทุกเขต แต่เขตที่มีผู้มาใช้สิทธิมากที่สุดยังเป็นเขตทวีวัฒนา ทำให้เข้าใจได้ว่าการเลือกตั้งในแต่ละเขตมีผลต่อประชาชนในแต่ละท้องที่ จึงควรศึกษาเฉพาะเขตว่าปัจจัยต่าง ๆ ของแต่ละเขตที่มีส่วนทำให้ประชาชนไปแสดงตนใช้สิทธิคืออะไร การไปใช้สิทธิที่ต่ำ อาจจะเป็นไปได้ว่าประชาชนมองว่าบุคคลที่เป็นตัวแทนเข้าไปเป็นเพียงกระบอกเสียงเล็ก ๆ อำนาจในการตัดสินใจก็ไม่เพียงพอ หรือประชาชนยังไม่ทราบว่าบุคคลเหล่านี้สามารถที่จะเข้าไปเป็นปากเสียงแทนคนในเขตนั้น ๆ อีกปัจจัยที่อาจจะเป็นไปได้ คือ ประชาชนที่มีชื่อของตัวเองอยู่ในเขต แต่ที่พักหรือที่ทำงานอยู่อีกเขตทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและเหนื่อยจากการทำงานแล้วจะต้องไปใช้สิทธิในวันพักผ่อน การเลือกตั้งครั้งนี้ยังเป็นปีที่ประชาชนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายในการเมืองที่มีความไม่แน่นอนด้วย

ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งประชาชนค่อนข้างจะให้ความสำคัญกับการไปเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในจำนวนที่มากที่สุด มีจำนวน 2,472,486 คน อยู่ที่อัตราร้อยละ 62.50 ซึ่งมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบกับเลือกตั้ง ส.ก. มีจำนวน 1,676,234 คน อยู่ที่ร้อยละ 41.94 และ ส.ช. มีจำนวน 482,638 คน อยู่ที่อัตราร้อยละ 35.59 ส่วนจำนวนผู้ลงคะแนน ประชาชนค่อนข้างจะให้ความสำคัญกับการไปเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในจำนวนที่มากที่สุด มีจำนวน 2,445,723 คน ซึ่งมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิไปเลือกตั้ง แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบกับ ส.ก. มีจำนวน 1,547,174 คน และ ส.ช. มีจำนวน 480,985 คน ส่วนผู้ไม่ลงคะแนนแก่ผู้สมัครคนใด การไปเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้ไม่ลงคะแนนที่น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับผู้มาใช้สิทธิ ส่วน ส.ก. มีจำนวน 129,060 บัตร เปรียบเทียบกับผู้มาใช้สิทธิถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างสูง อาจเกิดจากที่ประชาชนไม่ค่อยมั่นใจในบุคคลที่ตนเองจะเลือกเข้าไปเพราะไม่รู้จักเท่าที่ควร และการเลือกตั้ง ส.ช. มีจำนวน 653 บัตร ที่มีน้อยน่าจะมาจากผลของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งด้วยจำนวนที่น้อย ส่วนจำนวนบัตรเสีย การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 59,765 บัตร ถึงแม้จำนวนที่แสดงเป็นตัวเลขจะมากที่สุด แต่ต้องเปรียบเทียบกับจำนวนของผู้มาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ซึ่งน่าจะเป็นผลจากการที่ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้ง และในการลงคะแนนเสียงจะมีเพียงแค่บัตรใบเดียว แต่กรณีของการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ช. ประชาชนค่อนข้างจะมีความสับสน เพราะประชาชนที่ไปเลือกตั้งที่มีอายุค่อนข้างมาก บางกลุ่มจะเป็นคนที่ไม่ค่อยรู้จักหนังสือ และเมื่อแนะนำในเรื่องของการใช้สีเข้าช่วย ทำให้ถึงเวลาในการลงคะแนนจะเป็นกังวลมาก และทำให้จำสลับกัน

(อย่างไรก็ดี ตัวเลขเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.ช. ที่พลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ นำมาศึกษานั้นจริง ๆ แล้วเป็นการเลือกตั้ง ส.ช. เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2549 ซึ่งมีการเลือกตั้ง ส.ช. 14 เขต ไม่ใช่การเลือกตั้ง ส.ช. ที่เป็นวันเดียวกับการเลือกตั้ง ส.ก. เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2549 ซึ่งมีการเลือกตั้ง ส.ช. อีก 36 เขตที่เหลือ ตัวเลขที่พลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ นำมาวิเคราะห์จึงดูต่ำ เพราะเป็นตัวเลขของรวม 14 เขตเท่านั้น สำหรับการเลือกตั้ง ส.ช. ทั้ง 36 เขตเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2549 มีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 1,166,646 คน (ร้อยละ 42.70) โดยเป็นผู้ลงคะแนน 1,050,959 คน ไม่ลงคะแนน 115,687 คน บัตรเสีย 55,800 คน เทียบกับการเลือกตั้ง ส.ช. 14 เขตเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2549 ซึ่งเป็นตัวเลขที่พลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ นำมาแสดงนั้นมีผู้ไปใช้สิทธิจำนวน 482,638 คน (ร้อยละ 35.59) โดยลงคะแนน 480,985 คน ไม่ลงคะแนน 653 คน บัตรเสีย 23,746 คน ถ้าหากนำการเลือกตั้ง ส.ช. ทั้งสองวัน 50 เขตมาคิดรวมกัน จะมีผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 1,649,284 คน (ร้อยละ 40.26) โดยลงคะแนน 1,531,944 คน ไม่ลงคะแนน 116,340 คน และบัตรเสีย 79,546 คน)

ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันกับการศึกษาของพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ (2550) งานศึกษาของบัลลังก์ นันทิวัชรินทร์ (2550) เรื่อง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตบางคอแหลม (ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) โดย

การศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน พบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ร้อยละ 54.62 และ ประชาชนที่มี อายุ การศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกันจะมีความรู้และความเข้าใจ ในบทบาทและหน้าที่ ของ สก. แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยประชาชนที่มีอายุระหว่าง 18-27 ปี มีความรู้และความเข้าใจใน บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ กลุ่มประชาชนที่มีการศึกษาใน ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่ามีความรู้และความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มากกว่ากลุ่มประชาชนที่มีการศึกษาในระดับอื่น ๆ และกลุ่มประชาชนที่มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท/เดือน มี ความรู้และความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมากกว่ากลุ่มรายได้อื่น ๆ สะท้อน ให้เห็นว่าประชาชนที่มีอายุน้อยหรือคนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภา กรุงเทพมหานครมากขึ้น ส่วนคนที่มีการศึกษาน้อยและมีรายได้ต่ำให้ความสำคัญกับบทบาทและหน้าที่ของ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครมากขึ้นเช่นเดียวกัน เนื่องจากบทบาทของ สก. มีอิทธิพลต่อบุคคลกลุ่มนี้มากกว่า กลุ่มอื่น ๆ เพราะว่าคุณคณกลุ่มนี้ได้รับความช่วยเหลือจาก สก. มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ และกลุ่มคนที่มีการศึกษา และรายได้สูงกว่ามักจะไม่ให้ความสำคัญกับการเมืองท้องถิ่นเท่าที่ควร นอกจากนี้ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วย ที่ว่าสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มีความสำคัญน้อยกว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับ ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 40.5 และ ประชาชนที่มีเพศ และรายได้ที่แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อ บทบาทและหน้าที่ของ สก. แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยความคิดเห็นของผู้ชายให้ความสำคัญต่อบทบาท และหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมากกว่าเพศหญิง และผู้ที่มีรายได้ได้อยู่ระหว่าง 15,001-25,000 บาท/เดือน ให้ความสำคัญต่อบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมากกว่าผู้ที่มีรายได้กลุ่มอื่น ๆ สะท้อนให้เห็นถึงความสนใจทางการเมืองของผู้ชายที่มีมากกว่าผู้หญิง และผู้ที่มีรายได้ในระดับปานกลางให้ ความสำคัญกับการเมืองท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มรายได้อื่น ๆ และพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนมี ความถี่ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครน้อยที่สุด ส่วนแนวโน้มการไปใช้สิทธิเลือกตั้งใน อนาคตของประชาชน ไม่แน่ใจว่าจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครสูงสุด เมื่อเทียบกับการไป เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

12.2.1.2 การตัดสินใจเลือกพรรคหรือตัวบุคคลในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต

งานศึกษาของศุชัยวุธ ชาวสวนกล้วย (2546) เรื่องการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเขตดินแดง (ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา) พบว่า ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตดินแดง เมื่อ 16 มิถุนายน 2545 เลือกผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครของพรรคไทยรักไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.00 โดยประชาชนส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกบุคคลอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 59.80 เนื่องจากเข้าใจปัญหาคนในพื้นที่ สำหรับเหตุผลที่เลือกพรรคไทยรักไทย เนื่องจากชอบหัวหน้าพรรค คิดเป็นร้อยละ 54.80 ผลการวิจัยของศุชัยวุธมีความสำคัญเพราะแม้ว่าในภาพรวมของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทั้งเมื่อ 29 กรกฎาคม 2543 ที่นายสมัคร สุนทรเวช จากพรรคประชากรไทย ชนะคุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ จากพรรคไทยรักไทย และในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 29 สิงหาคม 2547 ที่นายอภิรักษ์ โกษะโยธินจากพรรคประชาธิปัตย์ เป็นฝ่ายชนะ โดยที่พรรคไทยรักไทยไม่ส่งผู้สมัคร (อย่างเป็นทางการ) แต่จะพบว่าเขตดินแดงนั้นเป็นเขตที่พรรคไทยรักไทยมาจนถึงเพื่อไทยนั้นได้รับความนิยมมาโดยสม่ำเสมอ โดยในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเมื่อ 16 มิถุนายน 2545 ผู้สมัคร ส.ก. เขตดินแดง (เขตเลือกตั้งที่ 1) จากพรรคไทยรักไทย คือ นายชูพงษ์ เพชรทัต เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง การเลือกตั้งซ่อม ส.ก. เขตดินแดง (เขตเลือกตั้งที่ 1) เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2548 แทนนายชูพงษ์ เพชรทัต ที่ถึงแก่กรรมนั้น นางอนงค์ เพชรทัต ผู้สมัครจากพรรคไทยรักไทย เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ส่วนในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเมื่อ 23 กรกฎาคม 2549 แม้ว่าผู้สมัคร ส.ก. เขตดินแดง จากพรรคไทยรักไทยจะไม่ได้รับเลือกตั้ง แต่ก็แพ้คะแนนผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์ไปเพียง 717 คะแนน (ในครั้งนั้น นายอภิชาติ หาลำเจียก ผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์ ได้ 17,852 คะแนน ส่วน นางอนงค์ เพชรทัต ผู้ลงสมัครในนามพรรคไทยรักไทย ได้ 17,135 คะแนน) นางอนงค์ เพชรทัต ยังชนะการเลือกตั้งซ่อม ส.ก. เขตดินแดง ในปี 2551 แทนนายอภิชาติ หาลำเจียก ที่ถึงแก่กรรม โดยนางอนงค์ เพชรทัต ลงสมัครในนามพรรคพลังประชาชน ส่วนในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเมื่อ 29 สิงหาคม 2553 นางอนงค์ เพชรทัต ก็เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งอีกสมัย โดยลงสมัครในนามพรรคเพื่อไทย

งานศึกษาของชยพล ชิตช่วงชัย (2547) เรื่องความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีต่อคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตเลือกตั้งทุ่งครุ (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) ศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งทุ่งครุ จำนวนทั้งสิ้น 398 คน ต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตทุ่งครุ เมื่อ 16 มิถุนายน 2545 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง นับถือศาสนาพุทธ มีอายุระหว่าง 35-45 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สมรสแล้ว ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ และมีรายได้รวมต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมโดยเกิดที่กรุงเทพมหานคร มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนตามสำเนาทะเบียนบ้านที่เป็นเพศชายเฉลี่ยประมาณ 2.45 คน เพศหญิงประมาณ 2.50 คน ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งเฉลี่ยประมาณ 3.46 คน สำหรับประสบการณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พบว่า ในอดีตที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ยังคงจะไปเลือกตั้งอีก ส่วนความคิดเห็นในส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นผู้ที่เกิดในวงศ์ตระกูลที่มีชื่อเสียงและประวัติครอบครัวดี ต้องเคยสมัครหรือเคยเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขตมาก่อน ต้องสังกัดพรรคการเมืองที่ชอบหรือประทับใจ และต้องประสบความสำเร็จในการบริหารธุรกิจหรือเคยเป็นผู้บริหารในวงราชการมาก่อน สำหรับเรื่องที่สำคัญเห็นด้วยได้แก่ ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และได้รับการศึกษาระดับสูง ควร

เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ต้องเป็นผู้ที่มองการณ์ไกลและวางแผนดี ส่วนเรื่องที่ไม่แน่ใจคือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องสังกัดพรรคการเมืองที่รู้จักเป็นส่วนตัว นอกจากนี้ยังได้ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีต่อคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากที่สุดด้วยกัน 3 เรื่อง ได้แก่ ซื่อสัตย์สุจริตไม่คดโกง กล้าคิด กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม และควรมีความรู้ความสามารถในการทำงานและบริหารงานตามลำดับ สำหรับความเห็นในเรื่องการเมืองระดับชาติกลุ่มตัวอย่างพอใจกับสภาพการเมืองของไทยในปัจจุบันและการปฏิรูปการเมืองในรัฐธรรมนูญฉบับ 2540 เชื่อมั่นในการเลือกตั้งและการพัฒนาทางการเมืองในทางดีขึ้นและแนวโน้มพรรคการเมืองของไทยในอนาคตจะเหลือเพียงไม่กี่พรรค

การศึกษาของ วิชัย เกียรติสามิภักดิ์ (2547) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกผู้นำในระดับท้องถิ่น : ศึกษากรณีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตพื้นที่บางบอน (ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา) ใช้ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยช่วงปี 2546 ซึ่งใกล้เคียงกับการเลือกตั้ง 16 มิถุนายน 2545 ที่เพิ่งผ่านไป วิชัยได้ศึกษาประชาชนที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่บางบอน กรุงเทพมหานคร ด้วยกลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกกรุงเทพมหานครสามกลุ่ม ได้แก่ 1. ประชาชนที่มีอายุครบ 18 ปี และยังไม่เคยใช้สิทธิในการเลือกตั้งมาก่อน เนื่องจากถือได้ว่าเป็นตัวแทนของคนรุ่นใหม่ และมีการใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นครั้งแรก ย่อมมีความคิดเห็นในเรื่องผู้นำที่ตนเองต้องการ ในลักษณะกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่มีความกดดันทางสังคม 2. ประชาชนที่มีความเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ซึ่งหมายถึง ผู้มีส่วนสำคัญกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เป็นผู้มีความคุ้นเคยในเรื่องการเลือกตั้ง ย่อมเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเลือกสรรผู้นำในท้องถิ่นได้ดี และ 3. ประชาชนทั่วไป หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลที่มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่บางบอน ที่ผ่านการใช้สิทธิในการเลือกตั้งมาแล้ว พบว่าในบรรดาประชาชนกลุ่มตัวอย่างลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการต้องมีความประพฤติที่ดีมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล คิดเป็นทำเป็น แก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว เด็ดเดี่ยว ใจกว้าง มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ กล้าคิดกล้าทำ ฉลาด และทัศนคติดี ส่วนในด้านวุฒิการศึกษาต้องสูงกว่าปริญญาตรี ในด้านฐานะความมั่นคงทางการเงิน ปานกลาง ถึง มั่นคงมาก ในเรื่องของชาติตระกูลนั้นไม่มีความสำคัญสำหรับประชาชน และต้องการให้ผู้นำของตนมาแก้ไข้ปัญหาในเรื่องของปัญหาการจราจร การขนส่ง การขยายเส้นทาง ปัญหายาเสพติด การศึกษา

งานศึกษาของพลกพงษ์ เปรมศิริ (2550) เรื่องปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการสร้างคະແນນนิยมของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเขตดอนเมือง (ภาคนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม) ศึกษาเพื่อทำความเข้าใจการสร้างคະແນນนิยมของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเขตดอนเมือง ซึ่งมาจากการเลือกตั้งเมื่อ 23 กรกฎาคม 2549 ด้วยวิธีการทำแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เป็นเพศชายมีอายุ มากกว่า 30 ปีขึ้นไป มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาคือ ปริญญาตรีขึ้นไป ประกอบอาชีพรับจ้าง จากผลการศึกษาระดับปัจจัยทางการตลาดในการเลือกผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเขตดอนเมือง ด้านผู้สมัครที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง มีคุณสมบัติ คุณวุฒิ และลักษณะที่ดีในการเป็นนักการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ส่วนใหญ่ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านผู้สมัครอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้น ปัจจัยเรื่อง การมีการศึกษาสูง มีนโยบายที่โดนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด และการมีรูปร่างหล่อหรือสวย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการศึกษาระดับปัจจัยทางการตลาดด้านกระแสนิยม ด้านการเข้าถึงประชาชน และด้านกลยุทธ์ในการหาเสียง พบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาดด้านกลยุทธ์ในการหาเสียง อยู่ในระดับมากเช่นกัน

ประชาชนที่มีเพศชายและเพศหญิงมีปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเขตดอนเมืองแตกต่างกัน ประชาชนที่มีเพศชายจะมีปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการ

ตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตตอนเมืองน้อยกว่าเพศหญิง ประชาชนที่มีอายุ การศึกษา อาชีพ แตกต่างกัน มีปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร เขตตอนเมืองแตกต่างกัน (พฤกพงษ์ เปรมศิริ, 2550)

12.2.1.3 อิทธิพลของสื่อ และการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต

ในอดีตนั้นสื่อสิ่งพิมพ์จะเป็นสื่อที่สำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งเป็นอย่างมาก ในกรณีของการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตดอนเมือง เมื่อ 16 มิถุนายน 2545 ศิริพงษ์ ทรงวิทยากรธรรม (2547) พบว่าการได้รับสื่อสิ่งพิมพ์ในการหาเสียง มีผลต่อการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้ที่เคยได้รับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งถึงร้อยละ 96.03 และผู้ที่สนใจข่าวสารทางการเมือง จะไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้ที่สนใจมากจะไปใช้สิทธิมากที่สุด และไล่เรียงตามลำดับความสนใจทางการเมืองมาสู่สนใจปานกลาง สนใจเล็กน้อย และผู้ที่ไม่สนใจข่าวสารทางการเมืองจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยที่สุด และการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไม่มีผลต่อการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หมายถึงว่าผู้ที่เคยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองจะไปเลือกตั้งมาก (ถึงร้อยละ 100 ในกลุ่มตัวอย่าง) และผู้ที่ไม่เคยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองก็ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ก. ในจำนวนที่มีนัยยะสำคัญ คือถึงร้อยละ 88.52 แต่ในภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสนใจข่าวสารทางการเมืองปานกลาง และพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 91.50 ไม่เคยแสดงความคิดเห็นทางการเมืองต่อนักการเมืองที่มีหาเสียงในชุมชนเลย

แต่คำจำกัดความของสื่อสิ่งพิมพ์ในการศึกษาของศิริพงษ์ ทรงวิทยากรธรรม มีความน่าสนใจ เพราะสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการหาเสียงที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าได้รับข้อมูลข่าวสารของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมากที่สุด ลำดับที่ 1 คือ แผ่นพับ ลำดับที่ 2 คือ บัตรแนะนำตัว ลำดับที่ 3 คือ แผ่นโฆษณา (Poster) ลำดับที่ 4 คือ สติกเกอร์ ลำดับที่ 5 คือ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ (Bill board) ลำดับที่ 6 คือ ป้ายผ้าใบ (Banner) และลำดับที่ 7 คือ หนังสือพิมพ์ (ศิริพงษ์ ทรงวิทยากรธรรม, 2547, น. 84)

12.2.2 การรณรงค์ของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต และพลวัตทางอำนาจในพื้นที่

งานด้านการศึกษาการรณรงค์การเลือกตั้งของทั้งตัวผู้สมัคร และ พรรคที่ส่ง ในกรณีของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และ สมาชิกสภาเขตนั้นมีความน่าสนใจมากกว่าเรื่องกลยุทธ์ บางงานยังสะท้อนให้เห็นโครงสร้างทางอำนาจ และเครือข่ายอำนาจและการสนับสนุนทางการเมืองในพื้นที่นั้น ๆ

การศึกษาของจารินี รุทธะกาญจน์ (2546) เรื่องการเมืองท้องถิ่นกับการพัฒนาการทางการเมืองไปสู่ระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาลักษณะของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) มุ่งศึกษา กลุ่มการเมืองท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครซึ่งถือกำเนิดและมีการเคลื่อนไหวในช่วงมีการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ได้แก่ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร รวมทั้งสมาชิกสภาเขต โดยมีกิจกรรมสำคัญ ๆ ทางการเมืองคือการจัดส่งบุคคลลงสมัครรับเลือกตั้ง การรวมกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะและบทบาทของกลุ่มว่าจะมีความสามารถเป็นหน่วยทางการเมืองที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองของการเมืองท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครได้หรือไม่ และจะพัฒนาไปสู่ระบอบประชาธิปไตยต่อไปได้หรือไม่ ผลของการศึกษาพบว่า กลุ่มการเมืองท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ กลุ่มการเมืองสำหรับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และกลุ่มการเมืองสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต โดยสามารถแบ่งออกได้เป็นลักษณะละ 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มการเมืองที่มีโครงสร้างรองรับ กับกลุ่มการเมืองที่เป็นกลุ่มเลือกตั้งของผู้สมัครรายบุคคล และกลุ่มการเมืองแบบกว้างกับกลุ่มการเมืองแบบเฉพาะพื้นที่ โดยกลุ่มการเมืองทั้ง 4 ประเภท มีลักษณะและแนวโน้มร่วมกันคือ เป็นการรวมตัวกันขึ้นเพื่อกิจกรรมการเลือกตั้งเป็นสำคัญ มีลักษณะเป็นการชั่วคราว ระยะเวลาการดำเนินงานมีระยะเวลาสั้น ๆ ไม่มีการจัดองค์กรอย่างเป็นทางการ และไม่มีความต่อเนื่องเพราะมีความเป็นสถาบันต่ำ การเกิดและการสลายกลุ่ม มีความเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ไม่มีเป้าหมายใดนอกจากการเลือกตั้ง กลุ่มการเมืองท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครโดยทั่วไปจึงไม่ได้เป็นแนวทางที่จะสามารถผลักดันให้เกิดการพัฒนาการเมืองระดับท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครได้มากนัก จารินี รุทธะกาญจน์ เห็นว่าหากต้องการพัฒนาทางการเมืองในระดับท้องถิ่นไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย กลุ่มการเมืองท้องถิ่นควรเน้นการทำให้กลุ่มการเมืองท้องถิ่นมีโครงสร้างรองรับและมีลักษณะแบบกว้าง มีพัฒนาการของกลุ่มไปสู่ความเป็นสถาบันการเมืองระดับท้องถิ่นเช่นเดียวกับพรรคการเมืองให้ได้ เพื่อให้กลุ่มการเมืองดังกล่าวมีเสถียรภาพ เปิดกว้าง มีเป้าหมายมากกว่าการเลือกตั้ง มีกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ สามารถที่จะเป็นที่พึ่งของประชาชนในท้องถิ่นได้ ซึ่งจะนำไปสู่ความสนใจทางการเมืองของประชาชนและทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองระดับท้องถิ่นมากขึ้น อันเป็นหนทางสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นในระดับท้องถิ่น และเพื่อนำไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยต่อไป

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต 16 มิถุนายน 2545 งานศึกษาศุภชัย บุญฤทธิ์ (2547) เรื่องบทบาทผู้นำศาสนาอิสลามในเขตชุมชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาชุมชนวังโสม เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง) ด้วยกลุ่มตัวอย่างประชาชนในชุมชนวังโสม เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน พบว่า บทบาทของผู้นำศาสนาอิสลามในเขตชุมชนต่อการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. ในภาพรวมนั้นมีบทบาทปานกลาง หากพิจารณาเป็นรายด้านหลักจะพบว่า บทบาทของผู้นำอิสลามในด้านการทำให้ประชาชนรับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งมีมากที่สุด รองลงมาเป็นบทบาทในด้านสนับสนุน และ บทบาทในด้านการสร้างความไว้วางใจ (ความเชื่อถือ ไว้วางใจ) ของประชาชนตามลำดับ สำหรับบทบาทในด้านการทำให้ประชาชนรับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้นผู้นำศาสนาอิสลามมีส่วนในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของ

ชุมชนทำให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิ ส่วนบทบาทในด้านสนับสนุนพบว่าผู้นำศาสนาอิสลามมีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก และผู้นำศาสนาอิสลามสามารถทำให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ช. ส่วนบทบาทด้านความโน้มเอียง ผู้นำศาสนาอิสลามเป็นที่เคารพนับถือเชื่อฟังของคนทั่วไป และวางตัวเป็นกลางในการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก

งานศึกษาของฉัตรชัย รัตนเชียว (2552) เรื่องบทบาทกลุ่มผลประโยชน์ต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550 (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช) ทำการศึกษาบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มีต่อการเลือกตั้ง (ซ่อม) สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 11 มีนาคม 2550 (ในเขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วยแขวงเสนานิคม แขวงจันทระเกษม และแขวงจอมพล) และลักษณะความสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่มีต่อการเลือกตั้งดังกล่าว ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 6 กลุ่ม ๆ ละ 2 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ กลุ่มสมาชิกพรรคการเมือง กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มข้าราชการ กลุ่มผู้นำชุมชนหรือผู้นำในท้องถิ่น กลุ่มผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตจตุจักร และกลุ่มสื่อสารมวลชน พบว่า กลุ่มผลประโยชน์ทุกกลุ่มมีบทบาทต่อการสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งมาก ได้แก่กลุ่มสมาชิกพรรคการเมือง กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มข้าราชการ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และกลุ่มสื่อสารมวลชน โดยมีบทบาทในการช่วยประชาสัมพันธ์ผู้สมัครรับเลือกตั้ง การณรงค์หาเสียง ก่อนการเลือกตั้งและแสดงออกหลังจากการเลือกตั้งผ่าน เช่น การดำเนินกิจกรรมที่ได้ประกาศไว้ การติดตามตรวจสอบแนวนโยบาย เป็นต้น ข้อค้นพบประการต่อมาคือกลุ่มผลประโยชน์ทุกกลุ่มมีลักษณะความสัมพันธ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งนี้ แบบทางการ คือกลุ่มผลประโยชน์เข้ามามีบทบาทในสังคมอย่างเปิดเผยและเป็นไปตามกฎหมาย เช่น กลุ่มผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีบทบาทสำคัญในการแถลงนโยบายเพื่อแสดงออกถึงอุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนเป็นสำคัญ กลุ่มสื่อมวลชนมีบทบาทให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ สำหรับข้าราชการถือได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีบทบาทตามกฎหมายโดยตรงที่ต้องจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ส่วนผู้นำชุมชนมีบทบาทต่อการเลือกตั้งในฐานะผู้นำและมีส่วนสำคัญต่อการทำกิจกรรมในชุมชน และส่งเสริม สนับสนุนการเลือกตั้ง โดยการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนทราบทั้งในรูปแบบการติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์หรือโน้มน้าวในรูปแบบต่าง ๆ แบบไม่เป็นทางการ คือกลุ่มผลประโยชน์มีบทบาทในสังคมเชิงสัญลักษณ์หรือโดยอ้อม เช่น กลุ่มสมาชิกพรรคการเมืองจะแสดงบทบาทในรูปของการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน กลุ่มนักธุรกิจแสดงบทบาทแทรกแซงทางการเมืองผ่านระบบอุปถัมภ์ โดยวิธีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กับกลุ่มผู้สมัครอย่างไม่เปิดเผย กลุ่มสื่อสารมวลชนมีบทบาทในการผลักดันให้ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งหรือไม่ได้รับการเลือกตั้งผ่านการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ส่วนข้าราชการถึงแม้จะต้องระมัดระวังในเรื่องการวางตัวแต่ก็มีบทบาทเอื้อเอียง สนับสนุนกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นที่ตนมีส่วนได้เสีย เช่น การเพิกเฉยต่อข้อร้องเรียนการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง

การศึกษาของพรรณชญา ศิริวรรณบุศย์ (2555) เรื่องพฤติกรรมเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร : ศึกษาเปรียบเทียบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย ปีที่ 4 ฉบับที่ 3) พบว่าแม้ว่าประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีสถานภาพทางสังคมอยู่ในระดับสูง และประชาชนส่วนใหญ่อาจมองว่าระบบอุปถัมภ์ไม่มีบทบาทต่อการเลือกตั้ง แต่จากการศึกษาพบว่า ระบบอุปถัมภ์ยังมีอิทธิพลต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งและการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครอยู่ โดยเรียกระบบอุปถัมภ์นี้ว่าเป็นระบบ

อุปถัมภ์แบบต่อเนื่อง กล่าวคือ หากผู้สมัครต้องการได้รับเลือกตั้งทุกสมัยผู้สมัครต้องทำประโยชน์และช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่องมิใช่เพียงช่วงระยะเวลาในการหาเสียงเท่านั้น ส่วนตัวแปรสื่อในการรณรงค์การเลือกตั้ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550 ไม่มีอิทธิพลมากนักต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน

งานของนันทนา กตเวที (2558) เรื่องบทบาททางการเมืองของอาสาสมัครสาธารณสุขในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2553 (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องแบบเฉพาะเจาะจงจากอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม สมาชิกสภาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 24 คน ที่มีบทบาทในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตสายไหม 6 มิถุนายน 2553 พบว่า บทบาททางการเมืองของอาสาสมัครสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร เขตสายไหมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตสายไหม ในช่วงเวลานั้น ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการให้ความรู้และรณรงค์การเลือกตั้ง การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และการโน้มน้าวชักจูงผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เลือกผู้สมัครที่สนับสนุนได้รับเลือกตั้ง สำหรับปัจจัยหนุนเสริมบทบาททางการเมืองของอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตสายไหม ได้การมีตำแหน่งเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข การมีสถานภาพทางสังคมที่สูงในชุมชน การเป็นผู้ให้การอุปถัมภ์ในการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน

สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร 29 สิงหาคม 2553 งานของอัจฉราภา จิระภคธ (2557) เรื่องบทบาททางการเมืองของผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่คณะกรรมการการเลือกตั้งให้การรับรอง : กรณีศึกษาเขตเลือกตั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช) ทำการศึกษาเขตภาษีเจริญ บางแค หนองแขม จากตัวอย่าง 20 คน ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจงได้แก่ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน ผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับแกนนำ จำนวน 15 คน ผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งให้การสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งผ่านการประชาสัมพันธ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งในทางหลักการ สืบรวจข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นที่จะมีผลต่อการเลือกตั้ง รักษาฐานคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง รณรงค์ หาเสียง และดำเนินการร้องเรียนคู่แข่งทางการเมืองทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง นอกจากนี้ผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งมีพฤติกรรมนอกเหนือจากการเลือกตั้งแต่เกี่ยวข้องมาสู่การเลือกตั้ง โดยรับเชิญไปเป็นประธานในพิธีต่าง ๆ และยังมีบทบาทที่ไม่เปิดเผยได้แก่การให้กู้เงิน การเร่งรัดให้มีการก่อสร้าง สาธารณูปโภค และการฝากนักเรียนเข้าศึกษาในสถานศึกษา สำหรับปัญหาอุปสรรคของผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้แก่ คู่แข่งทางการเมืองเพ่งเล็งการทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง และผู้สนับสนุนฝ่ายตรงข้ามข่มขู่และใส่ร้ายทางการเมือง

13. ภาพรวมของงานการศึกษาเรื่องบทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร

ชุดงานวิจัยอีกชุดหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่นของ กรุงเทพมหานคร ก็คือ ชุดงานวิจัยเรื่องบทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร ทั้งในส่วนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานคร และสภาเขต ความสำคัญของการศึกษานี้จะเป็นส่วนที่เติมเต็มกับการทำความเข้าใจงานวิจัยเรื่องของพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน ในกรุงเทพมหานครที่ได้นำเสนอไปแล้ว โดยเฉพาะในส่วนที่ทำให้ประชาชนมีความสนใจ คาดหวัง และมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นทั้งสามระดับ

ในที่นี้ขอแบ่งกลุ่มงานวิจัยออกเป็นสามกลุ่มใหญ่ คือ 1. เรื่องของทัศนคติ ความคาดหวังและบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต่อการบริหารท้องถิ่น 2. ทัศนคติ ความคาดหวังและบทบาทของสภากรุงเทพมหานครต่อการบริหารท้องถิ่น และ 3. ความคาดหวังและบทบาทของสภาเขตต่อการบริหารท้องถิ่น

13.1 บทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต่อการบริหารท้องถิ่น

งานศึกษาของสมศักดิ์ ชาร์กซ์ (2545) เรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทของผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีในพื้นที่เขตบางรัก (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม) สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วนของประชาชนในพื้นที่เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำนวน 396 คน อายุ 18 ปีขึ้นไป พบว่าประชาชนมีทัศนคติต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในด้านการบริหารงานกรุงเทพมหานคร บทบาทในฐานะผู้นำของท้องถิ่น บทบาทในด้านการพัฒนาการเมือง อยู่ในระดับสูงทั้ง 3 บทบาท โดยเรียงจากระดับคะแนนสูงสุดตามลำดับ ทั้งนี้ประชาชนกรุงเทพมหานคร ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกันทั้ง 3 บทบาท ไม่ว่าจะเป็นบทบาทในด้านการบริหารงานกรุงเทพมหานคร บทบาทในฐานะผู้นำของท้องถิ่น และบทบาทในด้านการพัฒนาการเมือง ทัศนคติต่อบทบาทด้านการบริหารงานที่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการบริหารจากผู้ว่าฯ และสื่อแตกต่างกัน เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองต่างเวลาต่างสถานที่ต่างโอกาสกัน ระดับความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ละครั้งก็มากน้อยไม่เท่ากัน (ดูได้จาก การไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าฯ ในแต่ละครั้ง) ส่วนทัศนคติต่อบทบาทในฐานะผู้นำของท้องถิ่นที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมาก จะให้ความสนใจข่าวสารและกิจกรรมท้องถิ่น สามารถแยกแยะพิจารณาบทบาทหน้าที่ของผู้นำท้องถิ่น แสดงความเห็น ติดตามปัญหา และแสดงความต้องการให้ผู้นำดำเนินการ ส่วนผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ มักจะไม่สนใจข่าวสารบ้านเมือง การประเมินสิ่งต่าง ๆ รอบตัว จึงต่างกัน ส่วนทัศนคติต่อบทบาทในด้านการพัฒนาการเมืองที่ต่างกัน อาจเป็นเพราะประชาชนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองสูงก็มักจะแสดงออกซึ่งความคิดเห็นทางการเมือง วิพากษ์วิจารณ์ เรียกร้องหรือเสนอปัญหาให้ผู้นำทางการเมืองรับไปแก้ไขให้ตรงตามความต้องการของตนอยู่ตลอด ส่วนผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำมักจะ ไม่สนใจข่าวสารทางการเมือง ไม่แสดงความคิดเห็นทางการเมือง และเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องไกลตัว นอกจากนี้ ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในด้านการบริหารแตกต่างกัน เนื่องมาจากประชาชนที่มีการศึกษาสูงจะเข้าใจบทบาทของผู้ว่าฯ ได้อย่างลึกซึ้งมากกว่ากลุ่มประชาชนที่มีการศึกษาน้อย ยกเว้นบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในฐานะผู้นำท้องถิ่นและพัฒนาการเมือง การปกครองไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนอาศัยอยู่ในชุมชนเมือง ถูกหล่อหลอมและมีการเรียนรู้ทางสังคม และมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นเป็นประจำ และได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทางการเมืองอย่างทั่วถึงกัน

ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานครแตกต่างกัน สมศักดิ์ สารักษ์ พบว่ามีทัศนคติต่อบทบาทของผู้นำราชการกรุงเทพมหานครทั้ง 3 บทบาท ไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะ เป็นบทบาทในด้านการบริหารงาน กทม. บทบาทในฐานะของผู้นำของท้องถิ่น และบทบาทในด้านการพัฒนาการเมือง สมศักดิ์อภิปรายว่า การที่เพศต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทของผู้นำ 3 บทบาทที่ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะเพศหญิงมีบทบาทและสามารถแสดงออกในด้านต่าง ๆ ได้เท่าเทียมกับเพศชายมากยิ่งขึ้น ทำให้ทัศนคติต่อบทบาทของผู้นำ ด้านการบริหารงานไม่ต่างกัน เพศหญิงได้ทำงานนอกบ้านและได้รับการศึกษามากขึ้นเช่นเดียวกับเพศชาย ทั้งสองเพศจึงต่างมีโอกาสได้รับรู้เกี่ยวกับบทบาทของผู้นำ ในฐานะผู้นำของท้องถิ่น โอกาสและบทบาทที่ไม่ค่อยต่างกันของทั้งสองเพศ เช่น การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง มีส่วนทำให้ทัศนคติต่อบทบาทของผู้นำ ด้านการพัฒนาการเมืองไม่แตกต่างกันด้วย ส่วนเรื่องอายุที่ต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทของผู้นำ 3 บทบาทที่ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้นำฯ ทำหน้าที่ได้สอดคล้องกับกฎหมายระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร และตรงตามความต้องการของประชาชน อีกทั้งมีการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงประชาชน ทัศนคติต่อบทบาทด้านการบริหารงานจึงไม่ต่างกัน ส่วนทัศนคติต่อบทบาทในฐานะผู้นำของท้องถิ่นเป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นทำงานตอบสนองความต้องการของประชาชน และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ประชาชนไม่ว่าจะมีอายุอย่างไรจึงให้การรับรองและส่งเสริมผู้นำท้องถิ่น นอกจากนี้ การมีโอกาสมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การตรวจสอบการทำงานของนักรการเมือง ทำให้ทัศนคติต่อบทบาทของผู้นำฯ ในด้านการพัฒนาการเมืองไม่ต่างกัน ส่วนอาชีพที่ต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทของผู้นำฯ 3 บทบาทไม่แตกต่างกัน สำหรับทัศนคติต่อบทบาทด้านการบริหารงานที่ไม่ต่างกันอาจเป็นเพราะประชาชนไม่ว่าจะมีอาชีพอะไรต่างก็มุ่งทำมาหากินเลี้ยงชีพ และสนใจการบริหารงานของ กทม. บ้างก็ต่อเมื่อจะให้มีการเลือกตั้งผู้นำฯ ส่วนทัศนคติต่อบทบาทในฐานะผู้นำของท้องถิ่นมาจากสภาพแวดล้อมของเมืองช่วยเหลือหลอมประสบการณ์การรับรู้ของผู้คน และการที่ทุกกลุ่มทุกอาชีพต่างก็ต้องการแสดงความคิดเห็น เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง และให้ความสนใจการเมืองและผู้นำท้องถิ่น ส่วนทัศนคติต่อบทบาทของผู้นำฯ ในด้านการพัฒนาการเมืองไม่ต่างกันอาจเป็นเพราะประชาชนไม่ว่าจะมีอาชีพอะไรก็พบกับความหลากหลายของการพัฒนา และต้องติดตามข่าวสารบ้านเมืองเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจทางการเมือง ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันยังมีทัศนคติต่อบทบาทของผู้นำฯ 3 บทบาทที่ไม่ต่างกัน ทัศนคติต่อบทบาทของผู้นำฯ ด้านการบริหารงานที่ไม่ต่างกันนั้นอาจเป็นเพราะประชาชนไม่ว่าจะมีรายได้น้อยหรือมากก็มีส่วนรับรู้ข่าวสารของทางราชการไม่แตกต่างกัน ประชาชนยังคิดว่าไม่ว่าใครจะมาทำหน้าที่บริหารงานก็ไม่ทำให้พวกเขามีรายได้เพิ่ม ส่วนทัศนคติต่อบทบาทในฐานะผู้นำของท้องถิ่นนั้นเป็นเพราะประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากผู้นำท้องถิ่นได้ไม่แตกต่างกัน เพราะความเจริญของเทคโนโลยีการสื่อสาร และเวลาที่มีกิจกรรมหรือโครงการอะไรก็จะมีการผลิตสื่อแจกให้ประชาชนเข้าถึง ส่วนทัศนคติต่อบทบาทในด้านการพัฒนาการเมืองที่ไม่แตกต่างกันอาจมาจากการมีโอกาสรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากผู้นำฯ และพรรคการเมืองผ่านสื่อต่าง ๆ การได้สัมผัสกับบรรยากาศการเลือกตั้งอยู่เรื่อย ๆ และการได้รับการส่งเสริมจากการเมืองท้องถิ่นผ่านโครงการต่าง ๆ ที่เข้าถึงประชาชนทุกระดับรายได้ ส่วนประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ กทม. ต่างกัน มีทัศนคติต่อบทบาทของผู้นำฯ ไม่ต่างกัน เริ่มจากทัศนคติต่อบทบาทด้านการบริหารงาน อาจเป็นเพราะประชาชนได้รับรู้ข่าวสารรวดเร็ว มีการเลือกตั้งบ่อยครั้ง แนวร่วมประชาธิปไตยต่าง ๆ ที่ทำการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ความเป็นไปของบ้านเมืองอย่างต่อเนื่อง และสื่อนำเสนอการทำงานของผู้บริหารให้ประชาชนทราบตลอดเวลา ส่วนทัศนคติต่อบทบาทในฐานะผู้นำของท้องถิ่นที่ไม่ต่างกัน อาจเป็นเพราะความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น กทม. เป็นที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน ซึ่งประชาชนได้เลือกผู้นำไปกำหนดนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน ประกอบกับประชาชนสนใจติดตามตรวจสอบการทำงานของผู้นำฯ ทั้งด้วยตัวเอง

และผ่านตัวแทน ส่วนทัศนคติต่อบทบาทด้านการพัฒนาการเมืองที่ไม่ต่างกันอาจเป็นเพราะมีการพัฒนาด้านข้อมูลข่าวสารส่งตรงไปยังประชาชนได้อย่างรวดเร็ว และ กทม. มีการพัฒนาระบบการบริหารงานให้เอื้ออำนวยในการให้บริการ ซึ่งมีแนวทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเมืองด้วย เช่น การแสดงความจำนงขออนุญาตจัดตั้งชุมชน

งานศึกษาของชูศักดิ์ จี้งพานิช (2558) เรื่องบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกับประสิทธิผลในการบริหารงาน (ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง) ซึ่งมีส่วนของการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (ซึ่งประกอบด้วย พลตรีจำลอง ศรีเมือง นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน และ หม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร) พบว่าการบริหารงานของกรุงเทพมหานครนั้นมีประสิทธิผล คือ มีปริมาณผลงานตามที่กำหนด งานที่สำเร็จมีคุณภาพ ตามระยะเวลาที่กำหนด และมีผลสัมฤทธิ์ของงานที่ปฏิบัติได้อย่างไรก็ตาม งานศึกษาของเกรียงพล พัฒนรัฐ (2550) เรื่องการจัดการเมือง: ผลกระทบของปัจจัยการแข่งขันระหว่างเมือง และความต้องการของ ประชาชนที่เพิ่มขึ้นต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง) พบมุมมองที่น่าสนใจอีกด้านหนึ่ง กล่าวคือแม้การบริหารงานของผู้ว่ากรุงเทพมหานครจะมีการปรับเปลี่ยนไปตามความซับซ้อนของสังคมเมือง และการพัฒนาเมืองท่ามกลางการแข่งขันระหว่างเมืองในโลก และการเติบโตของกรุงเทพมหานคร แต่กระนั้นก็ตามวิสัยทัศน์ด้านการแข่งขันระหว่างเมืองของกรุงเทพมหานครยังมีความไม่ชัดเจนและมีข้อจำกัดด้านอำนาจหน้าที่ในการจัดการอย่างบูรณาการในการส่งเสริมศักยภาพของเมือง ขณะที่ยุทธศาสตร์การแข่งขันระดับประเทศก็ได้กำหนดบทบาทที่ชัดเจนของกรุงเทพมหานครไว้รวมทั้งยังคงมีแนวคิดดั้งเดิมที่เห็นว่ากรุงเทพมหานครเป็นเพียงกลไกของรัฐบาลในระดับท้องถิ่น ส่วนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผ่านมามักเน้นงานโครงการที่เป็นมีลักษณะเป็นกายภาพหรือเชิงปริมาณและมุ่งปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการมากกว่าการจัดทำโครงการเชิงคุณภาพที่เน้นค่านิยมแบบประชาธิปไตย

ส่วนในด้านสิ่งแวดล้อมนั้น งานศึกษาของสุธาธินี วาคาบายาชิ (2550) เรื่องบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของ กทม. (พ.ศ. 2515-2543) (ปริญญาโทบริหารศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) พบว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละคนได้พยายามแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ใน กทม. อย่างเต็มความสามารถ แต่เนื่องจากความรู้ ความสามารถ วิสัยทัศน์ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง งบประมาณของ กทม. สถานการณ์ทางการเมือง และนโยบายที่แตกต่างกัน จึงทำให้บทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของ กทม. ไม่เหมือนกันและประสบความสำเร็จไม่เท่าเทียมกัน ตัวอย่างเช่น ด้านการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร บางครั้งโครงการต่าง ๆ ก็ไม่มีการสานต่อ ทำให้นโยบายที่วางไว้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เช่น โครงการบูรณะจิตใจประชาชน ที่นายชำนาญ ยุวบูรณ์ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการในการอบรมเยาวชนให้รู้จักรักษาความสะอาด แต่บางโครงการก็ได้รับการสานต่อ เช่น โครงการกรุงเทพฯ เมืองสะอาด ที่พลเรือเอกเทียม มกรานนท์ เป็นผู้เริ่มต้นนั้นได้รับการสานต่อจากนายอาษา เมฆสวรรค์ และในสมัยของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้ขยายโครงการนี้ให้ครอบคลุมทั้งเขตกรุงเทพฯ ชั้นในและกรุงเทพฯ ชั้นนอก ส่วนด้านการป้องกันน้ำเน่าเสียใน กทม. การสร้างโรงบำบัดน้ำเสียเป็นโครงการที่ใหญ่และใช้งบประมาณมาก จึงไม่สามารถสร้างเสร็จได้ในระยะเวลาอันสั้น เช่น โรงกำจัดน้ำเสียที่ปลายคลองช่องนนทรีที่ได้รับการอนุมัติให้ก่อสร้างในสมัยของนายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาล และยังไม่บรรจุไว้ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2520 - 2524) แต่ดำเนินการเสร็จและเปิดใช้ เมื่อ พ.ศ. 2541 ส่วนโครงการบำบัดน้ำเสียอื่น ๆ บางโครงการก็ใช้เวลาในการก่อสร้างที่นาน ส่วนด้านมลพิษทางอากาศและเสียงนั้นถนนหลายสายใน กทม. มีมลพิษเกินมาตรฐาน ในสมัยของนายพิจิตต รัตตกุล ได้มีโครงการที่จะแก้ไข

ปัญหาเรื่องมลพิษทางอากาศและเสียง เช่น โครงการโชนนิ่งถนนปลอดมลพิษทั้ง 8 สาย แต่โครงการดังกล่าวไม่ได้รับการสานต่อจากนายสมัคร สุนทรเวช ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนต่อมาเพราะไม่เห็นประโยชน์จากโครงการนี้ ในเรื่องพื้นที่สีเขียวนั้น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละคนยังพยายามเพิ่มพื้นที่สีเขียวด้วยสวนสาธารณะใน กทม. ให้มากขึ้นในช่วงที่ตนทำหน้าที่ เช่น นายชำนาญ ยุวบูรณ์ นายธรรมนุญ เทียนเงิน นายชลอ ธรรมศิริ นายเชาวน์วัศ สุตลาภา พลเรือเอกเทียม มกรานนท์ และพลตรีจำลอง ศรีเมือง แต่ก็มีปริมาณน้อยเกินไปสำหรับประชาชน ใน พ.ศ. 2536 ร้อยเอกกฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา จึงได้ดำเนินการปลูกสวนป่าเพิ่มขึ้น เช่น โครงการสวนป่าภูเขาหนองแขมและสวนป่าภูเขารามอินทรา และในสมัยของนายพิจิตต รัตกุล ดำเนินการสร้างสวนป่าขนาดใหญ่ที่สนามกอล์ฟพรดีไฟหลังสวนจตุจักร

นอกเหนือจากมุมมองของประชาชนและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (ผู้บริหารแล้ว) งานศึกษาของเจียมจิต กลั่นหอม (2549) เรื่องความคิดเห็นของข้าราชการกรุงเทพมหานครต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชน ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (อภิรักษ์ โกษะโยธิน) (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการกรุงเทพมหานครต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครด้านพัฒนาชุมชน ด้วยกลุ่มตัวอย่าง 272 คน พบว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครระดับมาก โดยที่การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทด้านพัฒนาชุมชน และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทด้านพัฒนาชุมชน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญ การที่การรับรู้ข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ของบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ให้ความสนใจในการรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ทำให้ความคิดเห็นต่างกัน ส่วนความรู้ความเข้าใจนั้นก็มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมายมาก ประกอบกับมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานตามบทบาท จึงส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นมากกว่าผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจน้อย ส่วนเพศ อายุ ระดับตำแหน่ง ระดับเงินเดือน ระยะเวลาในการรับราชการ และการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานด้านพัฒนาชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เจียมจิต กลั่นหอม วิเคราะห์ว่าการที่เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญ อาจเป็นเพราะการมอบนโยบายในการดำเนินงานด้านพัฒนาชุมชนให้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านพัฒนาชุมชนได้ดำเนินการโดยไม่จำกัดว่าบุคคลเป็นเพศไหน อายุเองก็ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญ อาจเป็นเพราะกรุงเทพมหานครได้ดำเนินการจัดหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรทุกวัยที่ปฏิบัติงานด้านพัฒนาชุมชนในหลักสูตรต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ ระดับตำแหน่งไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญ อาจเป็นเพราะปัจจุบันความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้า ซึ่งส่งผลให้บุคลากรไม่ว่าจะเป็นระดับสูงหรือระดับต่ำก็สามารถที่จะบริโภคข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วเท่าเทียมกัน ระดับเงินเดือนของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญ อาจเป็นเพราะกรุงเทพมหานครมุ่งเน้นให้บุคลากรทุกกลุ่มได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง โดยไม่จำกัดว่าบุคลากรเหล่านี้จะมีระดับเงินเดือนแตกต่างกัน และเน้นการทำงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นหลัก ส่วนระยะเวลาในการรับราชการของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญ อาจเป็นเพราะการบริหารราชการกรุงเทพมหานครในยุคปัจจุบันได้นำระบบการบริหารราชการแนวใหม่มาประยุกต์ใช้ โดยมุ่งเน้นให้ข้าราชการทุกคนได้มีความรู้ความสามารถ และยึดหลักธรรมาภิบาล โดยไม่จำกัดว่าจะเป็นบุคลากรที่มีระยะเวลาในการทำงานแตกต่างกันมากนักน้อยเพียงใด การมีส่วนร่วมปฏิบัติงานด้านพัฒนาชุมชนกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ของกลุ่มตัวอย่างก็ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญ อาจเนื่องมาจากการที่การเข้าร่วมปฏิบัติงานตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นการเข้าร่วมในลักษณะงานในหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเท่านั้น อาจไม่มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นมากนัก การเล็งเห็นผลสำเร็จของงานจึงมีน้อย

13.2 บทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของสภากรุงเทพมหานครต่อการบริหารท้องถิ่น

13.2.1 ในมุมมองของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

งานศึกษาของบรรพต จากสินเลิศ (2536) เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาท อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง) ผ่านการสำรวจด้วยแบบสอบถามต่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พบว่าสมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องอำนาจหน้าที่ต่อการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครในระดับค่อนข้างต่ำ และมีความเข้าใจบทบาทในฐานะสมาชิกสภากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้แล้วปัจจัยทางเศรษฐกิจได้แก่ รายได้ มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในเรื่องอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร แต่การมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องอำนาจหน้าที่ต่อการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครที่ต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ผลการศึกษายังพบว่า ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับบทบาท (พฤติกรรมที่แสดงออก) โดยรวมของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญ และบทบาทโดยรวมของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครนั้นแปรผันไปตามระดับการศึกษาที่ต่างกันของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ที่เป็นเช่นนี้บรรพตได้อธิบายว่า เป็นเพราะการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานครคนนั้น ๆ ได้แสดงออกหรือมีพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

ขณะที่งานศึกษาของปรีชา แก้วจันทร์ (2538) เรื่อง ความรับรู้ในบทบาทการเป็นตัวแทนของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) จากการสำรวจด้วยแบบสอบถามต่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและอดีตสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร 112 คน พบว่า โดยภาพรวมแล้วสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีความรับรู้ในบทบาทการเป็นตัวแทนในลักษณะกลาง ๆ ระหว่างอนุรักษ์นิยมกับเสรีนิยม ใน 3 ประเด็นหลัก คือ บทบาทในการเป็นตัวแทนของเขตเลือกตั้งกับตัวแทนของส่วนรวม บทบาทในการสนองตอบต่อประชาชนในท้องถิ่นกับการสนองตอบต่อพรรคการเมือง และความไม่มีอิสระในการตัดสินใจกับมีอิสระในการตัดสินใจ ในส่วนของปัจจัยที่มีต่อความรู้ในบทบาทการเป็นตัวแทนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น พบว่าความแตกต่างในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และจำนวนครั้งที่ได้รับการเลือกตั้ง ก่อให้เกิดความแตกต่างกันของความรู้ในบทบาทการเป็นตัวแทน ขณะที่ความแตกต่างในเรื่อง รายได้ พรรคการเมืองที่สังกัด ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเลือกตั้ง และความผูกพันกับเขตที่ได้รับเลือกตั้ง ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างกันของความรู้ในบทบาทการเป็นตัวแทน ในส่วนสุดท้ายสมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบ-โครงสร้างการปกครองของกรุงเทพมหานครในปัจจุบันเหมาะสมอยู่แล้ว โดยที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่างก็มาจากการเลือกตั้ง เช่นเดียวกับหลักการของระบบประธานาธิบดี

13.2.2 ในมุมมองของข้าราชการ

งานศึกษาของธวัชชัย ทองสีมา (2545) เรื่อง ทัศนคติของข้าราชการกรุงเทพมหานครที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) ผ่านแบบสอบถามข้าราชการกรุงเทพมหานคร จำนวน 347 คน พบว่า ข้าราชการกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน ระดับตำแหน่ง การไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร การมีส่วนร่วม

ทางการเมือง ในด้านเพศนั้น ธวัชชัย ทองสิมา วิจัยพบว่า อาจเป็นเพราะข้าราชการทั้งชายและหญิงมีโอกาสได้ใกล้ชิดกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทั้งจากได้ร่วมงานกันและรับฟังการบอกเล่าจากผู้บังคับบัญชาทำให้มีทัศนคติต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเชิงต่าง ๆ ได้ ในด้านอายุ อาจเป็นเพราะข้าราชการกรุงเทพมหานครที่มีอายุมากอยู่ในวัยกลางคนจะมีวุฒิภาวะ ความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น ความสนใจ รวมทั้งมีความสนิทสนมใกล้ชิดกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเนื่องจากการทำงานและพบเห็นการทำงานของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมานาน จึงมีทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในด้านลบมากกว่าข้าราชการที่มีอายุน้อย ด้านระดับการศึกษา ข้าราชการกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีทัศนคติที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในระดับสูง เพราะปัจจุบันสมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่มีการศึกษาสูงส่วนมากเป็นระดับปริญญาตรีขึ้นไป ดังนั้นข้าราชการที่มีความรู้สูงจะมั่นใจในความรู้ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครว่าน่าจะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประชาชนได้ ตรงข้ามกับข้าราชการกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาต่ำ ด้านระยะเวลาการทำงาน อาจเป็นเพราะข้าราชการกรุงเทพมหานคร ที่มีระยะเวลาในการทำงานเป็นระยะเวลานาน ย่อมมีความรู้ ความคิด ความใกล้ชิด สนับสนุน เห็นถึงข้อเสียหรือข้อดีของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ได้อย่างเด่นชัดกว่า จะแสดงออกมาถึงทัศนคติที่มีต่อบทบาทการทำงานของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในระดับต่ำ หรือในทางลบ ในขณะที่ข้าราชการกรุงเทพมหานครที่มีระยะเวลาในการทำงานเป็นระยะเวลาน้อย ย่อมรับทราบข้อมูลในเรื่องบทบาทการทำงานของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครน้อยไปด้วย ทำให้ทัศนคติที่มีต่อบทบาทการทำงานของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับสูง ด้านระดับตำแหน่ง อาจเป็นเพราะข้าราชการกรุงเทพมหานครที่มีตำแหน่งสูง ย่อมมีภารกิจในการปฏิบัติงานหน้าที่ความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานครโดยตรง รวมไปถึงการมีผลประโยชน์ร่วมกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สะท้อนถึงทัศนคติความคิดเห็นต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในทางบวก ซึ่งเป็นในทางตรงกันข้ามกับข้าราชการกรุงเทพมหานครที่มีตำแหน่งต่ำ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร อาจเนื่องจากข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งหลังสุด ย่อมแสดงให้เห็นถึงความสนใจและความสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมต่อหน้าที่การงานของตนเองอย่างแน่นอน รวมทั้งสะท้อนให้เห็นถึงความใส่ใจต่อการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร ส่วนด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง สำหรับข้าราชการกรุงเทพมหานครที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจต่อการดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมืองสูงไปด้วย อันส่งผลสะท้อนถึงความเข้าใจต่อบทบาทการดำเนินการของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในทางบวกด้วย ตรงกันข้ามกับข้าราชการกรุงเทพมหานครที่มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ แต่การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ธวัชชัย ทองสิมา วิจัยพบว่าอาจเป็นเพราะข้าราชการกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์อันใกล้ชิดต่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ทั้งในด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลและความสัมพันธ์ในหน้าที่การงานในระดับสูงอยู่แล้ว จึงสามารถรับรู้ รวมทั้งมีแนวความคิด ทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ได้อย่างชัดเจนและดีกว่าการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่ผ่านมาจากสื่อการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์

งานศึกษาของหลุทัย นิติภานนท์ (2546) เรื่อง การยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิงโดยข้าราชการกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) ด้วยแบบสอบถามข้าราชการกรุงเทพมหานคร จำนวน 373 คน พบว่า การยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และทัศนคติต่อสตรี มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภา

กรุงเทพมหานครหญิง กล่าวคือ ข้าราชการเพศหญิงมีการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิงมากกว่าเพศชาย ข้าราชการอายุ 46-50 ปี มีการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิงมากกว่าข้าราชการอายุ 51 ปีขึ้นไป 41-45 ปี และต่ำกว่า 40 ปี ข้าราชการที่การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิงมากกว่าข้าราชการที่การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีถึงปริญญาตรี ข้าราชการรายได้ต่อเดือน 20,000 บาทขึ้นไป มีการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิงมากกว่าข้าราชการรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท ข้าราชการที่มีทัศนคติต่อสตรีมาก มีการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิงมากกว่าข้าราชการที่มีทัศนคติต่อสตรีน้อย ส่วนตำแหน่ง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิง

13.2.3 จากหลายมุมมอง

งานที่ศึกษามุมมองที่มีต่อสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจากหลาย ๆ ฝ่าย คืองานศึกษาของภักดีหาญส์ หิมะทองคำ (2555) เรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ดุชนิพนธ์ ปริญญาการจัดการดุชนิพนธ์ิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 คน ประกอบด้วย สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ข้าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้นำชุมชน พบว่าบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้งในอดีตและปัจจุบัน ยังแสดงบทบาทของภาวะผู้นำตามหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทางนิตินัยกล่าวคือ บทบาทในการตราข้อบัญญัติ ตลอดจนแก้ไขปรับเปลี่ยนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดได้ว่าเป็นบทบาทในวงกว้าง และการทำหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติงบประมาณของกรุงเทพมหานคร ตลอดจนการตรวจสอบการทำงานฝ่ายบริหาร บทบาท 2 บทบาทหลังมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน ซึ่งเป็นบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในทางพฤตินัย การแสดงบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันยังดำเนินไปด้วยดี ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครแสดงบทบาทได้ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน สมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับที่สูงกว่าสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในอดีต ประกอบกับรู้จักการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนการสื่อสารต่าง ๆ เพื่อช่วยการดำเนินบทบาทในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือการสะท้อนปัญหาของชุมชนแก่ฝ่ายบริหารทำได้รวดเร็วขึ้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเห็นว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำเป็นต้องตระหนักถึงการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้วยการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เป็นตัวแทนของชุมชนในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถในการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ได้พร้อมเพรียง และมีความคาดหวังว่าสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต้องพัฒนาภาวะผู้นำด้วยการมีอำนาจบารมี เป็นตัวอย่างที่ดี การสร้างเสริมทางปัญญาให้แก่ประชาชน การสร้างแรงบันดาลใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และความคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคลของประชาชน

ผู้ให้ข้อมูลยังเห็นว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครควรมีลักษณะเฉพาะของผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ การมีพื้นฐานความรู้ ความสามารถที่ดี การมีพื้นฐานคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ความซื่อสัตย์ สุจริต ความสามารถในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานและสร้างผลงานให้ปรากฏ รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร จึงสามารถสังเคราะห์เป็นตัวแบบ CHASE III Model ประกอบด้วย C : Charisma หมายถึง ความมีอำนาจบารมี H : Honesty หมายถึง ความซื่อสัตย์สุจริต A : Ability หมายถึง ความรู้ความสามารถ S : Sense of Belonging หมายถึง ความมีจิตสำนึก E : Effective Communication หมายถึง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ I : Intellectual หมายถึง การสร้างเสริมทางปัญญา

I : Individual หมายถึง ความคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และ I : Inspiration หมายถึง การสร้างแรงบันดาลใจ

13.2.4 อำนาจหน้าที่และบทบาทของสภากรุงเทพมหานคร

การศึกษาของอนุสรณ์ ปั่นทอง (2541 อ้างถึงใน พิพัฒน์ ลาภปรารณา, 2546, น. 51) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนากรุงเทพมหานครของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พบว่าสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีบทบาทในการพัฒนากรุงเทพมหานครในด้านการตราข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหารมีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และระดับการศึกษาแตกต่างกันมีบทบาทในการพัฒนากรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรด้านกลุ่ม สำนักงานเขต อายุ และกลุ่มพรรคการเมืองที่สังกัดไม่พบความแตกต่าง

งานศึกษาของเสรี เยวะ (2542) เรื่อง อำนาจหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณี การควบคุมการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง) พบว่า แม้ว่าอำนาจหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานครในการควบคุมการบริหารงานของกรุงเทพมหานครนั้น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ได้กำหนดมาตรการหลายประการด้วยกัน ได้แก่ การควบคุมโดยมาตรการข้อบังคับกรุงเทพมหานคร การแต่งตั้งคณะกรรมการสามัญและคณะกรรมการวิสามัญ การให้ความเห็นชอบในการดำเนินกิจการบางอย่างของกรุงเทพมหานคร มาตรการการตั้งกระทู้ถาม การเสนอญัตติ การอภิปรายทั่วไปเพื่อให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารราชการของกรุงเทพมหานคร การควบคุมโดยมาตรการงบประมาณ และการควบคุมโดยมาตรการถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่ง แต่มาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ก็มีปัญหาข้อบกพร่อง เนื่องจากกฎหมายได้ให้อำนาจฝ่ายบริหารของกรุงเทพมหานครมากกว่า ทำให้สภากรุงเทพมหานครไม่สามารถควบคุมการบริหารงานของกรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานศึกษาของพิพัฒน์ ลาภปรารณา (2546) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารกรุงเทพมหานครของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา สถาบันราชภัฏธนบุรี) ผ่านแบบสอบถามสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ดำรงตำแหน่งในปี พ.ศ. 2546 จำนวน 61 คน พบว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมในการพัฒนากรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยมีส่วนร่วมในด้านการศึกษามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านสวัสดิการสังคมและการกีฬา ด้านสาธารณสุข ด้านสาธารณสุข ด้านรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม และด้านการเงินและการคลัง เมื่อพิจารณารายละเอียดจะพบว่า ในด้านสาธารณสุข ข้อที่มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านสาธารณสุขในพื้นที่เขตตนเองและเขตอื่น ๆ และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการด้านสาธารณสุขของสภากรุงเทพมหานคร ด้านสาธารณสุขข้อที่มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านสาธารณสุข และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ การอภิปราย เสนอญัตติ เสนอความเห็นด้านสาธารณสุขในสภากรุงเทพมหานคร ในด้านการศึกษา ข้อที่มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการแปรญัตติเพื่อการบริหารงานด้านการศึกษา และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ มีส่วนร่วมในการอภิปราย เสนอญัตติ เสนอความคิดเห็นอื่น ๆ ด้านการศึกษาในสภากรุงเทพมหานคร ด้านรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารด้านรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม

และน้อยที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการด้านรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมในสภากรุงเทพมหานคร ด้านสวัสดิการสังคมและการกีฬา มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการแปรงบแปรญัตติเพื่อบริหารด้านสวัสดิการสังคมและการกีฬา และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการอภิปราย เสนอญัตติ และแสดงความคิดเห็นอื่น ๆ ด้านสวัสดิการสังคมและการกีฬาในสภากรุงเทพมหานคร ในส่วนของด้านการเงินและการคลัง มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารด้านการเงินและการคลัง และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการอภิปราย เสนอญัตติ และแสดงความคิดเห็นอื่น ๆ ด้านการเงินและการคลังในสภากรุงเทพมหานคร การศึกษาวิจัยพบว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และกลุ่ม/พรรคการเมืองที่สังกัดแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนากรุงเทพมหานครทุกด้านไม่แตกต่างกัน นอกจากนั้นแล้ว ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารกรุงเทพมหานครของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีหลายประการ โดยข้อคิดที่มีความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ กรุงเทพมหานครควรมีการเตรียมความพร้อมในการรับการถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานอื่น ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ ร่องลงมา ได้แก่ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากรุงเทพมหานครมากยิ่งขึ้น ฝ่ายบริหารควรเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนเพิ่มมากยิ่งขึ้นควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจให้ข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครให้มากยิ่งขึ้นและรัฐบาลควรเข้ามาแก้ไขปัญหาในระดับชาติ เช่น การจราจร น้ำท่วม และปัญหามลพิษ

งานศึกษาของอุไร อนันตสิน (2559) เรื่อง บทบาทของสภากรุงเทพมหานครในการตรวจสอบการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การเมือง) มหาวิทยาลัยรามคำแหง) พบว่า บทบาทของสภากรุงเทพมหานครในการตรวจสอบการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ในช่วงปีงบประมาณ 2554-2557 แบ่งออกเป็น บทบาทในการตราข้อบัญญัติและการอนุมัติข้อกำหนดกรุงเทพมหานคร การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การอนุมัติและการพิจารณาให้ความเห็นชอบในกิจการที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องขอความเห็นชอบจากสภาหรือต้องรายงานต่อสภา การร่วมกับฝ่ายบริหารแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน และการควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหารโดยการตั้งกระทู้ถาม การเสนอญัตติ การเปิดอภิปรายทั่วไป การมีมติขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่ง และการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญของสภากรุงเทพมหานคร แต่ส่วนที่สำคัญยิ่งในงานของอุไรอยู่ที่การให้ความสำคัญระหว่างตัวสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และ พรรคที่ตนสังกัด โดยในด้านความเป็นอิสระจากพรรคการเมืองของสภากรุงเทพมหานครในการตรวจสอบการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พบว่า เพื่อให้ได้ประโยชน์จากการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครได้พัฒนาการเชื่อมโยงกับพรรคการเมืองเป็นความจำเป็นที่ต้องสังกัดพรรคการเมือง แล้วจึงมีความผูกพันต้องปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองซึ่งตนสังกัด อย่างไรก็ตาม มีบางส่วนเห็นว่า ความผูกพันกับพรรคการเมืองเป็นแต่เพียงการกำกับดูแลต่าง ๆ เท่านั้น โดยไม่สามารถสั่งการหรือควบคุมสมาชิกสภากรุงเทพมหานครได้อย่างสมบูรณ์

นอกจากนี้ อุไร อนันตสิน ยังพบว่า ความเป็นอิสระในการแสดงบทบาทการควบคุมตรวจสอบฝ่ายบริหารในแต่ละมาตรการ มีผลกระทบเชื่อมโยงกับความเป็นอิสระในการสังกัดหรือไม่สังกัดพรรคการเมือง โดยสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจะมีความเป็นอิสระในมาตรการตรวจสอบขั้นต้น เช่น การตั้งกระทู้ถาม การเสนอญัตติ การตราข้อบัญญัติ หรือการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่เป็นเรื่องปกติทั่วไป แต่ถ้าวการตรวจสอบเป็นมาตรการที่เข้มข้นมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ทางการเมือง เช่น การเปิดอภิปรายทั่วไปหรือการเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่ง หรือการพิจารณาอนุมัติโครงการหรืองบประมาณที่มีลักษณะ เป็นโครงการสำคัญที่มีงบประมาณจำนวนมาก หรือมีผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ หรือเป็นประโยชน์ใน การหาคะแนนเสียงเลือกตั้ง ความเป็นอิสระของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในการตรวจสอบก็จะลดน้อยลง แต่บทบาทการควบคุมของพรรคการเมืองจะเพิ่มมากขึ้น

งานศึกษาของ ชลกร ศิริวรรณ (2554) เรื่อง บทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตดินแดง ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแฟลตดินแดง (การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ใช้กลุ่มตัวอย่างสุ่มจากประชากรที่พักอาศัยในชุมชนแฟลตดินแดง ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป และมีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 348 คน โดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์หาข้อมูลเชิงลึก พบว่ากลุ่ม ตัวอย่างเห็นว่าการแสดงบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตดินแดง มี 3 ฐานะ คือ ฐานะของผู้นำ ชุมชน ฐานะของผู้ประสานงานชุมชน และ ฐานะของผู้สนับสนุนชุมชน โดยบทบาทเหล่านี้มีส่วนในการ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแฟลตดินแดง โดยที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชนทุกมิติในเรื่องการแก้ปัญหา กับชุมชน ส่งเสริมความสามัคคีในชุมชน สนับสนุนชุมชนพึ่งตนเองได้และเป็นผู้นำชุมชนในการทำกิจกรรมใน ชุมชน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเพื่อพัฒนาชุมชนตนเอง โดยมีความสัมพันธ์ กับชุมชนในระดับที่สูง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน เป็นการร่วมมือกันของชุมชนแฟลตดินแดง เพื่อการ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนและทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยชุมชนเอง ซึ่งเป็นหลักการของชุมชนเข้มแข็ง

หนึ่งในปัญหาที่สำคัญของการบริหารกรุงเทพมหานคร ก็คือเรื่องของระบบการกำหนดรายจ่ายท้องถิ่น งานศึกษาของไสว ผลยา (2547) เรื่อง หลักการห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดรายจ่ายท้องถิ่น : ศึกษากรณี การริเริ่มกำหนดรายจ่ายของสภากรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) พบว่าในการบริหารงานกรุงเทพมหานครนั้นไม่มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ระหว่างฝ่าย บริหารกับฝ่ายสภาท้องถิ่นในด้านการจัดทำงบประมาณออกจากกันอย่างชัดเจน ซึ่งผิดไปจากหลักการที่เป็นที่ ยอมรับกันในต่างประเทศที่มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาท้องถิ่นออกจากกันอย่าง ชัดเจน การจัดทำงบประมาณท้องถิ่นเป็นบทบาทหน้าที่ของฝ่ายบริหารท้องถิ่น และการอนุมัติงบประมาณของ ท้องถิ่นก็เป็นบทบาทหน้าที่ของฝ่ายสภาท้องถิ่น ทั้งนี้การปกครองท้องถิ่นในประเทศไทยก็มีการใช้หลักการนี้ เว้นแต่กรณีของการบริหารกรุงเทพมหานคร กล่าวคือสภากรุงเทพมหานครสามารถริเริ่มกำหนดรายจ่ายของ กรุงเทพมหานคร คือแปรรูปจัดงบประมาณรายจ่ายประจำปีและการแปรรูปในการใช้จ่ายเงินสะสมของ กรุงเทพมหานครได้ มีลักษณะเป็นการริเริ่มกำหนดรายจ่ายท้องถิ่นหรือเตรียมจัดทำงบประมาณของ กรุงเทพมหานคร โดยไม่ได้ผ่านการรับรองของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่อย่างใด เป็นการกระทำที่ ขัดแย้งกับหลักการแบ่งการทำงาน ตามบทบาทหน้าที่ที่มีลักษณะเฉพาะโดยเทียบเคียงตามหลักการแบ่งแยก อำนาจหน้าที่ ทำให้กระบวนการตรวจสอบการบริหารและถ่วงดุลการใช้อำนาจ ตามหลักการปกครองระบอบ เสรีประชาธิปไตยไม่บังเกิดผล เพราะเป็นการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในการจัดทำงบประมาณในส่วนที่ได้รับ การแปรรูป ทำหน้าที่พิจารณาอนุมัติงบประมาณในวาระที่ 3 และมีส่วนในการบริหารงบประมาณดังกล่าว

ไสว ผลยา ยังชี้อีกว่า สภาพปัญหาที่เกิดจากการใช้งบแปรรูปของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ดังกล่าว เป็นงบประมาณขาดองค์กรที่รับผิดชอบโดยตรง เป็นการจัดทำงบประมาณที่อาจขาดข้อมูลข่าวสารที่ ถูกต้อง การใช้จ่ายงบประมาณส่วนนี้จะขึ้นอยู่กับความต้องการของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแต่ละคนเป็น หลัก การจัดสรรงบประมาณมีลักษณะกระจายกันเป็นเบี้ยหัวแตก มองเห็นประโยชน์ไม่ชัดเจน ซ้ำซ้อนกับ งบประมาณตามปกติ ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม ระบบการตรวจสอบและประเมินผลไม่มีประสิทธิภาพ ขาด ประสิทธิภาพ และไม่คุ้มค่า การศึกษาของไสวทำให้เราเห็นภาพจากการสำรวจงานวิจัยที่ผ่าน ๆ มาในหลายชั้น

ว่าส่วนสำคัญของการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในการบริหารราชการกรุงเทพมหานครก็คือ การแปรรูปตั้งงบประมาณ¹¹

13.3 บทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของสภาเขตต่อการบริหารท้องถิ่น

13.3.1 บทบาทและการปฏิบัติหน้าที่

งานศึกษาของ กอบชัย บุญอรณะ (2533) เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของสภาเขตในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปนครหลวง (วิทยาลัยนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ของสภาเขตตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 โดยมีขอบเขตระยะเวลาการศึกษาการปฏิบัติงานภายใน 1 ปีแรกของการปฏิบัติหน้าที่ นับตั้งแต่หลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2528 คือตั้งแต่การประชุมสภาเขตครั้งที่ 1/2528 ซึ่งกำหนดให้มีขึ้น 15 วันหลังการเลือกตั้ง จนถึงการประชุมครั้งสุดท้ายก่อนจะมีการเลือกประธานสภาเขตคนใหม่ คือ ประมาณเดือนพฤศจิกายน 2529 รวมเวลาที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ประมาณ 1 ปี และศึกษา 3 เขต จากทั้งหมด 24 เขตในกรุงเทพมหานคร (สภาเขตราษฎร์บูรณะ สภาเขตปทุมวัน สภาเขตบางเขน) ศึกษาโดยการวิจัยเอกสาร คือ บันทึกการรายงานการประชุมประจำเดือนของสภาเขต และการสัมภาษณ์สมาชิกสภาเขตแต่ละเขต ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีสภาเขตใดจาก 3 สภาเขตที่เป็นตัวอย่างจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างครบถ้วนทุกข้อของพระราชบัญญัติ และรายละเอียดการปฏิบัติก็มีความแตกต่างออกไปตามลักษณะและองค์ประกอบของแต่ละสภาเขต (สภาพพื้นที่ของแต่ละเขต วุฒิสภาการศึกษา อาชีพและสถานที่ประกอบอาชีพ ที่อยู่อาศัย ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขต และการสังกัดพรรคหรือกลุ่มการเมืองของสภาเขต) รวมไปถึงหัวหน้าผู้บริหารงานเขต (ผู้อำนวยการเขตและเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของสภาเขต เช่น ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต หัวหน้าฝ่ายปกครอง เป็นต้น) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญและมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของสภาเขตแต่ละเขต กล่าวคือ ปัจจัยด้านการศึกษามีผลต่อความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนของการประชุมสภา แต่ไม่มีผลต่อการสอดส่องและติดตามดูแลการทำงานของสำนักงานเขต หรือการให้คำแนะนำ หรือข้อสังเกตต่อผู้อำนวยการเขตเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขการบริการประชาชนได้เท่ากับปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ที่ทำงานของสมาชิกสภาเขต และลักษณะสภาพพื้นที่ของเขตแต่ละเขต ซึ่งพบว่ามีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่สูงมาก รวมไปถึงจนถึงการศึกษาสูง ๆ ก็ไม่ได้หมายความว่ามีความเข้าใจที่ถูกต้องหรือเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติหน้าที่

¹¹ การที่สภากรุงเทพมหานครสามารถริเริ่มกำหนดรายจ่ายของกรุงเทพมหานครได้นั้นได้ยกเลิกไปหลังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 โดยในมาตรา 287 วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้ในการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้นำบทบัญญัติมาตรา 168 วรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งในมาตรา 168 วรรคหกที่อ้างถึงนี้ กำหนดให้ในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือของคณะกรรมการการเสนอ การแปรรูปตั้ง หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนร่วมไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้

นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มาตรา 104 ภายใต้บังคับมาตรา 106 กำหนดให้ในกรณีที่สภากรุงเทพมหานครเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติตั้งงบประมาณรายจ่าย ให้สภากรุงเทพมหานครเลือกคณะกรรมการวิสามัญตามมาตรา 39 เพื่อพิจารณาร่างข้อบัญญัติตั้งงบประมาณรายจ่ายนั้นตามข้อบังคับของสภากรุงเทพมหานคร และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามและประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับ ส่วนตามข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2562 นั้น ข้อ 58 ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติตั้งงบประมาณ การแปรรูปตั้งเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการเดิมขึ้นใหม่ของสมาชิกจะกระทำมิได้ แต่อาจแปรรูปตั้งในทางลดหรือตัดรายจ่ายได้ และข้อ 60 ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติตั้งงบประมาณ การเสนอ การแปรรูปตั้ง หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกหรือกรรมการวิสามัญมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายจะกระทำมิได้

การให้ข้อคิดเห็น และข้อสังเกตเกี่ยวกับแผนพัฒนาเขต รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาเขต โดยกลายเป็นว่าลักษณะของหัวหน้าผู้บริหารงานเขตหรือผู้อำนวยการเขต รวมถึงเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตที่มีส่วนในการเข้าร่วมประชุมจะเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้สมาชิกสภาเขตมีโอกาสเสนอความคิดเห็นและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาเขต อย่างไรก็ตาม กอบชัย บุญอรณะ เห็นว่าสภาเขตทั้งสามแห่งนี้สามารถทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ครบถ้วนตามเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น คือ สามารถปกป้องรักษาผลประโยชน์และช่วยตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น แบ่งเบาภาระของฝ่ายบริหารระดับต่าง ๆ ได้มาก และยังเป็นที่พักผ่อนและพัฒนาทบพาท การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี สภาเขตจึงนับเป็นองค์กรที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหาร แต่ต่อประชาชนมาก สมควรที่จะให้ความสำคัญและเพิ่มบทบาทอำนาจหน้าที่ให้กับสภาเขตมากขึ้นในอนาคต

การศึกษาของจิรพร ตลับเงิน (2536) เรื่อง สถานะและบทบาททางกฎหมายของสภาเขตในหลักการกระจายอำนาจของกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต) พบว่าสภาเขตไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในระดับเขตและความเดือดร้อนของประชาชน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการให้บริการที่สำนักงานเขตบางแห่งได้ให้บริการสาธารณะ ลำช้า บกพร่อง และไม่มีประสิทธิภาพ ทั้งที่สภาเขตเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นระดับเขต เนื่องจากสภาเขตไม่มีสถานะในการที่จะตราข้อกำหนดพิจารณางบประมาณและไม่สามารถควบคุมผู้อำนวยการเขตได้ และข้อสำคัญเขตไม่มีรายได้เป็นของตนเอง และท้ายที่สุดเขตไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล จิรพร ตลับเงิน เสนอว่าเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อสาธารณชน และเป็นการให้บริการที่มีประสิทธิภาพในท้องถิ่นระดับเขต ต้องให้สภาเขตมีอำนาจควบคุมฝ่ายบริหารของเขตและผู้อำนวยการเขตต้องมาจากการเลือกตั้ง และให้สำนักงานเขตโดยสภาเขตมีอำนาจตราข้อกำหนด, พิจารณานุมัติงบประมาณ สำนักงานเขตโดยผู้อำนวยการเขตมีอำนาจปฏิบัติการจัดเก็บภาษี, ให้บริการและลงนามทำนิติกรรมต่าง ๆ อาทิ จ้างทำสะพานลอยคนข้าม, ซ่อมสะพาน ฯลฯ ตามหลักการกระจายอำนาจปกครอง ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงไปสู่ส่วนล่าง เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามหลักประชาธิปไตย ในรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น

งานศึกษาของ วัลลภ อันธ์รัตน์ (2545) เรื่อง สภาเขตกับบทบาทในการพัฒนาชุมชน (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง) ศึกษาผ่านเอกสารบันทึกรายงานการประชุมสภาเขต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 - 2544 โดยคัดเลือกพื้นที่เขตของกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 สำนักงานเขตเป็นพื้นที่ในการศึกษา ได้แก่ สำนักงานเขตบางรัก สำนักงานเขตบางขุนเทียน และสำนักงานเขตหนองจอก ผลการศึกษาพบว่า ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สภาเขตไม่สามารถที่จะเป็นกลไกในการผลักดันหรือส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาชุมชนได้เท่าที่ควร สาเหตุสำคัญนั้นมาจากการกำหนดอำนาจหน้าที่สภาเขตที่ไม่เหมาะสม การทำหน้าที่ของสภาเขตเองก็ไม่มีการจัดตั้งหน่วยย่อยขึ้นมาเพื่อสนับสนุนการทำงานของตนเองส่งผลให้สภาเขตขาดกลไกในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และขึ้นอยู่กับคุณสมบัติและคุณภาพของสมาชิกสภาเขตเอง ดังนั้นหากต้องการให้สภาเขตเป็นกลไกที่มีส่วนช่วยเหลือหรือสนับสนุนการบริหารราชการระดับเขต กรุงเทพมหานครควรพิจารณาปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของสภาเขตให้เหมาะสมกับการเป็นองค์กรการเมืองระดับท้องถิ่น มีการกำหนดคุณสมบัติพิเศษของการเป็นสมาชิกสภาเขต ขณะเดียวกันรัฐบาลกลางก็ควรกระจายอำนาจให้กรุงเทพมหานครมีบทบาทมากขึ้นในการจัดทำบริการสาธารณะในส่วนที่เป็นสาธารณูปโภคที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครโดยตรง

การศึกษาของยอดชาย คำทางชล (2552) เรื่องบทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช) ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึกผ่านประชากรวิจัยแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ 1) ข้าราชการสำนักงานเขตสายไหม (5 คน) 2)

สมาชิกสภาเขตสายไหม (8 คน) และ 3) ประธานและกรรมการชุมชนหมู่บ้านในพื้นที่เขตสายไหม (12 คน) ผลการศึกษาพบว่า 1) บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาเขตสายไหมมี 2 ส่วน คือ บทบาทตามบทบัญญัติของกฎหมาย ตามมาตรา 79 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และบทบาทในฐานะผู้แทนของประชาชนในเขต อาทิ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน การประสานงาน การให้การเรียนรู้ทางการเมือง และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนในเขต และการประสานงานกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ตนสังกัดอยู่ 2) ปัญหาและอุปสรรคในการแสดงบทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาเขตสายไหม มี 2 ส่วน คือ ปัญหาจากบทบัญญัติข้อกฎหมาย อาทิ การไม่มีอำนาจในการบังคับบัญชาข้าราชการในเขต การที่สำนักงานเขตไม่นำข้อเสนอแนะของสภาเขตไปใช้ประโยชน์ และการไม่มีสำนักงานทำการของสมาชิกสภาเขต และปัญหาจากปัจจัยส่วนตัวของสมาชิกสภาเขต อาทิ ความรู้ความสามารถ ความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง การไม่ออกพบประชาชนในท้องถิ่น และการขาดการประชาสัมพันธ์ถึงอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขต และ 3) แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะในการแสดงบทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาเขตสายไหม ควรดำเนินการในการแก้ไขบทบัญญัติตามตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเพิ่มอำนาจให้ในเรื่องต่าง ๆ อาทิ เรื่องการออกข้อบังคับท้องถิ่นให้สภาเขตมีอำนาจออกข้อบังคับท้องถิ่นได้เฉพาะที่ไม่ขัดกับอำนาจหน้าที่ของข้าราชการประจำในสำนักงานเขต อีกทั้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในเขต และไม่ขัดกับอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขต เพิ่มอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณพัฒนาเขตให้มากกว่าที่เป็นอยู่ มิใช่รับฟังแต่ในที่ประชุมสภาเขตแต่อำนาจยังคงอยู่กับผู้อำนวยการเขต และควรเพิ่มงบประมาณดังกล่าวให้มากกว่าเดิม การบังคับบัญชาข้าราชการในเขต โดยให้มีหน้าที่ร่วมกับสำนักงานเขตในการลงนามในเอกสารอันเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นในส่วนของสภาเขตที่ต้องรับผิดชอบโดยไม่ให้ทับซ้อนกับงานของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ประจำในเขตนั้น และการมีสำนักงานเขต เพื่อจะได้ใช้เป็นสถานที่ในการทำงานและพบปะประสานงานกับประชาชนได้โดยตรง โดยออกเป็นระเบียบข้อบังคับของกรุงเทพมหานคร และการแก้ไขในเรื่องปัจจัยส่วนตัวของสมาชิกสภาเขตทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติเฉพาะตน และพฤติกรรมของสมาชิกสภาเขต สมาชิกเขตควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ ยอดชาย คำทางชล เห็นว่าควรจะให้มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งอาจมีผลต่อการทำโครงการเสนอแผนงานและงบประมาณพัฒนาเขตได้ดีและน่าเชื่อถือ สมาชิกเขตควรมีความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง เพราะจะทำให้ประสานงานต่าง ๆ เป็นไปตามนโยบายของพรรคหรือนักการเมืองที่สังกัดอยู่ ในระดับที่สัมพันธ์กัน และสามารถเสนอโครงการแผนงานในการพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้อำนวยการเขตได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ โดยมองว่านักการเมืองท้องถิ่นและพรรคการเมืองคงแยกจากกันไม่ได้ สมาชิกเขตควรพยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนจากสถานภาพเดิมที่เคยเป็นในชุมชน ไม่ว่าจะจากที่เคยเป็นลูกหลานของผู้มีอิทธิพล การแต่งกายควรให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม การแสดงมารยาทต่อประชาชนชาวบ้านในพื้นที่ ให้มีความสุภาพอ่อนโยนมีความอ่อนน้อมตามแต่สถานการณ์นั้น ๆ เสมอ และควรออกพบปะประชาชนในท้องถิ่นเป็นประจำ และต้องให้มีการประชาสัมพันธ์ถึงอำนาจหน้าที่ของสภาเขต และตัวสมาชิกสภาเขตด้วยว่ามีภาระหน้าที่ทำอะไร

ในช่วงเวลาไล่เรียงกันกับงานของยอดชาย คำทางชล งานศึกษาของณัฐชานันท์ จันทร์แจ่มใส (2555) เรื่องบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเขตสายไหม ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 (การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหุทยา ลัยราชภัฏพระนคร) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกลุ่มสมาชิกสภาเขตสายไหม จำนวน 8 คน กลุ่มอดีตสมาชิกสภาเขตสายไหม จำนวน 8 คน กลุ่มประธานและกรรมการชุมชนหมู่บ้านในพื้นที่เขตสายไหม จำนวน 6 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาเขตสายไหม มี 2 ส่วน คือ บทบาทตาม

บทบัญญัติของกฎหมาย ตามมาตรา 79 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และบทบาทในฐานะผู้แทนของประชาชนในเขต อาทิ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน การประสานงาน การให้การเรียนรู้ในทางการเมือง และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนในเขต 2) ปัญหาอุปสรรคต่อการแสดงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเขตสายใหม่ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มี 2 ส่วน คือ ปัญหาจากบทบัญญัติข้อกฎหมาย อาทิ การไม่มีอำนาจ บังคับบัญชาข้าราชการ การที่สำนักงานเขตไม่นำข้อเสนอแนะของสภาเขตไปใช้ประโยชน์ และปัญหาจาก ปัจจัยส่วนตัว อาทิ ความรู้ความสามารถ ความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง การไม่ออกพบประชาชนในท้องถิ่น และการขาดการประชาสัมพันธ์ถึงอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขต 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสดงบทบาท หน้าที่ของสมาชิกสภาเขตสายใหม่ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 อาทิ การทำงานร่วมกัน การได้รับการยอมรับจากสมาชิกที่ทำงานร่วมกัน ค่าตอบแทนจากการทำงาน ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ตนสังกัด อาทิ การลงสมัครรับ เลือกตั้งในตำแหน่งที่สูงขึ้น 4) แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะในการแสดงบทบาททางการเมืองของสมาชิก สภาเขตสายใหม่ ควรดำเนินการแก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง โดยเพิ่มอำนาจให้ในเรื่องต่าง ๆ อาทิ เรื่องการ ออกข้อบังคับท้องถิ่น งบประมาณพัฒนาเขต และการแก้ไขในเรื่องปัจจัยส่วนตัวของสมาชิกสภาเขตทั้งในเรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติเฉพาะตน และพฤติกรรมของสมาชิกสภาเขต จะพบว่างานของยอดชาย คำทางชล (2552) และณัฐชานันท์ จันทร์แจ่มใส (2555) แทบจะไม่มี ความแตกต่างกันแต่อย่างใด

13.3.2 ความเข้าใจต่อบทบาทของตนเองของสมาชิกสภาเขต

งานศึกษาของ สมัชชา สุวรรณสิงห์ (2537) เรื่อง ความเข้าใจบทบาทของตนเองในการเป็นตัวแทน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาเขต (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัย รามคำแหง) มุ่งศึกษาความรู้ความเข้าใจของสมาชิกสภาเขตในการเป็นตัวแทน ตลอดจนแนวความคิดในการ พัฒนาการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบกรุงเทพมหานคร และศึกษาวิจัยลักษณะทางสังคมวิทยาบางประการที่มี ความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจ บทบาทในการเป็นตัวแทนของสมาชิกสภาเขต โดยศึกษาวิจัยสมาชิกสภา เขตทั้ง 36 เขตของกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ. 2532 - 2536 รวมทั้งสิ้น 273 คน ด้วยการสอบถาม (แบบสอบถามกลับคืนมานั้นมีเพียง 184 ชุด และมีความสมบูรณ์ 170 ชุด คิดเป็นร้อยละ 62.3 ของจำนวน ประชากร) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศชาย มีระดับ อายุ 50 - 60 ปี มีระดับการศึกษา อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว (ขนาดใหญ่) มีระดับรายได้ 15,001 - 20,000 บาทต่อ เดือน เป็นสมาชิกสภาเขตเป็นครั้งที่ 2 เป็นสมาชิกพรรคพลังธรรม และอาศัยอยู่ในเขตมา 15 - 25 ปี ในด้าน ความเข้าใจบทบาทของการเป็นตัวแทนใน 6 ประเด็น อันได้แก่ 1) ตัวแทนที่ไม่มีอิสระในการตัดสินใจ 2) ตัวแทนแบบกลาง ๆ (Politico) 3) ตัวแทนแบบที่มีอิสระในการตัดสินใจ 4) ตัวแทนแบบสนองต่อประชาชนใน ท้องถิ่น 5) ตัวแทนแบบกลาง ๆ (Local-and-Party-Orientation) และ 6) ตัวแทนแบบสนองต่อพรรค การเมืองที่สังกัด โดยผลการศึกษาแบ่งออกเป็นระดับ ต่ำ กลาง และสูง พบว่าสมาชิกสภาเขตเป็นตัวแทนที่ไม่ มีอิสระในการตัดสินใจในระดับต่ำ เป็นตัวแทนแบบที่มีอิสระในการตัดสินใจในระดับสูง เป็นตัวแทนกลาง ๆ (Politico) ในระดับสูง เป็นตัวแทนแบบสนองต่อประชาชนในท้องถิ่นในระดับปานกลาง เป็นตัวแทนแบบ สสนองต่อพรรคการเมืองที่สังกัดในระดับปานกลาง และเป็นตัวแทนกลาง ๆ (Local-and-Party- Orientation) ในระดับสูง และพบว่าสมาชิกสภาเขตมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทการเป็นตัวแทน ว่าการเป็น ตัวแทนจะต้องทำหน้าที่ในการเป็นตัวแทนเพื่อประชาชน เพื่อพรรคการเมืองและเพื่อกรุงเทพมหานครจะต้อง ผสมผสานหน้าที่ทั้ง 3 ด้านดังกล่าวในระดับกลาง ๆ เพื่อเป็นตัวแทนทั้ง 3 ด้านพร้อม ๆ กัน และ เท่า ๆ กัน ใน

ระดับกลาง ทั้งนี้ การมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของการเป็นตัวแทนในระดับที่เหมาะสม เนื่องจากมิได้ตอบสนองต่อส่วนหนึ่งส่วนใดเพียงส่วนเดียว แต่ให้ความสำคัญกับทุก ๆ ด้านเท่า ๆ กันจะทำให้ตัวแทนสามารถสนองตอบกับทุกฝ่าย และทำหน้าที่ของตนได้สมบูรณ์ที่สุด สำหรับในด้านระดับความเข้าใจในบทบาทของการเป็นตัวแทนพบว่า สมาชิกสภาเขตมีความเข้าใจในบทบาทของการเป็นตัวแทนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนมาก รองลงมาในระดับสูง และระดับต่ำ ตามลำดับ ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางสังคมและความเข้าใจบทบาทของตนเองในการเป็นตัวแทนพบว่า เพศ อาชีพ รายได้ การสังกัดพรรค และความผูกพันกับเขตที่ได้รับเลือกตั้งที่แตกต่างกัน ไม่มีผลทำให้ความเข้าใจบทบาทของตนเองในการเป็นตัวแทนที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่าสมาชิกสภาเขตที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการเป็นสมาชิกสภาเขตแตกต่างกัน มีความเข้าใจบทบาทของตนเองในการเป็นตัวแทนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยสมาชิกสภาเขตที่มีระดับอายุต่ำ ระดับการศึกษาสูง และประสบการณ์ในการเป็นสมาชิกสภาเขตมากกว่า 1 ครั้ง มีความเข้าใจบทบาทของตนเองในการเป็นตัวแทนมากกว่าสมาชิกสภาเขตที่มีระดับอายุสูง ระดับการศึกษาต่ำ และประสบการณ์ในการเป็นสมาชิกสภาเขตเป็นครั้งแรก

ขณะที่งานศึกษาของบัณฑิต วินิจฉัยกุล (2542) เรื่องการรับรู้ในบทบาทของสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) ทำการศึกษาสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2541 และวันที่ 26 เมษายน 2541 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 จำนวน 313 คน พบว่า สมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร มีการรับรู้ในบทบาทโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง การรับรู้ในบทบาทของการตอบสนองต่อผลประโยชน์ของประชาชนในเขตเลือกตั้งกับของกรุงเทพมหานครมีมากพอ ๆ กันคือ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการรับรู้ในบทบาทตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายอยู่ในระดับสูง ปัจจัยในเรื่องระดับการศึกษา รายได้และความผูกพันกับเขตที่ได้รับการเลือกตั้ง ก่อให้เกิดความแตกต่างในการรับรู้บทบาท โดยสมาชิกสภาเขตที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการรับรู้บทบาทแตกต่างกันในประเด็นลักษณะของอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย สมาชิกสภาเขตกลุ่มที่มีรายได้ต่างกันมีการรับรู้บทบาทแตกต่างกันในประเด็นการสนองตอบต่อผลประโยชน์ โดยสมาชิกสภาเขตกลุ่มที่มีรายได้ 8,000-15,000 บาท มีการรับรู้ในบทบาทการสนองตอบต่อผลประโยชน์ของประชาชนในเขตเลือกตั้งมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้สูงกว่า 30,000 บาท สมาชิกสภาเขตที่มีความผูกพันกับเขตที่ได้รับการเลือกตั้งต่างกัน มีการรับรู้ในบทบาทต่างกันในประเด็นการสนองตอบต่อประชาชน และประเด็นอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย แต่ความแตกต่างในเรื่อง เพศ อายุ อาชีพ พรรคการเมืองที่สังกัด และจำนวนครั้งที่ได้รับการเลือกตั้งไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาเขต

13.3.3 ความคาดหวังต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขต

งานศึกษาของสิทธิโชค คล้อยแสงอาทิตย์ (2561) เรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร (วารสารช่อพะยอม ปีที่ 29 ฉบับที่ 2) ศึกษาความคาดหวังต่อบทบาท อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาท อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานครที่เหมาะสมให้ตรงกับความต้องการของชุมชนและประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาผ่าน กลุ่มอดีตสมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน กลุ่มข้าราชการเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการเขตและผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ผู้นำชุมชน จำนวน 4 คน รวมจำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่า บทบาทหน้าที่ที่แท้จริงของสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานครคือ เป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการเขต ไม่ใช่บทบาทในการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ ซึ่ง

หน้าที่ในการตรวจสอบนั้นเป็นหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก) ส่วนความคาดหวังต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) การแก้ไขปัญหาของประชาชนในชุมชน 2) การประสานงานกับชุมชนในเขตที่รับผิดชอบ 3) การประสานงานกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร 4) การให้คำแนะนำแก่ประชาชน 5) การพัฒนาชุมชนในเขตที่รับผิดชอบ 6) การพัฒนาส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน สำหรับแนวทางการพัฒนาบทบาท อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขต ที่เหมาะสมให้ตรงกับความต้องการของชุมชนและประชาชนในเขต ได้แก่ 1) ให้สภาเขตมีอำนาจออกระเบียบข้อบังคับกับท้องถิ่นได้ 2) แก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ให้สภาเขตมีอำนาจหน้าที่ในการลงนามต่าง ๆ มากกว่าที่เป็นอยู่ 3) ควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณเขตให้มากขึ้น 4) ควรเพิ่มงบประมาณของสภาเขตให้มากกว่าเดิม 5) ควรพัฒนาความรู้ความสามารถให้สมาชิกสภาเขต 6) ควรใช้ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมืองและสมาชิกสภาเขตให้เกิดประโยชน์ 7) ควรออกพบประชาชนในท้องถิ่นเป็นประจำ และ 8) ให้มีการประชาสัมพันธ์ถึงอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขต

13.3.4 วัฒนธรรมและความโน้มเอียงทางการเมือง

การศึกษาของกานต์ นิมอนันตกุล (2536) เรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองของสมาชิกสภาเขต (สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) ทำการศึกษาระดับวัฒนธรรมทางการเมืองของสมาชิกสภาเขตว่ามีความโน้มเอียงไปในทางประชาธิปไตยมาก-น้อยเพียงใด และเพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะทางสังคมของสมาชิกสภาเขตที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ศาสนาที่นับถือ พรรคการเมืองที่สังกัด ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และการเป็นสมาชิกชมรมหรือสมาคมหรือมูลนิธิทางสังคมที่แตกต่างกันว่าจะมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแตกต่างกันหรือไม่ โดยวิจัยผ่านกลุ่มประชากรจากสมาชิกสภาเขตในกรุงเทพมหานครทุกคน ซึ่งมีอยู่ 270 คน โดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และการเป็นสมาชิกชมรมหรือสมาคมหรือมูลนิธิทางสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของสมาชิกสภาเขต มีเพียงตัวแปรด้านการสังกัดพรรคการเมืองเพียงตัวแปรเดียวที่มีความสัมพันธ์กับระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของสมาชิกสภาเขต โดยพบว่า สมาชิกสภาเขตที่สังกัดพรรคพลังธรรมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสูงกว่าสมาชิกสภาเขตที่สังกัดพรรคการเมืองอื่น ส่วนตัวแปรด้านเพศและศาสนาที่นับถือ นั้น ผู้วิจัยไม่ได้ทำการวิเคราะห์ เนื่องจากกระจายของข้อมูลที่เก็บได้มีความแตกต่างกันมาก กล่าวคือ มีสมาชิกสภาเขตหญิงเพียงร้อยละ 13.6 ในขณะที่เพศชายมีถึงร้อยละ 86.4 ส่วนสมาชิกสภาเขตที่นับถือสมาชิกศาสนาพุทธมีถึงร้อยละ 88.9 ในขณะที่ผู้นับถือศาสนาคริสต์และอิสลามเพียงร้อยละ 0.9 และ 10.2 ตามลำดับเท่านั้น

สำหรับภาพรวมของผลการวิจัย พบว่า สมาชิกสภาเขตส่วนใหญ่มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับปานกลาง กานต์สรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ว่าการที่สมาชิกสภาเขตสังกัดพรรคพลังธรรมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสูงกว่าสมาชิกสภาเขตที่สังกัดพรรคการเมืองอื่น เนื่องจากการที่พรรคพลังธรรมมีระบบการสรรหาบุคลากรได้ดีเมื่อเทียบกับพรรคการเมืองอื่น ๆ รวมทั้งคงมีสาเหตุมาจากการเรียกร้องประชาธิปไตยเมื่อเดือนพฤษภาคม 2535 ซึ่งพรรคพลังธรรมเป็นแกนนำการประท้วง และผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในระยะนั้นพอดี

13.3.5 ความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาเขต

งานศึกษาของณัฐ สำเร็จวาณิชย์ (2544) เรื่อง ความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาเขตกลุ่มศรีนครินทร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง) ศึกษาสมาชิกสภาเขตกลุ่มศรีนครินทร์จำนวน 50 คน และผู้บริหารเขตกลุ่มศรีนครินทร์ จำนวน 104 คน ในด้านความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาเขตกลุ่มศรีนครินทร์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเขตและผู้บริหารเขตกลุ่มศรีนครินทร์ใน 5 ด้านคือ สติปัญญา ความสามารถ ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม และสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จำแนกตามตำแหน่ง และวุฒิการศึกษา เป็นรายด้านและภาพรวม และเปรียบเทียบความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาเขตกลุ่มศรีนครินทร์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเขตกับผู้บริหารเขตกลุ่มศรีนครินทร์ ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันใน 5 ด้านคือ ด้านสติปัญญา ด้านความสามารถ ด้านความรับผิดชอบ ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม และด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นรายด้านและภาพรวม ผลการศึกษาพบว่าความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาเขตกลุ่มศรีนครินทร์ ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเขตกับผู้บริหารเขตกลุ่มศรีนครินทร์ใน 5 ด้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เพราะเป็นสิ่งจำเป็นของสมาชิกเขตในการปฏิบัติงานในหน้าที่ จึงจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีการประสานงานที่ดี มีความสามารถ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่สูง มีส่วนร่วมกับชุมชน และมีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับการยอมรับจากชุมชนให้เป็นตัวแทนของประชาชน ขณะที่ความเป็นผู้นำของสมาชิกเขตกลุ่มศรีนครินทร์ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเขตกับผู้บริหารเขตกลุ่มศรีนครินทร์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นแต่ละด้านพบว่าแตกต่างกันในทุกด้าน และไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ ค่าเฉลี่ยของสมาชิกสภาเขตและผู้บริหารเขตที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี สูงกว่า สมาชิกสภาเขตและผู้บริหารเขตที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่า เพราะว่าสมาชิกสภาเขตและผู้บริหารเขตที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ยังไม่เห็นความสำคัญของความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาเขตที่มีประสิทธิภาพ ควรมีลักษณะอย่างไร ส่วนความคิดเห็นของสมาชิกสภาเขตและผู้บริหารเขตที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่า คิดว่าความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาเขตนั้นยังมีความเป็นผู้นำอยู่น้อยกว่าที่ควร ไม่ว่าจะด้วยความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ และการวิเคราะห์ถึงสาเหตุแห่งปัญหา ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ความคิดริเริ่มในการสร้างงานยังน้อยอยู่มาก การเป็นที่พึงของชุมชนยังไม่มีดีพอ

14. งานศึกษาเฉพาะกรณีที่น่าสนใจ

14.1 การศึกษาการเมืองเรื่องการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต พ.ศ. 2528

งานศึกษาของสมบัติ จันทรวงศ์ (2530) เรื่อง การเมืองการเมืองการเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต พ.ศ. 2528 (มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา) ให้ภาพการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ไว้ที่น่าสนใจ ในสามเรื่องหลัก ได้แก่ 1. ภาพรวมของพัฒนาการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครเมื่อปี 2528 2. กระบวนการสรรหาตัวผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต และ 3. แบบแผนเนื้อหาคำปราศรัย ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาผ่านเอกสาร และวิเคราะห์ผ่านคำปราศรัย งานของสมบัติต่างจากงานชิ้นอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นวิทยานิพนธ์ตรงที่มีความครอบคลุมกว่า แต่ในอีกด้านหนึ่งงานที่เป็นวิทยานิพนธ์จะมีลักษณะที่เจาะจงเฉพาะในแต่ละเรื่องมากกว่า และมีการใช้แบบสอบถาม รวมทั้งความเป็นระบบระเบียบในการเลือกประชากรตามรูปแบบวิธีวิจัยเชิงปริมาณมากกว่า

ในส่วนภาพรวมของพัฒนาการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครเมื่อปี 2528 สมบัติ จันทรวงศ์ (2530) ได้สำรวจให้เห็นที่มาที่ไปของการได้มาซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการกรุงเทพมหานคร และพระราชบัญญัติเลือกตั้งสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2528 โดยชี้ให้เห็นว่านับจากการปลดผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้งคนที่แล้ว คือ นายธรรมบุญเทียนเงิน จากพรรคประชาธิปัตย์ และยุบสภากรุงเทพมหานคร เมื่อ 29 เมษายน พ.ศ. 2520 โดยรัฐบาลของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร ที่มาจากการทำรัฐประหารเมื่อ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 การได้มาของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฉบับใหม่นั้นก็เต็มไปด้วยความล่าช้า สมบัติ จันทรวงศ์ อธิบายว่าแม้จะมีความพยายามจากหลายฝ่ายที่ผลักดันให้กรุงเทพมหานครมีผู้ว่าที่มาจาก การเลือกตั้งขึ้นมาใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีกระแสความไม่พอใจของชาวกรุงเทพมหานครต่อการบริหารของผู้ว่ากรุงเทพมหานครที่มาจากการแต่งตั้ง โดยเฉพาะในกรณีน้ำท่วม นอกจากนี้ ความล่าช้าของการออกกฎหมายฉบับใหม่มาจากคณะที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีบางคน คณะกรรมการประสานงานรัฐสภาบางคน ตลอดจนผู้ใกล้ชิดนายรัฐมนตรี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ อีกหลายต่อหลายคนมีความเห็นไปในทำนองว่าหากปล่อยให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครขึ้นเมื่อไร ก็จะเป็นชนวนนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลที่ในที่สุดแล้วก็จะกระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพของคณะรัฐบาลทั้งชุดได้อีก เพราะการหาเสียงเลือกตั้งนั้นย่อมมีการกล่าวโจมตีกันเป็นธรรมดา (น. 2) อย่างไรก็ตามกระแสการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครก็มีมาอย่างต่อเนื่องหลังจากที่กระทรวงมหาดไทยได้จัดให้มีการเลือกตั้งเทศบาลทั่วประเทศเมื่อ 20 กรกฎาคม 2528 ทำให้มีการพูดกันมากกว่าชาว กทม. ควรจะมีสิทธิเลือกผู้บริหารตนเองเสียที่

อีกมิติหนึ่งที่น่าสนใจก็คือความล่าช้าในกระบวนการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครก็เพราะพรรคการเมืองต่าง ๆ จะเชื่ออย่างปักใจว่าพรรคใดก็ตามที่ชนะการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พรรคนั้นก็จะมีข้อได้เปรียบอย่างมากในการเลือกตั้งทั่วไปที่จะมีขึ้นใน พ.ศ. 2530 ด้วยเหตุนี้เองที่การณรงค์เพื่อช่วยชนะในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจึงเต็มไปด้วยความคึกคักทั้งจากพรรคการเมืองและกลุ่มการเมือง อีกทั้งในข้อกำหนดของพระราชบัญญัติเลือกตั้ง

กรุงเทพมหานครก็ไม่ได้ระบุว่าจะต้องสมัครเป็นพรรคการเมือง (ต่างกับการเมืองระดับชาติที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปี 2521 ที่บังคับใช้ในขณะนั้น) พรรคการเมืองที่มีคะแนนเสียงในกรุงเทพมหานคร เช่น พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคประชากรไทย ได้แสดงความสนใจและมีความเคลื่อนไหวภายในพรรคในการสรรหาผู้สมัคร (พรรคประชาธิปัตย์ในช่วงนั้นเสียคะแนนนิยมให้กับพรรคประชากรไทยมาตั้งแต่ปี 2522 แต่ก็ชนะการเลือกตั้งซ่อม ในเขตสามเมื่อพฤษภาคม 2528) ขณะที่กลุ่มอิสระก็มีอยู่หลายกลุ่ม อาทิ กลุ่มของพลเอกมานะรัตน์โกเศศ ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบกที่มีสายสัมพันธ์กับกองทัพ และมีความเป็นกลางน่าจะเชื่อมกับทุกฝ่ายได้ ซึ่งมีผลสะท้อนทำให้แต่ละพรรคการเมืองเริ่มสรรหาผู้สมัครมีภูมิหลังเป็นทหารหรือตำรวจมาลงแข่งขันกันทั้งพลเอกมานะรัตน์โกเศศ ประกาศถอนตัวจากการลงสมัครในครั้งนี้ ความคิดคึกก็เริ่มปรากฏขึ้นอีกครั้ง

สมบัติ จันทรวงศ์ แบ่งการเคลื่อนไหวและหาเสียงของกลุ่มและพรรคการเมืองที่สำคัญออกเป็นสองช่วง ช่วงที่หนึ่งคือ กันยายน - 20 ตุลาคม พ.ศ. 2528 ที่แต่ละกลุ่มและพรรคเริ่มเปิดตัวผู้สมัคร และช่วงที่สองคือ 20 ตุลาคม - 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 โดยแบ่งด้วยความนิยมของพลตรีจำลอง ศรีเมือง กล่าวคือในช่วงที่หนึ่งนั้นมีการเปิดตัวของแต่ละกลุ่มและพรรคการเมือง โดยกลุ่มกรุงเทพก้าวหน้าซึ่งมีนายมงคล สิมะโรจน์ อดีตสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสมัยนายธรรมบุญ เทียนเงิน มีบทบาทนำ โดยการนำเสนอว่ากลุ่มกรุงเทพก้าวหน้าเกิดมาแล้วเป็นเวลาสองปี โดยการพูดคุยกันของกลุ่มบุคคลที่สนใจปัญหาการพัฒนากรุงเทพฯ ในหมู่อาจารย์ วิศวกร นายแพทย์ และผู้บริหารวิชาชีพต่าง ๆ ขณะที่พรรคประชาธิปัตย์ส่งนายชนะ รุ่งแสง อดีตเทศมนตรีของกรุงเทพมหานคร ส.ส. กรุงเทพมหานคร และผู้บริหารธนาคารที่ประสบความสำเร็จ พรรคประชากรไทย ส่ง พล.ต.ต.ม.ร.ว.เจตจันทร์ ประวิตร อดีตผู้บังคับการตำรวจดับเพลิง ซึ่งริเริ่มงานบรรเทาสาธารณภัย พรรคมวลชน ส่งนายชิงชัย ต่อประดิษฐ์ อดีตข้าราชการกรมอัยการ และที่สำคัญก็คือ กลุ่มรวมพลัง ส่งพลตรีจำลอง ศรีเมือง ซึ่งเดิมเคยถูกทาบทามให้ลงในนามของพรรคกิจสังคมมาก่อน เนื่องจากได้รับคะแนนนิยมสูงสุดจากการสำรวจความนิยมโดยพรรคกิจสังคม ต่อมามีความล่าช้าภายในพรรค พลตรีจำลอง ศรีเมือง จึงตัดสินใจประกาศลงสมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในแบบที่ไม่ลงในนามพรรคตามที่ได้ให้สัญญาแก่พรรคกิจสังคมเอาไว้ สมบัติให้เหตุผลว่า ความนิยมในตัวพลตรีจำลองในเวลานั้นมาจากหลายปัจจัย ตั้งแต่การเป็นนายทหารที่มีส่วนผลักดันให้พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี ต่อมาก็ผลักดันให้พลเอกเปรม ติณสูลานนท์เป็นรัฐมนตรี และได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ก่อนเข้าประจำสำนักปลัดกระทรวงกลาโหมโดยมีบทบาทต่อต้านการทำแท้งเสรี และมีบทบาทสำคัญในการเคลื่อนไหวต่อต้านขบวนการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่กองทัพบกหนุหลังอยู่ และประสบความสำเร็จทั้งสองรายการ อย่างไรก็ตาม สมบัติ จันทรวงศ์ ให้เหตุผลว่าประชาชนส่วนใหญ่รู้จักพลตรีจำลอง ศรีเมือง ในฐานะผู้ปฏิบัติธรรม สมณะ ใจซื่อมือสะอาด ถิ่นมั่งสิริสวัสดิ และเป็นสานุศิษย์ของสำนักสงฆ์สันตือโศก

สมบัติ จันทรวงศ์ เชื่อว่าการเข้าสู่การเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง นั้นเริ่มต้นจากการสนับสนุนของกลุ่มญาติธรรมชาวสันตือโศกที่มีความศรัทธาในพลตรีจำลอง และมีการปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัด สมบัติ จันทรวงศ์ เห็นว่าแม้ว่าในตอนเริ่มแรกนั้นกลุ่มสนับสนุนเหล่านี้อาจเทียบเท่ากับพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่จัดตั้งและคร่ำหวอดทางการเมืองมายาวนาน แต่ในอีกด้านหนึ่งกลุ่มที่สนับสนุนพลตรีจำลอง ศรีเมือง ในระยะเริ่มแรกนั้นมีลักษณะของการอุทิศตนให้กับพลตรีจำลอง ศรีเมือง เหนือกว่าที่ทีมงานรับจ้างของพรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองอื่น ๆ นอกจากนี้กลุ่มเหล่านี้ยังกระจายอยู่ในทุกวงการและมีคนทุกระดับฐานะการศึกษาซึ่งอาจจะแตกต่างจากคนที่ทำงานของพรรคหรือกลุ่มการเมืองที่อาจจะกระจุกตัวอยู่ในเฉพาะคนไม่กี่กลุ่ม กล่าวอีกอย่างก็คือกลุ่มญาติธรรมเหล่านี้ล้วนเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานอาสาสมัครเป็นกลุ่มเป็นก้อนโดยยึดถือหลักประโยชน์สูงสุดประหยัดสุด ดังนั้นสมบัติ จันทรวงศ์ จึงสรุปว่าพลตรีจำลอง ศรีเมือง จึงมีโอกาสมากไม่

น้อยกว่าผู้สมัครจากพรรคหรือกลุ่มการเมืองอื่น นโยบายหาเสียงในช่วงแรกของกลุ่มรวมพลังเน้นไปที่กลุ่มพลังเงียบ ซึ่งก็คือ กลุ่มที่เบื่อพรรคการเมือง ได้แก่ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ นักศึกษา อาจารย์ ฯลฯ เพื่อชี้ให้เห็นถึงโอกาสอันดีที่จะได้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง (เป็นการใช้ประโยชน์จากความไม่พอใจของประชาชนต่อพรรคการเมือง ซึ่งกว้างกว่ากลุ่มกรุงเทพฯ หน้าและพรรคมวลชน ที่ใช้ประโยชน์จากความเบื่อหน่ายต่อรัฐบาลและพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาล) ส่วนในเรื่องของช่องทางการหาเสียงก็เน้นไปที่การใช้โปสเตอร์ที่เน้นความประหยัดและรูปแบบที่เรียบง่าย (ส่วนหนึ่งเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าต่างจากพรรคการเมืองที่ใช้เงินมากในการหาเสียง) รวมทั้งเน้นการเชื่อมโยงกับกลุ่มชาวพุทธนอกสันตติโอศก อาทิ การสนทนาธรรมกับปัญญานันทภิกขุ การแก้ข้อกล่าวหาทางการเมืองเมื่อสมัยเป็นนายทหารยังเดี๋ยวกกับบทบาทในสมัย 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 รวมทั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องของการกลับเข้ามามีบทบาททางการเมืองอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับการหาเสียงในช่วงที่สองนั้น (20 ตุลาคม - 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528) จุดสำคัญก็คือการมีเป้าหมายร่วมกันของพรรคและกลุ่มต่าง ๆ ที่จะหยุดยั้งกระแสความนิยมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของประชาชนที่มีต่อพลตรีจำลอง ศรีเมือง สมบัติ จันทรวงศ์ อธิบายว่า ส่วนหนึ่งเกิดจากการผสมผสานเทคนิคและวิธีหาเสียงของกลุ่มรวมพลังที่ซึ่งเป็นของใหม่และดึงดูดใจสำหรับคนกรุงเทพฯ อาทิ การถึบจักรยานหาเสียง การมีผู้บริจาคเงินสนับสนุน การมีอาสาสมัครรถจักรยานยนต์และรถยนต์ส่วนตัวติดเครื่องขยายเสียง ขณะที่พรรคการเมืองที่ไม่ได้ส่งผู้สมัครลงแข่งในครั้งนี้ก็ให้การสนับสนุนพลตรีจำลอง ศรีเมือง ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น พรรคกิจสังคม พรรคชาติไทย และพรรคก้าวหน้า สมบัติ จันทรวงศ์ ชี้ว่าอาจเป็นไปได้ว่าเพราะพรรคการเมืองดังกล่าวไม่ต้องการให้พรรคประชาธิปัตย์มีชัยชนะในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งอาจส่งผลต่อการเลือกตั้งครั้งใหญ่ในปี 2530 รวมทั้งนายธรรมบุญ เทียนเงิน ซึ่งเคยเป็นทั้งอดีตสมาชิกของพรรคประชาธิปัตย์ และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ในการเลือกตั้งในปี 2518 ที่ออกมาสนับสนุนพลตรีจำลอง ศรีเมือง ด้วยเหตุผลว่า พลตรีจำลอง ศรีเมือง ไม่มีผลประโยชน์กับใคร และการเลือกตั้งในครั้งนี้จะพิสูจน์ว่าเงินจะชนะการเลือกตั้งเสมอไปหรือไม่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช หัวหน้าพรรคกิจสังคม ยังออกมาสนับสนุนพลตรีจำลอง ศรีเมือง พรรคก้าวหน้าของนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาผู้แทนราษฎร มีมติสนับสนุนพลตรีจำลอง ศรีเมือง และเรียกรู้อเงินในหมู่ ส.ส. ให้กลุ่มรวมพลัง ขณะที่ทางพรรคประชาธิปัตย์ก็กล่าวหาพลตรีจำลอง ศรีเมือง ในทางเปรียบเปรยว่าเป็นเสมือน “สินค้าแบกะดิน” ที่ไม่เหมือนของห้าง หากซื้อไปจะเปลี่ยนคืนไม่ได้ สหภาพแรงงานธนาคารกรุงไทย และสหพันธ์แรงงานธนาคารและการเงินแถลงว่าจะไม่เลือกนายชนะ รุ่งแสง ตัวแทนจากประชาธิปัตย์ เพราะนายชนะ รุ่งแสง ขณะทำงานธนาคารไม่สนับสนุนการตั้งสหภาพแรงงาน

ข้อค้นพบต่อคำถามที่ว่าชัยชนะของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ถือเป็นมิติใหม่ของการเมืองไทยหรือไม่ สมบัติ จันทรวงศ์ (2530) ชี้ว่า การเลือกตั้งครั้งนี้มีลักษณะเฉพาะหลายประการ ได้แก่ 1) สภาพการณ์การเลือกตั้งซ่อมที่เพิ่งผ่านพ้นไป ที่ถูกนำเสนอโดยสื่อมวลชนว่ามีการใช้เงินทองและกล่าวโจมตีกันของพรรคการเมืองต่าง ๆ ทำให้ประชาชนมีทัศนคติทางลบต่อการเมืองและเปิดโอกาสให้ผู้สมัครนำเสนอแนวทางใหม่ ๆ ที่ต่างไปจากแนวทางเดิม 2) การมีกลุ่มทางการเมืองที่เข้มแข็งในการชูประเด็นว่าการเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นไม่ควรอยู่ที่อธิปไตยของพรรคการเมือง 3) เนื่องจากการเลือกตั้งในรอบนี้เป็นารเลือกตั้งด้วยเขตการเลือกตั้งที่ใหญ่ คือทั้งกรุงเทพมหานคร ทำให้กลุ่มและพรรคที่แสดงความพร้อมในช่วงแรกนั้นท่วมท้นพยายากรจำนวนมากในการหาเสียง เช่น ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ ขณะที่ป้ายของกลุ่มรวมพลังของพลตรีจำลอง ศรีเมือง นั้นเน้นความประหยัดด้านวัสดุและเรียบง่ายจึงมีความโดดเด่น 4) ผู้สมัครและพรรคส่วนมากเคยอยู่กับพรรคประชาธิปัตย์ ดังนั้นในการหาเสียงจึงมีการโจมตีพรรคประชาธิปัตย์ มีการโจมตีตอบโต้กันไปมา ขณะที่พลตรีจำลอง ศรีเมือง มีภาพลักษณ์ของการเป็นคนซื่อ คนดี และไม่มักใหญ่

ใฝ่สูงทางการเมือง ซึ่งทำให้ประชาชนจำนวนมากเห็นว่าพลตรีจำลอง ศรีเมือง เป็นทางออกของการเมือง กทม. ที่มีปัญหาหมักหมมกันมานาน 5) พลตรีจำลอง ศรีเมือง มีความสามารถทางจิตวิทยามวลชนสูง เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มีความสามารถเป็นนักการเมือง โดยเฉพาะการเน้นปราศรัยเรื่องของงบประมาณ กทม. ที่มีอยู่จำนวนมาก หรือพูดถึงแรงจูงใจของพรรคการเมืองที่จะเข้ามาบริหาร กทม. ทั้งที่ค่าตอบแทนมีไม่มาก การพูดถึงความสะอาดของ กทม. และการสื่อสารกับทีมอาสาสมัครต่าง ๆ 6) พลตรีจำลอง ศรีเมือง เป็นผู้สมัครที่สื่อโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ให้การสนับสนุนอย่างเปิดเผย ซึ่งมีผลต่อทัศนคติของชนชั้นกลางที่อ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุด นอกจากนี้ยังมีบทสัมภาษณ์คณะบุคคลลงในหนังสือที่สนับสนุนพลตรีจำลอง ศรีเมือง และเนื้อหาในหนังสือพิมพ์ก็จะถูกนำไปเล่าข่าวในวิทยุต่อ 7) แนวร่วมด้านกลับที่พลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้รับคือพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ไม่ชอบพรรคประชาธิปัตย์และพรรคประชากรไทย 8) ขณะที่พรรคการเมืองหาเสียงกับฐานคะแนนเดิมที่ตนมี กลุ่มการเมืองอิสระมุ่งหาคะแนนเสียงจากฐานคะแนนใหม่ที่ไม่เคยเลือกตั้งมาก่อน 9) รัฐบาลมีส่วนสนับสนุนช่วยกลุ่มรวมพลัง อาทิ ปฏิเสธข่าวว่าโจมตีพลตรีจำลอง ศรีเมือง และสนับสนุนให้ข้าราชการไปเลือกตั้งโดยไม่นับเป็นวันลา โดยที่การเลือกตั้งในครั้งนั้นจัดขึ้นในวันธรรมดา ต่อประเด็นมติใหม่ของการเลือกตั้ง กทม. ในครั้งนี้ สมบัติ จันทรวงศ์ สรุปว่ามีมติใหม่ที่ผู้สังเกตการณ์บางท่านเห็นจากผลของการเลือกตั้งในครั้งนี่ก็คือมติด้านเดิมของการเมืองไทยที่มองจากมุมตรงข้าม กล่าวคือตราบเท่าที่ประชาชนชาว กทม. ยังคงมองภาพของนักการเมืองตลอดจนวิธีการหาเสียง และแรงจูงใจของนักการเมืองด้วยสายตาที่ไม่ไวใจ เมื่อนั้นนักการเมืองคนใดที่สามารถเสนอภาพของตนเองออกมาให้ประชาชนยอมรับในความ “ไม่เป็นนักการเมือง” แบบเดิมได้ ก็มีโอกาสสูงที่จะได้ชัยชนะ ประการต่อมาคือประชาชนมองว่าแม้ว่าพลตรีจำลอง ศรีเมือง จะไม่ได้เสนอนโยบายที่เป็นรูปธรรมเหมือนผู้สมัครคนอื่น ๆ รวมทั้งมีประวัติการบริหารที่ด้อยกว่าคนอื่น ๆ แต่ประชาชนมองเห็นว่านโยบายที่เป็นรูปธรรมเป็นสิ่งที่ไร้ประโยชน์และปฏิบัติไม่ได้หากไม่ได้ตัวผู้ปฏิบัติ ที่มีพื้นฐานสุจริตและมีความซื่อสัตย์มาบริหารงาน การเลือกตั้งผู้ว่า กทม. ในครั้งนี้จึงกลายเป็นเรื่องของความเชื่อมั่น ความศรัทธาในตัวบุคคลผู้สมัครยิ่งกว่าพรรคการเมืองและนโยบาย นอกจากนี้ชัยชนะที่ถล่มทลายของพลตรีจำลอง ศรีเมือง สะท้อนให้เห็นว่าเท่าที่ผ่านมาพรรคการเมืองทั้งหลายสามารถสัมผัสหรือหาเสียงได้กับผู้เลือกตั้งประเภทที่ไม่ได้สนใจกับการเมืองอย่างแท้จริง (Iminvolved Voter) เท่านั้น แต่ไม่สามารถผูกใจผู้เลือกตั้งที่รอบรู้ (Involved Voter) และที่สำคัญก็คือไม่สามารถชักจูงให้ผู้เลือกตั้งที่รังเกียจการเมือง (Alienated Voter) เข้ามาสนับสนุนการรณรงค์ได้เลย กล่าวคือพรรคการเมืองไทยยังไม่สามารถสร้างสัมพันธ์กับผู้เลือกตั้งที่รอบรู้ และผู้เลือกตั้งที่หนายการเมืองได้ การหาเสียงก็จะทำได้เฉพาะแต่กับผู้เลือกตั้งที่ไม่ได้มีความรู้หรือไม่ได้สนใจกับการเมืองอย่างแท้จริงเป็นส่วนใหญ่

ในส่วนของการระดมการสรรหาตัวผู้สมัครในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต สมบัติ จันทรวงศ์ ชี้ว่าในภาพรวมแล้ว การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีคนสนใจมากกว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (54 คน) และ ยังเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต (198 คน) ซึ่งเป็นการเลือกตั้งในสัปดาห์ถัดมา ก็จะมีคนสนใจน้อยมาก คือแค่ 18% (การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีผู้ไปใช้สิทธิ 34.66% การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีผู้ไปใช้สิทธิ 34.66% การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตมีผู้ไปใช้สิทธิ 18.40%) สมบัติ จันทรวงศ์ มองว่าเนื่องจากการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสภาเขตในครั้งนี้ถือเป็นครั้งแรกสำหรับตำแหน่งนี้ จึงไม่มีผู้ที่มีประสบการณ์หรือเคยดำรงตำแหน่งนี้มาก่อน และแต่ละพรรคและกลุ่มมีความจำเป็นในการสรรหาตัวผู้สมัครเป็นจำนวนมาก ภายใต้ระยะเวลาที่จำกัด สมบัติเห็นว่าความสำเร็จในการสรรหาตัวบุคคลที่เหมาะสมเข้ารับสมัครการเลือกตั้งในตำแหน่งดังกล่าวจึงน่าจะสะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมในแง่ของการจัดองค์กรและสายสัมพันธ์ที่พรรคและกลุ่มต่าง ๆ พยายามจะสร้างกับผู้ระดับท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชนต่าง ๆ ได้ในระดับหนึ่ง ในอีก

ด้านหนึ่งการจะดึงดูดีให้ผู้มีชื่อเสียงมาทำงานให้พรรคหรือกลุ่มก็ย่อมหมายความว่าพรรคหรือกลุ่มนั้นย่อมจะต้องมีชื่อเสียงและเกียรติคุณในสายตาของผู้สมัคร เพื่อให้มีโอกาสได้รับเลือกตั้งมากที่สุด ในอีกด้านหนึ่งการเลือกตั้งในรอบนี้ก็เปิดโอกาสให้พรรคการเมืองได้สรรหาผู้สมัครหน้าใหม่เข้ามาทำงานกับพรรค ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเพราะหากการสรรหาทำได้เหมาะสมก็จะส่งผลให้การเลื่อนชั้นขึ้นไปสมัครในเขตที่ใหญ่ขึ้น (political promotion) ก็ย่อมสะดวกขึ้นและมีความเข้มแข็ง มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

จากการวิเคราะห์ของสมบัติ จันทรวงศ์ พบว่า การสรรหาตัวผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในรอบนี้ของพรรคการเมืองมีทั้งแบบที่ให้อำนาจหัวหน้าพรรค (ประชากรไทย) และ ระบบกรรมการ (ประชาธิปไตย แต่กระนั้นก็ตาม หัวหน้าพรรค นายพิชัย รัตตกุล ก็มีบทบาทในการทาบทามตัวผู้สมัครรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครด้วย) ส่วนพรรคขนาดเล็กและกลุ่มการเมืองนั้น ผู้สมัครผู้ว่าฯ ก็คือหัวหน้ากลุ่ม/พรรคเหล่านั้นเอง หรือความสัมพันธ์ส่วนตัวของหัวหน้ากลุ่มกับตัวผู้สมัครเหล่านั้น

กระบวนการสรรหาตัวผู้สมัครตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต ผู้สมัครจะต้องใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นอยู่มาก คุณสมบัติเบื้องต้นที่พึงปรารถนาคือเป็นคนเด่นคนดังหรือผู้นำชุมชนของท้องถิ่นนั้น ๆ ที่เป็นผู้ที่ยอมรับนับถือของประชาชนอยู่แล้ว แต่ขณะเดียวกันบุคคลเช่นนี้ก็เป็นที่ต้องการของทุกกลุ่มทุกพรรค สำหรับพรรคประชาธิปัตย์นั้นเริ่มดำเนินการสรรหาตั้งแต่กรกฎาคม พ.ศ. 2528 โดยมุ่งไปที่บุคคลซึ่งมีลักษณะเป็นผู้นำท้องถิ่นอยู่แล้ว เช่น ประธานลูกเสือชาวบ้าน ประธานชุมชน ฯลฯ การเสนอชื่อมีทั้งเสนอตัวเข้ามาเอง นอกนั้นอาจเสนอโดยประธานสาขาพรรคในเขต กทม. ส.ส. จากเขต ก่อนจะส่งให้กรรมการบริหารพรรคให้ความเห็นชอบ ในส่วนของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ทางพรรคเน้นว่าต้องทำหน้าที่ออกกฎหมายด้วย ดังนั้นผู้สมัครในตำแหน่งนี้จึงควรมีการศึกษาสูง อย่างน้อยในระดับปริญญาตรี และคุณสมบัติและประสบการณ์จะต้องสูงกว่าผู้สมัครสภาเขต ขณะที่สมาชิกสภาเขตนั้นเนื่องจากทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาผู้อำนวยการเขตดังนั้นพรรคจึงมุ่งสรรหาตัวแทนของชุมชนประเภทคหบดี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ สมบัติเห็นว่าพรรคประชากรไทยก็มีหลักคิดเรื่องคุณสมบัติไม่ต่างกัน ดังนั้นเมื่อคุณสมบัติด้านประสบการณ์ทางสังคมและการเมือง และความเป็นผู้นำท้องถิ่นเป็นที่ต้องการมาก แต่มีคนที่มีความสมบัติน้อยอยู่จำกัด คุณสมบัติด้านวุฒิการศึกษาจึงห่างไกลกว่า จากการสำรวจพบว่า ในส่วนของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำนวน 278 คน มีผู้ที่มีความสมบัตินับปริญญาตรีมากถึง 162 คนหรือร้อยละ 58.27 ขณะที่ผู้สมัครสมาชิกสภาเขต 800 คนนั้นคุณวุฒิการศึกษาที่มากที่สุดสามระดับคือ ปริญญาตรี 218 คนคิดเป็นร้อยละ 27.25 ประถมศึกษาปีที่ 4 210 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 และ ม.ศ.3 (มัธยมศึกษาตอนต้น) 163 คน คิดเป็นร้อยละ 20.37 ส่วนในแง่อายุนั้น ผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนมากมีอายุในช่วง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.22 และรองลงมาคือ ช่วง 25-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.50 ขณะที่ผู้สมัครสมาชิกสภาเขตส่วนมากมีอายุในช่วง 25-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 33 และรองลงมาคือ ช่วง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.63 ในส่วนอาชีพของผู้สมัคร ทั้งผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาหลังจากธุรกิจและค้าขาย (เว้นกรณีพรรคมวลชนที่เป็นทนาย) ส่วนสัดส่วนที่รองลงมาคือทนายความ

พื้นฐานของผู้สมัครของพรรคและกลุ่มในตำแหน่งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสภาเขตของพรรคการเมืองหลักและกลุ่มการเมืองหลักนั้น ยังมีประสบการณ์เป็นสมาชิกหรือประธานของสมาคม ชมรม มูลนิธิ หรือ ลูกเสือชาวบ้าน ไทยอาสาป้องกันชาติ นอกจากนั้นแล้ว เหตุผลที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขตเข้าสังกัดพรรคหรือกลุ่มทางการเมืองนอกเหนือจากเรื่องอุดมการณ์ ยังเป็นเรื่องของความศรัทธาต่อพรรคการเมือง ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับหัวหน้าพรรค และที่สำคัญคือ คนกลางติดต่อ ซึ่งเรื่องของคนกลางติดต่อจะเป็นปัจจัยที่สำคัญในหลายพรรคโดยเฉพาะพรรคประชาธิปัตย์ กลายเป็นว่าคนกลางจะมีความสำคัญที่สุดในการติดต่อเชื่อมผู้สมัครเข้ากับพรรค ส่วนเหตุผลที่ผู้สมัครเชื่อว่าตนได้รับ

เลือกนั้นก็เป็ผลมาจากการประชาสัมพันธ์ การตื่นตัวทางการเมือง และการเข้าถึงประชาชน ขณะที่ในระดับสภาเขตไม่มีใครเชื่อว่าชัยชนะของตนมาจากความตื่นตัวของประชาชน และอีกส่วนที่สำคัญก็คือ เงิน ค่าใช้จ่าย รณรงค์และการมีห้วคະແນน เรื่องเงินนั้นจะมีความสำคัญในช่วง 2-3 วันก่อนการเลือกตั้ง

ในส่วนองแบบแผนและเนื้อหาของการปราศรัยหาเสียง งานของสมบัติ จันทรวงศ์ เน้นศึกษาเฉพาะส่วนของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากการถอดเนื้อหาแล้ววิเคราะห์เจงนับ ข้อความที่ปราศรัย โดยหน่วยของการเจงนับเป็นจำนวนครั้ง ปริมาณความถี่ที่ผู้ปราศรัยพูด ปริมาณของประเภทของเนื้อหาในรูปของความหนาแน่นของเนื้อหา 7 ประเภท ได้แก่ การพูดเพื่อให้ข่าวสาร การแนะนำวิธีการใช้สิทธิ การพูดเพื่อจูงใจ การโจมตี การกล่าวแก่การโจมตี คำขวัญ และการพูดเพื่อให้สนุก ส่วนที่น่าสนใจมากก็คือเรื่องของการวิเคราะห์เนื้อหาการโจมตี ซึ่งแบ่งย่อยออกเป็นการโจมตีผู้สมัคร การโจมตีพรรค หรือกลุ่มหรือบุคคลอื่นในพรรค การโจมตีรัฐบาล การโจมตีหน่วยงาน และการโจมตีในปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาใน กทม. หรือระบบการแต่งตั้งผู้ว่า กทม. การแยกในระดับนี้ทำให้เข้าใจความซับซ้อนและพลวัตรของการสื่อสารผ่านการปราศรัยหาเสียง มากกว่าการเหมารวมว่าการปราศรัยหาเสียงเป็นเรื่อง “น้ำเน่า” ผลการศึกษาของสมบัติ จันทรวงศ์ พบว่าท่ามกลางรูปแบบการสื่อสารทั้ง 7 ประเภทที่ได้กล่าวไปแล้ว พรรคหรือกลุ่มการเมืองส่วนใหญ่จะปราศรัยเน้นที่การจูงใจ การโจมตี และการกล่าวแก่หรือปกป้องตนเองตามลำดับ พรรคหรือกลุ่มการเมืองส่วนใหญ่จะมีความคงเส้นคงวาในสิ่งที่ตนเองเสนอหรือขายต่อประชาชนสูง อย่างไรก็ตาม กลุ่มหรือพรรคการเมืองที่มองตนเองว่าเป็นฝ่ายค้าน หรือฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลจะมีสัดส่วนของการขายที่น้อยกว่าพรรคร่วมรัฐบาล แต่จะมีสัดส่วนของการโจมตีที่สูงกว่า ในส่วนของเป้าหมายและปริมาณของการโจมตีของพรรคและกลุ่มต่าง ๆ นั้นเป็นส่วนที่มีการปรับเปลี่ยนมากที่สุด เป็นไปตามคະແນนนิยมของผู้ที่ตนคิดว่าเป็คู่แข่งที่สำคัญที่สุดในแต่ละช่วง โดยในช่วงแรก ๆ การโจมตีอาจเป็นไปอย่างกว้าง ๆ แต่เป้าหมายจะแคบและรุนแรงขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป ในมุขกลับกัน พรรคที่ต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้นในการกล่าวแก่ให้กับตนเองก็คือผู้ที่คาดกันว่ากำลังได้รับความนิยมจากประชาชนมากที่สุดนั่นเอง ส่วนการให้ข่าวสารทางการเมืองจะสูงในช่วงแรก ๆ และค่อย ๆ ลดลงในขณะที่การแนะนำเรื่องการใช้สิทธิจะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นและสูงสุดในการปราศรัยนัดสุดท้าย แต่ก็ขึ้นกับประสบการณ์ในการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคหรือกลุ่มการเมืองอีกด้วยว่าเป็กลุ่มหรือพรรคการเมืองเก่าหรือใหม่

งานของสมบัติ จันทรวงศ์ ข้างต้น เป็นงานที่ชี้ให้เห็นภาพรวมของพฤติกรรมทางการเมืองการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต) ที่สำคัญและครอบคลุมทั้งการศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองการเลือกตั้ง และการเมืองของการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร เมื่อ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ซึ่งยังใช้มาจนถึงปัจจุบัน และนับจากปี 2528-2559 รวม 31 ปี ก่อนที่ ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร จะถูกให้พ้นจากตำแหน่ง โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ผ่านคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 64/2559 เรื่อง การให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ้นจากตำแหน่ง และการแต่งตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยแต่งตั้งพลตำรวจเอกอัศวิน ขวัญเมือง รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะพบว่าพฤติกรรมการเลือกตั้งและการบริหารราชการกรุงเทพมหานครนั้นมีความต่อเนื่องมาโดยตลอด นอกเหนือไปจากงานของสมบัติ จะให้ภาพรวมของการเคลื่อนไหวในการเลือกตั้งท้องถิ่นครั้งแรกของกรุงเทพมหานคร (ถ้าไม่นับรวมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เมื่อ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2518 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 ซึ่งมีระยะเวลาที่สั้นมาก โดยนายธรรมนูญ เทียนเงิน ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้นได้ดำรงตำแหน่งเป็นเวลาเพียงประมาณ 1 ปี 9 เดือน) การศึกษา

ในช่วงนั้นยังแบ่งออกเป็นอีกสองส่วนใหญ่ ๆ ก็คือเรื่องของพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน (ที่ได้มีการกล่าวถึงไปแล้วในหัวข้อภาพรวมของงานการศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา) และเรื่องการศึกษาเฉพาะเจาะจงไปที่บทบาททางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำและการขึ้นสู่อำนาจของพลตรีจำลอง ในฐานะผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร การสื่อสารทางการเมือง และการบริหารงานของพลตรีจำลอง ในฐานะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร

14.2 การศึกษาบทบาททางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง

งานศึกษาของ อุดร ยอมเจริญ (2537) เรื่อง ความคิดทางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) พบว่า ความคิดทางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง นั้นเกิดขึ้นจากภูมิหลัง กระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง การต่อสู้ทางการเมืองและเป้าหมายทางการเมือง โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งและการบริหารกรุงเทพมหานครนั้น อุดรพบว่า เป็นช่วงเวลาที่พลตรีจำลองศรีเมืองได้เข้าสู่ทางการเมืองโดยแบ่งเป็นสองยุค นั่นคือยุคกลุ่มรวมพลัง และยุคพรรคพลังธรรม

เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเลือกตั้งสภากรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้ตัดสินใจลาออกจากการรับราชการ ลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยจัดตั้งกลุ่มรวมพลังเข้าแข่งขันกับพรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองอื่น ๆ ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยการเป็นตัวแทนของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศผ่านการให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจในการเลือก ซึ่งพลตรีจำลอง ศรีเมือง มีความเชื่อมั่นว่าภาพลักษณ์ของตนเองที่ปรากฏต่อสายตาของสาธารณชนมาโดยตลอดจะทำให้ชนะการเลือกตั้งได้ ซึ่งก็เป็นไปอย่างที่คิดและตั้งใจตลอดมา อย่างไรก็ตามกระแสของการต่อต้านกลุ่มผู้สนับสนุนพลตรีจำลอง ศรีเมือง อันเนื่องมาจากการที่พลตรีจำลองเป็นสมาชิกของกลุ่มผู้ปฏิบัติธรรมในสำนักสันตติโศก ซึ่งไม่ได้รับการยอมรับจากมหาเถรสมาคม ก็เป็นประเด็นที่ถูกนำมาขยายผลเพื่อต่อต้านพลตรีจำลอง ศรีเมือง แต่ดูเหมือนว่าจะไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะตัวพลตรีจำลอง ศรีเมือง เองก็สามารถชี้แจงประเด็นความเกี่ยวข้องในฐานะผู้ปฏิบัติธรรมคนหนึ่ง แต่มิได้มีการใช้บารมีทางการเมืองมาปกป้องสันตติโศก ประกอบกับบุคลิกภาพและภาวะผู้นำทางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง เองก็มีความโดดเด่นเป็นวงกว้างในทุก ๆ ชั้นของสังคม ที่ให้การยอมรับทำให้ประเด็นการกล่าวหาดังกล่าวจะเกิดผลกระทบไม่มากนัก

เนื่องจากงานของอุดร ยอมเจริญ นั้นเสร็จสิ้นลงในปี 2537 ซึ่งอาจจะถือได้ว่าเป็นเวลาที่พลตรีจำลอง ศรีเมือง ยังได้รับความนิยมทางการเมืองอยู่มาก นับตั้งแต่เรื่องของการบริหารกรุงเทพมหานคร ด้วยผลงานที่ปรากฏชัด และสามารถแก้ปัญหาการคอร์รัปชันในหน่วยงาน เร่งเพิ่มประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการชาวกรุงเทพมหานครได้เป็นอย่างดี จนเมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2531 ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พร้อมกำหนดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 พลตรีจำลอง ศรีเมือง และสมาชิกกลุ่มรวมพลังจึงได้ร่วมกันจัดตั้งพรรคใหม่ขึ้น โดยใช้ชื่อว่า พรรคพลังธรรม ซึ่งถือเป็นวิวัฒนาการของกลุ่มการเมืองเล็ก ๆ ที่เติบโตขึ้นมาเป็นองค์กรทางการเมืองอย่างเป็นทางการ อุดร ยอมเจริญ เห็นว่าการเกิดพรรคพลังธรรม ถึงแม้จะเปิดกว้างในทางการเมือง แต่ความรู้สึกและภาพพจน์ของพรรคก็ยังเป็นภาพของพรรคที่ยึดติดกับตัวบุคคล คือภาพความซื่อสัตย์และการใช้คุณธรรมนำการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ซึ่งความคิดทางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ดังที่ได้กล่าวมา มีสิ่งที่สำคัญจำนวน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ แนวความคิดด้านคุณธรรมทางการเมือง แนวความคิดด้านการเรียนรู้ทางการเมือง และแนวความคิดด้านการประชาสัมพันธ์ ด้วยเหตุเรื่องข้อจำกัดทางเวลาจึงทำให้อุดร ยอมเจริญ ไม่สามารถ

ล่วงรู้ได้ว่า ต่อมาเมื่อพลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้รับความนิยมน้อยลงหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 และกลับมาลงสมัครเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอีกครั้งหนึ่งเมื่อ 2 มิถุนายน 2539 เหตุใดพลตรีจำลอง ศรีเมือง จึงไม่ประสบความสำเร็จทางการเมืองในช่วงเวลานั้น

การศึกษาของเศรษฐวัฒน์ ตัณฑลีลา (2540) เรื่องการวิเคราะห์ความเป็นผู้นำการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง (การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) จะเป็นไปในทำนองเดียวกับงานของอุดร ยอมเจริญ คือมองพัฒนาการของความเป็นผู้นำทางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง จากพื้นฐานทางครอบครัว และชีวิตในวัยเด็ก แต่เนื่องจากงานของเศรษฐวัฒน์ ตัณฑลีลา สิ้นสุดลงในปี 2540 จึงเริ่มเห็นความเสื่อมถอยของความนิยมในตัวพลตรีจำลอง ศรีเมือง อย่างเด่นชัดขึ้น เศรษฐวัฒน์ ตัณฑลีลา พบว่า เมื่อพลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้ก่อตั้งพรรคพลังธรรมในปี 2531 ซึ่งได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีในทุกเขตการเลือกตั้งของกรุงเทพมหานคร อย่างไรก็ดี ความนิยมในพรรคได้เสื่อมถอยลงตั้งแต่ พ.ศ. 2537 อันเนื่องมาจากความขัดแย้งภายใน ซึ่งส่งผลให้สมาชิกชั้นนำของพรรคหลายคนลาออก ซึ่งบางคนได้ออกไปร่วมกับพรรคการเมืองอื่น ๆ ทั้งนี้ อุดร ยอมเจริญ (2537) เองได้เคยตั้งข้อสังเกตไว้ว่า การเกิดพรรคพลังธรรมถึงแม้จะเปิดกว้างในทางการเมือง แต่ความรู้สึกและภาพพจน์ของพรรคก็ยังเป็นภาพของพรรคที่ยึดติดกับตัวบุคคล คือภาพความซื่อสัตย์และการใช้คุณธรรมนำการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ซึ่งความคิดทางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ดังที่ได้กล่าวมา มีสิ่งที่สำคัญ จำนวน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ แนวความคิดด้านคุณธรรมทางการเมือง แนวความคิดด้านการเรียนรู้ทางการเมือง และแนวความคิดด้านการประชาสัมพันธ์

ขณะที่งานศึกษาของอุดร ยอมเจริญ (2537) ดูเหมือนจะให้ภาพการบริหารราชการกรุงเทพมหานครของพลตรีจำลองในเชิงบวก แตกต่างจากงานของณัฐหทัย จันทวลี (2542) เรื่อง การบริหารกรุงเทพมหานครของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ตั้งแต่ปี 2528 ถึงปี 2532: กรณีศึกษานโยบายการรักษาความสะอาด (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง) ที่พบว่างานบริหารงานรักษาความสะอาดของกรุงเทพมหานครได้จัดตั้งอยู่ในรูปแบบหน่วยราชการ ตั้งแต่ระดับแผนกจนถึงระดับสำนัก และการจัดในรูปรัฐวิสาหกิจ ซึ่งระบบการบริหารแบบราชการมีผลทำให้นโยบายประสบความสำเร็จน้อย เพราะเกิดความซับซ้อนและล่าช้า นอกจากนั้นปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ อัตราค่าจ้าง การจัดการที่ดี การอพยพย้ายถิ่นของประชากรเข้ามาในกรุงเทพฯ และการขาดจิตสำนึกของประชาชนในการรักษาความสะอาดล้วนแล้วแต่มีส่วนทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ประสบผลสำเร็จ

งานที่ให้ภาพที่ยาวนานที่สุดในการศึกษาพลตรีจำลอง ศรีเมือง คืองานศึกษาของยุพดี วิภัติภูมิประเทศ (2558) เรื่อง การสื่อสารทางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง (ดุซมิญนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก) ซึ่งมองบริบททางการเมืองที่ส่งผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ออกเป็น 13 ช่วงบริบท คือ 1. บริบททางการเมืองช่วงรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ (3 มีนาคม พ.ศ. 2523-4 สิงหาคม พ.ศ. 2531) 2. บริบททางการเมืองช่วงรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ (5 สิงหาคม พ.ศ. 2531-23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534) 3. บริบททางการเมืองช่วงรัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุน (2 มีนาคม พ.ศ. 2534-7 เมษายน พ.ศ. 2535) 4. บริบททางการเมืองช่วงรัฐบาลพลเอกสุจินดา คราประยูร (8 เมษายน พ.ศ. 2535-24 พฤษภาคม พ.ศ. 2535) 5. บริบททางการเมืองช่วงรัฐบาลนายชวน หลีกภัย (23 กันยายน พ.ศ. 2535-13 กรกฎาคม พ.ศ. 2538) 6. บริบททางการเมืองช่วงรัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชา (14 กรกฎาคม พ.ศ. 2538-25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539) 7. บริบททางการเมืองช่วงรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ (26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539-9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540) 8. บริบททางการเมืองช่วงรัฐบาลนายชวน หลีกภัย (10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540-9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544) 9. บริบททางการเมืองช่วงรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร (10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544-19 กันยายน พ.ศ. 2549) 10. บริบททางการเมืองช่วงรัฐบาลพลเอก

สุรยุทธ์ จุลานนท์ (1 ตุลาคม พ.ศ. 2549-29 มกราคม พ.ศ. 2551) 11. บริบททางการเมืองช่วงรัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช (30 มกราคม พ.ศ. 2551-9 กันยายน พ.ศ. 2551) 12. บริบททางการเมืองช่วงรัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ (10 กันยายน พ.ศ. 2551-2 ธันวาคม พ.ศ. 2551) และ 13. บริบททางการเมืองช่วงรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (17 ธันวาคม พ.ศ. 2551-5 สิงหาคม พ.ศ. 2554) ยุพดี วิภัติภูมิประเทศ พบว่า บริบททางการเมือง ที่ส่งผลต่อการสื่อสารทางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง คือ บริบทในช่วง พ.ศ. 2523-2535 ส่งผลให้พลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้รับยกย่องเป็นนักการเมืองที่ซื่อสัตย์ สุจริต บริบทต่อมา คือ บริบทในช่วง พ.ศ. 2536-2548 ซึ่งเป็นบริบทที่พลตรีจำลอง ศรีเมือง ไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และบริบทสุดท้าย คือ บริบทในช่วง พ.ศ. 2549-2554 ที่เป็นเรื่องของ การต่อสู้ทางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ในฐานะแกนนำกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

ในการศึกษาเรื่องกระบวนการสื่อสารทางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ในฐานะผู้ส่งสารนั้น ยุพดี วิภัติภูมิประเทศ พบว่า พลตรีจำลอง ศรีเมือง เป็นผู้ที่ใช้กลยุทธ์ในการสื่อสาร โดยการนำเอาการตลาดการเมืองมาใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งจนประสบผลสำเร็จ มีการนำเอาจิตวิทยามวลชนมาใช้ในการสื่อสารทางการเมืองอย่างลงตัว และมีการสื่อสารในการสร้างภาพลักษณ์ของนักการเมืองที่ซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของชาวกรุงเทพมหานคร ซึ่งเรื่องที่ยุพดี วิภัติภูมิประเทศ ได้อธิบายนั้นก็สอดคล้องกับงานวิจัยที่เคยทำมาแล้วในช่วงเวลาที่ผ่านมา ดังที่ได้นำเสนอมาก่อนหน้านี้ ในตอนท้ายสุด ยุพดี วิภัติภูมิประเทศ ได้ตั้งข้อสังเกตบางประการที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ในช่วงเวลาของการขึ้นสู่อำนาจทางการเมืองในการบริหารกรุงเทพมหานครและส่วนที่เกี่ยวข้องหลังจากนั้นว่า การนำเอาแนวคิดด้านศาสนามาผสานกับแนวคิดด้านประชาสงเคราะห์สร้างเอกลักษณ์ให้โดดเด่นแก่พลตรีจำลอง ศรีเมือง อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงจุดยืนทางการเมืองทำให้พลตรีจำลอง ศรีเมือง ไม่ประสบความสำเร็จในการเมืองระดับชาติ นอกจากนั้นการนำเสนอภาพลักษณ์ที่ไม่สอดคล้องกับบริบทนำมาสู่ความพ่ายแพ้ทางการเมือง

หากงานของยุพดี วิภัติภูมิประเทศ มีส่วนทำให้เราเห็นพลวัตรของบทบาททางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ในระยะยาว งานศึกษาของ McCargo (1997) เรื่อง *Chamlong Srimuang and the New Thai Politics* ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำทางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง และตั้งคำถามที่กว้างขึ้นมากกว่าทุกชิ้นว่า จากการศึกษาบทบาททางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง โดยเฉพาะในช่วงต้นจนถึงหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ทำให้เราเห็นความเปลี่ยนแปลงและอนาคตของการเมืองไทยอย่างไร แต่ในงานวิจัยนี้จะเน้นเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร โดย McCargo ให้รายละเอียดที่น่าสนใจในช่วงของการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร เมื่อปี 2528 โดยชี้ให้เห็นว่า พลตรีจำลอง ศรีเมือง นั้นเป็นนายทหารคนเดียวที่ลงสมัครในตำแหน่งนี้ และก็ได้รับการสนับสนุนจากกองทัพทั้งด้วยเหตุผลของการเป็นนายทหาร และทั้งจากความขัดแย้งที่กองทัพมีกับพรรคประชาธิปัตย์ในช่วงเวลานั้น นอกจากนั้นแล้วยังมีข้อมูลว่าในหน่วยทหารที่มีการลงคะแนนเสียงนั้น ทหารได้รับคำสั่งให้ลงคะแนนให้พลตรีจำลอง ศรีเมือง (แต่ก็บอกเช่นกันว่าต่อให้ไม่สั่งก็จะลงให้) และยังมีกรออกอากาศผ่านรายการวิทยุของกองทัพในวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 ไม่กี่วันก่อนการเลือกตั้ง โดยมีเนื้อหาโจมตีพรรคการเมืองที่มุ่งเน้นแต่ผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งแตกต่างไปจากความจริงใจและการเสียสละของกองทัพที่มีต่อประเทศ

แนวคิดที่ McCargo นำมาพิจารณาบทบาทของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้แก่เรื่องของแนวคิดของ Graham (1993) เรื่อง การเมืองที่ขับเคลื่อนโดยพรรคการเมือง (party drive) และ การเมืองที่ขับเคลื่อนโดยการรณรงค์ (rally drive) กล่าวคือ การเมืองที่ขับเคลื่อนโดยพรรคการเมืองเป็นการเมืองที่นำเสนอข้อเรียกร้องจากกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในนามของพรรคการเมืองที่ทำตัวเป็นตัวแทน หรืออธิบายได้ว่าการเมืองที่

ขับเคลื่อนโดยพรรคการเมืองเริ่มต้นมาจากความต้องการของกลุ่มทางสังคมต่าง ๆ ที่คาดหวังให้สมาคมทางการเมือง (พรรค) นำเอาผลประโยชน์ที่ตนต้องการไปขยายต่อหรือเรียกร้องให้ได้มาซึ่งสิ่งนั้น ขณะที่การเมืองที่ขับเคลื่อนโดยการรณรงค์จะปรากฏตัวออกมาในรูปแบบที่อยู่นอกสภา และเชื่อมโยงกับความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง และเป็นผลผลิตจากความปั่นป่วนใจที่แพร่กระจายไปทั่วของกลุ่มต่าง ๆ และปัจเจกบุคคล ซึ่งมองหาบุคลิกภาพบางอย่างที่ชัดเจน ที่จะตอบรับต่อข้อเรียกร้องถึงความรับผิดชอบทางศีลธรรมที่จะทำให้มีสวัสดิการหรือความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชนนั้นในภาพรวม โดยงานของ Graham ได้รับอิทธิพลจาก Weber ว่าด้วยแนวคิดเรื่องความเป็นผู้นำในแบบที่รับเอาฉันทมติจากประชาชนทั้งหมดมาเป็นเหตุผลแห่งความชอบธรรมในการครองอำนาจ แต่ Graham มองว่าการเมืองที่ขับเคลื่อนโดยพรรคและการเมืองที่ขับเคลื่อนโดยการรณรงค์ไม่ได้แยกขาดจากกัน บางส่วนนั้นเสริมกัน อาทิ การเมืองที่ขับเคลื่อนโดยการรณรงค์อาจจะเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ในแง่นี้ McCargo มองว่า พลตรีจำลอง ศรีเมือง นั้นมีความเชี่ยวชาญในการเมืองแบบรณรงค์ และใช้การเมืองแบบนี้หลายครั้งในชีวิตทางการเมือง รวมทั้งการเข้าสู่ตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่มาจากการเลือกตั้ง

ในการประกาศลงสมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พลตรีจำลอง ศรีเมือง อ้างถึงเหตุผลว่าเป็นเรื่องของหน้าที่ที่ต้องธรรมเพราะเงินเดือนของเขานั้นเป็นเงินจากภาษีของประชาชน การลงสมัครจึงเป็นการทดแทนคุณของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ต่อประชาชน McCargo เห็นว่าโดยทั่วไปถ้อยแถลงของพลตรีจำลอง ศรีเมือง มักจะมีสามเรื่อง หนึ่งคือเน้นมิติเชิงศีลธรรม สองให้ความสำคัญกับเรื่องการใช้จ่ายเงิน และสามไม่ค่อยเป็นเหตุเป็นผล (ทำไมทุกคนที่รับเงินภาษีจะต้องมาสมัครเป็นผู้ว่า กทม.?) ส่วนมิติที่สำคัญในการรณรงค์ของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะเน้นเรื่องของปัญหาระดับประเทศมากกว่าปัญหาในระดับท้องถิ่น รวมไปถึงการนำเสนอการต่อสู้ในทางศีลธรรมในฐานะเดิมพันในชัยชนะทางการเมือง และการที่การเมืองท้องถิ่นนั้นลงรับสมัครในนามอิสระได้โดยไม่ต้องสังกัดพรรคการเมือง ก็ทำให้พลตรีจำลอง ศรีเมือง มีโอกาสที่จะไม่ถูกทวงถามบุญคุณจากพรรคการเมือง และตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นตำแหน่งที่สามารถใช้อำนาจได้เองโดยไม่ต้องผ่านเสียงข้างมากในสภาเมื่อเทียบกับอิสระในการบริหารของนายกรัฐมนตรีในการเมืองระดับชาติ ซึ่งความเป็นอิสระในด้านการเป็นผู้นำทางการเมืองและศีลธรรมนั้นทำให้ตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นที่สนใจของพลตรีจำลอง ศรีเมือง และในบรรยากาศทางการเมืองในช่วงนั้นพลตรีจำลอง ศรีเมือง ก็เป็นเหมือนคนนอกวงการทางการเมืองที่เต็มไปด้วยความขัดแย้งกันเองในหมู่พรรคการเมือง และระหว่างพรรคการเมืองกับทหาร และไม่ได้แสดงตัวเป็นผู้มีอำนาจและอิทธิพลใหญ่ หรือผู้อุปถัมภ์/ที่พึ่งพาทางวัตถุให้กับผู้เลือกตั้ง แต่พลตรีจำลอง ศรีเมือง สร้างเครือข่ายพันธมิตรจากประชาชนที่มาจากภูมิหลังทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย และเป็นตัวแทนแห่งความใฝ่ฝันทางศีลธรรมที่คนทั่วไปนั้นไปไม่ถึงแต่ก็ปรารถนาคุณค่าเหล่านั้น

ในประเด็นสุดท้าย McCargo ตั้งข้อสังเกตว่าการที่พลตรีจำลอง ศรีเมือง ตั้งพรรคการเมือง (พรรคพลังธรรม) เป็นการทำให้การเมืองที่เน้นการรณรงค์มีลักษณะขึ้นต่อผู้นำพรรค มากกว่าเป็นการสร้างพรรคการเมืองให้เป็นสถาบัน หรือกล่าวอีกอย่างว่าพลตรีจำลอง ศรีเมือง นั้นมีแรงจูงใจทางการเมืองในระดับที่สูงกว่าระดับท้องถิ่นในการตั้งพรรคการเมืองขึ้น อาทิ การต่อรองอำนาจกับรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยสมัยที่พลตรีจำลอง ศรีเมือง เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และการขยายภาพลักษณ์แบบประชานิยมของเขาไปให้ไกลกว่าเขตกรุงเทพมหานคร

การทำการสำรวจเรื่องของพลตรีจำลอง ศรีเมือง จากงานหลาย ๆ ชิ้นเพื่อชี้ให้เห็นว่า ในช่วงต้นของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้นหนึ่งในประเด็นที่สำคัญก็คือคำถามที่ว่า การลงสมัครในนามพรรคการเมือง หรืออิสระ/กลุ่ม จะมีผลต่อชัยชนะในการเลือกตั้ง สิ่งที่ค้นพบกลับกลายเป็นว่า แม้จะมีการลงสมัคร

ในนามอิสระแต่ก็ต้องมีกลุ่มที่มาร่วมงานด้วย และขับเคลื่อนกระบวนการรณรงค์อยู่ดี และในอีกด้านหนึ่ง ผู้สมัครอิสระนั้นนอกจากจะมีกลุ่มที่ตั้งขึ้นมาใหม่แล้ว ก็อาจจะได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองบางพรรคที่ไม่ส่งผู้สมัครในครั้งนั้นด้วย

นับจากการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตั้งแต่ปี 2528 จนถึงปัจจุบัน มีเพียงพลตรีจำลอง ศรีเมือง และ ดร.พิจิตต รัตตกุล ที่ได้รับเลือกโดยไม่สังกัดพรรค กรณีของพลตรีจำลอง ศรีเมือง นั้นดูจะเป็นกรณีเดียวที่ไม่สังกัดพรรคอย่างแท้จริง แต่สุดท้ายก็ตั้งพรรคพลังธรรม และก้าวไปเล่นการเมืองระดับชาติ แต่สุดท้ายเมื่อกลับเข้ามาลงสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่งในนามพรรคพลังธรรมเมื่อปี 2539 ก็พ่ายแพ้แก่ ดร.พิจิตต รัตตกุล ซึ่งลงสมัครในนามอิสระ/กลุ่มมตงาน แต่ก็เป็นที่ทราบกันว่า ดร.พิจิตต รัตตกุล นั้นเคยทั้งเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ และไม่ประสบความสำเร็จในลงสมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในปี 2535 ในนามพรรคประชาธิปัตย์ หรือในกรณีของนางปวีณา หงสกุล ที่ไม่ได้รับชัยชนะทั้งสองครั้ง โดยครั้งแรกปี 2543 ลงในนามพรรคชาติพัฒนา และครั้งที่สองปี 2547 ลงในนามอิสระ (แต่ก็มีข่าวลือว่าได้รับการสนับสนุนจากพรรคไทยรักไทย เพราะพรรคไทยรักไทยไม่ส่งผู้สมัครในครั้งนั้น)

สิ่งที่พอจะสรุปได้อาจจะมีสองประเด็น

1. การทำความเข้าใจเรื่องของอิทธิพลของพรรคการเมือง หรือลักษณะที่โดดเด่นของผู้สมัครที่ได้รับชัยชนะในกรุงเทพมหานครนั้นขึ้นอยู่กับบริบททางการเมืองในระดับชาติในช่วงนั้น ๆ กรณีของพลตรีจำลองนั้นส่วนหนึ่งเกิดกระแสเบื่อหน่ายพรรคการเมือง และเกิดการแข่งขันกันเองในบรรดาพรรคการเมืองต่าง ๆ แต่ในอีกด้านหนึ่งความโดดเด่นของตัวพลตรีจำลองก็มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

2. แม้ผู้สมัครอิสระคนอื่น ๆ อาจจะไม่ได้รับชัยชนะ แต่ก็มีส่วนสำคัญในการสร้างความสนใจในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ในเมือง ในทุก ๆ ครั้งที่มีการเลือกตั้ง โดยเฉพาะผู้สมัครอิสระที่ได้อันดับคะแนนอันดับสามหรืออันดับกลาง ๆ

15. กรอบทฤษฎีการเมืองในระดับนคร (urban politics) ในการศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับนครและมหานคร

จากการสำรวจงานวิจัยเรื่องพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร สิ่งที่เราไม่เคยพบเลยก็คือการนำเสนอกรอบทฤษฎีในการศึกษางานวิจัยว่าด้วยความหมายและความสำคัญของการเมืองการปกครองท้องถิ่นในระดับเมือง โดยเฉพาะระดับเมืองใหญ่ หรือมหานคร (urban politics) สิ่งที่เราพบส่วนมากจะประกอบด้วยสองเรื่องใหญ่

1. ความสนใจในเรื่องของเทคนิควิธีในการวิจัย กล่าวคือเน้นการหาสูตรประชากรในการสุ่มตัวอย่าง และเน้นการใช้โปรแกรมการประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม เช่นเรื่องของการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียง

2. ความสนใจในคำถามที่เป็นที่สนใจของสังคมการเมืองในยุคนั้นของประเทศไทย อาทิ 1) พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนและความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยสนใจความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง การตัดสินใจเลือกของประชาชนระหว่างผู้สมัครอิสระ (ตัวบุคคล) หรือตัดสินใจเลือกตามความเชื่อมโยงของตัวผู้สมัครกับพรรค (ระดับชาติ) ที่ผู้สมัครสังกัด และบทบาทในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนและอิทธิพลของข่าวสารทางการเมืองต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้ง 2) พฤติกรรมการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (ที่รวมไปถึงพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครเหล่านั้นด้วย) ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้รวมถึงตั้งแต่การใช้สื่อ กลยุทธ์การหาเสียง นโยบายหาเสียง และการสร้างภาพลักษณ์ 3) บทบาทของการบริหารจัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 4) พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนและความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต โดยสนใจการตัดสินใจเลือกพรรคหรือตัวบุคคลในการเลือกตั้ง อิทธิพลของสื่อและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการเลือกตั้ง 5) การรณรงค์ของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต และพลวัตรทางอำนาจในพื้นที่ และ 6) บทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานคร และสภาเขตต่อการบริหารท้องถิ่น

จะเห็นว่าการศึกษาเรื่องการเมืองเลือกตั้งท้องถิ่นในเมืองไทยไม่ค่อยมีการนำเข้าทางทฤษฎี และ ถกเถียงอภิปรายในทางทฤษฎีเท่าไร ไม่นับเรื่องของการนำเอาประสบการณ์ต่างประเทศมาศึกษาเปรียบเทียบกับกรณีของประเทศไทยและนำมาพัฒนาเป็นคำถาม หรือนำเอาข้อค้นพบมาอภิปรายถกเถียงในการขยายขอบฟ้าแห่งความรู้ นอกจากนี้ การศึกษาเรื่องการเมืองการปกครองท้องถิ่นของเราในภาพรวมยังเป็นเรื่องของการศึกษาเรื่องระดับท้องถิ่นที่ขาดความเข้าใจในลักษณะเฉพาะทางสังคม เศรษฐกิจ ภูมิศาสตร์ และ การเมืองของแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระหว่างพื้นที่เมือง กับ พื้นที่ชนบท (ดู พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, 2561) หรือกล่าวอีกอย่างที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้ก็คือ การศึกษาวิจัยที่ผ่านมาในเรื่องของการเมืองการปกครอง และพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับเมืองนั้น ขาดความเชื่อมโยงกับพัฒนาการขององค์ความรู้ และข้อถกเถียงหลักในเรื่องที่อยู่ในมิติของ การเมืองนคร (urban politics) หรือความสัมพันธ์ระหว่างเมืองกับการเมือง (cities and politics) แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าคำถามและการศึกษาในเรื่องการเมืองเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครไม่เชื่อมโยงกับคำถามในการศึกษาการเมืองนครและการเลือกตั้งในการเมืองนครเอาเสียเลย หากแต่สิ่งที่เกิดขึ้นในองค์ความรู้ของประเทศไทยนั้น มีลักษณะที่ตอบคำถามความสนใจของคนในประเทศ อันเนื่องมาจากลักษณะของความสำคัญของกรุงเทพมหานครในฐานะที่เป็นเมืองหลวงของประเทศที่มีขนาดใหญ่ และ ทรงอิทธิพลต่อการเมืองและการพัฒนาประเทศ หรือกล่าวอีกอย่างก็คือความเชื่อมโยงในแง่ของคำถามและข้อค้นพบในเรื่องการเมืองเลือกตั้งท้องถิ่นในเขตกรุงเทพมหานครนั้นเชื่อมต่อกับองค์ความรู้ในเรื่องการเมืองนครในลักษณะที่เป็นสิ่งที่ไม่ได้ตั้งใจ และ มีลักษณะเป็นธรรมชาติ (organic) กล่าวคือเกิดขึ้นจาก

ความสำคัญของตัวการเมืองของกรุงเทพมหานครต่อการเมืองของประเทศ มากกว่าเกิดจากการนำเข้าและคิดค้นทฤษฎีจากต่างประเทศ หรือจากรอบการถกเถียงในระดับสากล แต่กระนั้นก็ตามเนื่องจากกรุงเทพฯ เป็นเมืองใหญ่ในภูมิภาค และเป็นหนึ่งในเมืองใหญ่ของโลก การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นในเขตกรุงเทพมหานครย่อมมีความสำคัญต่อการศึกษาเรื่องการเมืองนครเปรียบเทียบกับในท้ายที่สุด

ในส่วนนี้จะนำเสนอสังเขปแนวคิดความเป็นมาและความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาการเมืองในระดับนครกับการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับนครและมหานคร โดยในส่วนแรกจะกล่าวถึงภาพรวมของขอบข่ายการศึกษาวิชาการเมืองนคร และในส่วนที่สองจะเน้นไปที่ส่วนของการศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งในเขตนครและมหานคร

สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีการตีพิมพ์การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งในเขตนครและมหานครมากที่สุด แต่ไม่จำเป็นเสมอไปที่การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งในเขตนครและมหานครจะต้องมีคำว่านครและมหานครอยู่ในชื่อ งานส่วนหนึ่งเพราะว่าประชากรของสหรัฐอยู่ในพื้นที่เมืองมากกว่าชนบท และเมืองก็มีหลายระดับตั้งแต่เมืองเล็กมาจนถึงระดับมหานคร โดยทั้งเมืองเล็กและมหานครถือเป็นการปกครองในระดับท้องถิ่น (local) ซึ่งโดยส่วนมากแล้วมีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีในฐานะผู้บริหารท้องถิ่น ลำดับถัดมาก็คือการปกครองในระดับมลรัฐ โดยจะมีการเลือกตั้งผู้ว่ากรมลรัฐ และระดับสูงสุดคือการปกครองระดับสหพันธรัฐ จะมีการเลือกประธานาธิบดี

ด้วยวิวัฒนาการทางการเมืองและระบบการเลือกตั้งที่มีสองพรรคหลัก คือ รีพับลิกันและเดโมแครต ทำให้การเลือกตั้งในสหรัฐอเมริกาเองมีการเลือกตั้งที่เชื่อมโยงและสะท้อนการแข่งขันทางการเมืองของทั้งพรรคทั้งในระดับสหพันธรัฐ มลรัฐ และท้องถิ่นโดยเฉพาะเมืองและมหานคร แต่กระนั้นก็ตาม ยังมีอีกสองเงื่อนไขที่ทำให้การวิเคราะห์การเลือกตั้งในสามระดับมีความน่าสนใจ และมีความแจ่มชัดมากขึ้นเมื่อพิจารณาในระดับท้องถิ่น นั่นก็คือเรื่องของปัจจัยสามประการที่มีส่วนกำหนดการเลือกตั้งในท้องถิ่น โดยเฉพาะการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นว่ามาจากพรรคใด

1. อุดมการณ์ และ นโยบายของพรรค ซึ่งมักจะมีความเชื่อมโยงกัน

2. ลักษณะทางชนชั้น ซึ่งหมายถึงคุณลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจของประชากรภายในพื้นที่ อาทิการนิยามว่าเมืองใดถือเป็นเมืองที่มีความเสรี เมืองไหนมีลักษณะอนุรักษนิยม จากการเข้าใจฐานทางเศรษฐกิจของเมือง และรายได้ของประชากรและรายได้ของเมืองจากการจัดเก็บภาษี ในมิตินี้อาจรวมถึงมิติความยากจน โดยเฉพาะการกระจุกตัวของความยากจนในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งที่เรียกว่าสลัม (slum หรือ ghetto)

3. ลักษณะความแตกต่างในเรื่องของสีผิว (race and ethnicity) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่ส่งผลต่อคุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม และพลวัตทางการเมืองในแต่ละเมือง

กล่าวโดยสรุป ประเด็นปัญหาเชิงปฏิบัติการจริงในพื้นที่ของการเลือกตั้งในระดับนครของสหรัฐอเมริกา ที่อาจจะเห็นได้เด่นชัด (แต่ก็มีร่องรอยของการเชื่อมโยง) กว่าการเมืองในระดับมลรัฐและระดับสหพันธรัฐ ก็คือคำถามประเภทที่ว่า ทำไมเมืองที่มีลักษณะเป็นเมืองที่มีอุดมการณ์เสรีนิยม มีคนที่เป็นชนชั้นกลางทางเศรษฐกิจและสังคม และประชากรมีสีผิวขาว ทำไมถึงเลือกนายกเทศมนตรีที่เป็นคนผิวดำ หรือคนที่มิใช่ชาติลาติโน หรือในทางกลับกัน เมืองที่มีคนยากจนเยอะ และประชากรมีสีผิวดำ ทำไมถึงเลือกนายกเทศมนตรีสีผิวขาวที่มาจากคนร่ำรวย

นอกจากนี้แล้ว ความเป็นจริงในทางการเมืองในพื้นที่นั้นทำให้เราเห็นว่า ในบางเมืองนั้น แบบแผนพฤติกรรมการเลือกตั้งนั้นไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกับแบบแผนการเลือกตั้งในระดับสหพันธรัฐ (ระดับชาติ) หรือมีความเชื่อมโยงน้อยมาก

15.1 ขอบข่ายการศึกษาวิชาการเมืองนคร

แม้จะมีการศึกษาแนวคิดในเรื่องการเมืองนครอยู่หลากหลาย (ดู พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, 2561) ในรายงานฉบับนี้จะนำเสนอภาพรวมในส่วนขอบข่ายการศึกษาวิชาการเมืองนครออกเป็นสองกลุ่มใหญ่ นั่นก็คือ เรื่องของการเมืองที่เกิดขึ้นในพื้นที่เมือง และ เรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการพื้นที่เมืองกับการเมืองและการปกครองในระดับชาติ ทั้งในแง่ของรัฐบาลกลางในรัฐเดี่ยว หรือรัฐบาลมลรัฐในสหพันธรัฐ โดยเฉพาะในส่วนของการเชื่อมโยงกันและอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองในแต่ละระดับ

การศึกษาการเมืองนครนั้นจัดอยู่เป็นสาขาย่อยของการเมืองเปรียบเทียบ (comparative politics) แต่กระนั้นก็ตามการเป็นสาขาย่อยของการเมืองเปรียบเทียบไม่ได้หมายความว่าการเมืองนครนั้นเป็นเพียง “การย่อส่วน” ของการศึกษาการเมืองเปรียบเทียบลงมาในความหมายของการนำเอาทฤษฎีที่ศึกษาการเมืองเปรียบเทียบในระดับประเทศมาศึกษาการเมืองในระดับนครเท่านั้น แต่ยังหมายถึงลักษณะของปัญหาของการพัฒนาเมืองเองที่ทำให้ความสัมพันธ์ทางอำนาจในพื้นที่เมืองมีลักษณะที่โดดเด่นต่างจากพื้นที่ลักษณะอื่น อาทิ พื้นที่ชนบท หรือ พื้นที่กึ่งเมืองและชนบท และแนวโน้มที่พื้นที่เมืองนั้นจะขยายตัวเพิ่มขึ้นจนในภาพรวมระดับโลกแล้วประชาชนในโลกในปัจจุบันพักอาศัยในพื้นที่เมืองมากกว่าชนบท (ซึ่งก็หมายความว่าอาศัยภายใต้การบริหารท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลซึ่งมักจะมาจากการเลือกตั้ง) และมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจนอกจากนอกสาขาเกษตรกรรมเป็นส่วนมาก

การศึกษาการเมืองนครยังมีลักษณะที่มากกว่าเป็นสาขาย่อยในแง่ของความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาแนวทฤษฎีใหม่ๆ รวมทั้งตรวจสอบคำอธิบายการเมืองระดับชาติว่าจะใช้ได้ในพื้นที่เมืองหรือไม่ (เช่น พัฒนาการของพรรคการเมืองในแต่ละพื้นที่ อิทธิพลของสถาบันทางการเมืองที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมืองของการกระจายรายได้ ความมั่งคั่งและทรัพยากร และ องค์ประกอบต่างๆของการกระทำในแบบรวมหมู่ - collective action) การเมืองนครยังทำให้เราเห็นประเด็นหลายประเด็นที่เชื่อมโยงกับมิติทางการเมืองที่นักรัฐศาสตร์สนใจในลักษณะที่ชัดเจนขึ้นในท้องถิ่น เช่น ความยากจน ความเหลื่อมล้ำ การแข่งขันทางการเมือง และการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน บริการ และ สวัสดิการของรัฐที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ และโอกาสในการพัฒนาวิธีการศึกษาใหม่ ๆ ในการศึกษาการเมืองและการเมืองเปรียบเทียบ อันเนื่องมาจากการศึกษาเปรียบเทียบการเมืองในเมืองต่าง ๆ ในประเทศเดียวกันมีความเป็นไปได้ในการศึกษาที่สามารถเข้าใจตัวแปรต่าง ๆ ที่ส่งอิทธิพลในพื้นที่ได้ง่ายกว่า เมื่อเปรียบเทียบบริบทของเมืองต่าง ๆ ในประเทศเดียวกัน ขณะที่การเปรียบเทียบประเทศสองประเทศที่แตกต่างกันนั้นมีความเป็นไปได้ในการทำความเข้าใจความสลับซับซ้อนในพื้นที่ เข้าใจได้ง่ายกว่าการศึกษาเปรียบเทียบในระดับประเทศกับประเทศด้วยกัน (Post, 2018)

สำหรับนิยามคำว่าการเมืองนคร (urban politics) ในรายงานฉบับนี้นั้น จะชี้ให้เห็นสองแนวทางหลักในการทำความเข้าใจการเมืองนคร โดยวางอยู่บนคำจำกัดความเรื่องการเมือง (urban หรือ city) ที่แตกต่างกันไป ในแนวทางแรกอาจกล่าวได้ว่าให้ความสำคัญกับค่านิยมของเมืองผ่านทฤษฎีทางสังคมและว่าด้วยเรื่องเมือง (urban and social theory) ที่มองว่าเมือง/พื้นที่เมืองนั้นเป็นพื้นที่ที่มีการรวมกัน/กระจุกตัวและมีมิติของขนาดที่ใหญ่ ความหนาแน่นของการตั้งถิ่นฐานของประชากร และประชากรนั้นมีความหลากหลายทั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ในแง่นี้การเมืองในพื้นที่เมืองก็จะมีลักษณะที่แตกต่างไปจากการเมืองในพื้นที่ชนบท (Post, 2018)

การพิจารณาเรื่องของการเมืองนครโดยใช้ฐานทางทฤษฎีทางสังคมทำให้เราเห็นลักษณะทางสังคมที่โดดเด่นในเมืองและมีผลต่อลักษณะเด่นทางการเมืองในระดับเมือง อาทิ มิติของความขัดแย้งระหว่างกันของกลุ่มทางสังคมในเมือง ซึ่งอาจมีข้อถกเถียงกันว่า การอยู่ในเมืองแบบที่หลากหลายร้อยพ่อพันแม่อาจนำไปสู่

ความขัดแย้ง ขณะที่นักคิดอีกกลุ่มหนึ่งอาจมองว่าแม้ว่าในเมืองอาจมีความขัดแย้ง แต่ความขัดแย้งในเมืองอาจนำไปสู่ชั้นดีธรรมระหว่างกลุ่มที่หลากหลาย และเป็นหนทางที่จะนำไปสู่การก่อตัวของประชาธิปไตย นอกจากนี้แล้วการศึกษาคุณลักษณะเด่นของพลวัตทางเศรษฐกิจและสังคมในเมืองอาทิ การอพยพจากชนบทสู่เมืองอาจส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของคนเหล่านั้นเป็นรายบุคคล รวมไปถึงผลของความหลากหลายทางสีผิวและชาติพันธุ์ที่มีต่อการกระจาย/จัดสรรบริการและทรัพยากรสาธารณะในระดับท้องถิ่น รวมไปถึงเรื่องผลของการรวม/กระจุกของผู้คนและความมั่งคั่งอันเป็นรากฐานของเมือง (agglomeration) ทำให้เราต้องสนใจในเรื่องของความแตกต่างหลากหลายของระบบอุปถัมภ์ (clientelism) การต่อรองทางการเมือง การสื่อสารทางการเมือง และกระบวนการอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในเมืองและชนบท (Post, 2018)

ขณะที่แนวทางที่สองในการพิจารณาการเมืองนครมองว่าเมื่อพูดถึงเมืองเรากำลังทำความเข้าใจ “สถานะทางกฎหมาย” ของพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งมีอำนาจบางอย่างและมีข้อจำกัดบางอย่าง อาทิ การศึกษาการเมืองใน “ระดับ” เทศบาล คำถามในแง่นี้ขยายไปสู่เรื่องของการตั้งคำถามว่าในการเมืองนครนั้นใครมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ใคร/กลุ่มใดเข้าไปมีอำนาจในที่ว่าเทศบาล เจ้าหน้าที่ของเทศบาลมีบทบาทและอำนาจอย่างไรในทางการบริหารและทางการเมือง ชนชั้นนำในระดับท้องถิ่นมีอำนาจทางการเมืองอย่างไร และประชาชนในพื้นที่มีบทบาทต่อการปกครองในระดับเมืองอย่างไร (Post, 2018) ในแง่นี้ผู้วิจัยขอเสนอเพิ่มเติมว่า การทำความเข้าใจการเมืองนครในมิติของกรอบกฎหมายและอำนาจหน้าที่นั้นไม่ใช่แค่การเข้าใจรายละเอียดทางกฎหมายและความสัมพันธ์กับส่วนกลาง แต่อาจจะต้องทำความเข้าใจสิ่งที่ทำได้ และข้อจำกัด (รวมทั้งพยายามเข้าใจการข้ามพ้นข้อจำกัดเหล่านั้นขององค์กรปกครองในระดับเมือง รวมทั้งลักษณะของความเป็นผู้นำ/ภาวะผู้นำในระดับเมือง และอาจรวมถึงการรณรงค์ต่อสู้ของภาคส่วนอื่น ๆ ในกระบวนการต่อสู้ต่อรองดังกล่าว

กล่าวโดยสรุป ผู้วิจัยขอเสนอว่าในการทำความเข้าใจการเมืองนครนั้น อาจจะแบ่งออกได้เป็นสองแนวคิดหลัก คือ

1. มิติทางการเมืองในกระบวนการนคราภิวัตน์ (political aspect/dimension of urbanization) และ
2. การเมืองในระดับของการเข้าครองอำนาจในการบริหารจัดการพื้นที่เมืองโดยมีจุดเน้นไปที่อำนาจในหน่วยการปกครองท้องถิ่นในระดับเมือง (เทศบาล) หรืออาจกล่าวได้ว่ามิติที่สองนี้เป็นทั้งมิติทางกฎหมาย การบริหารจัดการ และการจัดวางสถาบัน (legal, administrative and institutional) โดยในมิตินี้เองที่ทำให้การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นและสถาบันทางการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งนั้นมีความสำคัญ และนำไปสู่การสร้างหลักการและเหตุผลในการให้ความสำคัญกับการศึกษาเรื่องของพฤติกรรมและกระบวนการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะในกรณีของการศึกษากรุงเทพมหานคร และ หน่วยการปกครองท้องถิ่นในระดับอื่น ๆ นอกจากนี้ การศึกษาการเมืองนครในส่วนของอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองมีความสำคัญเพราะทำให้เราประเมินทั้งความคาดหวังของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และทำงานจริงเมื่อรับตำแหน่งแล้ว

15.2 แนวทางการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในเขตนครและมหานคร

ในส่วนของการสำรวจแนวทางการศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในเขตนครและมหานครนี้ ได้พัฒนาขึ้นจากการสำรวจของ Kaufmann (2004) และจะได้นำเสนอแนวคิดในเรื่องการเลือกตั้งในเขตนครและมหานครในส่วนท้าย

1. ทฤษฎีว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (Theories of Voting)

แนวคิดที่สำคัญในเรื่องการเลือกตั้งนั้นได้รับอิทธิพลทางสังคมวิทยา โดยเฉพาะแนวคิดทางสังคมวิทยา ต่อพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียง (sociological approach to voting behavior) ที่มองว่า ความแบ่งแยก/แตกแยกทางการเมือง (political cleavage) นั้นเป็นผลมาจากการรวมกลุ่มทางสังคมต่าง ๆ ซึ่งหมายถึงการรวมกลุ่มในแบบทุติยภูมิ และการรวมกลุ่มแบบทุติยภูมินี้ก็แปรร่างไปเป็นกลุ่มทางการเมือง (partisan groups) ความแบ่งแยกทางสังคมที่มีนัยยะทางการเมืองที่สำคัญสามประการได้แก่ 1) อาชีพ รายได้ และสถานะทางสังคม 2) ศาสนา สีผิว และชาติพันธุ์ และ 3) การแบ่งแยกระหว่างเมืองกับชนบท เมื่อเราเข้าใจการแบ่งแยกเช่นนี้เราจะพบว่าพฤติกรรมการเมืองส่วนใหญ่จึงเป็นเรื่องที่สามารถทำนายได้

แนวคิดเรื่องพฤติกรรมทางการเมืองเป็นผลมาจากการแบ่งแยกทางสังคมต่อมาถูกท้าทายว่าเป็นแนวคิดที่ไม่สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างชุมชนที่มีคุณลักษณะทางประชากรที่เหมือน ๆ กัน (แต่ไม่เป็นไปตามนั้น) หรือ ไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในเรื่องความจงรักภักดีต่อกลุ่มทางการเมืองในพื้นที่ที่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นไปอย่างช้า ๆ แนวคิดยุคต่อมาที่ไม่ได้มีศูนย์กลางคำอธิบายอยู่ที่การรวมกลุ่มทางสังคมถูกแทนที่ด้วยมุมมองทางจิตวิทยาสังคม (socio psychology) ที่พิจารณาว่าทัศนคติทางการเมืองของปัจเจกบุคคลนั้นถูกแปรเปลี่ยนเป็นตัวเลือกทางการเมือง (political choice) ได้อย่างไร หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่าการระบุตัวตนกับพรรคการเมือง (party identification) เป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจทางการเมือง กล่าวคือการตัดสินใจของปัจเจกบุคคลอิงกับเรื่องของมิติทางจิตวิทยาที่พวกเขาถือต่อการเชื่อมโยงตัวเองกับพรรคการเมือง (ไม่ใช่การตัดสินใจมาจากการเป็นสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเหมือนแนวคิดในยุคก่อนหน้านั้น แต่หมายถึงความชัดเจนที่ระบุตัวเองว่าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองใด)

อย่างไรก็ตามในข้อถกเถียงว่าการตัดสินใจลงคะแนนเสียงนั้นเกิดจากกลุ่มทุติยภูมิที่ผู้เลือกตั้งเป็นสมาชิก หรือ เกิดจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นยังเป็นเรื่องที่ต้องรอการพิสูจน์กรณีของการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นโดยเฉพาะท้องถิ่นในระดับเมือง

2. ความแตกต่างระหว่างการเมืองระดับชาติกับการเมืองระดับท้องถิ่น (How Local- and National-Level Politics Differ)

ข้อเสนอในการค้นพบพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับเมือง ได้แก่เรื่องของความแตกต่างอย่างชัดเจนในเรื่องผลประโยชน์ หรือ สิทธิประโยชน์ที่จะเสียไป (stakes) ในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น และการเมืองระดับชาติ การเมืองในระดับท้องถิ่น และประเด็นต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นนั้นมักจะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว และ แยกออกมาได้อย่างชัดเจนเมื่อเทียบกับประเด็นเชิงสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่อยู่ในการเมืองระดับชาติ รัฐบาลในระดับท้องถิ่นนั้นแม้ว่าจะออกกฎระเบียบในบางครั้งแต่โดยหลักใหญ่ใจความแล้ว เป็นผู้ให้บริการสาธารณะ เช่นการเก็บขยะ การวางผังเมืองสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ จัดให้มีขึ้นซึ่งโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ในแง่สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ และทำงานร่วมกับรัฐบาลกลางในการสร้างความมั่นใจว่างบประมาณต่าง ๆ จะมีลงมาในท้องถิ่นอย่างเพียงพอ ตัดสินใจเรื่องที่ตั้งของห้องสมุดและสวนสาธารณะ ทำการตลาดต่าง ๆ เพื่อให้เมืองของตนเป็นที่สนใจต่อนักลงทุน ต่อชุมชนอื่น ๆ และต่อประเทศ

อื่น ๆ ด้วยหวังว่าจะนำเอาความมั่งคั่งกลับมาสู่ท้องถิ่น สำหรับคนอเมริกันส่วนใหญ่จะมองว่าบทบาทของรัฐบาลท้องถิ่นคือการรักษาและขยายเพิ่มขึ้นของคุณภาพชีวิตซึ่งเป็นเรื่องที่เร่งด่วนทันที การจัดหาซึ่งบริการสาธารณะที่จำเป็น และ ลดความขัดแย้งระหว่างเมือง ดังนั้นความคาดหวังของประชาชนในเมืองต่อรัฐบาลท้องถิ่นของเขาจึงเป็นเรื่องที่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันมากกว่าความคาดหวังของพวกเขาต่อหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐบาล กล่าวคือการเลือกตั้งในท้องถิ่นจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ใกล้ตัวของผู้เลือกตั้ง

นอกจากนี้แล้วการตัดสินใจทางการเมืองในระดับท้องถิ่นนั้นไม่ใช่เรื่องที่ถูกขับเคลื่อนโดยนโยบาย โดยธรรมชาติของมันแล้ว เป็นเรื่องของการกระจายไปยังส่วนต่าง ๆ ของพื้นที่ (allocational) ดังนั้นคำถามสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่จึงเป็นเรื่องของลำดับความสำคัญและการจัดสรรบริการต่าง ๆ ของรัฐบาลท้องถิ่น ใครจะได้บริการเหล่านั้น จะได้เท่าไร และใครที่จะไม่ได้ ซึ่งใครจะได้หรือไม่ได้ไม่ใช่เรื่องของปัจเจกบุคคล แต่เป็นเรื่องของกลุ่มย่อย ๆ ต่าง ๆ ในพื้นที่ และด้วยคุณลักษณะเช่นนี้ของการเมืองท้องถิ่นจึงเป็นการตอกย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของความเป็นสมาชิกของกลุ่มทุติยภูมิต่อโลกทางการเมือง และ ประเด็นจำนวนมากของการณรงค์ในการเลือกตั้งในท้องถิ่นเป็นเรื่องผลประโยชน์ที่เป็นเรื่องการแข่งขันกันระหว่างผู้เลือกตั้ง ผลประโยชน์เหล่านี้จึงมีนัยยะทางการเมืองที่สำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมือง กล่าวโดยสรุปก็คือ การเมืองท้องถิ่นในระดับเมืองมักเป็นเรื่องของผลประโยชน์ของกลุ่มและเป็นเรื่องที่ไม่ได้ด้วยการแข่งขัน แต่ก็ไม่ใช่ทุกกรณี แต่สิ่งที่พบเจอก็คือประเด็นในระดับท้องถิ่นในส่วนของรัฐบาลท้องถิ่น (เทศบาล) นั้นมักจะเป็นเรื่องที่จับต้องได้ และเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแข่งขันกันในการแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

3. ผู้สมัครรับเลือกตั้งและบทบาทของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น (Candidates and Parties in Local Elections)

ความแตกต่างที่สำคัญอีกประการหนึ่งระหว่างการเมืองระดับชาติและการเมืองระดับท้องถิ่นก็คือธรรมชาติ/ลักษณะที่แท้จริงของผู้สมัครเข้าชิงตำแหน่งที่มีความหลากหลาย โดยทั่วไปแล้วผู้สมัครประธานาธิบดีในการเมืองระดับชาติมักจะเป็นผู้ชายผิวขาว และนับถือคริสตศาสนานิกายโปรแตสแตนต์ กล่าวคือมีลักษณะที่ไม่มีความหลากหลายในตัวผู้สมัครในระดับชาติ ซึ่งต่างจากระดับท้องถิ่น นอกจากนี้ในระดับท้องถิ่นผู้สมัครจำนวนไม่น้อยไม่ได้เป็นตัวแทนของพรรคการเมือง (มีเพียง 20 เมืองใน 100 เมืองใหญ่ในสหรัฐอเมริกา) และหมายถึงว่าพรรคการเมืองระดับชาติมีอิทธิพลน้อยมากต่อการเมืองท้องถิ่นระดับนคร องค์การส่วนใหญ่ที่ทำหน้าที่รณรงค์ในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมักจะเน้นย้ำให้เห็นความสำคัญของความเป็นสมาชิกของกลุ่มและผลประโยชน์ของกลุ่ม การเมืองท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นเรื่องของกลุ่มสีผิว ชาติพันธุ์ และศาสนา และไม่ได้มีการรณรงค์ในแบบที่เน้นทั้งพื้นที่ แต่จะมีลักษณะเฉพาะเจาะจงต่อกลุ่ม อย่างไรก็ตามการลงคะแนนเสียงโดยฐานของกลุ่มในท้องถิ่นนั้น ไม่ได้มีความเป็นเหตุเป็นผล (rational) น้อยกว่าการเลือกตั้งที่มีฐานจากการระบุตัวตนกับพรรคการเมือง

4. การเมืองเรื่องชาติพันธุ์ในการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับเมือง (Ethnic Politics)

ด้วยความที่เมืองในสหรัฐอเมริกามีความหนาแน่นของประชากร และมีความหลากหลาย จึงเป็นเสมือนห้องปฏิบัติการทดลองชั้นดีที่จะศึกษาการจัดการปกครองจากหลายภาคส่วน (governance) ในสังคมที่มีความหลากหลาย การศึกษาการเมืองที่เกี่ยวข้องกับมิติชาติพันธุ์ (ethnic politics) ทศวรรษที่ 1950 และ 1960 เป็นฐานสำคัญสำหรับการศึกษาการเมืองในระดับท้องถิ่น

ความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างผู้อพยพจากยุโรปกับชาวอเมริกันผิวขาวเชื้อสายแอนโกลแซกซอนและนับถือนิกายโปรแตสแตนต์ (Yankee) WASP เคยเป็นประเด็นหลักในงานศึกษาเรื่องการเมืองที่เกี่ยวข้อง

กับมิติตาติพันธุ์ และแม้ว่าการเมืองการเมืองในมิติตาติพันธุ์นี้จะมีเฉพาะเจาะจงในเวลาและพื้นที่หนึ่ง ๆ แต่ข้อสังเกตเชิงประจักษ์รวมทั้งข้อถกเถียงในประเด็นดังกล่าวนั้นยังมีความสำคัญต่อการศึกษาวิจัยในเรื่องเมืองในวันนี้ งานศึกษาของ Dahl (1961) เสนอว่าเมื่อกลุ่มผู้อพยพที่มีลักษณะชาติพันธุ์ต่าง ๆ ได้ถูกผนวก/กลืนกลาย (assimilated) เข้าสู่สังคมใหญ่แล้ว ปรากฏการณ์ของการลงคะแนนเสียงที่อิงกับลักษณะทางชาติพันธุ์ก็จะลดน้อยถอยลง โดยเฉพาะในหมู่คนที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านั้นที่กลายเป็นชนชั้นกลาง และมีโอกาสในการเลื่อนชั้นทางสังคมให้สูงขึ้น ประเด็นนี้นำไปสู่ข้อถกเถียงของนักวิชาการมากมายในประเด็นของความคงทนยั่งยืนไม่เปลี่ยนแปลงของการลงคะแนนเสียงจากฐานทางชาติพันธุ์ (ethnic voting) มาจนถึงวันนี้ ซึ่งหัวใจสำคัญของข้อถกเถียงนี้ก็คือความเห็นของ Dahl ที่เชื่อว่าลักษณะทางชนชั้นจะผนวกเอามิติทางชาติพันธุ์เข้าไปอยู่ภายใต้ชนชั้นในฐานะปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง ด้วยว่าข้อค้นพบในยุคหลังไม่ได้ยืนยันข้อค้นพบของ Dahl แต่อย่างใด และข้อถกเถียงดังกล่าวกลายเป็นข้อถกเถียงหลักในยุคทศวรรษที่ 1960 ซึ่งพอสรุปได้ในสองประเด็น หนึ่งคือ ชนชั้นไม่ได้เป็นปัจจัยหลักเหนือกว่ามิติทางชาติพันธุ์ในการลงคะแนน และการระบุดัตนเข้ากับพรรคการเมืองก็ไม่ใช่ปัจจัยที่เหนือกว่ามิติทางชาติพันธุ์ในการลงคะแนน กล่าวอีกมุมหนึ่งก็คือ ในบริบทที่ผู้สมัครมีความหลากหลาย ผู้ลงคะแนนเสียงอาจจะไม่ได้ตัดสินใจลงคะแนนด้วยประเด็นการยึดโยงตัวเองกับพรรคการเมือง

ข้อถกเถียงในเรื่องการลงคะแนนเสียงด้วยมิติตาติพันธุ์เป็นสิ่งที่หายไปในช่วงทศวรรษที่ 1970 เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านคุณลักษณะเชิงสถาบันและประชากรของเมืองในอเมริกาเปลี่ยนไป อาทิ การแทบจะสูญพันธุ์ของจักรกลการเมือง (การแลกคะแนนเสียงกับความภักดีระหว่างกลุ่ม) การอพยพเข้าเมืองอย่างมหาศาลของคนผิวดำจากทางตอนใต้มาสู่ทางตอนกลางและทางตอนเหนือของประเทศ การขยายตัวของย่านชานเมือง และการย้ายถิ่นฐานของจากเมืองของคนผิวขาวจากใจกลางเมือง รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงแบบแผนของการอพยพย้ายถิ่นของชาติพันธุ์ ทำให้ประเด็นศึกษาเรื่องการลงคะแนนเสียงในมิติของชาติพันธุ์ที่เคยศึกษานั้นมีลักษณะล้าสมัย การแบ่งแยกในเมืองนั้นไม่ได้มีจุดศูนย์กลางอยู่ที่กลุ่มผู้อพยพจากยุโรปอีกต่อไป แต่อยู่ที่การแบ่งแยกระหว่างการเพิ่มขึ้นของประชากรเมืองผิวดำจำนวนมหาศาล และประชากรที่ไม่ใช่คนผิวดำ ประเด็นที่ว่าด้วยเรื่องการผนึกประสานทางชาติพันธุ์ การเลื่อนลำดับชั้นทางสังคม และการบูรณาการของผู้อพยพเข้าสู่ชีวิตในวิถี (ชาว) อเมริกันไม่สามารถนำมาประยุกต์กับประชากรผิวดำซึ่งมีอยู่ทุกแห่งหนในศูนย์กลางของเมืองต่าง ๆ

ศูนย์กลางของคำถามใหม่ ๆ ในการศึกษาเรื่องเมืองอยู่ที่เรื่องของคำถามเกี่ยวกับเรื่องของอคติทางสีผิว การแบ่งแยกด้านที่อยู่อาศัยระหว่างผิวสี และ อุปสรรคต่อการเสริมสร้างอำนาจทางการเมือง สังคม และ เศรษฐกิจ การศึกษาการเมืองเรื่องสีผิว เป็นเรื่องที่สำคัญและไม่ใช่เรื่องเดียวกับการเมืองเชิงชาติพันธุ์ (อาจสรุปได้ว่า เดิมนั้นเรื่องชาติพันธุ์เป็นเรื่องของคนที่มาจากส่วนต่าง ๆ ของยุโรป เมื่อเข้ามาในเมืองอเมริกาก็จะอยู่กันเป็นกลุ่มก้อน และมีศาสนาแบบแคธอลิก แต่ชาวอเมริกันเป็นโปรเตสแตนต์และตั้งถิ่นฐานมาก่อน) แต่กระนั้น ก็ดีไม่ว่าจะเป็นเรื่องของชาติพันธุ์หรือสีผิว ก็นับเป็นเรื่องของ “การเมืองเรื่องอัตลักษณ์” ในการเมืองท้องถิ่นของสังคมเมือง และมีความเชื่อมโยงเรื่องของผลประโยชน์ของกลุ่ม ไม่ว่าจะมิติทางชาติพันธุ์ ศาสนา และ สีผิวที่ต่างมีอิทธิพลต่อการเมืองท้องถิ่นในสังคมเมืองทั้งสิ้น

5. การเมืองเรื่องสีผิวและการลงคะแนนเสียงในระดับเมือง (Racial Politics and Urban Voting)

นับจาก ค.ศ. 1967 ที่ Carl Stokes เป็นคนผิวดำคนแรกที่ได้รับเลือกเป็นนายกเทศมนตรีในเมืองคลีฟแลนด์ ซึ่งถือเป็นเมืองขนาดใหญ่เมืองหนึ่งของสหรัฐฯ และหลังจากนั้นเรื่อยมาก็มีปรากฏการณ์ที่นายกเทศมนตรีผิวสีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ งานวิจัยในช่วงสมัยนั้นจึงเป็นเรื่องของการศึกษาว่าอะไรคือปัจจัยที่

นำไปสู่ปรากฏการณ์ดังกล่าว อาทิ งานศึกษาของ Hahn และคณะ (1976) พบว่า ปรากฏการณ์ของการมีนายกเทศมนตรีผิวดำนั้นเกี่ยวข้องกับการเติบโตของจำนวนประชากรผิวดำในเมือง มากกว่า การยอมรับ (หรือ การเลือก) โดยผู้ลงคะแนนเสียงผิวขาว แนวความคิดดังกล่าวได้รับการยอมรับกันมาโดยตลอดจนกระทั่งช่วยชนะของ Tom Bradley ในตำแหน่งนายกเทศมนตรีมหานครลอสแอนเจลิสในปี ค.ศ. 1973 ซึ่งเป็นเมืองที่คนผิวดำมีจำนวนน้อยกว่าคนผิวขาว และโดยทั่วไปแล้วผู้ลงคะแนนเสียงผิวขาวนั้นมักจะสนับสนุนผู้สมัครนายกเทศมนตรีผิวดำเพียงร้อยละ 20 เท่านั้น ดังนั้นในเมืองที่คนผิวดำไม่ใช่เสียงข้างมาก ผู้สมัครนายกเทศมนตรีผิวดำจะต้องสามารถรวบรวมระดมแรงสนับสนุนจากชุมชนผิวดำและ จะต้องได้รับเสียงสนับสนุนบางส่วนของคนผิวขาวให้ได้เพียงพอที่จะได้รับชัยชนะ โดยในยุคแรก ๆ เป็นเรื่องที่ไม่น่าแปลกใจที่เชื่อกันว่า ปัจจัยด้าน (ผลประโยชน์ทาง) ชนชั้นนั้นจะทำงานเป็นอิสระจากปัจจัยด้านชาติพันธุ์และผิวสี ในความหมายที่ว่าคนผิวขาวที่จนและเป็นชนชั้นแรงงานอาจจะเป็นพันธมิตรในการเลือกตั้งกับคนผิวดำด้วยเงื่อนไขของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่มีร่วมกัน อย่างไรก็ตามในการค้นพบจากข้อมูลเชิงประจักษ์กลับพบว่า ชนชั้นแรงงานผิวขาวกลับเป็นกลุ่มที่ยอมรับผู้สมัครนายกเทศมนตรีผิวดำน้อยที่สุด ขณะที่ในบรรดาผู้เลือกตั้งที่ไม่ใช่คนผิวดำนั้น Pettigrew (1971) และ Murray & Vedlitz (1978) พบว่า ผู้เลือกตั้งที่มีรายได้สูงและมีการศึกษาสูง มีอุดมการณ์แบบเสรีนิยม โดยเฉพาะบรรดาชาววัยนั้นจะเป็นผู้ที่สนับสนุนผู้สมัครผิวดำมากกว่า

แนวคิดเรื่องการลงคะแนนเสียงด้วยประเด็นสีผิว (racial voting) ซึ่งมีความสำคัญในช่วงทศวรรษที่ 1970 เป็นสิ่งที่ไม่มีในการศึกษาเรื่องการลงคะแนนเสียงด้วยมิติชาติพันธุ์ (ethnic politics) ที่เคยมีการศึกษากันมาในช่วงก่อนหน้านั้น และมรรควิธีในการวิเคราะห์ในเรื่องของการลงคะแนนเสียงด้วยประเด็นสีผิว ในช่วงแรก ๆ ของการศึกษาวิจัยจะเป็นการอธิบายให้เห็นถึงลักษณะที่แท้จริงของการลงคะแนนเสียงและการรวมตัวกันเป็นพันธมิตรการเลือกตั้ง (electoral coalitions) ที่เกิดขึ้นจริง ๆ ที่ทำให้ผู้สมัครผิวดำได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง (เพียงอ้าง) เรามักจะได้เห็นการวิเคราะห์พันธมิตรการเลือกตั้งที่ร่วมมือกันทั่วเมืองที่มีแบบแผนในการสนับสนุนคล้าย ๆ กัน นั่นคือ การเชื่อมโยงกันของคนผิวดำ คนลาติโน ผู้เลือกตั้งที่มีการศึกษาสูง และคนผิวขาวที่มีแนวคิดเสรีนิยม (หรือกล่าวได้ว่าชนชั้นมีความสัมพันธ์ในมุขกลับในกรณีของผู้เลือกตั้งผิวขาวที่มีต่อผู้สมัครผิวดำ) อย่างไรก็ตามข้อจำกัดในระดับรากฐานของงานวิจัยทำนองนี้คือยังอธิบายได้น้อยมากในเรื่องที่ว่าทำไมคนผิวขาวที่ยากจนถึงต่อต้าน/ไม่สนับสนุนผู้สมัครเลือกตั้งท้องถิ่นผิวดำ และยังอธิบายปัจจัยต่าง ๆ ในระดับบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเลือกตั้งที่อิงกับปัจจัยด้านสีผิวมากนักแค่นั้น

6. ความสำคัญของการสร้างเครือข่ายพันธมิตรการเลือกตั้ง (The Importance of Coalitions)

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วงานวิจัยในยุคบุกเบิกกับประเด็นการเติบโตของจำนวนนายกเทศมนตรีผิวดำที่มาจาก การเลือกตั้งในช่วงทศวรรษที่ 1960 และ 1970 จะวางจุดเน้นไปที่เรื่องของการสร้างพันธมิตรการเลือกตั้งที่เป็นสิ่งที่จำเป็นในการได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้ง สิ่งที่พบจากการศึกษาก็คือบรรดาผู้กระทำการหลักในชัยชนะจากการเลือกตั้งในยุคแรก ๆ นั่นก็คือผู้กระทำการหลักที่เป็นชนชั้นนำ ทั้งบรรดานักการเมือง และ แกนนำ นักกิจกรรม (activists) ทั้งสองกลุ่มนี้จะมาเจอจาท่อรองกันในเรื่องการจัดการการเลือกตั้งโดยวางบนฐานเรื่องผลประโยชน์ร่วมกันและอุดมการณ์ บรรดาผู้นำของชุมชนคนผิวดำในช่วงเวลานั้นสามารถหาความเห็นพ้องต้องกันทางอุดมการณ์กับบรรดาคนผิวขาวเสรีนิยม และ ชาวลาติโน และด้วยเงื่อนไขที่คนเหล่านี้ก็ติดกันจากวงอำนาจการเมืองในการบริหารจัดการเมืองเหมือน ๆ กัน ทำให้ผู้นำของกลุ่มเหล่านี้ร่วมมือกันในการสร้างพันธมิตรเลือกตั้ง โดยทั่วไปแล้วจะเห็นการสร้างพันธมิตรเลือกตั้งและชัยชนะของกลุ่มพันธมิตรในเมืองที่มีลักษณะที่ต้องการการเปลี่ยนแปลง (reform cities) ที่ระบอบอำนาจของเมืองซึ่งมีลักษณะอนุรักษ์นิยมอาจจะพ่ายแพ้จากการเลือกตั้งจากพันธมิตรที่เลือกตั้งที่ร่วมมือกันรณรงค์เป็นอย่างดี ทั้งมีลักษณะเสรีนิยม และ

แสดงออกว่าต่อต้านโครงสร้างอำนาจที่มีอยู่ (insurgent) ในอีกด้านหนึ่ง เมืองที่ถูกปกครองโดยระบอบการเมืองแบบจักรกล (machine politics ในความหมายของระบบอุปถัมภ์ที่แลกเปลี่ยนคะแนนเสียงกับโครงการลงไปตามกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ – หมายเหตุโดยพิชญ์ พงษ์สวัสดิ์) จะเปิดโอกาสให้กลุ่มพันธมิตรการเลือกตั้งที่รณรงค์ผ่านการรณรงค์แบบต้องการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปมากกว่าประเภทโค่นล้มเปลี่ยนแปลงทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นอยู่ อย่างไรก็ตามการที่จะโค่นล้มจักรกลการเมืองลงนั้นก็เป็นเรื่องที่มีความเสี่ยงสูงสำหรับบรรดาชนชั้นนำทางการเมืองซึ่งการใช้ชีวิตของพวกเขา มักจะผูกพันกับระบบของความเป็นผู้นำที่วางอยู่บนลักษณะของการรักษาสถานะอำนาจที่มีอยู่

ในการศึกษาเรื่องของการสร้างพันธมิตรการเลือกตั้งในยุคแรกๆที่คนผิวดำได้มีอำนาจในการได้ชัยชนะจากการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับเมืองนั้นมักจะมีเชื้อลึกลับ ๆ ว่าผู้ลงคะแนนเสียงในระดับมวลชนนั้นจะเชื่อและทำตามทิศทางที่กำหนดโดยชนชั้นนำทางการเมือง และการจัดสรรจัดแจงอำนาจระหว่างชนชั้นนำจะส่งผลต่อแบบแผนที่สามารถวางเป็นระบบและคาดการณ์ได้ แต่อย่างไรก็ตามในวันนี้แบบแผนแบบนี้ดูอาจจะไม่เป็นไปแบบนี้ และ อาจจะคาดเดาไม่ง่ายขึ้น การต่อสู้ที่ยาวนาน และแบบแผนของการที่นายกเทศมนตรีและนักการเมืองท้องถิ่นนั้นมาจากคนผิวสี และขึ้นสู่อำนาจจากการสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างชนกลุ่มน้อยผิวดำ คนผิวดำที่มีความเสรีนิยม และอาจรวมไปถึงชาวลาติโน ทำให้ในวันนี้เกิดชนชั้นใหม่ที่เป็นพวกผู้ประกอบการทางการเมือง (political entrepreneurs) โดยเฉพาะพวกนักการเมืองผิวสี ก็จะมีเขตคะแนนเสียง (constituencies) ของตัวเอง และมีความมุ่งหวัง/ข้อเสนอทางการเมืองของตนเอง (agendas) บรรดานักการเมืองที่เข้าสู่อำนาจมาได้แล้วมักจะมองอาณัติ/คำสัญญาที่ได้มาจากการเลือกตั้งในลักษณะที่แคบกว่าบรรดานักกิจกรรมทางการเมืองที่เน้นการต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงระบอบ (insurgent activists) ผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีของเมืองอย่างนิวยอร์ก แอลเอ และ ฮูสตัน ซึ่งให้เห็นถึงระดับที่ลดลงทั้งภายในชุมชนผิวสีและระหว่างชุมชนผิวสี ซึ่งพวกเขา ก็ยังถูกมองว่าเป็นคนกลุ่มน้อยในสังคม (กล่าวคือ แม้จะมีจำนวนเยอะในเมือง แต่พวกเขาก็ยังถูกมองเสมือนว่าเป็นคนชั้นสองของสังคม - หมายเหตุโดยพิชญ์ พงษ์สวัสดิ์) ในวันนี้จะเห็นการแบ่งแยกระหว่างชุมชนคนผิวสีด้วยกันเอง และมีการสนับสนุนผู้สมัครผิวสีหลายคน รวมทั้งอุดมการณ์ของบรรดาผู้สมัครผิวสีที่มีความแตกต่างกันไป ในวันนี้ชุมชนคนสีผิวทั้งผิวดำ และ ลาติโน อาจจะสนับสนุนผู้สมัครฝ่ายก้าวหน้า ฝ่ายที่เดินทางสายกลาง หรือ ฝ่ายอนุรักษ์นิยม หรือบางกรณีผู้สมัครผิวดำที่ก้าวหน้า กับผู้สมัครผิวดำที่อนุรักษ์นิยมอาจจะรวมกันเพื่อเอาชนะต่อผู้สมัครลาติโน กล่าวคือในวันนี้เราไม่สามารถหาแบบแผนเดียวของการสร้างพันธมิตรเลือกตั้งเหมือนในวันก่อน ๆ ได้อีกต่อไป ในวันนี้สิ่งที่พบก็คือ โอกาสทางการเมืองผลประโยชน์ของแต่ละกลุ่มสีผิว และพฤติกรรมเลือกตั้งของประชาชนในภาพกว้างถูกก่อรูปขึ้นจากบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และ การเมืองของแต่ละพื้นที่ แม้ว่าคุณลักษณะที่แท้จริงของความเป็นผู้นำทางการเมือง และพฤติกรรมของชนชั้นนำจะยังมีอิทธิพลต่อผลของการเลือกตั้ง แต่ในวันนี้จะต้องให้ความสนใจมากขึ้นกับความคิดเห็นของคนส่วนมากและแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการเลือกของพวกเขา ซึ่งอาจไม่เหมือนกับการทำความเข้าใจการสร้างพันธมิตรการเลือกตั้งในยุคก่อนที่โอกาสทางการเมืองของคนกลุ่มน้อยนั้นยังมีไม่มากนัก

7. ความหลากหลายทางสังคมและการสนับสนุนการเลือกตั้งต่อผู้สมัครผิวดำ (Social Diversity and Electoral Support for Black Candidates)

ขณะที่งานส่วนใหญ่มักสนใจไปที่การสร้างพันธมิตรทางการเมืองที่ทำให้ผู้สมัครนายกเทศมนตรีผิวสี/ที่มาจากคนกลุ่มน้อยได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ยังมีงานอีกชุดหนึ่งที่สนใจเรื่องที่ว่าบริบททางสังคม อาทิ ลักษณะทางประชากรในชุมชน มีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของผู้เลือกตั้งผิวดำอย่างไร เช่นการศึกษาเรื่องของขนาดของประชากรผิวดำในเมืองนั้นว่าจะสามารถอธิบายระดับที่แตกต่างกันของการที่คนผิวดำจะ

ปฏิเสธการเลือกผู้สมัครผิวดำ ข้อเสนอที่โต้แย้งงานศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับเมืองนั้นชี้ว่าความรู้สึกที่ถูกคุกคามในด้านสีผิว (racial threat) ทำให้ผู้ลงคะแนนผิวดำนั้นไม่เลือกผู้สมัครผิวดำ โดยเฉพาะในกรณีที่เมืองนั้นมีประชากรผิวดำเป็นจำนวนมาก หรือมีการเติบโตขึ้นมาก อย่างไรก็ตามก็มีงานศึกษาอีกกลุ่มหนึ่งที่โต้แย้งว่าการมีประชากรผิวดำจำนวนมากไม่จำเป็นจะต้องนำมาซึ่งความแตกแยกหรือคุกคามผู้ลงคะแนนเลือกตั้งผิวดำ เนื่องจากการสร้างการติดต่อสื่อสารระหว่างสีผิวสามารถลดการเหมารวมในด้านลบ (negative stereotyping) และ การลงคะแนนที่แบ่งขั้ว (polarized voting)

ต้องย้ำว่าประเด็นในการพิจารณาเรื่องนี้อยู่ที่เรื่องของบริบทในพื้นที่ในการทำให้กลุ่มประชากรมีทัศนคติทางการเมืองที่สะท้อนมาในการเลือกตั้งท้องถิ่น (ต่างจากหัวข้อที่แล้วที่เป็นเรื่องของ การเจรจา และการสร้างพันธมิตรในหมู่ผู้นำของผิวสีต่าง ๆ) หัวใจสำคัญในการศึกษาในยุคต่อมาในประเด็นของบริบทนั้นอยู่ที่เรื่องของความซับซ้อนในเรื่องบริบท อาทิข้อค้นพบที่ว่าความสัมพันธ์ระหว่างบริบทของความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในเมืองนั้นไม่ได้ส่งผลทางตรงต่อผลการลงคะแนนเสียงของคนผิวดำ แต่มันจะส่งผลต่อการรับรู้/รู้สึกต่อการคุกคาม (เรียกว่า การคุกคามที่ถูกคาดการณ์/รู้สึก มากกว่า การคุกคามจริง เป็นการคุกคามที่มาจาก การรับรู้/คาดการณ์/รู้สึก(ไปเอง) - perceived threat) ดังนั้นคนผิวดำจะตอบรับต่อผู้สมัครผิวดำมากกว่าในพื้นที่ที่จำนวนประชากรผิวดำ/สีมีพอประมาณ ไม่มากแบบเป็นคนหมู่มาก นอกจากนี้แล้วความรู้สึกไม่มั่นคงหรือถูกคุกคามอาจเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่เกิดการเพิ่มของประชากรผิวสี และ ความสัมพันธ์ที่มีกับพลวัตทางเศรษฐกิจในเมือง อาทิ แม้ว่าจำนวนประชากรผิวสีจะเพิ่มขึ้น แต่เศรษฐกิจนั้นยังดีอยู่ ก็อาจจะไม่รู้สึกรังการคุกคามทางสีผิว มากเท่ากับช่วงที่เศรษฐกิจกำลังถดถอย (หมายถึงว่ามีปัจจัยเรื่องการแข่งขันทางเศรษฐกิจเข้ามาร่วมด้วย) กล่าวโดยสรุปแล้ว ระดับของความหลากหลายทางสังคมของแต่ละเมืองนั้นเป็นภูมิหลังที่สำคัญต่อเนื้อหาสาระและท่าทีของการรณรงค์เลือกตั้งท้องถิ่นในเขตเมือง การเปลี่ยนแปลงด้านคุณลักษณะของประชากรและความหลากหลายทางสังคมเป็นส่วนสำคัญในฐานะพื้นหลังของการเมืองระดับท้องถิ่น อย่างไรก็ดี ในมุมมองของความขัดแย้งระหว่างกลุ่มแล้ว ปัจจัยด้านบริบทที่จะมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงมากที่สุดได้แก่ระดับของความขัดแย้งที่คาดการณ์ (perceived conflict) ท่ามกลางกลุ่มสีผิวต่าง ๆ

8. อัตลักษณ์ทางสังคมและความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม (Social Identities and Group Conflict)

ในทางสังคมวิทยา เมื่อพูดถึงเรื่องความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม จะเห็นประเด็นของการเอาชาติพันธุ์ตนเองเป็นศูนย์กลาง (ethnocentric) และการเลือกปฏิบัติที่มีรากฐานมาจากความแตกต่างระหว่างกลุ่ม (group-based discrimination) ที่มีเหตุมาจากการแข่งขันแย่งชิงกันในเรื่องของทรัพยากรที่เป็นวัตถุและที่เป็นเรื่องของสัญลักษณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเองในภาพรวมแล้วก็เปราะบางต่อความขัดแย้ง และความไม่เป็นมิตรกันระหว่างกลุ่ม (intergroup hostilities) ก็มักจะยกระดับขึ้นเมื่อกลุ่มที่ด้อย/เป็นเบี้ยล่างต่าง ๆ เริ่มท้าทายความสัมพันธ์ทางอำนาจที่ต้องการรักษาสิ่งที่เป็นอยู่ไว้ (status quo power relations) กลุ่มต่าง ๆ ที่สร้างพันธมิตรทางอำนาจที่ครอบงำชุมชนหนึ่ง ๆ เอาไว้อาจจะมองการทำทายนั่นว่าเป็นการคุกคามวิถีชีวิตของตน ทรัพยากรที่มีคุณค่า และการปฏิบัติต่าง ๆ ที่ได้รับการยอมรับอยู่แล้ว ดังนั้นกลุ่มต่าง ๆ ที่แข่งขันกันมักจะรวมตัวกันด้วยผลประโยชน์ และผลก็คือพื้นที่/เขตทางการเมืองที่วางอยู่บนฐานของผลประโยชน์ (interest-based constituencies) ที่ใช้ความเป็นสมาชิกของกลุ่มในฐานะที่เป็นจุดตั้งต้น/สัญญาณสำหรับทัศนคติทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมือง

ในมุมมองของ Bobo (1983 และ 1988) ความเป็นไปได้ในการที่จะมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มนั้นจะถูกเร่งขึ้นเมื่อทรัพยากรที่เป็นที่ต้องการนั้นมีลักษณะที่หายาก/ขาดแคลน หรือ เมื่อรางวัล/การตอบแทนนั้นถูก

คาดว่า เป็นลักษณะที่ถ้าฝ่ายหนึ่งได้ อีกฝ่ายจะไม่ได้เลย (zero-sum) ด้วยเหตุนี้ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มจึงไม่ใช่สถานะที่หยุดนิ่ง การกระทบกระทั่งกันระหว่างกลุ่มต่าง ๆ จะมีขึ้นลงในฐานะของการตอบสนองต่อปัจจัยหลายประการที่กำหนดเงื่อนไขของความขัดแย้งนั้น รวมไปถึงเรื่องของระดับที่ปัจเจกบุคคลจะคาดการณ์ต่อความขาดแคลน และขนาดของกลุ่มต่าง ๆ ที่แข่งขันแย่งชิงกัน หรือความเหนียวแน่นในแต่ละกลุ่มที่แข่งขันแย่งชิงกัน และ ระดับของผลประโยชน์ที่เข้าใจร่วมกัน และเห็นว่าสำคัญในกลุ่มที่มีระดับของการแบ่งแยกกันกล่าวโดยสรุปแล้ว แนวคิดเรื่องความขัดแย้งระหว่างกลุ่มนั้นมีความใกล้เคียงกับงานระดับคลาสสิกคือ *The American Voter* ของ Campbell และคณะ (1960) ที่พูดถึงตัวแบบของอิทธิพลของกลุ่ม (group influence) โดยงานทั้งสองแบบนี้มีจุดร่วมที่ว่า ระดับของความแตกต่างทางการเมืองที่โดดเด่นของแต่ละกลุ่ม (political distinctiveness) นั้นขึ้นอยู่กับระดับของการระบุตัวตนของปัจเจกบุคคลกับกลุ่มและระดับของความเหนียวแน่นของกลุ่ม

อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีว่าด้วยความขัดแย้งของกลุ่มนั้นไปไกลกว่าทฤษฎีอิทธิพลของกลุ่มตรงที่ว่าปัจจัยเรื่องการระบุตัวตนกับกลุ่มและความเหนียวแน่นของกลุ่มนั้นมีลักษณะเป็นพลวัตและขึ้นกับการแข่งขันที่ถูกคาดการณ์ (perceived competition) ระหว่างกลุ่มตั้งนั้นภายใต้สถานการณ์ที่การคาดการณ์/รับรู้ของการแข่งขันระหว่างกลุ่มต่อทรัพยากรที่ขาดแคลนนั้นมีระดับต่ำ กลุ่มต่าง ๆ อาจแสดงออกซึ่งระดับของสำนึกของกลุ่มในระดับต่ำ (group consciousness) ดังนั้นความเป็นไปได้สำหรับการลงคะแนนเสียงที่สะท้อนความโดดเด่นของการลงคะแนนที่ออกมาเป็นแบบกลุ่มก็จะมีในระดับต่ำ และภายใต้สถานการณ์ที่ผู้สมัครถ้อยคำในการรณรงค์ หรือ สิ่งแวดล้อมทางการเมืองภายนอกได้เน้นให้เกิดความขัดแย้งที่มีต่อทรัพยากรที่มีความขาดแคลน และเป็นที่ต้องการ สมาชิกของกลุ่มนั้นมักจะแสดงออกซึ่งระดับของการระบุตัวตนของกลุ่มที่สูง และจะมีลักษณะของความเหนียวแน่นของกลุ่มเมื่อเผชิญหน้ากับการแข่งขันระหว่างกลุ่มเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่มีลักษณะมีคุณค่าและขาดแคลน นอกจากนี้แล้ว Bobo & Hutchings (1996) ยังเสนอว่าระดับที่การที่สมาชิกของกลุ่มมองกลุ่มอื่น ๆ ในฐานะเป็นผู้คุกคามในการแข่งขันแย่งชิงนั้นเชื่อมโยงกับความรู้สึกในเรื่องของความแปลกแยกทางสีผิว (racial alienation) หมายถึงว่าถ้ากลุ่มสีผิวรู้สึกแปลกแยกและถูกกดขี่มาก พวกเขาก็จะมองกลุ่มสีผิวอื่นในฐานะผู้คุกคามในการแข่งขันแย่งชิงที่มีต่อตำแหน่งแห่งที่ของพวกเขา ในแง่นี้ถ้ากลุ่มสีผิวที่ครองอำนาจอยู่นั้น พวกเขาก็อาจจะไม่ลงคะแนนเสียงในแบบที่สะท้อนความเป็นกลุ่มที่วางอยู่บนเรื่องสีผิวจนกว่าเขาจะรู้สึกว่าเขาถูกคุกคามจากสีผิวอื่น ขณะที่กลุ่มสีผิวที่เป็นคนกลุ่มน้อยจะอยู่ในสถานะที่แปลกแยกมากกว่ากลุ่มที่ครองอำนาจและจะถูกคาดหวังว่าจะลงคะแนนเสียงในแบบกลุ่มอย่างคงเส้นคงวา ด้วยเหตุนี้กลุ่มที่เป็นคนกลุ่มน้อยทั้งทางชาติพันธุ์และทางสีผิวมักจะมีความเป็นเอกภาพในพฤติกรรมลงคะแนนเสียง โดยเฉพาะเมื่อมีผู้สมัครมาจากกลุ่มของตน มากกว่าพวกผิวขาว

ระดับของความไม่เท่าเทียมกันในสังคมขั้นรุนแรง (extreme levels of social inequality) และลำดับชั้นทางสังคมและเศรษฐกิจที่แข็งตัวเปลี่ยนแปลงยาก (rigid social and economic hierarchies) ที่ก่อร่างสร้างคุณสมบัติที่แท้จริงของปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในเมืองช่วยอธิบายความเหนียวแน่นทางการเมือง (political cohesiveness) ของกลุ่มคนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามเมื่อมีผู้สมัครจากสมาชิกของกลุ่มตน พวกเขาจะรู้สึกทันทีว่าเรื่องของ “สีผิว” (race) สำหรับผู้ที่ถูกกดขี่นั้นหมายถึงอัตลักษณ์ของการอยู่รอด การถูกทำให้เป็นเหยื่อ/ผู้รับเคราะห์ และการอยู่ตรงข้ามกับกลุ่มสีผิวที่เป็นชนชั้นนำที่ใช้อำนาจและอภิสิทธิ์ ในแง่นี้เมื่อพูดถึงสีผิวพวกเขาไม่ได้หมายถึงแค่การระบุว่าพวกเขามีชาติพันธุ์อะไร หรือมีวัฒนธรรมอย่างไร แต่หมายถึงสำนึกถึงประสบการณ์ที่มีร่วมกัน ความเจ็บปวด/ทุกข์ที่มีร่วมกัน และการต่อสู้ต่ออุปสรรคต่าง ๆ จากการแบ่งแยกในทางสีผิว ประสบการณ์ร่วมจากตำนานของการเอาชีวิตรอด และความทุกข์ยาก

เหล่านี้ได้ก่อร่างสร้างสำนึกร่วมทางประวัติศาสตร์ และการรับรู้ร่วมของกลุ่มว่าพวกเขาได้เผชิญอะไรร่วมกัน และ อะไรคือสิ่งที่พวกเขาคาดหวังจะเห็น/เจอในอนาคตอันใกล้ (Marable, 1994)

9. แนวทางใหม่ในการศึกษาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มกับการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับเมือง

9.1 พลวัตของบริบทของการพัฒนาเมือง การยึดโยงกับกลุ่ม และอัตลักษณ์ทางสีผิว

งานของ Kaufmann (2004) ที่ชี้ให้เห็นประเด็นที่สำคัญสองประเด็นในเรื่องของการเมืองท้องถิ่น โดยเฉพาะกรณีของการเมืองในนครและมหานคร

ประการแรก การเมืองในระดับท้องถิ่นของเมืองนั้นมีความแตกต่างไปจากการเมืองในระดับชาติ อาทิ เรื่องของการเชื่อมโยงและระบุตัวตนเข้ากับพรรค (party identification) ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเป็นหัวใจสำคัญของการเมืองท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะผู้สมัครและประเด็นที่ถูกนำเสนอในการรณรงค์การเลือกตั้งในท้องถิ่นนั้นอาจไม่จำเป็นที่จะเน้นย้ำในเรื่องของการแบ่งแยกทางการเมืองในแบบที่เคยเป็นมา (หมายถึงในแง่ของชนชั้นอุดมการณ์ ที่แต่ละพรรคนำเสนอไว้อย่างชัดเจนในระดับชาติ) ในแง่นี้ผลประโยชน์ของแต่ละกลุ่ม (group interests) อาจไม่ใช่เรื่องเดียวกับการระบุตัวตนเข้ากับพรรคและอุดมการณ์ทางการเมือง และอาจจะเป็นเรื่องที่เข้มข้นสำคัญในระดับท้องถิ่นในเมือง อาทิ การเลือกที่ก่อสร้างสวนสาธารณะแห่งใหม่กว่าใกล้หรือไม่ใกล้บ้านของเราหรือของกลุ่มอื่น การเพิ่มตำรวจในการลาดตระเวนนั้นจะเพิ่มในพื้นที่ของเรา หรือพื้นที่อื่น การแต่งตั้งผู้กำกับตำรวจในเมืองของเรานั้นมีความเข้าอกเข้าใจปัญหาของชุมชนของเราหรือไม่ การกระจายทรัพยากรจากรัฐบาลเมืองนั้นจะส่งมาที่พื้นที่ของเราหรือลงไปในพื้นที่อื่น (อาทิกรณีของงบประมาณโรงเรียน) สิ่งเหล่านี้ Kaufmann เห็นว่าเป็นหัวใจสำคัญของการเมืองท้องถิ่นในระดับนคร และมีลักษณะเร่งด่วน-เฉพาะหน้ามากกว่าคำพูดหาเสียงกว้าง ๆ ในระดับหลักการและนโยบายในการหาเสียงของรัฐบาลในระดับชาติ และเรื่องของการต้องการในระดับท้องถิ่นนี้อาจนำไปสู่ความขัดแย้งในท้องถิ่นได้อย่างรวดเร็ว

ประการที่สอง ในกรณีของการศึกษาการเมืองของการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นในเมืองนั้น ไม่ใช่เรื่องของการปฏิเสธว่าอุดมการณ์ การระบุตัวตนเข้ากับพรรค ชนชั้น เพศสภาพ สีผิวนั้นไม่มีความสำคัญ แต่ต้องอธิบายให้ได้ว่าทำไมเรื่องราวเหล่านี้จึงไม่มีความสำคัญในการเลือกตั้งในครั้งนั้น และสิ่งที่สำคัญในการเทียบเคียง หรือสิ่งที่เป็หัวใจของการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับเมืองก็คือ อัตลักษณ์และผลประโยชน์ของกลุ่มคน ซึ่ง Kaufmann เสนอว่าระดับของความขัดแย้งระหว่างกลุ่มที่ถูกรับรู้ (percieved intergroup conflict) ภายในเมืองนั้น และระหว่างเมืองต่าง ๆ ช่วยทำให้เราเข้าใจพฤติกรรมทางการเมืองที่เกิดขึ้นของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง กล่าวคือในเมืองที่ระดับของความขัดแย้งทางสีผิวนั้นมีความโจ่งแจ้ง เราก็มักจะเห็นการลงคะแนนเสียงในแบบที่สะท้อนความขัดแย้งทางสีผิวที่ชัดเจน-แบ่งขั้วข้างชัดเจน และเชื่อมโยงกับกลุ่ม/ชุมชนที่ตนสังกัดในพื้นที่ ในขณะที่เมืองที่ความขัดแย้งในเรื่องสีผิวไม่มี หรือไม่ได้เป็นประเด็นร้อน ผู้เลือกตั้งจะเลือกตั้งผ่านอัตลักษณ์ทางการเมืองในเรื่องอุดมการณ์และการระบุตัวตนกับพรรคของตน

กล่าวโดยสรุป แม้ว่าการศึกษาเรื่องของการเลือกตั้งท้องถิ่นในเมืองนั้นจะยังมีหน่วยในการวิเคราะห์อยู่ที่การตัดสินใจลงคะแนนเสียงในระดับปัจเจกบุคคล แต่ Kaufmann เห็นว่าบริบททางการเมืองมีความสำคัญ และในการทำความเข้าใจความสลับซับซ้อนนี้ ตัวแปรในเรื่องของอุดมการณ์ การระบุตัวตนกับพรรค ที่มักเป็นเงื่อนไขหลักในการตัดสินใจเลือกตั้งในระดับชาติ อาจไม่ใช่คุณลักษณะเดียวที่จะทำให้เกิดการลงคะแนนเสียงในท้องถิ่น โดยไม่เข้าเรื่องของความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม/ชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ที่จับต้องได้ในระดับเมือง และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งในระดับท้องถิ่นนี้ มีเงื่อนไขในเรื่องอัตลักษณ์ทางการเมืองในเรื่องของสีผิวเป็นฐานสำคัญ

9.2 การ (ตัดสินใจ) เลือกตั้งแบบทบทวนผลงานที่ผ่านมา (Retrospective Voting)

แนวคิดการ (ตัดสินใจ) เลือกตั้งแบบทบทวนผลงานที่ผ่านมา เป็นหนึ่งในแนวคิดที่เป็นที่นิยมในการศึกษาตัวแบบการตัดสินใจการเลือกตั้งทั้งสหรัฐอเมริกาและในประเทศอื่น ๆ (Healy & Malhotra, 2013 และ Ellis, 2014) และโดยเฉพาะในระดับเมืองของสหรัฐอเมริกา (Burnett & Kogan, 2017)

แนวคิดสำคัญของการ (ตัดสินใจ) เลือกตั้งแบบทบทวนผลงานที่ผ่านมา มองว่าประชาชนนั้นจะพิจารณาข้อมูลของการทำงานของรัฐบาลที่แล้วในการตัดสินใจในการเลือกตั้งในรอบต่อไป (ที่กำลังจะเกิดขึ้น) แนวคิดดังกล่าวนี้เป็นทางเลือกจากข้อเสนอของกลุ่มนักวิชาการ (สำนักมิชิแกน ที่อยู่ที่ University of Michigan - Ann Arbor) อาทิ Campbell และคณะ ที่มองว่าผู้เลือกตั้งชาวอเมริกันนั้นขาดซึ่งความรู้เกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง และไม่มีโครงสร้างทางอุดมการณ์ที่เป็นระบบระเบียบ ขณะที่ Key (1966) เสนอว่า “ผู้เลือกตั้งนั้นไม่ได้เป็นพวกคนโง่” และพวกเขามีความสามารถในการทำหน้าที่เป็นพลเมืองในประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ โดยพวกเขาจะอัปเดตความเชื่อของเขาผ่านความสามารถของรัฐบาล

กล่าวอีกนัยหนึ่งแม้ประชาชนอาจจะไม่ได้มีความรู้ความเข้าใจในการเมืองและระบบการเมืองที่ซับซ้อน หรือติดตามข่าวสารบ้านเมืองตลอดเวลา หรืออาจจะไม่สนใจการเมืองอย่างลึกซึ้ง แต่พวกเขาจะพิจารณาว่าเขาจะเลือกคนที่อยู่ในอำนาจเหล่านั้นอีกไหมผ่านจากผลงานที่พวกเขาทำกับเรื่องที่เขาสัมผัสได้ เช่น การว่างงานที่เพิ่มขึ้น และตัวเลขรายได้รวมของประเทศที่ลดลง รวมไปถึงการพิจารณาตัวชี้วัดที่ไม่ต้องซับซ้อนจากผลงานที่ผ่านมา อาทิ เรื่องกว้าง ๆ ด้านความสามารถในการจัดการกับเศรษฐกิจ การสงคราม ความปลอดภัยสาธารณะ เป็นต้น สิ่งที่ต้องเน้นก็คือเรื่องที่ประชาชนพิจารณาอาจไม่ใช่ความสามารถในทางนโยบายของรัฐบาล (policy performance) ซึ่งอาจจะหมายถึงการที่รัฐบาลได้ทำตามที่ได้สัญญาหรือหาเสียงไว้ และมีการประเมินอย่างเป็นระบบ กล่าวอีกอย่างก็คือมันเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวของเขาที่เขารู้สึกได้ และในการประเมินบางครั้งเขาใช้กระบวนการทางด้านความรู้สึกและอารมณ์ (cognitive and emotional)

ด้วยการพิจารณาและตัดสินใจเลือกตั้งจากผลงานที่ผ่านมาของรัฐบาลนี้เองที่ทำให้เกิดการพร้อมรับผิดชอบ (accountability) ต่อประชาชน และทำให้ประชาธิปไตยส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพต่อรัฐบาล โดยการสร้างอิทธิพลต่อนักการเมืองให้มีแรงจูงใจในการทำนโยบายเพื่อที่จะทำให้ได้รับเลือกอีกครั้ง ไม่เช่นนั้นอาจจะถูกมองว่าเป็นการลงโทษ หรือเลือกคนที่ทำงานดีที่สุด รวมไปถึงคนที่ผู้เลือกตั้งเชื่อตามที่เขารับรู้และมีความรู้สึกร่วมว่ามีผลงาน (มากกว่าความเข้าใจถึงความสลับซับซ้อนของการประเมินนโยบายและผลกระทบของนโยบาย)

การศึกษาในเรื่องการพัฒนาเมืองกับการเลือกตั้งด้วยตัวแบบการ (ตัดสินใจ) เลือกตั้งแบบทบทวนผลงานที่ผ่านมา อย่างกรณีของ Burnett & Kogan (2017) ทำให้เห็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อเรียกร้องเรื่องสภาพถนนที่เป็นหลุมบ่อของเมืองซาน ดิเอโก โดยชี้ว่า ยังมีข้อเรียกร้องเรื่องปัญหาของถนนที่มีคุณภาพที่แย่เป็นหลุมบ่อมากขึ้นโดยเฉพาะเมื่อใกล้เลือกตั้งไม่เกินหกเดือน จะลดโอกาสที่อดีตผู้บริหารเมืองนั้นจะได้รับเลือกตั้งเข้ามา

อย่างไรก็ตามในการศึกษาการตัดสินใจจากผลงานที่ผ่านมา หรือการทบทวนความหลังนั้นเป็นเรื่องที่มีการศึกษา ถกเถียง และอภิปรายเป็นอย่างมาก อาทิ การพยายามตั้งคำถามว่าประชาชนรู้แค่ไหนในการประเมิน หรือการแบ่งระหว่างสายที่ไม่เชื่อว่าประชาชนรู้อะไรในการเลือกตั้ง กับสายที่เชื่อว่าประชาชนทั้งรู้และรู้สึกในเรื่องรอบตัวนั้นอาจจะเป็นการแบ่งที่คลาดเคลื่อน (Healy & Malhotra, 2013) จำเป็นต้องศึกษาไปในแต่ละกรณี เพราะการที่ประชาชนเข้าใจว่าตัวเองรู้ถึงผลงานของนักการเมืองนั้นอาจจะเป็นกระบวนการทางอารมณ์และการรับรู้มากกว่าการเข้าใจเรื่องของโครงการและนโยบายก็อาจเป็นไปได้ (และในกระบวนการวิจัยแบบการสำรวจความเห็นนั้นอาจจะเป็นการตอบได้ว่าความรู้สึกของประชาชนเท่ากับความ

เข้าใจจริงในเรื่องของการบริหารเมืองเสมอไป และอาจเป็นไปได้ทั้งในแง่การสร้างผลงานประชาสัมพันธ์ และการที่ประชาชนไม่มีความเข้าใจความคุ้มค่าและเป็นเหตุเป็นผลของนโยบายในการประเมินและตัดสินใจเลือกก็อาจเป็นไปได้

15.3 อภิปรายผล

บทเรียนในการทำความเข้าใจทฤษฎีว่าด้วยการเลือกตั้ง/ลงคะแนนเสียงของการเมืองท้องถิ่นในระดับเมืองที่มีต่อกรณีของการศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครนั้น งานศึกษาส่วนใหญ่เป็นงานในลักษณะสำรวจด้วยตัวแปรทางประชากรศาสตร์มากมาย อาทิ เพศ การศึกษา รายได้ ว่ามีผลต่อการเลือกผู้สมัครหรือไม่ ศึกษาอิทธิพลของสื่อต่อการรณรงค์ ศึกษารูปแบบการรณรงค์หาเสียง ศึกษาความคาดหวังทางการเมือง แต่ไม่มีงานวิจัยว่าด้วยเรื่องพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครที่ทำความเข้าใจเรื่องของปัญหาความขัดแย้ง หรือ ผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกิดจากโครงการของกรุงเทพมหานครในฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีผลต่อการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง หรือกล่าวอีกอย่างก็คือไม่มีการศึกษาเงื่อนไขเชิงพลวัตทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ที่มีต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง การแบ่งเรื่องของการตัดสินใจเลือกหรือลงสมัคร เป็นการแบ่งในลักษณะการศึกษาว่า ประชาชนเลือกพรรค หรือตัวบุคคล ทั้งที่จริงแล้ว ประชาชนก็มีข้อมูลอยู่ไม่น้อยว่าตัวผู้สมัครบางคนในบางยุคสมัยนั้นแม้จะลงในนามอิสระ/กลุ่มอิสระ แต่เกี่ยวโยงกับพรรคบางพรรค

ข้อค้นพบที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครก็คือเรื่องของ การพูดถึงบริบททางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งท้องถิ่น แต่เป็นมิติที่ว่าบริบททางการเมืองในระดับชาติ ต่างหากที่มีผลต่อการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร อาทิความขัดแย้งทางการเมืองของพรรคใหญ่ หรือ การครองอำนาจของผู้นำทางการเมืองหรือพรรคการเมืองบางพรรค

ที่น่าเสนอแนวทางการศึกษาและพัฒนาการศึกษาการเมืองนครและการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับนครนั้น ก็เพื่อชี้ชวนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ว่าการศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะของการเปรียบเทียบกับประสบการณ์ของประเทศอื่น โดยเฉพาะในระดับหลักคิด

จากการสำรวจแนวคิดและแนวทางการศึกษาเรื่องการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับเมือง โดยเฉพาะในสังคมอเมริกันนั้น จะพบว่า 1) ในช่วงแรกเป็นเพียงการศึกษาเรื่องราวที่สนใจว่าการเลือกตั้งในท้องถิ่นนั้นเป็นการเลือกตั้งที่มีฐานการตัดสินใจจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองในระดับชาติ หรือ กลุ่มทุติยภูมิต่าง ๆ ที่ตนสังกัด 2) ต่อมาการศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในระดับเมืองนั้นเริ่มค้นหาความแตกต่างระหว่างการเมืองระดับชาติ และ ระดับท้องถิ่น ซึ่งพบว่าการศึกษาการเลือกตั้งในระดับเมืองนั้นเป็นเรื่องของโครงการและผลประโยชน์ เฉพาะหน้าในชีวิตประจำวันมากกว่าเรื่องของนโยบาย (เราจะพบว่าสิ่งนี้ไปไกลกว่าข้อถกเถียงในสังคมไทยที่ยังคงคาดหวังว่าการเลือกตั้งในกรุงเทพมหานครจะเป็นเรื่องของนโยบาย ซึ่งนโยบายนั้นไม่เคยมีใครสนใจสักเท่าไร) 3) ข้อค้นพบอีกประการหนึ่งของการเลือกตั้งท้องถิ่นในเขตเมืองก็คือคุณลักษณะของผู้สมัครนั้นมีความหลากหลาย และอิงกับกลุ่มมากกว่าพรรคการเมือง

4) ในช่วงแรกของการเลือกตั้งท้องถิ่นในเขตเมืองในสหรัฐอเมริกาจะมีเริ่มมีประเด็นเพิ่มเข้ามาก็คือ การเลือกตั้งที่มีฐานจากความแตกต่างกันของแต่ละกลุ่ม และฐานสำคัญไม่ใช่เรื่องทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องของชาติพันธุ์ โดยเฉพาะระหว่างคนอพยพจากยุโรป กับคนในพื้นที่ (สิ่งนี้ทำให้เห็นว่าจักรกลทางการเมืองหรือระบบเจ้าพ่อ/ระบบอุปถัมภ์เริ่มพัฒนาเพิ่มขึ้นท่ามกลางกลุ่มคนต่าง ๆ – หมายเหตุโดยพิชญ์ พงษ์สวัสดิ์) กล่าวอีกอย่างก็คือมิติทางวัฒนธรรมมีความสำคัญ แต่เป็นมิติทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ และ ประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ของผู้คนแต่ละกลุ่ม 5) จากนั้นการศึกษาการลงคะแนนเสียงใน

เขตเมืองนำเราไปสู่ประเด็นที่เริ่มร้อนแรงขึ้นในเมืองของอเมริกาเมื่อประเด็นชาติพันธุ์นั้นขยับขึ้นมาเป็นประเด็นเรื่องสีผิว ซึ่งทำให้วิธีคิดเรื่องการรวมกันเป็นวัฒนธรรมเดียวเกิดขึ้นไม่ได้ และระบบจักรกลทางการเมืองนั้นเริ่มไม่เป็นประเด็นหลักในเมือง กล่าวคือความขัดแย้งในเชิงสีผิวกลายเป็นประเด็นหลักในเมืองต่าง ๆ โดยเฉพาะผิวขาว กับ ผิวดำ ที่เกิดจากการอพยพเข้ามาในพื้นที่เมือง และต่อมาในยุคหลังก็มีเรื่องของชาวลาติโนด้วย ในอีกด้านหนึ่งความขัดแย้งเหล่านี้ไม่จำเป็นจะต้องปะทุขึ้นมาเป็นการจลาจลเสมอไป 6) เพราะมีความเป็นไปได้ในการสร้างพันธมิตรในการเลือกตั้งที่ทำให้คนผิวดำ ซึ่งเป็นคนกลุ่มน้อย (ทางอำนาจ) ในระบบการเลือกปฏิบัติและเหยียดสีผิวสามารถขึ้นครองอำนาจได้ และหัวใจสำคัญในการศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในเขตเมืองของอเมริกาก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการทำความเข้าใจความเป็นไปได้ และ ความเป็นไปไม่ได้ในการได้รับชัยชนะของนายกเทศมนตรีของเมืองนั้นว่ามาจากสีผิวไหน โดยให้ความสนใจในเรื่องของการเจรจากันของบรรดาผู้นำของแต่ละชุมชนผิวสี 7) แต่ในอีกด้านหนึ่งก็ไม่ละเลยมิติเรื่องของบริษัททางสังคมที่มีความหลากหลายและส่งผลต่อความขัดแย้งระหว่างสีผิว ที่ไม่ใช่เรื่องในระดับของการเจรจาต่อรองกันของผู้นำของแต่ละชุมชน และยังต่อยอดให้เห็นว่า 8) ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มนั้นมีลักษณะทั้งในส่วนของรูปธรรม และในส่วนของมุมมองที่มีต่อกลุ่มอื่น ๆ ในแง่ของการคาดการณ์ และ การมีประสบการณ์ร่วมระหว่างกันของแต่ละชุมชนที่วางอยู่บนเรื่องสีผิว ที่มีทั้งส่วนที่เป็นอัตลักษณ์ และสำนึกของการกดขี่ การถูกคุกคาม ที่สำคัญความขัดแย้งเหล่านี้บางครั้งไม่ได้มาจากแค่เรื่องของการรวมกลุ่มกัน แต่มันราวลึกหรือความขัดแย้งนั้นเป็นศูนย์กลางของความเป็นกลุ่ม ไม่ใช่เรื่องของการทำความเข้าใจการเมืองแบบกลุ่มที่แค่จับตัวกันตามคุณลักษณะทางสังคมวิทยาเฉย ๆ และสุดท้าย 9) มีความพยายามในการนำเสนอทางออกในการทำความเข้าใจการเมืองและการลงคะแนนเสียงในท้องถิ่นเขตเมืองอย่างเป็นระบบโดยเชื่อมประสานทุกอย่างเข้าด้วยกัน

ที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นว่างานศึกษาของประเทศไทยไม่ได้จัดวางความสำคัญเรื่องความขัดแย้งไว้เป็นแกนกลางของเรื่องการศึกษาการเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร การทำการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่เน้นเก็บข้อมูลตัวอย่างมากกว่าการระดมองค์ความรู้ในระยะยาว จากยุคสมัยที่แตกต่างกัน และไม่สามารถหาลักษณะพิเศษที่เกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่เหมือนหรือแตกต่างจากการเมืองระดับชาติได้อย่างชัดเจน การทำการศึกษาด้านเชิงคุณภาพหรือที่มีคุณภาพในการเล่าเรื่องพัฒนาการในภาพรวมของการเมืองกทม. ไม่มีเป็นชิ้นเป็นอัน งานวิจัยส่วนใหญ่พอใจที่จะอธิบายปรากฏการณ์การเลือกตั้งหลังเหตุการณ์เป็นการเฉพาะไปเป็นกรณี ๆ ไป เราไม่เข้าใจหรือไม่เคยเข้าใจความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่เป็นจริงจากโครงการพัฒนาที่เป็นอยู่ ที่เชื่อมโยงกับการเลือกตั้ง การศึกษาพื้นที่ชุมชนแออัดไม่ถูกขบเน้นในเงื่อนไขของความสัมพันธ์ทางอำนาจและภาพรวมของพัฒนาการของเศรษฐกิจการเมืองของกรุงเทพมหานคร ชัยชนะและการพ่ายแพ้ของผู้สมัครแต่ละรายแต่ละครั้งให้ความสำคัญกับการเก็บตัวอย่างสำรวจผ่านแบบสอบถามผ่านความเคร่งครัดในระเบียบวิธีวิจัยทางสถิติมากกว่าความรู้ในภาพรวมที่จะได้รับที่สามารถระดมต่อเนื่องกันในระยะยาวนับตั้งแต่การเลือกตั้งท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครตั้งแต่ปี 2528 เรามองไม่เห็นภาพของคนต่างจังหวัด ภาพของคนชั้นกลางในเมืองที่อาจเป็นคนต่างจังหวัดแล้วเติบโตขึ้นมาเป็นคนในเมือง กล่าวคือเราไม่เข้าใจพัฒนาการของความแตกต่างทางการเมืองของกรุงเทพมหานครจากอดีตสู่ปัจจุบัน เรามองแค่เรื่องของอายุ เพศ การศึกษา รายได้ของผู้ลงคะแนนมากกว่าตัวชุมชนที่แตกต่างกัน และการสร้างพันธมิตรในการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง

แน่นอนว่าการเมืองของกรุงเทพมหานครน่าจะมีจุดเด่นในเรื่องของระบบหัวคะแนน และ การซื้อเสียง รวมทั้งการระบุด่วนกับ พรรค แต่ทั้งหมดนี้เรายังไม่สามารถเข้าใจความแตกต่างและพลวัตของการเลือกตั้งและการเมืองของกรุงเทพมหานครในแต่ละครั้งได้ คำถามว่าจักรกลการเมืองในกรุงเทพมหานครยังมีอยู่ไหม ใช้ได้แค่ไหน อาจจะไม่สามารถใช้ได้ทั้งเมือง ก็ยังเป็นการศึกษาที่สำคัญ และในโอกาสที่บริษัททางการเมืองระดับชาติในรอบนี้สะท้อนให้เห็นจากการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปี 2562 ว่าพรรคการเมืองที่ได้รับการ

เลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานครนั้นมีมากกว่าสองพรรคเดิมในช่วงเกือบสองทศวรรษที่ผ่านมา (ดู พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, 2563) จึงเป็นโอกาสอันดีที่การทำวิจัยในรอบต่อไปของการเลือกตั้ง กทม. นั้นจะทำให้เราได้ตั้งคำถามใหม่ ๆ และอาศัยร่องรอยประสบการณ์ของการศึกษาและการสร้างแนวคิดในการศึกษาในต่างประเทศเข้ามาทำความเข้าใจการเลือกตั้งของกรุงเทพมหานครมากขึ้น

ส่วนที่ 3 แพลตฟอร์มเพื่อสื่อสารข้อมูลสำหรับการเลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร

16. ช้ินงานเว็บไซต์แพลตฟอร์มเพื่อสื่อสารข้อมูลสำหรับการเลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ช้ินงานเว็บไซต์ : <https://elect.in.th/bkk-election/>

บรรณานุกรม

ภาษาอังกฤษ

- Bobo, L. (1983). Whites' opposition to school busing: Symbolic racism or realistic group conflict?. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45(6), 1196-1210.
- Bobo, L. (1988). Group conflict, prejudice, and the paradox of contemporary racial attitudes. In P. A. Katz & D. A. Taylor (Eds.), *Eliminating racism: Profiles in controversy* (pp. 85-114). Plenum Press.
- Bobo, L., & Hutchings, V. L. (1996). Perceptions of racial group competition: Extending Blumer's theory of group position to a multiracial social context. *American Sociological Review*, 61(6), 951-972. <https://doi.org/10.2307/2096302>
- Burnett, C. M., & Kogan, V. (2017). The politics of potholes: Service quality and retrospective voting in local elections. *The Journal of Politics*, 79(1), 302-314. <http://dx.doi.org/10.1086/688736>
- Campbell, A., Converse, P. E., Miller, W. E., & Stokes, D. E. (1960). *The American voter*. The University of Chicago Press.
- Dahl, R. A. (1961). *Who governs?: Democracy and power in an American city*. Yale University Press.
- Ellis, E. (2014). A vote of confidence: Retrospective voting in Africa. Afrobarometer Working Paper No. 147. <https://www.files.ethz.ch/isn/183851/Afropaperno147.pdf>
- Graham, B. D. (1993). *Representation and party politics: A comparative perspective*. Blackwell.
- Hahn, H., Klingman, D., & Pachon, H. (1976). Cleavages, coalitions, and the black candidate: The Los Angeles mayoralty elections of 1969 and 1973. *The Western Political Quarterly*, 29(4), 507-520. <https://doi.org/10.2307/448134>
- Healy, A., & Malhotra, N. (2013). Retrospective voting reconsidered. *Annual Review of Political Science*, 16, 285-306. <https://doi.org/10.1146/annurev-polisci-032211-212920>
- Kaufmann, K. M. (2004). *The urban voter: Group conflict and mayoral voting behavior in American cities*. The University of Michigan Press.
- Key, Jr., V. O. (1966). *The responsible electorate: Rationality in presidential voting 1936-1960*. The Belknap Press of Harvard University Press.
- Local government in London. (2020, April 24). In *Wikipedia*. https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Local_government_in_London&oldid=952826911
- London Councils. (n.d.). <https://www.londoncouncils.gov.uk/>
- Marable, M. (1994). Building coalitions among communities of color: Beyond racial identity politics. In J. Jennings (Ed.), *Blacks, Latinos, and Asians in urban America: Status and prospects for politics and activism* (pp. 29-43). Praeger.
- McCargo, D. J. (1997). *Chamlong Srimuang and the new Thai politics*. Hurst & Company.
- McNair, B. (1999). *An introduction to political communication* (2nd ed.). Routledge.

- Murray, R., & Vedlitz, A. (1978). Racial voting patterns in the South: An analysis of major elections from 1960 to 1977 in five cities. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 439(1), 29-39. <https://doi.org/10.1177/000271627843900103>
- Pettigrew, T. F. (1971). When a black candidate runs for mayor: Race and voting behavior. In H. Hahn (Ed.), *People and Politics in Urban Society* (pp. 90-105). Sage.
- Post, A. E. (2018). Cities and politics in the developing world. *Annual Review of Political Science*, 21, 115-133. <https://doi.org/10.1146/annurev-polisci-042716-102405>

ภาษาไทย

- DDproperty. (2562, 13 ธันวาคม). อัปเดตราคาประเมินที่ดินกรมธนารักษ์ทั่วประเทศรอบใหม่. <https://www.ddproperty.com/คู่มือซื้อขาย/อัปเดตราคาประเมินที่ดินทั่วประเทศรอบใหม่-14870>
- กมลเทียน หมวดเชียงคะ, อาทิตย์ สุขเมือง, กมลวรรณ แก้วอ่อน, วริศรา ช่วยเชียร, สมร แก้วจันทาร และสุกัญญา หาทรัพย์. (2547). ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 ศึกษาเฉพาะกรณี: เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. งานวิจัยส่วนหนึ่งของวิชาการประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจด้วยคอมพิวเตอร์ แขนงวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2562). ข้อมูลรายได้อัตราการปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.
- กฤษณ์ แจ่มแสง. (2540). พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กลุ่มกรณีศึกษา กลุ่มที่ 2. (2547). รายงานการศึกษา เรื่อง พรรคการเมืองกับการเลือกตั้งท้องถิ่น ศึกษากรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547. หลักสูตรพรรคการเมืองกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยสำหรับผู้บริหารพรรคการเมืองรุ่นที่ 3 สถาบันพระปกเกล้า.
- กอบชัย บุณอรณะ. (2533). การปฏิบัติหน้าที่ของสภาเขตในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปนครหลวง [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัญจน์ณัฐ คล้ายทอง. (2558). กลยุทธ์การหาเสียงเลือกตั้งของหม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร [การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กานต์ นิมนันตกุล. (2536). วัฒนธรรมทางการเมืองของสมาชิกสภาเขต [สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กุลวงศ์ วัฒนศัพท์. (2550). ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพและสมาชิกสภาเขตดอนเมือง [การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เกรียงไกร ตระกูลกำเนิดเหมาะ. (2544). โพลกับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีการเลือกตั้งวันที่ 23 กรกฎาคม 2543 [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เกรียงพล พัฒนรัฐ. (2550). *การจัดการเมือง: ผลกระทบของปัจจัยการแข่งขันระหว่างเมือง และความต้องการของประชาชนที่เพิ่มขึ้นต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร* [ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ข้อบังคับการประชุมสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2562.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนส่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ. 2546.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการเก็บและขนส่งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง ค่าธรรมเนียมการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ. 2562.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 (ฉบับที่ 1).

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 พ.ศ. 2560.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2563.

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2563.

คมชัดลึก. (2560, 17 มีนาคม). *เล็งแก้กฎหมายกม.ยกเลิกส.ช.*

งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามด้าน สาขา แผนงาน งาน โครงการ (ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564).

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 จำแนกตามด้าน สาขา แผนงาน งาน โครงการ.

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 จำแนกตามด้าน สาขา แผนงาน งาน โครงการ.

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำแนกตามด้าน.

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำแนกตามด้าน.

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำแนกตามด้าน.

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำแนกตามด้าน.

จันทร์พร พันธ์เจริญ. (2556). *นโยบายข่าวและการนำเสนอข่าวและบทความช่วงการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556: กรณีศึกษาหนังสือพิมพ์เดลินิวส์* [สารนิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จารินี รุทธระกาญจน์. (2546). *การเมืองท้องถิ่นกับการพัฒนาการทางการเมืองไปสู่ระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาลักษณะของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จิรพร ตลับเงิน. (2536). *สถานะและบทบาททางกฎหมายของสภาเขตในหลักการกระจายอำนาจของกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

จิรายุ ทรัพย์สิน. (2540). *ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จุฑาทิพย์ สุขรังสรรค์. (2529). *พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เจียมจิต กลั่นหอม. (2549). *ความคิดเห็นของข้าราชการกรุงเทพมหานครต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชน ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (อภิรักษ์ โกษะโยธิน)* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฉัตรชัย รัตนเขียว. (2552). *บทบาทกลุ่มผลประโยชน์ต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550* [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ชญานุช เลิศกาญจน์วดี. (2548). *บทบาทของพรรคการเมืองต่อการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2547. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล หลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 9 สถาบันพระปกเกล้า.*

ชมพูนุท สุขศรีมั่งมี. (2546). *การศึกษาเปรียบเทียบกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของนายสมัคร สุนทรเวช กับ นางสุดารัตน์ เกยุราพันธ์ ปี พ.ศ. 2543* [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชยพล ชิดช่วงชัย. (2547). *ความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีต่อคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตเลือกตั้งทุ่งครุ* [การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชลกร ศิรวรรณนะ. (2554). *บทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตดินแดง ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแฟลตดินแดง* [การค้นคว้าแบบอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ซินตา รวยยาว, นรินทร์ กมลรัตน์, นันทนา ทักษณวิจิตรวงศ์, บัณฑิต วงษา, ปวลี บัวบุชา, พวงทิพย์ โหมดหิรัญ, ภาคภูมิ ศิลารัตน์, ยุพยงค์ ไชโยภินทร์, รมยง สุรกิจบรรหาร, รัชนก เกสรทอง, วรรณดี บัวภา, วสุธร ตันวัฒน์กุล, วิมลรัตน์ เลิศสินไพศาล, สุชาติ พรชัยวิเศษกุล, และสุดฤทัย พรหมมาตร. (2548). *ธรรมาภิบาลกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547. รายงานวิชาการกลุ่ม หลักสูตรธรรมาภิบาลของผู้บริหารระดับกลาง รุ่นที่ 2 สถาบันพระปกเกล้า.*

- ชูศักดิ์ จี้งพานิช. (2558). *บทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกับประสิทธิผลในการบริหารงาน* [ดุष्ฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โชคสุข กรกิตติชัย. (2560). สภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ช.). *บทความวิชาการ Hot Issue*, สำนักวิชาการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. <https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2560/hi2560-036.pdf>
- ณัฐ สำเร็จวานิชย์. (2544). *ความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาเขตกลุ่มศรีนครินทร์* [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต]. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ณัฐชานันท์ จันทร์แจ่มใส. (2555). *บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเขตสายไหม ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528* [การค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ณัฐหทัย จันทวลี. (2542). *การบริหารกรุงเทพมหานคร ของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ตั้งแต่ปี 2528 ถึงปี 2532 : กรณีศึกษานโยบายการรักษาความสะอาด* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดำรงศักดิ์ จันโททัย. (2547). *การบริหารชุมชนเมือง*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เดลินิวส์. (2559, 21 กันยายน). *ตั้งประชาคมเขตแทนเล็กล.ช.*
- ทูลเกล้าฯ คงนุ้ม. (2544). *พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสาร การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจและปัจจัยประกอบการตัดสินใจการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ไทยพับลิก้า. (2563, 9 ตุลาคม). *น้ำท่วมกรุงเทพมหานคร “ความจริงที่แก้ได้...ง่ายนิดเดียว”*. <https://thaipublica.org/2020/10/flood-problems-in-bangkok/>
- ไทยพีบีเอส. (2562, 16 ธันวาคม). *กทม.ฝุ่น PM2.5 ยังเกินมาตรฐาน สูงสุดริมถนนพหลโยธิน*. <https://news.thaipbs.or.th/content/287081>
- ไทยพีบีเอส. (2563, 13 ธันวาคม). *ฝุ่นเกิน 31 เขต กทม.-ปริมาณ "บางขุนเทียน" กระทบสุขภาพ*. <https://news.thaipbs.or.th/content/299139>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2562, 16 กรกฎาคม). *ราคาที่ดินใหม่ เริ่มปี 63 ทั้งประเทศปรับขึ้น 11% ถนนวิฑู ตารางวาละ 1 ล้าน*. <https://www.thairath.co.th/news/business/realestate/1616335>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2563, 6 สิงหาคม). *กทม. เลื่อนเก็บค่าขยะอัตราใหม่ 80 บาท เป็น 1 ต.ค.64 บรรเทาเหตุโควิด*. <https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1904765>
- ธวัชชัย ทองสีมา. (2545). *ทัศนคติของข้าราชการกรุงเทพมหานครที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นรนิติ เศรษฐบุตร. (2552). *ชิงชัยกรุงเทพ 2551 : ประมวลและสรุปผลการเลือกตั้งผู้ว่า กทม.*. สถาบันพระปกเกล้า.
- นรินทร์ นามนอก, สุพรรณษา จันทร์ศรี, อัญญาพร รัตนวิฑูห์, สุภัทรา กิฑูหนต, ดวงฤทัย จันทุบุตร, นันทรพร ใหญ่ปราม และมัลลิกา โพธิ์เผือก. (2547). *ความต้องการคุณลักษณะของผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครของประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร ศึกษาเฉพาะกรณี : การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีพุทธศักราช 2547*. งานวิจัยส่วนหนึ่งของวิชาการวิจัยทางธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

- นฤพนธ์ เศรษฐสุวรรณ. (2533). *บทบาทการสำรวจประชามติในฐานะข่าวสารการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณี การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533* [วิทยานิพนธ์ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นฤมล รัตนากิบาล. (2540). *บทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาการปกครองท้องถิ่น* [วิทยานิพนธ์ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทนา กตเวที. (2558). *บทบาททางการเมืองของอาสาสมัครสาธารณสุขในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตสาย ไหม กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2553* [วิทยานิพนธ์ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นันทนา นันทวิโรภาส. (2548). *การสื่อสารทางการเมือง : ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทั่วไปของ พรรคไทยรักไทย* [วิทยานิพนธ์ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สื่อสารมวลชน)]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บรรพต จากสินเลิศ. (2536). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาท อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ใน การปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บรรลือศักดิ์ แสงสว่าง. (2544). *กระบวนการสร้างภาพทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง : ศึกษาการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2543* [วิทยานิพนธ์ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- บัณฑิต วินิจฉัยกุล. (2542). *การรับรู้ในบทบาทของสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บัลลังก์ นันทวิชรินทร์. (2550). *ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตบางคอแหลม* [ภาคนิพนธ์ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญโชค เขียวมา. (2551). *การศึกษาวัจจนกรรมบนป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร ปี 2547* [สารนิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เบญจนุช เกิดมณี. (2547). *การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2547 ที่ลงคะแนนเสียงให้กับนายชูวิทย์ กมลวิศิษฐ์* [รายงานโครงการเฉพาะ บุคคล ปริญญาวารสารศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประมะ สตะเวทิน. (2544). *รายงานการวิจัย สื่อกับการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร วันที่ 23 กรกฎาคม 2543 ของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง*. ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. https://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/1765/3/Parama_media.pdf
- ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในหน่วยงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วน ราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 59). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 123 ตอนที่ 44 ง 27 เมษายน 2549 น. 61-66.
- ประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในหน่วยงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วน ราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 62). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่พิเศษ 35 ง 26 มีนาคม 2550 น. 58-59.

ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การแบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนที่ 76 ก 24 กันยายน 2563 น. 1-3.

ประชาชาติธุรกิจ. (2561, 24 มกราคม). *ค่าฝุ่นละออง กทม. วันนี้เกินมาตรฐาน! แนะนำ ประชา.ไม่ควรอยู่นอกอาคารสวมผ้าปิดจมูก*. <https://www.prachachat.net/general/news-106126>

ประเสริฐ สมบูรณ์สินชัย. (2545). *ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในวันที่ 23 กรกฎาคม 2543 : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตทุ่งครุ* [ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปรีชา แก้วจันทร์. (2538). *ความรู้ในบทบาทการเป็นตัวแทนของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปรีชาพัฒน์ ภูมิภาค. (2556). *การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556* [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปาจริย์ อ่อนสะอาด. (2548). *รายงานผลการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การสื่อสารโน้มน้าวใจผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง : กรณีศึกษา “การเลือกตั้งผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ปี 2547.”* มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ผู้จัดการออนไลน์. (2563, 6 สิงหาคม). *กทม.เลื่อนเก็บค่าขยะอัตราใหม่ 80 บาทต่อเดือน เป็น 1 ต.ค.ปีหน้า*. <https://mgronline.com/qol/detail/9630000080361>

แผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2558-2562.

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2562 ในส่วนรับผิดชอบของสำนักการระบายน้ำ.

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2563 ในส่วนรับผิดชอบของสำนักการระบายน้ำ.

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2564 ในส่วนรับผิดชอบของสำนักการระบายน้ำ.

แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2563 (สำนักสิ่งแวดล้อม).

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2520 - 2524).

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2525 - 2529).

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2530 - 2534).

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2535 - 2539).

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540 - 2544).

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545 - 2549).

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 12 ปี (พ.ศ. 2552 - 2563).

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556 - 2575) บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.

พรธัญญา ศิริวรรณบุศย์. (2555). *พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร: ศึกษาเปรียบเทียบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย, 4(3), 109-132.*

พระมหาณัฐฤต ดาดวง. (2555). *เปรียบเทียบกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2551: กรณีศึกษานายอภิรักษ์ โกษะโยธิน กับ นายประภัสร์ จงสงวน* [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2562.

- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2542.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2550.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร(ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2562.
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542.
- พุกพงษ์ เปรมศิริ. (2550). *ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการสร้างค่านิยมของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเขตดอนเมือง* [ภาคนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- พลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในเขตกรุงเทพมหานคร*. เอกสารวิชาการส่วนบุคคล หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง การบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่นที่ 6 สถาบันพระปกเกล้า.
- พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์. (2561). หน่วยที่ 1 ขอบข่ายและแนวคิดการเมืองการปกครองในระดับนครและมหานคร. ใน *สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, เอกสารการสอนชุดวิชาสัมมนาการเมืองการปกครองในระดับนครและมหานคร*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์. (2562, 11 มิถุนายน). *น้ำท่วมกทม.ครั้งนี้มีทีฟที่กับทัมใจก็พอ*. มติชน. https://www.matichon.co.th/columnists/news_1531154
- พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์. (2563). *การศึกษาความเคลื่อนไหวทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2562 กรุงเทพมหานคร*. สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า. เข้าถึงได้จาก <https://kpi-lib.com/library/en/books/kpibook-27203/>
- พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์. (2563, 6 ตุลาคม). *เมื่อกรุงเทพฯต้องการการระบายน้ำ และการระบายอารมณ์*. มติชน. https://www.matichon.co.th/article/news_2379009
- พิณทิมา เลิศสมบุรณ์. (2538). *การใช้สารนิเทศของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิทยา เศรษฐพิทยากุล. (2530). *กระบวนการและพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528* [สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิพัฒน์ ลาภปรารถนา. (2546). *การมีส่วนร่วมในการบริหารกรุงเทพมหานครของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา]. สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- พิศุทธิ์ จำเริญรวาย. (2553). *ยุทธศาสตร์การสื่อสารทางการเมืองของ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ : ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2551* [ดุขุณีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเกริก.
- โพสต์ทูเดย์. (2557, 5 กันยายน). *“สุขุมพันธุ์” รอด! ศาลยกคำร้องคดีใบเหลือง*. <https://www.posttoday.com/politic/news/316658>
- โพสต์ทูเดย์. (2560, 19 กุมภาพันธ์). *“ขึ้นค่าชเยะ” รัฐถึงแตกหรือประชาชนไร้จิตสำนึก?*. <https://www.posttoday.com/social/local/481713>

- โพสท์ทูเดย์. (2561, 3 ตุลาคม). “หากัญญาเปิดเครื่องสูบน้ำไม่ได้” ผู้ว่าฯกทม.เผยหลังน้ำท่วมบางเขน. <https://www.posttoday.com/social/general/566346>
- ภคกุล ศิริพยัคฆ์. (2536). การใช้สื่อมวลชนของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภักดีหาญส์ หิมะทองคำ. (2555). รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร [ดุขุณีนิพนธ์ปริญญาการจัดการดุขุณีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ภิกษ อภิรัตน์เจริญกุล, วรวัฒน์ คิวักเกิง, วิสุทธิ์ สุโธ๊ะ, ศิลา เต็งทอง, สมชาย มะยมทอง, สันติ สุดหนองบัว, ประภาพร สีมา, ปานใจ จันทร์สีดา, พรพรรณ คำเครือ และอรุณี สาธิพา. (2547). คุณลักษณะผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามความต้องการของประชาชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พุทธศักราช 2547. งานวิจัยส่วนหนึ่งของวิชาการวิจัยทางธุรกิจ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- มณฑาทิพย์ ชินวัตร. (2557). การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร วันที่ 3 มีนาคม 2556 : ศึกษากรณี พล.ต.อ.พงศพัศ พงษ์เจริญ [ดุขุณีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุขุณีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเกริก.
- มณธิรา โสภณ. (2544). ทศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่เขตบางซื่อ [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มะลิวัลย์ ธนชาติบรรจง. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกลางคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ยอดชาย คำทางชล. (2552). บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยุพดี วิภัติภูมิประเทศ. (2558). การสื่อสารทางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง [ดุขุณีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุขุณีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเกริก.
- ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการกำหนดประเภทรายรับ - รายจ่าย และการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ พ.ศ. 2533.
- ลลิตพรรณ นุกุลวัฒน์วิชัย. (2559). การตลาดทางการเมือง : ศึกษาเปรียบเทียบกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทยในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556 [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรินทร์พร ปณิธานธรรม. (2551). การเลือกตั้งท้องถิ่นแบบถ่วงดุลการเมืองระดับชาติ : ศึกษากรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 [ภาคินิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัลลภ อ้นรัตน์. (2545). สภาเขตกับบทบาทในการพัฒนาชุมชน [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิชัย เกียรติสามิภักดี. (2547). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกผู้นำในระดับท้องถิ่น : ศึกษากรณีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตพื้นที่บางบอน [ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เวิร์คพอยท์ทูเดย์. (2561, 28 ธันวาคม). ศุกร์สุดท้ายปี'61 เดือนกม.-ปริมณฑล 'PM 2.5' ยังเกินค่ามาตรฐานหลายจุด. <https://workpointtoday.com/เดือนกม-ปริมณฑล-pm-2-5-ยังเกิน/>

- ศรีณย์ วิจิตรศิริ. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร [การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศรีจันทร์ เสริมเลิศอารีย์. (2544). การโฆษณาหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีการเลือกตั้งวันที่ 23 กรกฎาคม 2543 [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริชัย ต่ายแสง. (2548). บทบาทคณะกรรมการการเลือกตั้งกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริพงษ์ ทรงวิทยารธรรม. (2547). อิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ต่อพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตดอนเมือง [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุขชัย ชวสวนกล้วย. (2546). การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเขตดินแดง [ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศุภชัย บุญฤทธิ์. (2547). บทบาทผู้นำศาสนาอิสลามในเขตชุมชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาชุมชนวังโสม เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุภวรรณ วรรณสุนทร. (2547). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในทัศนะของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง [ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เศรษฐวัฒน์ ตันทลีลา. (2540). การวิเคราะห์ความเป็นผู้นำการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง [การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการปกครองท้องถิ่น. (2559). รายงาน ของ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการปกครองท้องถิ่น เรื่อง “การบริหารราชการกรุงเทพมหานครและร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”. https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/usergroup_disaster/4-5.pdf
- สมบัติ จันทร์วงศ์. (2530). การเมืองเรื่องการเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขต พ.ศ. 2528. มุฉินิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา.
- สมศักดิ์ ษารักษ์. (2545). ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีในพื้นที่เขตบางรัก [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสยาม.
- สมัชชา สุวรรณสิงห์. (2537). ความเข้าใจบทบาทของตนเองในการเป็นตัวแทน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาเขต [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สรณะ อรุณรัตน์. (2534). การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษากรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 7 มกราคม พ.ศ. 2533 [สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สาธิตา มีอุดร. (2528). บทวิเคราะห์และแผนงานการนำเสนอข่าวเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น [สารนิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สำนักกรรมการ 2 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ. (2559). รายงาน ของ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการปกครองท้องถิ่น สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง “การบริหารราชการกรุงเทพมหานครและร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” . https://library2.parliament.go.th/giventake/content_nrsa2558/d082259-04.pdf
- สำนักงานงบประมาณกรุงเทพมหานคร. (2563). งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยสังเขป. <http://office.bangkok.go.th/budd/main/upload/2019/09/18/A20190918173707.pdf>
- สำนักงานศูนย์วิจัย และให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2562). รายงานผลการศึกษาลบสัมบูรณ์ (Final Report) โครงการศึกษา ทบทวน และปรับตัวชี้วัดระดับเมือง ตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี เสนอต่อสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร. http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000130/planing/reviewplan20ys/Report_ReviewBMAplan20ys.pdf
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). สรุปผลที่สำคัญประชากรแฝงในประเทศไทย พ.ศ. 2562. http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านสังคม/สาขาประชากร/ประชากรแฝง/2562/Population_62.pdf
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2561. สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5628&filename=gross_regional (เข้าถึงเมื่อ 20 ธันวาคม 2563)
- สำนักนโยบายและแผน กรุงเทพมหานคร. (2542). จากเทศบาลสู่กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร. (2561). สถิติ 2560-2561 กรุงเทพมหานคร. http://203.155.220.230/m.info/bkkstat/Stat_2562.pdf
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร. (2563). สถิติ 2562 กรุงเทพมหานคร. http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000130/BMA_STATSITICS%202562/BMA_STAT_62.pdf
- สิทธิโชค คล้อยแสงอาทิตย์. (2561). บทบาทของสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารช่อพะยอม, 29(2), 27-40.
- สุกานดา วรพันธุ์พงศ์. (2537). หนังสือพิมพ์รายวันกับการเสนอเนื้อหาทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2533 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธาริณี วาคาบายาซี. (2550). บทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของกทม. (พ.ศ. 2515-2543) [ปริญญาโทปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาเพ็ญ วงษ์รัตนโต. (2539). ยุทธวิธีการหาเสียงเลือกตั้งโดยใช้ประเด็นนโยบาย ศึกษารกรณี : ดร.พิจิตต์ รัตตกุล ในการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กรุงเทพมหานคร ปี 2539 [ภาคินพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพล สายพันธุ์. (2519). การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะกรณี การเลือกตั้งผู้ว่าราชการ รองผู้ว่าราชการและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุรัตน์ ยุทธนาวิชย์. (2548). *ชนชั้นกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547* [งานนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสรี เยาวะ. (2542). *อำนาจหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานคร : ศึกษารณีกิจ การควบคุมการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โสภณ พรโชคชัย. (2563). *การเปลี่ยนแปลงราคาที่ดิน พ.ศ.2537-2563*. เอเจนซี พอร์ เรียลเอสเตท แอฟแฟร์ส ศูนย์ข้อมูลวิจัยและประเมินค่าอสังหาริมทรัพย์ไทย ข้อมูลสำรวจจากภาคสนาม. http://area.co.th/thai/area_announce/area_press.php?strquey=press_announcement3851.htm
- ไสว ผลยา. (2547). *หลักการห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดรายจ่ายท้องถิ่น : ศึกษารณีกิจการริเริ่มกำหนดรายจ่ายของสภากรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- หฤทัย นิตินานนท์. (2546). *การยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิงโดยข้าราชการกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อนุสรณ์ สถาพร. (2552). *การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร: ศึกษารณีกิจการเลือกตั้งวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อภิชาติ หาลำเจียก. (2543). *กลยุทธ์การหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2543 : ศึกษานโยบายของผู้สมัคร นายสมัคร สุนทรเวช* [ภาคินิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรทัย กักพล. (2547). *สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย หมวดที่ 3 พัฒนาการและรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไทย ลำดับที่ 5 เรื่อง กรุงเทพมหานคร*. สถาบันพระปกเกล้า.
- อัจฉราภา จิระภคธ. (2557). *บทบาททางการเมืองของผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่คณะกรรมการการเลือกตั้งให้การรับรอง : กรณีศึกษาเขตเลือกตั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร* [การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุดร ยอมเจริญ. (2537). *ความคิดทางการเมืองของพลตรีจำลอง ศรีเมือง* [วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุไร อนันตสิน. (2559). *บทบาทของสภากรุงเทพมหานครในการตรวจสอบการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร* [ดุชนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การเมือง)]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เอกสารงบประมาณรายจ่ายจำแนกตามโครงสร้างแผนงาน (ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559).

ภาคผนวก

ตารางแสดงงานการศึกษาการเลือกตั้งท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
1. การศึกษาการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผ่านมา					
1.1 พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชน และความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร					
1.1.1 ความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร					
สุรพล สายพันธุ์	2519	การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะกรณี การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518	1. เพื่อศึกษาระบบการปกครองของกรุงเทพมหานครที่เป็นการปกครองรูปพิเศษ 2. เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการเลือกตั้ง 3. เพื่อศึกษาทัศนคติ ท่าที พฤติกรรมของประชาชนต่อการเลือกตั้งครั้งนี้	การศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการศึกษาจากเอกสาร	การเลือกตั้งเป็นไปตามหลักการและวิธีการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนสามารถใช้สิทธิของตนได้อย่างเต็มที่ ประชาชนสามารถเข้ามีส่วนร่วม โดยทางตรงและทางอ้อม การสมัครเข้ารับการเลือกตั้งท้องถิ่น แต่ประชาชนกลับมาใช้สิทธิเพียงเล็กน้อย เหตุผลที่ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยมากเนื่องจากโครงสร้างทางสังคมของกรุงเทพ ที่ขาดความสัมพันธ์ระหว่างกันและขาดความผูกพันต่อท้องถิ่นประกอบกับความเคยชินกับการถูกปกครอง การเป็นเมืองธุรกิจทำให้มีภาระในการอาชีพมากกว่าจะเห็นความสำคัญของการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง กรุงเทพมหานครเองก็ขาดการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควรที่จะกระตุ้นให้ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง นอกจากนั้นสภาพงานของนักการเมืองที่มุ่งแสวงหาประโยชน์ตนทำให้ประชาชนขาดศรัทธาต่อการเมือง อย่างไรก็ตามการที่ประชาชนกรุงเทพมหานครได้ใช้สิทธิเลือกพรรคมากกว่าเลือกบุคคล ทำให้การปกครองท้องถิ่นมีระเบียบมากขึ้น นับเป็นสิ่งเดียวที่ผู้ศึกษาวิจัยเห็นเป็นข้อดีจากการเลือกตั้งครั้งนี้
จุฑาทิพย์ สุขรังสรรค์	2529	พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาแบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และความสำนึกเชิงเหตุผลของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เช่น บทบาทของผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง การแถลงนโยบาย การรณรงค์หาเสียงและ	การศึกษาเฉพาะประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสิทธิไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2528 ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน	ผลการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ซึ่งถือเป็นตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งในที่นี้คือ การไปหรือไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยความสำนึกของตนเองหรือด้วยการถูกระดม ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร ตลอดจนเกณฑ์ในการเลือกว่าเลือกพรรคการเมืองหรือเลือกตัวบุคคล พบว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับแบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่มีฐานะทางด้านเศรษฐกิจและสังคมปานกลางขึ้นไป มีการศึกษาสูง อายุอยู่ในช่วงวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) จนถึงวัยกลางคน (31-40 ปี) มีแนวโน้มไป

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>เทคนิคต่าง ๆ ของการบริหาร การเลือกตั้ง</p> <p>3. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของ ปัจจัยเชิงสถานการณ์เฉพาะช่วง สมัยของระบบการเมืองไทย ซึ่ง เป็นปัจจัยใกล้ชิด หรือที่เกิดขึ้น ในเฉพาะช่วงสมัย หรือเฉพาะ กรณี ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เช่น ความนิยมพรรคการเมือง หรือ ตัวผู้สมัคร หรือนโยบายใด นโยบายหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง เป็นต้น</p>		<p>ลงคะแนนเสียงโดยความสำนึกของตัวมากกว่าการถูกระดม แต่ในการ ตัดสินใจเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่งในการลงคะแนนกลับตัดสินใจได้ล่าช้าและ มีความแน่นอนในการตัดสินใจน้อยกว่าผู้ที่มีวัยสูงอายุ ส่วนผู้ที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมต่ำ มีการศึกษาต่ำมักจะไปลงคะแนนเสียงโดยการชักจูง จากผู้อื่นมากกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง ตัดสินใจว่าจะเลือก ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งได้ช้าและมีความเป็นตัวของตัวเองในการตัดสินใจน้อยกว่า</p> <p>ในการเลือกตั้งคราวนี้ปรากฏว่า ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ว่าจะมี ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับการศึกษา หรืออายุแตกต่างกันอย่างไร ต่างก็มีแนวโน้มที่จะเลือกตัวผู้สมัครมากกว่าพรรคการเมือง โดยให้ ความสำคัญกับนโยบายของผู้สมัครมากกว่าเหตุผลประการอื่น แต่ทั้งนี้ ผู้ที่มี การศึกษาสูง มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง และมีอายุอยู่ในช่วงวัยหนุ่ม สาวตอนปลาย (26-30 ปี) ก็ยังคงเลือกโดยคำนึงถึงพรรคมากกว่าผู้ที่มีฐานะ ทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ และมีการศึกษาต่ำ</p> <p>สำหรับการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ หรือความรู้สึกที่มีต่อบุคลิกภาพ ชื่อเสียง นโยบายของผู้สมัคร ชื่อเสียงและ นโยบายของพรรคการเมือง ตลอดจนลักษณะตำแหน่งผู้ว่าราชการ กรุงเทมหานคร และการรณรงค์หาเสียงกับแบบแผนพฤติกรรม การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่าผู้ที่ให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพ ชื่อเสียง นโยบายของผู้สมัคร ลักษณะตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทมหานคร ตลอดจน ชื่อเสียงของพรรคการเมือง จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งสูงกว่าผู้ที่ไม่ให้ความสำคัญ ในประเด็นเหล่านี้</p> <p>ในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่งนั้น ปรากฏว่า ผู้ที่ให้ ความสำคัญในชื่อเสียงของพรรค ความนิยมหัวหน้าพรรค จะทำการตัดสินใจ เลือกผู้สมัครได้เร็วกว่าผู้ที่ให้ความสนใจในประเด็นอื่น ส่วนผู้ที่มีความนิยมใน บุคลิกภาพ ชื่อเสียงของผู้สมัคร ชื่อเสียงและความสามารถของพรรคจะมี ความเป็นตัวของตัวเอง และความแน่นอนในการตัดสินใจมากกว่าผู้ที่ให้ ความสำคัญกับนโยบายของผู้สมัคร ลักษณะตำแหน่งผู้ว่าราชการ กรุงเทมหานคร นโยบายของพรรคการเมือง ตลอดจนการรณรงค์หาเสียง</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>แบบแผนพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนชาวกรุงเทพมหานครในครั้งนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นไปในทำนองเดียวกับแบบแผนพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในระดับชาติ กล่าวคือ ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมปานกลางขึ้นไป มีการศึกษาสูงในระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยความสำนึกของตนเองสูง ตัดสินใจว่าจะเลือกใครได้รวดเร็วและแน่นอนกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการศึกษาต่ำ</p> <p>ส่วนแบบแผนของการตัดสินใจเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง โดยคำนึงถึงพรรคหรือตัวผู้สมัครนั้น ปรากฏว่าได้มีแนวโน้มเปลี่ยนไปจากเดิม จากที่ประชาชนชาวกรุงเทพมหานครเคยเลือกโดยคำนึงถึงพรรคและนโยบายของพรรคมากกว่าตัวผู้สมัครมาเป็นการเลือกโดยคำนึงถึงตัวผู้สมัครมากกว่าพรรค โดยยังคงให้ความสำคัญกับนโยบายอยู่ถึงแม้จะเป็นนโยบายของผู้สมัครก็ตาม ทั้งนี้ ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการศึกษาสูง ยังคงตัดสินใจเลือกโดยคำนึงถึงพรรคการเมืองในอัตราที่สูงกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการศึกษาต่ำ</p> <p>บุคลิกภาพ ชื่อเสียง และนโยบายของผู้สมัครนับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญสูงที่จูงใจให้ประชาชนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในอัตราสูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ และตัดสินใจว่าจะเลือกผู้สมัครคนใดได้ในระยะเวลาอันรวดเร็วและมีความแน่นอนสูงกว่า ในขณะที่ชื่อเสียง และนโยบายของพรรคการเมืองเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญรองลงมา ส่วนการรณรงค์หาเสียงนั้น มีส่วนในการจูงใจให้ประชาชนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงและตัดสินใจเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ในการเลือกตั้งคราวนี้ไม่มากนัก</p>
มะลิวัลย์ ธนชาติบรรจง	2539	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การสื่อสารและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กับพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ ปัจจัยด้านประชากรกับ พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่ากรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ พฤติกรรมการสื่อสารกับ 	กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ประกอบด้วยผู้มีอายุ 18-19 ปี ที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 จำนวน 180 คน และเก็บข้อมูลโดยการ ใช้แบบสอบถามประกอบการ สัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล	<p>ในบรรดาปัจจัยหรือตัวแปรทุกตัวที่ศึกษานั้น มีเพียงการมีส่วนร่วมทางการเมือง และความรู้ความเข้าใจทางการเมืองเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับการไปหรือไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี สำหรับตัวแปรทางด้านเพศ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ของครอบครัว ระดับการ สื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องการเมือง การเปิดรับสื่อมวลชนในเรื่องการเมือง การเปิดรับข่าวสารการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และทัศนคติทางการเมือง พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการไปหรือไม่ไปลงคะแนนเสียง</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี</p> <p>3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้ความเข้าใจทางการเมืองทัศนคติทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี</p> <p>4. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสำคัญในการทำนายพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี</p>	<p>แบ่งออกเป็น 2 ส่วน กล่าวคือ ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบสเตปไวส์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS</p>	<p>เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเลย นอกจากนี้ ยังพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ได้ดีที่สุด</p>
จรรย์ทรัพย์สิน	2540	<p>ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</p>	<p>เพื่อศึกษาถึงระดับความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</p>	<p>กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 293 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-</p>	<p>นิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้แก่ อายุ และชั้นปีการศึกษา ส่วนปัจจัยด้านเพศ ภูมิลำเนาเดิม สาขาวิชาที่ศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรม การเลี้ยงดูจากครอบครัว รายได้ของครอบครัว และความสนใจข่าวสารทางการเมืองการปกครอง ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
				test โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	
กฤษณ์ แจ่มใส	2540	พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เพื่อศึกษาพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเปรียบเทียบระหว่างการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครว่ามีความแตกต่างกันเพียงใด ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ ความสนใจทางการเมือง วิธีการรณรงค์หาเสียง การใช้สื่อสารมวลชนและผลของประชามติ (polls) ที่มีต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนกรุงเทพมหานครพื้นที่เขตห้วยขวาง เน้นเฉพาะในคราวการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 2 กรกฎาคม 2538 และการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร วันที่ 2 มิถุนายน 2539	ศึกษาวิจัยเอกสาร และการวิจัยภาคสนาม ซึ่งได้ใช้แบบสอบถามจำนวน 300 ชุด ในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล	พฤติกรรมในการเลือกตั้งทั้งสองระดับในเรื่องเพศ อายุ การศึกษา ความเข้มข้นในการหาเสียง การติดป้ายคำขวัญสโลแกนรูปแบบแปลกใหม่ ประชาชนเขตห้วยขวางส่วนใหญ่มีความเห็นแตกต่างกัน สำหรับในเรื่องที่มีความคิดเห็นตรงกันคือ อาชีพ รายได้ เหตุผลการตัดสินใจ ความสนิทสนม ความพอใจ การวัดมตมหาชน การสื่อสาร นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีการซื้อเสียงมากกว่าการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่มีความเห็นว่าคุณว่าการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีการแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ได้รวดเร็วกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเลือกตั้ง ประชาชนชาวเขตห้วยขวางให้ความสำคัญในการเลือกตั้งระดับชาติมากกว่าการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น
ทูลเกล้า คกงุ่ม	2544	พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจและปัจจัยประกอบการตัดสินใจการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543	1. เพื่อศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน 2. สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 3. เพื่อศึกษาถึงการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ที่ได้รับจาก	การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการทำวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 จำนวน 421 คน ในพื้นที่ 5 เขตของกรุงเทพมหานคร	ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่องเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครปีพ.ศ.2543 แตกต่างกัน กล่าวคือ การศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพโสด ศาสนาพุทธ เปิดรับข่าวสารเรื่องเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 จากสื่อมวลชนประเภทวิทยุโทรทัศน์มากที่สุด การเปิดรับสื่อเฉพาะกิจคือ ป้ายโฆษณา อาชีพข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ เปิดรับมากที่สุด และ สื่อบุคคลได้แก่ การคุยกับคนในครอบครัว ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีการพูดคุยหรือเปิดรับมากที่สุด และศาสนาที่นับถือคือ นับถือศาสนาอิสลาม

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ประกอบการตัดสินใจ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปีพ.ศ. 2543 ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง</p> <p>4. เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจจากข้อมูลข่าวสาร ที่ได้รับจากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ประกอบการตัดสินใจ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปีพ.ศ. 2543 ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง</p> <p>5. เพื่อศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ (เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้) ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ.2543 กับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร เพื่อการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ ประกอบการตัดสินใจการเลือกตั้งผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543</p>		<p>ปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน จะมีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ เรื่องการเลือกตั้งผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 แตกต่างกัน กล่าวคือ ระดับการศึกษาผู้ที่จบสูงกว่าปริญญาตรี มีอาชีพข้าราชการ,รัฐวิสาหกิจ มีระดับรายได้มากกว่า 20,000 บาท/เดือน มีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องการเลือกตั้งผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 โดยเฉลี่ยแล้วการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง</p>
ประมะ สตะเวทิน	2544	สื่อกับการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร วันที่ 23 กรกฎาคม 2543 ของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง	1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง	การวิจัยครั้งนี้กระทำกับผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งจำนวน 1,140 คน ทันทีที่ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งออกจากคูหาเลือกตั้ง (Exit Poll) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่	<p>1. ผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่ต่างเพศกัน มีอายุต่างกัน และมีการศึกษาต่างกันเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน</p> <p>2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการ</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครเป็นผู้นำราชการกรุงเทพมหานครกับการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง</p> <p>3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผลในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครเป็นผู้นำราชการกรุงเทพมหานครกับการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง</p> <p>4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการไม่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งกับการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร</p>	<p>แบบสอบถาม ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for WINDOWS ประมวลผลข้อมูล ใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และไคแอสควร์ (chi-square) ในการวิเคราะห์ข้อมูล</p>	<p>กรุงเทพมหานคร โดยปัจจัยที่ถูกอ้างถึงมากที่สุด คือ ความคิดของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเอง</p> <p>3. เหตุผลที่ผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งใช้ในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครเลือกตั้งเป็นผู้นำราชการกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เหตุผลดังกล่าวได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ความชื่นชมในตัวผู้สมัคร 2) ไม่ใช่ความชอบนโยบายของผู้สมัคร 3) ไม่ใช่ความชอบพรรคของผู้สมัคร 4) ไม่ใช่ความสงสารผู้สมัครเพราะกลัวจะแพ้หรือได้คะแนนเสียงน้อย <p>4. การไม่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร</p>
มณิธา โสภณ	2544	ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีพื้นที่เขตบางซื่อ	เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติดังกล่าว	กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในเขตบางซื่อ มีจำนวนตัวอย่าง 399 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Cluster Sampling เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows ใช้สถิติ ค่า	<p>ประชาชนในเขตบางซื่อมีทัศนคติต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คืออาชีพ ความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ กรุงเทพมหานคร และความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
				ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ ค่า One-Way ANOVA โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	
กมลเขียน หมวดเขียนคะ และคณะ	2547	ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 ศึกษาเฉพาะกรณี: เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนกรุงเทพมหานครที่มีต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาการรับรู้ข่าวสารและระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษา จำนวน 100 คน สุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามจำนวน 100 ชุด แบบสอบถามปลายปิด สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ การหาค่าร้อยละ	กลุ่มตัวอย่างในเขตลาดพร้าว เป็น เพศชาย 43 คน เพศหญิง 57 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีสถานะภาพสมรส มีอาชีพรับราชการ และส่วนใหญ่มียาได้ 5,001 - 10,000 บาท ประชาชนในเขตลาดพร้าวส่วนใหญ่ทราบจำนวนผู้สมัครเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2547 ทราบเรื่องกฎหมายใหม่การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในระดับปานกลาง การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ติดตามบางครั้ง ทราบและเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้สมัครเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในระดับปานกลาง เกี่ยวกับเหตุผลที่ทำให้ตัดสินใจเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลือกเพราะมีผลงานเป็นที่ปรากฏ ทราบข่าวสารการลงคะแนนเลือกตั้งจากสื่อโทรทัศน์
นรินธร นามนอก และคณะ	2547	ความต้องการคุณลักษณะของผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครของประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร ศึกษาเฉพาะกรณี : การเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีพุทธศักราช 2547	1. เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ประชาชนต้องการ 2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 3. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 4. เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ชุด ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบเจาะจง การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test	กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในเขตดินแดง เป็นเพศชาย 200 คน เป็นเพศหญิง 200 คน ส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 18-25 ปี ขึ้นไป มีอาชีพเป็นนักศึกษา มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่มียาได้ 5,000 บาท ขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครทางสื่อโทรทัศน์มากที่สุดเพราะสื่อโทรทัศน์เข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ง่าย และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครภาพรวมอยู่ในระดับดี และกลุ่มตัวอย่างพอใจกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างในเขตดินแดงคิดว่าปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ การรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			5. เพื่อศึกษาถึงแนวทางปัญหาและอุปสรรคในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	และ F-test ทั้งนี้ โดยมีปัจจัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	
สุรัตน์ ยุทธนาวิชย์	2548	ชนชั้นกับการเลือกตั้งผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547	เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ชนชั้นกับการเลือกตั้งผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547	การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการเชิง สำรวจ โดยการสัมภาษณ์กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 400 คน ตาม แบบสอบถามที่มีโครงสร้างโดย การสุ่มตัวอย่าง ได้คำนึงการ กระจายตามแขวง และอาชีพ เป็นสำคัญ	กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง มี ทัศนคติค่อนข้างบวกต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ผู้ตอบส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกผู้สมัครโดยคำนึงวุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารจัดการ และนโยบายของผู้สมัคร โดย ส่วนใหญ่เลือกพรรคประชาธิปัตย์ และเลือกนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ปัจจัย ทางด้านชนชั้นที่สัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ได้แก่ อาชีพ ส่วนระดับ การศึกษา และรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ปัจจัย ทางด้านชนชั้นที่มีความสัมพันธ์กับพรรคที่เลือก ได้แก่ ระดับการศึกษา โดย พบว่า อาชีพและรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับพรรคที่เลือก
พลภูมิ วิภาติภูมิ ประเทศ	2550	การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในเขต กรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการเลือกตั้งระดับ ท้องถิ่นในเขตกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาการลงคะแนนเสียง การเลือกตั้งของประชาชนใน ระดับท้องถิ่นในเขต กรุงเทพมหานคร	วิธีการศึกษาเป็นการค้นคว้าจาก หนังสือ เอกสารทางวิชาการ วารสาร บทความ วิทยานิพนธ์ หนังสือพิมพ์ รายงานการวิจัย ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูล ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต	ปัจจุบันนี้สภาพการเมืองค่อนข้างไม่ชัดเจน ทำให้ประชาชนเกิด ความรู้สึกเบื่อหน่าย โดยส่วนใหญ่เห็นว่า การเลือกตั้งไม่ได้มีส่วนช่วยในการ เลือกคนที่มีความรู้ความสามารถเข้าไปบริหารบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นศูนย์การทั้งการเมือง การตลาด ความหลากหลาย ของวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเขตที่สามารถอาศัยเอาประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในเขต กรุงเทพมหานครมาเป็นปัจจัยหรือตัวช่วยเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศได้ แต่ เมื่อสถานการณ์ทางการเมืองที่มีความชัดเจนน้อยลงทุกขณะ ทำให้การ ตัดสินใจค่อนข้างจะยากสำหรับประชาชน การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประชาชนตื่นตัวกับการ เลือกตั้งในกรณีนี้ค่อนข้างจะมากกว่า เพราะมองเห็นว่าเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด การตัดสินใจในการดำเนินการในด้านการพัฒนา หรือการให้ความช่วยเหลือ แต่ในอีกมุมหนึ่งปัญหาส่วนน้อยในแต่ละชุมชน ถ้าประชาชนได้มีความใกล้ชิด กับตัวแทนที่เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขต ก็จะ สามารถดึงหรือโน้มน้าวให้ตัวแทนเหล่านั้นได้เข้ามาช่วยแก้ไขในปัญหาของ คนส่วนน้อยได้ดี เท่ากับตัวแทนของแต่ละเขตจะต้องเข้าไปหาชุมชนเองเพื่อ สอบถามถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละส่วนว่าเกิดปัญหาอย่างไร ต้องการให้ แก้ไขหรือพัฒนาอย่างไร

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
วรินทร์ทร ปนิธานธรรม	2551	การเลือกตั้งท้องถิ่นแบบถ่วงดุล การเมืองระดับชาติ : ศึกษากรณี การเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547	1. เพื่อทราบถึงลักษณะของการ เลือกตั้งท้องถิ่นในเขต กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อทราบถึงบทบาทของกลุ่ม การเมือง และอิทธิพลของ การเมืองระดับชาติที่มีต่อการ เลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 3. เพื่อสามารถเข้าใจและอธิบาย การถ่วงดุลอำนาจทางการเมือง ของท้องถิ่นต่อการเมือง ระดับชาติและพฤติกรรมการ เลือกตั้งของประชาชนใน กรุงเทพมหานครปี พ.ศ. 2547 ได้	การวิจัยเชิงคุณภาพ โดย ศึกษาวิจัยจากเอกสาร ได้แก่ การสำรวจเอกสารต่าง ๆ อาทิ หนังสือ บทความ ข่าวสารจาก หนังสือพิมพ์ สถิติ และ วิทยานิพนธ์	<p>จากการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน กรุงเทพมหานครที่มีลักษณะของการถ่วงดุลอำนาจการเมืองระดับชาตินั้น มี ปัจจัยหลัก 3 ประการเป็นสำคัญ ได้แก่ ประการแรก ปัจจัยของผู้ลงคะแนน เสียงเลือกตั้งของคนกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะของความเป็น “เมือง” ซึ่ง เป็นพื้นที่ของชนชั้นกลางและความเป็นปัจเจกของพลเมืองนำมาซึ่งความเป็น อิสระในการตัดสินใจ ประการที่สอง ได้แก่ ปัจจัยของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดย เน้นไปที่ภาพลักษณ์และฐานคะแนนเสียง และประการที่สาม ได้แก่ สถานการณ์ทางการเมืองระดับชาติในแต่ละช่วงเวลาซึ่งจะต้องพิจารณาควบคู่ ไปกับพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองของคนกรุงเทพฯ ในฐานะที่เป็น คนเมืองหรือชนชั้นกลาง</p> <p>โดยพบว่าปัจจัยทางสถานการณ์การเมืองระดับชาติจะมีผลต่อการ เลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานครมากที่สุด สังเกตได้จากการเลือกตั้งที่ผ่านมา ทั้งหมด ผู้ว่ากรุงเทพมหานครที่มาจากพรรคการเมืองนั้นสลับสับเปลี่ยนไป เรื่อย ๆ ไม่มีความสม่ำเสมอในการเลือกพรรคใดพรรคหนึ่งเป็นเวลานาน แสดงว่าความผูกพันต่อพรรคการเมืองของชาวกรุงเทพมหานครมีไม่มาก อย่างไรก็ตาม การมีฐานคะแนนเสียงก็มีส่วนช่วยให้ผู้สมัครได้รับเลือกตั้ง มากกว่าผู้ที่ไม่มีความผูกพันต่อพรรคการเมืองของชาวกรุงเทพมหานครมา จากผู้สมัครอิสระเพียงครั้งเดียว คือ ดร.พิจิตต์ รัตกุล แต่ปัจจัยที่น่าจะส่งผล ต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งผู้ว่ากรุงเทพมหานครน่าจะเป็นเรื่องของปัจจัยของ สถานการณ์ทางการเมืองระดับชาติที่มีผลต่อการเลือกตั้งท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2547 ที่ รัฐบาลมีลักษณะเป็นเผด็จการทางรัฐสภา คือมีเสียงข้างมากในสภา จนกระทั่งเสียงของฝ่ายค้านในรัฐสภาไม่สามารถขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ นายกรัฐมนตรีได้ ดังนั้น ประชาชนชาวกรุงเทพฯ ที่ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลาง ที่ มีลักษณะเป็นปัจเจกชนมีอิสระในการตัดสินใจ มองไปที่ผลเสียที่จะเกิดขึ้นใน การผูกขาดอำนาจของรัฐบาล จึงตัดสินใจเลือกบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องกับ ฝ่ายรัฐบาล อย่างน้อยก็เพื่อเป็นการยับยั้งอำนาจของฝ่ายรัฐบาลและเป็นการ ป้องกันมิให้เกิดความไม่ชอบธรรมในการปกครอง รวมถึงมิให้มีการสาน สัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างท้องถิ่นและระดับชาติจนประชาชน</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					กรุงเทพมหานครอาจจะไม่สามารถเรียกร้องหรือแสดงออกทางการเมืองใด ๆ ได้เลย พฤติกรรมกลางคะแนนเสียงของคนกรุงเทพมหานครจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยของสถานการณ์ทางการเมืองระดับชาติ ได้แก่ ความนิยมของพรรครัฐบาล ผลงานการบริหารประเทศของรัฐบาล ลักษณะความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างฝ่าย/กลุ่มต่าง ๆ มากกว่าปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้สมัครรับเลือกตั้งท้องถิ่น ได้แก่ บุคลิก การเป็นนักบริหารมืออาชีพ อย่างไรก็ตามทั้งสองปัจจัยดังกล่าวจะต้องอยู่ในสถานะที่สอดคล้องกันก็จะเอื้อให้ผู้สมัครรายนั้นได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความพึงพอใจทางการเมืองโดยรวมของคนกรุงเทพมหานครซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้อยู่เสมอโดยมีเป้าหมายอยู่ที่การดำรงไว้ซึ่งผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก
นรินทร์ เศรษฐบุตร	2552	ชิงชัยกรุงเทพ 2551 : ประมวลและสรุปผลการเลือกตั้งผู้ว่ากทม.	เพื่อประมวลและสรุปผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2551	ประมวลข้อมูลเชิงประจักษ์ พร้อมทั้งสรุปผลเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครประจำปี พ.ศ. 2551 ในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร ผลการหยั่งเสียงของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ	ดูประมวลดูและสรุปผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2551 ได้ที่ http://www.kpi.ac.th/media_kpiacth/pdf/M10_212.pdf
ศรัณย์ วิจิตรศิริ	2553	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ของประชาชนเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะของปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ของประชาชนเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 398 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า One - way Analysis	ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า อาชีพ เป็นปัจจัยที่ทำให้พฤติกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนปัจจัยที่ไม่ทำให้พฤติกรรมการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของประชาชนในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้	of Variance โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05	
1.1.2 การตัดสินใจเลือกของประชาชนระหว่างผู้สมัครอิสระ (ตัวบุคคล) หรือตัดสินใจเลือกตามความเชื่อมโยงของตัวผู้สมัครกับพรรค (ระดับชาติ) ที่ผู้สมัครสังกัด					
สุรพล สายพันธุ์	2519	การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองของประชาชนในกรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะกรณี การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518	1. เพื่อศึกษาระบบการปกครองของกรุงเทพมหานครที่เป็นการปกครองรูปพิเศษ 2. เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการเลือกตั้ง 3. เพื่อศึกษาทัศนคติ ท่าที พฤติกรรมของประชาชนต่อการเลือกตั้งครั้งนี้	การศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการศึกษาจากเอกสาร	การเลือกตั้งเป็นไปตามหลักการและวิธีการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนสามารถใช้สิทธิของตนได้อย่างเต็มที่ ประชาชนสามารถเข้ามีส่วนร่วม โดยทางตรงและทางอ้อม การสมัครเข้ารับการเลือกตั้งปรากฏว่าสนใจสมัครมาก ผู้สมัครมีนโยบายเข้ามาแก้ไขปัญหата่าง ๆ ของท้องถิ่น แต่ประชาชนกลับมาใช้สิทธิเพียงเล็กน้อย เหตุผลที่ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยมากเนื่องจากโครงสร้างทางสังคมของกรุงเทพ ที่ขาดความสัมพันธ์ระหว่างกันและขาดความผูกพันต่อท้องถิ่นประกอบกับความเคยชินกับการถูกปกครอง การเป็นเมืองธุรกิจทำให้มีภาระในการอาชีพมากกว่าจะเห็นความสำคัญของการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง กรุงเทพมหานครเองก็ขาดการประชาสัมพันธ์เท่าที่ควรที่จะกระตุ้นให้ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง นอกจากนั้นภาพพจน์ของนักการเมืองที่มุ่งแสวงหาประโยชน์ตนทำให้ประชาชนขาดศรัทธาต่อการเมือง อย่างไรก็ตามการที่ประชาชนกรุงเทพมหานครได้ใช้สิทธิเลือกพรรคมากกว่าเลือกบุคคล ทำให้การปกครองท้องถิ่นมีระเบียบมากขึ้น นับเป็นสิ่งเดียวที่ผู้ศึกษาวิจัยเห็นเป็นข้อดีจากการเลือกตั้งครั้งนี้
จุฑาทิพย์ สุขรังสรรค์	2529	พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาแบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม และความสำนึกเชิงเหตุผลของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เช่น บทบาทของผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง การแถลงนโยบาย การรณรงค์หาเสียงและ	การศึกษาเฉพาะประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีสิทธิไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2528 ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน	ผลการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ ซึ่งถือเป็นตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งในที่นี้คือ การไปหรือไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยความสำนึกของตัวเองหรือด้วยการถูกระดม ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร ตลอดจนเกณฑ์ในการเลือกว่าเลือกพรรคการเมืองหรือเลือกตัวบุคคล พบว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับแบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง กล่าวคือ ผู้ที่มีฐานะทางด้านเศรษฐกิจและสังคมปานกลางขึ้นไป มีการศึกษาสูง อายุอยู่ในช่วงวัยหนุ่มสาว (20-30 ปี) จนถึงวัยกลางคน (31-40 ปี) มีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงโดยความสำนึกของตัวเองมากกว่าการถูกระดม แต่ในการ

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>เทคนิคต่าง ๆ ของการบริหาร การเลือกตั้ง</p> <p>3. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของ ปัจจัยเชิงสถานการณ์เฉพาะช่วง สมัยของระบบการเมืองไทย ซึ่งเป็นปัจจัยใกล้ชิด หรือที่เกิดขึ้น ในเฉพาะช่วงสมัย หรือเฉพาะ กรณี ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เช่น ความนิยมพรรคการเมือง หรือ ตัวผู้สมัคร หรือนโยบายใด นโยบายหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง เป็นต้น</p>		<p>ตัดสินใจเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่งในการลงคะแนนกลับตัดสินใจได้ล่าช้าและ มีความแน่นอนในการตัดสินใจน้อยกว่าผู้ที่มีวัยสูงอายุ ส่วนผู้ที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคมต่ำ มีการศึกษาต่ำมักจะไปลงคะแนนเสียงโดยการชักจูง จากผู้อื่นมากกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง ตัดสินใจว่าจะเลือก ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งได้ช้าและมีความเป็นตัวของตัวเองในการตัดสินใจน้อยกว่า</p> <p>ในการเลือกตั้งคราวนี้ปรากฏว่า ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ว่าจะมี ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับการศึกษา หรืออายุแตกต่างกันอย่างไร ต่างก็มีแนวโน้มที่จะเลือกตัวผู้สมัครมากกว่าพรรคการเมือง โดยให้ ความสำคัญกับนโยบายของผู้สมัครมากกว่าเหตุผลประการอื่น แต่ทั้งนี้ ผู้ที่มี การศึกษาสูง มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง และมีอายุอยู่ในช่วงวัยหนุ่ม สาวตอนปลาย (26-30 ปี) ก็ยังคงเลือกโดยคำนึงถึงพรรคมากกว่าผู้ที่มีฐานะ ทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ และมีการศึกษาต่ำ</p> <p>สำหรับการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ หรือความรู้สึกรู้สึกที่มีต่อบุคลิกภาพ ชื่อเสียง นโยบายของผู้สมัคร ชื่อเสียงและ นโยบายของพรรคการเมือง ตลอดจนลักษณะตำแหน่งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร และการรณรงค์หาเสียงกับแบบแผนพฤติกรรม การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่าผู้ที่ให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพ ชื่อเสียง นโยบายของผู้สมัคร ลักษณะตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตลอดจน ชื่อเสียงของพรรคการเมือง จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งสูงกว่าผู้ที่ไม่ให้ความสำคัญ ในประเด็นเหล่านี้</p> <p>ในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่งนั้น ปรากฏว่า ผู้ที่ให้ความสำคัญในชื่อเสียงของพรรค ความนิยมหัวหน้าพรรค จะทำการตัดสินใจ เลือกผู้สมัครได้เร็วกว่าผู้ที่ให้ความสนใจในประเด็นอื่น ส่วนผู้ที่มีความนิยมใน บุคลิกภาพ ชื่อเสียงของผู้สมัคร ชื่อเสียงและความสามารถของพรรคจะมี ความเป็นตัวของตัวเอง และความแน่นอนในการตัดสินใจมากกว่าผู้ที่ให้ ความสำคัญกับนโยบายของผู้สมัคร ลักษณะตำแหน่งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร นโยบายของพรรคการเมือง ตลอดจนการรณรงค์หาเสียง แบบแผนพฤติกรรม การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนชาว กรุงเทพมหานครในครั้งนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นไปในทำนองเดียวกันกับแบบแผน</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในระดับชาติ กล่าวคือ ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมปานกลางขึ้นไป มีการศึกษาสูงในระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยความสำคัญของตัวเองสูง ตัดสินใจว่าจะเลือกใครได้รวดเร็วและแน่นอนกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการศึกษาต่ำ</p> <p>ส่วนแบบแผนของการตัดสินใจเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง โดยคำนึงถึงพรรคหรือตัวผู้สมัครนั้น ปรากฏว่าได้มีแนวโน้มเปลี่ยนไปจากเดิม จากที่ประชาชนชาวกรุงเทพมหานครเคยเลือกโดยคำนึงถึงพรรคและนโยบายของพรรคมากกว่าตัวผู้สมัครมาเป็นการเลือกโดยคำนึงถึงตัวผู้สมัครมากกว่าพรรค โดยยังคงให้ความสำคัญกับนโยบายอยู่ถึงแม้จะเป็นนโยบายของผู้สมัครก็ตาม ทั้งนี้ ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการศึกษาสูง ยังคงตัดสินใจเลือกโดยคำนึงถึงพรรคการเมืองในอัตราที่สูงกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการศึกษาต่ำ</p> <p>บุคลิกภาพ ชื่อเสียง และนโยบายของผู้สมัครนับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญสูงที่จูงใจให้ประชาชนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในอัตราสูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ และตัดสินใจว่าจะเลือกผู้สมัครคนใดได้ในระยะเวลาอันรวดเร็วและมีความแน่นอนสูงกว่า ในขณะที่ชื่อเสียง และนโยบายของพรรคการเมืองเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญรองลงมา ส่วนการรณรงค์หาเสียงนั้น มีส่วนในการจูงใจให้ประชาชนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงและตัดสินใจเลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ในการเลือกตั้งคราวนี้ไม่มากนัก</p>
สรณะ อรุณรัตน์	2534	การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษากรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 7 มกราคม พ.ศ. 2533	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคม (socio-economic factors) อันประกอบไปด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ (รายได้) ที่มีต่อการรับรู้ข่าวสารในช่วงการเลือกตั้ง 2. เพื่อศึกษาถึงการรับรู้ข่าวสารในช่วงการเลือกตั้งของกลุ่มที่มี 	กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีถิ่นอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป มีการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประเภทให้ผู้ตอบกรอกคำตอบเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติบรรยายใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วน	<p>ตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาและรายได้ โดยเพศชายจะเปิดรับข่าวสารมากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีอายุมากจะเปิดรับข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ทั้งข่าวสารโดยทั่วไปและข่าวสารเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปจะเปิดรับข่าวสารมากกว่าผู้มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ผู้ที่มีรายได้มากจะเปิดรับข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยทั้งข่าวสารโดยทั่วไปและข่าวสารเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>ประสบการณ์ในการเลือกตั้งแตกต่างกัน</p> <p>3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารกับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง</p>	<p>เบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่าสถิติ คราเมอร์ส วี (Cramer's V) และเคนดัล ทอซี (Kendall Tau C) เพื่อวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05</p>	<p>ตัวแปรด้านประสบการณ์ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ผู้ที่ไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งเปิดรับข่าวสารการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครน้อยกว่าผู้ที่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว</p> <p>ส่วนสื่อมวลชนที่ได้รับความเชื่อถือมากที่สุดในการเผยแพร่ข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โทรทัศน์</p> <p>ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารกับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งพบว่า ผู้ที่เปิดรับข่าวสารการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมากจะตัดสินใจได้เร็วกว่าผู้ที่เปิดรับน้อย แต่ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทั้งข่าวโดยทั่วไปและข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ไม่มีผลต่อเหตุผลในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร โดยผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ไปเลือกตั้ง เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้ตัดสินใจเลือกผู้สมัคร ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณสมบัติของตัวบุคคลมากที่สุด</p>
สุภาเพ็ญ วงษ์รัตน์โต	2539	ยุทธวิธีการหาเสียงเลือกตั้งโดยใช้ประเด็นนโยบาย ศึกษากรณี : ดร.พิจิตต รัตตกุล ในการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กรุงเทพมหานคร ปี 2539	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษากระบวนการสำรวจปัญหาของ กทม. ปัญหาของประชาชน และศึกษาข้อมูลต่างๆ ที่จะนำไปสร้างประเด็นหาเสียง 2. เพื่อศึกษาการตัดสินใจยับยั้งประเด็นเนื้อหา (content) ของการหาเสียง เพื่อนำไปกำหนดใช้เป็นนโยบาย มากกว่าจะศึกษาวิธีการหาเสียง 3. เพื่อศึกษาการวางแผนยุทธวิธี ในการนำเสนอโยบายต่อประชาชน 4. เพื่อศึกษาบทบาทของนโยบายในการโน้มน้าวให้คนมาลงคะแนนเสียงให้กับตัวเอง 	<p>การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยค้นคว้าและวิจัยด้านเอกสาร และการสัมภาษณ์บุคคล</p>	<p>จากการศึกษาพบว่า การหาเสียงเลือกตั้งในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา ดร.พิจิตต รัตตกุล ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2539 ได้ก้าวมาถึงขั้นที่น่าพบท่าของประเด็นนโยบาย (issue/policy oriented) ทั้งด้านนโยบายหาเสียงทุก ๆ เรื่อง และการตระเตรียมนโยบายด้านบุคลิกภาพของผู้สมัคร เช่น การแสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการทำงาน เอาใจจริงเอาใจ ฯลฯ ล้วนแล้วแต่ได้ผ่านการกลั่นกรอง วางแผนอย่างแยบยลแบบมืออาชีพมาเป็นระยะเวลาหลายปีมาใช้เป็นจุดสำคัญ ในการโน้มน้าวผู้มีสิทธิออกเสียงให้มาสนใจในตัวผู้สมัครก่อนสิ่งอื่น ซึ่งเป็นจุดภายนอกมองเห็นได้ง่าย โดยที่ผู้มีสิทธิไม่ทันรู้ตัวในยุทธวิธีที่ลึกซึ้งนี้ พร้อมกับนี้คณะผู้เตรียมงานของผู้สมัคร ซึ่งเป็นกลุ่มนักวิชาการ นักธุรกิจที่มีฝีมือและความรู้สูง ได้วางแผนใช้ประเด็นนโยบายให้เป็นหลัก ในการชี้ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงให้มีความคิดปฏิรูปรุงเทพมหานครตามแนวทางของคณะผู้วางแผนพรรคหาเสียงของ ดร.พิจิตต รัตตกุล อีกด้วย</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
ประมะ สตะเวทิน	2544	สื่อกับการตัดสินใจเลือกผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร วันที่ 23 กรกฎาคม 2543 ของผู้ใช้ สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง	1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างลักษณะทางประชากร กับการตัดสินใจเลือกผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานครของ ผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลมาก ที่สุดต่อการตัดสินใจเลือก ผู้สมัครเป็นผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครกับการตัดสินใจ เลือกผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครของผู้ใช้สิทธิ ออกเสียงเลือกตั้ง 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างเหตุผลในการตัดสินใจ เลือกผู้สมัครเป็นผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครกับการตัดสินใจ เลือกผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครของผู้ใช้สิทธิ ออกเสียงเลือกตั้ง 4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการไม่เปลี่ยนแปลงการ ตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งกับการตัดสินใจเลือก ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	การวิจัยครั้งนี้กระทำกับผู้ใช้สิทธิ เลือกตั้งจำนวน 1,140 คน ทั้งนี้ ที่ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งออก จากคูหาเลือกตั้ง (Exit Poll) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม ใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for WINDOWS ประมวลผลข้อมูล ใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และไคแอสควร์ (chi-square) ใน การวิเคราะห์ข้อมูล	1. ผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่ต่างเพศกัน มีอายุต่างกัน และมี การศึกษาต่างกันเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่แตกต่างกัน 2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิออก เสียงเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร โดยปัจจัยที่ถูกอ้างถึงมากที่สุด คือ ความคิดของผู้ใช้สิทธิ ออกเสียงเลือกตั้งเอง 3. เหตุผลที่ผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งใช้ในการตัดสินใจเลือก ผู้สมัครเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับการ ตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เหตุผลดังกล่าวได้แก่ 1) ความชื่นชมในตัวผู้สมัคร 2) ไม่ใช่ความชอบนโยบายของผู้สมัคร 3) ไม่ใช่ความชอบพรรคของผู้สมัคร 4) ไม่ใช่ความสงสารผู้สมัครเพราะกลัวจะแพ้หรือได้ คะแนนเสียงน้อย 4. การไม่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
ประเสริฐ สมบูรณ์สินชัย	2545	ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิ เลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครในวันที่ 23 กรกฎาคม 2543 : ศึกษาเฉพาะ กรณีเขตทุ่งครุ	1. เพื่อศึกษาลักษณะทาง ประชากรด้านเพศ อายุ และ การศึกษาของผู้ใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งผู้ว่าราชการ	การศึกษาข้อมูลเอกสารและการ สำรวจด้วยแบบสอบถาม	ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานครมีความกระตือรือร้นมี การตื่นตัวและให้ความสนใจในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ค่อนข้างมาก จะเห็นได้จากการไปใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ 80 และได้รับ คะแนนเสียงอย่างท่วมท้นและคะแนนเสียงทุกเขตรวมกันในกรุงเทพมหานคร ได้ถึง 1,016,096 เสียง สำหรับผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการ

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2543</p> <p>2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารกับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร</p> <p>3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียง ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร</p> <p>4. เพื่อศึกษาปัจจัยหลักที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของประชาชนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียง</p> <p>5. เพื่อนำเสนอผลการศึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคลผู้มีความสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในด้านการเมืองของไทยสืบไป</p>		<p>กรุงเทพมหานคร จะเห็นได้ว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครนั้น เน้นคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้สมัครเป็นอันดับสำคัญมากที่สุด คือความซื่อสัตย์สุจริต รองลงไปตามลำดับคือ ผู้สมัครสังกัดพรรคการเมืองและหัวหน้า</p>
ชมพูนุท สุขศรีมังมี	2546	การศึกษาเปรียบเทียบกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของนายสมัคร สุนทรเวช กับ นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ ปี พ.ศ. 2543	เพื่อศึกษาถึงการนำกลยุทธ์ทางการตลาดมาใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัคร โดยได้นำแนวคิดเรื่องการตลาดทางการเมืองมาศึกษาวิเคราะห์เพื่ออธิบายถึงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครทั้งสองท่าน และศึกษาถึงการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครในช่วง	การวิจัยเชิงคุณภาพ การค้นคว้ารวบรวมข้อมูลโดยการวิจัยเอกสาร	ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครนั้น ได้มีการนำเอากลยุทธ์ทางการตลาดมาใช้ โดยมีการวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ โดยเปรียบผู้สมัครเป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ และผู้เลือกตั้งเปรียบเหมือนกับผู้บริโภค และมีการใช้เทคนิคทางการตลาดต่าง ๆ ได้แก่ การสำรวจตลาด การวิจัยกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เป็นตลาดเป้าหมาย ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม วิธีการหาเสียงของผู้สมัครโดยมีการนำสื่อต่าง ๆ มาใช้ในการหาเสียง รวมถึงสื่อรูปแบบใหม่ที่ผู้สมัครได้นำมาใช้ รวมทั้งมีการนำโพลมาใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเพื่อปรับกลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครจากหนังสือพิมพ์ พบว่าหนังสือพิมพ์

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งจากหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ คือ มติชนไทยรัฐ เดลินิวส์ และประชาชาติธุรกิจ และศึกษาถึงการให้คำอธิบายของผลการเลือกตั้งหรือการให้ความหมายของผลการเลือกตั้ง		มติชนมีการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครมากที่สุด รองลงมาคือเดลินิวส์ไทยรัฐ และประชาชาติธุรกิจ ส่วนการให้คำอธิบายของผลการเลือกตั้ง พบว่ามีการให้ความหมายใน 2 แนว คือ เหตุที่ประชาชนเลือกนายสมัครเป็นเพราะปัจจัยภายในคือตัวนายสมัครเอง และอีกเหตุเป็นเพราะปัจจัยภายนอกตัวนายสมัครคือ ที่เลือกนายสมัครเพราะไม่ต้องการให้ผู้สมัครท่านอื่นได้รับการเลือกตั้ง
สุรัตน์ ยุทธนาวิชัย	2548	ชนชั้นกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547	เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547	การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการเชิงสำรวจ โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ตามแบบสอบถามที่มีโครงสร้างโดยการสุ่มตัวอย่าง ได้คำนึงการกระจายตามแขวง และอาชีพเป็นสำคัญ	กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งอยู่ในระดับปานกลาง มีทัศนคติค่อนข้างบวกต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ผู้ตอบส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกผู้สมัครโดยคำนึงวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารจัดการ และนโยบายของผู้สมัคร โดยส่วนใหญ่เลือกพรรคประชาธิปัตย์ และเลือกนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ปัจจัยทางด้านชนชั้นที่สัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ได้แก่ อาชีพ ส่วนระดับการศึกษา และรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ปัจจัยทางด้านชนชั้นที่มีความสัมพันธ์กับพรรคที่เลือก ได้แก่ ระดับการศึกษา โดยพบว่า อาชีพและรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับพรรคที่เลือก
ศุภวรรณ วรรณสุนทร	2547	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในทัศนะของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในทัศนะของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก	ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นที่พึงประสงค์ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะเป็นหญิงหรือชายก็ได้ และไม่ควรมีอายุต่ำกว่า 45 ปี ควรจบการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรี โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีฐานะดี แต่ควรมีประสบการณ์ในการบริหารทางการเมืองหรือประสบการณ์ในการบริหารงานจากภาคเอกชน สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลที่จะเข้ามาเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในส่วนของคุณลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานพบว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครควรมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการและการพัฒนากรุงเทพมหานคร โดยจะต้องมีความเป็นผู้นำทั้งด้านวิสัยทัศน์ การบริหารงาน และการตัดสินใจ ควรเป็นนักบริหารที่มีความเป็นมืออาชีพ มีความสามารถในการประสานงานและประสานความร่วมมือ ควรเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริตและความเสียสละ ควรมีมนุษยสัมพันธ์กับข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมือง ประชาชน และสื่อมวลชน โดยบุคคลที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญอยากให้เข้ามาเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมากที่สุดคือร้อยตำรวจเอกประชัย เปี่ยม

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					สมบูรณ์ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่เป็นที่ประทับใจของผู้ให้ข้อมูลสำคัญมากที่สุดคือพลตรีจำลอง ศรีเมือง และปัญหาเร่งด่วนที่ต้องการให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแก้ไขได้แก่ปัญหาจราจร
ภิกษุ อภิรัตน์เจริญกุล และคณะ	2547	คุณลักษณะผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามความต้องการของประชาชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พุทธศักราช 2547	เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นและความต้องการผู้ว่าที่จะมาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ	กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ชุด ซึ่งได้มาโดยการใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน F - test โดยมีปัจจัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	<p>กลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการศึกษาในเขตจตุจักร แบ่งเป็น เพศชาย 190 คน เพศหญิง 210 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี รายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า โดยส่วนใหญ่เป็นนักเรียนนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับสื่อจากการประชาสัมพันธ์ผ่านทางโทรทัศน์มากที่สุด</p> <p>คุณลักษณะของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามที่กลุ่มตัวอย่างต้องการคือ จะต้องเป็นผู้ที่มี ความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ มีประสบการณ์ในการทำงาน มีนโยบายการบริหารงานที่ดี มีความน่าเชื่อถือในการบริหารงาน มีความรับผิดชอบ</p> <p>กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการเลือก นายอภิรักษ์ โกษะโยธินเป็นอันดับ 1 เพราะมีประสบการณ์ในการทำงาน มีจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 เลือกนายอภิรักษ์ โกษะโยธินเป็นอันดับ 2 เพราะมีนโยบายในการบริหารงานที่ดี มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 เลือกนางปวีณา หงสกุลเป็นอันดับ 3 เพราะมีความน่าเชื่อถือในการบริหารงาน มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 เลือกนายพิจิตต รัตกุลเป็นอันดับ 4 เพราะมีความรับผิดชอบ มีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 เลือกนายพิจิตต รัตกุลเป็นอันดับ 5 เพราะมีความรับผิดชอบ มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8</p> <p>ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่ากลุ่มตัวอย่างในเขตจตุจักร ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นและความ ต้องการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อาชีพ และระดับการศึกษา ระดับความต้องการแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครของกลุ่มตัวอย่าง</p>
เบญจนุช เกิดมณี	2547	การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2547 ที่ลงคะแนนเสียงให้กับนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์	เพื่อที่จะศึกษาถึงเหตุผลที่ประชาชนลงคะแนนเสียงให้กับนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2547 และอิทธิพลของ	ศึกษาประชาชนที่ลงคะแนนเสียงให้กับนายชูวิทย์ ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2547 ทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยสุ่มเลือกกลุ่ม	<p>เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่ามีส่วนสำคัญที่สุดในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับนายชูวิทย์ คือ การที่นายชูวิทย์มีบุคลิกกล้าได้กล้าเสีย กล้าชน และพูดจาตรงไปตรงมา ส่วนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงให้กับนายชูวิทย์นั้น พบว่ามีอิทธิพลในระดับปานกลาง โดยในช่วงก่อนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้ติดตามข่าวเกี่ยวกับนาย</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			สื่อมวลชนต่อการตัดสินใจของประชาชนในการลงคะแนนเสียงให้กับนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์	ตัวอย่างมาจำนวน 200 คน โดยการเก็บข้อมูลแบบบังเอิญ (Accidental) ตามสถานที่ชุมชนต่าง ๆ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม เก็บข้อมูลในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม พ.ศ. 2547 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window Version 11.0	ชูวิทย์จากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ในขณะที่ช่วงระหว่างการหาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างติดตามข่าวเกี่ยวกับนายชูวิทย์จากสื่อป้ายหาเสียงมากที่สุด อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยดังกล่าว พบว่าการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างในการลงคะแนนเสียงให้กับนายชูวิทย์มีความเห็นที่ขัดแย้งกันเอง โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าภูมิหลังและภาพลักษณ์เชิงลบของนายชูวิทย์ เช่น การเป็นเจ้าของสถานบริการอาบอบนวด หรือการตกเป็นผู้ต้องหาคดีรีอบาร์เปียร์ มีผลต่อภาพลักษณ์ของการดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่ในขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างก็เห็นว่าจากบุคลิกลักษณะกล้าได้กล้าเสียของนายชูวิทย์ ทำให้นายชูวิทย์สามารถที่จะทำงานในบทบาทผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย ความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันเองนี้ จึงเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างขาดวุฒิภาวะทางการเมืองในการตัดสินใจลงคะแนนให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งควรใช้วิจารณญาณในการลงคะแนนให้กับผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง โดยอาศัยปัจจัยอื่น ๆ ประกอบการตัดสินใจด้วย นอกเหนือจากอิทธิพลของสื่อหรือบุคลิกลักษณะของผู้สมัคร เช่น ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา ภูมิหลัง และภาพลักษณ์ของผู้สมัคร เพื่อที่จะได้นักการเมืองที่ดีและมีคุณภาพเข้ามาบริหารประเทศ
นรนิติ เศรษฐบุตร	2552	ชิงชัยกรุงเทพ 2551 : ประมวลและสรุปผลการเลือกตั้งผู้ว่า กทม.	เพื่อประมวลและสรุปผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2551	ประมวลข้อมูลเชิงประจักษ์ พร้อมทั้งสรุปผลเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครประจำปี พ.ศ. 2551 ในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร ผลการหยั่งเสียงของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ	ดูประมวลดูและสรุปผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2551 ได้ที่ http://www.kpi.ac.th/media_kpiacth/pdf/M10_212.pdf
อนุสรณ์ สถาพร	2552	การเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณี การเลือกตั้งวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552	1. เพื่อศึกษาการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552 2. เพื่อศึกษาที่มาของปัญหาและอุปสรรคในการเลือกตั้งผู้ว่า	การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร	อุปสรรคและปัญหาของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จากการเลือกตั้งผู้ว่าฯ วันที่ 11 มกราคม พ.ศ.2552 ท่ามกลางกระแสความขัดแย้งทางความคิดในสังคมมีการชิงข้างอย่างสีเหลืองและสีแดงทำให้สถานการณ์บ้านเมืองวุ่นวาย โดยพรรคการเมืองใหญ่มีอยู่ 2 พรรคที่มีบทบาทสำคัญต่อการพิจารณาตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>ราชการกรุงเทพมหานครตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552</p> <p>3. เพื่อศึกษาการใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2552</p>		<p>อย่างเช่นพรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทย ทำให้ทราบผลที่ออกมาเป็นสัญญาณทางการเมืองว่าในอนาคตผู้สมัครอิสระจะค่อนข้างที่จะลำบากยกตัวอย่าง เช่น ในการเลือกตั้งครั้งล่าสุด ผู้สมัครอย่าง ม.ล. ัญญกรณ์ เทวกุล และนายแก้วสรร อดีโพิธิ ผู้สมัครอิสระตัวเต็งได้คะแนนต่ำกว่าที่คาดไว้ในขณะที่ผู้สมัครที่สังกัดพรรคการเมืองอย่าง ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์ และนายยุรนันท์ ภมรมนตรี ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทย ได้คะแนนมาเป็นทีหนึ่งและที่สองตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าโอกาสที่ผู้สมัครจะลงสนามแข่งขันทางการเมือง โดยไม่สังกัดพรรคการเมืองน่าจะได้รับการเลือกตั้งที่ยากขึ้น เพราะประชาชนเริ่มพิจารณาที่ตัวพรรคเป็นหลัก เนื่องจากมีความพร้อมและชัดเจนทางด้านนโยบาย เรื่องทุน และการจัดหาบุคคลในการบริหารงาน</p>
1.1.3 บทบาทในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน และอิทธิพลของข่าวสารทางการเมืองต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร					
สาธิตา มีอุตร	2528	บทวิเคราะห์และแผนงานการนำเสนอข่าวเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น	<p>1. เพื่อศึกษาถึงแบบการนำเสนอข่าวทางด้านฝ่ายบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น</p> <p>2. เพื่อศึกษาถึงการดำเนินงานและการรายงานผลในวันเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น</p> <p>3. เพื่อศึกษาถึงการประสานงานกับองค์กรอื่นของหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นในการเสนอข่าวเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร</p> <p>4. เพื่อศึกษาถึงบทบาทของหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นในการรณรงค์ทางข่าวสารการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเปรียบเทียบกับ</p>	การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ และการศึกษาจากเอกสาร	<p>หนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น เป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ ซึ่งมีผู้บริหารงานและเจ้าของเป็นคนไทยทั้งสิ้น มีบทบาทสำคัญในการเสนอข่าวต่าง ๆ ทัดเทียมกับหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาไทย และยังมีหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาอังกฤษอีกฉบับคือ บางกอกโพสต์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชน สื่อสารความเคลื่อนไหวของข่าวให้ประชาชนทราบ การเสนอข่าวการสมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. ครั้งนี้ หนังสือพิมพ์ทุกฉบับต่าง ๆ ให้ความสนใจต่างมุ่งมาที่ข่าวนี้นี้ การเสนอข่าวจึงต้องมีการแข่งขันเพื่อให้ข่าวของตนมีความฉับไว</p> <p>หนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นจึงมีการวางแผนการดำเนินงานเพื่อนำเสนอข่าวการสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเป็นข่าวที่สำคัญ การเสนอจึงต้องมีความแปลกใหม่ สนองความต้องการผู้อ่าน เจาะลึกข่าว ในประเด็นที่ประชาชนยังไม่ทราบ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซากจำเจ การวางแผนงานจึงต้องวางแผนอย่างรัดกุมรอบคอบ รวมไปถึงการประสานงานภายในกองบรรณาธิการ และประสานงานกับหน่วยองค์กรอื่นได้แก่ สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท.</p> <p>นอกเหนือจากการเสนอข่าวเพียงอย่างเดียว ยังมีข้อมูลวิเคราะห์ถึงการเลือกตั้งในหลายแง่มุม การดำเนินงานนำเสนอข่าวการสมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. ครั้งนี้จึงนับเป็นความสำเร็จอีกขั้นหนึ่งของวงการหนังสือพิมพ์ไทย โดยเฉพาะการนำเสนอข่าวร่วมกับสื่ออื่นคือ โทรทัศน์</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ อีกลฉบับ</p> <p>5. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการนำเสนอข่าวสาร การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น</p>		<p>การวางแผนงานของหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นทำเป็นระยะเป็นขั้นตอน การเสนอข่าว อย่างเป็นกลางที่สุดและการติดตามงานอย่างใกล้ชิด นับว่าเป็นความสำเร็จเพราะทำตามแผนงาน ได้เกือบ 100%</p> <p>ปัญหาและอุปสรรคในการนำเสนอข่าวเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. การวางแผนการนำเสนอข่าวการสมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. ครั้งนี้ หนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นให้มีการประชุมวางแผนงานล่วงหน้าเป็นเวลาถึงเดือนเต็ม รวมถึงแต่การประชุม การจัดเตรียมประเด็นข่าว บุคลากร การนำเสนอข่าว การวางแผนงานประสานงานกับหน่วยงานอื่น คือสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท.</p> <p>แม้ว่าจะมีการวางแผนล่วงหน้าและจัดเตรียมงานอย่างรัดกุมแล้ว ปัญหาต่าง ๆ ย่อมเกิดขึ้นได้ด้วยปัจจัยหลายประการ ทั้งเวลา บุคคล ฯลฯ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นภายในกองบรรณาธิการ ซึ่งสรุปได้ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปัญหาการประสานงานภายในเป็นเรื่องสำคัญที่สุด หากมีการวางแผนงานอย่างดี แต่ไม่มีการประสานงานกันผลที่ออกมาจึงไม่มีประสิทธิภาพ การประสานงานภายในกองบรรณาธิการ จึงเป็นเรื่องใหญ่ระหว่างหัวหน้าข่าวและนักข่าว ซึ่งในช่วงการสมัครรับเลือกตั้ง นักข่าวส่วนใหญ่ จะไปรวมกันที่พรรคการเมืองส่วนใหญ่ ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคประชากรไทย ซึ่งทำให้ข่าวไม่แพร่กระจายในการติดตามข่าวประเด็นอื่น ปัญหาการประสานงานภายในกองบรรณาธิการจึงมักเกิดขึ้นเพราะ การมอบหมายงาน (assign) ยังไม่รัดกุมพอ 2. ปัญหาการประสานงานภายนอกกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น อย่างเช่นการติดต่อกับ หน่วยงานรัฐบาล อย่างกรุงเทพมหานคร ที่ว่าการเขตต่าง ๆ เพื่อขอรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งหน่วยเลือกตั้ง ซึ่งไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร เพราะติดด้วยเรื่องกฎหมาย <p>การประสานงานกับสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. ทางกองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นได้วางแผนการเสนอข่าวร่วมกับ สถานีโทรทัศน์ โดยครั้งแรกสุดได้ติดต่อไปยังสถานี โทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 แต่ไม่ได้รับผลตอบกลับ ในที่สุดทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. ได้ ตอบตกลง ซึ่งเป็นช่วง 2 วันก่อนวันเลือกตั้ง การวางแผนประสานงานในเวลาจำกัด</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>งานที่ออกมาจึงมีข้อบกพร่องอยู่และบางอย่างไม่เป็นไปตามแผน เช่น ในช่วงสุดท้ายในการประกาศผลการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม. คืนวันที่ 14 พฤศจิกายน 2528 ทางหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่นไม่ทราบว่าทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อสมท. จะสรุปผลอย่างไร การติดต่อในช่วงนี้ไม่ได้พอ ต่างฝ่ายต่างรอ ทำให้การจบของข่าวไม่ดีเท่าที่ควร การสรุปไม่มี</p> <p>3. ปัญหาบุคลากร การหาข่าวในหลายประเด็นจำเป็นต้องใช้จำนวนคนมากพอกับแหล่งข่าว บุคลากรที่ใช้เป็นนักข่าวสายการเมืองทั้งหมด และยังมีนักข่าวสายเศรษฐกิจ นักศึกษาฝึกงานและนักศึกษาภายนอกประจำตามเขตต่าง ๆ การที่ต้องใช้นักข่าวสายอื่นและบุคคลอื่นในการติดตามข่าว วิเคราะห์และเจาะข่าวในแง่มุมใหม่จึงเป็นปัญหา เพราะการศึกษาสายงานยังไม่ดีพอ อย่างนักข่าวสายเศรษฐกิจจะไม่รู้ประเด็นข่าวการเมือง การจับประเด็นข่าวที่ต่างกัน ส่วนบุคลากรอื่น ๆ อาจไม่สนใจงานเท่าที่ควร เพราะไม่ได้เป็นผู้สื่อข่าวอย่างแท้จริง</p> <p>4. ปัญหาการเสนอข่าว การเสนอข่าวอย่างไรจึงจะเป็นความต้องการของประชาชน เพราะประชาชนต้องการรับรู้ข่าวสาร นอกเหนือไปจากสิ่งที่เขาได้รู้มาแล้ว หนังสือพิมพ์จึงต้องมีการศึกษาข่าวสาร ความต้องการของประชาชนให้ละเอียดก่อนเป็นอันดับแรก</p>
สรณะ อรุณรัตน์	2534	การรับรู้ข่าวสารและพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษากรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 7 มกราคม พ.ศ. 2533	<p>1. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคม (socio-economic factors) อันประกอบไปด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ (รายได้) ที่มีต่อการรับรู้ข่าวสารในช่วงการเลือกตั้ง</p> <p>2. เพื่อศึกษาถึงการรับรู้ข่าวสารในช่วงการเลือกตั้งของกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการเลือกตั้งแตกต่างกัน</p>	<p>กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีถิ่นอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป มีการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษา เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประเภทให้ผู้ตอบกรอกคำตอบเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติบรรยายใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าสถิติไค-สแควร์</p>	<p>ตัวแปรทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาและรายได้ โดยเพศชายจะเปิดรับข่าวสารมากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีอายุมากจะเปิดรับข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย ทั้งข่าวสารโดยทั่วไปและข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปจะเปิดรับข่าวสารมากกว่าผู้มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ผู้ที่มีรายได้มากจะเปิดรับข่าวสารมากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยทั้งข่าวสารโดยทั่วไปและข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร</p> <p>ตัวแปรด้านประสบการณ์ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ผู้ที่ไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งเปิดรับข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครน้อยกว่าผู้ที่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งแล้ว</p> <p>ส่วนสื่อมวลชนที่ได้รับความนิยมเชื่อถือมากที่สุดในการเผยแพร่ข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โทรทัศน์</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารกับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	(Chi-square) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรค่าสถิติ คราเมอร์ส วี (Cramer's V) และเคนดัล ทอซี (Kendall Tau C) เพื่อวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารกับพฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งพบว่า ผู้ที่เปิดรับข่าวสารการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมากจะตัดสินใจได้เร็วกว่าผู้ที่เปิดรับน้อย แต่ความถี่ในการเปิดรับข่าวสารทั้งข่าวโดยทั่วไปและข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ไม่มีผลต่อเหตุผลในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกผู้สมัคร โดยผู้ที่ใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ไปเลือกตั้ง เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้ตัดสินใจเลือกผู้สมัคร ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณสมบัติของตัวบุคคลมากที่สุด
ภคกุลศิริพยัคฆ์	2536	การใช้สื่อมวลชนของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ สื่อมวลชนของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2533 ในด้านนโยบายรูปแบบ และวิธีการ ตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ ในการใช้สื่อมวลชนดังกล่าว	ศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์ รวมทั้งการเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการเลือกตั้งครั้งนี้ อย่างไม่ใกล้ชิด	พรรคการเมืองทั้ง 4 พรรคได้ให้ความสำคัญในการใช้สื่อมวลชนในการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นอย่างมาก โดยถือเป็นนโยบายหลักของการรณรงค์หาเสียงในแต่ละพรรคซึ่งได้มีการ วางแผนอย่างจริงจัง ทั้งนี้ได้มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการในการใช้สื่อมวลชนมากขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม การใช้สื่อมวลชนในการเลือกตั้งครั้งนี้ก็ยังมีอุปสรรคอยู่พอสมควร เช่น ความสามารถในการใช้สื่อมวลชนของแต่ละพรรค ขึ้นอยู่กับ งบประมาณทีมงาน ความชำนาญในการผลิตสื่อ ประชาสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ของนักการเมืองกับผู้บริหารสื่อมวลชน รวมทั้งการปิดกั้นหรือการเลือกนำเสนอเฉพาะข่าวสารบางข่าวหรือเสนอเฉพาะบางพรรค ยิ่งกว่านั้น ยังพบว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการใช้สื่อมวลชนในการเลือกตั้งเป็นอย่างมากด้วย ดังที่ได้เปิดให้มีการใช้สื่อโทรทัศน์อันเป็นสื่อที่รัฐบาลควบคุมดูแลอยู่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ สื่อมวลชนก็มีการพัฒนามากขึ้นที่จะเข้าไปเสริมบทบาทในทางการเมือง ดังจะเห็นได้จากมีการพัฒนารูปแบบและเทคนิคในการสื่อสารต่าง ๆ ขึ้นอย่างมาก ในการที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้มีเนื้อหาละเอียดยิ่งขึ้น เพื่อสนองต่อความต้องการของพรรคการเมือง ผู้ใช้สื่อ รวมถึงประชาชนผู้บริโภคสื่อ และเพื่อผลทางธุรกิจของสื่อมวลชนด้วย
นฤพนธ์ เศรษฐสุวรรณ	2533	บทบาทการสำรวจประชามติในฐานะข่าวสารการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533	ศึกษาถึงแนวคิดเกี่ยวกับการสำรวจประชามติที่มีผลกระทบต่อระดับการรับรู้ การสำรวจประชามติและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในกรณี	การค้นคว้าเอกสารแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์	โดยทั่วไป ลักษณะทางประชากร ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และความถี่ในการเปิดรับข่าวสารการเมืองมีความสัมพันธ์กับระดับการรับรู้การสำรวจประชามติของคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยทางด้านระดับการศึกษาและความถี่ในการเปิดรับข่าวสารการเมืองของคุณจะมีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการรับรู้การสำรวจประชามติในระดับค่อนข้างสูง กล่าวคือ บุคคลที่มีระดับการศึกษาสูง หรือมีความถี่ในการเปิดรับ

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ของประชาชน		<p>ข่าวสารการเมืองสูง มีแนวโน้มที่จะมีระดับการรับรู้การสำรวจประชามติสูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าระดับการรับรู้การสำรวจประชามติ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเดินทางไปใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งของประชาชนในระดับค่อนข้างสูง กล่าวคือ ประชาชนที่มีระดับการรับรู้การสำรวจประชามติสูง มีแนวโน้มที่จะไปใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งสูงขึ้นด้วย</p> <p>โดยสรุป บทบาทการสำรวจประชามติในฐานะที่เป็นข่าวสารการเมืองรูปแบบหนึ่งมีส่วนสำคัญในการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความสนใจและมีความตื่นตัวในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยการไปใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งมากขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ บทบาทประชามติดังกล่าว อาจจะช่วยระดมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>
สุกานดา วรพันธุ์พงศ์	2537	หนังสือพิมพ์รายวันกับการเสนอ เนื้อหาทางการเมือง : ศึกษา เฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2533	เพื่อตรวจสอบความเกี่ยวข้อง ของหนังสือพิมพ์รายวันกับกลุ่ม การเมืองในการเสนอเนื้อหา เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2533	การวิเคราะห์เนื้อหาตรวจนับ ความถี่ ปริมาณพื้นที่ และ ทิศทางของเนื้อหาในข่าว ภาพ และบทความเกี่ยวกับผู้สมัคร 5 คน ซึ่งตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ไทย รายวัน 7 ชื่อฉบับ ที่วางจำหน่าย ในกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 14 พ.ย. 2532 - 7 ม.ค. 2533 การวิเคราะห์เนื้อหาใช้การ แบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์เป็น 2 กลุ่ม คือ หนังสือพิมพ์ซึ่ง เกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองอย่าง เด่นชัด และหนังสือพิมพ์ซึ่งไม่ เกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองอย่าง เด่นชัด เพื่อหาค่าไควสแควร์ การวิเคราะห์ความแปรปรวน และทดสอบสัดส่วนรายคู่ Z-	<p>หนังสือพิมพ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองอย่างเด่นชัด เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ในความถี่และปริมาณพื้นที่มากกว่าผู้สมัครที่ตนเกี่ยวข้อง แต่มีทิศทางของเนื้อหาในเชิงลบมากที่สุด ขณะเดียวกันก็มีทิศทางของเนื้อหาในเชิงบวกแก่ผู้สมัครที่ตนเกี่ยวข้องในกรณีของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ แต่ไม่พบความแตกต่างในกรณีของหนังสือพิมพ์บ้านเมือง</p> <p>หนังสือพิมพ์ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองอย่างเด่นชัด เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง ในความถี่และปริมาณพื้นที่มากกว่าผู้สมัครคนอื่น ขณะเดียวกันก็มีทิศทางของเนื้อหาในเชิงบวกมากกว่าเชิงการรายงานข่าว ส่วนผู้สมัครคนอื่นมีความแตกต่างในทิศทางของเนื้อหาเชิงการรายงานข่าวมากกว่าเชิงลบ แต่ไม่แตกต่างจากเชิงบวก</p> <p>สรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์ทุกฉบับต่างเสนอเนื้อหาสนับสนุนและโจมตีผู้สมัครคนใดคนหนึ่งอย่างเห็นได้ชัด</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
มะลิวัลย์ ธนาติบรรจง	2539	ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี	<ol style="list-style-type: none"> เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านประชากรกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการสื่อสารกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้ความเข้าใจทางการเมืองทัศนคติทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสำคัญในการทำนายพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี 	<p>test โดยทดสอบสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05</p> <p>กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยประกอบด้วยผู้มีอายุ 18-19 ปีที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 จำนวน 180 คน และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน กล่าวคือ ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบสเตปไวส์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS</p>	<p>ในบรรดาปัจจัยหรือตัวแปรทุกตัวที่ศึกษานั้น มีเพียงการมีส่วนร่วมทางการเมือง และความรู้ความเข้าใจทางการเมืองเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการไปหรือไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ปี สำหรับตัวแปรทางด้านเพศ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ของครอบครัว ระดับการสื่อสารระหว่างบุคคลในเรื่องการเมือง การเปิดรับสื่อมวลชนในเรื่องการเมือง การเปิดรับข่าวสารการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และทัศนคติทางการเมือง พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการไปหรือไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเลย นอกจากนี้ ยังพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ของผู้มีอายุ 18-19 ได้ดีที่สุด</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
ทูลเกล้า คกงุ่ม	2544	พฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสาร การใช้ประโยชน์และความพึง พอใจและปัจจัยประกอบการ ตัดสินใจในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543	1. เพื่อศึกษาให้เกิดความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการ เปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน 2. สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 3. เพื่อศึกษาถึงการใช้ประโยชน์ จากข้อมูลข่าวสาร ที่ได้รับจาก สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อ เฉพาะกิจ ประกอบการตัดสินใจ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร ปีพ.ศ. 2543 ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 4. เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจ จากข้อมูลข่าวสาร ที่ได้รับจาก สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อ เฉพาะกิจ ประกอบการตัดสินใจ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร ปีพ.ศ. 2543 ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 5. เพื่อศึกษาให้เกิดความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่าง ปัจจัยทางสังคมและ เศรษฐกิจ (เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้) ของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ.2543 กับพฤติกรรมกรรมการ เปิดรับข่าวสาร เพื่อการใช้	การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิง สำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการทำวิจัย โดยเก็บ รวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่มี สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 จำนวน 421 คน ในพื้นที่ 5 เขต ของกรุงเทพมหานคร	ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมกรรมการเปิดรับข่าวสารเรื่อง เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครปีพ.ศ.2543 แตกต่างกัน กล่าวคือ การศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพโสด ศาสนาพุทธ เปิดรับข่าวสารเรื่อง การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 จากสื่อมวลชน ประเภทวิทยุโทรทัศน์มากที่สุด การเปิดรับสื่อเฉพาะกิจคือ ป้ายโฆษณา อาชีพข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ เปิดรับมากที่สุด และ สื่อบุคคลได้แก่ การคุยกับ คนในครอบครัว ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามีการพูดคุยหรือเปิดรับ มากที่สุด และศาสนาที่นับถือคือ นับถือศาสนาอิสลาม ปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน จะมีการใช้ ประโยชน์และความพึงพอใจ เรื่องการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 แตกต่างกัน กล่าวคือ ระดับการศึกษาผู้ที่จบสูงกว่าปริญญาตรี มีอาชีพ ข้าราชการ,รัฐวิสาหกิจ มีระดับรายได้มากกว่า 20,000 บาท/เดือน มีการใช้ ประโยชน์และความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องการเลือกตั้งผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543 โดยเฉลี่ยแล้วการใช้ประโยชน์และความพึง พอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			ประโยชน์และความพึงพอใจ ประกอบการตัดสินใจการ เลือกตั้งผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2543		
เกรียงไกร ตระกูล กำหนด เหมาะ	2544	โพลกับการลงคะแนนเสียง เลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณี การเลือกตั้งวันที่ 23 กรกฎาคม 2543	1. ศึกษาถึงการเปิดรับโพลและ นำการรายงานผลของโพลมาใช้ ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร 2. ศึกษาถึงปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับการนำการ รายงานผลของโพลมาใช้ในการ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามี จำนวน 400 คน รวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน การวิเคราะห์การ จำแนกหมู่ และการวิเคราะห์สัม ประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ทั้งนี้กำหนด ระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05	กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในทางลบต่อโพล และโพลไม่มีผลต่อการ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผลการทดสอบ สมมติฐานพบว่า การเปิดรับโพลมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโพลการ เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่ทัศนคติต่อโพลไม่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ส่วน ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโพลและพฤติกรรมการ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
มณธิรา โสภณ	2544	ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการ เลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะ กรณีพื้นที่เขตบางซื่อ	เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชน ที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร และปัจจัยที่มี ผลต่อทัศนคติดังกล่าว	กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนผู้มี สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร ในเขตบางซื่อ มีจำนวนตัวอย่าง 399 คน ได้มา โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ แบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวม ข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS for Windows ใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ ค่า One-Way ANOVA โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05	ประชาชนในเขตบางซื่อมีทัศนคติต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลทำให้ทัศนคติของประชาชน ที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ คืออาชีพ ความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ กรุงเทพมหานคร และความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 ส่วนปัจจัยที่ไม่มี ผลทำให้ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือเพศ อายุ ระดับ การศึกษา และรายได้

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
กมลเชียน หมวดเชียงคะ และคณะ	2547	ความต้องการของประชาชนที่มี ต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร ปี 2547 ศึกษาเฉพาะกรณี: เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาความต้องการของ ประชาชนกรุงเทพมหานครที่มี ต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาการรับรู้ข่าวสาร และระดับความพึงพอใจของ ประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่นำมา ศึกษา จำนวน 100 คน สุ่ม ตัวอย่างแบบไม่อาศัยทฤษฎี ความน่าจะเป็น (Non- Probability Sampling) เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม จำนวน 100 ชุด แบบสอบถาม ปลายปิด สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การหาค่าร้อยละ	กลุ่มตัวอย่างในเขตลาดพร้าว เป็น เพศชาย 43 คน เพศหญิง 57 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วน ใหญ่มีสถานะภาพสมรส มีอาชีพรับราชการ และส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท ประชาชนในเขตลาดพร้าวส่วนใหญ่ทราบจำนวนผู้สมัครเป็นผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2547 ทราบเรื่องกฎหมายใหม่การเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในระดับปานกลาง การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการ เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ติดตามบางครั้ง ทราบและเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้สมัครเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครในระดับปานกลาง เกี่ยวกับเหตุผลที่ทำให้ตัดสินใจเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เลือกเพราะมีผลงานเป็นที่ปรากฏ ทราบ ข่าวสารการลงคะแนนเลือกตั้งจากสื่อโทรทัศน์
นรินทร์ นามนอก และคณะ	2547	ความต้องการคุณลักษณะของ ผู้ว่าราชการจังหวัด กรุงเทพมหานครของประชาชน ชาวกรุงเทพมหานคร ศึกษา เฉพาะกรณี : การเลือกตั้งผู้ว่า ราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร ประจำปีพุทธศักราช 2547	1. เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะของ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ ประชาชนต้องการ 2. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจ ของประชาชนในการตัดสินใจ เลือกผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร 3. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของ ประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร 4. เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจ ของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 5. เพื่อศึกษาถึงแนวทางปัญหา และอุปสรรคในการเลือกตั้งผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร	กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่มี สิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปในเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ชุด ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบ เจาะจง การเก็บข้อมูลใช้ แบบสอบถามที่สร้างขึ้น และ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการ วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test ทั้งนี้ โดยมีปัจจัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05	กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในเขตดินแดง เป็นเพศชาย 200 คน เป็นเพศ หญิง 200 คน ส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 18-25 ปี ขึ้นไป มีอาชีพเป็นนักศึกษา มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 บาท ขึ้นไป กลุ่ม ตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด กรุงเทพมหานครทางสื่อโทรทัศน์มากที่สุดเพราะสื่อโทรทัศน์เข้าถึงกลุ่ม ตัวอย่างได้ง่าย และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครภาพรวมอยู่ในระดับดี และกลุ่มตัวอย่าง พอใจกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างในเขตดินแดงคิดว่าปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นการ เลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ การรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
ภิกษ อภิรัตน์เจริญกุล และคณะ	2547	คุณลักษณะผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามความต้องการของประชาชนในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พุทธศักราช 2547	เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นและความต้องการผู้ว่าที่จะมาแก้ไขปัญหาดัง ๆ ในกรุงเทพฯ	กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ชุด ซึ่งได้มาโดยการใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจงโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test โดยมีปัจจัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05	<p>กลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการศึกษาในเขตจตุจักร แบ่งเป็น เพศชาย 190 คน เพศหญิง 210 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี รายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า โดยส่วนใหญ่เป็นนักเรียนนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับสื่อจากการประชาสัมพันธ์ผ่านทางโทรทัศน์มากที่สุด</p> <p>คุณลักษณะของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามที่กลุ่มตัวอย่างต้องการคือ จะต้องเป็นผู้ที่มี ความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ มีประสบการณ์ในการทำงาน มีนโยบายการบริหารงานที่ดี มีความน่าเชื่อถือในการบริหารงาน มีความรับผิดชอบ</p> <p>กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการเลือก นายอภิรักษ์ โกษะโยธินเป็นอันดับ 1 เพราะมีประสบการณ์ในการทำงาน มีจำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 เลือกนายอภิรักษ์ โกษะโยธินเป็นอันดับ 2 เพราะมีนโยบายในการบริหารงานที่ดี มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 เลือกนายปวีณา หงสกุลเป็นอันดับ 3 เพราะมีความน่าเชื่อถือในการบริหารงาน มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 เลือกนายพิจิตต รัตตกุลเป็นอันดับ 4 เพราะมีความรับผิดชอบ มีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 เลือกนายพิจิตต รัตตกุลเป็นอันดับ 5 เพราะมีความรับผิดชอบ มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8</p> <p>ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่ากลุ่มตัวอย่างในเขตจตุจักร ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นและความ ต้องการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อาชีพ และระดับการศึกษา ระดับความต้องการแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครของกลุ่มตัวอย่าง</p>
พิศุทธิ์ จำเริญราย	2553	ยุทธศาสตร์การสื่อสารทางการเมืองของ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ : ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2551	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาบริบททางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในวันที่ 5 ตุลาคม 2551 2. เพื่อศึกษารูปแบบ เนื้อหา และวิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ 	การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้านการสื่อสารทางการเมือง โดยใช้แนวคิดด้านการตลาดทางการเมือง (Political Marketing) ของ Bruce I Newman แนวคิดด้านการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication)	<p>ภายใต้วิกฤติขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้ก่อให้เกิดข้อจำกัดอย่างมากในการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครทุกคน และนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ได้สื่อสารการเมืองโดยใช้ยุทธศาสตร์ด้านการตลาดการเมือง (Political Marketing) โดยเฉพาะการตลาดแบบดึงดูด (Pull Marketing) และการตลาดแบบผลักดัน (Push marketing) อย่างเต็มที่และหลากหลาย ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น เอกสารแนะนำตัว และนโยบาย ป้ายหาเสียง โปสเตอร์ Billboard ฯลฯ เพื่อสื่อสารการเมืองกับผู้ลงคะแนนโดยการวางตำแหน่งทางการเมือง (Positioning) ในฐานะ “ผู้ตรวจสอบ” เน้นภาพลักษณ์และบุคลิกลักษณะส่วนตัวที่ดูดี กล้าตรวจสอบ และชัดเจน ในการสร้างและ</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>3. เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์</p>	<p>ของ Brian McNair และแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda-Setting) เป็นกรอบในการศึกษา โดยการใช้เครื่องมือการวิจัยคือการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เจาะลึก รวมทั้งการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ เช่น บทสัมภาษณ์จากสื่อที่หลากหลาย</p>	<p>กำหนดวาระสื่อ (Agenda - Setting) เพื่อชี้ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากโครงการและการบริหารงานของ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ซึ่งเป็นผู้สมัครในฐานะอดีตผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยการแถลงข่าวผ่านสื่อสารมวลชนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>ผลการศึกษาทัศนคติและความคิดเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานครแสดงให้เห็นว่าผู้เลือกตั้งตัดสินใจเลือกลงคะแนนโดยพิจารณาจากภาพลักษณ์ และคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครเป็นสำคัญ โดยสื่อที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์ รองลงมาคือไปสเตอร์ ป้ายต่าง ๆ ข่าวและรายการโทรทัศน์ ทั้งนี้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ไม่ได้รับเลือกเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้นมีสาเหตุจากขาดคุณสมบัติด้านผลงานและนโยบายที่เป็นรูปธรรม และภาพลักษณ์ส่วนตัว ที่ไม่เหนือกว่าผู้สมัครท่านอื่นอย่างเด่นชัด</p> <p>ข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยโดยการอ้างอิงจาก แบบจำลองการสื่อสารการเมืองของ Brian McNair และ ดร. นันทนา นันทวโรภาส ในประเด็นองค์การทางการเมืองในฐานะผู้ส่งสาร (Sender) ที่จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แปรเปลี่ยนเป็นคะแนนที่ทำให้มีโอกาสสูงในการชนะการเลือกตั้งนั้น จำเป็นต้องมีส่วนผสมของปัจจัย 3 ตัว ในการสื่อสารการเมือง ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตำแหน่งทางการเมืองของผู้สมัคร (Positioning) ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่กำหนดไว้อย่างสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้เลือกตั้ง 2. พรรคการเมือง (Party) ซึ่งหากผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งมีพรรคการเมืองสนับสนุนอยู่ทั้งโดยเปิดเผย หรือโดยปิดลับก็จะมีฐานคะแนนต้นทุนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง 3. บริบทและกระแสทางการเมือง (Perception) ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก (External Environment) ที่ไม่อาจคาดเดาได้โดยง่ายคือ บริบทการเมืองในภาพใหญ่ รวมทั้งเศรษฐกิจ และ สังคมในขณะนั้น ซึ่งอาจเป็นกระแสทางการเมือง อันนำไปสู่ทัศนคติของประชาชนต่อปรากฏการณ์นั้น ๆ และอาจก่อตัวเป็นกระแสที่แรงมากจนแปรเปลี่ยนเป็นคะแนน และสามารถชี้ผลแพ้ชนะให้นักการเมืองได้

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
ปรีชาพัฒนา ภูมิภาค	2556	การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556	เพื่อศึกษา วิเคราะห์หลักเกณฑ์ ข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามการ หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร การรณรงค์หา เสียงเลือกตั้งทางหนังสือพิมพ์ที่ จำหน่ายรายวันในเขต กรุงเทพมหานคร โดยการเสนอ ภาพลักษณ์ นโยบายการ บริหารงาน ผู้ให้การสนับสนุน วิธีการหาเสียง สาระและความ เข้มข้นในการลงข่าวหาเสียง เลือกตั้งของผู้สมัครที่มีความโดดเด่น หรือผู้สมัครที่เป็นคู่แข่งที่มี โอกาสได้รับชัยชนะในการ เลือกตั้ง รวมทั้งศึกษาถึงผลการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของ ผู้สมัครที่มีความโดดเด่นดังกล่าว และผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556	วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิง คุณภาพ (qualitative research) ด้วยการใช้การ ตีความหมาย หรือแปลความ จากเอกสารหลักฐาน กฎหมายที่ เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ปรากฏอยู่ ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทย ประเภทรายวัน ที่จัดพิมพ์และ จำหน่ายในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติ ชน และผู้จัดการรายวัน ที่ลง ข่าวเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียง เลือกตั้งของผู้สมัครที่มีความโดดเด่น จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้สมัคร หมายเลข 9 พล.ต.อ.พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ สังกัดพรรคเพื่อไทย ผู้สมัครหมายเลข 10 นายโสมิต สุวิจิตรจิต ผู้สมัครอิสระ ผู้สมัคร หมายเลข 11 พล.ต.อ.เสรีพิศุทธิ์ เตมียเวส ผู้สมัครอิสระ ผู้สมัคร หมายเลข 16 ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และผู้สมัครหมายเลข 17 นาย สุหฤท สยามวาลา ผู้สมัครอิสระ โดยทำการวิจัยในช่วงเวลาตั้งแต่ ก่อนการเลือกตั้งจนถึงเวลา 18.00 น. ของก่อนวันเลือกตั้ง หนึ่งวัน คือ ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2556 จนถึงวันที่	ในระยะแรกก่อนเปิดรับสมัครเลือกตั้งมีว่าที่ผู้สมัครบางคนหาเสียง ตามนโยบายประชานิยมโดยที่มีได้คำนิ้งถึงอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และต่อมามีการใช้โพลของสำนัก หรือสถาบันการศึกษา เป็นเครื่องมือชี้แนะ การตัดสินใจของประชาชนอย่างเปิดเผย และต่อเนื่อง ทำให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งต้องมีประกาศห้ามผู้สมัคร หรือผู้ใดมิให้กระทำการดังกล่าว สำหรับ การลงข่าวการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครที่มีความโดดเด่นใน หนังสือพิมพ์ ในช่วงเวลาก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง (วันที่ 10-20 มกราคม พ.ศ. 2556) มีการเสนอข่าวเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้สมัครแต่ละคน พบว่า ภาพลักษณ์ของ พล.ต.อ.พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ ที่แสดงออกต่อสาธารณชนใน การเป็นผู้มีความกระตือรือร้น และเป็นนักประสานงานมีความโดดเด่นกว่า ผู้สมัครคนอื่น ๆ ในช่วงเวลารณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (วันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2556 ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556) มีการนำเสนอนโยบายการพัฒนา กรุงเทพมหานครในอนาคต พบว่า ผู้สมัครส่วนใหญ่มุ่งเน้นสนับสนุนนโยบาย กระจายบริการสาธารณะของ กรุงเทพมหานครให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงใน ลักษณะที่คล้ายคลึงกัน และเมื่อพิจารณาถึงผู้ให้การสนับสนุนผู้สมัครแต่ละ คน พบว่า พล.ต.อ.พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมือง กลุ่มการเมือง และผู้มีชื่อเสียงทั้งในวงการเมืองระดับประเทศ และนอกวง การเมืองมากกว่า ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร และผู้สมัครคนอื่น ๆ ส่วนในเรื่อง ของวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง พบว่า ผู้สมัครแต่ละคนใช้กลยุทธ์ในการหาเสียง เพื่อจูงใจ และโน้มน้าวจิตใจของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วยวิธีการที่ แตกต่างกันไป มีการเสนอนโยบาย และการเสนอวิสัยทัศน์ในการแก้ไขปัญหา วิกฤตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร มีการพาดหัวข่าวหน้า 1 มีการลงข่าวเป็น หัวข้อข่าวและคอลัมน์ต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ มีการใช้สื่อออนไลน์ทางเว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ เป็นเครื่องมือในการสร้างคะแนนนิยม โดยมีพรรคการเมือง และผู้ให้การสนับสนุนผู้สมัครทำหน้าที่เป็นผู้วาง ยุทธศาสตร์การหาเสียง และในช่วงโค้งสุดท้าย การลงข่าวหนังสือพิมพ์ ให้ ความสำคัญกับผู้สมัครเพียง 2 คน คือ พล.ต.อ.พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ กับ ม.ร. ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร และทีมงานหาเสียงของผู้สมัครทั้งสองฝ่ายได้อาศัยสื่อ หนังสือพิมพ์ลงข่าวโจมตี และตอบโต้กันไปมา มีการกล่าวหา พูดจาพาดพิง กันในลักษณะสงครามตัวแทนระหว่างพรรคเพื่อไทยกับพรรคประชาธิปัตย์

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
				2 มีนาคม พ.ศ. 2556 รวมเวลา 52 วัน	และสุดท้ายผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2556 ที่ผ่านมามีปรากฏว่า ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ด้วยคะแนนเสียง 1,256,349 คะแนน และพล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญได้รับคะแนนเสียง 1,077,899 คะแนน ดังนั้น ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต่ออีกสมัยหนึ่ง ในขณะที่ พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ ซึ่งสมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรกได้คะแนนเสียงเลือกตั้งเกินกว่า 1 ล้านคะแนน และจากผลการเลือกตั้งดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า นอกจากผู้สมัคร และผู้ให้การสนับสนุนผู้สมัครจะทุ่มเทสรรพกำลังทุกด้านในการรณรงค์หาเสียงเพื่อให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งแล้ว ยังมีเครื่องมือสำคัญที่ขาดไม่ได้ และเป็นปัจจัย หรือองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการคะแนนนิยม และคะแนนเสียงของผู้สมัครที่หวังจะได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ การใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นเครื่องมือในการรณรงค์หาเสียงนั่นเอง
จันทร์พร พนัสเจริญ	2556	นโยบายข่าวและการนำเสนอข่าวและบทความช่วงการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556: กรณีศึกษาหนังสือพิมพ์เดลินิวส์	1. เพื่อศึกษานโยบายการนำเสนอข่าวและบทความเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556 ของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ 2. เพื่อศึกษาข่าวและบทความทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่นำเสนอเกี่ยวกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 3. เพื่อศึกษาการนำเสนอเนื้อหาข่าวและบทความที่ถูกนำเสนอจริงบนหน้าหนังสือพิมพ์	ศึกษาจากข่าวและบทความในหนังสือพิมพ์ และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายการนำเสนอข่าวและบทความเกี่ยวกับการเลือกตั้ง คือ หัวหน้าโต๊ะข่าวการเมือง	ด้านนโยบายการนำเสนอเนื้อหา พบว่านโยบายในการทำงานช่วงการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคือ ใช้นโยบายเดียวกันกับนโยบายข่าวทั่วไปเป็นการใช้ธรรมชาติของหนังสือพิมพ์เป็นตัวตั้ง ไม่ว่าจะหนังสือพิมพ์ฉบับใดก็มีหลักการเหมือนกัน คือ นำเสนอข้อมูลทุกแง่มุมที่สุด โดยยึดความต้องการของผู้อ่านเป็นที่ตั้ง ซึ่งก็คือการรายงานความเคลื่อนไหวของผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคน จากนั้นจึงนำนโยบายมาคิดหารูปแบบวิธีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของผู้อ่านได้อย่างดีที่สุด จึงออกมาในรูปแบบของคอลัมน์ต่าง ๆ ในหน้า กทม. ที่มีการจัดตั้งคล้ายกับเป็นหน้าเฉพาะกิจและปรับเปลี่ยนรูปแบบเนื้อหา จากนโยบายดังกล่าวส่งผลให้การเสนอข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556 มีการนำเสนอข่าวใน 2 ส่วนคือ ข่าวหน้าหนึ่งและข่าวหน้า กทม. ข่าวหน้าหนึ่งในส่วนของการเลือกตั้งผู้ว่า มักจะปรากฏอยู่ในส่วนของข่าวการเมือง ซึ่งข่าวการเลือกตั้งนี้ถ้าจะได้มาอยู่ร่วมกับข่าวการเมืองจะต้องมีองค์ประกอบด้านความมีชื่อเสียงหรือความเด่นและด้านความขัดแย้ง ขณะที่ข่าวการเลือกตั้งผู้ว่าที่ปรากฏในหน้าข่าว กทม. มักจะมีองค์ประกอบข่าวด้านผลกระทบ เพราะข่าวที่นำเสนอส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับนโยบายของผู้สมัคร

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>ขณะที่บทความที่เกี่ยวข้องในช่วงของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนเช่นกัน บทความในหน้าการเมืองและบทความในหน้าข่าว กทม. บทความในหน้าการเมืองที่เกี่ยวข้อง จะเป็นบทความประจำหนังสือพิมพ์ที่มีการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับประเด็นที่น่าสนใจในสังคม โดยในช่วงการเลือกตั้งบทความประจำเหล่านี้มักจะวิเคราะห์สถานการณ์ ความเป็นไปทางการเมืองของการเลือกตั้ง บทความที่นำเสนอได้แก่ บทบรรณาธิการ สถานการณ์ร้อน คมคิดคนเขียนและจันทร์สนุกศุภรสนาน ขณะที่หน้าข่าว กทม. มีการเปิดคอลัมน์ใหม่จำนวน 5 คอลัมน์ได้แก่ สกู๊ปพิเศษศึกเสาชิงช้า เกาะติดเลือกตั้ง พลิกปมเลือกตั้งผู้ว่าวิสัยทัศน์ และวันนี้ใครหาเสียงที่ไหน</p> <p>ด้านภาพข่าวที่เกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ภาพข่าวการเลือกตั้งบนหน้าหนึ่งและภาพข่าวในหน้าข่าว กทม. ภาพข่าวการเลือกตั้งบนหน้าหนึ่ง มักจะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการหาเสียงของ 2 พรรคการเมืองใหญ่ คือ พรรคเพื่อไทย และพรรคประชาธิปัตย์ ขณะที่ภาพข่าวผู้สมัครคนอื่น ๆ จะปรากฏในหน้าข่าว กทม. สาเหตุมาจากการนำเสนอข่าวการเลือกตั้งโดยใช้เกณฑ์ด้านความเด่นและความขัดแย้ง ภาพของผู้สมัครคนอื่น ๆ จึงไม่ค่อยปรากฏบนหน้าหนึ่ง</p>
1.2 พฤติกรรมการหาเสียงของผู้สมัคร ในข้อนี้รวมไปถึงพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครเหล่านั้นด้วย ซึ่งประเด็นดังกล่าวนี้รวมตั้งแต่การใช้สื่อ กลยุทธ์การหาเสียง นโยบายหาเสียง การสร้างภาพลักษณ์					
พิทยา เศรษฐพิทยากุล	2530	กระบวนการและพฤติกรรมการเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528	มีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์จากเอกสารและเหตุการณ์ว่าเทียบเคียงได้กับการตลาดอย่างไรบ้าง และกลยุทธ์ในการหาเสียงต่าง ๆ ให้ผลต่อผู้ใช้ได้อย่างไร นอกจากนี้ ยังต้องการแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่าง ฐานะทางสังคมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง จากสื่อมวลชนต่าง ๆ (Mass Media)	แบ่งการวิจัยออกเป็นสองภาค โดยในภาค 1 จะทำการวิจัยเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเลือกตั้ง และ ในภาค 2 เกี่ยวกับพฤติกรรมในการเลือกตั้งซึ่งทำโดยการเก็บข้อมูลผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 จำนวนทั้งสิ้น 264 คน แล้วนำผลที่ได้ นั้นไปจัดทำตารางไขว้ เพื่อ	<p>การณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ผู้สมัครรับเลือกตั้งหลายท่าน ได้พัฒนาการหาเสียงอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นำเอากลยุทธ์และเครื่องมือทางการตลาด ที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างการยอมรับ มาใช้หลายอย่างด้วยกัน เช่น การวิจัยตลาดเพื่อทราบถึงแนวทางการต้องการของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์ และการหาเสียงแบบ “เคาะประตู” เป็นต้น</p> <p>แนวทางการหาเสียงนี้ ส่งผลให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างได้ผล และผลคะแนนที่ผู้สมัครได้รับก็ยืนยันว่า วิธีการเหล่านี้มีผลต่อผลการเลือกตั้งด้วย</p> <p>ฐานะทางสังคมของบุคคลบางประการ ได้แก่ ระดับการศึกษาและอายุ มีความสัมพันธ์กับ การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง จากสื่อโฆษณาที่มี</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
				ทดสอบความสัมพันธ์จากค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ระบบ SPSSX	อิทธิพลต่างกัน โดยพบว่า บุคคลที่มีการศึกษาสูง และบุคคลที่มีอายุ 20-40 ปี ส่วนใหญ่ มีแนวโน้มที่จะรับรู้จากสื่อโฆษณาที่มีอิทธิพลต่ำ ส่วนบุคคลที่มีการศึกษาน้อยและบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปส่วนใหญ่ มีแนวโน้มที่จะรับรู้จากสื่อโฆษณาที่มีอิทธิพลสูง สำหรับฐานะทางสังคมของบุคคลที่เกี่ยวกับ เพศ และอาชีพ นั้นพบว่า บุคคลที่มีความแตกต่างกันในด้านเพศและอาชีพนั้นจะไม่มีผลแตกต่างในการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโฆษณาที่มีอิทธิพลต่างกันเลย
ภาคกุลศิริพยัคฆ์	2536	การใช้สื่อมวลชนของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ สื่อมวลชนของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2533 ในด้านนโยบายรูปแบบ และวิธีการ ตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ ในการใช้สื่อมวลชนดังกล่าว	ศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์ รวมทั้งการเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการเลือกตั้งครั้งนี้ อย่างไม่ใกล้ชิด	พรรคการเมืองทั้ง 4 พรรคได้ให้ความสำคัญในการใช้สื่อมวลชนในการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นอย่างมาก โดยถือเป็นนโยบายหลักของการรณรงค์หาเสียงในแต่ละพรรคซึ่งได้มีการ วางแผนอย่างจริงจัง ทั้งนี้ได้มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการในการใช้สื่อมวลชนมากขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม การใช้สื่อมวลชนในการเลือกตั้งครั้งนี้ก็ยังมีอุปสรรคอยู่พอสมควร เช่น ความสามารถในการใช้สื่อมวลชนของแต่ละพรรค ขึ้นอยู่กับ งบประมาณที่งาน ความชำนาญในการผลิตสื่อ ประชาสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ของนักการเมืองกับผู้บริหารสื่อมวลชน รวมทั้งการปิดกั้นหรือการเลือกนำเสนอเฉพาะข่าวสารบางข่าวหรือเสนอเฉพาะบางพรรค ยิ่งกว่านั้น ยังพบว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการใช้สื่อมวลชนในการเลือกตั้งเป็นอย่างมากด้วย ดังที่ได้เปิดให้มีการใช้สื่อโทรทัศน์อันเป็นสื่อที่รัฐบาลควบคุมดูแลอยู่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ สื่อมวลชนก็มีการพัฒนามากขึ้นที่จะเข้าไปเสริมบทบาทในการเมือง ดังจะเห็นได้จากมีการพัฒนารูปแบบและเทคนิคในการสื่อสารต่าง ๆ ขึ้นอย่างมาก ในการที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้มีเนื้อหาละเอียดยิ่งขึ้น เพื่อสนองต่อความต้องการของพรรคการเมือง ผู้ใช้สื่อ รวมถึงประชาชนผู้บริโภคสื่อ และเพื่อผลทางธุรกิจของสื่อมวลชนด้วย
สุภาเพ็ญ วงษ์รัตนโต	2539	ยุทธวิธีหาเสียงเลือกตั้งโดยใช้ประเด็นนโยบาย ศึกษากรณี : ดร.พิจิตต์ รัตตกุล ในการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กรุงเทพมหานคร ปี 2539	1. เพื่อศึกษากระบวนการสำรวจปัญหาของ กทม. ปัญหาของประชาชน และศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำไปสร้างประเด็นหาเสียง 2. เพื่อศึกษาการตัดสินใจหยิบยกประเด็นเนื้อหา (content)	การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยค้นคว้าและวิจัยด้านเอกสาร และการสัมภาษณ์บุคคล	จากการศึกษาพบว่า การหาเสียงเลือกตั้งในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา ดร.พิจิตต์ รัตตกุล ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2539 ได้ก้าวมาถึงขั้นที่น่าพบบทบาทของประเด็นนโยบาย (issue/policy oriented) ทั้งด้านนโยบายหาเสียงทุก ๆ เรื่อง และการเตรียมนโยบายด้านบุคลิกภาพของผู้สมัคร เช่น การแสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการทำงาน เอาใจจริงเอาใจ ฯลฯ ล้วนแล้วแต่ได้ผ่านการกลั่นกรอง วางแผนอย่างแยบยลแบบมืออาชีพมาเป็นระยะเวลาหลายปีมาใช้เป็นจุดสำคัญ ในการโน้มน

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>ของการหาเสียง เพื่อนำไปกำหนดใช้เป็นนโยบาย มากกว่าจะศึกษาวิธีการหาเสียง</p> <p>3. เพื่อศึกษาการวางแผนยุทธวิธี ในการนำเสนอโยบายต่อประชาชน</p> <p>4. เพื่อศึกษาบทบาทของนโยบายในการโน้มน้าวให้คนมาลงคะแนนเสียงให้กับตัวเอง</p>		<p>นำผู้มีสิทธิออกเสียงให้มาสนใจในตัวผู้สมัครก่อนสิ่งอื่น ซึ่งเป็นจุดภายนอกมองเห็นได้ง่าย โดยที่ผู้มีสิทธิไม่ทันรู้ตัวในยุทธวิธีที่ลึกซึ้งนี้ พร้อมกับคัดสรรเตรียมงานของผู้สมัคร ซึ่งเป็นกลุ่มนักวิชาการ นักธุรกิจที่มีฝีมือและความรู้สูง ได้วางแผนใช้ประเด็นนโยบายให้เป็นหลัก ในการชี้ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงให้มีความคิดปฏิรูปกรุงเทพมหานครตามแนวทางของคณะผู้วางแผนรณรงค์หาเสียงของ ดร.พิจิตต์ รัตตกุล อีกด้วย</p>
อภิชาติ หาล้ำเจียก	2543	กลยุทธ์การหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2543 : ศึกษานโยบายของผู้สมัคร นายสมัคร สุนทรเวช	<p>1. เพื่อศึกษาแนวความคิดของนายสมัคร สุนทรเวช ในการแก้ไขปัญหาของกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปกำหนดใช้เป็นนโยบายหาเสียง</p> <p>2. เพื่อศึกษากลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียง และรูปแบบการนำเสนอโยบายต่อประชาชน</p> <p>3. เพื่อศึกษาบุคลิกภาพและบทบาทในการหาเสียงของนายสมัคร สุนทรเวช</p>	การค้นคว้าวิจัยจากเอกสาร และการสัมภาษณ์	<p>กลยุทธ์การหาเสียงเลือกตั้ง ก็คือ บทบาท วิธีการหรือยุทธวิธีที่ผู้สมัครใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง เพื่อให้ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้ทราบถึงแบบแผนทั่วไปที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งรณรงค์หาเสียง โดยคาดหวังที่จะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนจนสามารถชนะการเลือกตั้ง</p> <p>จากผลการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า การประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของ นายสมัคร สุนทรเวช เกิดขึ้นได้จากการใช้กลยุทธ์การหาเสียงที่ผสมผสานระหว่างการนำเสนอโยบายที่เป็นรูปธรรม กับการใช้บุคลิกภาพ และคุณสมบัติเป็นองค์ประกอบสำคัญ</p>
บรรลือศักดิ์ แสงสว่าง	2544	กระบวนการสร้างภาพทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง : ศึกษาการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2543	มุ่งศึกษากระบวนการสร้างภาพของบุคคลทางการเมือง ของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543	การวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์	<p>ในการรณรงค์หาเสียงรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2543 คนสำคัญ ๆ ที่ได้รับการศึกษานั้น นอกจากมีการนำเสนอเนื้อหาทางด้านนโยบายในการบริหารกรุงเทพมหานครแล้ว ยังนำเอาวิธีการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์มาใช้ในการรณรงค์หาเสียงรับเลือกตั้ง เพื่อปรุงแต่งภาพของตนแล้วฉายไปสู่ผู้เลือกตั้ง เพื่อให้ผู้เลือกตั้งเกิดความรู้สึกที่ดีต่อผู้สมัคร อันมีลักษณะของการสร้างภาพของสินค้าในเชิงพาณิชย์</p>
ศรีจันทร์ เสริมเลิศ อารีย์	2544	การโฆษณาหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณี	เพื่อศึกษาถึงกลยุทธ์ในการโฆษณาหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการ	กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ชาวสดและบทความในหนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 5	ผู้สมัครแต่ละคนมีรูปแบบและเนื้อหาสาระของการโฆษณาหาเสียงที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละคนแทรกอยู่ในภาพรวมของการโฆษณาหาเสียง และความแตกต่างในด้านเพศของผู้สมัครไม่มีผลต่อการเลือกใช้รูปแบบ

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
		การเลือกตั้งวันที่ 23 กรกฎาคม 2543	กรุงเทพมหานคร และศึกษาว่า ปัจจัยทางด้านเพศและการสังกัดพรรคการเมืองมีผลต่อการโฆษณาหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือไม่ อย่างไร	ชื่อ รวม 1,368 รายเรื่อง ในช่วงเวลา 6 สัปดาห์ก่อนการเลือกตั้ง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่า Chi-square	การหาเสียง เนื่องจากผู้สมัครแต่ละคนจะเลือกใช้รูปแบบการโฆษณาหาเสียงแต่ละประเภท มาปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์แต่ละช่วงเวลาในการหาเสียงของตน ในขณะที่การสังกัดพรรคการเมืองมีผลเล็กน้อยต่อการนำเสนอข่าวสารการเลือกตั้งของผู้สมัคร โดยที่ผู้สมัครแต่ละคนจะนำเอาภารกิจหน้าที่ และปัญหาของกรุงเทพมหานครมากำหนดเป็นกรอบในการโฆษณาหาเสียง โดยนำเอาแนวทางการทำงานของตนหรือนโยบายของพรรคที่สังกัดมาประยุกต์ร่วมกันเป็นนโยบายในการหาเสียงของตน
ชมพูนุท สุขศรีมังมี	2546	การศึกษาเปรียบเทียบกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของ นายสมัคร สุนทรเวช กับ นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ ปี พ.ศ. 2543	เพื่อศึกษาถึงการนำกลยุทธ์ทางการตลาดมาใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัคร โดยได้นำแนวคิดเรื่องการตลาดทางการเมืองมาศึกษาวิเคราะห์เพื่ออธิบายถึงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครทั้งสองท่าน และศึกษาถึงการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งจากหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ คือ มติชนไทยรัฐ เดลินิวส์ และประชาชาติธุรกิจ และศึกษาถึงการให้คำอธิบายของผลการเลือกตั้งหรือการให้ความหมายของผลการเลือกตั้ง	การวิจัยเชิงคุณภาพ การค้นคว้ารวบรวมข้อมูลโดยการวิจัยเอกสาร	ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครนั้น ได้มีการนำเอากลยุทธ์ทางการตลาดมาใช้ โดยมีการวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ โดยเปรียบผู้สมัครเป็นสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ และผู้เลือกตั้งเปรียบเหมือนกับผู้บริโภค และมีการใช้เทคนิคทางการตลาดต่าง ๆ ได้แก่ การสำรวจตลาด การวิจัยกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เป็นตลาดเป้าหมาย ช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม วิธีการหาเสียงของผู้สมัครโดยมีการนำสื่อต่าง ๆ มาใช้ในการหาเสียง รวมถึงสื่อรูปแบบใหม่ที่ผู้สมัครได้นำมาใช้ รวมทั้งมีการนำโพลมาใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเพื่อปรับกลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครจากหนังสือพิมพ์ พบว่าหนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครมากที่สุด รองลงมาคือเดลินิวส์ไทยรัฐ และประชาชาติธุรกิจ ส่วนการให้คำอธิบายของผลการเลือกตั้ง พบว่ามีการให้ความหมายใน 2 แนว คือ เหตุที่ประชาชนเลือกนายสมัครเป็นเพราะปัจจัยภายในคือตัวนายสมัครเอง และอีกเหตุเป็นเพราะปัจจัยภายนอกตัวนายสมัครคือ ที่เลือกนายสมัครเพราะไม่ต้องการให้ผู้สมัครท่านอื่นได้รับการเลือกตั้ง
กลุ่มกรณีศึกษา กลุ่มที่ 2	2547	พรรคการเมืองกับการเลือกตั้งท้องถิ่น ศึกษากรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547	1. เพื่อศึกษาบทบาทของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในด้าน 1.1 การให้การสนับสนุนของพรรคการเมืองที่มีต่อผู้สมัคร	การศึกษาจากเอกสารและการวิจัยเชิงสำรวจ	ประเด็นที่ 1 บทบาทของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของกรุงเทพมหานครในด้านการให้การสนับสนุนของพรรคการเมืองที่มีต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และวิธีการดำเนินการเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนที่เกี่ยวข้อง กระบวนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครควรสังกัดพรรคการเมือง แต่เมื่อพิจารณาจากผู้สมัครรับ

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>1.2 วิธีการดำเนินการเพื่อให้ ความรู้แก่ประชาชนที่เกี่ยวข้อง กระบวนการเลือกตั้ง</p> <p>2. เพื่อศึกษาเหตุผลการให้การ สนับสนุนผู้สมัคร</p> <p>3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของ ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทของ พรรคการเมืองในการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547</p>		<p>เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพบว่ามีเพียง 1 คนเท่านั้นที่ลงสมัครรับ เลือกตั้งในนามพรรคการเมืองจากผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสิ้นจำนวน 22 คน ทำ ให้อาจ มองได้ว่าพรรคการเมืองส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการส่งผู้สมัครรับ เลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครน้อยมาก แต่กลับมีการสนับสนุนผู้สมัคร ในนามอิสระแบบไม่เปิดเผย ข้อคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอีกประการหนึ่ง เห็นว่าควรมีการจัดหาสถานที่เปิดอภิปรายและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การหา เสียงของพรรคการเมืองให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งนับเป็นรูปแบบที่น่าจะ ได้ผลดี ส่วนการให้ความรู้แก่ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าสังกัดพรรคการเมืองหรือไม่สังกัด พรรคการเมือง ไม่ได้ให้ความสำคัญในการเข้าไปมีบทบาทมากนัก เป็นเพียง การประชาสัมพันธ์ในลักษณะหาเสียงแก่ผู้สมัครเพียงอย่างเดียว ทั้งที่รัฐบาล ได้ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองในการจัดทำโครงการและแผนงานตาม ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องกองทุนพัฒนาพรรคการเมือง ทำให้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องติดตามรับทราบบริบทข่าวสารข้อมูลของสื่อต่าง ๆ ที่มีผล ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งได้อย่างมากทีเดียว และจากการวิเคราะห์ผู้มีสิทธิ เลือกตั้งเห็นว่าการแถลงนโยบาย การรณรงค์หาเสียง การแจ้งข่าวสารของ ผู้สมัครผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ เป็นแหล่งให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ การเลือกตั้งแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุด</p> <p>ประเด็นที่ 2 เหตุผลการให้การสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร</p> <p>พบว่าพรรคการเมืองจะพิจารณาจากการเป็นสมาชิกพรรค การเมือง คุณสมบัติผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานของ กรุงเทพมหานครได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามพรรคการเมืองส่วนใหญ่ที่ไม่ส่ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีปัจจัยหนึ่งที่มองว่ารัฐบาลมีความไม่โปร่งใสและการ ดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะให้ ความยุติธรรมแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ และจากการศึกษาพบว่า การ สนับสนุนของพรรคการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม มีส่วนในการชี้แนะการ ตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นอย่างมาก ซึ่ง เป็นข้อมูลสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความเห็นตรงกัน</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>ประเด็นที่ 3 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร</p> <p>ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมองว่าพรรคการเมืองเข้ามามีบทบาทและให้การสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างมาก โดยเห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะมาช่วยแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนได้ ในเรื่องปัญหาหลัก ๆ ของคนกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกันกับผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ให้ความเห็นไว้เช่นกัน ทำให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งนี้นี้มากกว่าครั้งที่แล้วถึงร้อยละ 3.6 โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอาชีพเป็นข้าราชการจะไม่กล้าแสดงความคิดเห็นมากนักเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เนื่องจากข้อจำกัดที่ต้องวางตนเป็นกลางตามกฎหมายเลือกตั้ง แต่ก็ได้ให้ทัศนะว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครควรสังกัดพรรคการเมืองที่เป็นพรรคเดียวกับรัฐบาลเพื่อการประสานงานและข้อบัญญัติบางประการของกรุงเทพมหานครที่อาจทำให้การบริหารจัดการเกิดความล่าช้าและไม่ประสบความสำเร็จ ถึงแม้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะเป็นที่ที่มีความรู้ความสามารถสูงก็ตาม</p>
ชญาณุช เลิศกาญจน วัตติ	2548	บทบาทของพรรคการเมืองต่อการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2547	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยหรือเหตุผลที่ทำให้พรรคการเมืองตัดสินใจในการสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อวิเคราะห์ถึงแนวโน้มของบทบาทพรรคการเมืองที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในอนาคต 	การศึกษาจากเอกสาร	<p>บทบาทพรรคการเมืองในสนามเลือกตั้งกรุงเทพมหานครมีบทบาทน้อยมาก ประชาชนไม่ได้มีความสนใจผู้สมัครมาจากพรรคการเมืองใด แต่สนใจในประวัติ บุคลิกภาพ นโยบายและวิสัยทัศน์ของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่า แม้พรรครัฐบาลจะทุนสนับสนุนการหาเสียงและมีกรรมวิธีอื่นใดจากการปราศรัย พิมพ์ใบปลิวแผ่นพับ และใช้สื่อทุกประเภทในการนำเสนอ นโยบาย แต่วิธีการดังกล่าวไม่อาจนำมาใช้ในสนามเลือกตั้งกรุงเทพมหานคร ซึ่งตัดสินใจในบุคลิกภาพ วิสัยทัศน์และนโยบายของบุคคลมากกว่าพรรคการเมือง จากผลการเลือกตั้งดังกล่าวนี้ จึงย่อมที่จะวิเคราะห์บทบาทของพรรคการเมืองในอนาคตต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่จำเป็นต้องสังกัดพรรคการเมืองใด นโยบายของพรรคการเมืองไม่ใช่ นโยบายที่เหมาะสมสำหรับการบริหารจัดการกรุงเทพมหานคร การปรับเปลี่ยนบทบาทพรรคการเมืองในการสนับสนุนต้องปรับกลยุทธ์ให้มากขึ้น การให้ประชาชนมีส่วนร่วม การให้ความรู้พรรคการเมืองจะต้องมีมากขึ้น ซึ่งถ้าไม่ดำเนินการดังกล่าว บทบาทพรรคการเมืองในสนามเลือกตั้งพื้นที่นี้ก็จะไม่พัฒนาตามนัยที่กล่าวมาข้างต้น</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
ปาจรีย์ อ่อนสอาด	2548	กลยุทธ์การสื่อสารโน้มน้าวใจผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง : กรณีศึกษา “การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547”	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือของผู้สมัคร 2. วิเคราะห์กลยุทธ์การสร้างจุดดึงดูดใจในสารของผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 3. วิเคราะห์ช่องทางการรับข่าวสารที่ชัดเจนและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง 4. วิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสารโน้มน้าวใจของผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละคนว่าขัดต่อจริยธรรมการสื่อสารหรือไม่ 5. เสนอแนะรูปแบบการตลาดการเมืองและการตลาดสุนทรียศิลป์ที่สร้างความชอบธรรมให้แก่ระบบการเมืองไทย 6. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านประชากรและตัวแปรด้านการมีประสบการณ์การเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งกับการตัดสินใจเลือกผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 	การวิจัยเชิงสหวิทยาการ ผสมผสานรูปแบบการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการวิจัยเชิงคุณภาพที่รวบรวมข้อมูลได้จากสื่อต่าง ๆ อาทิ เอกสารโพล ข่าว บทความ ป้ายหาเสียง ทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง	<p>ชาวกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลาง ที่มีบุคลิกค่อนข้างแปรปรวน รั้งายทนายเร็ว มักเป็นไปตามกระแส จากการเลือกตั้งทั้งหกครั้งที่ผ่านมา ถ้ามีผู้มาใช้สิทธิเกินร้อยละ 30 จะเป็นเรื่องของกระแส เช่น พลตรีจำลอง ศรีเมือง สมัยแรก (พ.ศ. 2528) ได้ 480,233 คะแนน ผู้มาใช้สิทธิ 34.65 % สมัยที่สอง (พ.ศ. 2533) ได้ 703,671 คะแนน ผู้มาใช้สิทธิ 35.85 % นายพิจิตต รัตตกุล (พ.ศ. 2539) ได้ 768,994 คะแนน ผู้มาใช้สิทธิ 43.53 % นายสมคิด สุนทรเวช (พ.ศ. 2543) ได้ 1,016,096 คะแนน ผู้มาใช้สิทธิ 58.87 % และครั้งล่าสุดนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน (พ.ศ. 2547) ได้ 911,441 คะแนน ผู้มาใช้สิทธิเกินคาดหมายสูงถึง 62.50 % น่าที่จะเป็นสิ่งที่ต่อยอดเรื่อง “กระแส” และ อารมณ์ “คนกทม” ได้พอสมควร และปัจจัยเสริมที่น่าสนใจในการนำกระแสดังกล่าวเข้าสู่การรับรู้ของชาวกทม.ที่มีสิทธิในการเลือกตั้ง ได้แก่กลยุทธ์การสื่อสารโน้มน้าวใจ ซึ่งการเลือกตั้งครั้งนี้แตกต่างจากครั้งที่ผ่านมาตรงที่มีการนำ “การตลาดนำการเมือง” การรณรงค์การเลือกตั้งจึงค่อนข้างมีสีสัน หรือหวา ทั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสารโน้มน้าวใจของผู้สมัครที่โดดเด่นสามลำดับแรก พิจารณาจากองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้</p> <p>ประการที่หนึ่ง ความน่าเชื่อถือของผู้สมัคร พบว่า ปัจจัยด้านสรีรภาพสูงสุด ได้แก่ นางปวีณา หงสกุล (60.10%) ปัจจัยด้านคุณสมบัติสูงสุด ได้แก่ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน (36.4 %) และ ปัจจัยด้านพลวัตสูงสุด ได้แก่ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ (50.2%) ซึ่งผลจากการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับผลการเลือกตั้งจริง</p> <p>ประการต่อมา กลยุทธ์การสร้างจุดดึงดูดใจในสารของผู้สมัคร พบว่า จากการวิเคราะห์ผู้สมัครจำนวน เจ็ดราย ได้แก่ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน , ร.ต.อ. เฉลิม อยู่บำรุง , นางปวีณา หงสกุล , นายมานะ มหาสุวีระชัย , นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์, ดร.พิจิตต รัตตกุล และดร. นิติภูมิ นารัตน์ ต่างอาศัยกลยุทธ์การหาเสียงที่อิงการตลาด ตั้งแต่การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การกำหนดภาพลักษณ์ด้วยรูปแบบสไตล์ และโทนสี รวมทั้งการใช้สโลแกน เพลง หมายเลข ตลอดจนถือฤกษ์ยามในวันรับสมัคร เน้นความโดดเด่น จดจำได้ เพื่อให้เกิดการซื้อ หรือลงคะแนนเสียงให้ โดยเฉพาะ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ผู้สมัครที่อาศัยการสร้างอิทธิพลสูงใจ (คนรุ่นใหม่) ให้คล้ายตามด้วยลีลาภาษา</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>ที่กระตุ้นอารมณ์ น้ำเสียงดูดี ถ้อยคำฟังง่ายและเกิดภาพ การแต่งกายที่สุภาพเน้นสีขาว รวมถึงกิริยาท่าทางประกอบอื่น ๆ อาจจะกล่าวได้ว่า นายชูวิทย์เกิดจากกระแสที่ตนเป็นผู้สร้างขึ้นเอง ส่วนนายอภิรักษ์ โกะษะโยธิน จะเน้นการสร้างอิทธิพลลงใจบุคคลที่มีการศึกษา ด้วยการเสนอนโยบายที่จับต้องได้ และใช้การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจมากกว่าการสร้างสีสัน</p> <p>ประการสุดท้าย กลยุทธ์การเลือกช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจน และมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พบว่า ผู้มีสิทธิฯ รับรู้ข่าวสารจากผู้สมัครฯ ได้อย่างชัดเจนผ่านป้ายโฆษณา (29.4%) โทรทัศน์ (25.1%) และหนังสือพิมพ์ (17.5 %)</p> <p>สำหรับ กลยุทธ์การใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจของผู้สมัครนั้น แม้จะไม่ผิดกฎหมาย แต่อาจขัดต่อจริยธรรมการสื่อสาร ในแง่ขัดต่อค่านิยมวัฒนธรรมไทย หรือไม่มีประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม อันได้แก่ การพูดส่อเสียด การพูดไม่จริง การตั้งฉายานาม การโฆษณาชวนเชื่อ เป็นต้น</p>
บุญโชค เขียวมา	2551	การศึกษาวัจนกรรมบนป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547	เพื่อศึกษาประเภทวัจนกรรมบนป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 และศึกษาวัจนกรรมตรงและวัจนกรรมอ้อมของข้อความบนป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547	เก็บข้อมูลป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 ตั้งแต่วันที่ 10 - 28 สิงหาคม 2547 จำนวน 113 ป้าย และ นำมาถอดเป็นถ้อยคำได้ข้อมูลทั้งสิ้น 162 ถ้อยคำ	<p>ผลการศึกษาวัจนกรรมที่ใช้บนป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ปี 2547 พบ 4 ประเภทเรียงตามลำดับดังนี้ 1. วัจนกรรมกลุ่มผู้มัด วัจนกรรมที่พบคือ วัจนกรรมการสัญญา และวัจนกรรมการเสนอตัว 2. วัจนกรรมกลุ่มชี้หน้า วัจนกรรมที่พบคือ วัจนกรรมการขอร้อง วัจนกรรมการแนะนำ วัจนกรรมการจูงใจ วัจนกรรมการทำหาย และวัจนกรรมเชิญชวน 3. วัจนกรรมกลุ่มบอกกล่าว วัจนกรรมที่พบคือ วัจนกรรมการให้ข้อมูล และ 4. วัจนกรรมประเภทแสดงความรู้สึก วัจนกรรมที่พบคือ วัจนกรรมการเตือน</p> <p>ผลการศึกษาวัจนกรรมตรงและวัจนกรรมอ้อมของข้อความบนป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547 พบว่ามีวัจนกรรมตรงมากกว่าวัจนกรรมอ้อม วัจนกรรมที่ปรากฏบางวัจนกรรมสามารถเป็นได้ทั้งวัจนกรรมตรงและวัจนกรรมอ้อม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับถ้อยคำและบริบทที่ใช้ เช่น การสัญญา การเสนอตัว และเจตนาของผู้ส่งสาร</p>
พิศุทธิ์ จำเริญรวย	2553	ยุทธศาสตร์การสื่อสารทางการเมืองของ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ : ศึกษากรณีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการ	1. เพื่อศึกษาบริบททางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่า	การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้านการสื่อสารการเมือง โดยใช้แนวคิดด้าน	<p>ภายใต้วิกฤติขัดแย้งทางการเมืองในขณะนั้น ได้ก่อให้เกิดข้อจำกัดอย่างมากในการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครทุกคน และนายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ได้สื่อสารการเมืองโดยใช้ยุทธศาสตร์ด้านการตลาดการเมือง (Political Marketing) โดยเฉพาะการตลาดแบบดึงดูด (Pull Marketing) และ</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
		กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2551	<p>ราชการกรุงเทพมหานคร ในวันที่ 5 ตุลาคม 2551</p> <p>2. เพื่อศึกษารูปแบบ เนื้อหา และวิธีการในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์</p> <p>3. เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของ นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์</p>	<p>การตลาดทางการเมือง (Political Marketing) ของ Bruce I Newman แนวคิดด้านการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) ของ Brian McNair และแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda-Setting) เป็นกรอบในการศึกษา โดยการใช้เครื่องมือการวิจัยคือการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เจาะลึก รวมทั้งการเก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ เช่น บทสัมภาษณ์จากสื่อที่หลากหลาย</p>	<p>การตลาดแบบผลักดัน (Push marketing) อย่างเต็มที่และหลากหลาย ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น เอกสารแนะนำตัว และนโยบาย ป้ายหาเสียง โปสเตอร์ Billboard ฯลฯ เพื่อสื่อสารการเมืองกับผู้ลงคะแนนโดยการวางตำแหน่งทางการเมือง (Positioning) ในฐานะ “ผู้ตรวจสอบ” เน้นภาพลักษณ์และบุคลิกลักษณะส่วนตัวที่ดูดี กล้าตรวจสอบ และชัดเจน ในการสร้างและกำหนดวาระสื่อ (Agenda - Setting) เพื่อชี้ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากโครงการและการบริหารงานของ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ซึ่งเป็นผู้สมัครในฐานะอดีตรัฐมนตรีว่าการกรุงเทพมหานครโดยการแถลงข่าวผ่านสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>ผลการศึกษาทัศนคติและความคิดเห็นของประชาชนในกรุงเทพมหานครแสดงให้เห็นว่าผู้เลือกตั้งตัดสินใจเลือกลงคะแนนโดยพิจารณาจากภาพลักษณ์ และคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครเป็นสำคัญ โดยสื่อที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ รองลงมาคือโปสเตอร์ ป้ายต่าง ๆ ข่าวและรายการโทรทัศน์ ทั้งนี้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่นายชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ ไม่ได้รับเลือกเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้นมีสาเหตุจากขาดคุณสมบัติด้านผลงานและนโยบายที่เป็นรูปธรรม และภาพลักษณ์ส่วนตัว ที่ไม่เหนือกว่าผู้สมัครท่านอื่นอย่างเด่นชัด</p> <p>ข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยโดยการอ้างอิงจาก แบบจำลองการสื่อสารการเมืองของ Brian McNair และดร. นันทนา นันทวโรภาส ในประเด็นองค์กรทางการเมืองในฐานะผู้ส่งสาร (Sender) ที่จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แปรเปลี่ยนเป็นคะแนนที่ทำให้มีโอกาสสูงในการชนะการเลือกตั้งนั้น จำเป็นต้องมีส่วนผสมของปัจจัย 3 ตัว ในการสื่อสารการเมือง ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ตำแหน่งทางการเมืองของผู้สมัคร (Positioning) ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่กำหนดไว้อย่างสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้เลือกตั้ง พรรคการเมือง (Party) ซึ่งหากผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งมีพรรคการเมืองสนับสนุนอยู่ทั้งโดยเปิดเผย หรือโดยปิดลับก็จะมีฐานคะแนนต้นทุนให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					3. บริบทและกระแสทางการเมือง (Perception) ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก (External Environment) ที่ไม่อาจคาดเดาได้โดยง่ายคือ บริบทการเมืองในภาพใหญ่ รวมทั้งเศรษฐกิจ และ สังคมในขณะนั้น ซึ่งอาจเป็นกระแสทางการเมือง อันนำไปสู่ทัศนคติของประชาชนต่อปรากฏการณ์นั้น ๆ และอาจก่อตัวเป็นกระแสที่แรงมากจนแปรเปลี่ยนเป็นคะแนน และสามารถชี้ผลแพ้ชนะให้นักการเมืองได้
พระมหาธรรกฤตดาต	2555	เปรียบเทียบกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2551: กรณีศึกษานายอภิรักษ์ โกษะโยธิน กับ นายประภัสร์ จงสงวน	มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) กลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2551 ระหว่างนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน กับนายประภัสร์ จงสงวน (2) เปรียบเทียบกลยุทธ์การหาเสียงเลือกตั้งของนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน กับนายประภัสร์ จงสงวน	การวิจัยเชิงคุณภาพ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือผู้สมัครผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 คน คือ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน นายประภัสร์ จงสงวน และทีมงานสนับสนุนฝ่ายละ 10 คน เครื่องมือวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา	กลยุทธ์ของนายอภิรักษ์ คือ การใช้ภาพนักบริหารมืออาชีพ ชูนโยบาย รถไฟฟ้าบีทีเอสเป็นจุดขาย ใช้เครือข่ายพรรคประชาธิปัตย์และสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูล ใช้ผลโพลล์เป็นเครื่องมือในการวางกลยุทธ์ในการหาเสียง กลยุทธ์ของนายประภัสร์ ใช้ภาพลักษณ์นักบริหารสมัยใหม่กับความรู้เกี่ยวกับระบบขนส่งมวลชนแบบรางเป็นจุดขาย ชูนโยบายเชื่อมต่อบริษัทขนส่งมวลชนแบบราง เผยแพร่ข้อมูลผ่านสมาชิกพรรคพลังประชาชน และผ่านสื่อมวลชน ใช้ผลสำรวจเป็นเครื่องมือตรวจวัดกระแสและจัดวางกลยุทธ์
ปรีชาพัฒนาภูมิภาค	2556	การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556	เพื่อศึกษา วิเคราะห์หลักเกณฑ์ข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทางหนังสือพิมพ์ที่จำหน่ายรายวันในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการเสนอ	วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ด้วยการตีความหมาย หรือแปลความจากเอกสารหลักฐาน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทย ประเภทรายวัน ที่จัดพิมพ์และ	เปรียบเทียบกลยุทธ์ที่ใช้หาเสียงของนายอภิรักษ์กับนายประภัสร์ กลยุทธ์ที่เหมือนกัน คือ นโยบายแก้ไขปัญหาจราจรด้วยระบบขนส่งมวลชนแบบราง และการใช้กลยุทธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์นักบริหารทั้ง 2 คน ต่างกันคือ จำนวนสมาชิกพรรคที่ทำหน้าที่เป็นสื่อบุคคลในการเผยแพร่ข้อมูล นายอภิรักษ์มีมากกว่านายประภัสร์ กลยุทธ์การหาเสียง นายอภิรักษ์เน้นนำเสนอภาพกรุงเทพมหานคร เป็นเมืองทันสมัย เมืองแห่งอนาคต ขณะนี้นายประภัสร์เน้นภาพเมืองอยู่สบาย โดยมีระบบขนส่งมวลชนที่สะดวกรวดเร็ว คือ มีระบบขนส่งมวลชนแบบรางที่ทันสมัย
					ในระยะแรกก่อนเปิดรับสมัครเลือกตั้งมีว่าที่ผู้สมัครบางคนหาเสียงตามนโยบายประชานิยมโดยที่มีได้คำนึงถึงอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และต่อมามีการใช้โพลของสำนัก หรือสถาบันการศึกษา เป็นเครื่องมือชี้้นำการตัดสินใจของประชาชนอย่างเปิดเผย และต่อเนื่อง ทำให้คณะกรรมการเลือกตั้งต้องมีประกาศห้ามผู้สมัคร หรือผู้ใดมิให้กระทำการดังกล่าว สำหรับการลงข่าวการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครที่มีความโดดเด่นในหนังสือพิมพ์ ในช่วงเวลาก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง (วันที่ 10-20 มกราคม พ.ศ. 2556) มีการเสนอข่าวเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้สมัครแต่ละคน พบว่า

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>ภาพลักษณ์ นโยบายการบริหารงาน ผู้ให้การสนับสนุน วิธีการหาเสียง สารและความเข้มข้นในการลงข่าวหาเสียง เลือกตั้งของผู้สมัครที่มีความโดดเด่นหรือผู้สมัครที่เป็นคู่แข่งที่มีโอกาสได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง รวมทั้งศึกษาถึงผลการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครที่มีความโดดเด่นดังกล่าว และผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556</p>	<p>จำแนกในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน และผู้จัดการรายวัน ที่ลงข่าวเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครที่มีความโดดเด่นจำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้สมัครหมายเลข 9 พล.ต.อ.พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ สังกัดพรรคเพื่อไทย ผู้สมัครหมายเลข 10 นายโฆสิต สุวินิจจิต ผู้สมัครอิสระ ผู้สมัครหมายเลข 11 พล.ต.อ.เสรีพิศุทธิ์ เตมียาเวส ผู้สมัครอิสระ ผู้สมัครหมายเลข 16 ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และผู้สมัครหมายเลข 17 นายสุहत สยามวาลา ผู้สมัครอิสระ โดยทำการวิจัยในช่วงเวลาตั้งแต่ก่อนการเลือกตั้งจนถึงเวลา 18.00 น. ของก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน คือ ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2556 จนถึงวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2556 รวมเวลา 52 วัน</p>	<p>ภาพลักษณ์ของ พล.ต.อ.พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ ที่แสดงออกต่อสาธารณชนในการเป็นผู้มีความกระตือรือร้น และเป็นนักประสานงานมีความโดดเด่นกว่าผู้สมัครคนอื่น ๆ ในช่วงเวลารณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (วันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2556 ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556) มีการนำเสนอนโยบายการพัฒนากรุงเทพมหานครในอนาคต พบว่า ผู้สมัครส่วนใหญ่มุ่งเน้นสนับสนุนนโยบายกระจายบริการสาธารณะของ กรุงเทพมหานครให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน และเมื่อพิจารณาถึงผู้ให้การสนับสนุนผู้สมัครแต่ละคน พบว่า พล.ต.อ.พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมือง กลุ่มการเมือง และผู้มีชื่อเสียงทั้งในวงการเมืองระดับประเทศ และนอกวงการเมืองมากกว่า ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร และผู้สมัครคนอื่น ๆ ส่วนในเรื่องของวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง พบว่า ผู้สมัครแต่ละคนใช้กลยุทธ์ในการหาเสียงเพื่อจูงใจ และโน้มน้าวจิตใจของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน มีการเสนอนโยบาย และการเสนออวิสัยทัศน์ในการแก้ไขปัญหาวิกฤตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร มีการพาดหัวข่าวหน้า 1 มีการลงข่าวเป็นหัวข้อข่าวและคอลัมน์ต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ มีการใช้สื่อออนไลน์ทางเว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ เป็นเครื่องมือในการสร้างคะแนนนิยม โดยมีพรรคการเมือง และผู้ให้การสนับสนุนผู้สมัครทำหน้าที่เป็นผู้วางยุทธศาสตร์การหาเสียง และในช่วงโค้งสุดท้าย การลงข่าวหนังสือพิมพ์ ให้ความสำคัญกับผู้สมัครเพียง 2 คน คือ พล.ต.อ.พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ กับ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร และทีมงานหาเสียงของผู้สมัครทั้งสองฝ่ายได้อาศัยสื่อหนังสือพิมพ์ลงข่าวโจมตี และตอบโต้กันไปมา มีการกล่าวหา พุดจาพาดพิงกันในลักษณะสงครามตัวแทนระหว่างพรรคเพื่อไทยกับพรรคประชาธิปัตย์ และสุดท้ายผลการเลือกตั้ง เมื่อวันอาทิตย์ที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2556 ที่ผ่านมามีปรากฏว่า ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ด้วยคะแนนเสียง 1,256,349 คะแนน และพล.ต.อ.พงศพัทธ์ พงษ์เจริญได้รับคะแนนเสียง 1,077,899 คะแนน ดังนั้น ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต่ออีกสมัยหนึ่ง ในขณะที่ พล.ต.อ.พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ ซึ่งสมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรกได้คะแนนเสียงเลือกตั้งเกินกว่า 1 ล้านคะแนน และจากผลการเลือกตั้งดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า นอกจากผู้สมัคร และผู้ให้การสนับสนุนผู้สมัครจะทุ่มเทสรรพกำลัง</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					ทุกด้านในการรณรงค์หาเสียงเพื่อให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งแล้ว ยังมีเครื่องมือสำคัญที่ขาดไม่ได้ และเป็นปัจจัย หรือองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการคะแนนนิยม และคะแนนเสียงของผู้สมัครที่หวังจะได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ การใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นเครื่องมือในการรณรงค์หาเสียงนั่นเอง
ลลิตพรรณ นุกุลวัฒน์วิชัย	2559	การตลาดทางการเมือง : ศึกษาเปรียบเทียบกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของพรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทยในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556	เพื่อตอบคำถามงานวิจัย 2 ประการ ได้แก่ เปรียบเทียบกระบวนการในการทำกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2556 ภายใต้แนวคิดการตลาดทางการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทย นั้นมีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร และการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2556 เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการในการทำกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งภายใต้แนวคิดการตลาดทางการเมืองของพรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทยอย่างไร	งานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก	พรรคประชาธิปัตย์และพรรคเพื่อไทยได้นำแนวคิดการตลาดทางการเมืองมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ แต่ใช้กระบวนการสื่อสารทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นก่อนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2556 และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ทำให้พรรคประชาธิปัตย์เลือกที่จะนำสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่เป็นผลกระทบเชิงลบมาเป็นกลยุทธ์หาเสียงเชิงลบ (Negative Campaign) โจมตีพรรคเพื่อไทยอย่างเต็มรูปแบบโดยส่งสารที่มุ่งตรงถึงผู้ที่มีแนวคิดและอุดมการณ์เดียวกับพรรคและผสมผสานกับกลยุทธ์ด้านนโยบายเข้าไว้ด้วยกันแทนที่จะใช้นโยบายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ออกมาในช่วงโค้งสุดท้ายก่อนวันเลือกตั้งเพียงไม่กี่วันและก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ที่มีต่อพรรคเพื่อไทย พรรคเพื่อไทยซึ่งหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมที่เป็นผลกระทบเชิงลบต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของพรรคจึงเลือกใช้กลยุทธ์ด้านนโยบายเป็นจุดหลักในการดึงคะแนนเสียงจากประชาชนแทน
กัญจน์ณัฐ คล้ายทอง	2558	กลยุทธ์การหาเสียงเลือกตั้งของหม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตรในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เพื่อศึกษาถึงกลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556 ของหม่อมราชวงศ์สุขุมพันธุ์ บริพัตร	การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ประชากรวิจัย ได้แก่ (1) ทีมวางแผนรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จำนวน 2 คน ได้แก่ นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ นาย	กลยุทธ์ก่อนการเลือกตั้ง ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ประกาศรับสมัครเลือกตั้งพร้อมนโยบายตนโดยไม่รวมดีพรรค ด้านพรรคประชาธิปัตย์เปิดโอกาสให้สมาชิกเสนอชื่อ เพื่อลงรับสมัครเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีผู้เสนอชื่อ 4 ราย กรรมการบริหารพรรคได้ประเมินถึงประสบการณ์ด้านต่าง ๆ จุดเด่น จุดด้อย ทักษะของผู้สมัครคู่แข่งและนักการเมืองฝ่ายตนแล้ว และเห็นว่ากรุงเทพมหานครยังมีอีกหลายโครงการที่

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
				<p>อภิรักษ์ โกษะโยธิน (2) ผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน คือ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร (3) นักวิชาการด้านวางแผนและรณรงค์การเลือกตั้งจำนวน 1 คน ได้แก่ รศ.ดร.วิยาธร ท่อแก้ว และ (4) ผู้นำแผนการรณรงค์เลือกตั้งไปปฏิบัติ ประกอบด้วย สก. สข. และประธานสาขาพรรคประชาธิปัตย์จำนวน 3 คน รวมเป็น 7 คน</p>	<p>ต้องดำเนินการต่อ คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ลงรับสมัครเลือกตั้งอีกสมัย พร้อมสโลแกนเชิงนโยบายทำแล้วจะทำต่อ และ รักกรุงเทพฯ ร่วมสร้างกรุงเทพฯ</p> <p>กลยุทธ์ระหว่างการเลือกตั้ง การจัดอบรมที่มรรณงค์ และร่วมระดมสรรพกำลังของพรรคประชาธิปัตย์พร้อมแกนนำ แล้วนำเสนอนโยบาย 10+6 สู่ประชาชนเน้นวิเคาะประตูบ้าน นำนโยบายย่อยที่บรรจุในนโยบายหลักเสนอให้ตรงตามความต้องการของแต่ละเขตพื้นที่ จัดรถติดเครื่องขยายเสียงวิ่งบนถนนเส้นหลัก 4 สาย แบ่งพื้นที่เป็น 4 เขตใหญ่คือ พระนครชั้นใน ฝั่งธนบุรี ฝั่งทิศเหนือ และทิศตะวันออก และเขตย่อย 50 เขต โดยให้ สก. และ สข. ในพื้นที่รับผิดชอบจัดเวทีปราศรัยใหญ่ของแกนนำพรรคพร้อมตัวผู้สมัคร และการจัดเวทีปราศรัยย่อยของ สก. สข. จัดกิจกรรมร่วมกับ สื่อมวลชนและประชาชนในเขตพื้นที่จริง การแสดงตัวแกนนำพรรคในเขตพื้นที่เศรษฐกิจ สถานีรถไฟฟ้า สถานศึกษา และปิดท้ายด้วยการโจมตีคู่ต่อสู้ด้วยวิธีการรุนแรง บนเวทีปราศรัยผ่านโซเชียลมีเดียไปทั่วโลก นอกจากนี้ฐานเสียงเดิมของพรรค โดยเฉพาะผู้เป็น ส.ก. ส.ข. ของพรรคเป็นกำลังสำคัญของการรณรงค์หาเสียงครั้งนี้</p> <p>กลยุทธ์หลังการเลือกตั้ง ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร กล่าวขอบคุณผ่านสื่อมวลชนพร้อมจัดรถกระจายเสียงวิ่งขอบคุณประชาชนในภาพรวมที่ออกมาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงให้ตนและไม่ได้ลงให้ตน เมื่อเข้ารับตำแหน่งได้ จัดประชุมหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครพร้อมมอบนโยบายให้เร่งดำเนิน 6 มาตรการเร่งด่วนทันที อาทิ ลดอัตราดอกเบี้ยโรงรับจำนำ กทม. ลดค่าโดยสารส่วนขยาย BTS ลดค่าโดยสาร BRT เหลือ 5 บาทตลอดสาย อย่างไรก็ตามหลังการเลือกตั้ง กกต. มีมติให้ใบเหลืองแก่ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร กรณีผู้สนับสนุนปราศรัยใส่ร้ายคู่แข่งระหว่างการรณรงค์ และอยู่ระหว่างรอรับหนังสือแจ้งจากสำนักงาน กกต. อย่างเป็นทางการ</p>
มณฑาทิพย์ ชินวัตร	2557	การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร วันที่ 3 มีนาคม 2556 : ศึกษากรณี พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ	1. เพื่อศึกษาถึงบริบททางการเมืองที่มีผลต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในวันที่ 3	การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก รวมทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร	<p>บริบททางการเมืองและปัจจัยด้านพรรคการเมือง ได้ส่งผลกระทบต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของ พล.ต.อ. พงศพัช พงษ์เจริญ ในวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2556 โดยส่งผลที่สำคัญต่อการแพ้การเลือกตั้งในครั้งนี้ และพบว่า พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ และพรรคเพื่อไทย ได้นำแนวทางการตลาดทางการเมืองมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการ</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			มีนาคม พ.ศ. 2556 ของ พล.ต.อ.พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ 2. เพื่อศึกษาถึงการนำแนวทางการตลาดทางการเมือง (Political Marketing) มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของ พล.ต.อ.พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ ครอบคลุมทั้งด้านรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการ		รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งได้อย่างครอบคลุม ทั้งด้านรูปแบบ เนื้อหา และวิธีการ โดยเฉพาะในการนำส่วนผสมทางการตลาด 4Ps มาปรับใช้ในกระบวนการรณรงค์หาเสียงได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่มีความขัดแย้งสูง โดยพรรคเพื่อไทยได้มีการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง และออกแบบผลิตภัณฑ์ (Produce) ที่เป็นนโยบายได้ตรงตามความต้องการของผู้เลือกตั้ง เพราะได้มีการนำวิธีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน (Polling) มาใช้อย่างได้ผลในทุกขั้นตอนของการรณรงค์ นอกจากนั้น ยังได้มีการนำการตลาดแบบผลักดัน (Push Marketing) มาใช้ได้อย่างเต็มรูปแบบของกระบวนการรณรงค์ และที่สำคัญคือ พล.ต.อ. พงศพัทธ์ พงษ์เจริญ ในฐานะผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีจุดแข็งในเรื่องของการทำการตลาดแบบดึงดูด (Pull Marketing) ในการช่วงชิงพื้นที่บนสื่อมวลชนได้อย่างโดดเด่น โดยใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting) เพื่อนำเสนอตัวเองได้อย่างมีสีสัน ตลอดระยะเวลาการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
1.3 บทบาทของการบริหารจัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร					
ภาคคุณ ศิริพิชัยค์	2536	การใช้สื่อมวลชนของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ สื่อมวลชนของพรรคการเมือง ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2533 ในด้านนโยบาย รูปแบบ และวิธีการ ตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ ในการใช้ สื่อมวลชนดังกล่าว	ศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์ รวมทั้งการเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการเลือกตั้งครั้งนี้ อย่างไม่ใกล้ชิด	พรรคการเมืองทั้ง 4 พรรคได้ให้ความสำคัญในการใช้สื่อมวลชนในการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นอย่างมาก โดยถือเป็นนโยบายหลักของการรณรงค์หาเสียงในแต่ละพรรคซึ่งได้มีการ วางแผนอย่างจริงจัง ทั้งนี้ได้มีการพัฒนา รูปแบบและวิธีการในการใช้สื่อมวลชนมากขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม การใช้ สื่อมวลชนในการเลือกตั้งครั้งนี้ก็ยังมีอุปสรรคอยู่พอสมควร เช่น ความสามารถในการใช้สื่อมวลชนของแต่ละพรรค ขึ้นอยู่กับ งบประมาณ ทีมงาน ความชำนาญในการผลิตสื่อ ประชาสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ของ นักการเมืองกับผู้บริหารสื่อมวลชน รวมทั้งการปิดกั้นหรือการเลือกนำเสนอ เฉพาะข่าวสารบางข่าวหรือเสนอเฉพาะบางพรรค ยิ่งกว่านั้น ยังพบว่ารัฐบาล ได้ให้ความสำคัญกับการใช้สื่อมวลชนในการเลือกตั้งเป็นอย่างมากด้วย ดังที่ได้เปิดให้มีการใช้สื่อโทรทัศน์อันเป็นสื่อที่รัฐบาลควบคุมดูแลอยู่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ สื่อมวลชนก็มีการพัฒนามากขึ้นที่จะเข้าไปเสริมบทบาทในทาง การเมือง ดังจะเห็นได้จากมีการพัฒนารูปแบบและเทคนิคในการสื่อสารต่าง ๆ ขึ้นอย่างมาก ในการที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้มี

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					เนื้อหาละเอียดยิ่งขึ้น เพื่อสนองต่อความต้องการของพรรคการเมือง ผู้ใช้สื่อ รวมถึงประชาชนผู้บริโภคสื่อ และเพื่อผลทางธุรกิจของสื่อมวลชนด้วย
ศิริชัย ต่ายแสง	2548	บทบาทคณะกรรมการการเลือกตั้งกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547	1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของการจัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 2. เพื่อศึกษาบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้งครั้งนี้	การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งและผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และการสังเกตการณ์จากการเลือกตั้งจริง	มีคณะกรรมการ 3 ชุดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 คือ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.กลาง) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร (กกต. กทม.) และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร (กกต. ท้องถิ่น กทม.) คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.กลาง) อำนวยการและควบคุมการเลือกตั้งที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งในระดับรองลงมาทั้งสองชุดที่ได้กล่าวแล้ว, คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร (กกต. กทม.) สรรหาและคัดเลือกคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร (กกต. ท้องถิ่น กทม.) กำหนดวันเลือกตั้ง และรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต. กลาง) ในเรื่องผลการเลือกตั้ง การคัดค้านการร้องเรียน และผลการสอบสวนเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต. กลาง) ได้พิจารณาและตัดสินใจ, คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำกรุงเทพมหานคร (กกต. ท้องถิ่น กทม.) ควบคุมการเลือกตั้ง กำหนดหน่วยเลือกตั้ง จัดเตรียมบัญชีรายชื่อ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการจัดการเลือกตั้ง และเลือกสถานที่รวมผลคะแนนการเลือกตั้ง
กลุ่ม กรณีศึกษา กลุ่มที่ 2	2547	พรรคการเมืองกับการเลือกตั้งท้องถิ่น ศึกษากรณีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547	1. เพื่อศึกษาบทบาทของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในด้าน 1.1 การให้การสนับสนุนของพรรคการเมืองที่มีต่อผู้สมัคร 1.2 วิธีการดำเนินการเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเลือกตั้ง 2. เพื่อศึกษาเหตุผลการให้การสนับสนุนผู้สมัคร 3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทของ	การศึกษาจากเอกสารและการวิจัยเชิงสำรวจ	ประเด็นที่ 1 บทบาทของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครของกรุงเทพมหานครในด้านการให้การสนับสนุนของพรรคการเมืองที่มีต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้ง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และวิธีการดำเนินการเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์พบว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครควรสังกัดพรรคการเมือง แต่เมื่อพิจารณาจากผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพบว่ามีเพียง 1 คนเท่านั้นที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคการเมืองจากผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสิ้นจำนวน 22 คน ทำให้อาจ มองได้ว่าพรรคการเมืองส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครน้อยมาก แต่กลับมีการสนับสนุนผู้สมัครในนามอิสระแบบไม่เปิดเผย ข้อคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอีกประการหนึ่ง

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>พรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547</p>		<p>เห็นว่าควรมีการจัดหาสถานที่เปิดอภิปรายและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การหาเสียงของพรรคการเมืองให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งนับเป็นรูปแบบที่น่าจะได้ผลดี ส่วนการให้ความรู้แก่ประชาชนที่เกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าสังกัดพรรคการเมืองหรือไม่สังกัดพรรคการเมือง ไม่ได้ให้ความสำคัญในการเข้าไปมีบทบาทมากนัก เป็นเพียงการประชาสัมพันธ์ในลักษณะหาเสียงแก่ผู้สมัครเพียงอย่างเดียว ทั้งที่รัฐบาลได้ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองในการจัดทำโครงการและแผนงานตามประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องกองทุนพัฒนาพรรคการเมือง ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องติดตามรับทราบรับฟังข่าวสารข้อมูลของสื่อต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งได้อย่างมากทีเดียว และจากการวิเคราะห์ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเห็นว่าการแถลงนโยบาย การรณรงค์หาเสียง การแจ้งข่าวสารของผู้สมัครผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ เป็นแหล่งให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุด</p> <p>ประเด็นที่ 2 เหตุผลการให้การสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร</p> <p>พบว่าพรรคการเมืองจะพิจารณาจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง คุณสมบัติผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานของกรุงเทพมหานครได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามพรรคการเมืองส่วนใหญ่ที่ไม่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งมีปัจจัยหนึ่งที่มองว่ารัฐบาลมีความไม่โปร่งใสและการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะให้ความยุติธรรมแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ และจากการศึกษาพบว่า การสนับสนุนของพรรคการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม มีส่วนในการชี้้นำการตัดสินใจของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นข้อมูลสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความเห็นตรงกัน</p> <p>ประเด็นที่ 3 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร</p> <p>ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมองว่าพรรคการเมืองเข้ามามีบทบาทและให้การสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างมาก โดยเห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะมาช่วยแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนได้ ในเรื่องปัญหาหลัก ๆ ของคนกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกันกับผู้สมัครรับ</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					เลือกตั้งได้ให้ความเห็นไว้เช่นกัน ทำให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในครั้งนี้นี้น่ามากกว่าครั้งที่แล้วถึงร้อยละ 3.6 โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอาชีพเป็นข้าราชการจะไม่กล้าแสดงความคิดเห็นมากนักเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เนื่องจากข้อจำกัดที่ต้องวางตนเป็นกลางตามกฎหมายเลือกตั้ง แต่ก็ได้ให้ทัศนะว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครควรสั่งกวดพรรคการเมืองที่เป็นพรรคเดียวกับรัฐบาลเพื่อการประสานงานและข้อบัญญัติบางประการของกรุงเทพมหานครที่อาจทำให้การบริหารจัดการเกิดความล่าช้าและไม่ประสบความสำเร็จ ถึงแม้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจะเป็นที่มั่งคั่งมีความรู้ความสามารถสูงก็ตาม
ซินดา รายยวา และ คณะ	2548	ธรรมาภิบาลกับการเลือกตั้งผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร ปี 2547	1. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ระบบ การเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 ใน ส่วนที่สอดคล้องกับธรรมาภิบาล 2. เพื่อศึกษาสถานการณ์ของ การเลือกตั้งที่เกิดขึ้นจริง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่ ทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปตาม แนวคิดธรรมาภิบาล 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการ จัดการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครให้เกิดธรรมาภิ บาล	การศึกษาจากเอกสาร หลักฐาน ข้อมูลข่าวสารกฎหมาย คำสั่ง ประกาศ ข้อบังคับต่าง ๆ ประกอบการติดตามความ เคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสถานการณ์ การเลือกตั้งจริง ในปี 2547	กฎหมาย หลักการ วิธีการ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งที่กำหนดไว้นั้น มีความสอดคล้องกันแนวคิดตามหลักธรรมาภิบาลสูงมาก และกระบวนการนำไปปฏิบัติได้พยายามให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าวด้วยเช่นกัน แต่ในสถานการณ์จริงนั้น บางส่วนยังไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนด เนื่องจากเหตุปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องกับ กลไกของผู้จัดการเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมถึงประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ในสถานการณ์ที่ปรากฏจริงในแต่ละขณะด้วย อย่างไรก็ตาม ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในปี 2547 นั้น แม้จะมีการแข่งขันกันเข้มข้นสูงมากก็ตาม แต่กระบวนการหาเสียงก็ยังคงอยู่ในกรอบข้อบังคับที่กำหนดไว้เป็นส่วนใหญ่ โดยเน้นไปที่การแสดงวิสัยทัศน์และเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาสำคัญของประชาชนเป็นหลัก ส่วนการรณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งก็ประสบความสำเร็จสูงขึ้น โดยมีประชาชนไปใช้สิทธิสูงถึง ร้อยละ 62.50 ซึ่งเป็นร้อยละที่สูงกว่าการเลือกตั้งทุกครั้งที่ผ่านมา ทั้งนี้ น่าจะมีผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเลือกตั้งตามกฎหมายเลือกตั้งฉบับใหม่ ที่มีความรัดกุมมากขึ้น ทั้งวิธีการจัดการเลือกตั้ง มาตรการการป้องกันการทุจริต การลงโทษผู้ทุจริตอย่างรุนแรง จริงจัง และการมีส่วนร่วมของประชาชนมีมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามแนวคิด เจตนารมณ์ ของหลักธรรมาภิบาลมากขึ้น จึงส่งผลให้ประชาชนมีความเชื่อถือ มั่นใจในกระบวนการเลือกตั้งมากขึ้น ดังนั้นกระบวนการเลือกตั้งในอนาคตจึงควรได้ศึกษารูปแบบปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในปี 2547

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					นี้เป็นกรณีศึกษาด้วย โดยต้องมีการรณรงค์ให้ประชาชนรับรู้ รับทราบ เห็นความสำคัญของการเลือกตั้งที่มีความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และต้องแสดงให้เห็นถึงกระบวนการเลือกตั้งที่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลอย่างแท้จริง และสุดท้ายประชาชนจะออกมารักษาสีทธิในการเลือกตั้งของตนเอง โดยไม่มีการซื้อสิทธิ ขายเสียง เกิดขึ้นต่อไปได้
ปรีชาพัฒนา ภูมิภาค	2556	การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556	เพื่อศึกษา วิเคราะห์หลักเกณฑ์ ข้อควรปฏิบัติ และข้อห้ามการ หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร การรณรงค์หา เสียงเลือกตั้งทางหนังสือพิมพ์ที่ จำหน่ายรายวันในเขต กรุงเทพมหานคร โดยการเสนอ ภาพลักษณ์ นโยบายการ บริหารงาน ผู้ให้การสนับสนุน วิธีการหาเสียง สาระและความ เข้มข้นในการลงข่าวหาเสียง เลือกตั้งของผู้สมัครที่มีความโดดเด่นหรือผู้สมัครที่เป็นคู่แข่งที่มี โอกาสได้รับชัยชนะในการ เลือกตั้ง รวมทั้งศึกษาถึงผลการ รณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของ ผู้สมัครที่มีความโดดเด่นดังกล่าว และผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2556	วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิง คุณภาพ (qualitative research) ด้วยการ ตีความหมาย หรือแปลความ จากเอกสารหลักฐาน กฎหมายที่ เกี่ยวข้อง และข้อมูลปรากฏอยู่ใน หนังสือพิมพ์ภาษาไทย ประเภทรายวัน ที่จัดพิมพ์และ จำหน่ายในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติ ชน และผู้จัดการรายวัน ที่ลง ข่าวเกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียง เลือกตั้งของผู้สมัครที่มีความโดดเด่นจำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้สมัคร หมายเลข 9 พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ สังกัดพรรคเพื่อไทย ผู้สมัครหมายเลข 10 นายโฆสิต สุวินิจจิต ผู้สมัครอิสระ ผู้สมัคร หมายเลข 11 พล.ต.อ.เสรีพิศุทธิ์ เตมียเวส ผู้สมัครอิสระ ผู้สมัคร หมายเลข 16 ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และผู้สมัครหมายเลข 17 นาย สุहत สยามวาลา ผู้สมัครอิสระ	ในระยะแรกก่อนเปิดรับสมัครเลือกตั้งมีว่าที่ผู้สมัครบางคนหาเสียง ตามนโยบายประชานิยมโดยที่มีได้คำนึงถึงอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร และต่อมามีการใช้โพลของสำนัก หรือสถาบันการศึกษา เป็นเครื่องมือชี้ นำการตัดสินใจของประชาชนอย่างเปิดเผย และต่อเนื่อง ทำให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งต้องมีประกาศห้ามผู้สมัคร หรือผู้ใดมิให้กระทำการกล่าว สำหรับ การลงข่าวการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครที่มีความโดดเด่นใน หนังสือพิมพ์ ในช่วงเวลาก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง (วันที่ 10-20 มกราคม พ.ศ. 2556) มีการเสนอข่าวเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้สมัครแต่ละคน พบว่า ภาพลักษณ์ของ พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ ที่แสดงออกต่อสาธารณชนใน การเป็นผู้มีความกระตือรือร้น และเป็นนักประสานงานมีความโดดเด่นกว่า ผู้สมัครคนอื่น ๆ ในช่วงเวลาการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (วันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2556 ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556) มีการนำเสนอโยบายการพัฒนา กรุงเทพมหานครในอนาคต พบว่า ผู้สมัครส่วนใหญ่มุ่งเน้นสนับสนุนนโยบาย กระจายบริการสาธารณะของ กรุงเทพมหานครให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงใน ลักษณะที่คล้ายคลึงกัน และเมื่อพิจารณาถึงผู้ให้การสนับสนุนผู้สมัครแต่ละ คน พบว่า พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ ได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมือง กลุ่มการเมือง และผู้มีชื่อเสียงทั้งในวงการเมืองระดับประเทศ และนอกวง การเมืองมากกว่า ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร และผู้สมัครคนอื่น ๆ ส่วนในเรื่อง ของวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง พบว่า ผู้สมัครแต่ละคนใช้กลยุทธ์ในการหาเสียง เพื่อจูงใจ และโน้มน้าวจิตใจของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งด้วยวิธีการที่ แตกต่างกันไป มีการเสนอนโยบาย และการเสนอวิสัยทัศน์ในการแก้ไขปัญหา วิกฤตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร มีการพาดหัวข่าวหน้า 1 มีการลงข่าวเป็น หัวข้อข่าวและคอลัมน์ต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ มีการใช้สื่อออนไลน์ทางเว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ เป็นเครื่องมือในการสร้างคะแนนนิยม โดยมีพรรคการเมือง และผู้ให้การสนับสนุนผู้สมัครทำหน้าที่เป็นผู้วาง

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
				โดยทำการวิจัยในช่วงเวลาตั้งแต่ก่อนการเลือกตั้งจนถึงเวลา 18.00 น. ของก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน คือ ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2556 จนถึงวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2556 รวมเวลา 52 วัน	ยุทธศาสตร์การหาเสียง และในช่วงโค้งสุดท้าย การลงข่าวหนังสือพิมพ์ ให้มีความสำคัญกับผู้สมัครเพียง 2 คน คือ พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ กับ ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร และทีมงานหาเสียงของผู้สมัครทั้งสองฝ่ายได้อาศัยสื่อหนังสือพิมพ์ลงข่าวโจมตี และตอบโต้กันไปมา มีการกล่าวหา พุดจาพาดพิงกันในลักษณะสงครามตัวแทนระหว่างพรรคเพื่อไทยกับพรรคประชาธิปัตย์ และสุดท้ายผลการเลือกตั้ง เมื่อวันอาทิตย์ที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2556 ที่ผ่านมา ปรากฏว่า ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ด้วยคะแนนเสียง 1,256,349 คะแนน และพล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญได้รับคะแนนเสียง 1,077,899 คะแนน ดังนั้น ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต่ออีกสมัยหนึ่ง ในขณะที่ พล.ต.อ.พงศพัช พงษ์เจริญ ซึ่งสมัครรับเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรกได้คะแนนเสียงเลือกตั้งเกินกว่า 1 ล้านคะแนน และจากผลการเลือกตั้งดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า นอกจากผู้สมัคร และผู้ให้การสนับสนุนผู้สมัครจะทุ่มเทสรรพกำลังทุกด้านในการรณรงค์หาเสียงเพื่อให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งแล้ว ยังมีเครื่องมือสำคัญที่ขาดไม่ได้ และเป็นปัจจัย หรือองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการคะแนนนิยม และคะแนนเสียงของผู้สมัครที่หวังจะได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง คือ การใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นเครื่องมือในการรณรงค์หาเสียงนั่นเอง
2. การศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตที่ผ่านมา					
2.1 พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต					
2.1.1 พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชน และความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต					
ศุชัยวูธ ชาวสวนกล้วย	2546	การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเขตดินแดง	1. ศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครของประชาชนในเขตดินแดง 2. ศึกษาความแตกต่างของปัจจัยด้านภูมิหลังที่มีต่อแบบแผนการตัดสินใจ เหตุผลในการเลือกพรรคและตัวบุคคล	ประชากรที่ศึกษาได้แก่ประชาชนในเขตดินแดงที่มีสิทธิเลือกตั้งโดยมีอายุ 18 ปีขึ้นไป และได้กำหนดอัตราส่วนของกลุ่มตัวอย่าง 1 : 100 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,322 คน	พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในการเลือกตั้งครั้งล่าสุด (พ.ศ. 2545) ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตดินแดงเลือกผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครของพรรคไทยรักไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.00 โดยประชาชนส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกบุคคลอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 59.80 เนื่องจากเข้าใจปัญหาคนในพื้นที่ สำหรับเหตุผลที่เลือกพรรคไทยรักไทย เนื่องจากชอบหัวหน้าพรรค คิดเป็นร้อยละ 54.80 ในเรื่องงบประมาณ ส.ก. 15 ล้านบาท พบว่าสมควรมี คิดเป็นร้อยละ 75.30 ในเรื่องการใช้งบประมาณ 15 ล้านบาท ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้งบประมาณ ความต้องการให้ ส.ก. แก้ไขปัญหา พบว่าต้องการให้ ส.ก.

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>แก้ไขปัญหาในด้านการส่งเสริมกีฬาต้านยาเสพติด สำหรับคุณสมบัติของ ส.ก. ที่ต้องการคือพบบางลงพื้นที่บ่อย ต้องการให้ทีมงาน ส.ช. กับ ส.ก. เป็น ทีมงานเดียวกัน สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแบบแผนการตัดสินใจ เหตุผลในการเลือกพรรค และตัวบุคคล ได้แก่ เพศ และสถานภาพที่ระดับ .05</p> <p>การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบว่า การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ตัว ผู้สมัครยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงของผู้ไปใช้ สิทธิเลือกตั้ง โดยเน้นเลือกผู้สมัครที่รู้จักและเข้าใจปัญหาคนในพื้นที่ ซึ่งจะ เป็นเหตุผลที่พรรคการเมืองต้องนำไปประกอบการพิจารณาในการคัดเลือกตัว ผู้สมัครของพรรคฯ ในส่วนงานวิจัยครั้งต่อไปต้องการให้วิจัยในเรื่องผลกระทบ จากการที่ผู้อำนวยการเขตกรุงเทพมหานครมาจากการแต่งตั้ง</p>
ศิริพงษ์ ทรงวิทยา ธรรม	2547	อิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ต่อ พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานครใน เขตตอนเมือง	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาถึงกลยุทธ์ในการใช้ สื่อสิ่งพิมพ์ในการหาเสียงของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภากรุงเทพมหานครในเขตตอน เมือง 2. เพื่อศึกษาว่าสื่อสิ่งพิมพ์ชนิด ไตมีประสิทธิภาพในการเข้าถึงผู้ มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งมากที่สุด 3. เพื่อศึกษาว่าสื่อสิ่งพิมพ์ชนิด ไตมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ ออกเสียงของผู้มีสิทธิลงคะแนน เลือกตั้งได้มากที่สุด 	<p>การศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวม ข้อมูลและศึกษาเฉพาะผู้มีสิทธิ เลือกตั้งสมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร เขตตอนเมือง ในช่วงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2547 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2547</p>	<p>สภาพภูมิหลังในเรื่อง เพศ อายุ อาชีพและรายได้ ไม่มีผลต่อการ ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร</p> <p>ระดับการศึกษาไม่ผลต่อการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01</p> <p>การได้รับสื่อสิ่งพิมพ์ในการหาเสียง มีผลต่อการไปใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01</p> <p>ความสนใจข่าวสารทางการเมือง มีผลต่อการไปใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01</p> <p>การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ไม่มีผลต่อการไปใช้ สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร</p> <p>กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 75.50 เคยได้รับสื่อสิ่งพิมพ์ ที่ใช้ในการหาเสียงของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด หรือคิดเป็นร้อยละ 100.00 เคยพบเห็นป้ายโฆษณาที่ใช้ในการหา เสียงของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร</p> <p>สิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการหาเสียงที่กลุ่มตัวอย่างได้รับหรือพบเห็นมาก ที่สุดลำดับที่ 1 คือ แผ่นโฆษณา (Poster) ลำดับที่ 2 คือ แผ่นโฆษณา (Poster) ลำดับที่ 3 คือ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ (Bill board) ลำดับที่ 4 คือ บัตรแนะนำตัว ลำดับที่ 5 คือ แผ่นพับ ลำดับที่ 6 คือ ป้ายผ้าใบ (Banner) และลำดับที่ 7 คือ หนังสือพิมพ์</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการหาเสียงที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าสร้างความสนใจมากที่สุด ลำดับที่ 1 คือ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ (Bill board) ลำดับที่ 2 คือ แผ่นโฆษณา (Poster) ลำดับที่ 3 คือ สติกเกอร์ ลำดับที่ 4 คือ บัตรแนะนำตัว ลำดับที่ 5 คือ บัตรแนะนำตัว ลำดับที่ 6 คือ บัตรแนะนำตัว และลำดับที่ 7 คือ หนังสือพิมพ์</p> <p>สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการหาเสียงที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าได้รับข้อมูลข่าวสารของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมากที่สุด ลำดับที่ 1 คือ แผ่นพับ ลำดับที่ 2 คือ บัตรแนะนำตัว ลำดับที่ 3 คือ แผ่นโฆษณา (Poster) ลำดับที่ 4 คือ สติกเกอร์ ลำดับที่ 5 คือ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ (Bill board) ลำดับที่ 6 คือ ป้ายผ้าใบ (Banner) และลำดับที่ 7 คือ หนังสือพิมพ์</p> <p>ความสนใจข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง</p> <p>กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสนใจข่าวสารทางการเมืองปานกลาง และพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 91.50 ไม่เคยแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ต่อนักการเมืองที่มีหาเสียงในชุมชนเลย</p> <p>กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 68.50 ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในครั้งที่ผ่านมา โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ต้องการสนับสนุนผู้สมัครที่ตนชอบเป็นผู้แทน รองลงมาคือ ต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองและต้องการให้เป็นไปตามระบบ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในครั้งที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ป่วย หรือ ติดธุระจำเป็น รองลงมาคือ ไม่มีผู้สมัครที่ตนพึงพอใจและไม่ได้ให้ความสนใจการเมืองระดับท้องถิ่น ตามลำดับ</p> <p>กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 89.50 คิดว่า สื่อสิ่งพิมพ์มีอิทธิพลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างคิดว่าสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการหาเสียงที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมากที่สุดลำดับที่ 1 คือ แผ่นพับ ลำดับที่ 2 คือ แผ่นโฆษณา (Poster) ลำดับที่ 3 คือ บัตรแนะนำตัว ลำดับที่ 4 คือ สติกเกอร์ ลำดับที่ 5 คือ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ (Bill board) ลำดับที่ 6 คือ ป้ายผ้าใบ (Banner) และลำดับที่ 7 คือ หนังสือพิมพ์</p> <p>กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 87.00 คิดว่า กรณีที่ไม่ได้มีความชื่นชอบผู้สมัครคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ สื่อสิ่งพิมพ์มีผลทำให้เกิดการ</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					ตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50.50 คิดว่า กรณีที่มีความชื่นชอบผู้สมัครคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ สื่อสิ่งพิมพ์มีผลทำให้เกิดการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ ในส่วนของปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครคือ ความมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ รองลงมาคือ มีผลงานในพื้นที่และหาเสียงเยี่ยมเยียนสม่ำเสมอ ตามลำดับ
วิชัย เกียรติ สามิภักดิ์	2547	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกผู้นำในระดับท้องถิ่น : ศึกษากรณีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตพื้นที่บางบอน	1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่บางบอน 2. เพื่อศึกษาว่าประชาชนในเขตพื้นที่บางบอน มีความรู้ความเข้าใจต่อหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครอย่างไร 3. เพื่อศึกษาว่าประชาชนในเขตพื้นที่บางบอน ให้ความสำคัญในการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่บางบอน มากน้อยเพียงใด 4. เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุง แก้ไข เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเขตพื้นที่บางบอน	การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากเอกสาร และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก	ประชาชนกลุ่มตัวอย่างไม่มีความรู้เกี่ยวกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ไม่มีความรู้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ไม่ทราบในเรื่องงบประมาณที่ผู้นำของตนว่ามีจำนวนเท่าใด และต้องการให้ผู้นำของตนแก้ไข้ปัญหาในท้องถิ่นอย่างจริงจัง โดยลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการต้องมีความประพฤติที่ดีมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล คิดเป็นทำเป็น แก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว เด็ดเดี่ยว ใจกว้าง มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ กล้าคิดกล้าทำ ฉลาด และทัศนคติดี ส่วนในด้านวุฒิการศึกษาต้องสูงกว่าปริญญาตรี ในด้านฐานะความมั่นคงทางการเงิน ปานกลาง ถึง มั่นคงมาก ในเรื่องของชาติตระกูลนั้นไม่มีความสำคัญสำหรับประชาชน และต้องการให้ผู้นำของตนมาแก้ไข้ปัญหาในเรื่องของปัญหาการจราจร การขนส่ง การขยายเส้นทางปัญหาเสพติด การศึกษา ส่วนความคิดด้านการซื้อสิทธิขายเสียงของประชาชนหรือที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่าปัญหาในการซื้อสิทธิขายเสียงเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ และเป็นปัญหาที่แก้ได้ยากมาก
พลภูมิ วิภัติภูมิ ประเทศ	2550	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในเขตกรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในเขตกรุงเทพมหานคร	วิธีการศึกษาเป็นการค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ วารสาร บทความ วิทยานิพนธ์ หนังสือพิมพ์ รายงานการวิจัย	ปัจจุบันนี้สภาพการเมืองค่อนข้างไม่ชัดเจน ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย โดยส่วนใหญ่เห็นว่าการเลือกตั้งไม่ได้มีส่วนช่วยในการเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถเข้าไปบริหารบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นศูนย์การทั้งการเมือง การตลาด ความหลากหลาย

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			2. เพื่อศึกษาการลงคะแนนเสียง การเลือกตั้งของประชาชนในระดับท้องถิ่นในเขต กรุงเทพมหานคร	ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูล ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต	ของวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเขตที่สามารถอาศัยเอาประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในเขต กรุงเทพมหานครมาเป็นปัจจัยหรือตัวช่วยเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศได้ แต่เมื่อสถานการณ์ทางการเมืองที่มีความชัดเจนน้อยลงทุกขณะ ทำให้การตัดสินใจค่อนข้างจะยากสำหรับประชาชน การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประชาชนตื่นตัวกับการเลือกตั้งในกรณีนี้ค่อนข้างจะมากกว่า เพราะมองเห็นว่าเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด การตัดสินใจในการดำเนินการในด้านการพัฒนา หรือการให้ความช่วยเหลือ แต่ในอีกมุมหนึ่งปัญหาส่วนน้อยในแต่ละชุมชน ถ้าประชาชนได้มีความใกล้ชิดกับตัวแทนที่เป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขต ก็จะ สามารถดึงหรือโน้มน้าวให้ตัวแทนเหล่านั้นได้เข้ามาช่วยแก้ไขในปัญหาของ คนส่วนน้อยได้ดี เท่ากับตัวแทนของแต่ละเขตจะต้องเข้าไปหาชุมชนเองเพื่อ สอบถามถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละส่วนว่าเกิดปัญหาอย่างไร ต้องการให้ แก้ไขหรือพัฒนาอย่างไร
บัลลังก์ นันทวิชรินทร์	2550	ความรู้ความเข้าใจของประชาชน ต่อบทบาทและหน้าที่ของ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตบางคอแหลม	มีจุดมุ่งหมาย ที่จะศึกษา 1) ความรู้และความเข้าใจของ ประชาชนต่อบทบาทและอำนาจ หน้าที่ของสมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร 2) ความ คิดเห็นและความต้องการของ ประชาชนที่มีต่อบทบาทและ อำนาจ หน้าที่ ของสมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร 3) พฤติกรรม ทางการเมืองของประชาชนที่มี ต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร และ 4) ความ แตกต่างระหว่างคุณสมบัติส่วนบุคคลของประชาชนกับทัศนคติ ต่อบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	การศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขต บางคอแหลม กรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน ด้วยการแจก แบบสอบถาม แล้ววิเคราะห์ ข้อมูลโดยการพรรณนาความ (Descriptive) และใช้การ วิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS โดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน ในการอธิบายตัวแปร ต่าง ๆ ที่ศึกษา และใช้สถิติ อนุมาน t-test และ F-test	ผลการศึกษา สรุปได้ 3 ประการ 1. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจต่อบทบาทและหน้าที่ของสมาชิก สภากรุงเทพมหานคร ร้อยละ 54.62 และ ประชาชนที่มี อายุ การศึกษา และ รายได้ที่แตกต่างกันจะมีความรู้และความเข้าใจ ในบทบาทและหน้าที่ของ สก. แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ Alpha = .05 2. ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยที่ว่าสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มีความสำคัญน้อยกว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับ ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 40.5 และ ประชาชนที่มีเพศ และรายได้ที่ แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อบทบาทและหน้าที่ของ สก. แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ Alpha = .05 3. พฤติกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนมีความถี่ในการ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครน้อยที่สุด ส่วนแนวโน้มการไป ใช้สิทธิเลือกตั้งในอนาคตของประชาชน ไม่แน่ใจว่าจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานครสูงสุด เมื่อเทียบกับการไปเลือกตั้งสมาชิก วุฒิสภา สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
2.1.2 การตัดสินใจเลือกพรรคหรือตัวบุคคลในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต					

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
ศุชัยวูธ ชาวสวนกล้วย	2546	การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเขตดินแดง	1. ศึกษาพฤติกรรมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครของประชาชนในเขตดินแดง 2. ศึกษาความแตกต่างของปัจจัยด้านภูมิหลังที่มีต่อแบบแผนการตัดสินใจ เหตุผลในการเลือกพรรคและตัวบุคคล	ประชากรที่ศึกษาได้แก่ประชาชนในเขตดินแดงที่มีสิทธิเลือกตั้งโดยมีอายุ 18 ปีขึ้นไป และได้กำหนดอัตราส่วนของกลุ่มตัวอย่าง 1 : 100 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,322 คน	พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในการเลือกตั้งครั้งล่าสุด (พ.ศ. 2545) ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตดินแดงเลือกผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครของพรรคไทยรักไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.00 โดยประชาชนส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกบุคคลอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 59.80 เนื่องจากเข้าใจปัญหาคนในพื้นที่ สำหรับเหตุผลที่เลือกพรรคไทยรักไทย เนื่องจากชอบหัวหน้าพรรค คิดเป็นร้อยละ 54.80 ในเรื่องงบประมาณ ส.ก. 15 ล้านบาท พบว่าสมควรมี คิดเป็นร้อยละ 75.30 ในเรื่องการใช้งบประมาณ 15 ล้านบาท ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้งบประมาณ ความต้องการให้ ส.ก. แก้ไขปัญหา พบว่าต้องการให้ ส.ก. แก้ไขปัญหาในด้านการส่งเสริมกีฬาต้านยาเสพติด สำหรับคุณสมบัติของ ส.ก. ที่ต้องการคือพียงายลงพื้นที่บ่อย ต้องการให้ทีมงาน ส.ช. กับ ส.ก. เป็นทีมงานเดียวกัน สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแบบแผนการตัดสินใจ เหตุผลในการเลือกพรรค และตัวบุคคล ได้แก่ เพศ และสถานภาพที่ระดับ .05 การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบว่า การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ตัวผู้สมัครยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยเน้นเลือกผู้สมัครที่รู้จักและเข้าใจปัญหาคนในพื้นที่ ซึ่งจะ เป็นเหตุผลที่พรรคการเมืองต้องนำไปประกอบการพิจารณาในการคัดเลือกตัวผู้สมัครของพรรคฯ ในส่วนงานวิจัยครั้งต่อไปต้องการให้วิจัยในเรื่องผลกระทบจากการที่ผู้อำนวยการเขตกรุงเทพมหานครมาจากการแต่งตั้ง
ชยพล ชิดช่วงชัย	2547	ความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีต่อคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตเลือกตั้งทุ่งครุ	1. เพื่อศึกษาประสบการณ์ในการเลือกตั้งและความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่มีต่อระบบการเมืองและพรรคการเมือง คุณสมบัติและบทบาทของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล ประสบการณ์ในการ	กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งทุ่งครุ จำนวนทั้งสิ้น 398 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งใช้ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน คณิต และค่าโคสแควร์	กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง นับถือศาสนาพุทธ มีอายุระหว่าง 35-45 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี สมรสแล้ว ประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ และมีรายได้รวมต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท จำนวนมากที่สุด ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมโดยเกิดที่กรุงเทพมหานคร มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนตามสำเนาทะเบียนบ้านที่เป็นเพศชายเฉลี่ยประมาณ 2.45 คน เพศหญิงประมาณ 2.50 คน ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งเฉลี่ยประมาณ 3.46 คน สำหรับประสบการณ์ในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พบว่า ในอดีตที่ผ่านมา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ยังคงจะไปเลือกตั้งอีก

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>เลือกตั้ง และความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการเมืองและพรรคการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีต่อคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร</p>		<p>ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองและพรรคการเมือง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า การเมืองในระบบประชาธิปไตยถือเป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุด การเมืองในระบบประชาธิปไตยในปัจจุบันสามารถแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมได้ พอใจกับสภาพการเมืองของไทยในปัจจุบัน การปฏิรูปการเมืองในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในการเลือกตั้งครั้งนี้ ทำให้การเมืองไทยพัฒนาดีขึ้น ในอนาคตพรรคการเมืองจะพัฒนาในทางดีขึ้นและแนวโน้มพรรคการเมืองของไทยในอนาคต จะเหลือเพียงไม่กี่พรรค สำหรับคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นผู้ที่เกิดในวงศ์ตระกูลที่มีชื่อเสียงและประวัติครอบครัวดี ต้องเคยสมัครหรือเคยเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือสมาชิกสภาเขตมาก่อน ต้องสังกัดพรรคการเมืองที่ชอบหรือประทับใจ และต้องประสบความสำเร็จในการบริหารธุรกิจหรือเคยเป็นผู้บริหารในวงราชการมาก่อน สำหรับเรื่องส่วนใหญ่เห็นด้วยได้แก่ ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และได้รับการศึกษาระดับสูง ควรเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ต้องเป็นผู้ที่มองการณ์ไกลและวางแผนดี ส่วนเรื่องที่ไม่แน่ใจคือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องสังกัดพรรคการเมืองที่รู้จักเป็นส่วนตัว นอกจากนี้ยังได้ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีต่อคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากที่สุดด้วยกัน 3 เรื่อง ได้แก่ ซื่อสัตย์สุจริตไม่คดโกง กล้าคิด กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม และควรมีความรู้ความสามารถในการทำงานและบริหารงาน ตามลำดับ</p>
<p>วิชัย เกียรติ สามีภักดิ์</p>	<p>2547</p>	<p>ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกผู้นำในระดับท้องถิ่น : ศึกษากรณีสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตพื้นที่บางบอน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่บางบอน 2. เพื่อศึกษาว่าประชาชนในเขตพื้นที่บางบอน มีความรู้ความเข้าใจต่อหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครอย่างไร 3. เพื่อศึกษาว่าประชาชนในเขตพื้นที่บางบอน ให้ความสำคัญใน 	<p>การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากเอกสาร และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก</p>	<p>ประชาชนกลุ่มตัวอย่างไม่มีความรู้เกี่ยวกับสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ไม่มีความรู้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ไม่ทราบในเรื่องงบประมาณที่ผู้นำของตนว่ามีจำนวนเท่าใด และต้องการให้ผู้นำของตนแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นอย่างจริงจัง โดยลักษณะผู้นำที่ประชาชนต้องการต้องมีความประพฤติที่ดีมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล คิดเป็นทำเป็น แก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว เด็ดเดี่ยว ใจกว้าง มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ กล้าคิดกล้าทำ ฉลาด และทัศนคติดี ส่วนในด้านวุฒิการศึกษาต้องสูงกว่าปริญญาตรี ในด้านฐานะความมั่นคงทางการเงิน ปานกลาง ถึง มั่นคงมาก ในเรื่องของชาติตระกูลนั้นไม่มีความสำคัญสำหรับประชาชน และต้องการให้ผู้นำของตนมาแก้ไขปัญหาในเรื่องของปัญหาการจราจร การขนส่ง การขยายเส้นทาง</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>การใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในเขตพื้นที่บางบอน มากน้อยเพียงใด</p> <p>4. เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุง แก้ไข เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเขตพื้นที่บางบอน</p>		<p>ปัญหาเสพติด การศึกษา ส่วนความคิดด้านการซื้อสิทธิขายเสียงของประชาชนหรือที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยรวมว่าปัญหาในการซื้อสิทธิขายเสียงเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ และเป็นปัญหาที่แก้ได้ยากมาก</p>
พฤกพงษ์ เปรมศิริ	2550	ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการสร้างคະແນນິຍມของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเขตดอนเมือง	<p>1. เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนที่ใช้สิทธิ โดแกเพศ อายุการศึกษา และอาชีพที่มีผลต่อการสร้างคະແນນິຍມของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตดอนเมือง</p> <p>2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางดานส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการสร้างคະແນນິຍມของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตดอนเมือง</p>	<p>ศึกษาโดยวิธีการทำแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน</p>	<p>จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เป็นเพศชายมีอายุ มากกว่า 30 ปีขึ้นไป มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาคือ ปริญญาตรีขึ้นไป ประกอบอาชีพรับจ้าง จากผลการศึกษาระดับปัจจัยทางการตลาดในการเลือกผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเขตดอนเมือง ด้านผู้สมัครที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง มีคุณสมบัติ คุณวุฒิ และลักษณะที่ดีในการเป็นนักการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ส่วนใหญ่ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านผู้สมัครอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้น ปัจจัยเรื่อง การมีการศึกษาสูง มีนโยบายที่โดนใจอยู่ในระดับมากที่สุด และการมีรูปร่างหล่อหรือสวย อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการศึกษาระดับปัจจัยทางการตลาดด้านกระแสนิยม ด้านการเข้าถึงประชาชน และด้านกลยุทธ์ในการหาเสียง พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.60, 3.84 และ 3.63 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาดด้านกลยุทธ์ในการหาเสียง อยู่ในระดับมากเช่นกัน</p> <p>ประชาชนที่มีเพศชายและเพศหญิงมีปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครเขตดอนเมืองแตกต่างกัน ประชาชนที่มีเพศชายจะมีปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตดอนเมืองน้อยกว่าเพศหญิง ประชาชนที่มีอายุ การศึกษา อาชีพ แตกต่างกันมีปัจจัยส่วนประสมการตลาดในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตดอนเมืองแตกต่างกัน</p>
2.1.3 อิทธิพลของสื่อ และการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต					

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
ศิริพงษ์ ทรงวิทยา ธรรม	2547	อิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ต่อ พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง: ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานครใน เขตดอนเมือง	1. เพื่อศึกษาถึงกลยุทธ์ในการใช้ สื่อสิ่งพิมพ์ในการหาเสียงของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภากรุงเทพมหานครในเขตดอน เมือง 2. เพื่อศึกษาว่าสื่อสิ่งพิมพ์ชนิด ใดมีประสิทธิภาพในการเข้าถึงผู้ มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งมาก ที่สุด 3. เพื่อศึกษาว่าสื่อสิ่งพิมพ์ชนิด ใดมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ ออกเสียงของผู้มีสิทธิลงคะแนน เลือกตั้งได้มากที่สุด	การศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวม ข้อมูลและศึกษาเฉพาะผู้มีสิทธิ เลือกตั้งสมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร เขตดอนเมือง ในช่วงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2547 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2547	สภาพภูมิหลังในเรื่อง เพศ อายุ อาชีพและรายได้ ไม่มีผลต่อการ ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การได้รับสื่อสิ่งพิมพ์ในการหาเสียง มีผลต่อการไปใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความสนใจข่าวสารทางการเมือง มีผลต่อการไปใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ไม่มีผลต่อการไปใช้ สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 75.50 เคยได้รับสื่อสิ่งพิมพ์ ที่ใช้ในการหาเสียงของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด หรือคิดเป็นร้อยละ 100.00 เคยพบเห็นป้ายโฆษณาที่ใช้ในการหา เสียงของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร สิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการหาเสียงที่กลุ่มตัวอย่างได้รับหรือพบเห็นมาก ที่สุดลำดับที่ 1 คือ แผ่นโฆษณา (Poster) ลำดับที่ 2 คือ แผ่นโฆษณา (Poster) ลำดับที่ 3 คือ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ (Bill board) ลำดับที่ 4 คือ บัตรแนะนำตัว ลำดับที่ 5 คือ แผ่นพับ ลำดับที่ 6 คือ ป้ายผ้าใบ (Banner) และลำดับที่ 7 คือ หนังสือพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการหาเสียงที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าสร้างความสนใจ มากที่สุด ลำดับที่ 1 คือ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ (Bill board) ลำดับที่ 2 คือ แผ่นโฆษณา (Poster) ลำดับที่ 3 คือ สติกเกอร์ ลำดับที่ 4 คือ บัตรแนะนำตัว ลำดับที่ 5 คือ บัตรแนะนำตัว ลำดับที่ 6 คือ บัตรแนะนำตัว และลำดับที่ 7 คือ หนังสือพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการหาเสียงที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่าได้รับข้อมูล ข่าวสารของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมากที่สุด ลำดับที่ 1 คือ แผ่นพับ ลำดับที่ 2 คือ บัตรแนะนำตัว ลำดับที่ 3 คือ แผ่นโฆษณา (Poster) ลำดับที่ 4 คือ สติกเกอร์ ลำดับที่ 5 คือ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ (Bill board) ลำดับที่ 6 คือ ป้ายผ้าใบ (Banner) และลำดับที่ 7 คือ หนังสือพิมพ์ ความสนใจข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสนใจข่าวสารทางการเมืองปานกลาง และพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 91.50 ไม่เคยแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ต่อนักการเมืองที่มีชื่อเสียงในชุมชนเลย</p> <p>กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 68.50 ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในครั้งที่ผ่านมา โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ต้องการสนับสนุนผู้สมัครที่ตนชอบเป็นผู้แทน รองลงมาคือ ต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองและต้องการให้เป็นไปตามระบบ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในครั้งที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ป่วย หรือ ติดธุระจำเป็น รองลงมาคือ ไม่มีผู้สมัครที่ตนพึงพอใจและไม่ได้ให้ความสนใจการเมืองระดับท้องถิ่น ตามลำดับ</p> <p>กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 89.50 คิดว่า สื่อสิ่งพิมพ์มีอิทธิพลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างคิดว่าสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการหาเสียงที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมากที่สุดลำดับที่ 1 คือ แผ่นพับ ลำดับที่ 2 คือ แผ่นโฆษณา (Poster) ลำดับที่ 3 คือ บัตรแนะนำตัว ลำดับที่ 4 คือ สติกเกอร์ ลำดับที่ 5 คือ ป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ (Bill board) ลำดับที่ 6 คือ ป้ายผ้าใบ (Banner) และลำดับที่ 7 คือ หนังสือพิมพ์</p> <p>กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 87.00 คิดว่า กรณีที่ไม่ได้มีความชื่นชอบผู้สมัครคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ สื่อสิ่งพิมพ์มีผลทำให้เกิดการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50.50 คิดว่า กรณีที่มีความชื่นชอบผู้สมัครคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ สื่อสิ่งพิมพ์มีผลทำให้เกิดการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้</p> <p>ในส่วนของปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครคือ ความมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ รองลงมาคือ มีผลงานในพื้นที่และหาเสียงเยี่ยมเยียนสม่ำเสมอ ตามลำดับ</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
2.2 การรณรงค์ของผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต และพลวัตระหว่างอำนาจในพื้นที่					
จารินี รุทธะกาญจน์	2546	การเมืองท้องถิ่นกับการพัฒนาการทางการเมืองไปสู่ระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาลักษณะของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อทราบถึงความเป็นมาและพัฒนาการของการเมืองท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร 3. เพื่อทราบถึงลักษณะและบทบาทของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในกรุงเทพมหานคร 4. เพื่อสามารถเข้าใจและอธิบายการเมืองระดับท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครได้ 5. เพื่อศึกษาว่ากลุ่มการเมืองท้องถิ่นจะสามารถเป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาทางการเมืองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครเพื่อไปสู่ระบอบประชาธิปไตยได้หรือไม่ อย่างไร 	การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาวิจัยจากเอกสารและการสัมภาษณ์ ส.ก. และอดีต ส.ส. กรุงเทพมหานคร	<p>กลุ่มการเมืองท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ กลุ่มการเมืองสำหรับการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และกลุ่มการเมืองสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและสมาชิกสภาเขต โดยสามารถแบ่งออกได้เป็นลักษณะละ 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มการเมืองที่มีโครงสร้างรองรับ กับกลุ่มการเมืองที่เป็นกลุ่มเลือกตั้งของผู้สมัครรายบุคคลประการหนึ่ง และกลุ่มการเมืองแบบกว้างกับกลุ่มการเมืองแบบเฉพาะพื้นที่อีกประการหนึ่ง กลุ่มการเมืองทั้ง 4 ประเภท มีลักษณะและแนวโน้มร่วมกัน คือ เป็นการรวมตัวกัน ขึ้นเพื่อกิจกรรมการเลือกตั้งเป็นสำคัญ มีลักษณะเป็นการชั่วคราว ระยะเวลาการดำเนินงานมีระยะเวลาสั้น ๆ ไม่มีมีการจัดองค์กรอย่างเป็นทางการ และไม่มีความต่อเนื่องเพราะมีความเป็นสถาบันต่ำ การเกิดและการสลายกลุ่ม มีความเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ไม่มีเป้าหมายใดนอกจากการเลือกตั้ง กลุ่มการเมืองท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครโดยทั่วไปจึงไม่ได้เป็นแนวทางที่จะสามารถผลักดันให้เกิดการพัฒนาการทางการเมืองระดับท้องถิ่นในกรุงเทพมหานครได้มากนัก</p> <p>การที่จะพัฒนาทางการเมืองในระดับท้องถิ่นไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย ด้วยกลุ่มการเมืองท้องถิ่นจึงควรเน้นการทำให้กลุ่มการเมืองท้องถิ่นในประเภทที่มีโครงสร้างรองรับ และมีลักษณะแบบกว้าง มีพัฒนาการของกลุ่มไปสู่ความเป็นสถาบันการเมืองระดับท้องถิ่นเช่นเดียวกับพรรคการเมืองให้ได้ เพื่อให้กลุ่มการเมืองดังกล่าวมีเสถียรภาพ เปิดกว้าง มีเป้าหมายมากไปกว่าการเลือกตั้ง มีกิจกรรมทางการเมืองอื่น ๆ สามารถที่จะเป็นที่พึ่งของประชาชนในท้องถิ่นได้ ซึ่งจะนำไปสู่ความสนใจทางการเมืองของประชาชนและทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองระดับท้องถิ่นมากขึ้น อันเป็นหนทางสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาการทางการเมืองขึ้นในระดับท้องถิ่น และเพื่อนำไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยต่อไป</p>
ศุภชัย บุญฤทธิ์	2547	บทบาทผู้นำศาสนาอิสลามในเขตชุมชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษา	1. เพื่อศึกษาบทบาทผู้นำศาสนาอิสลามในเขตชุมชนวังโสม ต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มีมากน้อยเพียงใด	การวิจัยโดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในชุมชนวังโสม เขต	<p>ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตชุมชน ผู้นำศาสนาอิสลามมีบทบาทอยู่ในระดับมากในการสนับสนุน จูงใจในการที่จะทำให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
		ชุมชนวังโสม เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร	2. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากหรือน้อยเพียงใด 3. เพื่อศึกษาระดับความนิยมเอียงของประชาชนที่มีต่อผู้นำศาสนาอิสลามในชุมชนวังโสม มีมากน้อยเพียงใด	บางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2. การเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตชุมชน ผู้นำศาสนาอิสลามต้องมีระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขต และสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากในการที่จะทำให้ประชาชนรับรู้ พร้อมทั้งจะออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 3. ผู้นำทางศาสนาอิสลามเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติที่ชาวมุสลิมให้ความเคารพนับถือเชื่อฟังอันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระดับความนิยมเอียงของประชาชนคล้อยตามผู้นำศาสนาอิสลามอันเป็นผลต่อการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง
ฉัตรชัย รัตน์เขียว	2552	บทบาทกลุ่มผลประโยชน์ต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550	1. เพื่อศึกษาบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มีต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550 2. เพื่อศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการที่มีต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2550	การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 6 กลุ่ม ๆ ละ 2 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ กลุ่มสมาชิกพรรคการเมือง กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มข้าราชการ กลุ่มผู้นำชุมชนหรือผู้นำในท้องถิ่น กลุ่มผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตจตุจักร และกลุ่มสื่อสารมวลชน เครื่องมือวิจัยประกอบไปด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบเก็บข้อมูลจากเอกสาร และแบบบันทึกจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา	กลุ่มผลประโยชน์ทุกกลุ่มมีบทบาทต่อการสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งมาก ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มสมาชิกพรรคการเมือง กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มข้าราชการ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และกลุ่มสื่อสารมวลชน มีบทบาทในการช่วยประชาสัมพันธ์ผู้สมัครรับเลือกตั้ง การณรงค์หาเสียง ก่อนการเลือกตั้งและแสดงออกหลังจากการเลือกตั้งผ่าน เช่น การดำเนินกิจกรรมที่ได้ประกาศไว้ การติดตามตรวจสอบแนวนโยบาย เป็นต้น กลุ่มผลประโยชน์ทุกกลุ่มมีลักษณะความสัมพันธ์ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งนี้ แบบทางการ คือกลุ่มผลประโยชน์เข้ามามีบทบาทในสังคมอย่างเปิดเผยและเป็นไปตามกฎหมาย เช่น กลุ่มผู้สมัครสมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีบทบาทสำคัญในการแถลงนโยบายเพื่อแสดงออกถึงอุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนเป็นสำคัญ กลุ่มสื่อมวลชนมีบทบาทให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการตัดสินใจ สำหรับข้าราชการถือได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีบทบาทตามกฎหมายโดยตรงที่ต้องจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ส่วนผู้นำชุมชนมีบทบาทต่อการเลือกตั้งในฐานะผู้นำและมีส่วนสำคัญต่อการทำกิจกรรมในชุมชน และส่งเสริม สนับสนุนการเลือกตั้ง โดยการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนทราบทั้งในรูปแบบการติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์หรือโน้มน้าวในรูปแบบต่าง ๆ แบบไม่เป็นทางการ คือกลุ่มผลประโยชน์มีบทบาทในสังคมเชิงสัญลักษณ์หรือโดยอ้อม เช่น กลุ่มสมาชิกพรรคการเมืองจะแสดงบทบาทในรูปของการเข้าร่วม

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน กลุ่มนักธุรกิจแสดงบทบาทแทรกแซงทางการเมืองผ่านระบบอุปถัมภ์ โดยวิธีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กับกลุ่มผู้สมัครอย่างไม่เปิดเผย กลุ่มสื่อสารมวลชนมีบทบาทในการผลักดันให้ผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งหรือไม่ได้รับการเลือกตั้งผ่านการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ส่วนข้าราชการถึงแม้จะต้องระมัดระวังในเรื่องการวางตัวแต่ก็มีบทบาทเอื้อเอียง สนับสนุนกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นที่ตนมีส่วนได้เสีย เช่น การเพิกเฉยต่อข้อร้องเรียนการกระทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง
พรรณชญา ศิริวรรณบุศย์	2555	พฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร: ศึกษาเปรียบเทียบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาแบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในกรุงเทพมหานครทั้งในการเลือกตั้งทั่วไปและการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในปัจจุบัน 2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในกรุงเทพมหานครทั้งในการเลือกตั้งทั่วไปและการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในปัจจุบัน 3. เพื่อศึกษาความแตกต่างของพฤติกรรมการเลือกตั้งในคนกรุงเทพมหานครระหว่างการเลือกตั้งทั่วไป และการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในการเมืองปัจจุบัน 4. เพื่อเสนอวิธีการและแนวทางที่เหมาะสมในการรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งมากขึ้นต่อไปในอนาคต 	การผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยจัดทำแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตการปกครองชั้นนอกและเขตการปกครองชั้นใน กลุ่มละ 350 ฉบับ หลังจากวิเคราะห์ผลที่ได้จากแบบสอบถาม ได้เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ส.ส. ส.ก. และผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั้งสองระบบ	โดยรวมสรุปได้ว่า แม้ว่าประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีสถานภาพทางสังคมอยู่ในระดับสูง และประชาชนส่วนใหญ่อาจมองว่าระบบอุปถัมภ์ไม่มีบทบาทต่อการเลือกตั้ง แต่จากการศึกษาพบว่า ระบบอุปถัมภ์ยังมีอิทธิพลต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งและการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครอยู่ โดยเรียกระบบอุปถัมภ์นี้ว่าเป็นระบบอุปถัมภ์แบบต่อเนื่อง กล่าวคือ หากผู้สมัครต้องการได้รับเลือกตั้งทุกสมัย ผู้สมัครต้องทำประโยชน์และช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่องมิใช่เพียงช่วงระยะเวลาในการหาเสียงเท่านั้น ส่วนตัวแปรสื่อในการรณรงค์การเลือกตั้ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550 ไม่มีอิทธิพลมากนักต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
นันทนา กตเวที	2558	บทบาททางการเมืองของอาสาสมัครสาธารณสุขในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2553	1. เพื่อศึกษาบทบาททางการเมืองของอาสาสมัครสาธารณสุขในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2553 2. เพื่อศึกษาปัจจัยหนุนเสริมบทบาททางการเมืองของอาสาสมัครสาธารณสุขในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2553	การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องแบบเฉพาะเจาะจงจากอาสาสมัครสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร เขตสายไหม สมาชิกสภาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 24 คน	บทบาททางการเมืองของอาสาสมัครสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร เขตสายไหมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตสายไหม เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2553 ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการให้ความรู้และรณรงค์การเลือกตั้ง การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และการโน้มน้าวชักจูงผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้เลือกผู้สมัครที่สนับสนุนได้รับเลือกตั้ง ปัจจัยหนุนเสริมบทบาททางการเมืองของอาสาสมัครสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร เขตสายไหม ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเขตสายไหม ได้การมีตำแหน่งเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข การมีสถานภาพทางสังคมที่สูงในชุมชน การเป็นผู้ให้การอุปถัมภ์ในการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน
อัจฉราภา จิระภาคธ	2557	บทบาททางการเมืองของผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่คณะกรรมการการเลือกตั้งให้การรับรอง : กรณีศึกษาเขตเลือกตั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาบทบาททางการเมืองของผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตเลือกตั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาบทบาทที่นอกเหนือจากการเลือกตั้งแต่เกี่ยวข้องมาสู่การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตเลือกตั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร 3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการแสดงบทบาททางการเมืองของผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตเลือกตั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร	การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากเอกสาร และสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งระดับแกนนำ	ผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งให้การสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งคือการประชาสัมพันธ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งในทางหลักการ บทบาทสำรวจข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่นที่จะมีผลต่อการเลือกตั้ง การรักษาสถานะคะแนนเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง บทบาทรณรงค์ หาเสียง และบทบาทดำเนินการร้องเรียนคู่แข่งทางการเมืองทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งมีพฤติกรรมนอกเหนือจากการเลือกตั้งแต่เกี่ยวข้องมาสู่การเลือกตั้ง การรับเชิญไปเป็นประธานในพิธีต่าง ๆ และบทบาทที่ไม่เปิดเผยได้แก่การให้กู้เงิน การเร่งรัดให้มีการก่อสร้างสาธารณูปโภค และการฝากนักเรียนเข้าศึกษาในสถานศึกษา ปัญหาอุปสรรคของผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้แก่ คู่แข่งทางการเมืองพ่วงเล็งการทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง และผู้สนับสนุนฝ่ายตรงข้ามข่มขู่และใส่ร้ายทางการเมือง

ตารางแสดงงานการศึกษาเรื่องบทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของการปกครองท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
13. ภาพรวมของงานการศึกษาเรื่องบทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของการปกครองท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร					
13.1 บทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต่อการบริหารท้องถิ่น					
สมศักดิ์ ชารักษ์	2545	ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีในพื้นที่เขตบางรัก	1. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนในบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานครและการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3. เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการบริหารกรุงเทพมหานคร	เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประชากรที่ศึกษา คือ ประชาชนในพื้นที่เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร จำนวน 396 คน อายุ 18 ปีขึ้นไป สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling)	<p>ประชาชนกรุงเทพมหานครมีทัศนคติต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับสูงทั้ง 3 บทบาท โดยเรียงจากระดับคะแนนสูงสุด ได้แก่ บทบาทในด้านการบริหารงานกรุงเทพมหานคร บทบาทในฐานะผู้นำของท้องถิ่น บทบาทในด้านการพัฒนาการเมือง</p> <p>ประชาชนกรุงเทพมหานคร ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกันทั้ง 3 บทบาท และระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในด้านบริหารแตกต่างกัน ยกเว้นบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในฐานะผู้นำท้องถิ่นและพัฒนาการเมืองการปกครองไม่แตกต่างกัน</p> <p>ประชาชนกรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานครแตกต่าง มีทัศนคติต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทั้ง 3 บทบาท ไม่แตกต่างกัน</p>
ชูศักดิ์ จิงพานิช	2558	บทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครกับประสิทธิผลในการบริหารงาน	1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร 3. เพื่อศึกษาความเกี่ยวข้องของบทบาทผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กับประสิทธิผลในการบริหารงาน	ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการวิจัยจากเอกสารวิชาการ ตำรา และผลการวิจัย ที่เกี่ยวข้องบทบาทผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กับประสิทธิผลในการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร และการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก	<p>การบริหารงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครนั้น มีการนำเอาบทบาทในการบริหารงาน ทั้ง 10 บทบาท ตามแนวคิดของ Henry Mintzberg ซึ่งแบ่งเป็น 3 บทบาทหลักและสามารถแยกออกเป็น 10 บทบาทย่อย ได้แก่ 1. บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประกอบด้วย บทบาทการเป็นหัวหน้าหน่วยงาน บทบาทการเป็นผู้นำ บทบาทการเป็นตัวแทนติดต่อ 2. บทบาทด้านสารสนเทศ ประกอบด้วย บทบาทการเป็นผู้กำกับดูแล บทบาทการเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสาร บทบาทการทำหน้าที่โฆษก และ 3. บทบาทด้านการตัดสินใจ ประกอบด้วย บทบาทเป็นผู้ประกอบการ บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา บทบาทการเป็นผู้จัดสรรทรัพยากร บทบาทการเป็นผู้เจรจาต่อรอง นำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานของกรุงเทพมหานครบรรลุตามเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยในการปฏิบัติงานจะผสมผสานบทบาทเข้าด้วยกัน</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>สำหรับประสิทธิผลในการบริการงานของกรุงเทพมหานครนั้นมีประสิทธิผล คือ มีปริมาณผลงานตามที่กำหนด งานที่สำเร็จมีคุณภาพ ตามระยะเวลาที่กำหนด และมีผลสัมฤทธิ์ของงานที่ปฏิบัติได้</p> <p>บทบาทที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ทั้ง 10 บทบาท ที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการนั้น มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร คือ นั้นทำให้การบริหารของกรุงเทพมหานครนั้นมีประสิทธิผล</p>
เกรียงพล พัฒนรัฐเกรียงพล พัฒนรัฐ	2550	การจัดการเมือง: ผลกระทบของปัจจัยการแข่งขันระหว่างเมืองและความต้องการของประชาชนที่เพิ่มขึ้นต่อบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการเมืองของกรุงเทพมหานครและบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน 2. เพื่อศึกษาลักษณะการเป็นเมืองระดับโลกของกรุงเทพมหานครและความต้องการของประชาชน 3. ผลกระทบของปัจจัยการแข่งขันระหว่างเมืองกับปัจจัยความต้องการของประชาชนต่อลักษณะการจัดการเมืองกรุงเทพมหานคร 4. เพื่อศึกษาบทบาทที่เปลี่ยนไปของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 	ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการวิจัยจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างที่เฉพาะเจาะจง และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม	<p>แนวทางการจัดการเมืองของกรุงเทพมหานครมีโครงสร้างการบังคับบัญชาขนาดใหญ่ รวมทั้งมีระดับความเป็นทางการและความเชี่ยวชาญต่าง ๆ สูง ในขณะที่เดียวกันบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีลักษณะของการสั่งการจากบนลงล่างที่เป็นบทบาทผู้นำทางพิธีการ (ceremonial) แบบผู้พิทักษ์รักษา (caretaker) แบบเอกบุคลิก (individualist) และแบบผู้จัดการ (executive)</p> <p>กรุงเทพมหานคร ได้กลายเป็นเมืองในระดับโลกเพียงเมืองเดียวของประเทศไทยซึ่งการเติบโตทางเศรษฐกิจของเมืองกระตุ้นให้เกิดปัจจัยด้านการแข่งขันกับเมืองอื่น ๆ ในภูมิภาค ส่วนปัจจัยที่เป็นความต้องการของประชาชนมีระดับการเพิ่มขึ้นเป็นลำดับอันเป็นผลมาจากสังคมมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นจนทำให้เกิดความแตกต่างหลากหลายขึ้นในระดับของบุคคล กลุ่มประชาชน และชุมชนทั่วไป</p> <p>ผลกระทบของปัจจัยการแข่งขันระหว่างเมืองกับความต้องการที่ของประชาชนส่งผลให้เกิดการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (good governance) มาปรับใช้กับกรุงเทพมหานคร ได้แก่ การเข้าร่วมเป็นพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์ (strategic partnership) กับหน่วยงานภาคเอกชน การปฏิบัติราชการโดยยึดค่านิยมหลักความรับผิดชอบและตรวจสอบได้ (accountability) และการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเมืองร่วมกับกรุงเทพมหานครและ</p> <p>บทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่เริ่มปรับเปลี่ยนเป็นการผสมผสานระหว่างบทบาทของผู้ประกอบการ (entrepreneur) กับบทบาทของการเป็นผู้ช่วยเหลือ (facilitator) มากขึ้น</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					นอกจากนี้เมื่อค้นพบอื่น ๆ ว่า วิสัยทัศน์ด้านการแข่งขันระหว่างเมืองของกรุงเทพมหานครยังมีความไม่ชัดเจนและมีข้อจำกัดด้านอำนาจหน้าที่ในการจัดการอย่างบูรณาการในการส่งเสริมศักยภาพของเมือง ขณะที่ยุทธศาสตร์การแข่งขันระดับประเทศก็ได้กำหนดบทบาทที่ชัดเจนของกรุงเทพมหานครไว้รวมทั้งยังคงมีแนวคิดดั้งเดิมที่เห็นว่ากรุงเทพมหานครเป็นเพียงกลไกของรัฐบาลในระดับท้องถิ่น ส่วนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ผ่านมาเน้นงานโครงการที่เป็นมีลักษณะเป็นกายภาพหรือเชิงปริมาณและมุ่งปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการมากกว่าการจัดทำโครงการเชิงคุณภาพที่เน้นค่านิยมแบบประชาธิปไตย
สุธาธิณี วาคาบายาซี	2550	บทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการแก้ไขปัญหาล้างแวล้อมของ กทม. (พ.ศ. 2515-2543)	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการแก้ไขปัญหาล้างแวล้อมของกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2515 - 2543) 2. เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินนโยบายแก้ไขล้างแวล้อมของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2515 - 2543) 3. เพื่อวิเคราะห์ผลงานในการแก้ไขปัญหาล้างแวล้อมของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร(พ.ศ. 2515 - 2543) 	ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ ราชกิจจานุเบกษา หนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสือพิมพ์ วารสาร กฤตภาค ซีดีรอม และข้อมูลจากแหล่งอิเล็กทรอนิกส์ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาศึกษาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์และนำเสนอเรื่องราวแบบพรรณนาวิเคราะห์	<p>ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใน กทม. และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้นทุกวันนี้ เกิดจากการที่ กทม. เป็นศูนย์รวมความเจริญทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ทำให้เป็นแหล่งรองรับการอพยพย้ายถิ่นเพื่อเข้ามาอยู่อาศัย มาศึกษาต่อ และมาทำงานทำ การที่ กทม.ขยายตัวอย่างรวดเร็วโดยไม่เป็นไปตามผังเมืองที่ตั้งไว้ทำให้เกิดปัญหามากมาย เพราะการที่ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทรัพยากรธรรมชาติก็ย่อมถูกทำลายมากขึ้น และเป็นสาเหตุของการเกิดมลพิษต่างๆ ได้แก่ มลพิษจากขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล น้ำท่วม น้ำเน่า คับคั่ง เสียงดังรบกวน นอกจากนั้นสวนสาธารณะที่ใช้ในการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อผ่อนคลายความเครียดก็มีไม่เพียงพอ จึงทำให้คุณภาพชีวิตของชาว กทม. เสื่อมลง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการแก้ไขปัญหาล้างแวล้อมเพื่อให้ชาว กทม. มีความสุขและความปลอดภัยในชีวิต ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละคน จึงมีบทบาทในการพยายามแก้ไขปัญหาล้างแวล้อมของ กทม. แต่จะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว รวมทั้งผลงานนั้นๆ จะได้รับการสานต่อจากผู้ว่าราชการคนต่อไปหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ วิสัยทัศน์ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง งบประมาณของ กทม. สถานการณ์ทางการเมือง และนโยบายของ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละคน</p> <p>จากการศึกษาบทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการแก้ไขปัญหาล้างแวล้อมของ กทม. (พ.ศ. 2515 - 2543) จะเห็นได้ว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละคนได้พยายามแก้ไขสภาพการณ์ต่างๆ ทั้งที่เป็นนโยบายและปัญหาเฉพาะหน้าอย่างเต็มความสามารถ แต่เนื่องจากมี</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					อุปสรรคสำคัญ คือ สภาพแวดล้อม ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และสถานการณ์ทางการเมือง เป็นต้น จึงทำให้บทบาทของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละคนมีวิธีการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของ กทม. แตกต่างกันไป แต่ก็ได้มีการดำเนินการแก้ไขมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2550)
เจียมจิต กลั่นหอม	2549	ความคิดเห็นของข้าราชการกรุงเทพมหานครต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชน ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (อภิรักษ์ โกษะโยธิน)	1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของข้าราชการกรุงเทพมหานครต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของข้าราชการกรุงเทพมหานครต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการกรุงเทพมหานครสังกัดฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม 50 เขตและสำนักพัฒนาสังคมจำนวน 272 คน	<p>ปัจจัยด้านบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 – 39 ปี มากที่สุด การศึกษาในระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งในระดับ 5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,000 - 19,999 บาท และระยะเวลาในการรับราชการระหว่าง 1 – 5 ปี</p> <p>ปัจจัยด้านงานพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประเภทข่าวและแหล่งข่าวสารที่รับรู้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามประเภทข่าวพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในระดับมาก โดยมีการการส่งเสริมลานกีฬาในชุมชน มากที่สุด และมีการรับรู้ข่าวสารเรื่องโครงการเพิ่มระบบช่องทางด่วนเพื่อบริการผู้ป่วยฉุกเฉิน น้อยที่สุด ในด้านแหล่งข่าวสารที่รับรู้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้จากเอกสารทางราชการ มากที่สุด และบุคคลในครอบครัว น้อยที่สุด</p> <p>ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ว่ามีการจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็วกรณีมีเหตุเร่งด่วนมากที่สุด และมีความรู้ถึงการจัดตั้งศูนย์เงินออมเพื่อให้ประชาชนมาปรึกษาเกี่ยวกับการออมเงินครัวเรือนน้อยที่สุด</p> <p>ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชนมากที่สุด และมีส่วนร่วมในด้านการออกตรวจพื้นที่ในป่านกลางเวลากลางคืนเพื่อป้องกันภัยในชุมชนน้อยที่สุด</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>ด้านความคิดเห็นของข้าราชการกรุงเทพมหานครต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก ถ้าพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านกิจกรรมต่อเนื่อง กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับเรื่อง การป้องกันและช่วยเหลือเด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาสจากปัญหาความรุนแรงมากที่สุด และเห็นด้วยกับเพิ่มเงินสนับสนุนงานด้านพัฒนาชุมชนสำหรับกรรมการชุมชนน้อยที่สุด ด้านกิจกรรมใหม่ ข้าราชการเห็นด้วยกับการจัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่เร็วกรณีมีเหตุเร่งด่วนและการเพิ่มพื้นที่สวนสาธารณะตามโครงการ 10 สวนสวยมากที่สุด และเห็นด้วยกับการจัดตั้งระบบจราจรอัจฉริยะน้อยที่สุด</p> <p>โดยสรุป ข้าราชการกรุงเทพมหานครมีความเห็นต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครระดับมาก ส่วน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การรับรู้ข่าวสาร และความรู้ความเข้าใจ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วน เพศ อายุ ระดับตำแหน่ง ระดับเงินเดือน ระยะเวลาในการรับราชการและการมีส่วนร่วมปฏิบัติงานด้านพัฒนาชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อบทบาทด้านพัฒนาชุมชนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร</p>
13.2 บทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของสภากรุงเทพมหานครต่อการบริหารท้องถิ่น					
13.2.1 ในมุมมองของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร					
บรรพตจากสินเลิศ	2536	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร	<p>1. เพื่อศึกษาถึงระดับความรู้ความเข้าใจในเรื่องอำนาจหน้าที่และบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร</p> <p>2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยทางสังคม (เพศ อายุ ระดับการศึกษา พรรคการเมืองที่สังกัด) กับความรู้ความเข้าใจในเรื่องอำนาจหน้าที่ของสมาชิก</p>	เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและทำการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ สมาชิกกรุงเทพมหานครที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2533 จาก 36 เขต จำนวน 57 คน	<p>ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องอำนาจหน้าที่ต่อการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครในระดับค่อนข้างต่ำ และบทบาทในฐานะสมาชิกสภากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจได้แก่ รายได้ มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในเรื่องอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร แต่การมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องอำนาจหน้าที่ต่อการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครที่ต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และจากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัวกับตัวแปรตาม ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ปัจจัยทางสังคมได้แก่ ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงและสามารถอธิบายความแปรผันต่อบทบาทโดยรวม</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>สภากรุงเทพมหานครต่อการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร</p> <p>3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยทางสังคม (รายได้ อาชีพ) กับความรู้ความเข้าใจในเรื่องอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร</p> <p>4. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในเรื่องอำนาจหน้าที่กับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร</p> <p>5. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และความรู้ความเข้าใจในเรื่องอำนาจหน้าที่กับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร</p>		<p>ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในการปกครองท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครได้ค่อนข้างน้อย สะท้อนให้เห็นว่า การแสดงบทบาทในฐานะสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือไม่อย่างไรนั้น ส่วนใหญ่ประมาณ 80 % หรือมากกว่านั้นสามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยหรือตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่ยังมีได้ทำการศึกษาเราจะสังเกตเห็นว่า การแสดงบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหลายประการนั้น ถูกกำหนดตามตำแหน่งหน้าที่และตามกฎระเบียบของกฎหมายรวมทั้งข้อบังคับต่าง ๆ เช่น สมาชิกมีหน้าที่ต้องเข้าประชุม ดังนั้น หากไม่มาประชุมตลอดสมัยประชุมที่มีกำหนดไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภากรุงเทพมหานคร สมาชิกผู้นั้นก็จะขาดจากสมาชิกภาพ หรือกรณีบทบาทของการเป็นกรรมการสามัญและวิสามัญ ซึ่งก็เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ที่กำหนดให้มีการเลือกจากสมาชิกสภากรุงเทพมหานครขึ้นมาทำหน้าที่ เป็นต้น นอกจากนี้บทบาทที่ไม่แสดงออกไม่ว่าจะเป็นบทบาทตามอำนาจหน้าที่หรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ที่ไม่สอดคล้องและสอดคล้องกับหลักการปกครองท้องถิ่นอาจเกิดจากเหตุผลทางการเมือง เช่น จากการเรียกร้องของประชาชนในเขตเลือกตั้ง จากการสัญญาเมื่อครั้งรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หรือเพื่อฐานคะแนนเสียงในการเลือกตั้งครั้งต่อไป เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่า สิ่งเหล่านี้จะเป็นเหตุผลสำคัญส่วนหนึ่งที่ตอบคำถามว่า ทำไม? ภาคของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่แสดงบทบาทโดยการจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ไปตามชุมชนต่าง ๆ ภาพของตรอก ซอย สะพาน หรือแม้แต่ถังน้ำยาเคมีดับเพลิงที่มีป้ายระบุว่า เป็นผลงานของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครผู้นั้นผู้นี้ จึงมีปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไปในนครหลวงอย่างกรุงเทพมหานคร</p>
ปรีชา แก้วจันทร์	2538	ความรู้รับรู้นโยบายการเป็นตัวแทนของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	<p>1. เพื่อศึกษาความรู้รับรู้นโยบายการเป็นตัวแทนของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร</p> <p>2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรู้รับรู้นโยบายการเป็น</p>	ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครและอดีตสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ได้รับการ	สมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีความรู้รับรู้นโยบายการเป็นตัวแทน โดยภาพรวมแล้วมีลักษณะกลาง ๆ ระหว่างอนุรักษ์นิยมกับเสรีนิยม ใน 3 ประเด็นหลัก พบว่ามีลักษณะกลาง ๆ ระหว่างตัวแทนของเขตเลือกตั้งกับตัวแทนของส่วนรวม ลักษณะกลาง ๆ ระหว่างการสนองตอบต่อประชาชนในท้องถิ่นกับการสนองตอบต่อพรรคการเมือง และลักษณะกลาง ๆ ระหว่างไม่มีอิสระในการตัดสินใจกับมีอิสระในการตัดสินใจ ความแตกต่างในเรื่อง เพศ

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			ตัวแทนของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร 3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่มีต่อรูปแบบ-โครงสร้างการปกครองที่เหมาะสมกับกรุงเทพมหานคร	เลือกตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 จำนวน 112 คน	อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และจำนวนครั้งที่ได้รับการเลือกตั้ง ก่อให้เกิดความแตกต่างกันของความรับรู้ในบทบาทการเป็นตัวแทน แต่ความแตกต่างในเรื่อง รายได้ พรรคการเมืองที่สังกัด ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเลือกตั้ง และความผูกพันกับเขตที่ได้รับเลือกตั้ง ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างกันของความรับรู้ในบทบาทการเป็นตัวแทน และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบ-โครงสร้างการปกครองของกรุงเทพมหานครในปัจจุบันเหมาะสมอยู่แล้ว โดยที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่างก็มาจากการเลือกตั้ง เช่นเดียวกับหลักการของระบบประธานาธิบดี
13.2.2 ในมุมมองของข้าราชการ					
ธวัชชัย ทองสิมา	2545	ทัศนคติของข้าราชการกรุงเทพมหานครที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของข้าราชการกรุงเทพมหานครที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร 2. ศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของข้าราชการกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการกรุงเทพมหานคร จำนวน 347 คน	ข้าราชการกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน ระดับตำแหน่ง การไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร การมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร
หฤทัย นิติกานนท์	2546	การยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิงโดยข้าราชการกรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิง 2. เพื่อศึกษาระดับการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร 3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิง	ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างของผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการกรุงเทพมหานคร ระดับตำแหน่ง 6 - 8 สังกัดหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานเขต และกอง จำนวนทั้งสิ้น 5,485 คน ได้	การยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และทัศนคติต่อสตรี มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิง ส่วนตำแหน่ง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหญิง

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
				ขนาดของตัวอย่าง จำนวน 373 คน	
13.2.3 จากหลายมุมมอง					
ภักดีหาญส์ หิมะทองคำ	2555	รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	<p>1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) ในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงตลอดจนวิเคราะห์ความจำเป็นและความคาดหวังต่อการพัฒนาภาวะผู้นำของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.)</p> <p>2. เพื่อค้นลักษณะเฉพาะของผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) ที่ เป็นความต้องการของประชาชน กรุงเทพมหานคร</p> <p>3. เพื่อเสนอรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) ที่ สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมายในการบริหารจัดการ กรุงเทพมหานครในอันที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน กรุงเทพมหานคร</p>	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 คน ประกอบด้วย สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ข้าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้นำชุมชน รวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นรูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และใช้การวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 301 คน	<p>จากมุมมองของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ข้าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้นำชุมชน พบว่า บทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้งในอดีตและปัจจุบัน ยังแสดงบทบาทของภาวะผู้นำตามที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครทางนิตินัยกล่าวคือ บทบาทในการตราข้อบัญญัติ ตลอดจนแก้ไขปรับเปลี่ยนข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดได้ว่าเป็นบทบาทในวงกว้าง และการทำหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติงบประมาณของกรุงเทพมหานคร ตลอดจนการตรวจสอบการทำงานฝ่ายบริหาร บทบาท 2 บทบาทหลังมีความสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน ซึ่งเป็นบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในทางพฤตินัย การแสดงบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันยังคงดำเนินไปด้วยดี ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความเห็นว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครแสดงบทบาทได้ดี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน สมาชิกสภากรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับที่สูงกว่าสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในอดีต ประกอบกับรู้จักการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนการสื่อสารต่าง ๆ เพื่อช่วยการดำเนินบทบาทในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือการสะท้อนปัญหาของชุมชนแก่ฝ่ายบริหารทำได้รวดเร็วขึ้น</p> <p>ผู้ใช้ข้อมูลสำคัญเห็นว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครจำเป็นต้องตระหนักถึงการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้วยการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เป็นตัวแทนของชุมชนในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ นอกจากนี้ยังต้องมีความสามารถในการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ได้พร้อมเพรียง และมีความคาดหวังว่าสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต้องพัฒนาภาวะผู้นำด้วยการมีอำนาจบารมี เป็นตัวอย่างที่ดี การสร้างเสริมทางปัญญาให้แก่ประชาชน การสร้างแรงบันดาลใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และความค้ำประกันความเป็นปัจเจกบุคคลของประชาชน</p> <p>ผู้ใช้ข้อมูลสำคัญเห็นว่า สมาชิกสภากรุงเทพมหานครควรมีลักษณะเฉพาะของผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ การมีพื้นฐานความรู้ ความสามารถที่ดี การมี</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>พื้นฐานคุณธรรม จริยธรรมที่ดี ความซื่อสัตย์ สุจริต ความสามารถในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีจิตสำนึกในการปฏิบัติงานและสร้างผลงานให้ปรากฏ</p> <p>รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร จึงสามารถสังเคราะห์เป็นตัวแบบ CHASE III Model ประกอบด้วย C : Charisma หมายถึง ความมีอำนาจบารมี H : Honesty หมายถึง ความซื่อสัตย์สุจริต A : Ability หมายถึง ความรู้ความสามารถ S : Sense of Belonging หมายถึง ความมีจิตสำนึก E : Effective Communication หมายถึง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ I : Intellectual หมายถึง การสร้างเสริมทางปัญญา I : Individual หมายถึง ความคำนึงถึงความ เป็นปัจเจกบุคคล และ I : Inspiration หมายถึง การสร้างแรงบันดาลใจ</p>
13.2.4 อำนาจหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานคร					
เสรี เยวาะ	2542	อำนาจหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณี การควบคุมการบริหารงานของ กรุงเทพมหานคร	<p>1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การใช้ อำนาจหน้าที่ของสภา กรุงเทพมหานครที่มีอยู่ใน ปัจจุบันตามบทบัญญัติของ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนมาตรการอื่น ๆ ของ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ในการ ควบคุมการบริหารงานของ กรุงเทพมหานคร รวมทั้ง ทำการศึกษาเปรียบเทียบอำนาจ หน้าที่ดังกล่าวของสภา กรุงเทพมหานครกับสภาท้องถิ่น อื่น ๆ ในประเทศไทยและ ต่างประเทศ</p> <p>2. เพื่อศึกษาผลกระทบของการ ใช้อำนาจหน้าที่ของสภา กรุงเทพมหานครดังกล่าวที่มีต่อ</p>	ใช้วิธีการศึกษาแบบการวิจัย เอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษา วิเคราะห์เอกสารเช่น พระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ข้อบังคับการประชุมสภา กรุงเทพมหานคร ระเบียบ ข้อบังคับอื่น ๆ รวมทั้งจาก หนังสือ ตำรารายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ และ เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง	<p>อำนาจหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานครในการควบคุมการ บริหารงานของกรุงเทพมหานครนั้น พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ได้กำหนดมาตรการหลายประการด้วยกัน ได้แก่ การควบคุมโดยมาตรการข้อบังคับกรุงเทพมหานคร การแต่งตั้ง คณะกรรมการสามัญและคณะกรรมการวิสามัญ การให้ความเห็นชอบในการ ดำเนินกิจการบางอย่างของกรุงเทพมหานคร มาตรการการตั้งกระทู้ถาม การ เสนอญัตติ การอภิปรายทั่วไปเพื่อให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครชี้แจง ข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารราชการของ กรุงเทพมหานคร การควบคุมโดยมาตรการงบประมาณ และการควบคุมโดย มาตรการถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่ง แต่ มาตรการต่าง ๆ โดยมาตรการถอดถอนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครออก จากตำแหน่ง แต่มาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ก็มีปัญหาข้อบกพร่อง เนื่องจาก กฎหมายได้ให้อำนาจฝ่ายบริหารของกรุงเทพมหานครมากกว่า ทำให้สภา กรุงเทพมหานครไม่สามารถควบคุมการบริหารงานของกรุงเทพมหานครได้ อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>การควบคุมตรวจสอบปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร</p> <p>3. เพื่อศึกษาถึงบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดมาตรการและวิธีการที่จะเป็นสิ่งเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร</p> <p>4. เพื่อศึกษาถึงกระบวนการและขั้นตอนการใช้อำนาจของสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งจะต้องมีการเปิดเผยทั้งในขั้นตอนการดำเนินการและเนื้อหาในการใช้อำนาจ เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของสภากรุงเทพมหานครได้</p> <p>5. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาข้อบกพร่องและอุปสรรคในการใช้อำนาจหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานครที่เกิดขึ้น</p> <p>บทบัญญัติกฎหมาย ตลอดจนเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้การใช้อำนาจหน้าที่ของสภากรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง</p>		

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
พิพัฒน์ ลาภ ปรารภนา	2546	การมีส่วนร่วมในการบริหาร กรุงเทพมหานครของสมาชิก สภากรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมใน การบริหารกรุงเทพมหานครของ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วน ร่วมในการบริหาร กรุงเทพมหานครของสมาชิก สภากรุงเทพมหานครตามตัว แปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และกลุ่ม/พรรคการเมืองที่สังกัด 3. เพื่อหาข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการ บริหารกรุงเทพมหานครของ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร	ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือใน การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ ดำรงตำแหน่งในปี พ.ศ. 2546 จำนวน 61 คน	สมาชิกสภากรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมในการพัฒนา กรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการศึกษามีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านสวัสดิการสังคมและการกีฬา ด้านสาธารณสุขโภชนาการ ด้านสาธารณสุข รักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อม และด้านการเงินและการคลัง สมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งและกลุ่ม/พรรคการเมืองที่สังกัดแตกต่างกัน กันมีส่วนร่วมในการพัฒนากรุงเทพมหานครทุกด้านไม่แตกต่างกัน สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการ บริหารกรุงเทพมหานคร ข้อคิดที่มีความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ กรุงเทพมหานครควรมีการเตรียมความพร้อมในการรับการถ่ายโอนภารกิจ จากหน่วยงานอื่น ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ รองลงมา ได้แก่ ให้ประชาชนมีส่วน ร่วมในการพัฒนากรุงเทพมหานครมากยิ่งขึ้น ฝ่ายบริหารควรเพิ่ม ประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนเพิ่มมากยิ่งขึ้นควรมีการสร้างขวัญ และกำลังใจให้ข้าราชการและลูกจ้างกรุงเทพมหานครให้มากยิ่งขึ้นและ รัฐบาลควรเข้ามาแก้ไขปัญหาในระดับชาติ เช่น การจราจร น้ำท่วม และ ปัญหามลพิษ
อุไร อนันตสิน	2559	บทบาทของสภา กรุงเทพมหานครในการ ตรวจสอบการบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาบทบาทของสภา กรุงเทพมหานครในการ ตรวจสอบการบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร 2. ศึกษาความเป็นอิสระในการ ตรวจสอบการบริหารราชการ กรุงเทพมหานครของสภา กรุงเทพมหานคร 3. เพื่อวิเคราะห์ความสำเร็จและ ข้อจำกัดที่ส่งผลต่อการ ตรวจสอบการบริหารราชการ กรุงเทพมหานครของสภา กรุงเทพมหานคร	วิเคราะห์โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับ บทบาทและอำนาจหน้าที่ตาม กฎหมายของสภา กรุงเทพมหานคร แนวคิดการ ปกครองส่วนท้องถิ่น แนวคิด การตรวจสอบถ่วงดุล แนวคิด ความเป็นอิสระในการตรวจสอบ โดยมีหน่วยการวิเคราะห์ใน ระดับบุคคล ได้แก่ สมาชิกสภา กรุงเทพมหานคร ข้าราชการ การเมืองฝ่ายบริหาร และ ข้าราชการประจำระดับบริหาร กรุงเทพมหานคร	บทบาทของสภากรุงเทพมหานครในการตรวจสอบการบริหาร ราชการกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็นบทบาทในการตราข้อบัญญัติและการ อนุมัติข้อกำหนดกรุงเทพมหานคร การพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม การอนุมัติ และการพิจารณาให้ความเห็นชอบในกิจการที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องขอ ความเห็นชอบจากสภาหรือต้องรายงานต่อสภา การร่วมกับฝ่ายบริหารแก้ไข ความเดือดร้อนของประชาชน และการควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหาร โดยการตั้งกระทู้ถาม การเสนอญัตติ การเปิดอภิปรายทั่วไป การมีมติขอให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งให้ผู้ว่า ราชการกรุงเทพมหานครออกจากตำแหน่ง และการเข้าร่วมเป็น คณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญของสภากรุงเทพมหานคร ส่วนความเป็นอิสระจากพรรคการเมืองของสภากรุงเทพมหานคร ในการตรวจสอบการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พบว่า ความเป็นอิสระ

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			โดยศึกษาข้อมูลการปฏิบัติงานของสภากรุงเทพมหานครในช่วงปีงบประมาณ 2554-2557		จากพรรคการเมืองเพื่อให้ได้ประโยชน์ จากการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ จนกลายเป็นความจำเป็นที่ต้องสังกัดพรรคการเมือง แล้วจึงมีความผูกพันต้องปฏิบัติตามมติพรรคการเมืองซึ่งตนสังกัด อย่างไรก็ตาม มีบางส่วนเห็นว่าความผูกพันกับพรรคการเมืองเป็นแต่เพียงการกำกับดูแลต่าง ๆ เท่านั้น โดยไม่สามารถสั่งการหรือควบคุมสมาชิกสภากรุงเทพมหานครได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังพบว่า ความเป็นอิสระในการแสดงบทบาทการควบคุมตรวจสอบฝ่ายบริหารในแต่ละมาตรการนั้น มีผลกระทบเชื่อมโยงกับความเป็นอิสระในการสังกัดหรือไม่สังกัดพรรคการเมือง โดยสมาชิกสภากรุงเทพมหานครจะมีความเป็นอิสระในมาตรการการตรวจสอบขั้นต้น เช่น การตั้งกระทู้ถาม การเสนอญัตติ การตราข้อบัญญัติ หรือการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่เป็นเรื่องปกติทั่วไป แต่ถ้าวการตรวจสอบเป็นมาตรการที่เข้มข้นมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ทางการเมือง เช่น การเปิดอภิปรายทั่วไป หรือการเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่ง หรือการพิจารณานอญัตติโครงการหรืองบประมาณที่มีลักษณะเป็นโครงการสำคัญที่มีงบประมาณจำนวนมาก หรือมีผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ หรือเป็นประโยชน์ในการหาคะแนนเสียงเลือกตั้ง ความเป็นอิสระของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในการตรวจสอบก็จะลดน้อยลง แต่บทบาทการควบคุมของพรรคการเมืองจะเพิ่มมากขึ้น
ชลกร ศิริวรรณนะ	2554	บทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตดินแดง ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแฟลตดินแดง	1. เพื่อศึกษาบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตดินแดง ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแฟลตดินแดง 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับเพื่อศึกษาบทบาทสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตดินแดงในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแฟลตดินแดง	ใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์หาข้อมูลเชิงลึกเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างสุ่มจากประชากรที่พักอาศัยในชุมชน ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปและมีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 348 คน	กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการแสดงบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตดินแดง ใน 3 ฐานะ คือ ฐานะของผู้นำชุมชน ฐานะของผู้ประสานงานชุมชน ฐานะของผู้สนับสนุนชุมชน มีส่วนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแฟลตดินแดง โดยที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชนทุกมิติในเรื่องการแก้ปัญหาให้กับชุมชน ส่งเสริมความสามัคคีในชุมชน สนับสนุนชุมชนพึ่งตนเองได้และเป็นผู้นำชุมชนในการทำกิจกรรมในชุมชน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเพื่อพัฒนาชุมชนตนเอง โดยมีความสัมพันธ์กับชุมชนในระดับที่สูง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการแสดงบทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตดินแดง มีส่วนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแฟลตดินแดง รวมทั้งช่วยพัฒนาชุมชน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชน อันเป็นการร่วมมือกันของชุมชนแฟลตดินแดง เพื่อการ

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของชุมชนที่มีต่อการแสดงบทบาทสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร เขตดินแดงในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแฟลตดินแดง		แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนและทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยชุมชนเอง ซึ่งเป็นหลักการของชุมชนเข้มแข็ง
ไสว ผลยา	2547	หลักการห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดรายจ่ายท้องถิ่น : ศึกษากรณีการริเริ่มกำหนดรายจ่ายของสภากรุงเทพมหานคร	เพื่อศึกษาหลักการห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดรายจ่ายในท้องถิ่น ซึ่งเกิดจากหลักการห้ามฝ่ายนิติบัญญัติริเริ่มกำหนดรายจ่ายแผ่นดิน มาบังคับใช้ในท้องถิ่น	ใช้วิธีการศึกษาแบบการวิจัยเอกสาร (Documentary Research)	<p>หลักการห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดรายจ่ายท้องถิ่นนี้ได้เคยมีการนำไปบังคับใช้กับท้องถิ่นในประเทศไทยทุกรูปแบบ การที่สภากรุงเทพมหานครสามารถริเริ่มกำหนดรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร คือแปรญัตติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและการแปรญัตติในการใช้จ่ายเงินสะสมของกรุงเทพมหานครได้ มีลักษณะเป็นการริเริ่มกำหนดรายจ่ายท้องถิ่นหรือเตรียมจัดทำงบประมาณของกรุงเทพมหานคร โดยไม่ได้ผ่านการรับรองของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่อย่างใด เป็นการกระทำที่ขัดแย้งกับหลักการแบ่งการทำงาน (Division of Work) ตามบทบาทหน้าที่ที่มีลักษณะเฉพาะโดยเทียบเคียงตามหลักการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ (Separation of Powers) ทำให้กระบวนการตรวจสอบการบริหารและถ่วงดุลการใช้อำนาจ (Checks and Balances) ตามหลักการปกครองระบอบเสรีประชาธิปไตยไม่บังเกิดผล เพราะเป็นการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในการจัดทำงบประมาณในส่วนที่ได้รับการแปรญัตติ ทำหน้าที่พิจารณาอนุมัติงบประมาณในวาระที่ 3 และมีส่วนในการบริหารงบประมาณดังกล่าว จึงจำเป็นต้องบัญญัติหลักการห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดรายจ่ายท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลโดยทั่วไป</p> <p>สภาพปัญหาที่เกิดจากการใช้งบประมาณของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครดังกล่าว เป็นงบประมาณขาดองค์กรที่รับผิดชอบโดยตรงเป็นการจัดทำงบประมาณที่อาจขาดข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง การใช้จ่ายงบประมาณส่วนนี้จะขึ้นอยู่กับความต้องการของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครแต่ละคนเป็นหลัก การจัดสรรงบประมาณมีลักษณะกระจายกันเป็นเบี้ยหัวแตก มองเห็นประโยชน์ไม่ชัดเจน ซ้ำซ้อนกับงบประมาณตามปกติ ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม ระบบการตรวจสอบและประเมินผลไม่มี</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>ประสิทธิภาพ ขาดประสิทธิผล และไม่คุ้มค่า จึงเป็นเหตุผลและความจำเป็นที่จะพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ฉบับปัจจุบันโดยยกเลิกการแปรญัตติงบประมาณและกำหนดหลักการห้ามฝ่ายสภาท้องถิ่นริเริ่มกำหนดรายจ่ายท้องถิ่น พร้อมมาตรการสำคัญที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบริหารราชการเกิดประสิทธิภาพ มีประสิทธิผลมากขึ้น ดังต่อไปนี้</p> <p>1. การกำหนดหลักการห้ามสภากรุงเทพมหานครริเริ่มกำหนดรายจ่ายกรุงเทพมหานคร เป็น กฎหมายว่า “ในการพิจารณาร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สมาชิกสภากรุงเทพมหานครจะแปรญัตติเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการมิได้ แต่อาจแปรญัตติได้ ในทางลดหรือตัดทอนรายจ่าย ซึ่งมีใช้รายจ่ายตามข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) เงินส่งใช้ต้นเงินกู้ (2) ดอกเบี้ยเงินกู้ (3) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย</p> <p>ในการพิจารณาของสภากรุงเทพมหานครหรือของคณะกรรมการวิสามัญ การเสนอการแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้” และกำหนดสภาพบังคับตามหลักการดังกล่าว โดยกำหนดดังนี้ “ให้สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือประธานสภากรุงเทพมหานครที่เห็นว่ามีการกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติของหลักการดังกล่าว ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณา และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต้องพิจารณาวินิจฉัยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยว่ามีการกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติหลักการดังกล่าวให้การเสนอการแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวนั้นตกไป” หากไม่เห็นด้วยกับความเห็นดังกล่าว สามารถนำขึ้นสู่ศาลปกครองได้อีกทางหนึ่ง</p> <p>2. ปรับปรุงสัดส่วนกรรมการวิสามัญในสัดส่วนของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครให้มีจำนวนเท่ากัน โดยแก้ไข</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>มาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 จึงจะเป็นการจัดการปกครองในรูปแบบสภาและผู้บริหารเข้มแข็ง (Council and Strong Mayor) ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม</p> <p>3. กำหนดองค์กรกลุ่มในการวินิจฉัยข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงินของกรุงเทพมหานคร ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภากรุงเทพมหานคร รองประธานสภากรุงเทพมหานคร และประธานคณะกรรมการของสภากรุงเทพมหานครทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย เพื่อให้มีคณะบุคคลมาถ่วงดุลความคิดเห็นก่อนวินิจฉัยและมีให้ตกเป็นหน้าที่ของประธานสภากรุงเทพมหานครเพียงคนเดียวอีกต่อไป จึงจำเป็นต้องแก้ไขมาตรา 99 วรรคท้ายให้มีสาระสำคัญดังกล่าวข้างต้น</p> <p>4. กำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครต้องแถลงนโยบายในปีแรกและรายงานผลการปฏิบัติงานทุกปี เพื่อเป็นกรอบในการติดตามตรวจสอบและอนุมัติงบประมาณของสภากรุงเทพมหานคร จึงจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ให้มีบทกฎหมายที่มีสาระสำคัญดังกล่าวข้างต้นต่อไป</p> <p>กล่าวโดยสรุปแล้ว การจัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะแบ่งการทำงาน (Division of Work) และเทียบเคียงตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ (Separation of Powers) ระหว่างฝ่ายสภาท้องถิ่นคือ สภากรุงเทพมหานครกับฝ่ายบริหารคือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแล้วเห็นว่างบประพฤติของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ขัดแย้งกับลักษณะการแบ่งการทำงานดังกล่าว มีประโยชน์เฉพาะการดำเนินการรวดเร็วและสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เท่านั้น แต่หากใช้จ่ายงบประมาณตามปกติด้วยหลักการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี (Good Local Governance) มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ปราศจากการทุจริตใด ๆ และจะก่อให้เกิดวินัยทางงบประมาณและการคลังในกรุงเทพมหานคร ดังนั้น กรุงเทพมหานครควรยกเลิกงบประมาณของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในกรุงเทพมหานคร รวมถึงการห้ามไม่ให้มีการแปรญัตติงบประมาณของฝ่ายสภาท้องถิ่นในท้องถิ่นรูปแบบอื่นด้วย และควรนำงบประมาณในส่วนนี้ไปดำเนินการตามวิธีการจัดทำงบประมาณตามปกติ ซึ่งมีขั้นตอนการพิจารณาที่ถูกต้อง โดยการกระจายงบประมาณไปยังพื้นที่ในเขตต่าง ๆ ตามความจำเป็นและความเหมาะสม เพื่อ</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					ดำเนินการพัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง
13.3 บทบาทและทัศนคติต่อบทบาทของสภาเขตต่อการบริหารท้องถิ่น					
13.3.1 บทบาทและการปฏิบัติหน้าที่					
กอบชัย บุญอรณะ	2533	การปฏิบัติหน้าที่ของสภาเขตในฐานะองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบนครหลวง	เพื่อศึกษาว่า สภาเขตจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ได้มากน้อย เพียงใด ปฏิบัติหน้าที่ได้ครบทุกข้อตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ฯ หรือไม่ พรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง รวมถึงความแตกต่างระหว่างลักษณะสภาพพื้นที่และองค์ประกอบของสภาเขตแต่ละแห่ง จะมีผลหรือมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสภาเขตหรือไม่ อย่างไร โดยมีขอบเขตระยะเวลาการศึกษาการปฏิบัติงานภายใน 1 ปีแรกของการทำงาน และศึกษาเพียง 3 เขต (สภาเขตราษฎร์บูรณะ สภาเขตปทุมวัน สภาเขตบางเขน) จากทั้งหมด 24 เขตในกรุงเทพมหานคร	ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยการศึกษาจากเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้น (primary sources) คือ บันทึกรายงานการประชุมประจำเดือนของสภาเขตร่วมกับฝ่ายบริหารของแต่ละเขต ซึ่งถือว่าเป็นเอกสารของราชการ และมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จากสมาชิกสภาเขตแต่ละเขต ประกอบด้วย การสัมภาษณ์โดยใช้แบบ (structured interview) ซึ่งได้สร้างไว้ล่วงหน้า และการสัมภาษณ์โดยไม่ใช้แบบ (unstructured interview) โดยกำหนดแนวหัวข้อสัมภาษณ์นำทาง	ไม่มีสภาเขตใดจาก 3 สภาเขตที่เป็นตัวอย่าง (สภาเขตราษฎร์บูรณะ สภาเขตปทุมวัน สภาเขตบางเขน) จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างครบถ้วนทุกข้อ และรายละเอียดการปฏิบัติก็มีความแตกต่างออกไปตามลักษณะและองค์ประกอบของแต่ละสภาเขต ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ผู้ศึกษาคาดว่าในโอกาสข้างหน้าจะมีความเป็นไปได้มากที่ทุกสภาเขตจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ครบถ้วนทุกประการตามพระราชบัญญัติฯ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีขอบเขตอำนาจที่จำกัดตามพระราชบัญญัติฯ ในขณะนี้ แต่จากการศึกษาจะเห็นว่าสภาเขตที่เป็นตัวอย่างของการศึกษานี้ ก็สามารถทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ครบถ้วนตามเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น คือ สามารถปกป้องรักษาผลประโยชน์และช่วยตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น แบ่งเบาภาระของฝ่ายบริหารระดับต่าง ๆ ได้มาก และยังเป็นที่พักผ่อนและพัฒนาบทบาท การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี สภาเขตจึงนับเป็นองค์กรที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหาร แต่ต่อประชาชนมาก สมควรที่จะให้ความสำคัญและเพิ่มบทบาทอำนาจหน้าที่ให้กับสภาเขตมากขึ้นในอนาคต
จิรพร ตลับเงิน	2536	สถานะและบทบาททางกฎหมายของสภาเขตในหลักการกระจายอำนาจของกรุงเทพมหานคร	เพื่อศึกษาว่าสภาเขตมีวัตถุประสงค์อะไร สถานะและบทบาททางกฎหมายของสภาเขต หรืออำนาจหน้าที่ของสภาเขตตามที่กฎหมายกำหนดเอาไว้	ใช้วิธีการศึกษาโดยวิธีพรรณนา (Description) ประกอบสังเกตการณ์ สัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และสมาชิกสภาเขต ศึกษาจากตำรา	ตามหลักการกระจายอำนาจปกครอง คือการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงไปสู่ส่วนล่าง เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามหลักประชาธิปไตย ในรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีองค์การทางการเมืองของตนเองขึ้นมา สามารถตราข้อบังคับโดยออกกฎระเบียบข้อบังคับอนุมติ ปฏิบัติการใด ๆ มีรายได้เป็นของตนเองและมีฐานะเป็นนิติ

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>นั้น มีอำนาจเพียงพที่จะแก้ไข ปัญหาและความเดือดร้อนของ ประชาชนในเขตได้หรือไม่ และมี อำนาจในการที่จะชี้้นำการ ปฏิบัติงานของสำนักงานเขตได้ หรือไม่ หรือมีส่วนร่วมในการ บริหารเขตในระดับใด และมี อำนาจควบคุมผู้บริหารในระดับ เขตมากน้อยเพียงใด สภาเขตมี ความเป็นอิสระหรือไม่ และ ท้ายสุด สำนักงานเขตมีฐานะ เป็นนิติบุคคลหรือไม่</p>	<p>บทความ วิทยานิพนธ์ และ เอกสารต่าง ๆ ซึ่งค้นคว้าจาก หอสมุดและศูนย์สนเทศ</p>	<p>บุคคลมีการบริหารและการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน โดยอิสระจาก การบังคับบัญชาของส่วนราชการส่วนกลาง แต่ราชการส่วนกลางสงวนไว้ซึ่ง อำนาจบางประการ ในการกำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>การบริหารราชการกรุงเทพมหานครเป็นการบริหารราชการส่วน ท้องถิ่น กรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นนิติบุคคลโดยจัดระเบียบบริหารราชการ ออกเป็น 2 ส่วน คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บริหารงาน และสภา กรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งทั้งสองฝ่ายต่างก็มีการเลือกตั้งของ ประชาชนในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานครมีอาณาเขตกว้าง ใหญ่ และมีประชาชนอาศัยอยู่จำนวนมาก รัฐจึงได้กำหนดให้มีการแบ่งเขตใน การบริหารงาน และให้การบริการสาธารณะแก่ประชาชน ได้แบ่งออกเป็น 36 เขต โดยเรียกว่าเขต ซึ่งมีสำนักงานเขต (ผู้อำนวยการเขต) เป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ประชาชนในเขตได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานและ ให้บริการสาธารณะแก่ตนเอง รัฐจึงได้ให้มีสภาเขตซึ่งสมาชิกสภาเขตมาจาก การเลือกตั้ง สภาเขตมีอำนาจหน้าที่พอสรุปได้คือ เป็นที่ปรึกษาผู้อำนวยการ เขต ให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะและสอดส่องการปฏิบัติงานของสำนักงานเขต การปกครองกรุงเทพมหานคร ถึงแม้ว่าจะเป็นปกครองส่วนท้องถิ่นก็ตาม แต่เป็นการปกครองแบบรวมอำนาจไว้ส่วนกลาง คือสำนักงานเขตต้องปฏิบัติ ตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร และโดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็น ผู้บังคับบัญชาสูงสุด</p> <p>จากการศึกษาวิจัยพบว่า สภาเขตไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และความเดือดร้อนของประชาชน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการให้บริการที่ สำนักงานเขตบางแห่งได้ให้บริการสาธารณะ, ลำช้า, บกพร่อง และไม่มี ประสิทธิภาพได้ เนื่องจากสภาเขตไม่มีสถานะในการที่จะตราข้อกำหนด พิจารณางบประมาณและไม่สามารถควบคุมผู้อำนวยการเขตได้ และข้อสำคัญ เขตไม่มีรายได้เป็นของตนเอง และท้ายที่สุดเขตไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ตามที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อ สาธารณชน และเป็นการให้บริการที่มีประสิทธิภาพในท้องถิ่นระดับเขต ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะว่าต้องให้สภาเขตมีอำนาจควบคุมฝ่ายบริหารของเขต และผู้อำนวยการเขตต้องมาจากการเลือกตั้ง และให้สำนักงานเขตโดยสภา เขตมีอำนาจตราข้อกำหนด, พิจารณานอมนุมัติงบประมาณ สำนักงานเขตโดย</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					ผู้อำนวยการเขตมีอำนาจปฏิบัติการจัดเก็บภาษี, ให้บริการและลงนามทำนิติกรรมต่าง ๆ อาทิ จ้างทำสะพานลอยคนข้าม, ซ่อมสะพาน ฯลฯ
วัลลภ อันรัตน์	2545	สภาเขตกับบทบาทในการพัฒนา ชุมชน	1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ ของสภาเขตในฐานะที่เป็นกลไก การบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ปัญหา และอุปสรรคในการทำหน้าที่ ของสมาชิกสภาเขตและสภาเขต 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการ ปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของสภา เขตให้สอดคล้องกับการพัฒนา ชุมชนกรุงเทพมหานคร	ใช้แนวความคิดเกี่ยวกับ โครงสร้างและหน้าที่ และความ เป็นสถาบันทางการเมือง เป็น กรอบในการวิเคราะห์และ อธิบายผลการปฏิบัติงานของ สภาเขต ซึ่งข้อมูลที่ใช้ ประกอบกรวิเคราะห์นั้นได้จาก เอกสารบันทึกรายงานการ ประชุมสภาเขต ตลอดช่วงเวลา ที่ทำการศึกษา คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 - 2544 มีการวิเคราะห์ ข้อมูลการศึกษาโดยการ เปรียบเทียบ และใช้สถิติร้อยละ ประกอบการพิจารณา	ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สภาเขตไม่สามารถ ที่จะเป็นกลไกในการผลักดันหรือส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาชุมชนได้ เท่าที่ควร สาเหตุสำคัญนั้นมาจากการกำหนดอำนาจหน้าที่สภาเขตที่ไม่ เหมาะสม การทำหน้าที่ของสภาเขตเองก็ไม่มีการจัดตั้งหน่วยย่อยขึ้นมาเพื่อ สนับสนุนการทำงานของตนเองส่งผลให้สภาเขตขาดกลไกในการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ และขึ้นอยู่กับคุณสมบัติและคุณภาพของสมาชิกสภาเขตเอง ดังนั้นหากต้องการให้สภาเขตเป็นกลไกที่มีส่วนช่วยเหลือหรือสนับสนุนการ บริหารราชการระดับเขต กรุงเทพมหานครควรพิจารณาปรับปรุงอำนาจ หน้าที่ของสภาเขตให้เหมาะสมกับการเป็นองค์กรการเมืองระดับท้องถิ่น มีการ กำหนดคุณสมบัติพิเศษของการเป็นสมาชิกสภาเขต ขณะเดียวกันรัฐบาล กลางก็ควรกระจายอำนาจให้กรุงเทพมหานครมีบทบาทมากขึ้นในการจัด ทำบริการสาธารณะในส่วนที่เป็นสาธารณูปโภคที่เกี่ยวข้องกับประชาชนใน เขตกรุงเทพมหานครโดยตรง
ยอดชาย คำทางชล	2552	บทบาททางการเมืองของสมาชิก สภาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาบทบาททางการเมือง ของสมาชิกสภาเขตสาย ไหม 2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคใน การแสดงบทบาททางการเมือง ของสมาชิกสภาเขตสายไหม 3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการ แสดงบทบาททางการเมืองของ สมาชิกสภาเขตสายไหม	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการ สัมภาษณ์เจาะลึก ประชากรวิจัย ได้แก่ (1) ข้าราชการสำนักงาน เขตสายไหม (2) สมาชิกสภาเขต สายไหม (3) ประธานและ กรรมการชุมชนหมู่บ้านในพื้นที่ เขตสายไหม กลุ่มตัวอย่างเลือก แบบเฉพาะเจาะจง กลุ่ม ข้าราชการสำนักงานเขตสายไหม จำนวน 5 คน กลุ่มสมาชิกสภา เขตสายไหม จำนวน 8 คน กลุ่ม ประธานและกรรมการชุมชน หมู่บ้านในพื้นที่เขตสายไหม จำนวน 12 คน	บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาเขตสายไหมมี 2 ส่วน คือ บทบาทตามบทบัญญัติของกฎหมาย ตามมาตรา 79 ของพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และบทบาทในฐานะ ผู้แทนของประชาชนในเขต อาทิ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน การ ประสานงาน การให้การเรียนรู้ทางการเมือง และการส่งเสริมคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนในเขต และการประสานงานกับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภากรุงเทพมหานครที่ตนสังกัดอยู่ ปัญหาและอุปสรรคในการแสดงบทบาททางการเมืองของสมาชิก สภาเขตสายไหม มี 2 ส่วน คือ ปัญหาจากบทบัญญัติกฎหมาย อาทิ การ ไม่มีอำนาจในการบังคับบัญชาข้าราชการในเขต การที่สำนักงานเขตไม่นำ ข้อเสนอแนะของสภาเขตไปใช้ประโยชน์ และการไม่มีสำนักงานทำการของ สมาชิกสภาเขต และปัญหาจากปัจจัยส่วนตัวของสมาชิกสภาเขต อาทิ ความรู้ความสามารถ ความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง การไม่ออกพบ

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					<p>ประชาชนในท้องถิ่น และการขาดการประชาสัมพันธ์ถึงอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขต</p> <p>และ แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะในการแสดงบทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาเขตสายไหม ควรดำเนินการในการแก้ไขข้อบัญญัติตามตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเพิ่มอำนาจให้ในเรื่องต่าง ๆ อาทิ เรื่องการออกข้อบังคับท้องถิ่น งบประมาณ การบังคับบัญชาข้าราชการในเขต และการมีสำนักงานเขต และการแก้ไขในเรื่องปัจจัยส่วนตัวของสมาชิกสภาเขตทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติเฉพาะตน และพฤติกรรมของสมาชิกสภาเขต</p>
ณัฐชานันท์ จันทร์แจ่มใส	2555	บทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเขตสายไหม ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528	<p>1. เพื่อศึกษาอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขตสายไหม ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 ต่อการบริหารงานในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร</p> <p>2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่สนับสนุนต่อการแสดงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเขตสายไหม ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528</p> <p>3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคต่อการแสดงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเขตสายไหม ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528</p>	<p>เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจง กลุ่มสมาชิกสภาเขตสายไหม จำนวน 8 คน กลุ่มอดีตสมาชิกสภาเขตสายไหม จำนวน 8 คน กลุ่มประธานและกรรมการชุมชนหมู่บ้านในพื้นที่เขตสายไหม จำนวน 6 คน</p>	<p>บทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาเขตสายไหม มี 2 ส่วน คือ บทบาทตามบทบัญญัติของกฎหมาย ตามมาตรา 79 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 และบทบาทในฐานะผู้แทนของประชาชนในเขต อาทิ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน การประสานงาน การให้การเรียนรู้ในทางการเมือง และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนในเขต</p> <p>ปัญหาอุปสรรคต่อการแสดงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเขตสายไหม ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มี 2 ส่วน คือ ปัญหาจากบทบัญญัติข้อกฎหมาย อาทิ การไม่มีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการ การที่สำนักงานเขตไม่นำข้อเสนอแนะของสภาเขตไปใช้ประโยชน์ และปัญหาจากปัจจัยส่วนตัว อาทิ ความรู้ความสามารถ ความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง การไม่ออกพบประชาชนในท้องถิ่น และการขาดการประชาสัมพันธ์ถึงอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขต</p> <p>ปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสดงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเขตสายไหม ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 อาทิ การทำงานร่วมกัน การได้รับการยอมรับจากสมาชิกที่ทำงานร่วมกัน ค่าตอบแทนจากการทำงาน ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ตนสังกัด อาทิ การลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งที่สูงขึ้น</p> <p>แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะในการแสดงบทบาททางการเมืองของสมาชิกสภาเขตสายไหม ควรดำเนินการแก้ไขบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง โดย</p>

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
					เพิ่มอำนาจใจในเรื่องต่าง ๆ อาทิ เรื่องการออกข้อบังคับท้องถิ่น งบประมาณ พัฒนาเขต และการแก้ไขในเรื่องปัจจัยส่วนตัวของสมาชิกสภาเขตทั้งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติเฉพาะตน และพฤติกรรมของสมาชิกสภาเขต
13.3.2 ความเข้าใจต่อบทบาทของตนเองของสมาชิกสภาเขต					
สมัชชา สุวรรณสิงห์	2537	ความเข้าใจบทบาทของตนเอง ในการเป็นตัวแทน : ศึกษา เฉพาะกรณีสมาชิกสภาเขต	1. เพื่อศึกษาวิจัยว่าสมาชิกสภา เขตมีความรู้ความเข้าใจบทบาท ของตนเองในการเป็นตัวแทน หรือไม่มากนักน้อยเพียงใด 2. เพื่อศึกษาวิจัยถึง ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ ทางสังคมวิทยาบางประการซึ่ง เป็นตัวแปรอิสระ อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ประสบการณ์ทาง การเมือง พรรคการเมืองที่สังกัด และความผูกพันกับเขตที่ได้รับ เลือกตั้งกับตัวแปรตาม ซึ่งได้แก่ ความเข้าใจบทบาทของตนเอง ในการเป็นตัวแทน 3. เพื่อศึกษาวิจัยถึง แนวความคิดของสมาชิกสภาเขต ต่อการพัฒนาการปกครอง ท้องถิ่นในรูปแบบ กรุงเทพมหานคร 4. เพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้าเกี่ยวกับสมาชิกสภาเขต	ใช้การศึกษาวิจัยเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ การศึกษาวิจัยสนามโดยใช้ แบบสอบถาม โดยประชากรที่ใช้ การศึกษาวิจัย คือ ผู้ที่ดำรง ตำแหน่งสมาชิกสภาเขต รวม ทั้งสิ้น 273 คน จาก 36 เขต ใน กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาวิจัย เฉพาะสมาชิกสภาเขตที่ดำรง ตำแหน่งระหว่างปี พ.ศ. 2532 - 2536	การประเมินความเข้าใจบทบาทของการเป็นตัวแทนใน 6 ประเด็น พบว่าสมาชิกสภาเขตเป็นตัวแทนที่ไม่มีอิสระในระดับต่ำ มีอิสระในระดับสูง เป็นตัวแทนกลาง ๆ ในระดับสูง มีการสนองต่อต่อท้องถิ่นในระดับปานกลาง สนองต่อต่อพรรคการเมืองในระดับปานกลาง และเป็นตัวแทนกลาง ๆ ใน ระดับสูงซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของการเป็นตัวแทนในระดับที่ เหมาะสม เนื่องจากมีได้ตอบสนองต่อส่วนหนึ่งส่วนใดเพียงส่วนเดียว แต่ให้ ความสำคัญกับทุก ๆ ด้านเท่า ๆ กันจะทำให้ตัวแทนสามารถสนองต่อกับทุก ฝ่าย และทำหน้าที่ของตนได้สมบูรณ์ที่สุด การประเมินระดับความเข้าใจในบทบาทของการเป็นตัวแทนพบว่า สมาชิกสภาเขตมีความเข้าใจในบทบาทของการเป็นตัวแทนอยู่ในระดับปาน กลางเป็นส่วนมาก รองลงมาในระดับสูง และระดับต่ำ ตามลำดับ การศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางสังคม และ ความเข้าใจบทบาทของตนเองในการเป็นตัวแทนเพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อาชีพรายได้ การสังกัดพรรค และความผูกพันกับเขตที่ได้รับ เลือกตั้งที่แตกต่างกัน ไม่มีผลทำให้ความเข้าใจบทบาทของตนเองในการเป็น ตัวแทนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ผลการทดสอบสมมติฐานยังพบอีกว่าสมาชิกสภาเขตที่มี ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการเป็นสมาชิกสภาเขตแตกต่างกัน มี ความเข้าใจบทบาทของตนเองในการเป็นตัวแทนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 โดยสมาชิกสภาเขตที่มีระดับอายุต่ำ ระดับการศึกษาสูง และ ประสบการณ์ในการเป็นสมาชิกสภาเขตมากกว่า 1 ครั้ง มีความเข้าใจบทบาท ของตนเองในการเป็นตัวแทนมากกว่าสมาชิกสภาเขตที่มีระดับอายุสูง ระดับ การศึกษาต่ำ และประสบการณ์ในการเป็นสมาชิกสภาเขตเป็นครั้งแรก
บัณฑิต วินิจฉัยกุล	2542	การรับรู้ในบทบาทของสมาชิก สภาเขตกรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาลักษณะภูมิหลัง ของสมาชิกสภาเขต	เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการศึกษา คือสมาชิกสภาเขต	สมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร มีการรับรู้ในบทบาทโดยภาพ รวมอยู่ในระดับสูง การรับรู้ในบทบาทของการตอบสนองต่อผลประโยชน์ของ ประชาชนในเขตเลือกตั้งกับของกรุงเทพมหานครมีมากพอ ๆ กันคือ อยู่ใน

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			2. เพื่อศึกษาถึงระดับการรับรู้ในบทบาทของสมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานคร 3. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ในบทบาทของสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2541 และวันที่ 26 เมษายน 2541 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 จำนวน 313 คน	ระดับปานกลาง ส่วนการรับรู้ในบทบาทตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายอยู่ในระดับสูง ปัจจัยในเรื่องระดับการศึกษา รายได้และความผูกพันกับเขตที่ได้รับการเลือกตั้ง ก่อให้เกิดความแตกต่างในการรับรู้บทบาท แต่ความแตกต่างในเรื่อง เพศ อายุ อาชีพ พรรคการเมืองที่สังกัด และจำนวนครั้งที่ได้รับการเลือกตั้งไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในการรับรู้บทบาท
13.3.3 ความคาดหวังต่อบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขต					
สิทธิโชค คล้อย แสงอาทิตย์	2561	บทบาทของสมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานคร	1. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทสมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานครที่เหมาะสมให้ตรงกับความต้องการของชุมชนและประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง นำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย กลุ่มอดีตสมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน กลุ่มข้าราชการเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการเขตและผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้นำชุมชน จำนวน 4 คน รวมจำนวน 20 คน	บทบาทของสมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานครนั้น บทบาทหน้าที่ที่แท้จริง คือ เป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการเขต ไม่ใช่บทบาทในการตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจ ซึ่งหน้าที่ในการตรวจสอบนั้นเป็นหน้าที่ของสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) ส่วนความคาดหวังต่อบทบาท อำนาจ หน้าที่ของสมาชิกสภาเขต กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) การแก้ไขปัญหาของประชาชนในชุมชน 2) การประสานงานกับชุมชนในเขตที่รับผิดชอบ 3) การประสานงานกับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร 4) การให้คำแนะนำแก่ประชาชน 5) การพัฒนาชุมชนในเขตที่รับผิดชอบ 6) การพัฒนาส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน สำหรับแนวทางการพัฒนาบทบาท อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขต ที่เหมาะสมให้ตรงกับความต้องการของชุมชนและประชาชนในเขต มีดังนี้คือ 1) ให้สภาเขตมีอำนาจออกระเบียบข้อบังคับกับท้องถิ่นได้ 2) แก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ให้สภาเขตมีอำนาจหน้าที่ในการลงนามต่าง ๆ มากกว่าที่เป็นอยู่ 3) ควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณเขตให้มากขึ้น 4) ควรเพิ่มงบประมาณของสภาเขตให้มากกว่าเดิม 5) ควรพัฒนาความรู้ความสามารถให้สมาชิกสภาเขต 6) ควรใช้ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมืองและสมาชิกสภาเขตให้เกิดประโยชน์ 7) ควรออกพบประชาชนในท้องถิ่นเป็นประจำ และ 8) ให้มีการประชาสัมพันธ์ถึงอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาเขต
13.3.4 วัฒนธรรมและความโน้มเอียงทางการเมือง					
กานต์ นิม อนันตกุล	2536	วัฒนธรรมทางการเมืองของสมาชิกสภาเขต	1. เพื่อศึกษาว่าสมาชิกสภาเขตมีระดับวัฒนธรรมทางการเมือง	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ใน	ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ตัวแปรด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และการเป็นสมาชิกชมรมหรือ

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>โน้มเอียงไปในทางประชาธิปไตยมาก-น้อยเพียงใด</p> <p>2. เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะทางสังคมของสมาชิกสภาเขตที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ศาสนาที่นับถือ พรรคการเมืองที่สังกัด ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง การเป็นสมาชิกชมรมหรือสมาคมหรือมูลนิธิทางสังคมที่แตกต่างกันจะมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแตกต่างกันหรือไม่</p> <p>3. เป็นการศึกษาต่อเนื่องเพื่อที่จะสนับสนุนหรือโต้แย้งกับผลงานวิจัยในอดีตที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว</p>	<p>การวิจัย คือ สมาชิกสภาเขตในกรุงเทพมหานครทุกคน จำนวน 270 คน</p>	<p>สมาคมหรือมูลนิธิทางสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของสมาชิกสภาเขต มีเพียงตัวแปรด้านการสังกัดพรรคการเมืองเพียงตัวแปรเดียวที่มีความสัมพันธ์กับระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของสมาชิกสภาเขต โดยพบว่า สมาชิกสภาเขตที่สังกัดพรรคพลังธรรมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสูงกว่าสมาชิกสภาเขตที่สังกัดพรรคการเมืองอื่น ส่วนตัวแปรด้านเพศและศาสนาที่นับถือนั้น ผู้วิจัยได้ตัดออก ไม่ทำการทดสอบสมมติฐานเนื่องจากกระจายของข้อมูลที่ได้มีความแตกต่างกันมาก กล่าวคือ มีสมาชิกสภาเขตหญิงเพียงร้อยละ 13.6 ในขณะที่เพศชายมีถึงร้อยละ 86.4 ส่วนสมาชิกสภาเขตที่นับถือศาสนาพุทธมีถึงร้อยละ 88.9 ในขณะที่ผู้นับถือศาสนาคริสต์และอิสลามเพียงร้อยละ 0.9 และ 10.2 ตามลำดับเท่านั้น สำหรับภาพรวมของผลการวิจัย พบว่า สมาชิกสภาเขตส่วนใหญ่มีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับปานกลาง</p> <p>อาจสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ได้ว่า การที่พบว่าสมาชิกสภาเขตสังกัดพรรคพลังธรรมมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสูงกว่าสมาชิกสภาเขตที่สังกัดพรรคการเมืองอื่น เนื่องจากการที่พรรคพลังธรรมมีระบบการสรรหาบุคลากรได้ดีเมื่อเทียบกับพรรคการเมืองอื่น ๆ รวมทั้งคงมีสาเหตุมาจากการเรียกร้องประชาธิปไตยเมื่อเดือนพฤษภาคม 2535 ซึ่งพรรคพลังธรรมเป็นแกนนำการประท้วง และผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในระยะนั้นพอดี ส่วนการที่ผลการทดสอบสมมติฐานที่พบว่า ตัวแปรหลายตัวไม่มีความสัมพันธ์กับระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของสมาชิกสภาเขตนั้น อาจเกิดจากความบกพร่องของแบบสอบถามได้ จึงทำให้เกิดความสับสนแก่ผู้ตอบ ผลการวิจัยจึงมีความคลาดเคลื่อน</p>
13.3.5 ความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาเขต					
ณัฐสำเร็จวานิชย์	2544	ความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาเขตกลุ่มศรีนครินทร์	1. เพื่อศึกษาความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาเขตกลุ่มศรีนครินทร์ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเขตและผู้บริหารเขตกลุ่มศรีนครินทร์ใน 5 ด้านคือ สติปัญญา ความสามารถ ความ	เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นสมาชิกสภาเขตกลุ่มศรีนครินทร์จำนวน 50 คน และผู้บริหารเขตกลุ่มศรี	ความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาเขตกลุ่มศรีนครินทร์ ตามความคิดเห็นความคิดเห็นของสมาชิกสภาเขตกับผู้บริหารเขตกลุ่มศรีนครินทร์ใน 5 ด้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับเป็น 1. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม 2. ด้านสติปัญญา 3. ด้านความรับผิดชอบ 4. ด้านสถานะเศรษฐกิจและสังคม และ 5. ด้านความสามารถ

ชื่อผู้วิจัย	ปี	ชื่อเรื่อง	วัตถุประสงค์การวิจัย	วิธีการศึกษาวิจัย	ผลการศึกษา
			<p>รับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม และ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นรายด้านและภาพรวม</p> <p>2. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นผู้นำของสมาชิกสภาเขตกลุ่มศรีนครินทร์ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเขตกับผู้บริหารเขตกลุ่มศรีนครินทร์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาใน 5 ด้านคือ ด้านสติปัญญา ด้านความสามารถ ด้านความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคม และด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นรายด้านและภาพรวม</p>	<p>นครินทร์ จำนวน 104 คน รวมจำนวน 154 คน</p>	<p>ความเป็นผู้นำของสมาชิกเขตกลุ่มศรีนครินทร์ตามความคิดเห็นของสมาชิกสภาเขตกับผู้บริหารเขตกลุ่มศรีนครินทร์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นแต่ละด้านพบว่าแตกต่างกันในทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สมาชิกสภาเขตและผู้บริหารเขตที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดว่าความเป็นผู้นำไม่ว่าการใช้เหตุผลและวิเคราะห์ดีอยู่แล้ว มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีการตัดสินใจที่ดีมีประโยชน์กับประชาชนดีที่สุดแล้ว ยังเป็นที่พึ่งพาของประชาชนในท้องถิ่นจนสุดความสามารถแล้ว มีความร่วมมือในการทำกิจกรรมอยู่ในระดับที่ดีแล้ว เป็นที่นับถือของบุคคลที่อยู่ในชุมชน แต่ความคิดของสมาชิกสภาเขตและผู้บริหารเขตที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่า เนื่องจากผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่า เป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่า และมีวิสัยทัศน์มากกว่า เขามีความคิดเห็นว่าสมาชิกสภาเขตยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองดีพอ ไม่เข้าใจในระบบการทำงานของฝ่ายต่าง ๆ ภายในเขตดีพอ หรือหากเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยในภาพรวม 5 ด้าน จะพบว่าค่าเฉลี่ยของสมาชิกสภาเขตและผู้บริหารเขตที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี สูงกว่า วุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่า ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสมาชิกเป็นเพราะว่าสมาชิกสภาเขตที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรียังไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความเป็นผู้นำเท่าที่ควรจะเป็น ไม่รู้ถึงอำนาจหน้าที่ของตนเอง</p>